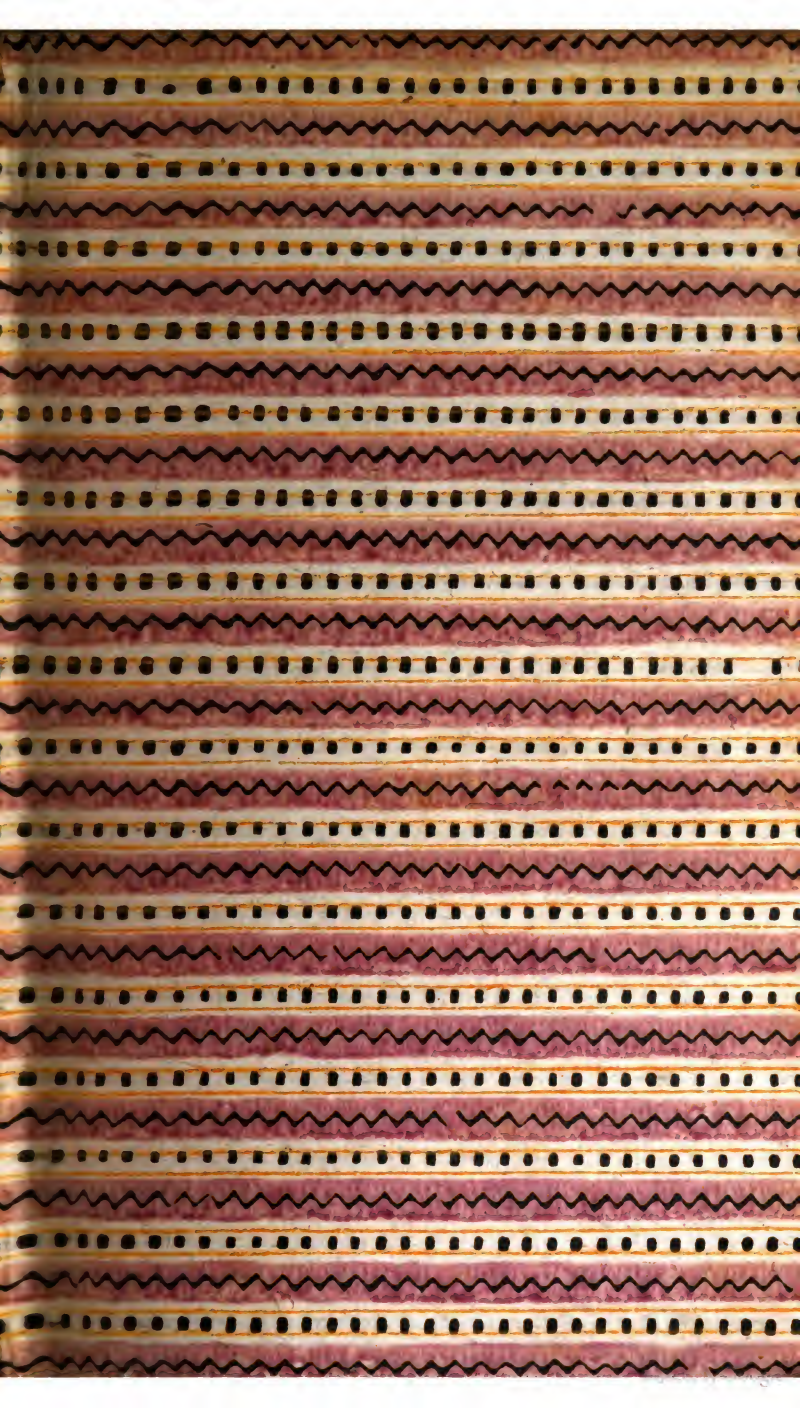

A. gr. C. 75^a (1)

Of³ 3101°

<36618641810010

S

<36618641810010

Bayer. Staatsbibliothek

Col a. g. 75. ^a (1)

Mitscherlich

als 75^a in Bst
endogen

Ant. gr. vet. Collect. 1.
p. 22.

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΤΑΤΙΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ
ΕΡΩΤΙΚΩΝ
ΒΙΒΛΙΑ Η

ACHILLIS TATII
ALEXANDRINI
DE
CLITOPHONTIS ET LEUCIPPE
AMORIBUS
LIBRI VIII
GRAECE ET LATINE
TEXTUM RECOGNOVIT, SELECTAMQUE LECTIONIS
VARIETATEM ADIECIT
CHRIST. GUIL. MITSCHERLICH
PROFESSOR GOTTINGENSIS

BIPONTI
EX TYPOGRAPHIA SOCIETATIS
CICIDCCXCII

SCRIPTORES EROTICI
GRAECI

VOLUMEN PRIMUM
ACHILLEM TATIUM
CONTINENS,

P R A E F A T I O.

CUM Erotici scriptores Graeci ab iis fere evolvi soleant, qui iam accurata Graecae linguae scientia, iudicioque, lectione veterum scriptorum subactō atque polito praediti hoc solum agant, ut, quid ab hac parte sequioris aevi scriptores praestiterint, qua arte antiquiores imitando exprefferint, vel quomodo, a recto tramite devii, seculi sui fordes prodiderint, atque immiscuerint, omninoque orationis, sententiarum, compositionisque rationem cognoscant; hoc sibi muneris unice impositum existimabit is, qui ad edendos eos animum adiicit, ut textum, quem vocant, quoad eius fieri possit, emendate expressum exhibeat, qui adeo absque ulla gravi offensione tractari atque perlegi possit. Primum igitur, cum hanc spartam susciperem, idque unicum datum mihi negotium credidi, ut contextum librariorum hallucinationibus typhotetarum-

Achill. Tat.

a 2

que vitiis, quibus priores editiones scatent innumeris, purgatum exhiberem, probisque vel Codd. lectionibus, quas ab interpretibus allatas reperissem, vel adeo virorum doctorum coniecturis, quae firmo satis talo incedere viderentur, locum in eo facerem. Quo tamen in genere, ut temeritatis crimen effugerem, emendationis lectionis fontem in notis diligenter apposui. In quibus omnino secutus sum hoc, ut virorum doctorum rationes, quibus novam seu potius antiquam Achilli lectionem assererent, cum ipforum fere verbis assererem, meumque quaecunque iudicium interponerem. Raro meas in contextum admisi emendationes, meamque potius collocandam operam statui in hoc, ut orationem, nova interpunctione facta, melius constituerem, atque expedirem, quam ab hac, inprimis parte laborare viderem. Superfunt tamen nonnulla loca, quae vel a Codicibus melioris notae, vel a viris doctis, qui in hoc scriptore periculum criticum facere volent, adhuc medicinam expectant; in quorum maxime gratiam Cruceii versionem, e bono Codice factam, quae adeo indagandae verae lectioni viam aperire possit, adiici curavi. Denique, quo rectius lectores de totius operis summa, artificio, atque compositione iudicare possint, argumentum huius fabulae e Bibliothecae Criticae Amstel. T. I, Parte II, p. 44, delibatum in ipsa libri fronte apponi iussi. Ex eadem Bibliotheca observationes quasdam, quae nostro scriptori

novam passim lucem affundunt, cum suo loco omiserim, hic apponere non gravabor:

Lib. I, cap. 6. Τῇ γαστρὶ μετρήσαντες τὴν ἡδονήν, est dictio Demosthenica ex Or. p. Corona p. 324, τῇ γαστρὶ μετροῦντες, καὶ τοῖς αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν· quod multi imitando expresse-
rent; v. c. Cicero Nat. Deor. I, 40, quae ad beatam vitam pertineant, venire metiri. Plutarch. T. II, p. 97. D. Herodian. Hist. I, 6, 2: ὅσοι τε κβλακες τραπέξης, καὶ τὸ εὐδαιμον γαστρὶ καὶ τοῖς αἰσχίστοις μετροῦσιν. Theodoret. de Provid. IX, p. 214.

Ibid. cap. 9. Τὸ σύνθηες τῆς κοινωνίας εἰς χάριν αἰδεσιμώτερον. Sunt Cliniae verba consolantis Clitophonem impatienter amantem. Χάριν pro venero amplexu accipiendum esse, res ipsa suadet, & ita exquisite loquuntur. Sed quid sibi vult, consuetudo quotidiana maiorem venerationem ad complexum venerum habet? Vitium est in αἰδεσιμώτερον, in quo licet Eclogae Maximi & Antonii consentiant, ubi hic locus exstat p. 566, tamen corrigendum ἀνυσιμώτερον, i. e. vim habet ad conciliandam venerem. Eleganter haec vox dicitur de persuadendo. Plutarch. T. II, p. 442. C. ἀγωγᾷς, τὸ πειθύνιον ἀπάσης ἀνάγκης καὶ βίας ἐχούσαις ἀνυσιμώτερον. Lucianus T. III, pag. 145: ἀνυσιμώτατον — εἶδος διαβολῆς, calumnia, cui facile creditur. Aristaen. I, 15: οὐδὲν — πιθανώτερον πέφυκεν, οὐδ' ἀνυσιμώτερον Ἀφροδίτης.

Lib. II, cap. 31, in capienda fuga dicitur, ὄχημα δὲ εὐπρεπὲς ἡμᾶς πρὸ τῶν πυλῶν ἐξεδέχετο. Cui autem bono pulcher currus erat? Lege εὐπρεπὲς, paratus.

Ibid. cap. 35, cum Menelaus dixisset inter alia de puerorum amore, καὶ τὸ κάλλος αὐτοῖς (παισὶ) δριμύτερον εἰς ἡδονήν· reprehendit eum Clitophon his verbis: ποῖ δριμύτερον — ὅτι παρακύψαν μόνον οἷχεται. Reponendum vero ὅγε pro ὅτι.

*image
not
available*

*image
not
available*

VIII NOTITIA LITERARIA

scopus, incertae admodum aetatis ¹, praeter librum *περί σφαίρας* ², cuius pars hodieque exstat sub titulo *Isagoges in Phaenomena Arati*, scripsit etiam libros VIII Ἑρωτικῶν τῶν περὶ Λευκίππην καὶ Κλειτοφῶντα, sive *de Amoribus Clitophontis & Leucippes*. Laudatur a Photio Codice LXXXVII & XCV & CLXVI; Mich. Psello apud Allatium cap. 4 de patria Homeri p. 1753; & a Iohanne Phoca in Allatii *συμμίκτοις* p. 10, cui dicitur ὁ τὴν Λευκίππην γράψας. Exstat & MS. in Bibl. Io. Mori Eliensis Episcopi n. 219. Photii (vel Leonis Philosophi potius) iambos decem ³ in hos Tatii libros ex inedita Epigrammatum Graecorum Anthologia Salmasius suae Tatii editioni praefixit.

Latine primum lucem viderunt *Annibale Cruceio*. Mediolanensi, interprete, Basil. 1554, 8. Deinde Graece e Codice Palatino vulgavit, Cruceiique translationem adiunxit *Io. Commelinus* 4.

1 Seculo tertio vel quarto, certe post Musaeum vixisse videtur, cuius poëtae dictionem haud raro presse admodum securus est, notante iam Schradero ad Musaeum.

2 De quo vide Fabric. L. III, cap. 5, §. 23.

3 Hoc carmen in Anthol. Reisk. p. 126, ita, adhibita medela, legitur:

Ἑρωτα πικρὸν, ἀλλὰ σώφρονα βίον,

Ὁ Κλειτοφῶντος μὲν παρεμφαίνει λόγος,

Ὁ Λευκίππης δὲ σωφρονέστερος βίος

Ἀπαντας ἐξίστησι, πῶς τε τιμμένη,

Κεκαρμένη τε, καὶ κατη-
χρειωμένη,

Τὸ δὴ μέγιστον, τρίς θανούσ' ἐκαρτέρει.

Εἴπερ δὴ καὶ σὺ σωφρονεῖν θέλεις, φίλος,

Μὴ τὴν πάρεργον τῆς γραφῆς σκόπει θέαν,

Τὴν τοῦ λόγου δὲ πρὸς τὴν συνδρομὴν μάθε,

Νυμφοστολεῖ γὰρ τοὺς ποθοῦντας ἐμφρόνας.

4 Commelino, antequam opus finiretur, mortuo, ad finem perduxere illud *Iudas & Nicolaus Bonnavitii* nepotes ex sorore. Lacunas habet haud paucas, & in extremo libro p. 210 & 211 duae fere paginae desiderantur.

Heidelbergae a. 1601, 8. Emendatiorem ab eo tempore editionem debemus *Claudio Salmasio*, Lugd. Bat. 1640, 12; qui usus Codice Thuanaeo, & collatione duorum exemplarium bibliothecae Christianissimi regis, tum Codice Casauboni, qui est in bibliotheca reg. Angliae, atque comparatione Codicum Romani ac Florentini, tantam in illis varietatem reperit, ut non dubitet, duas olim *ἐκδόσεις* huius scripti ab ipso Achille prodiisse. Idem Salmasius Graecis a se recensitis adiunxit iam dictam Cruceii (qui male Crucius apud Vossium p. 315 de Hist. Graecis audit) versionem, & in calce libri breves notas, in quibus varias lectiones persequitur, & interpretem subinde castigat.

Salmasio successit *B. G. L. Boden*, Professor Vitebergensis, qui Achillem Tatium varietate lectionis, notisque Salmasii, Carpzovii, Bergeri ac suis illustratum prodire iussit Lipsiae a. 1776, 8, apud I. Fr. Iunium. Textum fere dedit Salmasianum, suasque coniecturas, paucas admodum, & satis leves, in notis reposuit, ne forte, ut ipse ait, obtrudantur auctori, de quibus nunquam somniasset. Versatur maxime eius opera in comparandis aliorum Eroticorum scriptorum locis similibus, & haecenus non omni laude destituta est. Carpzovii observationes, peculiari antea libro editae¹, neque emendando neque illustrando auctori inserviunt. Quod idem fere valet de Bergeri notulis, in quibus raro acumen criticum deprehendas.

Gothofredus quoque Iungermannus novam

¹ Observationum philo- animadversiones in nonnulla
logicarum in Palaephatum Musaei & Achillis Tatii loca.
periculum: accedunt aliae Lipsiae 1743, 8.

x NOT. LIT. DE ACHILLE TATIO.

Tatii editionem versionemque molitus fuisse cognoscitur ex literis Gruteri, quae leguntur inter Gudianas p. 210.

Gallice prodiit, Anonymo (Francisco Belleforesto forte, v. A. Verdier Bibl. Gall. p. 5, & Crucianum p. 9) interprete, Paris. 1568, 1575, 8; & huius fec. a. 1735, sub titulo: *Les Amours de Clitophon & de Leucippe. Traduction libre du Grec d'Achilles Tatius avec des notes, par le Sieur D*** D***. à la Haye, chez Isaac Beauregard. 1735, 8.* Aliam a. 1733 memorat Boden in praef. p. XI, quae Amstelaedami prodierit.

Italice, interprete Coccio, sub titulo: *Achille Tazio Alessandrino dell' Amore di Clitofonte e Leucippe, tradotto di Lingua Greca in Toscana dal Sig. Francesco Angelo Coccio, con nuova aggiunta di Sommarii a ogni Libro e una Tavola copiosissima di tutto quello che nell' opere si contiene. In Fiorenza per Filippo Giunti MDIIC. 8.*

Anglice quoque prodierunt Erotica Tatii Oxonii 1638, 8.

Denique Teutonico idiomate Tatium reddidit Seyboldus, V. CL. Professor Buxovillensis.

A R G U M E N T U M

F A B U L A E.

HIPPIAS Tyrius bis matrimonium inierat: ex priore filium Clitophontem, ex posteriore filiam Calligonen suscepit. Hos liberos cum mutuo inter se matrimonio coniungere vellet, iamque fere in eo esset, ut nuptias eorum celebraret, veniunt Byzantio Tyrum fratris eius Sotratu uxore Panthia, & Leucippe filia. Clitophon, qui hucusque sororem satis amasset, neque ab eius coniugio abhorruisset, repente mutatur Leucippes adspectu: ad hanc toto animo convertitur, a Calligone avertitur. Ignis conceptus quotidie crescit, videndo puellam, colloquendoque cum ea; sed quomodo ea potiretur, non inveniebat, inops quippe consilii & recens in amore. Quod quidem partim edocetur a Clinia consobрино, duobus annis maiore, eodemque amoribus haud inexercitato iuvene; partim adiuvatur Satyri, summae servi astutiae, opera. Habebat autem Leucippe, ut summam formae pulchritudinem, ita ingenium haud superbum atque durum, sed suave, humanum, atque elegans; unde obsequio & amore Clitophontis paulatim vincitur, eumque vicissim amare incipit. Fit etiam, quo liberior Clitophontis animus a destinatis ei Calligones nuptiis esset, ut ea raperetur a Callisthene, Byzantio iuvene. Persuaderi sibi patitur, a Clitophonte, Leucippe, ut eum noctu clam ad se recipiat. Et quamquam in eodem cum matre cubiculo dormiret, quae filiae pudicitiam & ipsa omni cura, & servorum vigiliis, & fori claustris custodiebat, totam tamen istius diligentiam fefellit Satyri astutia, qui eius sibi ancillam Clionem conciliaverat. Intromittitur Clitophon: sed nondum amplexus erat puellam, cum mater, somni visu exterrita, repente

ad filiae lectum se proripit. Ille vix effugendi tempus habet, tamen ita evadit, ut a Panthia non cognosceretur. Haec vero ira atque dolore incensa, servos clamare; omnia turbare, quaerere, quis in cubiculo adfuerit, Leucippen increpare, conviciari, Clionem in quaestionem tradere velle, ut cruciatibus ex ea veritatem extorqueat. At Clio commodum fuga se subduxerat, ut Panthia nil certi comperire posset. Leucippe, suspicionum matris criminationumque quotidianarum pertaesa, tandem fugae consilium capit, & cum Clitophonte communicat. Parat omnia Satyrus, eluditur matris custodia, clam domum egrediuntur noctu, currum conscendunt, & , socio Clinia, Berytum perveniunt, ibique navem nacti, quae iam in eo erat, ut ex portu solveret, Alexandriam tendunt. Erat forte in eadem navi Menelaus Aegyptius, liberali adolescens ingenio, & honesto loco natus, quocum eos in convictum amicitiamque conciliat itineris socieras. Sed cum per aliquod tempus prospero usi fuissent vento, oritur subito gravissima tempestas, quae navem diu misere agitatam scopulo tandem illidit ac dissolvit. Reliqui omnes undis obruuntur: una prorae pars ea, qua Clitophon solus cum Leucippe confederat, integra manet, & Pelusium appellitur. Ibi, refectis corporibus, navem conducunt, & Alexandriam petunt. Tenebant vero illo tempore pastores regiones inferioris Aegypti palustres, easque latrocinio infestabant. Hi navem intercipiunt, spoliant, Clitophontem ac Leucippen vinciunt, & cum reliquis captivis custodiunt. Quae calamitas quamvis, ut erat, maxima esset, alia tamen velut malorum cumulus accessit. Oraculo monebantur latrones, exercitum lustrare caprae virginis sacrificio. Statim accurritur ad Leucippen: abstrahitur reluctans a Clitophonte, nequidquam & ipso reluctante. Interea superveniunt Aegyptiae legiones, emissae a praefecto ad coercendos delendosque latrones, eosque in fugam vertunt, intra paludes reiiciunt, & cum aliis captivis Clitophontem etiam ex eorum potestate eripiunt. Pastores nil prius habent, quam, ex oraculi iussu, sacri-

ficio defungi. Struitur ara, adducitur a duobus iuvenibus Leucippe, caeditur, & eodem loco terra continuo conditur. Atque haec omnia in conspectu Aegyptii exercitus & Clitophontis peragebantur, qui virgini opem ferre, propter interiectam fossam, non poterant. Clitophon stupefactus & fere enectus spectaculi atrocitate, cum primum ad se rediit & congestam vidit fossam, currit eo, ubi Leucippen caedi viderat, ut se eo ipso loco interficeret. Iamque gladium admoverat iugulo, cum derepente existunt Satyrus & Menelaus, qui eum amplexantur & a mortis consilio ad vitam revocant: Leucippen enim vivere: omnia ei exponunt: ut ex naufragio enatarint: ut in pastorum manus inciderint: ut, agnita Leucippe, ab eorum duce sacrificii peragendi provinciam poposcerint & impetraverint: qua eos inspectantes arte eluserint, ut, cum iugulatam putarent virginem, ea tamen viva manserit. Et Leucippen quidem continuo protrahunt ex loculo, quo condita erat, eique reddunt. Hoc tum primum fuit tempus, quo libere solus cum sola esset; itaque veneris tandem fructum percipere vult. Contra dimovet eum puella, dicens, Minervam sibi pridie, quam sacrificanda esset, apparuisse, salutemque promississe ea conditione, ut virginitatem servaret, donec ab ipsa Dea Clitophonti dicaretur. Haud multo post eam deperit Charmides militum dux, eaque potiri intemperanter cupit. Quem dum differunt Satyrus & Menelaus, Leucippe in furorem incidit ex philtro, quod ei Gorgias miles, ipse quoque eius amore captus, miscuerat. Mox Charmides & Gorgias a pastoribus caeduntur: liberataque erat ab eorum potestate Leucippe, non item a furore. Ingravefcebat quotidie malis, donec eius originem aperit Chaereas miles, medicumque adducit, qui virginem sanitati restituit. Veniunt Alexandriam, comite Chaerea. Hic quoque eius amore incensus, rapere puellam studet. Invirat eam cum reliquis domum suam, in Pharo insula. Eunt contra Menelai consilium & ominum quoque monita. Neque vanus fuerat metus: nam inter coenandum, velut aliud agens,

primum surgit Chaereas, tum irrumpunt latrones, qui Leucippen abripiunt, in navem imponunt, & remis velisque aufugiunt. Clitophon ab insulae praefecto auxilium postulat, & navem ab eo impetrat armatam, qua latrones persequatur. Hi cum persequentium vim velocitatemque efugere non possent, iamque teneri se viderent, callido se consilio expediunt. In puppis enim tabulata mulierem adducunt in adversariorum conspectum, ei caput abscindunt, truncumque in mare proiiciunt, his verbis ad Clitophontem sociosque clamantes: *en vobis corpus, de quo pugnaturi eratis!* Clitophon, qui noctis obscuritate mulierem caesam oculis cognoscere non satis poterat, Leucippen interfectam esse arbitratus, a persequendo desistit, truncum expiscatur & in insula sepelit; ipse Alexandriam revertitur. Ibi moerore confectum & rerum omnium taedio laborantem sustinet consolaturque Menelaus: tempus quoque paulatim maiorem luctus partem demit. Sexto mense in Cliniam forte incidit. Hunc Sidonii e naufragio fustulerant, salvumque Sidona advexerant, ubi a Sostrato literae ad Hippiam allatae erant, quibus ille filiam Leucippen Clitophonti despondebat. Atque hunc tam laetum nuntium ut Clitophonti afferret, Clinias iterum Alexandriam repetierat, si forte eum ex naufragio servatum ibi invenire posset: quibus adiciebat, patrem quoque Hippiam ipsum propediem adfuturum, ut filium recuperaret. Hoc nuntio animus Clitophontis non tam ad aequitatem revocatur, quam obducta luctui cicatrix refricatur memoria Leucippes. Igitur constituit patris se adspectui subducere, Alexandriamque relinquere. Dum abitum parat, nuntiant ei Menelaus & Satyrus, Melitten, in cuius notitiam Alexandriae venerat, vehementi eius amore flagrantem ei nubere velle. Erat haec mulier Ephesia, florente aetate, pulchritudine haud vulgari, divitiis affluens, & recens vidua, marito per naufragium amisso. Clitophon primum omnem nuptiarum mentionem averfatur: postea, paulatim amicorum precibus exoratus, ut fortunae & rebus suis consulat, conditionem accipit: ea

tamen lege, ut ne nuptiae fierent, donec Ephesum pervenisset: neque enim vel in Aegypto, neque mari, ubi Leucippe tot mala perpeffa erat, & mortem quoque obierat, sibi fas esse putabat, Veneri operari. Proficiscuntur Alexandria: salvi Ephesum veniunt. Et primo quidem die in villam Melittes divertuntur, ut interea nuptiae parentur in urbe. Operabatur vero inter servas in agro mulier recens emta, tonso capillo, squalore pannisque obsita, virgis etiam crudeliter lacerata: elucebat tamen quaedam ex facie habituque honestas. Haec se ad Melittes genua abiicit, oratque, ut se, honestis ingenuisque natam parentibus, in libertatem restituat, & a Sosthenis libidine vindicet. Hic licet ipse servus esset, fervorum operumque in villa erat praefectus, mulieremque hanc, nuper a latronibus advectam, formae causa emerat, pudicitiamque eius, quam blanditiis primum sollicitaverat, postea verberibus expugnare nitebatur. Melitte eam benigne suscipit, solvi vinculis, &, donec in patriam abiret, liberaliter haberi iubet: Sosthenem abigit. Ceterum Clitophon ad mulieris eius adspectum turbatur, & tacito praesagio percutitur, quod in eius vultu habituque magnam cum Leucippe similitudinem deprehendere sibi videbatur. Neque temere: nam erat ipsa Leucippe. Cum domum rediisset, inter coenandum eum Satyrus seorsim vocat, literas a Leucippe tradit, & totam rem exponit. Clitophon laetitia & spe exultat, neque quidquam prius habet, quam confestim ad Leucippen accurrere. Retinet eum Satyrus: constituunt, rem a Melittes notitia cohibere, & prima quaque occasione auferre. Sed, reperta puella, Clitophon multo magis, quam antea, abhorrebat a Melittes amplexu: neque tamen habebat, quomodo mulierem, amore ferventem, & ad Veneris opus impatienter festinantem, diutius frustraretur; praesertim cum eius blanditias lacrimasque iam Alexandriae & in itinere una hac consolatus esset spe, nuptias se eius accepturum, quamprimum Ephesum pervenisset. Sed hanc eius curam nova calamitas supervacaneam fecit: Nam Therfander, maritus Melittes, inscia illa, ex nau-

fragio evaferat, & salvus domum redierat. Qui audiens ab obviis, uxorem suam secundas hodie nuptias celebrare, ira percutitur, confestim in aedes irrumpit, turbat, aestuat, Clitophonem multis modis misere verberat, & constri-ctum servis custodiendum tradit: quibus peraetis, domo egreditur, & amicos visere festinat. In hac lucta Clitophon epistolam Leucippes, quam intra tunicam abdiderat, amittit: hanc tollit Melitte, & totam rem cognoscit. Tum ipsa secum tristem suam indignata sortem, omnia experiri statuit, saltem ne frustra secundo viro nupuisse sibi videretur. Intrat igitur in custodiam, solvit eum ex vinculis, memorat suum in eum amorem, miseratur fortunam ipsa suam, quod adulterii infamiam quidem susceperit, voluptatem non perceperit: omnia ei blanditiarum lenocinia admovet, ad lacrimas quoque precesque confugit. Vincitur Clitophon; fitque illud, quod Amor diu voluerat. Illa, peraeta re, vestes suas cum eo permutat, & donis liberaliter ornatum, postremum exosculata dimittit. At vix egressus erat foras, seque tandem in tuto arbitrabatur, cum in Therfandrum redeuntem incidit: cognoscitur, comprehenditur, & pro adultero in carcerem publicum abducitur. Neque vero Leucippe in libertatem restituta erat. Sosthenes enim, cognito Heri adventu, sponte in agrum redierat, & Leucippen denuo in potestatem redegerat suam, ut eam dono offerret Therfandro, atque ita magnam ab eo gratiam iniret. Hic simulatque eam vidit, amore exarsit, eamque omnibus modis sollicitare coepit: illa contra, nec vivam se, nec mortuam, alterius quam Clitophontis fore, asseverat. Quare in eam cogitationem incidit, ita se Leucippe potiturum, si Clitophonem interfecisset, & cum Melitta divortium fecisset. Hanc igitur in adulterii iudicium vocat: illum ut clam occidi curaret, carceris praefecto persuadere conatur: postea, huius consilii periculo deterritus, aliam iniit rationem cum praefecto. Subornant hominem, cui praecipiunt, ut se veluti maleficum in carcerem abduci patiatur, ibique Clitophonti narret, Leucippen interfectam esse. Sperabant enim ita

fore, ut, obiecto isto terrore, Clitophon eo citius, si ei evadendi facultas data esset, ea uteretur, & Ephesum relinqueret. Contra, longe res aliter cecidit, ac putarant. Adducitur in carcerem homo, &, velut aliud agens, praesente tamen Clitophonte, adversam fortunam incusat, quod ipse innocens, loco eius, qui Leucippen interfecisset, in carcerem abreptus sit. Contremiscit ad Leucippes nomen Clitophon, totamque rem sibi ab homine narrari postulat. Narrat ille, Melitten, feminam primariam inter Ephesiacas, iuvenis cuiusdam Tyrii amore captam, per invidiam & aemulationem, eius uxorem Leucippen interficiendam curasse: interfectorem evasisse, se vero, dum iter faceret cum eo, comprehensum esse. Hac fabula peracta, histrio clam ex carcere dimittitur. Clitophon, tanta nuntii acerbitate ab animi statu deiectus, rerumque omnium pertaesus, vitam finire statuit, ita tamen, ut Melitten etiam ulciscatur: nequidquam dissuadente Clinia, qui ad eum consolandum in carcerem venerat. Agitur adulterii iudicium magno apparatu: producit Clitophon, & ipse adulterum se Melittes esse, eaque conscia Leucippen interfecisse, sponte profitetur. Melitte eiusque patroni inopinato casu perturbantur, neque, quid agant, reperiunt. Accurrit Clinias: dicendi veniam petit: docet, Clitophontem, fractum aegrotumque animo, falsa narrasse, ut mortem oppeteret. Necdum, quid statuunt, iudices habent. Therfander enim omni ratione caverat, ne veritas patefieret: Leucippe occulta tenebatur: Sosthenes, quem Melitte ad quaestionem postulabat, effugerat. Itaque poscit a iudicibus Therfander, ut reum, qui se ipse caedis accusasset, ex lege damnatum capitis, morte multarent. Condemnatur Clitophon, & ; antequam ultimo supplicio afficitur, tormenta ei adhibentur, ut quaeratur, an Melitte quoque caedis conscia fuerit. Iam denudato stat corpore, rota, ignis, flagra afferuntur; cum subito, ecce, advenit Dianae sacerdos, & inhibere iubet quaestionem. Erat enim illa Ephesiorum lex, ut, cum pompam advexissent peregrini, continuo iustitium indiceretur. Et nunc quidem

Achill. Tat.

b

XVIII *A R G U M E N T U M*

Byzantii, oraculi iussu, propter victoriam de Thracibus, dona Dianae Ephesiae miserant, eorumque legatio modo urbem intraverat. Eius forte princeps erat ipse Sofstratus, qui ad forum veniens cum sacerdote, ut audit de Leucippes caede quaeri, agnovitque Clitophontem, statim ira exarsit, neque quidquam propius habuit, quam ut in eum involans ipse ab eo de filiae caede poenas sumeret. Retinetur vix tandem a Clinia, &, quid rei sit, audit. Interea Leucippe e custodia in Dianae templum evaserat: nam Sofsthenes, capta subito fuga, fores custodiae claudere oblitus erat. Itaque res denuo in iudicium adducitur, auctore inprimis defensoreque reorum sacerdote: causa magno apparatu ab accusatore & reis instruitur: patroni omnem utrinque eloquentiae vim expromunt. Aestuari indignarique Therfander, quod eriperetur sibi condemnatus reus, & serva, quam optimo iure emtionis posideret: in Sofstratum & sacerdotem contumeliose invehi. Sacerdos contra accusatoris crimina diluere, eumque, ad comici Aristophanis imitationem, acriter simul & festive exagitare. Tum Therfander, artes omnes suas frustra consumtas, exitumque iudicii in eo positum esse videns, ut Leucippe intactam se virginem, Melitte puram ab adulterio, probaret, ambabus religionis terrorem obiicit. Erat enim in templo Dianae sacra fistula, ex cuius cantu de puellarum virginitate iudicabatur: erat item Stygii fontis lavacrum, quo cognoscebatur uxorum fides castitaeque. Accipit conditionem Leucippe magno cum gaudio: nec Melitte eam detrectat, quod ei a Therfandro hac formula offerebatur, si absente marito rem cum Clitophonte non habuisset. Et mulieres quidem ita experimenti religionem subierunt, ut innocentiae documentum utraque auferret. Tum vero universorum conviciis laceratur Therfander, &, ni fugam cepisset, nil erat propius, quam ut lapidibus obrueretur. Sofstratus Leucippen denuo Clitophonti despondet: abeunt Byzantium, & inde Tyrum. Ibi Calligonen etiam cum Callisthene inveniunt. Hic eam, postquam rapuisset, honeste habuerat, ac, mutata vitae

ratione, ad frugem redierat, & in bello contra Thraces additus Softrato collega, egregiam patriae navaverat operam: neque tamen ipse adhuc puellae matrimonio potitus erat. Itaque Hippias & Softratus eodem die liberorum nuptias celebrant.

Atque ex hac quidem fabulae summa intelligitur, eam argumentum habere satis magnum & varium, neque similitudine veri & consuetudine vitae abhorrens. Similes vero laudes in singularum etiam partium compositione expolitioneque tribuere ei non possumus. Primum ducitur ab exordio parum verisimili: nam totam historiam narrat Clitophon, auctori nunquam antea cognitus, sed casu ad eandem spectandam tabulam, de Europae raptu, delatus; & quidem ita narrat, ut per octo libros nunquam intermittat sermonem. Aliter apud veteres, v. c. Platonem, qui, verisimilitudinis causa, narrationem, praesertim longiorem, interrumpunt, & ad res cum ipsis narrantibus coniunctas divertunt. Similiter Longus exordium duxit a tabula picta: sed longe melius ipse solus consumpsit orationem descriptione casuum, quos tabula exhibebat. Deinde illud magnopere desideramus, quod hominum, quorum praecipuae sunt in fabula partes, indoles nec depingatur, nec dictis factisque significetur iis, quae eius indicia prodant, nec forma exprimatur ingenii, animi, ac morum. Quid est in Clitophonte, quod non in aliis plerisque eiusdem loci, aetatis, conditionisque sit iuvenibus? quid in Leucippe, quin idem in omnibus fere liberaliter & ingenue institutis puellis reperiatur? Neque aliorum hominum indoles moresque melius significantur. Contra nimius est in descriptionibus, communi Sophistarum vitio, v. c. regionum, locorum, urbium, tabularum, & inprimis, animi perturbationum, in quibus quidem omnibus exultat oratorie, & verborum sono fervet. Est omnino utile & inprimis elegans, passionum, quibus animi moventur, fontes rationesque describere, sed ita ut ex ipsis factis & rebus cognoscantur, neque lector subito ad aliam quasi picturam convertatur, sed leniter ipsa serie narratio-

XX ARGUMENTUM FABULAE.

nis ductus, motuum originem, successionem, exitumque cognoscat. Atque in his locis philosophum agit Tattius, sed ita, ut quasi ex Sophistae commentario sententias & rationes afferat. In aliis vero libri partibus multo plus habet diligentiae atque verisimilitudinis, veluti in colloquiis atque orationibus. Sed quod initio iam dixeramus, habet Noster magnam cum Heliodoro convenientiam, & cum aliis, qui vel perierunt, vel adhuc in bibliothecis latent: quosque omnes a Diogenis Antonii imitatione pendere, auctor est Photius Cod. 166. Heliodorus argumento compositioneque ad heroicum carmen vel tragoediam accedit. Omnino si Aethiopica ut poema spectentur, multa probabuntur, vel certe mitigabuntur legentium sensu, quae in historia, aut simili opere, haudquaquam ferenda sint. Achilles contra manet in quotidianae vitae lege ac consuetudine, & propior est comoediae: & nonnunquam ad hilaritatem & festivitatem remittitur. Sed longum est de hac fabula in utramque partem disputare. Laudes eius praecipuae sunt duae: altera, doctrina varia & iucunda, partim ex philosophia, partim ex aliarum rerum scientia, gentium locorumque petita; altera, stilus elegans, tersus, quamquam, uno alteroque loco, verborum novitate ac sono, compositionisque curiositate laborans.

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΤΑΤΙΟΥ

Α Λ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ε Ω Σ

Ο Ι Π Ε Ρ Ι

ΚΛΕΙΤΟΦΩΝΤΑ ΚΑΙ ΛΕΥΚΙΠΠΗΝ.

Λ Ο Γ Ο Ι Η

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΤΑΤΙΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ

ΤΩΝ ΠΕΡΙ

ΚΛΕΙΤΟΦΩΝΤΑ ΚΑΙ ΛΕΥΚΙΠΠΗΝ¹

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΣΙΔΩΝ ἐπὶ θαλάττῃ πόλις, Ἀσσυρίων ἡ θάλασσα, μήτηρ Φοινίκων ἡ πόλις, Θηβαίων ὁ δῆμος πα-

A CHILLIS TATII

ALEXANDRINI

DE

CLITOPHONTIS ET LEUCIPPES

AMORIBUS

LIBER PRIMUS.

SIDON Phoeniciae princeps civitas, Thebanorumque generis origo, in Assyrii maris litore posita est. Gemi-

¹ Variat inscriptio. Quidam: Cod. Angl. pro varia lectione
περὶ Λευκίππου καὶ Κλειτοφῶν- superscriptum est. Aequè recte.
τος, quod vulgarius est. Suidas: Longus: τῶν ΚΑΤΑ Δάφνιν καὶ
Ἀχιλλεὺς Τάτιος, ὁ γράψας τὰ Χλόην. Et Eustathius: ΚΑΘ'
ΚΑΤΑ Λευκ. καὶ Κλ. quod & Ἰσμηνίαν καὶ Ἰσμήνην.

Achill. Tat.

A 2

τῆς ¹. Δίδυμος λιμὴν ἐν κόλπῳ πλατὺς, ἡρέμα κλείων τὸ πέλαγος. ἥ γὰρ ὁ κόλπος κατὰ πλευράν ἐπὶ δεξιᾷ κοιλαίνεται, στόμα δεύτερον ὁράσκειται, καὶ τὸ ὕδωρ αὐθις εἰσρεῖ, καὶ γίνεται τοῦ λιμένος ἄλλος λιμὴν, ὡς χειμάζειν μὲν ταύτῃ ² τὰς ὀλκάδας ἐν γαλήνῃ, φερίζειν δὲ τοῦ λιμένος εἰς τὸ προκόλπιον. Ἐνταῦθα ἦκων ἐκ πολλοῦ χειμῶνος, σῶστρα τε ἔθουν ἐν αὐτῷ ³ τῇ τῶν Φοινίκων· καλοῦσιν αὐτὴν Ἀστάρτην ⁴ οἱ Σιδῶνιοι. Περιῶν οὖν καὶ τὴν ἄλλην πόλιν καὶ περισκοπῶν τὰ ἀναθήματα, ὁρῶ γραφὴν ἀνακειμένην γῆς ἅμα καὶ

num ea portum amplo admodum sinu, verum aditu angusto, maris aquam sensim accipiente, complectitur. Ubi enim dexterum sinus latus curvatur, aditus illic alter patet: per quem aqua rursus illabitur: itaque portus portui adiungitur, ut in illo hieme, aestate in hoc, tutam naves habeant stationem. Eo cum ex alto tempestate reiectus fuisset, Phoenicum Deae, Sidonii Astarten vocant; quae pro recepta salute consueverunt, sacra feci. Deinceps cum alia civitatis loca perlustrarem, ac in Deorum templis munera tholis suspensa contemplerer, tabulam animadverti pictam, terram ac mare, nec non Europae fa-

¹ Isidorus Orig. XV, 1: *Phoenices a rubro mari profecti, Sidonem urbem opulentissimam condiserunt . . . Ipsi etiam Tyrum in Syria — ipsi Thebas in Boeotia*. Difertis etiam verbis Plinius V, c. 19: *Sidon artifex vitri, Thebarumque Boeotiarum parens*.

² Ὡς χειμάζειν μὲν ταύτῃ) Legebatur in editione Palatina, ἐν ταύτῃ. Et sic etiam habet Anglicanus Codex. Sed Florentinus & Romanus, ut & Regii, legunt: μὲν ταύτῃ· unde suspiceris, olim fuisse: μὲν ἐν ταύτῃ.

³ Ἐν αὐτῷ) Intell. τῇ λιμίνι.

Nam in ipsis portibus fana Diis exstructa erant. Nota quoque Venus ὑπλοία· v. ad Horat. C. I, v. 1. At Cod. Bav. cum ed. Commelin. leg. ἱμαντοῦ, minus bene.

⁴ Ἀστάρτην) Cicero de Nat. Deorum L. III, c. 23: *Venus prima Coelo & Die nata — altera, spiritus procreata — tertia, Iove nata & Diana, quae nupsit Vulcano — quarta, Syria, Tyroque concepta: quae Astarte vocatur: quam Adonidi nupsisse proditum est*. De hac consule Io. Selden de diis Syris Syntagma II, c. 2.

Θαλάσσης. Εὐρώπης ἡ γραφὴ. Φοινίκων ἡ Θαλάττα. Σιδῶνος ἡ γῆ. Ἐν τῇ γῇ λειμῶν, καὶ χορὸς παρθένων. Ἐν τῇ Θαλάττῃ ταῦρος ἐπενήχето, καὶ τοῖς νῶτοις καλὴ παρθένος ἐπεκάβητο, ἐπὶ Κρήτην [τῷ ταύρῳ] πλέουσα. Ἐκόμα πολλοῖς ἀνθεσιν ὁ λειμῶν. δένδρων αὐτοῖς ἀνεμέμικτο Φάλαγξ καὶ Φυτῶν. συνεχῇ τὰ δένδρα. συνηρεφῇ τὰ πέταλα. συνηπτον οἱ πτόρβοι τὰ Φύλλα, καὶ ἐγένετο τοῖς ἀνθεσιν ὄροφος ἡ τῶν Φύλλων συμπλοκή. ¹ ἔγραψεν ὁ τεχνίτης ὑπὸ τὰ πέταλα καὶ τὴν σκιάν· καὶ ὁ ἥλιος ἡρέμα τοῦ λειμῶνος κάτω σποράδην διέρρει, ὅσον τὸ συνηρεφές τῆς τῶν Φύλλων κόμης ἀνέωξεν ὁ γραφεύς. Ὅλον ἐτείχιζε τὸν λειμῶνα περιβολή· εἶσω δὲ τοῦ τῶν ὀρόφων στεφανώματος ὁ λειμῶν ἐκάβητο. αἱ δὲ πρασιαὶ τῶν ἀνθῶν ὑπὸ τὰ πέταλα τῶν φυτῶν στιχηθὼν ἐπεφύκεσαν, νάρκισσος, καὶ ῥόδα,

bulam, continentem: ac mare Phoenicum, Sidoniorum terra esse dignoscebatur. In terra pratum erat virginibus refertum. In mari taurus natabat, formosamque humeris puellam sustinens Cretam versus cursum tenebat. Pratum multa florum varietate distinctum, arborumque & fruticum copia intersitum erat: quarum rami atque frondes mutuo complexu ita sese necebant, ut tecti usum floribus praeferrent. Umbrae quin etiam sub frondibus pictor effinxerat eo artificio, ut locis aliquot radii solis modice pratum illustrarent, tantum scilicet, quantum quidem contextas frondes patere voluit pictor. Ceterum harundinum corona pratum univrsum undique munierat. Sub foliis fruticum, narcisso, rosa, myrtoque, ordinatim sati pul-

1 Ἡ τῶν φύλλων συμπλοκή) Ita exhibet Palat. Cod. cum Angl. & interprete Latino. At Regii & Florentinus: ἡ τῶν φ. συνέχεια,

ex interpretamento. Pariter infra I, 15 init. αἱ γείτονες τῶν πετάλων περιπλοκαί.

καὶ μύρρινοι. ὕδωρ δὲ κατὰ μέσον ἔρρει τοῦ λειμῶνος τῆς γραφῆς, τὸ μὲν ἀναβλύζον κάτωθεν ἀπὸ τῆς γῆς, τὸ δὲ τοῖς ἀνθεσιν καὶ τοῖς φυτοῖς περιχεόμενον. ὀχετηγός τις ἐγγράπτο δίκελλαν κατέχων, καὶ περὶ μίαν ἀμάραν κεκυφώς, καὶ ἀνοίγων τὴν ὁδὸν τῷ ῥεύματι. Ἐν δὲ τῷ τοῦ λειμῶνος τέλει πρὸς ταῖς ἐπὶ θάλατταν τῆς γῆς ἐκβολαῖς τὰς παρθένους ἔταξεν ὁ τεχνίτης. τὸ σχῆμα ταῖς παρθένοις καὶ χαρᾶς καὶ φόβου. στέφανοι περὶ τοῖς μετώποις δεδεμένοι· κόμαι κατὰ τῶν ὤμων λελυμέναι· τὸ σκέλος ἅπαν γεγυμνωμέναι· τὸ μὲν ἄνω, τοῦ χιτῶνος, τὸ δὲ κάτω, τοῦ πεδίου· τὸ γὰρ ζῶσμα μέχρι γόνατος ἀνείλκε τὸν χιτῶνα. τὸ πρόσωπον ὠχραὶ· σεσηρυῖαι τὰς παρεῖας· τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίξασαι πρὸς τὴν θάλατταν· μικρὸν ὑποκεχνηυῖαι τὸ στόμα, ὥσπερ ἀφήσειν ὑπὸ φόβου μέλ- λουσai καὶ βοήν· τὰς χεῖρας ὡς ἐπὶ τὸν βούν ὠρεγον. ἐπέβαινον ἄκρας τῆς θαλάττης, ὅσον ὑπεράνω μικρὸν τῶν ταρσῶν ὑπερέχειν τὸ κύμα· ἐώκεισαν δὲ βούλε-

vini cernebantur. Sed & ima ex terra scatebat fons, qui medium pratum, floresque ac plantas, hac illac discurrrens, irrigabat. Nec deerat, qui, sumto ligone rivulo imminens, aquae viam patefaceret. In ea prati parte, quae mare attingebat, virgines pictor exprefferat, vultu cum hilaritatem, tum moerorem indicantes. Corollae iis in capite erant, crines per humeros effusi, pedes vinculis exuti, crura vestibus, zona genutenus succinctis, nudata: os pallidum, genae contractae, oculi mare intuentes, labia nonnihil hiulca, quasi prae metu vox praeclusa fuisset, manus taurum versus protentae. Ad mare autem eo usque processerant, ut pedis partem superiorem aqua pertingeret: corporis totius status is erat, ut & ad

σθαι μὲν ὡς ἐπὶ τὸν ταῦρον δραμεῖν, φοβεῖσθαι δὲ τῇ θαλάττῃ προσελθεῖν. Τῆς δὲ θαλάττης ἡ χορία διπλῇ τὸ μὲν γὰρ πρὸς τὴν γῆν ὑπέρυβρον· κυάνεον δὲ τὸ πρὸς τὸ πέλαγος. ἄφρὸς ἐπεποίητο¹, καὶ πέτραι, καὶ κύματα. αἱ πέτραι τῆς γῆς ὑπερβεβλημέναι, ὁ ἄφρὸς περιλευκαίνων τὰς πέτρας, τὸ κύμα κορυφούμενον καὶ ἐπὶ τὰς πέτρας λυόμενον εἰς τοὺς ἄφρους. Ταῦρος ἐν μέσῃ τῇ θαλάττῃ ἐγγέγραπτο τοῖς κύμασιν ἐποχούμενος, ὡς ὄρους ἀναβαίνοντος τοῦ κύματος, ἔνθεν καμπτόμενον τοῦ βοὸς κυρτοῦται τὸ σκέλος. Ἡ παρθένος μέσοις ἐπεκάθητο τοῖς νώτοις τοῦ βοὸς, οὐ περιβάδην, ἀλλὰ κατὰ πλευράν, ἐπὶ δεξιᾷ συμβᾶσα τὸ πόδε, τῇ λαίᾳ τοῦ κέρως ἐχομένη, ὥσπερ ἡνίοχος χαλινού. καὶ γὰρ ὁ βοῦς ἐπέστραπτο ταύτῃ μᾶλλον πρὸς τὸ τῆς χειρὸς ἔλκον ἡνιοχούμενος. Χιτῶν ἀμφὶ τὰ στέρνα τῆς παρθένου μέχρις αἰδοῦς, τούντεῦ-

taurum contendere velle, & undis credere se vereri viderentur. Mari color inerat duplex: terrae enim propinquior pars subrubebat; remotior vero & profundior caerulea erat. Efficta quoque erat & spuma, & scopuli, & fluctus. Illic scopuli etiam e terra proiecti exstabant: quos e tumescentibus & saxo allisis fluctibus facta spuma dealbabat. Medio in mari pictus taurus ab undis vehebatur, montis instar attollente se unda, qua bovis crura flectebantur. Tauri dorso virgo insidebat, non equitum more, sed utrisque dexterum in latus pedibus apte demissis; laevaue cornu, quomodo habenas aurigae solent, tenebat: manum enim taurus sequebatur. Virginis pectus ad pudenda usque alba tunica, corpus reliquum purpurea lae-

1 Τὸ μὲν γὰρ — ἐπεποίητο) γῆν, ὑπέρυβρον καὶ κυάνεον· τὸ δὲ Ita corr. Salmasius, cum antea πρὸς τὸ πέλαγος, ἄφρὸς ἐπεποίητο &c.

Δεν ἐπεκάλυπτεν χλαῖνα τὰ κάτω τοῦ σώματος. λευ-
 κὸς ὁ χιτῶν. ἡ χλαῖνα πορφυρᾷ. τὸ δὲ σῶμα διὰ τῆς
 ἐσθῆτος ὑπεφαίνετο. βαθὺς ὀμφαλὸς, γαστήρ τετα-
 μένη. λαπᾶρα στενὴ. τὸ στέρνον εἰς ὅξυ καταβαῖνον
 ἠυρύνετο. μαζοὶ τῶν στέρνων ἡρέμα προκύπτοντες. ἡ
 συνάγουσα ζώνη τοὺς μαζοὺς καὶ τὸν χιτῶνα ἔκλειεν,
 καὶ ἐγίνετο τοῦ σώματος κάτοπτρον ὁ χιτῶν. Αἱ χεῖ-
 ρες ἄμφω διετέταντο, ἡ μὲν ἐπὶ κέρας, ἡ δὲ ἐπὶ οὐ-
 ράν. ἥρτητο δὲ ἄμφοῖν ἐκατέρωθεν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν
 ἡ καλύπτρα κύκλῳ τῶν νώτων ἐμπεπετασμένη· ὁ δὲ
 κόλπος τοῦ πέπλου πάντοθεν ἐτέτατο κυρτούμενος· καὶ
 ἦν οὗτος ἄνεμος τοῦ ζωγράφου. ἡ δὲ δίκην ἐπεκάθητο
 τῷ ταύρῳ πλεούσης νηὸς, ὥσπερ ἰστίῳ τῷ πέπλῳ
 χρωμένη¹. Ἐπὶ δὲ τὸν βούν ὠρχοῦντο δελφῖνες, ἔπαι-
 ζον Ἑρωτες. εἶπες ἂν αὐτῶν ἐγγεγράφαι καὶ τὰ κι-
 νήματα. Ἑρως εἵλκε τὸν βούν, Ἑρως, μικρὸν παιδίον
 ἠπλώκει τὸ πτερόν, ἥρτητο Φαρέτραν, ἐκράτει τὸ πῦρ·

na contegebatur: omnia tamen per vestem cernere lice-
 bat. Nam & profundus umbilicus, & planus venter, &
 angusta ilia, pectus in acutum dilatabatur, papillae mo-
 dice tumebant, zonaque adducta una cum tunica, quae
 corporis speculum erat, succingebantur. Manu altera cor-
 nu, caudam altera virgo apprehenderat, & utrisque hu-
 meris etiam capitis tegmen utrinque circum humeros ef-
 fusum sustinebat: cuius sinum depictus ventus ita imple-
 bat, ut omni ex parte intumesceret. Puella tauro insidens
 navis instar ferebatur, peplo veli usum praebente. Tau-
 ro delphini affultabant, illudebant Amores: quorum qui-
 dem motus etiam illic pictos esse diceres. Alter Amor tau-
 rum trahebat, alter parvulus infanti alas expandens, pha-

1 Moschus: Κολπάθη δ' ὅμοιοι πέπλος βαθὺς Εὐραπίης,
 Ἰστίον οἶά τε νηός.

ἐπέστραπτο δὲ ὡς ἐπὶ τὸν Δία καὶ ὑπέμειδία, ὥσπερ αὐτοῦ καταγέλων, ὅτι δι' αὐτὸν γέγονε βoῦς.

β'. Ἐγὼ δὲ καὶ τ' ἄλλα μὲν ἐπῆνουν τῆς γραφῆς· ἅτε δὲ ἂν ἐρωτικός, περιεργότερον ἔβλεπον τὸν ἄγοντα τὸν βοῦν Ἐρωτα. καὶ, Οἶον, εἶπον, ἄρχει βρέφος οὐρανοῦ, καὶ γῆς, καὶ θαλάττης; Ταῦτά μου λέγοντος, νεανίσκος καὶ αὐτὸς παρεστώς· Ἐγὼ ταῦτα ἂν εἰδείην, ἔφη, τοσαύτας ὕβρεις ἐξ ἔρωτος παθών. Καὶ, Τί πέπονθας, εἶπον, ὦ ἀγαθέ; καὶ γὰρ ὁρῶ σοῦ τὴν ὄψιν οὐ μακρὰν τῆς τελετῆς τοῦ θεοῦ. Σμήνος ἀνεγείρεις, εἶπε, λόγων. τὰ γὰρ ἐμὰ, μύθοις ἔοικε. Μὴ κατοικήσης, ὦ βέλτιστε, ἔφη, πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ἐρωτος αὐτοῦ, ταύτῃ μᾶλλον ὀνήσειν, εἰ καὶ μύθοις ἔοικε. Καὶ ταῦτα δὲ λέγων, δεξιούμαι

retram gestans, faces vibrans; atque ad Iovem conversus ridebat, quasi eum, quod sua opera in taurum mutatus esset, irrideret.

II. Ego igitur cum alias picturae partes laudabam, tum, quod & ego amor indulgeo, Cupidinem taurum trahentem accuratius intuens, ita mecum loquebar: En ut infantis iussa coelum, terra, mare faciunt? Tum adolescens, qui tum forte aderat, meaque verba intellexerat: Huius equidem, inquit, ego quoque rei testis esse possum, cui tot amoris causa incommoda evenerunt. Tum ego, Cuiusnam modi sunt, inquam, o bone vir, quae perpeffus fuisti? tuus enim adspex huius Dei mysteriis te non abhorrentem declarat. Tum ille: Ad permixtam, inquit, confusamque rerum seriem commemorandam me revocas: fabulis enim ea omnia similia sunt. Tum ego: Ne per Iovem, perque Amorem ipsum, inquam, molestum tibi sit, hac me ratione magis iuvare, tametsi fabulosa videantur. Haec cum dixissem, manu prehensum hominem vici-

τε αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τινος ἄλλους ἄγω γείτονος, ἔνθα πλάτανοι μὲν ἐπεφύκεσαν πολλαὶ καὶ πυκναὶ, παρ-
 ἔρρει δὲ ὕδωρ ψυχρόν τε καὶ διαυγές, οἷον ἀπὸ χιόνος
 ἄρτι λυθείσης ἄρχεται. ¹ Καθίσας οὖν αὐτὸν ἐπὶ τινος
 θώκου χαμαιζήλου, καὶ αὐτὸς παρακαθιστάμενος
 ὦρα νῦν, ἔφην, τῆς τῶν λόγων ἀκροάσεως· πάντως
 δὲ ὁ τοιοῦτος τόπος ἡδύς, καὶ μύθων ἄξιος ὑπάρχει
 ἐρωτικῶν.

γ'. Ὁ δὲ ἄρχεται λέγειν ὧδε· Ἐμοὶ Φοινίκη γέ-
 νος, Τύρος ἢ πατρίς, ὄνομα Κλειτοφῶν, πατὴρ Ἰπ-
 πίας, ἀδελφὸς πατὴρ Σώστρατος. οὐ πάντως δὲ ἀδελ-
 φοὶ, ἀλλ' ὅσον ἀμφοῖν εἰς πατὴρ· αἱ γὰρ μητέρες,
 τῷ μὲν, ἦν Βυζαντία, τῷ δὲ ἐμῷ πατρί, Τυρία. Ὁ
 μὲν οὖν τὸν πάντα χρόνον εἶχεν ἐν Βυζαντίᾳ· πολὺς
 γὰρ ὁ τῆς μητρὸς κληρὸς ἦν αὐτῷ. ὁ δὲ ἐμὸς πατὴρ
 ἐν Τύρῳ κατώκει. τὴν δὲ μητέρα οὐκ οἶδα τὴν ἐμήν·

num quoddam in nemus perduxī, ubi permultae atque
 opacae platani succreverant, perspicuaeque ac tanquam
 nuper liquefacta nive, frigida aqua dimanabat. Illic cum
 humili quodam in loco sedere hominem iussissem, ipseque
 pariter assedissem: Tempus est, inquam, initium narra-
 di ut facias. Delectationis omnino locus hic plenus, ama-
 toriisque fabellis plane dignus est.

III. Tum ille ab hoc principio exorsus est dicere: Gen-
 tis mihi origo e Phoenicia est, patria Tyrus, nomen Cli-
 tophon, pater Hippias, patris frater Sostratus, quod qui-
 dem ad patrem attinet: nam matres duae fuere, Sostrati
 Bysantia, Hippiae Tyria. Sostratus Bysantii, propterea
 quod inibi matris hereditatem sane non exiguam creve-
 rat, semper commoratus est: pater meus Tyri. Matrem

¹ Ἀρχεται) Sic Fl. cum Regiis. & ipsum probum. Salm. insuper
 At Angl. cum aliis: ἄρχεται, quod legendum coni. ἀρύεται. Temere.

ἔτι νηπίῳ γάρ μοι τέθνηκεν. ἐδέησεν οὖν τῷ πατρὶ γυναικὸς ἑτέρας, ἐξ ἧς ἀδελφῇ μοι Καλλιγόνῃ γίνεται. καὶ ἐδόκει μὲν τῷ πατρὶ συνάψαι μᾶλλον ἡμᾶς γάμῳ· αἱ δὲ μοῖραι τῶν ἀνθρώπων κρείττονες, ἄλλην ἐτήρουν μοι γυναῖκα. Φιλεῖ δὲ τὸ Δαιμόνιον πολλάκις ἀνθρώποις τὸ μέλλον νύκτωρ λαλεῖν· οὐχ ἵνα φυλάξωνται μὴ παθεῖν· οὐ γὰρ εἰμαρμένης δύνανται κρατεῖν· ἀλλ' ἵνα κουφότερον πάσχοντες φέρωσιν. τὸ μὲν γὰρ ἐξαίφνης ἄβροον καὶ ἀπροσδόκητον ἐκπλήσσει τὴν ψυχὴν, ἄφνω προσπεσόν, καὶ κατεβάπτισε· τὸ δὲ πρὸ τοῦ παθεῖν προσδοκώμενον, κατηνάλωσε κατὰ μικρὸν μελετώμενον τοῦ πάθους τὴν ἀκμὴν. Ἐπεὶ γὰρ εἶχον ἑννατον ἔτος ἐπὶ τοῖς δέκα, καὶ παρεσκευάζεν ὁ πατὴρ εἰς νέωτα ποιῆσαι τοὺς γάμους, ἤρχετο τοῦ δράματος ἢ τύχῃ. Ὅναρ ἐδόκουν συμφύναι τῇ παρθένῳ τὰ κάτω μέρη μέχρις ὀμφαλοῦ, δύο δ' ἐντεῦ-

ipse meam nunquam vidi, ut quae suum infante me obierit diem : itaque alteram sibi pater uxorem adiunxit : ex qua sororem mihi nomine Calligonen genuit, quam mihi uxorem dare decreverat. Sed potentiora hominibus fata mihi aliam servabant. Frequenter autem Dei mortalibus futura in somnis pronuntiare consueverunt, non quo mala praecavendo evitent, neque enim fato iri obviam potest, sed quo aequiore, cum evenerint, animo ferant. Repentina enim & inexpectata percussam improvise adventu mentem frangunt atque prosternunt : praevisa vero, & praecauti, dum ad eorum cogitationem animus pedetentim deducitur, longe minus affligunt. Itaque cum nonum & decimum agerem annum, nuptiasque non ita multo post pater facturus esset, fabulam fortuna incoepavit. Nam cum me quieti dedissem, visus sum ita cum virgine coniungi, ut a capite ad umbilicum usque duo corpora

Θεν τὰ ἄνω σώματα. ἐφίσταται δέ μοι γυνὴ Φοβερά καὶ μεγάλη, τὸ πρόσωπον ἀγρία, ὀφθαλμοὶ ἐν αἵματι, βλοσυραὶ παρειαὶ, ὅφεις αἱ κόμαι· ἄρπην ἐκράτει τῇ δεξιᾷ, δαῖδα τῇ λαίᾳ. ἐπιπεσοῦσα οὖν μοι θυμῷ, καὶ ἀνατείνασα τὴν ἄρπην, καταθέρει τῆς ἰξύος, ἔνθα τῶν δύο σωμάτων ἦσαν αἱ συμβολαὶ, καὶ ἀποκόπτει μου τὴν παρθένον. περιδὲς οὖν ἀναβοῶν ἐκ τοῦ δείματος, φράζω μὲν πρὸς οὐδένα, κατ' ἐμαυτὸν δὲ πονηρὰ ἐσκεπτόμην. Ἐν δὲ τούτῳ συμβαίνει τοιαύδε. Ἦν ἀδελφὸς, ὡς ἔφην, τοῦ πατρὸς Σώστρατος. παρὰ τούτου τις ἔρχεται κομίζων ἐπιστολὴν ἀπὸ Βυζαντίου· καὶ ἦν τὰ γεγραμμένα τοιαύδε·

Ἰππία τῷ ἀδελφῷ χαίρειν Σώστρατος.

Ἦκουσι πρὸς σέ θυγατὴρ ἐμὴ Λευκίππη, καὶ Πανθία γυνή. πόλεμος γὰρ περιελαύνει ἡ Βυζαντίους Θρα-

effemus, deinceps vero in unum coaluiffemus, mulieremque adfpectu horribili, magna ftatura, vultu agrefti, fanguineis oculis, genis afperis, vipereis crinibus, falcem dextera, laeva faculam tenentem, nobis imminere; atque iratam extenta falce plagam, qua duo in unum corpora coierant, imponere, virginemque a me abfcindere. Quam ob rem timore percuffus, ac ex fomno excitatus, mala haec nemini palam feci: fed in eorum cogitatione folus verfabar. Interea Byfantio literae ab eo, quem dixi, patris mei fratre, hoc exemplo allatae funt:

Sostratus Hippiae fratri S. D.

Leucippe filia, & Panthia uxor mea proficifcuntur ad te: bellum enim a Thracibus Byfantiis infertur. Tu carif-

1 Περιελαύνει) Flor. περιλαμβάνει· aequè bene. Alterum tamen aptius h. l. videtur. Nam & equitatum, quo fere Thraces in bello utebantur, innuit, & By-

zantium metum rei male gerendae declarat. Ad rem Polyb. IV, c. 45: Αἰδίον ἔχουσι (Βυζαντίοι) πόλεμον καὶ δυσχερῆ πρὸς τοὺτους (Θράκας.)

κικός. Σῶζε δέ μοι τὰ Φίλτατα τοῦ γένους μέχρι τῆς τοῦ πολέμου τύχης.

δ'. Ταῦτα ὁ πατήρ ὁ ἀναγνούς, ἀναπηδᾷ, καὶ ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐκτρέχει, καὶ μικρὸν ὕστερον αὖθις ἐπαῆκεν. εἶπετο δὲ αὐτῷ κατόπιν πολὺ πλῆθος οἰκετῶν καὶ θεραπαινίδων, ἃς συνεκπέμψας ὁ Σώστρατος ἔτυχεν ταῖς γυναιξίν. Ἐν μέσῳ δὲ ἦν γυνὴ μεγάλη καὶ πλουσία τῇ στολῇ. ὥς δὲ ἐπέτεινα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπ' αὐτὴν, ἐν ἀριστερᾷ παρθένος ἐμφαίνεται μοι, καὶ καταστράπτει μοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῷ προσώπῳ. τοιαύτην εἶδον ἐγὼ ποτε ἐπὶ ταύρῳ γεγραμμένην Εὐρώπην· ὄμμα γοργὸν ἐν ἡδονῇ¹ κόμη ξανθὴ, τὸ ξανθὸν οὖλον· ὀφρὺς μέλαινα, τὸ μέλαν ἄκρατον· λευκὴ παρειά· τὸ λευκὸν εἰς μέσον ἐφοινίσσεται, καὶ ἐμμεῖτο πορφύραν, οἷαν εἰς τὸν ἐλέφанта² Λυδίῃ βάπτει

sima pignora nobis ad belli exitum usque custodi. Vale.

IV. Cognita literarum sententia consurrexit pater, statimque ad mare se contulit: atque haud multo post magna cum fervorum, ancillarumque, quas cum uxore ac filia Sostratus miserat, turba sequente reversus est. Inter eas mulier erat procera, pretiosamque stolam induta: in quam simul atque oculos intendi, ad sinistram virgo incedens mihi apparebat, cuius adspectus vehementer tangebatur oculos meos. Sic ego depictam videram Europam in tauro. Erant ei quadam cum iucunditate truces oculi, crines flavi crispique, supercilia puro nigrore delibuta, genae candidae: nisi quod earum medium rubore, purpuram, qua Lydiae mulieres ebur inficiunt, imitante suffusum

¹ Anacr. XXIX, 12: Μέλαν ὄμμα γοργὸν ἴστα, Κεκρασμένον γαλήνη. Adde Sil. It. V, 562, de Scipione: *Flagrant lumina miti Adspedu, gratiusque inerat visentibus horrore.*

² Claudian. R. Prof. I, 274: *non sic decus ardet eburnum, Lydia Sidonio quod femina tinxerat ostro;* coll. Hom. Il. IV, 141, & Virg. Aen. XII, 67.

γυνή· τὸ στόμα ῥόδων ἄνθος ἦν, ὅταν ἄρχηται τὸ ῥόδον ἀνοίγειν τῶν φύλλων τὰ χεῖλη. Ὡς δὲ εἶδον, εὐθύς ἀπωλώλειν. κάλλος γὰρ ὀξύτερον τιτρώσκει βέλους, καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν εἰς τὴν ψυχὴν καταρρέει.¹ ὀφθαλμὸς γὰρ ὁδὸς ἐρωτικῷ τραύματι. Πάντα δὲ με εἶχεν ὁμοῦ, ἔπαινος, ἐκπληξίς, τρόμος, αἰδώς, ἀναιδέεια· ἐπήνουν τὸ μεγέθος, ἐκπεπλήγμην τὸ κάλλος, ἔτρεμον τὴν καρδίαν, ἔβλεπον ἀναιδῶς, ἠδούμην ἀλῶναι. τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς ἀφέλκειν μὲν ἀπὸ τῆς κόρης ἐβιάζομην· οἱ δὲ οὐκ ἤθελον, ἀλλ' ἀνθεῖλκον ἑαυτοὺς ἐκεῖ τῷ τοῦ κάλλους ἐλκόμενοι πείσματι², καὶ τέλος, ἐνίκησαν.

έ. Αἱ μὲν δὴ κατήγοντο πρὸς ἡμᾶς, καὶ αὐταῖς

erat: os rosae foliorum labra aperire incipienti perfimile. Itaque statim, ut eam contemplatus sum, occidi. Forma enim ad inferendum vulnus telo acutior est, per oculosque amatorio vulnere aditum patefaciens in animum penetrat. Omnia me simul agitabant, laus, admiratio, tremor, pudor, impudentia; & proceritatem laudare, & pulchritudine obstupefieri, & corde tremere, & oculis lascivius intueri, ac ne deprehenderer vereri coactus sum: saneque oculos a virgine avertere conabar; sed illi repugnabant, formaeque suavitate pellecti eo sese referebant, & victoria tandem potiti sunt.

V. Ceterum mulieribus intro ad nos ductis, domusque

1 Musaeus v. 92 seqq.

Κάλλος γὰρ περίπυστον ἀμωμή-
τοιο γυναικὸς

Ὁξύτερον μερόπειται πῆλαι πτε-
ρόεντος ὀϊστοῦ.

Ὁφθαλμὸς δ' ὁδὸς ἐστίν· ἀπ' ὀφ-
θαλμοῦ βολῶν

Ἐλκος ὀλισθαίνει, καὶ ἐπὶ φρέ-
νας ἀνδρὸς οὐδέυει.

Εἶλε δέ μιν τότε θάμβος, ἀναι-
δέεια, τρόμος, αἰδώς.

Ἐτρεμε μὲν καρδίην, αἰδῶς δέ μιν
εἶχεν ἀλῶναι.

Θάμβος δ' εἶδος ἄριστον, ἔρως δ'
ἀπενίσφινεν αἰδῶ.

2 Τῷ τοῦ κάλλους ἐλκόμενοι
πείσματι·) Formae illicio persuasi
& adducti. Sic reponere placuit
Salmasio, pro vulgata lectione,
πταίσματι. In aliis Codicibus,
τραύματι, non tam bene.

ὁ πατήρ μέρος τι τῆς οἰκίας ἀπονεμόμενος, εὐτρεπίζει δειπνον. καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συνεπίνομεν κατὰ δύο τὰς κλίνας διαλαχόντες. οὕτω γὰρ ἔταξεν ὁ πατήρ· αὐτὸς ἀγὼ τὴν μέσσην, αἱ μητέρες αἱ δύο τὴν ἐν ἀριστερᾷ, τὴν δεξιᾷ ἐῖχον αἱ παρθένοι. Ἐγὼ δὲ ὡς ταύτην ἤκουσα τὴν εὐταξίαν, μικροῦ προσελθὼν τὸν πάτερα κατεφίλησα, ὅτι μου κατ' ὀφθαλμοὺς ἀνέκλινε τὴν παρθένον. Τί μὲν οὖν ἔφαγον, μὰ τοὺς θεοὺς, ἔγωγε οὐκ ᾔδειν. ἑώκειν γὰρ τοῖς ἐν ὀνειροῖς ἐσθίουσιν. ἐρείσας δὲ κατὰ τῆς στρωμνῆς τὸν ἀγκῶνα, καὶ ἐγκλίνας ἑμαυτὸν, ὅλοις ἔβλεπον τὴν κόρην τοῖς προσώποις, κλέπτων ἅμα τὴν θέαν· τοῦτο γάρ μοι ἦν τὸ δεῖπνον. Ὡς δὲ ἤμην ἀπὸ τοῦ δειπνου, παῖς ἔρχεται κιθάραν ἀρμολύμενος, τοῦ πατρὸς οἰκέτης, καὶ ψιλαῖς τὸ πρῶτον διατινάξας ταῖς χερσὶ, τὰς χορδὰς ἔκρουε· καὶ τι κρουμάτιον ὑπολιγῆνας ὑποψιθυρίζουσι τοῖς δακτύλοις,

parte quadam eis attributa, pater coenam parari iussit: ac quoniam tempus eius venerat, bini singulis lectis accubuimus, huiusmodi ab Hippia ordine adhibito, ut ipse & ego mediam, matres sinistram, dextram virgines obtinerent. Quod cum ipse animadvertissem, parum abfuit, quin ad patrem, propterea quod virginem exadversum oculis meis collocaverat, osculando procederem. Verum enimvero quid in ea coena comederim, ita me Dii ament, dicere haud scio, iis nimirum similis, qui coenare sese somniant; sed cubito mensae innixus, ac toto capite inclinatus, puellam contemplabar, illius interim obtutus suffurans: atque hoc mihi coena erat. Posteaquam finis edendi factus est, e pueris domesticis unus cum cithara processit: ac primum nudis manibus fidem tentans, exilem quendam sonum, digitis murmur adiuvantibus, edidit.

μετὰ τοῦτο ἤδη τῷ πλήκτρῳ τὰς χορδὰς ἔκρουεν, καὶ ὀλίγον ὅσον κιθαρίσας συνῆδε τοῖς κρούμασι. τὸ δὲ ἄσμα ἦν, Ἀπόλλων μεμφόμενος Φεύγουσαν τὴν Δάφνην, καὶ διώκων ἅμα καὶ μέλλων καταλαμβάνειν καὶ γινομένη Φυτὸν ἢ κόρη, καὶ Ἀπόλλων τῷ Φυτῷ στεφανούμενος. Τοῦτό μου μᾶλλον, ἰ ἀσθὲν εἰς τέλος, τὴν ψυχὴν ἐξέκαυσεν. ὑπέκκαυμα γὰρ ἐπιθυμίας λόγος ἐρωτικός· καὶ εἰς σωφροσύνην τις ἑαυτὸν νουθετῇ, τῷ παραδείγματι πρὸς τὴν μίμησιν ἐρεθίζεται, καὶ μάλισθ' ὅταν ἐκ τοῦ κρείττονος ἢ παράδειγμα. ἢ γὰρ ὧν ἀμαρτάνει τις αἰδώς, τῷ τοῦ βελτίονος ἀξιώματι παρρησία γίνεται. Καὶ ταῦτα πρὸς ἑμαυτὸν ἔλεγον· Ἰδοὺ καὶ Ἀπόλλων ἐρᾷ καὶ κείνος παρθένου, καὶ ἐρῶν οὐκ αἰσχύνεται, ἀλλὰ διώκει τὴν

Deinde sumto plectro, cum aliquantulum chordas percussisset, citharae sono vocem ipse suam addidit: concinuitque, ut fugientem Daphnen Apollo incusaret, simulque persequeretur, ut iamiam comprehensurus esset, ut puella in arborem mutaretur: cuius ille frondibus coronam sibi demum fingeret. Quae sane cantilena meo ardentiores faces amoris subiecit. Amatorius enim sermo vehemens quaedam cupiditatis incitatio est. Ac quamquam ad temperantiam aliquis comparatus est, exemplo tamen ad imitandum trahitur; eoque facilius, quo nobilius proponitur exemplum. Nam pudor, qui a peccando revocabat, praestantioris alicuius dignitate loco pulsus, in licentiam commutatur. Hisce itaque verbis memet alloquebar: An non Apollinem amore captum esse, & pudorem abiecisse, & virginem palam sequi vides? Quid tu igitur desidia tor-

1 Ita Florent. In aliis notatur haec lectio: Τοῦτό μου μᾶλλον ἀσθενεῖν τὴν ψυχὴν εἰς τέλος ἔξικ. quae sane magis convenit cum vocibus μᾶλλον & εἰς τέλος.

Ceterum εἰς τέλος non habet Cod. Bavar. & ed. Commel. & sane post μᾶλλον rectius absunt, nisi distinctione, quam nos induximus, servari posse putes.

παρβένον· σὺ δὲ ὀκνεῖς καὶ αἰδῇ, καὶ ἀκαίρως σωφρονεῖς; μὴ κρείττων εἶ τοῦ Θεοῦ;

στ'. Ὡς δὲ ἦν ἐσπέρα, προτέραι μὲν πρὸς ὕπνον ἐτράπησαν αἱ γυναῖκες· μικρὸν δὲ ὕστερον καὶ ἡμεῖς· οἱ μὲν δὴ ἄλλοι τῇ γαστρὶ μετρήσαντες τὴν ἡδονήν· ἐγὼ δὲ τὴν εὐωχίαν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς φέρων, τῶν τε τῆς κόρης προσώπων γεμισθεῖς, καὶ ἀκράτῳ θεάματι, καὶ μέχρι κόρου προελθὼν, ἀπῆλθον μεθύων ἔρωτι. Ὡς δὲ εἰς τὸ δωμάτιον παρῆλθον, ἔνθα μοι καθεύδειν ἔθος ἦν, οὔτε ὕπνου τυχεῖν ἠδυνάμην. ἔστι μὲν γὰρ φύσει καὶ τὰ ἄλλα νοσήματα, καὶ τὰ τοῦ σώματος τραύματα νυκτὶ χαλεπώτερα, καὶ ἐπανίσταται μᾶλλον ἡμῖν ἡσυχάζουσιν, καὶ ἐρεθίζει τὰς ἀλγηδόνας. ὅταν γὰρ ἀναπαύηται τὸ σῶμα, τότε σχολάζει τὸ ἔλκος νοσεῖν. τὰ δὲ τῆς ψυχῆς τραύματα, μὴ κινουμένου τοῦ σώματος, πολὺ μᾶλλον ὀδυῖα. ἐν ἡμέρᾳ

pes, & pudore victus alieno tempore continentiam prae te fers? Num tu Deo praestantior es?

VI. Ceterum cum advesperasset, primae cubitum ivere mulieres; nec multo post nos: alii quidem coenae voluptatem ventri, ego vero oculis largitus. Nam puellae imagine, merisque obtutibus exsaturatus, ac plane amore ipso ebrius, intra cubiculum, in quo cubare consueveram, me recepi: ubi somnum nulla unquam ratione capere quivi. Natura equidem ita fert, ut cum alii morbi, tum corporis vulnera noctu molestiora sint, & quiescentibus nobis vehementius intenduntur, & maiores efficiant dolores: quietem enim capientibus membris, vulnere otium datur saeviendi. Nec sane alia est vulnerati animi conditio. Nam dum motu corpus vacat, faucius ille maiorem in modum excruciat. Oculi enim atque aures multis in re-

Achill. Tat. B

γὰρ ὀφθαλμοὶ καὶ ὦτα πολλῆς γεμιζόμενα περιεργίας, ἐπικουφίζει τῆς νόσου τὴν ἀκμὴν, ἀντιπεριέργοντα τὴν ψυχὴν τῆς εἰς τὸ πονεῖν σχολῆς. εἰ δὲ ἡσυχία τὸ σῶμα πεδηθῇ, καθ' ἑαυτὴν ἡ ψυχὴ γενομένη τῷ κακῷ κυμαίνεται. πάντα γὰρ ἐξεγείρεται τέως κοιμώμενα τοῖς πενθοῦσιν, αἱ λύπαι τοῖς μεριμνῶσιν, αἱ φροντίδες τοῖς κινδυνεύουσιν, οἱ φόβοι τοῖς ἐρώσιν, τὸ πῦρ. Περὶ δὲ τὴν ἑω μόλις ἐλεήσας με τις ὕπνος, ἀνέπαυσεν ὀλίγον. ἀλλ' οὐδὲ τότε μου τῆς ψυχῆς ἀπελθεῖν ἤθελεν ἡ κόρη· πάντα δὲ ἦν μοι Λευκίππῃ τὰ ἐνύπνια, διελεγόμεν αὐτῇ, συνέπαιζον, συνεδείπνουν, ἡπτόμην, πλείονα εἶχον ἀγαθὰ τῆς ἡμέρας. καὶ γὰρ κατεφίλησα, καὶ ἦν τὸ φίλημα ἀληθινόν. ὥστ' ἐπειδὴ με ἤγειρεν ὁ οἰκέτης, ἐλοιδορούμην αὐτῷ τῆς ἀκαιρίας, ἀπολέσας ὄνειρον οὕτω γλυκύν. Ἀνα-

bus interdiu occupatae, sollicitudinum aculeos minus sentiunt, animumque distrahunt, ut dolendi tempus non superfit. Quod si otio membra detineantur, animus se ipse colligens, assiduis malorum procellis iactatur. Quae enim eousque sopita iacuerant, exsuscitantur, & praesto sunt omnia. In luctu videlicet constitutis moerores, aliqua de re sollicitis cogitationes, in periculo versantibus metus, amore ardentibus ignes. Tandem appropinquante aurora misertus mei somnus levationis aliquantulum mihi attulit, nec tamen meo ex animo puella tunc abiit. Sed omnia mihi de Leucippe somnia erant: cum illa loquebar, ludebam, coenabam, ac maiora quidem tum, quam interdiu, bona consequabar: osculabar enim, veraque osculatio erat. Itaque cum me famulus excitasset, importunitatem illius, quod tam dulce mihi somnium eripuisset, maledictis pro-

1 Καθ' ἑαυτὴν ἡ ψυχὴ γενομένη) Codd. Regii & Florent. τότε τῷ κ. κ. minus commode.

στὰς οὖν ἐβάδιζον ἐξεπίτηδες ἐν παραδείσῳ τῆς οἰκίας¹, κατὰ πρόσωπον τῆς κόρης· βιβλίον ἅμα κρατῶν, καὶ ἐγκεκυφώς, ἀνεγίνωσκον· τὸν δὲ ὀφθαλμὸν, εἰ κατὰ θύρας ἐγενοίμην, ὑπείλιπτον κάτωθεν, καὶ τινὰς ἐμπεριπατήσας διαύλους, καὶ ἐποχετευσάμενος ἐκ τῆς θέας ἔρωτα σαφῶς, ἀπῆειν ἔχων τὴν ψυχὴν κακῶς· καὶ ταῦτά μοι τριῶν ἡμερῶν ἐπυρσεύετο.

ζ'. Ἦν δέ μοι Κλεινίας ἀνεψιὸς, ὀρφανὸς καὶ νέος δύο ἀναβεβηκαὶς ἔτη τῆς ἡλικίας τῆς ἐμῆς, ἔρωτι τετελεσμένος· μεираκίου δὲ ὁ ἔρως ἦν. οὕτω δὲ εἶχε Φιλοτιμίας πρὸς αὐτὸ, ὥστε καὶ ἵππον πριάμενος, ἐπεὶ θεασάμενον τὸ μεираκίον ἐπήνεσεν, εὐθὺς ἐχαρίσατο, φέρων αὐτῷ τὸν ἵππον. ἔσκωπτον οὖν αὐτὸν ἀεὶ τῆς

secutus sum. E stratis autem surgens, & domo de industria egressus, in conspectu puellae deambulabam, tenens librum, quem fronte demissa legere videbar, & si quando ex adverso ianuae constitutus, oculos limos & demissos ad puellam convertebam; denique, peractis inambulando aliquot spatiis, amorem videndo hauriens palam discessi, animo misere affecto. Hunc in modum tres mihi dies consumti sunt.

VII. Erat consanguineus meus utroque parente orbatu, cui Cliniae nomen fuit. Is duobus annis me natu maior, artis amatoriae peritissimus, scilicet adolescentuli amore tenebatur: tantaque erga illum liberalitate usus fuerat, ut, cum equum emisset, visumque adolescens laudasset, eum illi statim sit elargitus. Hunc ego conviciis in-

1 Ἐξεπίτηδες ἐν παραδείσῳ τῆς οἰκίας) Omnes libri: ἐξεπίτηδες εἶσα τῆς οἰκίας. Quod quam falsum sit, patet e seqq. Statim enim subiicitur, Clitophontem ante domum puellae inambulasse, ibi-

que aliquot διαύλους confecisse. Salmasius corr. ἔξω τῆς οἰκίας. Sed nos auctoris manum propius affecti videmur. Infra I, 15 init. ἢ δὲ (κόρη) ἢ ἐν τῇ παραδείσῳ τῆς οἰκίας.

ἀμεριμνίας, ὅτι σχολάζει Φιλεῖν, καὶ δοῦλός ἐστιν ἐρωτικῆς ἡδονῆς. ὁ δὲ μοι μειδιῶν, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπισείων, ἔλεγεν· ἔση καὶ σύ μοί ποτε δοῦλος. Ταχὺ δὲ πρὸς τοῦτον ἀπῖων, καὶ ἀσπασάμενος, καὶ παρακαθισάμενος· Ἐδωκα, ἔφην, Κλεινία, σοι δίκην τῶν σκωμμάτων. δοῦλος γέγονα καὶ γῶ. ἀνακροτήσας οὖν τὰς χεῖρας, ἐξεγέλασεν, καὶ ἀναστὰς κατεφίλησέ μου τὸ πρόσωπον, ἐμφαῖνον ἐρωτικὴν ἀγρυπνίαν. καὶ, Ἐρᾶς, εἶπεν, ἐρᾶς ἀληθῶς· οἱ ὀφθαλμοί σου λέγουσιν. Ἄρτι δὲ λέγοντος αὐτοῦ, Χαρικλῆς εἰστρέχει. τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ μεираκίῳ· τεθορυβημένος· Οἶχομαί σοι, λέγων, Κλεινία. Καὶ συνεστέναξεν ὁ Κλεινίας, ὥσπερ ἐκ τῆς ἐκείνου ψυχῆς κρεμάμενος. καὶ τῇ Φωνῇ τρέμων· Ἀποκτείνεις, εἶπεν, σιωπῶν. τί σε λυπεῖ; τίني δεῖ μάχεσθαι; Καὶ ὁ Χαρικλῆς· Γάμον, εἶπεν, ὁ

festari non cessabam, quod tantum sibi a re sua otii esset, ut amor operam daret, eiusque illecebris irretitus teneretur. Ille autem me irridens, & caput quassans: Futurum aliquando est, inquit, ut tu quoque irretiaris. Ad eum igitur statim cum venissem, ac data salute assedissem: Iactatorum in te nunc, inquam, Clinia, conviciorum tibi poenas luo: captus enim ego quoque sum. Tum ille iactatis manibus plaudens, in risum sese effudit: confurgensque amatorias vigilias indicantem faciem mihi suaviatus est: Revera, inquit, amore captus es: tui enim id oculi declarant. Haec vix protulerat, cum Charicles, id erat adolescenti nomen, introiit, ac, vehementer conturbatus: Adsum, inquit, o Clinia, certiolem te ut faciam. Atque hic una cum eo suspirans, Clinia, tanquam ex adolescentuli anima penderet, lingua titubante: Perdis me tuo, inquit, isto cum silentio. Quid est, quod te excruciat? aut quicum pugnandum erit? Tum Charicles: Uxorem, in-

πατὴρ μοι προξενεῖ, καὶ γάμον ἀμόρφου κόρης, ἵνα διπλῶ συνοικῶ τῷ κακῷ. πονηρὸν μὲν γὰρ γυνή, καὶ θυμὸς ἥ· εἴαν δὲ καὶ ἀμορφίαν δυστυχῇ, τὸ κακὸν διπλοῦν. ἀλλὰ πρὸς τὸν πλοῦτον ὁ πατὴρ ἀποβλέπων, σπουδάζει τὸ κῆδος. ἐκδίδομαι ὁ δυστυχὴς τοῖς ἐκείνης χρήμασιν, ἵνα γήμῃ πωλούμενος.

ἦ. Ὡς οὖν ταῦτα ἤκουσεν ὁ Κλεινίας, ὠχρίασεν. ἐπιπαρώξυνεν οὖν τὸ μεράκιον ἀποθέσθαι τὸν γάμον, τὸ τῶν γυναικῶν γένος λοιδορῶν. Γάμον, εἶπεν, ἥδη σοι δίδωσιν ὁ πατὴρ; τί γὰρ ἠδίκησας ἵνα πεδηθῇς; οὐκ ἀκούεις λέγοντος τοῦ Διός¹;

Τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακὸν, ὃ κεν ἅπαντες Τέρπωνται κατὰ θυμὸν, εἶν κακὸν ἀμφαγαπῶντες. αὕτη κακῶν ἡδονή. καὶ ἔοικε τῇ τῶν Σειρήνων φύσει. κακεῖναι γὰρ ἡδονῇ φονεύουσιν ὡδῆς· ἔστι δέ σοι συνιέναι τὸ μέγεθος τοῦ κακοῦ, καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς τοῦ

quit, mihi pater dare studet, eamque deformem, duplici ut malo mulier. Nam cum magnum malum sit formosa mulier, quī poterit deformis non duplo maius esse? Sed pater meus divitiis inhians, affinitatem istam affectat. Me miserum, qui pecuniae trador, ut uxoris mancipium sim!

VIII. Quae Clinia cum audivisset, expalluit, atque in mulierum genus acerbius invehit, adolescentem a re uxoria dehortatus est: Tibi ergo uxorem iam dat pater? Quidnam commeruisti, ut in vincula coniiciaris? An non Iovem audis ita canentem?

His ego surrepti pretium ignis ab aethere pestem

Demittam: laeta cuncti quam mente sequantur.

Eiusmodi est, quae malis e rebus percipitur voluptas, Sirenium scilicet naturae persimilis; illae enim cantus suavitatem mortales perdunt. Mali autem magnitudinem ipso

¹ Hesiod. Op. & D. v. 57.

γάμου παρασκευῆς. βόμβος αὐλῶν, δικλίδων κτύπος, πυρσῶν δαδουχία. Ἐρεῖ τις ἰδὼν τοσοῦτον κυδοιμόν; ἀτυχῆς ὁ μέλλων γαμεῖν; ἐπὶ πόλεμον δοκεῖ μοι πέμπεσθαι. ἀλλ' εἰ μὲν ἰδιώτης ἦσθα μουσικῆς γνώσεως, ἠγνόεις ἂν τὰ τῶν γυναικῶν δράματα. νῦν δὲ καὶ ἄλλοις λέγοις, ὅσων ἐνέπλησαν μύθων γυναῖκες τὴν σκηνήν. ὄρμος Ἐριφύλης, Φιλομήλης ἡ τράπεζα, Σθενοβοίας ἡ διαβολή, Ἀερόπης ἡ κλοπή, Πρόκνης ἡ σφαγή. ἂν τὸ Χρυσήϊδος κάλλος Ἀγαμέμνων παθῇ, λοιμὸν τοῖς Ἑλλησι ποιεῖ· ἂν τὸ Βρισηΐδος κάλλος Ἀχιλλεὺς ποθῇ, πένθος αὐτῷ προξενεῖ· εἰ ἔχη γυναῖκα Κανδαύλης καλὴν, Φονεύει Κανδαύλην γυνή. τὸ μὲν γὰρ Ἑλένης τῶν γάμων πῦρ ἀνῆψε κατὰ τῆς Τροίας ἄλλο πῦρ. ὁ δὲ Πηνελόπης γάμος τῆς σώφρο-

ex nuptiarum apparatu, tiliarum videlicet clangore, crepitu valvarum, funalium incendio, intueri tibi licet. Iam quis tantos tumultus videns, non eum miserum vocet, qui uxorem sit ducturus? Mihi quidem certe in pugnam is mitti videtur. Si ab humaniorum literarum studiis abhorreret, merito tu quidem mulierum facta ignorare posses. Verum cum iis tantum profeceris, ut aliis etiam, quot illae scenis argumenta suppeditaverint, commemorare queas; quid est quod Eriphyles monile, Philomelae mensam, calumniam Sthenoboeae, Aëropes incestum, Prognēs in iugulando filio immanitatem oblivioni tradidisse videris? Quod si Agamemnonem Chryseidis, Achillem Briseidis forma pellexit aliquando, ambae utique in causa fuere, ut alterius exercitus pestilentia consumeretur, alter in squalore ac luctu diutissime iaceret. Formosam hercule Candaules uxorem duxit: sed ab ea etiam necatus fuit. Nuptiales Helenae faces Troiam cremaverunt. Penelopes castitas innumeros procos leto affecit. Ac

νος, πόσους νυμφίους ἀπώλεσεν; ἀπέκτεινεν Ἴππόλυτον φιλοῦσα Φαίδρα, Κλυταιμνήστρα δὲ Ἀγαμέμνονα μὴ φιλοῦσα. Ὡς πάντα τολμῶσαι γυναῖκες· καὶ φιλῶσι, φονεύουσι· καὶ μὴ φιλῶσι, φονεύουσι. Ἀγαμέμνονα ἔδει φονευθῆναι τὸν καλόν, οὗ κάλλος οὐράνιον ἦν,

Ὅρματα καὶ κεφαλὴν ἵκελος Διὶ τερπικεραύνῳ· καὶ ταύτην ἀπέκοψεν, ὦ Ζεῦ, τὴν κεφαλὴν γυνή. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν εὐμόρφων τις ἂν εἴποι γυναικῶν, εἴηα καὶ μέτριον τὸ ἀτύχημα. τὸ γὰρ κάλλος ἔχει τὴν παρηγορίαν τῶν κακῶν, καὶ τοῦτό ἐστιν ἐν ἀτυχήμασιν εὐτυχεῖν. εἰ δὲ μηδὲ εὐμορφος, ὡς Φῆς, ἡ συμφορὰ διπλῇ. καὶ πῶς ἂν τις ἀνάσχοιτο, καὶ ταῦτα μενιάκιον οὕτω καλόν; μὴ, πρὸς θεῶν, Χαρίκλεις, μήπω μοι δοῦλος γένῃ, μηδὲ τὸ ἄνθος πρὸ καιροῦ τῆς

Phaëdra quidem Hippolytum, cuius amore flagrabat; Clytemnestra vero Agamemnonem, quem oderat, e medio tolli curavit. O mulieres ad omne semper flagitium paratas! quae iis, quos diligunt, aequè perniciosae sunt, atque iis, quos oderunt. Quid vero causae fuit, quam ob rem Agamemnonem interfici oporteret, cuius pulchritudo coelestis erat,

Et caput, atque oculi similes magno alittonanii?

Et tamen viro huiusmodi, proh Iuppiter! caput mulier abscidit. Ac de formosis quidem mulieribus commemorari haec possunt: in quarum consuetudine mediocris infelicitas inest: pulchritudo enim calamitatem aliqua ex parte levat, unumque ipsa in malo bonum est. Verum si, ut ru ais, deformis sit, duplo quidem certe maius malum fit. Ac quo pacto quis ferre queat, tali praeferim aetate, & forma tam bona? Ne te, per Deos, o Charicles, in servitutem tradas, neve florem aetatis tuae ante tempus per-

ἥβης ἀπολέσης. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτό ἐστι τοῦ γάμου τὸ αὐτύχημα, μαρναίνει τὴν ἀκμὴν. μὴ, δέομαι, Χαρίκλεις, μήπω μοὶ μαρανθῆς· μὴ παραδῶς εὐμορφον τρυγῆσαι ῥόδον ἀμόρφῳ γεωργῶ. Καὶ ὁ Χαρίκλῆς, Ταῦτα μὲν, ἔφη, καὶ θεοῖς καὶ ἐμοὶ μελήσει. καὶ γὰρ εἰς τὴν προθεσμίαν τῶν γάμων χρόνος ἐστὶν ἡμερῶν. πολλὰ δ' ἂν γένοιτο καὶ ἐν νυκτὶ μίᾳ, καὶ μετὰ σχολὴν ζητήσομεν. τὸ δὲ νῦν ἔχον, ἐφ' ἱππασίαν ἄπειμι. ἐξ οὗ γάρ μοι τὸν ἵππον ἐχαρίσω τὸν καλὸν, οὗπω σοῦ τῶν δώρων ἀπήλαυσα. ἐπικουφιεῖ δέ μοι τὸ γυμνάσιον τῆς ψυχῆς τὸ λυπούμενον. Ὁ μὲν οὖν ἀπῆει τὴν τελευταίαν ὁδὸν ὕστατα καὶ πρῶτα μελλήσων ἱππάξεσθαι.

Θ'. Ἐγὼ δὲ πρὸς τὸν Κλεινίαν καταλέγω μου τὸ δράμα πῶς ἐγένετο, πῶς πάβοιμι, πῶς ἴδοιμι τὴν καταγωγὴν, τὸ δεῖπνον, τὸ κάλλος τῆς κόρης. τελευτῶν δὲ τῷ λόγῳ συνίην ἀσχημονῶν· Οὐ φέρω, λέ-

ditum eas. Ad alia, quae in nuptiis mala sunt, id etiam accedit, aetatis robur ut absument. Noli, amabo te, Charicle, noli, inquam, temet conficere, aut venustam rosam invenuto agricolae colligendam praebere. Tum Charicles: Hoc Diis, inquit, & mihi curae fuerit: non enim, nisi post dies aliquot, nuptiae fient. Multa vero & una nocte agi possunt: interim nos per otium cavebimus. Nunc quod superest, ab eo equitaturus: neque enim equo a te mihi donato haecenus usus sum. Exercitatio haec animi moerorem levabit. Ita ille ultimum abiit, primum ac postremum curriculum confecturus.

IX. Ego vero Cliniae, uti res meae sese haberent, ut in amorem prolapsus essem, ut videndi mihi copia esset, narrare pergo: addo etiam diversorium, coenam, puellae pulchritudinem. Tandem absurda loqui me sentiens: Do-

γων, Κλεινία, τὴν ἀνίαν. ὅλος γάρ μοι προσέπεσεν ὁ ἔρως, καὶ αὐτόν μου διώκει τὸν ὕπνον τῶν ὀμμάτων πάντοτε Λευκίππην φαντάζομαι. Οὐ γέγονεν ἄλλω τινὶ τοιοῦτον ἀτύχημα. τὸ γὰρ κακόν μοι καὶ συνοικεῖ. Καὶ ὁ Κλεινίας Ληρεῖς, εἶπεν, οὕτως εἰς ἔρωτα εὐτυχῶν. οὐ γὰρ ἐπ' ἀλλοτρίας θυράς ἐλθεῖν σε δεῖ, εὐδὲ διάκονον παρακαλεῖν. αὐτὴν σοι δέδωκε τὴν ἐρωμένην ἢ τύχην, καὶ Φέρουσα ἔνδον ἰδρυσεν. ἄλλω μὲν γὰρ ἐραστῇ καὶ βλέμμα μόνον ἤρκεσε τῆς ἐρωμένης παρθένου, καὶ μέγιστον τοῦτο ἀγαθὸν νενόμικεν ἐραστής, ἔαν μέχρι καὶ τῶν ὀμμάτων εὐτυχῇ. οἱ δὲ εὐδαιμονέστεροι τῶν ἐραστῶν, ἂν τύχῃσι καὶ ῥήματος μόνον. σὺ δὲ βλέπεις αἰεὶ, καὶ ἀκούς αἰεὶ, καὶ συνδαιπνεῖς, καὶ συμπίνεις καὶ τούτοις εὐτυχῶν ἐγκαλεῖς; ἀχάριστος εἰ πρὸς ἔρωτος δωρεάν οὐκ οἶδας οἷόν ἐστιν ἐρωμένη καὶ βλεπομένη, μείζονα τῶν ἔργων

lori, o Clinia, par, inquam, esse nequeo. Amor enim suum in me furorem omnem effundit, nullum fomno locum omnino ut relinquat. Leucippe mihi perpetuo in oculis, animoque versatur: nec quisquam est, cui calamitas huiusmodi evenerit. Malum enim mihi domi est. Tum Clinia: Infani quidem certe haec, inquit, oratio est, cum tam felici amore fruaris: neque enim alienae tibi fores adeundae, aut internuntii adhibendi sunt: ipsam tibi amicam fortuna nedum dedit, sed etiam in domo statuit. Alteri quidem amanti satis esset, amatae virginis adspectu frui: maximaque illi voluptas putaretur, si oculos videndo exsaturare posset. Beatissimi vero illi existimantur, quibus colloquendi facultas tributa sit. Tu autem & vides & audis semper, unaque & es, & potas: & quamquam tam beatus es, conquereris tamen? Ingrati in amorem animi crimine laboras. An nescis, maiorem in exoptata virgine

ἔχεις τὴν ἡδονήν. ὀφθαλμοὶ γὰρ ἀλλήλοις ἀντανα-
κλώμενοι, ἀπομάττουσιν ὥς ἐν κατόπτρῳ τῶν σωμα-
τῶν τὰ εἶδωλα. ἡ δὲ τοῦ κάλλους ἀπορροή, δι' αὐτῶν
εἰς τὴν ψυχὴν καταρρέουσα, ἔχει τινὰ μίξιν ἐν ἀπο-
στάσει. καὶ ὀλίγον ἐστὶ τῆς τῶν σωματῶν μίξεως.
κενὴ γάρ ἐστι σωματῶν συμπλοκή. ἐγὼ δέ σοι καὶ
τὸ ἔργον ἔσεσθαι ταχὺ μαντεύομαι. μέγιστον γάρ
ἐστὶν ἐφόδιον εἰς πειθῶ, συνεχῆς πρὸς ἐρωμένην ὁμιλία.
ὀφθαλμὸς γὰρ Φιλίας πρόξενος· καὶ τὸ σύνθηρες τῆς
κοινωνίας, εἰς χάριν αἰδεσιμώτερον. εἰ γὰρ τὰ ἄγρια
τῶν θηρίων συνηθεία τιθασσεύεται, πολὺ μᾶλλον ταύ-
τη μαλαχθεῖη καὶ γυνή. ἔχει δέ τι πρὸς παρθένον ἐπα-
γωγὸν ἡλικιώτης ἐρῶν. τὸ δ' ἐν ᾧ τῆς ἀκμῆς ἐπεΐ-
γον εἰς τὴν φύσιν, καὶ τὸ συνειδὸς τοῦ Φιλεῖσθαι,
τίκτει πολλάκις ἀντέρωτα. θέλει γὰρ ἐκάστη τῶν

contemplanda voluptatem esse, quam in contrectanda?
Nam dum sese oculi mutuo respecant, imagines corpo-
rum, speculorum instar, suscipiunt: pulchritudinis autem
simulacra ipsis a corporibus missa, & oculorum ministerio
in animam illabentia, nescio quam, seiunctis etiam cor-
poribus ipsis, permixtionem fortiuntur, corporum con-
gressu, qui certe inanis est, longe iucundiolem. Tibi ve-
ro ego rem brevi ex sententia processuram praenuntio.
Maximum enim ad persuadendum momentum habet con-
tinuus usus. Conciliatores enim amoris oculi sunt: atque
ad gratiam comparandam assidua consuetudo maximum in
modum conducit: cuius quidem tanta vis est, ut feras, ne-
dum mulieres, mansuefaciat. Iam vero aliquid etiam ad
virginem illiciendam aequalis amantis aetas potest. Quod
praeterea in ipso aetatis flore ad ea impellit, ad quae na-
tura ferimur, si id etiam addatur, ut amari quaeipiam se
intelligat, mutuum amorem saepe gignit. Virginum enim

παρθένων εἶναι καλὴ, καὶ Φιλουμένη χαίρει, καὶ ἐπαινεῖ τῆς μαρτυρίας τὸν Φιλοῦντα. καὶ μὴ Φιλῆσῃ τίς αὐτὴν, οὐπω πεπίστευκεν εἶναι καλή. ἐν οὖν σοι παραινῶ μόνον, ἑρᾶσθαι πιστευσάτω, καὶ ταχέως σὲ μιμήσεται. Πῶς οὖν, εἶπον, γένοιτο τοῦτο τὸ μάντευμα; δός μοι τὰς ἀφορμάς. σὺ γὰρ ἀρχαιότερος μύστης ἐμοῦ, καὶ συνηθέστερος ἤδη τῇ τελετῇ τοῦ Θεοῦ. τί λέγω; τί ποιῶ; πῶς ἂν τύχοιμι τῆς ἐρωμένης; οὐκ οἶδα γὰρ ἐγὼ τὰς ὁδοὺς.

ἰ. Μηδὲν, εἶπεν ὁ Κλεινίας, πρὸς ταῦτα ζήτει παρ' ἄλλου μαθεῖν· αὐτοδίδακτος γὰρ ἐστὶν ὁ Θεὸς σοφιστής. ὥσπερ γὰρ τὰ ἀρτίτοκα τῶν βρεφῶν οὐδεὶς διδάσκει τὴν τροφὴν, αὐτόματα δὲ ἐκμανθάνει, καὶ οἷδεν ἐν τοῖς μαζοῖς οὔσαν αὐτοῖς τὴν τράπεζαν· οὕτω καὶ νεανίσκος ἐρώτος πρωτοκύμων, οὐ δεῖται διδασκα-

unaquaeque formosam se esse credi vult, atque amari gaudet, amatoremque tanquam formae testem laudibus extollit: ac si qua est, quae nondum se a quopiam diligi sentiat, sese minime formosam arbitratur. Illud unum ergo inprimis te hortor, ut omni studio enitare, quo se a te amari credat: ita enim te quam primum imitabitur. At quonam pacto ea, inquam, fient, quae praenuntias? Agendum tu, quid agam, me mone. Amoris enim sacris ante me initiatus es, maioreque usu polles. Quibus dictis, factisque utar? Quo modo amatae virginis compos evadam? Rationem enim inire ipse nescio.

X. Tum Clinia: Minime, inquit, opus est, ut id ex aliis discere labores. Deus hic ipse sibi praeceptor est: ac quemadmodum infantes vesci nemo docet, sed per se ipsi discunt, paratumque sibi esse in mamillis nutrimentum intelligunt; sic adolescentes amore tum primum praegnan-

λίας πρὸς τὸν τοκετόν. ἔαν γὰρ ἡ ὥδις παραγένηται, καὶ ἐνστῇ τῆς ἀνάγκης ἡ προθεσμία, μηδὲν πλανηθῆς, καὶ πρωτοκύμων ἦς· εὐρήσεις τεκεῖν ὑπ' αὐτοῦ μαιωθεῖς Θεοῦ. ὅσα δέ ἐστι κοινὰ, καὶ μὴ τῆς εὐκαίρου τύχης δεόμενα, ταῦτα ἀκούσας, μάθε. σὺ δὲ μηδὲν εἴπης πρὸς παρθένον Ἀφροδίσιον. τὸ δὲ ἔργον ζῆτει, πῶς γένοιτο σιωπῇ. παῖς γὰρ καὶ παρθένος, ὅμοιοι μὲν εἰσιν εἰς αἰδῶν· πρὸς δὲ τὴν τῆς Ἀφροδίτης χάριν, καὶ γνώμης ἔχουσιν, ἀ πᾶσχουσιν, ἀκούειν οὐ θέλουσιν. τὴν γὰρ αἰσχύνην κεῖσθαι νομίζουσιν ἐν τοῖς ῥήμασιν. γυναῖκας μὲν γὰρ εὐφραίνει καὶ τὰ ῥήματα παρθένος δὲ τοὺς μὲν ἔξωθεν ἀκροβολισμοὺς τῶν ἐραστῶν εἰς πείραν φέρει, καὶ ἄφνω συντίθεται τοῖς νεύμασιν· ἔαν δὲ αἰτήσεις τὸ ἔργον προσελθὼν, ἐκπλήξεις αὐτῆς τὰ ὦτα τῇ φωνῇ, καὶ ἐρυθρίᾳ, καὶ μισεῖ τὸ

tes, haudquaquam magistro ad pariendum indigent. Si te dolor stimula-verit, ac dies necessitatem afferat, quamvis primus hic tibi partus futurus sit, non tamen errabis: sed pariendi tibi facultatem Deus ipse dabit. Quae autem vulgaria sunt, nec temporis opportunitate aliqua opus habent, ea percipe. Virginem inprimis ne de stupro appelles, caveto: sed ut negotium re ipsa conficiatur, silentio curato. Pari enim verecundia pueri sunt & puellae. Ac quamquam venereorum cupiditate teneantur, non tamen de iis, quae perpetiuntur, sermonem secum haberi volunt, turpitudinem in verbis collocatam existimantes. Quae viros expertae sunt, verbis etiam delectantur: virgines vero amantium praeludia tentandi gratia adhibita ferunt, nutibusque velle sese statim significant. Itaque si ad venerem verbis invites, aures eius oratione illa offendes, erube-

ῥῆμα, καὶ λοιδορεῖσθαι δοκεῖ. καὶ ὑποσχέσθαι θέλει τὴν χάριν, αἰσχύνεται· τότε γὰρ πάσχειν νομίζει τὸ ἔργον, ὅτε μᾶλλον τὴν πείραν ἐκ τῆς τῶν λόγων ἡδονῆς ἀκούει. ἐὰν δὲ τὴν πείραν προσάγων τὴν ἄλλην, καὶ εὐάγωγον αὐτὴν παρασκευάσας, ἡδέως ἤδη προσέρχῃ· σιωπά μὲν οὖν τὰ πολλὰ ὡς ἐν μυστηρίοις· Φίλησεν δὲ προσελθὼν ἡρέμα. τὸ γὰρ ἐραστοῦ Φίλημα πρὸς ἐρωμένην θέλουσιν μὲν παρέχειν, αἰτησίς ἐστι σιωπῇ, πρὸς ἀπειθοῦσαν δὲ, ἱκετηρία. καὶ μὲν προσῆ τις συνθήκη τῆς πράξεως, πολλάκις δὲ καὶ ἐκούσαι πρὸς τὸ ἔργον ἐρχόμεναι, θέλουσι βιάζεσθαι δοκεῖν, ἵνα τῇ δόξῃ τῆς ἀνάγκης ἀποτρέπωνται τῆς αἰσχύνης τὸ ἐκούσιον. μὴ τοίνυν ὀκνήσης, ἐὰν ἀνθισταμένην αὐτὴν ἴδῃς, ἀλλ' ἐπιτῆρει πῶς ἀντίσταται. σοφίας γὰρ καὶ ταῦτα δεῖ. καὶ μὲν προσκαρτερῇ, ἐπίσχεις τὴν βίαν.

scet, averfabitur tua dicta, convicium sibi fieri putabit: ac quo minus vel cupiens promittat, pudore praepedietur: tunc enim ipsi se rei operam dare arbitratur, cum maioribus verborum illecebris ad eam invitari se audit. Sin vero conatu aliquo alio sensim adhibito morigeram illam reddens iam blandiendo promte accesseris, multo tu quidem, seclusis ut in sacris fieri solet, silentio utitor, ac paulatim appropinquans osculum dato. Amantis enim viri osculatio apud volentem puellam tacitae petitionis, apud nolentem precationis obtinet locum. Iam vero etsi ex compacto, ac saepe etiam sponte, aliquae obsequantur, vim tamen videri sibi allatam volunt, quo necessitatis opinione voluntariam turpitudinem excusent. Licet itaque repugnantem videas, detineri tamen noli: sed quonam modo in repugnando se habeat, observa. Prudentia enim hac quoque in re opus est. Ac si perstare in sententia cognoveris, vim ne adhibeto, sed nondum persuasam esse scito.

οὐπω γὰρ πείθεται. ἐὰν δὲ μαλθακωτέραν ἤδη θέλῃς, χορήγησον τὴν ὑπόκρισιν, μὴ ἀπολέσῃς σου τὸ δράμα.

ια'. Καὶ γὰρ δέ' Μεγάλα μὲν, ἔφη, ἐφόδιά μοι δέδωκας, καὶ εὐχομαι τυχεῖν, ὦ Κλεινία· φοβοῦμαι δ' ὁμῶς, μὴ κακῶν μοι γένοιτο τὸ εὐτύχημα μειζόνων ἀρχή, καὶ ἐπιτρέψῃ με πρὸς ἔρωτα πλείονα. ἂν οὖν αὐξηθῇ τὸ δεινόν, τί δράσω; γαμεῖν μὲν οὐκ ἂν δυναίμην. ἄλλη γὰρ δέδομαι παρθένω. ἐπίκειται δέ μοι πρὸς τοῦτον τὸν γάμον ὁ πατήρ, δίκαια αἰτῶν, οὐ ξένην, οὐδὲ αἰσχρὰν, γῆμαι, κόρην, οὐδ' ὡς Χαρικλέα, πλούτῳ με πωλεῖ, ἀλλ' αὐτοῦ μοι δίδωσι θυγατέρα, καλὴν μὲν, ὦ θεοὶ, πρὶν Λευκίππην ἰδεῖν, νῦν δὲ καὶ πρὸς τὸ κάλλος αὐτῆς τυφλώττω, καὶ πρὸς Λευκίππην μόνην τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχω. ἐν μεθορίῳ κεῖμαι δύο ἐναντίων. ἔρως ἀνταγωνίζεται, καὶ πατήρ.

Trastabiliorem autem eam reddi si voles, dissimulato: neque tute tibi rem tuam perditum ito.

XI. Tum ego: Magna mihi, o Clinia, inquam, adiumenta suppeditasti: neque dubito, quin e sententia res procedat. Verum enimvero metuo, ne maiorum felicitas haec mihi malorum initium sit, atque ardentior me in flammam coniiciat. Quamobrem si morbus hic incrementum capiat, quid mihi agendum erit? Hanc quidem uxorem ducere non possim, propterea quod altera mihi, auctore ac suafore patre, non iniusta volente, desponsa est, minime illa quidem peregrina deformisve. Nec vero me illi, quod de Charicle fit, pater venundat: sed filiam mihi suam dat omnium, excepta Leucippe, formosissimam. Verum ego nunc, quod quidem ad illius formam spectandam attinet, oculis captus sum: neque omnino quidquam praeter Leucippen cerno. Saneque inter duo contraria ver-

ὁ μὲν ἔστηκεν αἰδοῖ¹ κρατῶν, ὁ δὲ κάθηται πυρπολῶν.
 πῶς κρίνω τὴν δίκην; ἀνάγκη μάχεται, καὶ φύσις,
 καὶ θέλω μὲν σοι δικάσαι, πατήρ, ἀλλ' ἀντίδικον
 ἔχω χαλεπώτερον. βασανίζει τὸν δικαστὴν, ἔστηκε
 μετὰ βελῶν, κρίνεται μετὰ πυρός. ἂν ἀπειθῆς ὦ²,
 πάτερ, αὐτῷ, καίομαι τῷ πυρί.

ιβ'. Ἡμεῖς μὲν οὖν ταῦτα ἐφιλοσοφοῦμεν περὶ τοῦ
 Θεοῦ· ἐξαίφνης δὲ παῖς εἰστρέχει τῶν τοῦ Χαρικλέους
 οἰκετῶν, ἔχων ἐπὶ τοῦ προσώπου τὴν ἀγγελίαν τοῦ
 κακοῦ, ὡς καὶ τὸν Κλεινίαν εὐθὺς ἀνακραγεῖν Θεα-
 σάμενον· κακόν τι γέγονεν Χαρικλεῖ. Ἀμα δὲ αὐτῷ
 λέγοντι, συνεξεφώνησεν ὁ οἰκέτης· Τέθνηκε Χαρικλῆς.
 Τὸν μὲν οὖν Κλεινίαν πρὸς τὴν ἀγγελίαν ἀφῆκεν ἡ
 φωνή, καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος· ὥσπερ τυφῶν βεβλη-

for; amoris vehementia, & patris pudor, animum meum
 diverse trahunt. Quî controversiam hanc diiudicabo? Ne-
 cessitas cum natura pugnat. Mihi quidem secundum te,
 pater, sententiam dicere in animo est: sed adversarii po-
 tentia obstat. Is tormenta iudici adhibet, adest cum sagit-
 tis, faces tenens causam dicit. Nisi parebo illi, pater, flam-
 mis circumvenior.

XII. Haec de Amore Deo inter nos philosophabamur,
 cum repente familiarium Chariclis unus ingressus est, ad-
 versum nuntium vultu ipso prae se ferens, ita ut eo viso
 Clinia vocem hanc statim miserit: Charicli certe mali ali-
 quid evenit. Quae verba proferre nondum finierat, cum
 ille: Charicles, inquit, mortuus est. Quo nuntio ita per-
 cussus est Clinia, ut tanquam fulmine ictum vox eum mo-

1 Phaedria Ter. Andr. I, 5, 25:
*Tot me impediunt curae, quae
 meum animum diverse trahunt:*
*Amor, misericordia huius, nuptia-
 rum sollicitatio:*

Tum patris pudor.
 2 "Αν ἀπειθῆς ὦ) Disunximus,
 quod in omnibus libris corru-
 pte ac sine sensu legebatur ver-
 bum, ἀναπειθήσω.

μένος τῷ λόγῳ. Ὁ δὲ οἰκέτης διηγεῖται· Ἐπὶ μὲν τὸν ἵππον τὸν σὸν ἐκάβισεν, ὧ Κλεινία. ὃς τὰ πρῶτα μὲν ἤλαυνεν ἡρέμα. δύο δὲ περιελθὼν ἢ τρεῖς δρόμους, τὴν ἵππασίαν ἐπέσχε, καὶ τὸν ἵππον ἰδρῶντα κατέψα καθήμενος, τοῦ ρυτῆρος ἀμελήσας. ἀπομάττοντος δὲ τῆς ἑδρας τοὺς ἰδρῶτας, ψόθος κατόπιν γίνεται. καὶ ὁ ἵππος ἐκταραχθεὶς, πηδᾷ, ὄρθιον ἀρθεὶς, καὶ ἀλογίστως ἐφέρετο. τὸν γὰρ χαλινὸν δακῶν, καὶ τὸν αὐχένα σιμώσας, καὶ φρίζας τὴν κόμην, οἰστρηθεὶς τῷ φόβῳ, δι' αἰέρος ἵπτατο. τῶν δὲ ποδῶν οἱ μὲν ἐμπροσθεν ἤλλοντο· οἱ δὲ ὀπισθεν τοὺς πρόσθεν ἐπείγόμενοι φθάσαι, τὸν δρόμον ἐπέσπευδον, διώκοντες τὸν ἵππον. ὁ δὲ ἵππος τῇ τῶν ποδῶν κυρτούμενος ἀμίλλῃ, ἄνω τε καὶ κάτω πηδῶν πρὸς τὴν ἐκατέρων σπουδὴν, δίκην νηὸς χειμαζομένης τοῖς νώτοις ἐκυμαίνετο. ὁ δὲ κακοδαίμων Χαρικλῆς, ὑπὸ τοῦ τῆς ἵππειας ταλαντεύμενος κύματος, ἐκ τῆς ἑδρας ἐσφαιρίζετο, ποτὲ μὲν ἐπ'

tusque defecerint. Puer narrare pergens: Ascenderat, inquit, Charicles tuum in equum, Clinia, & leviter primo eum impulit: dein vero cum duos trefve cursus confecisset, sustinuit impetum equi, cui in eo sedens absterfit sudorem, remissis habenis. Dum vero madidam sudore sellam detergit, strepitus a tergo fieri: quo perterritus equus, ac sese in altum saltu dans, huc illuc incerto cursu ferri coepit: frenum enim mordens, collum intorquens, iubas quatiens, ac pavore stimulatus in aërem sustollebatur: anteriores pedes saliebant; posteriores, primos praevertere festinantes, cursum accelerabant, equumque propellebant: qui huiusmodi pedum contentione sublatum sursum, deorsumque, pro modo celeritatis eorum, instar fluctuantis navis, dorso agitabatur. Miser vero Charicles, equi impetu, ceu fluctu, vibratus sellaue deturbatus,

οὐρὰν κατολισθαίνων, ποτὲ δὲ ἐπὶ τράχηλον κυβισ-
 τῶν. ὁ δὲ τοῦ κλύδωνος ἐπίεζεν αὐτὸν χειμῶν. τῶν δὲ
 ῥυτῆρων οὐκέτι κρατεῖν δυνάμενος, δοὺς δὲ ἑαυτὸν, ὅμως
 τῷ τοῦ δρόμου πνεύματι, τῆς τύχης ἦν. ὁ δὲ ἵππος,
 ῥώμῃ θεῶν ἐκτρέπεται τῆς λεωφόρου, καὶ ἐς ὕλην ἐπή-
 δησεν, καὶ εὐθὺς τὸν ἄθλιον Χαρικλέα περιρρήγνυσι
 δένδρῳ. ὁ δ', ὡς ἀπὸ μηχανῆς προσαραχθεῖς, ἐκκρούε-
 ται μὲν τῆς ἑδρας, ὑπὸ δὲ τῶν τοῦ δένδρου κλάδων τὸ
 πρόσωπον αἰσχύνεται, καὶ τοσούτοις περιδρύπτεται
 τραύμασιν, ὅσαι τῶν δένδρων ἦσαν αἱ αἰχμαί. οἱ δὲ
 ῥυτῆρες αὐτῷ περιδεθέντες, οὐκ ἤθελον ἀφεῖναι τὸ σῶ-
 μα, ἀλλ' ἀνθειλκον αὐτὸν, ἐπισύροντες θανάτου τρί-
 βον· ὁ δὲ ἵππος ἔτι μᾶλλον ἐκταραχθεῖς τῷ πτώματι,
 καὶ ἐμποδιζόμενος εἰς τὸν δρόμον τῷ σώματι, κατε-
 πάτει τὸν ἄθλιον, ἐκλακτίζων τὸν δεσμὸν τῆς φυγῆς·
 ὥστε οὐκ ἂν αὐτὸν τις ἰδὼν οὐδὲ γνωρίσειεν.

ιγ'. Ταῦτα μὲν οὖν ἀκούων ὁ Κλεινίας, ἐσίγα τι-

nunc ad caudam reiciebatur, nunc ad collum provolve-
 batur, fluctuationeque huiusmodi miserum in modum ve-
 xabatur. Tandem cum habenas moderari amplius nequireret,
 fortunae se flatibus totum permisit. Tum vero equus ve-
 hementer incitatus, atque a recto tramite deflebens, in
 silvam se coniecit, miserumque adolescentulum arbori
 statim illisit: qui, tanquam tormento emissus, e sella de-
 turbatus est, facie tot vulneribus deformata, quot ramo-
 rum cuspides eiectum exceperunt. Ipsum vero corpus ha-
 benis implicitum in mortis semitam raptatum fuit. Illius
 autem lapsu adhuc magis perterrefactus equus, & corpo-
 re, ne currere posset, impeditus, miserum pedibus con-
 culcavit, calcibusque fugae obstaculum contrivit, ut iam
 nemo illum agnosceret.

XIII. His cognitis rebus Clinia stupore oppressus ali-
Achill. Tat.

C

νὰ χρόνον ὑπὸ ἐκπλήξεως. μεταξὺ δὲ νήφας ἐκ τοῦ κακοῦ διωλύγιον ἐκώκυσεν ¹, καὶ ἐκόραμειν ἐπὶ τὸ σῶμα μὲν ἠπείγετο. ἐπηκολούθουν δὲ καὶ γὰρ, παρηγορῶν ὡς ἠδυνάμην. καὶ ἐν τούτῳ Φοράδην Χαρικλῆς ἐκομίζετο, θάμα οἰκτιστον καὶ ἐλεεινόν. ὅλος γὰρ τραῦμα ἦν ὥστε μηδὲνα τῶν παρόντων κατασχεῖν τὰ δάκρυα. ἐξῆρχε δὲ τοῦ θρήνου ὁ πατήρ, πολυτάρακτον βοῶν· Οἷος ἀπ' ἐμοῦ προελθὼν, οἷος ἐπανέρχη μοι, τέκνον; ὦ πονηρῶν ἱππασμάτων. οὐδὲ κοινῶ μοι θανάτῳ τέθνηκας· οὐδὲ εὐσχήμων Φαίῃ νεκρός. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις τῶν ἀποθανόντων καὶ ἵχνος τῶν γνωρισμάτων διασώζεται, καὶ τὸ ἄνθος τις τῶν προσώπων ἀπολέσῃ, τηρεῖ τὸ εἶδωλον καὶ παρηγορεῖ τὸν λυπούμενον καθεύδοντα μιμούμενος. τὴν μὲν γὰρ ψυχὴν ἐξεῖλεν

quamdiu tacuit: deinde, tanquam impetrata a dolore venia, maximos edidit eiulatus, ac summa cum celeritate ad cadaver se contulit: quem ipse quoque quibus poteram verbis consolando secutus sum. Interea Charicles allatus est, luctuosum fane ac miserabile spectaculum praebens. Torus enim concisus erat, ac lacer, adeo ut eorum, qui aderant, nemo lacrimas contineret. Porro illius pater lamentationem huiusmodi magno cum gemitu ac plangore coepit: Qualis a me abisti, fili? qualis reverteris? O diram equitandi artem! Tu consueta morte mihi ereptus non fuisti: sed nec, quae mortuo conveniat, imago tibi relicta est. Aliis in cadaveribus vel ipsa lineamentorum vestigia servantur, quamvis vigor ex vultu abscesserit, effigies ipsa tamen relinquitur, quae dormientem imitata dolentium moerorem lever. Animam quidem certe homini

¹ Διωλύγιον ἐκώκυσεν) Utraque editio vitiose: διωλύγιον.

Bod. Imo recte, o bone. Vide Dorvill. ad Charit. p. 278.

ὁ Θάνατος. ἐν δὲ τῷ σώματι, τηρεῖ τὸν ἄνθρωπον. σοῦ δὲ ὁμοῦ καὶ τὰυτα διέφθειρεν ἡ τύχη, καὶ μοι τέβνηκας Θάνατον διπλοῦν, ψυχῇ καὶ σώματι. οὕτως σου τέβνηκεν καὶ τῆς εἰκόνης ἡ σκιά. ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ σου πέφευγεν· οὐχ εὐρίσκω δέ σε οὐδὲ ἐν τῷ σώματι· πότε μοι, τέκνον, γαμεῖς; πότε σου θύω τοὺς γάμους, ἱππεῦ, καὶ νυμφίε· νυμφίε μὲν ἀτελῇ, ἱππεῦ δὲ δυστυχῇ. τάφος μὲν σοι, τέκνον, ὁ Θάλαμος· γάμος δὲ ὁ Θάνατος· Θρήνος ὁ ὑμέναιος· ὁ δὲ κωκυτὸς τῶν γάμων οὗτος, ὦδαί. ἄλλο σοι, τέκνον, προσεδόκων πῦρ ἀνάψαι· ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔσβεσεν ἡ πονηρὰ τύχη μετὰ σοῦ· ἀνάπτει δέ σοι δάδας κακῶν. ὡ πονηρᾶς τῆς σῆς δαδουχίας· ἡ νυμφικὴ σοι δαδουχία ταφῇ γίγνεται.

ιδ'. Ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἐκώκυσεν ὁ πατήρ. ἐτέρωθεν δὲ καθ' αὐτὸν ὁ Κλεινίας· καὶ ἦν Θρήνων ἀμιλλα, ἔραστοῦ καὶ πατρός· Ἐγὼ μου τὸν δεσπότην ἀπο-

mors adimit: verum in corpore hominis formam relinquit. Sed tibi haec etiam a fortuna fuit erepta. Morte igitur duplici affectus es, corporis videlicet, atque animae. Ita imaginis quoque umbra commortua est. Spiritus ipse quidem tuus avolavit: nec tamen in corpore te invenio. Ecquando, fili, mihi uxorem duces? Ecquando, imperfecte sponse atque infelix eques, nuptialia tibi sacra celebrabo? Tibi, o fili, nunc pro thalamo sepulcrum, pro nuptiis mors, pro hymenaeo naeniae, pro nuptiali cantu lamentationes paratae sunt. Aliusmodi tibi ego ignes, fili, accendere sperabam. Sed invida illos una tecum fortuna exstinxit, funebresque pro iis faces excitavit. O diras faces! Nuptialis flamma in sepulcralem tibi commutata est.

XIV. Ad hunc sane modum pater conquerebatur. Clinia vero contra (lugendo enim pater atque amator certabant) secum ipse solus: Ego quidem, inquit, hero meo

λώλεκα. τί γὰρ αὐτῶ τοιοῦτον δῶρον ἐχαρίζομαι; Φιάλη γὰρ οὐκ ἦν χρησῆ, ἥ σπένδων [πίνων] ἐχρήτόμου τῷ δάρα¹ τρυφῶν; ἐγὼ δὲ ὁ κακοδαίμων ἐχαρίζομην θηρίον μεираκίῳ καλῷ, ἐκαλλάπιζον δὲ καὶ τὸ πονηρὸν θηρίον προστερνιδίοις, προμετωπιδίοις, Φαλάραις ἀργυραῖς, χρυσαῖς ἡνίαῖς. οἴμοι Χαρίκλεις. ἐκόσμησά σου τὸν Φονέα χρυσῷ. ἵππε πάντων θηρίων ἀγριώτατε, πονηρὲ καὶ ἀχάριστε καὶ ἀναίσθητε κάλλους. ὁ μὲν κατέψα σου τοὺς ἰδρώτας, καὶ τροφὰς ἐπηγγέλλετο² πλείονας, καὶ ἐπῆνει τὸν δρόμον. σὺ δὲ ἀπέκτεινας ἐπαινούμενος. οὐκ ἦδού προσαπτομένου σου τοιοῦτου σώματος. οὐκ ἦν σοι τοιοῦτος ἵππεὺς τρυφῇ, ἀλλ' ἔρριψας ἄστοργε τὸ κάλλος χαμαί· οἴμοι δυστυχής. ἐγὼ δὲ σου τὸν Φονέα, τὸν ἀνδροφόνον, ὠνησάμην.

periculum istud creavi. Nam quid ego illi munus eiusmodi misi? An non mihi aureum poculum erat, quo sacra faciens biberet, meoque munere frui gauderet? Ego miser belluam formoso adolescenti dono dedi, eamque argenteis phaleris, aureis habenis, aliisque cum frontis, tum pectoris ornamentis communivi. Ego, me miserum, qui te, Charicle, perderet, auro insignivi. O ferarum omnium immanissima bellua, scelestā, ingrata, a pulchritudinis cognitione abhorrens! Hic tibi sudorem absterfit, largum pabulum promisit, cursum laudavit: tu vero laudibus affectus eum peremisti: tu non solum eiusmodi equitis onere non es laetatus; sed etiam amoris sensu carens pulchritudinem humi deiecisti. O me infelicem! qui eum, a quo interficereris, emi.

¹ Σπένδων — τῷ δάρα) Ita rescriptimus partim e Codd. partim e coniectura. V. πίνων unicinis inclusimus, tanquam glos-

fema τοῦ σπένδων.

² Ἐπηγγέλλετο) Hoc verbum in mendo cubare videtur; nisi ad puerile ingenium referas.

ιέ. Μετὰ δὲ τὴν ταφὴν εὐθὺς ἔσπευδον ἐπὶ τὴν κόρην. ἡ δὲ ἦν ἐν τῇ παραδείσῳ τῆς οἰκίας. ὁ δὲ παράδεισος ἄλσος ἦν, μέγα τι χρῆμα πρὸς ὀφθαλμῶν ἡδονήν. καὶ περὶ τὸ ἄλσος τειχίον ἦν αὐτάρκες εἰς ὕψος καὶ ἐκάστη πλευρὰ τειχίου, τέσσαρες δὲ ἦσαν πλευраὶ, κατὰ στεγὸς ὑπὸ χορῶν κιώνων. ὑπὸ δὲ τοῖς κίοσιν ἔνδον ἦν ἡ τῶν δένδρων πανήγυρις. ἔβαλλον οἱ κλάδοι, συνέπιπτον ἀλλήλοις ἄλλος ἐπ' ἄλλον, αἱ γείτονες τῶν πετάλων περιπλοκαί, τῶν φύλλων περιβολαί, τῶν κάρπων συμπλοκαί. τοσαύτη τις ἦν ὁμιλία τῶν φυτῶν. ἐνίοις δὲ τῶν δένδρων τῶν ἀδρότερον, κιττὸς καὶ σμίλαξ παρεπεφύκει· ἡ μὲν ἐξηρημένη πλατάνου, καὶ περιπυκάζουσα ῥαδινῇ τῇ κόμῃ· ὁ δὲ κιττὸς, περὶ πύκνῃν εἰλιχθεὶς ὠκειοῦτο τὸ δένδρον ταῖς περιπλοκαῖς, καὶ ἐγένετο τῷ κιττῷ ὄχημα τὸ φυτὸν, στέφανος δὲ ὁ κιττὸς τοῦ φυτοῦ. ἄμπελοι δὲ ἐκατέρωθεν τοῦ δένδρου, καλὰ μοῖς ἐποχούμεναι, τοῖς φύλλοις ἔβαλλον·

XV. Posteaquam funeri iusta soluta sunt, ad Leucippen, quae nostro in hortulo tum morabatur, convolavi. Nemus illic creverat adspectu iucundissimo, maceriaque iustae altitudinis circum ingente: cuius latera quatuor, tot enim omnino erant, tecto columnis imminente operta visabantur. Pars interior arborum serie confita erat, ramis florentibus & sese mutuo complicantibus, foliis autem fructibusque inter se permixtis: tanta erat plantarum familiaritas. Porro maioribus quibusdam arboribus hedera & smilax adnatae erant. Atque haec quidem e platano pendens, eam molli coma stipabat: illa vero piceae adhaerens, truncum amplexu teneriorem efficiebat. Hoc patet arbor hederæ vehiculum, hedera arbori corona erat. Ex utraque arboris parte luxuriabant harundinibus alli-

καὶ ὁ καρπὸς ὠραίαν εἶχε τὴν ἄνθη, καὶ διὰ τῆς ὀπῆς τῶν καλάμων ἐξεκρέματο, καὶ ἦν βόστρυχος τοῦ φυτοῦ. τῶν δὲ φύλλων ἄνωθεν αἰωρουμένων, ὑφ' ἡλίου πρὸς ἄνεμον συμμιγῇ, ὠχρὰν ἐμάρμαιρεν ἡ γῆ τὴν σκιάν. τὰ δὲ ἄνθη πεικίλην ἔχοντα τὴν χροιάν, ἐν μέρει συνεξέφαινε τὸ κάλλος, καὶ ἦν τοῦτο τῆς γῆς πορφύρα, καὶ νάρκισσος καὶ ρόδον· μία μὲν τῷ ρόδῳ καὶ ναρκίσσῳ ἡ κάλυξ, ὅσον εἰς περιγραφήν, καὶ ἦν Φιάλη τοῦ φυτοῦ· ἡ χροιά δὲ τῶν περὶ τὴν κάλυκα φύλλων ἐσχισμένων, τῷ ρόδῳ μὲν αἵματος, ὁμοῦ ἰῶν καὶ γάλακτος τὸ κάτω τοῦ φύλλου, καὶ ὁ νάρκισσος ἦν τὸ πᾶν ὅμοιον τῷ κάτω τοῦ ρόδου. τὸ ἰὸν κάλυξ μὲν οὐδαμοῦ, χροιάν δὲ οἶαν ἡ τῆς θαλάσσης ἀστράπτει γαλήνη. ἐν μέσοις δὲ τοῖς ἄνθεσι πηγὴ ἀνέβλυζεν καὶ περιεγέγραπτο τετράγωνος χαράδρα χειροποίητος τῷ

gatae vites, quarum racemi tempestivos flores ab ipsis harundinum foraminibus tanquam arboris cincinnos quosdam pendentes ostendebant. Terra autem, quam superimpendentes frondes opacabant, modo hic, modo illic illustrabatur, dum eae ipsae frondes vento impulsae variantibus solis radiis aditum praeberent. Ad haec varii suam quisque pulchritudinem flores certatim commonstrabant, purpureamque narcissus ac rosa terram efficiebant, quorum calathi, quod ad orbem attinet, persimiles erant, plantaeque calicis vicem praestabant. Foliorum rosae fissorum pars circa pateram, sanguinis, ac violae, inferior vero lactis colorem prae se ferebat. Narcissus nihil omnino ab ima rosae parte colore distabat. Violae nullus quidem calathus erat, verum color is, quem tranquilli maris aquam habere cernimus. In florum medio scaturiens fons quadrato alveo, rivoque manu facto excipiebatur,

ρεύματι. τὸ δὲ ὕδωρ τῶν ἀνθέων ἦν κάτοπτρον· ὥς δοκεῖν τὸ ἄλσος εἶναι διπλοῦν, τὸ μὲν τῆς ἀληθείας, τὸ δὲ τῆς σκιᾶς. ὄρνιθες δὲ, οἱ μὲν χειροθήβεις περὶ τὸ ἄλσος ἐνέμοντο, οὓς ἐκολάκευον αἱ τῶν ἀνθρώπων τροφαί· οἱ δὲ ἐλεύθερον ἔχοντες τὸ πτερόν, περὶ τὰς τῶν δένδρων κορυφὰς ἔπαιζον· οἱ μὲν ἄδοντες τὰ ὀρνίθων ἄσματα· οἱ δὲ τῇ τῶν πτερῶν ἀγλαϊζόμενοι στολῇ. οἱ ὠδοὶ δὲ τέττιγες, καὶ χελιδόνες· οἱ μὲν τὴν Ἡοῦς ἄδοντες εὐνὴν, οἱ δὲ τὴν Τηρέως τράπεζαν. οἱ δὲ χειροθήβεις, ταῦς, καὶ κύκνος, καὶ ψιττακός· ὁ κύκνος, περὶ τὰς τῶν ὑδάτων πίδακας νεμόμενος, ὁ ψιττακός ἐν οἰκίσκῳ περὶ δένδρον κρεμάμενος, ὁ ταῦς τοῖς ἀνθεσι περισύρων τὸ πτερόν. ἀντέλαμπεν δὲ ἡ τῶν ἀνθέων θεά τῇ τῶν ὀρνίθων χροιά, καὶ ἦν ἄνθη πτερῶν.

ιστ'. Βουλόμενος οὖν εὐάγωγον τὴν κόρην εἰς ἔρωτα παρασκευάσαι, λόγον πρὸς τὸν Σάτυρον ἡρχόμεν, ἀπὸ τοῦ ὀρνίθου λαβὼν τὴν εὐκαιρίαν. διαβαδίζουσα

speculumque unda erat floribus, adeo, ut illic duo horti, alter re, alter umbra, esse viderentur. In nemore aves aliae domesticae, humanoque cibo mansuefactae, pascebantur; aliae liberae in arborum cacuminibus ludebant: partim quidem proprio cantu insignes, cicadae videlicet, atque hirundines; partim vero pennarum fulgore praestantes, nempe pavo, cygnus, & psittacus. Cicadae Auro-rae cubile, hirundines Terei mensam canebant. Cygnus prope fontis exortum pascebat: psittacum pendens ab arbore cavea continebat: pavo inter flores pennas explicabat: sed florum splendor cum volucrum colore contende-
bat. Quin immo pennae ipsae flores erant.

XVI. Puellam igitur in amoris sensum inducere cupiens, initium loquendi cum Satyro, sumto a pavone sermonis argumento, feci: forte fortuna enim cum Clio deambu-

γὰρ ἔτυχεν ἅμα τῇ Κλειοῖ, καὶ ἐπιστάσα τῷ ταῷ κατ' αὐτήν. ἔτυχε γὰρ τύχῃ τινὶ συμβᾶν τότε τὸν ὄρνιν ἀναπτερῶσαι τὸ κάλλος, καὶ τὸ θεάτρον ἐπιδεικνύναι τῶν πτερῶν. Τοῦτο μὲν τοι, οὐκ ἄνευ τέχνης ὁ ὄρνις, ἔφην, ποιεῖ, ἀλλ' ἔστι [γὰρ] ἐρωτικός· ὅταν γὰρ ἐπαγαγέσθαι θέλῃ τὴν ἐρωμένην, τότε οὕτως καλλωπίζεται. ὁρᾷς ἐκείνην τὴν τῆς πλατάνου πλησίον; δείξας θήλειαν ταῶνα. ταύτῃ νῦν οὗτος τὸ κάλλος ἐπιδείκνυται λειμῶνα πτερῶν¹. ὁ δὲ τοῦ ταῷ λειμῶν εὐανθέστερος· πεφύτεται γὰρ αὐτῷ καὶ χρυσὸς ἐν τοῖς πτεροῖς, κύκλῳ δὲ τὸ ἀλουργές τὸν χρυσὸν περιβέει τὸν ἴσον κύκλον, καὶ ἔστιν ὀφθαλμὸς ἐν τῷ πτερῷ.

ιζ'. Καὶ ὁ Σάτυρος συνέις τοῦ λόγου μου τὴν ὑπόθεσιν, ἵνα μοι μᾶλλον εἴῃ περὶ τούτου λέγειν· Ἡ γὰρ ὁ ἔρως, ἔφη, τοσαύτην ἔχει τὴν ἰσχὺν, ὥς καὶ μέχρι

lans adversus eum confiterat, caudae ornatum casu quodam pendentem & ostentantem pennas omnibus spectandas. Atque non equidem sine arte hoc, inquam, a pavone fit: sed cum ad amandum pronus fit, dilectam a se feminam allicere cupiens, hoc sese pacto exornat. Videtne, & manu indicavi, iuxta platanum feminam illam? Ei nunc hic pulchritudinem suam, pennarum videlicet pratum, spectandam proponit. Saneque pavonis pratum hoc alio quovis longe floridius est: in eius enim pennis vel aurum nascitur, cingitur autem orbiculus aureus orbiculo purpureo, ita, ut oculum efficiat in pennis.

XVII. Tum Satyrus, cognita orationis meae sententia, quo mihi esset, unde coeptum sermonem longius producerem: Tam latene patet, inquit, amoris vis, ut avi-

¹ Phile de pavone:

Λειμῶν γὰρ ἐστὶν ἡ γραφὴ τῶν
ἀνθέων,

Χρυσὸς δὲ λεπτὸς ἐνσχιθεὶς τῇ
πρυφύρᾳ
Σμάραγδος ἀγνὸν ἐμφυτεύει.

ὀρνίθων πέμπειν τὸ πῦρ; Οὐ μέχρῃς ὀρνίθων, ἔφη·
 τοῦτο γὰρ οὐ θαυμαστόν· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ἔχει πτερόν·
 ἀλλὰ καὶ ἑρπετῶν καὶ θηρῶν καὶ φυτῶν. ἐγὼ δὲ δοκῶ
 μοι καὶ λίθων. ἔρᾳ γοῦν ἡ μαγνησία λίθος τοῦ σιδήρου·
 καὶ μόνον ἴδη καὶ θίγῃ, πρὸς αὐτὴν εἴλκυσεν, ὥσπερ
 ἑρωτικὸν ἔνδον ἔχουσα πῦρ. καὶ μή τι τοῦτό ἐστιν ἐρώ-
 σης λίθου καὶ ἐρωμένου σιδήρου Φίλημα; Περὶ δὲ τῶν
 φυτῶν λέγουσι παῖδες σοφῶν, καὶ μῦθον ἔλεγον τὸν
 λόγον εἶναι, εἰ μὴ παῖδες ἔλεγον γεωργῶν. ὁ δὲ λό-
 γος· ἄλλο μὲν ἄλλου φυτὸν ἐρᾶν·¹ τῷ δὲ Φοίνικι τὸν
 ἔρωτα μᾶλλον ἐνοχλεῖν. λέγουσι δὲ τὸν μὲν ἄρρῆνα τῶν
 Φοινίκων, τὸν δὲ θῆλυ. ὁ ἄρρῆν οὖν τοῦ θήλεος ἐρᾷ,
 καὶ ὁ θῆλυς ἀπωκισμένος εἴῃ τῇ τῆς φυτείας στά-
 σει, ὁ ἐραστὴς ὁ ἄρρῆν αὐαίνεται. συνήσιν οὖν ὁ γεωρ-
 γὸς τὴν λύπην τοῦ φυτοῦ καὶ εἰς τὴν τοῦ χωρίου πε-

bus etiam ignem immittat? Non avibus solum, inquam,
 hoc enim non mitum, quoniam ipse alatus est; sed etiam
 serpentibus, & quadrupedibus, & plantis, atque, ut mi-
 hi quidem videtur, etiam faxis. Ferrum enim magnes
 amat, & si modo videat, tangatve, ad se trahit, quasi
 amatoriam in se flammam contineat. Id vero an non est
 amantis faxi, atque amati ferri osculatio? Quod ad plan-
 tas attinet, philosophorum sententia est, quam plane fa-
 bulosam putarem, nisi ei agricolae subscriberent, plantas
 alteram alterius amore capi: atque ex iis molestiorem
 eum palmam sentire. Aiunt enim, earum alterum marem,
 feminam alteram esse. Marem igitur feminae desiderio
 teneri. Ac si contingat feminam procul ab eo conferi,
 marem amantem arescere. Quam ob rem agricolam plan-
 tae desiderium intelligentem editiore loco inscenso dispice-

¹ Theophr. H. P. II, 8. 9.

ριωπήν ἀνελθὼν, ἐφορᾷ ποῦ νένευκεν· κλίνεται γὰρ εἰς τὸ ἐρώμενον· καὶ μαθὼν, θεραπεύει τοῦ Φυτοῦ τὴν νόσον. πτόρθον γὰρ τοῦ θήλεος Φοίνικος λαβὼν, εἰς τὴν τοῦ ἄρρενος καρδίαν ἐντίθησιν, καὶ ἀνέψυξε μὲν τὴν ψυχὴν τοῦ Φυτοῦ· τὸ δὲ σῶμα ἀποθνήσκον πάλιν ἀνεζωπύρησεν, καὶ ἐξανέστη, χαῖρον ἐπὶ τῇ τῆς ἐρωμένης συμπλοκῇ· καὶ τοῦτό ἐστι γάμος Φυτῶν.

ιή. Γίνεται δὲ καὶ γάμος ἄλλος ὑδάτων διαπόντιος. καὶ ἔστιν ὁ μὲν ἐραστής ποταμὸς Ἀλφειός· ἡ δὲ ἐρωμένη, κρήνη Σικελική. διὰ γὰρ τῆς θαλάττης ὁ ποταμὸς ὡς διὰ πεδίου τρέχει. ἡ δὲ οὐκ ἀφανίζει γλυκὺν ἐραστὴν ἀλμυρῷ κύματι· σχίζεται δὲ αὐτῷ ρέοντι, καὶ τὸ σχίσμα τῆς θαλάττης χαράδρα τῷ ποταμῷ γίνεται· καὶ ἐπὶ τὴν Ἀρέθουσαν εὐτὼ τὸν Ἀλφειὸν νυμφοστολεῖ. ὅταν οὖν ἡ τῶν Ὀλυμπίων ἑορτὴ, πολλοὶ μὲν εἰς τὰς δῖνας τοῦ ποταμοῦ καθιᾶσιν ἄλλος ἄλλα δῶρα· ὁ δὲ εὐθὺς πρὸς τὴν ἐρωμένην κομίζει. καὶ ταῦτά ἐστιν

re, quam in partem sese inclinet, (inclinatur enim amatam feminam versus) & cognitae illius aegritudini medelam adhibere. Feminae enim furculo sumto in maris cor inferere: itaque eius animum recreari, corpusque moriens excitari, ac reviviscere amatae complexu delectatum. Atque hae nuptiae plantarum sunt.

XVIII. Aliud etiam est aquarum Alpei fluvii amantis, & Arethusae fontis amatae connubium. Fluvius per mare non aliter, quam per terras, iter facit: nec dulcem eius aquam falso fluctu mare imbuat: sed discedit, ac praeterlabenti fluvio discessus ille alvei usum praestat, eoque pacto ad Arethusam Alpheus deducitur. In quinquennali autem Olympiae celebritate multi, alius alias res, in fluvii vortices immittunt: quas ille ad amatam statim defert; ea-

ἔδνα¹ ποταμοῦ. Γίνεται δὲ καὶ ἐν τοῖς ἑρπετοῖς ἄλλο
ἔρωτος μυστήριον· οὐ τοῖς ὁμοιογενέσι μόνον πρὸς ἄλλη-
λα, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοφύλοις. Ὁ ἔχισ ὁ τῆς γῆς
ὄφεις εἰς τὴν σμύραιναν οἰστρεῖ. ἡ δὲ σμύραινά ἐστιν ἄλ-
λος ὄφεις θαλάσσιος, εἰς μὲν τὴν μορφὴν ὄφεις, εἰς δὲ
τὴν χρῆσιν ἰχθύς. Ὅταν οὖν εἰς τὸν γάμον ἐθέλωσιν
ἀλλήλοις συνελθεῖν, ὁ μὲν εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἐλθὼν συ-
ρίζει πρὸς τὴν θαλάσσαν τῇ σμυραίνῃ σύμβολον· ἡ δὲ
γνωρίζει τὸ σύνθημα, καὶ ἐκ τῶν κυμάτων² ἀναδύε-
ται. ἀλλ' οὐκ εὐθέως πρὸς τὸν νυμφίον ἐξέρχεται· οἶ-
δεν γὰρ, ὅτι θάνατον ἐν τοῖς ὁδοῦσι φέρει· ἀλλ' ἀνει-
σιν εἰς τὴν πέτραν, καὶ περιμένει τὸν νυμφίον καθάρας

que fluvii nuptialia dono sunt. In serpentibus non solum
eiusdem, sed etiam diversi generis, aliud amoris arcanum
invenitur. Nam vipera terrestris serpens muraenae in ma-
ri degentis amore deflagrat. Est autem muraena forma qui-
dem serpens, usu vero piscis. Ii cum congregari volunt,
mas in litore consistens, ac mare versus sibilans, murae-
nae signum dat. Illa, eo cognito, ex undis egreditur: non
tamen ad sponsum, cuius dentes mortiferos esse cogno-
scit, statim properat: verum scopulo aliquo conscenso il-
lic tantisper exspectat, dum ille ore venenum eiecerit. In-

¹ Moschus VII, 1 seqq.

² Ἀλφειὸς μετὰ Πίσαν ἔπην κατὰ
πόντον ὁδεύη,

Ἔρχεται εἰς Ἀρέϊσσαν ἄγων
χοτινηφόρον ὕδαρ,

Ἔδνα φίρων καλὰ φύλλα καὶ ἄν-
θεα, καὶ κόνιν ἱράν.

² Facit ad h. l. illustrandum
Aelianus L. I, c. 50: Ἡ μύραινα
ἔταν ὁρμῆς ἀφροδισίου ὑποπληροῦς,
πρόεισιν εἰς τὴν γῆν, καὶ ὁμιλίαν
ποθεῖ νυμφίου καὶ μάλα ποτηροῦ.
πάρισι γὰρ εἰς ἔχρας φαλόν, καὶ
ἄμφω συμπλέκονται. Ἡ δὲ δὲ, φα-
σὶ, καὶ ὁ ἔχισ οἰστρήσας καὶ ἐκεί-

νος εἰς μίξιν ἀφικνεῖται πρὸς τὴν
θάλατταν, καὶ οἶονεῖ κυμαστῆς
σὺν τῷ αὐτῷ θυροκροπεῖ, οὕτω τοι
καὶ ἐκεῖνος συρίσας τὴν ἐραμένην
παρακαλεῖ, καὶ αὐτὴ πρόεισι, τῆς
φύσεως τὰ ἀλλήλων διωκτικαῖνα
συναγούσης εἰς ἐπιθυμίαν τὴν
ὁμοίαν, καὶ κοῖτον τὸν αὐτόν.
Eandem fabulam habent *Aristo-
teles* H. A. L. V, c. 10. *Oppianus*
Halicut. L. I, v. 554. *Sofstratus*
apud Athen. L. VII, p. 312. *Pli-
nius* L. IX, Sect. 39. alii, pleri-
que tamen eorum, se relata re-
ferre, addunt.

τὸ στόμα ¹. ἑστᾶσιν οὖν ἀμφοτέρωι πρὸς ἀλλήλουσ
 βλέποντες, ὁ μὲν ἡπειρώτης ἐραστῆς ἐξεμέσθῃ τῆς νύμ-
 φης τὸν φόβον, ἡ δὲ ἐρριμένον ἴδῃ τὸν θάνατον χαμαί,
 τότε καταβαίνει τῆς πέτρας, καὶ εἰς τὴν ἡπειρον ἐξέρ-
 χεται, καὶ τὸν ἐραστὴν περιπτύσσεται, καὶ οὐκέτι
 φοβεῖται τὰ Φιλήματα.

ιβ'. Ταῦτα λέγων ἔβλεπον ἅμα τὴν κόρην, πῶς
 ἔχει πρὸς τὴν ἀκρόασιν τὴν ἐρωτικὴν· ἡ δὲ ὑπεσήμεινε
 μὲν οὐκ ἀηδῶς ἀκούειν. τὸ δὲ κάλλος ἀστράπτον τοῦ
 ταῶ ἦττον ἐδόκει μοι τοῦ Λευκίππης εἶναι προσώπου.
 τὸ γὰρ τοῦ σώματος κάλλος αὐτῆς, πρὸς τὰ τοῦ λει-
 μῶνος ἤριζεν ἀνθ' ἡ ναρκίσσου μὲν τὸ πρόσωπον ἔστιλ-
 βε χροῖαν, ρόδον δὲ ἀνέτελλεν ἐκ τῆς παρεῖας, Ἴον δὲ
 ἡ τῶν ὀφθαλμῶν ἐμάρμαιρεν αὐγὴ, αἱ δὲ κόμαι βο-
 στρυχούμεναι μᾶλλον εἰλίσσοντο κιττοῦ. Τοσοῦτος ἦν

terim continentis incola amator, & insulae habitatrix ama-
 ta mutuo sese contemplantur. Cum primum igitur amans
 metu sponsam liberavit, illaque venenum humi proiec-
 tum videt, e scopulo in continentem delabitur, amantemque
 complectitur, osculationes eius minime amplius verita.

XIX. Haec dum commemorarem, quonam modo Leu-
 cippe amatoriam hanc narrationem audiendo afficeretur,
 observabam: quae sane non illibenter audire se subindi-
 cavit. Ceterum pavonis eximiam illam formam Leucippes
 vultus longe superare mihi visus est: quippe cuius pul-
 chritudo cum prati floribus certabat. Narcissi enim in fron-
 te, rofarum in genis color renidebat, oculorum fulgor
 violarum splendorem imitabatur: capillorum cincinnati he-
 derae contorfionibus implicatiores cernebantur. Ac tale

1 Καθάσαι τὸ στόμα) Aelianus
 L. IX, c. 66, tradit idem: Μέλ-
 λον ὁ ἔχεις ὁμιλεῖν αὐτῇ, ἵνα ὁξὺν
 πρῶς καὶ πρέπων νυμφίῳ, τὸν Ἴον

ἀπαμειβῇ καὶ ἐκβάλλει, καὶ οὕτως
 ὑποσυρίσας τὴν νύμφην παρακα-
 λεῖ, εἰσενεῖ προγάμιόν τινα ὑμίνκιον
 ἀπαμείλψας.

Λευκίππης ἐπὶ τῶν προσώπων ὁ λειμῶν ¹. Ἡ μὲν οὖν μετὰ μικρὸν ἀπιοῦσα ὤχετο. τῆς γὰρ κιθάρας αὐτὴν ὁ καιρὸς ἐκάλει. ἐμοὶ δὲ ἐδόκει παρῆναι. ἀπελθοῦσα γὰρ τὴν μορφὴν ἐπαφῆκέ μου τοῖς ὀφθαλμοῖς. ἐαυτοὺς οὖν ἐπηνόουν ἐγὼ τε καὶ ὁ Σάτυρος· ἐγὼ μὲν ἐμαυτὸν τῆς μυθολογίας, ὁ δὲ ὅτι μοι τὰς ἀφορμὰς παρέσχεν· καὶ μετὰ μικρὸν τοῦ δεῖπνου καιρὸς ἦν, καὶ πάλιν ὁμοίως συνεπίνομεν.

erat, quod illius facies pratum referebat. Non multo autem post illa illinc abiit: pulsandae enim citharae tempus eam invitaverat: nec tamen mihi non adesse videbatur, utpote quae meis in oculis imaginem suam discedens reliquerat. Satyrus autem atque ego nosmet ea ratione mutuo commendabamus, quod ipse fabulas narrassem, ille narrandi occasionem praebuisset. Paulo post coenandi tempus venit. Priorem itaque in modum rursus accubuimus.

¹ Ναρκίστου — λειμῶν) Musaeus v. 56 - 61:

Μαρμαρυγὴν χαρίεντος ἀπαστράπτουσα προσώπου,

Οἶά τε λευκοπάρης ἐπαντέλλουσα Σελήνῃ.

* Ἀκρα δὲ χιονίαν φοινίσσεται κύκλα παρειᾶν,

Ὡς ῥόδον ἐκ καλύκων διδυμόχρουν· ἢ τάχα φαίης

Ἡρώς ἐν μελίεσσι ῥόδων λειμῶνα φαῖναι.

Χροίην γὰρ μελίαν ἐρυθραίετο. Nonnus Dionys. XV, pag. 426:

Χιονίαν μελίαν ῥοδόεις ἀνιφαίετο λειμῶν.

Λ Ο Γ Ο Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο Σ .

⁴ **Α**ΜΑ δ' ἑαυτοὺς ἐπαινούντες, ἐπὶ τὸ δωμάτιον ἐβα-
 δίζομεν τῆς κόρης, ἀκροασόμενοι δῆθεν τῶν κιθαρισμά-
 των· οὐδὲ γὰρ ἐδυνάμην ἑμαυτοῦ καὶ ἐπ' ὀλίγον κρα-
 τεῖν τοῦ μὴ ὁρᾶν τὴν κόρην. ἡ δὲ πρῶτον μὲν ἦσεν Ὀμή-
 ρου¹ τὴν πρὸς τὸν λέοντα τοῦ συὸς μάχην· ἔπειτά τι
 καὶ τῆς ἀπαλῆς μούσης ἐλίγαιεν· ῥόδον γὰρ ἐπήνει
 τὸ ἄσμα. εἴ τις τὰς καμπὰς τῆς ᾠδῆς περιελὼν ψι-
 λὸν ἔλεγεν ἁρμονίας τὸν λόγον, οὕτως ἂν εἶχεν ὁ λό-
 γος· Εἰ τοῖς ἀνθεσιν ἤθελεν ὁ Ζεὺς ἐπιβεῖναι βασιλέα,
 τὸ ῥόδον ἂν τῶν ἀνθέων ἐβασίλευσεν. γῆς ἐστὶ κόσμος,
 φυτῶν ἀγλαΐσμα, ὀφθαλμὸς ἀνθέων, λειμῶνος ἐρύθη-

LIBER SECUNDUS.

INTEREA dum nostrum alter alterum laudaret, ad
 puellae thalamum pervenimus, eam videlicet cithara ca-
 nentem audituri, a qua contemplanda ne minimum qui-
 dem continere ipse me poteram. Illa descriptam ab Ho-
 mero suis cum leone pugnam primum, aliud deinde mol-
 lius etiam, rosae scilicet laudes, cecinit. Ac si quis verba
 sine numeris referre velit, huiusmodi propemodum essent:
 Si regem floribus constituere Iuppiter voluisset, non alium
 certe, quam rosam, eiusmodi honore dignatus esset. Haec
 terrae ornamentum est, plantarum splendor, oculus flo-
 rum, prati rubor, flos omnium pulcherrimus. Haec amo-

¹ Ὀμήρου) Iliad. Π. circa fin.
 Ὡς δ' ὅτε σὺν ἀκάμαντα λείων
 ἐβίησατο χάμμη,
 τὼ τ' ὄρεος κορυφῇσι μέγα φρι-
 γέοντε μάχεσθον

Πίδαχος ἀμφ' ὀλίγης, ἐθέλουσι
 δὲ πιέμεν ἄμφω,
 Πολλὰ δὲ τ' ἀσθμαίνοντα λείων
 ἰδάμασσε βίηφι.

μα, κάλλος ἀστράπτειν. ἔρωτος πνέει, Ἀφροδίτην προ-
 ξενεῖ, εὐώδεσι Φύλλοις κομᾷ, εὐκινήτοις πετάλοις τρυ-
 φᾷ, τὸ πέταλον τῷ ζεφύρῳ γελᾷ. Ἡ μὲν ταῦτα ἤδεν·
 ἐγὼ δὲ ἐδόκουν τὸ ῥόδον ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτῆς ἰδεῖν,
 εἴ τις ὡς κάλυκος τὸ περιφέρεις εἰς τὴν τοῦ στόματος
 ἐκλείσει μορφήν.

β'. Καὶ ἄρτι πέπαυτο τῶν κιθαρισμάτων, καὶ
 πάλιν τοῦ δείπνου καιρός· ἦν γὰρ τότε ἑορτὴ προτρυ-
 γαίου Διονύσου ¹. Τὸν γὰρ Διόνυσον Τύριοι νομίζουσιν
 ἑαυτῶν, ἐπεὶ καὶ τὸν Κάδμου μῦθον ἄδουσιν· καὶ τῆς
 ἑορτῆς διηγούνται πατέρα μῦθον, οἶνον οὐκ εἶναι ποτε
 παρ' ἀνθρώποις, οὐπω παρ' αὐτοῖς, οὐ τὸν μέλανα τὸν
 ἀνθοςμίαν, οὐ τὸν τῆς Βιβλίας ἀμπέλου, οὐ τὸν Μά-
 ρωνος τὸν Θράκιον, οὐ Χῖον τὸν ἐκ Λακαίνης, οὐ τὸν
 Ἰκάρου ² τὸν νησιώτην, ἀλλὰ τούτους μὲν ἅπαντας

rem spirat, venerem conciliat, odoratis foliis superbit,
 tremulis frondibus luxuriat, fronsque zephyro arridet.
 Huiusmodi sane cantus illius erat. Mihi vero in ipsius
 labris rosam videre videbar, ut si quis calathi ambitum
 oris forma terminet.

II. Vix autem canendi finem fecerat, cum coenae tem-
 pus venit. Ac tum forte Protrygaei Dionysi festi dies ce-
 lebrabantur: quem Deum Tyrii sibi ipsis praeesse volunt.
 Nam & Cadmi fabulam canunt, & celebritatis eius insti-
 tuendae originem huiusmodi quandam tradunt, nullum
 videlicet olim vinum mortales habuisse: nondum enim ni-
 grum, quod Anthosmiam vocant, non Biblinum, non
 Maronaeum, non Chium, non Icarium repertum fuerat:

¹ v. Perizon. ad Aelian. V. H. III, 41. Ceterum absone antea legebatur: ἦν γὰρ ἑορτὴ προτρυγαίου Διονύσου. Τότε γὰρ τὸν Δ.

² Explicat Apollodorus Bibl.

L. III, p. 197 edit. Com. Διόνυσον Ἰκάριος· καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ κλήμα ἀμπέλου. καὶ τὰ περὶ τὴν οἶνοποιίαν μυθῶν, καὶ τὰς τοῦ θεοῦ ἀρρήσασθαι θέλων χάρι-

ἀποίκους εἶναι Τυρίων ἀνθρώπων· τὴν δὲ πρώτην παρ' αὐτοῖς Φῦναι τῶν οἴνων μητέρα· εἶναι γὰρ ἐκεῖ Φιλό-
 Ξενόν τινα βουκόλον, οἷον τὸν Ἰκαρον Ἀθηναῖοι λέγου-
 σιν, καὶ τοῦτον ἐνταῦθα τοῦ μύθου γενέσθαι πατέρα·
 ὅσον Ἀττικὸν εἶναι δοκεῖν. ἐπὶ τοῦτον ἤκεν ὁ Διόνυσος
 τὸν βουκόλον, ὁ δὲ αὐτῷ παρατίθησιν, ὅσα γῇ φέρει,
 καὶ ἅμαξα βοῶν, ποτὸν δὲ ἦν παρ' αὐτοῖς οἷον καὶ ὁ
 βοῦς ἐπινεν. οὕτω γὰρ τὸ ἀμπέλινον ἦν. ὁ δὲ Διόνυ-
 σος καὶ ἐπαινεῖ τῆς Φιλοφροσύνης τὸν βουκόλον, καὶ
 αὐτῷ προτείνει κύλικα Φιλοτησίαν. τὸ δὲ ποτὸν οἶνος
 ἦν. ὁ δὲ πῖων, ὃν ἡδονῆς βακχεύεται, καὶ λέγει πρὸς
 τὸν θεόν Πόθεν, ὦ ξέने, σοι τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ παρ-
 κυροῦν; πόθεν οὕτως εὗρες αἷμα γλυκὺ; οὐ γὰρ ἐστίν
 ἐκεῖνο τὸ χαμαὶ ῥέον. τὸ μὲν γὰρ εἰς τὰ στερνὰ κα-
 ταβαίνει, καὶ λεπτὴν ἔχει τὴν ἡδονήν· τὸ δὲ καὶ πρὸ

sed a Tyriis ea omnia manasse: primamque illius procrea-
 tricem apud se exstitisse. Fuisse enim illic pastorem quen-
 dam, hospitem, qualem Icarum Athenienses memorant,
 qui fabulae auctor fuerit, ab Attica fane non dissimilis.
 Ad eum divertisse aliquando Dionysum: cui quidem ille
 quaecunque terra gignit, ac boum plaustrum, apposue-
 rit: potum vero ipsis non alium, quam qui bobus est
 communis, fuisse, quod viteus nondum apparuisset. Pastro-
 ris benignitatem Dionysum laudavisse, hominemque po-
 culo vini pleno benevolentiae ergo invitasse. Illum, cum
 hausisset, prae voluptate gestire coepisse, atque ad Deum
 conversum dixisse: Undenam tibi, hospes, purpurea haec
 aqua est? aut ubi gentium tam dulcem sanguinem repe-
 risti? non enim ex eo est, qui per terram labitur. Ille enim
 minima cum voluptate in pectus descendit: hic autem omi-

τας ἀνθρώποις, ἀφικνεῖται πρὸς τι-
 νας πειμένους, οἱ γευσάμενοι τοῦ
 πρὸ τοῦ καὶ χωρὶς ὕδατος ἀφειδῶς

δι' ἡδονὴν ἐκλύσαντες πεφαρμά-
 χθαι κομίζοντες, ἀπέκτειναι αὐ-
 τόν.

τοῦ στόματος εὐφραίνει τὰς ρίνας, καὶ θίγοντι μὲν ψυχρόν ἐστιν, εἰς τὴν γαστέρα δὲ καταβορὸν ἀναπνεῖ κάτωθεν πῦρ ἡδονῆς. Καὶ ὁ Διόνυσος ἔφη· Τοῦτό ἐστιν ἐπώρας ὕδωρ, τοῦτό ἐστιν αἷμα βοτρυῶν. ἄγει πρὸς τὴν ἄμπελον ὁ θεὸς τὸν βουκόλον, καὶ τῶν βοτρυῶν λαβὼν ἅμα καὶ θλίβων, καὶ δεικνὺς τὴν ἄμπελον, Τοῦτο μὲν ἐστιν, ἔφη, τὸ ὕδωρ· τοῦτο δὲ ἡ πηγὴ. Ὁ μὲν οὖν οὕτως ἐς ἀνθρώπους παρῆλθεν, ὡς ὁ Τυρίων λόγος.

γ'. Ἑορτὴν δὲ ἄγουσιν ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐκείνῳ θεῷ. Φιλοτιμούμενος οὖν ὁ πατὴρ, τάτε ἄλλα παρασκευάσας εἰς τὸ δεῖπνον ἔτυχε πολυτελέστερον· καὶ κρατῆρα παρέθηκεν τὸν ἱερὸν τοῦ θεοῦ, μετὰ τὸ Γλαύκου τοῦ Χίου δεύτερον. ὕαλου μὲν τὸ πᾶν ἔργον ὀρωρυγμένης κύκλῳ δὲ αὐτὸν ἄμπελοι περιέστεφον ἀπὸ τοῦ κρατῆρος πεφυτευμέναι. οἱ βότρυες πάντῃ περικρεμάμενοι· ὅμφαξ μὲν αὐτῶν ἕκαστος ὅσον ἦν κενὸς ὁ κρατὴρ· εἰς δὲ ἐγχείης οἶνον, κατὰ μικρὸν ὁ βότρυς

admotus nares quoque delectat : cumque tactu frigidus sit, in ventrem delapsus ima ex parte iucundum calorem exhalat. Tum Dionysum respondisse : Aqua haec autumnalis, & sanguis e racemis provenit : pastoremque ad vitem duxisse, acceptisque ac simul pressis demonstratae vitis racemis dixisse : Haec aqua est, hi autem fontes. Hoc pacto vinum mortalibus, ut Tyriorum sermo haber, datum fuit.

III. Deo igitur illi facer ac solemnis ille dies institutus fuit. Quem cum pater meus celebrare vellet, magnificam ac lautam coenam imperavit, & poculum Deo sacrum adposuit, deinde alterum quoque a Glauco Chio elaboratum adhibuit. E caelato id vitro erat, eiusque oram vites in eo ipso natae coronabant : a quibus racemi passim pendebant, sicco omnes poculo acerbi ; immisso au-

Achill. Tat.

D

ὑποπερμάζεται, καὶ σταφυλὴν τὸν ὄμφακα ποιεῖ.
 Διόνυσός τε ἐντετύπεται τῶν βοτρυῶν, ἵνα τὴν ἄμπε-
 λον γεωργῇ. τοῦ δὲ ποτοῦ προϊόντος ἤδη καὶ ἀναι-
 σχύντως ἐς αὐτὴν εἴρων. Ἔρως δὲ καὶ Διόνυσος, δύο
 βίαιοι θεοὶ¹, ψυχὴν κατασχόντες, ἐκμαίνουσιν εἰς
 ἀναισχυντίαν, ὃ μὲν καίων αὐτὴν τῷ συνήθει πυρὶ, ὃ
 δὲ τὸν οἶνον ὑπέκκαυμα φέρων. οἶνος γὰρ ἔρωτος τρο-
 φή. Ἦδη δὲ καὶ αὐτὴ περιεργότερον εἰς ἐμὲ βλέπειν
 ἐθρασύνετο, καὶ ταῦτα μὲν ἡμῖν ἡμερῶν ἐπράττετο δέ-
 κα. καὶ πλεον τῶν ὁμμάτων ἐκερδαίνομεν ἢ ἐτολμῶ-
 μεν οὐδέν.

δ'. Κοινοῦμαι δὴ τῷ Σατύρῳ τὸ πᾶν, καὶ συμ-
 πράττειν ἤξιουν. ὃ δὲ ἔλεγε καὶ αὐτὸς μὲν ἐγνωκέναι
 πρὶν παρ' ἐμοῦ μαθεῖν· ὁκνεῖν δὲ ἐλέγχειν, βουλόμενον

tem vino paulatim rubentes, & maturi: quos inter Dio-
 nysus, ut vitem coleret, effictus erat. Ceterum, gliscen-
 te potu, puellam impudenter intuebar. Amor enim ac Li-
 ber, violenti Dii, animam invadentes, eousque incendunt,
 ut pudoris oblivisci cogant, dum alter consuetum ignem
 adhibet, alter igni materiam vino subministrat: vinum
 enim amoris pabulum est. Iam vero & ipsa puella accu-
 ratius intueri me ausa est. Atque ad eum modum dies no-
 bis decem consumti sunt: quibus nihil aliud, praeter ocu-
 lorum coniectus, alter ab altero recepimus, aut attentare
 ausi fuimus.

IV. Tandem Satyro rem omnem patefeci, atque, ut
 mihi opem ferreret, obsecravi. Ille autem: Omnia, inquit,
 prius, quam ex te intelligerem, cognovi: sed indicium fa-
 cere distuli, quia id nescire credi volebam. Clandestinus

¹ Propert. I, 3, 13:

*Et quamvis duplici correptum ardore iherent,
 Hac Amor, hac Liber, durus uterque Deus.*

λαβεῖν. ὁ γὰρ μετὰ κλοπῆς ἔρῳν, ἂν ἐλεγχθῇ πρὸς
 τινος, ὡς ὀνειδίζοντα τὸν ἐλέγξαντα μισεῖ. ἤδη δέ, ἔφη,
 καὶ τὸ αὐτόματον ἡμῶν προϋνόησεν [ἡ τύχη] ¹. ἡ γὰρ
 τὸν θάλαμον αὐτῆς πεπιστευμένη Κλειῶ, κεκοινῶν-
 κέ μοι, καὶ ἔχει πρὸς με ὡς ἔραστήν. Ταύτην παρα-
 σκευάσω κατὰ μικρὸν πρὸς ἡμᾶς οὕτως ἔχειν, ὡς καὶ
 συναίρεσθαι πρὸς τὸ ἔργον. δεῖ δέ σε καὶ τὴν κόρην,
 μὴ μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν μόνον πειρᾶν, ἀλλὰ καὶ
 ῥῆμα ὀριμύτερον εἰπεῖν. Τότε δὲ πρόσαγε τὴν δευτέραν
 μηχανήν. Θίγε χειρὸς, θλίψον δάκτυλον, θλίβων στέ-
 ναζον. ἦν δὲ ταῦτα σοῦ ποιοῦντος καρτερεῖ καὶ προσή-
 ται, σὸν ἔργον ἤδη, δεσποινάν τε καλεῖν, καὶ Φιλῆ-
 σαι τράχηλον. Πιθανῶς μὲν, ἔφη, νῆ τὴν Ἀθηναῖν,
 εἰς τὸ ἔργον παιδοτριβεῖς· δέδοικα δὲ μὴ ἄτολμος ὦν
 καὶ δειλὸς ἔρωτος ἀθλητῆς γένωμαι. Ἔρω, ὦ γεν-

enim amans, si quis eius amorem indicet, indicem quasi
 maledicum aliquem conviciatorem odio prosequi consue-
 vit. Ceterum nostri curam fortuna sponte suscepit. Ete-
 nim Clio, cui puellae thalamus creditus est, me in amici-
 tiam recepit, atque amantis loco habet. Ego brevi rem
 inter vos ita componam, ut ad negotium conficiendum ipsa
 opem praestet. Verum de puellae voluntate solis oculis pe-
 riculum facere satis non est: sed efficacius aliquid loqui
 oportet, ibique machinam etiam alteram adhibere: itaque
 manum tange, digitos constringe, atque inter constrin-
 gendum suspira: si haec agentem aequo te animo feret,
 neque facta huiusmodi aspernabitur, tum vero dominam
 appella, eiusque collum suaviare. Apposite tu quidem, in-
 quam, ita me fervet Pallas, ad eam me rem instituis. Sed
 vereor, ne, qua sum animi imbecillitate, minus strenuus
 amoris miles sim. Tum Satyrus: Ignaviam, o generose

¹ Ἡ τύχη) Superflua mihi videtur. Paullo inferius dicitur τὸ
 αὐτόματόν μοι συνήρχει.

παῖε, ἔφη, δειλίας οὐκ ἀνέχεται. ὁρᾷς αὐτοῦ ὥς ἐστὶ στρατιωτικὸν τὸ σχῆμα; τόξον καὶ Φαρέτρα, καὶ βέλη, καὶ πῦρ, ἀνδρεῖα πάντα, καὶ τόλμης γέμοντα. τοιοῦτον οὖν ἐν σεαυτῷ θεὸν ἔχων, δειλὸς εἶ καὶ Φοβῆς; ὅρα μὴ καταψεύσῃ τοῦ θεοῦ. ἀρχὴν δὲ ἐγὼ σοι παρέξω. τὴν Κλειῶ γὰρ ἀπάξω μάλιστα ὅταν ἐπιτήδειον εἰδῶ καιρὸν, τοῦ σὲ τῇ παρθένῳ δύνασθαι καθ' αὐτὸν συνεῖναι μόνῃ.

Εἰ. Ταῦτ' εἰπὼν, ἐχώρησεν ἔξω τῶν θυρῶν· ἐγὼ δὲ κατ' ἐμαυτὸν γενόμενος, καὶ ὑπὸ τοῦ Σατύρου παροξυνθεὶς, ἥσκουν ἐμαυτὸν εἰς εὐτολμίαν πρὸς τὴν παρθένον· Μέχρι τίνος, ἄνανδρε, σιγᾶς; τί δὲ δειλὸς εἶ στρατιώτης ἀνδρείου θεοῦ; τὴν κόρην προσελθεῖν σοι περιμένεις; Εἴτα προσετίθην· Τί γὰρ, ὦ κακὸδαίμων, οὐ σωφρονεῖς; τί δὲ οὐκ ἐράς, ὧν σε δεῖ; παρθένον ἔνδον ἔχεις ἄλλην καλήν. ταύτης ἔρα, ταύτην βλέπε,

vir, Cupido, inquit, non suffinet. An non tu illum militari ornatu incedere, sagittasque, pharetram, iaculum, ignem, virilia & audaciae plena omnia esse prospicis? an tu tali Deo plenus obtorpeas & expavescas? Cave, ne falso te amantem praedices. Ego tibi rem incoeptam dabo. Clio enim, simulac tempus ad puellam remotis arbitris conveniendam idoneum perspexero, alio dimittam.

V. Quae cum dixisset, abiit. Ipse autem solus relictus; ac Satyri verbis exstimulatus, ita me componere conabar, ut ne, in puellae conspectum veniens, animo deficerem; mecumque, Quousque, inquam, effeminare, obmutescas? quid tam potentis Dei miles tantopere obtorpeas? venturamne ad te illam exspectas? Non multo autem post contrariam in sententiam haec addebam: Atqui cur non refispicis, infelix? quin illam potius, quam par est, virginem diligis? aliam domi habes non deformem; illam ama, il-

ταύτην ἔξεστί σοι γαμεῖν. Ἐδόκουν πεπεῖσθαι. κάτω-
θεν δέ, ὥσπερ ἐκ τῆς καρδίας, ὁ ἔρωσ ἀντεφθέγγε-
το· Ναὶ, τολμηρὲ, κατ' ἐμοῦ στρατεύῃ καὶ ἀντιπαρα-
τάττῃ; ἔτταμαι, καὶ τοξεύω, καὶ φλέγω. πῶς δυ-
νήσῃ με φυγεῖν; ἂν φυλάξῃ μου τὸ τόξον, οὐκ ἔχεις
φυλάξασθαι τὸ πῦρ· ἂν δὲ καὶ ταύτην κατασβέσῃς
σφροσύνη τὴν φλόγα, αὐτῷ σε καταλήψομαι τῷ
πτερῷ.

στ'. Ταῦτα διαλεγόμενος ἔλαβον ἐπιστάς ἀπροορά-
τως τῇ κόρῃ, καὶ ὠχρίασά τε ἰδὼν ἐξαίφνης· εἴτα ἐφοι-
νίχθην. μόνη δὲ ἦν, καὶ οὐδὲ ἡ Κλειὼ συμπαρήν. ὅμως
οὖν ὡς ἂν τεθορυβημένος, οὐκ ἔχων ὅ, τι εἶπω· Χαῖ-
ρε, ἔφην, δέσποινα. Ἡ δὲ μειδιάσασα γλυκὺ, καὶ
ἐμφανίσασα διὰ τοῦ γέλωτος, ὅτι συνῆκε, πῶς εἶπον
τὸ Χαῖρε δέσποινα, εἶπεν· Ἐγὼ σή; μὴ τοῦτ' εἶπης·

iam contemplare, illam te in uxorem habere ius est. Ita-
que mihi persuasus esse videbar. Verum contra tanquam
ex imo cordis Amor respondebat: An igitur tantum tibi
fumis, ut contra me arma feras, mihiq̃ue resistere audeas?
Mihi ad volandum pennae, ad vulnerandum sagittae, ad
exurendum faces datae sunt. Quonam te modo evasurum
speras? Ut sagittarum ictus declines, faces tu quidem cer-
te nunquam evitabis. Quod si earum flammis temperan-
tiae scutum opponas, volatu profecto te comprehendam.

VI. Haec dum mecum solus loquerer, puellae me ob-
viam improviso factum animadverti, eaque visa statim
expallui: mox rubore perfusus sum. Illa tum sola erat:
recesserat enim etiam Clio. Quamquam igitur animo per-
culso & abiecto, quid dicere non habebam, tamen: Sal-
ve, inquam, hera. Tum illa suaviter ridens, & risu,
quorsum ea salutatio spectaret, intellexisse significans, Tuae
ego, inquit, hera? Ah, non aequum dicis. Anne Deus

καὶ μὴν, πέπρακέν σέ τις μοὶ θεῶν, ὥσπερ καὶ τὸν
 Ἡρακλέα τῇ Ὀμφάλῃ; Τὸν Ἑρμῆν λέγεις· τούτῳ
 τὴν πράσιν ἐκέλευσε ὁ Ζεὺς. Καὶ ἅμα ἐγέλασεν.
 Ποῖον Ἑρμῆν; Τί ληρεῖς, εἶπον, εἰδυῖα σαφῶς ὁ λέ-
 γω; Ὡς δὲ περιέπλεκον λόγους ἐκ λόγων, τὸ αὐτό-
 ματόν μοι συνήργησε.

ζ'. Ἐτυχε τῇ προτεραίᾳ ταύτης ἡμέρᾳ περὶ με-
 σημβρίαν ἢ παῖς ψάλλουσα κιθάρα· ἐπιπαρῆν δὲ αὐ-
 τῇ· καὶ ἡ Κλειὼ καὶ παρεκάθητο· διεβάδιζον δὲ ἐγὼ,
 καὶ τις ἐξαίφνης μέλιττά ποθεν ἰπτάσα τῆς Κλειοῦς
 ἐπάταξε τὴν χεῖρα. καὶ ἡ μὲν ἀνέκραγεν· ἡ δὲ παῖς
 ἀναβοροῦσα, καὶ καταθεμένη τὴν κιθάραν κατενόει τὴν
 πληγὴν· καὶ ἅμα παρῆνει, λέγουσα, μηδὲν ἄχθε-
 σθαι· παύσειν γὰρ αὐτὴν τῆς ἀλγηδόνος δύο ἐπάσα-
 σαν ῥήματα· διδαχθῆναι γὰρ αὐτὴν ὑπὸ τινος Αἰγυ-
 πτίας εἰς πληγὰς σφηκῶν καὶ μελιττῶν. καὶ ἅμα

te, inquit, nescio quis, mihi, quemadmodum Herculem
 Omphalae, vendidit? Tum ego: Mercurium, inquam, di-
 cis. Siquidem ei auktionem Iuppiter demandavit. Simul-
 que risit. Quem Mercurium? ait. Quas nugas ais, inquam;
 cum probe, quid dixerim, perceperis? Interea, dum ser-
 mones sermonibus texerem, auxilio mihi casus quidam fuit.

VII. Forte fortuna pridie eius diei circiter meridiem Leu-
 cippae citharam pulsabat. Aderam vero & ipse, Clioque illi
 affidebat. Ibi tum me deambulante apicula quaedam, aliun-
 de improviso advolans, Clionis manum pupugit: quae
 cum eiulasset, puella surrexit, depositaque cithara, vulnus
 inspexit, ac bono animo esse iussit, dolorem se, inquit,
 duobus verbis absterfuram: didicisse enim ab Aegyptia
 quadam muliere, vesparum apumque morfibus mederi:

ἔπῃθε· καὶ ἔλεγεν ἡ Κλειώ, μετὰ μικρὸν ῥάων γε-
γονέναι. Τότε οὖν κατὰ τύχην μέλιττά τις ἡ σφῆξ
περιβομβήσασα, κύκλω μου τὸ πρόσωπον παρέπτη.
καὶ γὰρ λαμβάνω τὸ ἐνθύμιον, καὶ τὴν χεῖρα ἐπιβάλ-
λων τοῖς προσώποις, προσεποιούμενη πεπλήχθαι καὶ
ἀλγεῖν. ἡ δὲ παῖς προσελθοῦσα, εἴλκε τὴν χεῖρα,
καὶ ἐπυνθάνετο ποῖ ἐπατάχθην· καὶ γὰρ Κατὰ τοῦ χεί-
λους, ἔφην. ἀλλὰ τί οὐκ ἐπάδεις, Φιλάτῃ; Ἡ δὲ
προσῆλθέ τε, καὶ ἀνέθηκεν, ὥς ἐπάσουςα, τὸ στόμα·
καὶ τι ἐψιθύριζεν, ἐξ ἐπιπολῆς ψαύουσά μου τῶν χει-
λέων· καὶ γὰρ κατεφίλουν, σιωπῇ κλέπτων τῶν φιλη-
μάτων τὸν ψόφον. ἡ δὲ ἀνοίγουσα καὶ κλείουσα τῶν
χειλέων τὴν συμβολὴν, τῷ τῆς ἐπαδῆς ψιθυρίσματι
φιλήματα ἐποίει τὴν ἐπαδὴν· καὶ γὰρ τότε ἤδη περιβα-
λὼν φανερώς κατεφίλουν· ἡ δὲ διασχοῦσα· Τί ποιεῖς;
ἔφη· καὶ σὺ κατεπάδεις; Τὴν ἐπαδὴν, εἶπον, Φιλῶ,

ac simul excantavit: meliusculeque sibi esse paulo post
Clio confessa est. Tunc igitur casus attulit, ut apīs, forte
vero etiam vespa quaedam, susurrans faciem meam voli-
tando circumiret. Occasione itaque inde arrepta, manu-
que ori admota, vulnus accepisse, & dolorem sentire me
finxi. Quamobrem accurrens virgo manum removit, &
quae pars laesa esset, rogavit. Ego vero, labra, respondi:
tu autem, carissima Leucippe, cur non excantas? Tum
illa tanquam excantatura os admovit, & labiorum meo-
rum extrema contingens nescio quid immurmuravit. In-
terea ipse oscula furtim nullo edito sono dabam. Sed &
puella, dum in pronuntianda cantione labra nunc aperiret,
nunc clauderet, efficiebat, ut cantio in basia commutaretur.
Itaque tum ego eam complectens palam suaviatus
sum. Illa vero retrocedens, Quid, inquit, agis? num
tu etiam excantas? Atqui cantionem, inquam, exoscu-

ὅτι μου τὴν ὀδύνην ἰάσω. Ὡς δὲ συνῆκεν, ὃ λέγω, καὶ ἐμειδίασεν, θαρσύνσας, εἶπον· Οἶμοι, Φιλτάτη· πάλιν τέτρωμαι χαλεπώτερον· ἐπὶ γὰρ τὴν καρδίαν κατέρρευσε τὸ τραῦμα, καὶ ζητεῖ σου τὴν ἐπωδὴν. εἴ που καὶ σὺ μέλιτταν ἐπὶ τοῦ στόματος φέρεις; καὶ γὰρ μέλιτος γέμεις, καὶ τιτρώσκει σοῦ τὰ Φιλήματα. ἀλλὰ δέομαι, κατέπασον αὖθις· καὶ μὴ ταχὺ τὴν ἐπωδὴν παραδράμῃς, μὴ πάλιν ἀγριάνῃς τὸ τραῦμα. Καὶ ἅμα λέγων, τὴν χεῖρα βιαίότερον περιέβαλλον, καὶ ἐφίλουν ἐλευθεριώτερον. ἡ δὲ ἡνείχετο, κωλύουσα δῆθεν.

ἡ. Ἐπὶ τούτῳ πῶρρωθεν ἰδόντες προσιοῦσαν τὴν θεράπαιναν διελύομεν, ἐγὼ μὲν ἄκων καὶ λυπούμενος, ἡ δ' οὐκ οἶδ' ὅπως. ῥάων οὖν ἐγεγόνειν, καὶ μεστός ἐλπίδων. ἡσθόμην δὲ ἐπικαθημένου μοι τοῦ Φιλήματος ὥσπερ σώματος, καὶ ἐφύλαττον ἀκριβῶς ὡς θη-

lor, quoniam ea tu dolorem mihi omnem eripuisti. Quae cum intellexisset subrisissetque, animus mihi accessit, ac subito: Heu mihi, carissima Leucippe, inquam, rursus atque acerbius pungor: aculeus enim ad cor usque penetravit, excantationemque tuam exposcit. Apem certe tu quoque in ore gestas: nam & mellis plena es, & basia tua vulnus imponunt. Quare iterum, quae so, excanta: sed tam cito cantionem absolvere noli, ne vulnus recrudescat. Atque inter loquendum manu validiore complexus, liberiusque osculatus sum. Illa, tamen si repugnare videretur, sustinuit tamen.

VIII. Interea procul venientem ancillam conspicati; alius alio secessimus: ego quidem perinvitus ac tristis; illa vero qua mente, haud sane noram. Ex illo melius mihi esse, ac spes augeri coepit; planeque basium in labris meis, quasi corporeum aliquid relictum residere sentiebam, &

σαυρόν τὸ Φίλημα τηρῶν ἡδονῆς, ὃ πρῶτόν ἐστιν ἐραστῇ γλυκύ. καὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ καλλίστου τῶν τοῦ σώματος ὀργάνων τίκτεται· στόμα γὰρ Φωνῆς ὄργανον· Φωνὴ δὲ ψυχῆς σκιά. αἱ γὰρ τῶν στομάτων συμβολαὶ κιννάμεναι, καὶ πέμπουσai κατὰ τῶν στέρνων τὴν ἡδονήν, ἔλκουσι τὰς ψυχὰς πρὸς τὰ Φιλήματα. οὐκ εἶδα δὲ οὕτω πρότερον ἡσθεΐσης τῆς καρδίας. καὶ τότε πρῶτον ἔμαθον ὅτι μηδὲν ἐρίζει πρὸς ἡδονὴν Φιλήματι ἐρωτικῷ.

θ'. Ἐπειδὴ δὲ τοῦ δείπνου καιρὸς ἦν, πάλιν ὁμοίως συνεπίνομεν. ὠνοχρεῖ δὲ ὁ Σάτυρος ἡμῖν, καὶ τι ποιεῖ ἐρωτικόν. διαλλάσσει τὰ ἐκπώματα, καὶ τὸ μὲν ἐμὸν τῇ κόρῃ προστίθῃσι, τὸ δὲ ἐκείνης ἐμοί· καὶ ἐγχείων ἀμφοτέροις, καὶ ἐγκερασάμενος ὥρεγεν. ἐγὼ δὲ ἐπιτηρήσας τὸ μέρος τοῦ ἐκπώματος ἔνθα τὸ χεῖλος ἢ κόρῃ πίνουσα προσέβιγεν, ἐναρμολοσάμενος ἔπινον, ἀπο-

dulcedinem eius, ceu thesaurum quempiam, diligenter custodiebam. Id enim est, quod primum amanti dulce accidit, cum a formosissima & praestantissima corporis parte procreetur. Os enim instrumentum vocis est: vox autem animi umbra. Labiorum porro contactus dum voluptatem in praecordiis ferunt, animos ad sese mutuo suaviandum trahunt. Nec vero talem unquam antea sensibus meis motum allatum fuisse, nec me quidquam aliud, quod cum amatorio suavio dulcedine contenderet, cognoscere memini.

IX. Posteaquam coenandi tempus rediit, rursus accubimus. Satyrusque, qui nobis vinum miscebat, amatorium nescio quid tum praestitit. Nam poculum Leucippes cum meo, dum utrique ministraret, commutabat. Ego, qua parte bibens Leucippe labra scypho admoverat, observans, eamque ori meo inferens, ac missum ad me of-

στολιμαῖον τοῦτο Φίλημα ποῖων, καὶ ἅμα κατεφί-
λουν τὸ ἔκπωμα. ὥς δὲ εἶδεν ἡ παρθένος, συνῆκεν ὅτι
τοῦ χεῖλους αὐτῆς καταφιλῶ καὶ τὴν σκιάν. ἀλλ'
ὄγε Σάτυρος συμφυράσας πάλιν τὰ ἐκπώματα ἐνῆλ-
λαξεν ἡμῶν. τότε ἤδη καὶ τὴν κόρην εἶδον τὰ ἐμὰ μι-
μουμένην, καὶ τὰ αὐτὰ πίνουσαν· καὶ ἔχαιρον ἤδη
πλέον. καὶ τρίτον ἐγένετο τοῦτο, καὶ τέταρτον· καὶ τὸ
λοιπὸν τῆς ἡμέρας οὕτως ἀλλήλοις προεπίνομεν τὰ
Φιλήματα.

ἰ. Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον ὁ Σάτυρός μοι προσελθὼν,
ἔφη· Νῦν μὲν ἀνδρίζεσθαι καιρός. ἡ γὰρ μήτηρ τῆς
κόρης, ὥς οἶσθα, μαλακίζεται, καὶ καθ' ἑαυτὴν ἀνα-
παύεται· μόνη δὲ ἡ παῖς βαδιεῖται κατὰ τὰ εἰδισμένα
τῆς Κλειοῦς ἐπομένης, πρὶν ἐπὶ τὸν ὕπνον τραπῆναι.
ἐγὼ δέ σοι καὶ ταύτην ἀπάξω διαλεγόμενος. Ταῦτα
εἰπὼν, τῇ Κλειοῖ μὲν αὐτὸς, ἐγὼ δὲ τῇ παιδί διαλα-

culum confingens, bibebam, simulque poculum suavia-
bar. Id quod animadvertens puella, suorum etiam me la-
biorum vestigia osculari iudicavit: cumque administrator
pocula nobis rursus commutasset, illam factum meum
imitantem, eodemque modo bibentem animadverti: eo-
que maiorem etiam voluptatem cepi. Nec vero semel fa-
ctum id a nobis fuit; sed tertio etiam, ac quarto: dein-
cepsque diei reliquum alter alteri basia vicissim propinan-
tes consumsumus.

X. Absoluta coena conveniens me Satyrus: Nunc tem-
pus est, inquit, virum ut te ostendas. Puellae mater, ut
nostis, minus belle habet, ac sola cubitum ivit. Puella
prius, quam in lecto se collocet, una tantummodo cum
Clione, eo, quo solet, se conferet: verum ego eam co-
loquendo abducam. Sub haec verba ille Clionem, ego

χόντες ἐΦηδρεύομεν¹. καὶ οὕτως ἐγένετο. ἀπεσπᾶσθη μὲν ἡ Κλειώ, ἡ δὲ παρθένος ἐν τῷ περιπάτῳ καταλέλειπτο. ἐπιτηρήσας οὖν ὅτε τοῦ Φωτὸς τὸ πολὺ τῆς αὐγῆς ἐμαραίνετο, πρόσειμι θρασύτερος γενόμενος πρὸς αὐτὴν ἐκ τῆς πρώτης προσβολῆς, ὥσπερ στρατιώτης ἤδη νενικηκώς, καὶ τοῦ πολέμου καταπεφρονηκώς· πολλὰ γὰρ ἦν τὰ τότε ὀπλίζοντά με θάρρεϊν οἶνος, ἔρωος, ἐλπίς, ἐρημία· καὶ οὐδὲν εἰπὼν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ συγκείμενον ἔργον, ὡς εἶχον, περιχυθεὶς, τὴν κόρην κατεφίλουν. ὡς δὲ καὶ ἐπεχειροῦν τι προὔργου ποιεῖν, φόβος τις ἡμῶν κατόπιν γίγνεται. καὶ ταραχθέντες, ἀνεπηθήσαμεν. καὶ ἡ μὲν ἐπέκεινα τρέπεται τὴν ἐπὶ τὸ δωμάτιον αὐτῆς· ἐγὼ δὲ ἐπὶ θάτερα σφόδρα ἀνιώμενος, ἔργον οὕτω καλὸν ἀπολέσας, καὶ τὸν φόβον λαιδορῶν. Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ὁ Σάτυρος ὑπαντιάζει με Φαιδρῷ τῷ

Leucippen observabamus, resque e sententia processit: nam & Clio abducta est, & Leucippe in ambulatione remansit. Ergo vespertini temporis adventu observato, priore successu audentior factus, ad eam, quasi miles iam victor, & pugnae pericula nihili faciens, me contuli: multa enim erant, quibus armatus confidebam, nempe vinum, amor, spes, solitudo: tacitusque, quasi ex compacto ita res ageretur, puellam circumplexus basiaui: cumque praeestabilius aliquid etiam facere aggressus essem, strepitus quidam post nos auditus fuit. Quamobrem perturbati dissiluimus, Leucippeque intra cubiculum suum, ego aliam in partem me recepi, sane quam tristis, tam praeclara occasione amissa, strepitumque detestatus sum. Interea laeto vultu fit mihi obviam Satyrus: qui mihi quae a no-

¹ Διαλαχόντες ἐφηδρεύομεν) In editio consentit, διαλλάττοντες. scriptis, excepto Anglicano, cui Non male.

προσώπῳ. καθορᾶν γάρ μοι ἐδόκει ὅσα ἐπράττομεν, ὑπό τινι τῶν δένδρων λοχῶν, μή τις ἡμῖν ἐπέλθῃ. καὶ αὐτὸς ἦν ὁ ποιήσας τὸν ψόφον, προσιόντα θεασάμενός τινα.

ια'. Ὀλίγων δὲ ἡμερῶν διελθουσῶν, ὁ πατήρ μοι τοὺς γάμους συνεκρότει θάπτον ἢ διεγνώκει. ἐνύπνια γὰρ αὐτὸν διετάραττε πολλά. ἔδοξεν ἄγειν ἡμῶν τοὺς γάμους, ἥδη δὲ ἄψαντος αὐτοῦ τὰς δάδας, ἀποσβεσθῆναι τὸ πῦρ, καὶ μᾶλλον ἡπείγετο συναγαγεῖν ἡμᾶς. Τοῦτο δὲ εἰς τὴν ὑστεραίαν παρεσκευάζετο. ἐώνητο δὲ τῇ κόρῃ τὰ πρὸς τὸν γάμον· περιδέραιον μὲν λίθων ποικίλων· ἐσθῆτα δὲ τὸ πᾶν μὲν πορφυρᾶν· ἔνθα δὲ ταῖς ἄλλαις ἐσθῆσιν ἡ χῶρα τῆς πορφύρας, ἐκεῖ χρυσὸς ἦν. ἤριζον δὲ πρὸς ἀλλήλων οἱ λίθοι. ὑάκινθος μὲν, ρόδον ἦν ἐν λίθῳ· ἀμέθυστος δὲ ἐπορφύρετο τοῦ

bis acta fuerant, omnia vidisse videbatur, dum sub arbore quadam, ne quis nobis superveniret, observabat: quin immo ille ipse venientem, nescio quem, conspicatus, strepitum ediderat.

XI. Elapsis paucis post diebus pater, citius quidem omnino quam constituerat, nuptiis meis operam dare coepit. Multa enim hominem infomnia perterrebant. Namque illas adornare sibi visus est, ignemque, dum nuptiales faces accendisset, exstingui: eoque magis, ut nos iungeret, properavit. Nuptiis igitur, quae tum secutura erat, dicta est dies. Iam in sponsae ornatum necessaria omnia comparata fuerant, monile scilicet variis lapillis distinctum, vestis purpurea tota, nisi quod ea pars, quae in aliis purpura constat, ex auro texta erat. Porro lapilli de pulchritudine inter se contendebant. Hyacinthus lapidea quodammodo rosa erat: amethystus purpurascens ad auri prope

χρυσῷ πλησίον. ἐν μέσῳ δὲ τρεῖς ἦσαν λίθοι, τὴν χροῖαν ἐπάλληλοι· συγκείμενοι δὲ ἦσαν οἱ τρεῖς· μέλαινα ἡ κρηπὶς τοῦ λίθου· τὸ δὲ μέσον σῶμα λευκὸν τῷ μέλανι σύνεφαίνετο· ἐξῆς δὲ τῷ λευκῷ τὸ λοιπὸν ἐπυρρία κορυφούμενον. ὁ λίθος δὲ τῷ χρυσῷ στεφανούμενος, ὀφθαλμὸν ἐμιμείτο χρυσοῦν. τῆς δὲ ἐσθῆτος οὐ πάρεργον εἶχεν ἡ πορφύρα τὴν βαφὴν· ἀλλ' οἷον μυσολογοῦσι Τύριοι τοῦ ποιμένου εὐρεῖν τὸν κῦνα, ἥ καὶ μέχρι τούτου βάπτουσιν Ἀφροδίτης τὸν πέπλον. ἦν γὰρ χρόνος ὅτε τῆς πορφύρας ὁ κόκκος ἁνθρώποις ἀπόρητος ἦν· μικρὸς δὲ αὐτὴν ἐκάλυπτε κόχλος ἐν κοίλῳ μυχῶ. ποιμὴν ἀγρεύει τὴν ἄγραν ταύτην· καὶ ὁ μὲν ἰχθύς προσεδόκησεν· ὡς δὲ εἶδεν τοῦ κόχλου τὴν τραχύτητα, ἐλοιδόρει τὴν ἄγραν, καὶ ἔρριψεν ὡς θαλάσσης σκύβαλον. εὕρισκει δὲ κυὼν τὸ ἔρμαιον καὶ κατα-

colorem vergebat. In medio lapilli tres vifebantur ita collocati, ut alterius colorem alter exciperet: in unum quippe omnes coaluerant: parsque imia nigra erat: summa, quae in cuspidem surgebat, rubra: media alba cum esset, hinc nigrori, rubori illinc candorem communicabat: lapis ipse auro inclusus aureum oculum imitabatur. Nec vero vulgari purpura, sed ea, quam a pastoris cane inventam Tyrii fabulantur, quaque nunc etiam Veneris pelum tingi consuevit, vestis illius color constabat. Ac fuit quidem aliquando tempus, cum purpurae decus mortales nesciebant, utpote quod intra parvae testae cavum occultebatur. Praedam huiusmodi piscator quidam ceperat, & piscem esse putaverat: verum testae asperitate perspecta, praedam detestatus est, ac tanquam maris faecem abiecit. Invenit lucrum hoc insperatum canis, ac dentibus commi-

1 Ὁ κόκκος) Regii Codd. κόκκος, unde Salmasius κόκκος invenit. Reliqui omnes: τῆς πορ-

φύρας ὁ κόσμος. Utrumque recte. Mox malim cum Angl. ἐγκύκλις μυχῶ, pro ἐν κοίλῳ μυχῶ.

θραύει τοῖς ὁδοῦσι, καὶ τῷ στόματι τοῦ κυνὸς περι-
 ῥέει τοῦ ἄνθους τὸ αἷμα, καὶ βάπτει τὸ αἷμα τὴν
 γένυν, καὶ ὑφαίνει τοῖς χεῖλεσι τὴν πορφύραν. ὁ ποι-
 μὴν ὁρᾷ τὰ χεῖλη τοῦ κυνὸς ἡμαγμένα, καὶ τραῦμα
 νομίσας τὴν βαφὴν πρόσσεισι, καὶ ἀπέπλυνε τῇ θα-
 λάσσῃ, καὶ τὸ αἷμα λαμπρότερον ἐπορφύρετο. ὥς δὲ
 καὶ ταῖς χερσὶν ἔθιγε, τὴν πορφύραν εἶχεν ἡ χεὶρ.
 συνῆκεν οὖν τοῦ κόχλου τὴν φύσιν ὁ ποιμὴν, ὅτι Φάρ-
 μακον ἔχει κάλλους πεφυτευμένον. καὶ λαβὼν μαλ-
 λὸν ἐρίου, καθῆκεν εἰς τὸν χηραμὸν αὐτοῦ τὸ ἔριον,
 ζητῶν τοῦ κόχλου τὰ μυστήρια· τὰ δὲ κατὰ τὴν γέ-
 νυν τοῦ κυνὸς ἡμάσσετο. καὶ τότε τὴν εἰκόνα τῆς πορ-
 φύρας ἐδιδάσκετο. λαβὼν δὲ τινὰς λίθους περιθραύει
 τὸ τεῖχος τοῦ Φαρμάκου, καὶ τὸ ἄδυτον ἀνοίγει τῆς
 πορφύρας, καὶ θησαυρὸν εὕρισκει βαφῆς.

ιβ. Ἐβυεν οὖν τότε ὁ πατὴρ ¹ προτέλεια τῶν γά-

nuens praestantissimo sanguinis colore os illius undique
 perfusum, & maxillae tinctae purpureum labris colorem
 induxerunt. Tum pastor, canis os sanguinolentum cernens,
 vulnus illum accepisse ratus est: atque ad mare profe-
 ctus, aqua consperxit. Ibi vero sanguis ille splendidior
 evadebat, manusque eius contrectando purpurascabant.
 Hinc eam esse testae naturam pastor intellexit, ut inna-
 tum pulchritudinis medicamentum in se contineret, atque
 ut rei totius arcana exploraret, accepto lanae glomere in
 eius latebras demersit. Lana, quomodo etiam canis rictus,
 sanguine infecta est: ac tum purpurae imaginem didicit; cou-
 tritaque saxi quibusdam medicamenti illius crusta, purpurae
 penetralia referavit, fullonicaeque thesaurum adinvenit.

XII. Quam igitur ante nuptias fieri mos est, rem di-

¹ Προτέλεια τῶν γάμων) Hesychius: προτέλεια ἢ πρὸ τῶν γάμων θυσία καὶ ἐορτή. Haec sacra fa-

cta lunoni pronubae, quae apud Graecos dicebatur *Ἐνυγία*, seu τίλεια.

μων. ὡς δὲ ἤκουσα, ἀπωλώλιν, καὶ ἐζήτουν μηχανήν,
 δι' ἧς ἀναβάλλεσθαι δυναίμην τὸν γάμον. Σκοποῦν-
 τος δέ μου, Θόρυβος ἐξαίφνης γίνεται κατὰ τὸν ἀν-
 δρῶνα τῆς οἰκίας. ἐγεγόνει δέ τι τοιοῦτον. ἐπειδὴ θυ-
 σάμενος ὁ πατὴρ ἔτυχε, καὶ τὰ θύματα ἐπέκειτο
 τοῖς βωμοῖς, αἰετὸς ἄνωθεν καταπτάς ἀρπάζει τὸ ἱε-
 ρεῖον. σοβούντων δὲ πλεόν οὐδέν ἦν· ὁ γὰρ ὄρνις ᾤχετο
 φέρων τὴν ἄγραν. ἐδόκει τοίνυν οὐκ ἀγαθὸν εἶναι. καὶ
 δὴ ἐπέσχον ἐκεῖνην τὴν ἡμέραν τοὺς γάμους. καλεσά-
 μενος δὲ μάντις ὁ πατὴρ, καὶ τερατοσκόπους τὸν οἰω-
 νὸν διηγεῖται. οἱ δὲ ἔφασαν δεῖν καλλιερῆσαι ξενίῳ
 Διὶ νυκτὸς μεσοῦσης ἐπὶ θάλατταν ἵκοντας· ὁ γὰρ
 ὄρνις ἔτυχεν ἱπτάμενος ἐκεῖ. τὸ δὲ ἔργον εὐθύς ἀπέβη.
 τὸν γὰρ αἰετὸν ἀναπτάντα ἐπὶ τὴν θάλατταν, συνέβη
 Φανῆναι οὐκέτι. ἐγὼ δὲ ταῦτα ὡς ἐγένετο, τὸν αἰετὸν
 ὑπερεπήνουν, καὶ δικαίως ἔλεγον ἀπάντων ὀρνίθων

vinam pater faciebat. Quod simulatque ipse perfensi, periis-
 se me iudicavi: cogitabamque, quonam modo aliud omnia
 in tempus reiici possent. Qua in cogitatione defixus dum
 essem, repentinus quidam strepitus a virorum diversorio
 exauditus est; resque ita habuit. Cum victimam forte pa-
 ter mactavisset, arisque imposuisset, delapsa coelo aquila
 eam rapuit, nihil iis, qui submovere conabantur, perficien-
 tibus. Avolavit enim cum praeda. Omen id bonum non
 esse iudicatum est: atque a nuptiis eo die cessatum. Arcef-
 sitis autem auspiciis & coniecturibus rem pater expo-
 suit: atque illi ad mare proficisci, ac Iovi hospitali sub me-
 diam noctem sacra facere oportere dixerunt: eo enim aq-
 uilam volatum tenuisse. Et statim res ita perficitur: nam
 volucris cursum mare versus dirigens nusquam amplius
 apparuit. Ego, eventu hoc delectatus, aquilam mirum in
 modum commendavi, aviumque reginam merito esse di-

εἶναι βασιλέα. Οὐκ εἰς μακρὰν δὲ ἀπέβη τοῦ τέρατος τὸ ἔργον.

ιγ'. Νεανίσκος ἦν Βυζάντιος, ὄνομα Καλλισθένης, ὀρφανὸς καὶ πλούσιος· ἄσωτος δὲ καὶ πολυτελής. οὗτος ἀκούων τὴν Σωστράτου θυγατέρα εἶναι καλὴν, ἰδὼν δὲ οὐδέποτε, ἤθελεν αὐτῷ ταύτην γενέσθαι γυναῖκα. καὶ ἦν ἐξ ἀκοῆς ἐραστής. Τοσαύτη γὰρ τοῖς ἀκολάστοις ὕβρις, ὥς καὶ τοῖς ὥσιν εἰς ἔρωτα τρυφᾷ, καὶ ταῦτα πάσχειν ἀπὸ ρημάτων, ἃ τῇ ψυχῇ διακονοῦσι τραβέντες ὀφθαλμοί. Προσελθὼν οὖν τῷ Σωστράτῳ πρὶν ἢ τὸν πόλεμον τοῖς Βυζαντίοις ἐπιπρεσεῖν, ἠτεῖτο τὴν κόρην. ὁ δὲ βδελυττόμενος αὐτοῦ τοῦ βίου ἀκολασίαν, ἠρνήσατο. θυμὸς ἴσχει τὸν Καλλισθένην, καὶ ἠτιμᾶσθαι νομίσαντα ὑπὸ τοῦ Σωστράτου, καὶ ἄλλως ¹ ἐρῶντα. ἀναπλάττων γὰρ ἑαυτῷ τῆς παιδὸς

xi. Quod autem omine portendebatur, brevi tempore post evenit.

XIII. Callisthenes Byzantius adolescens, parentibus orbatus, dives, luxu perditus, ac sumtuosus fuit. Is formosam Sostrato filiam esse audiens, eam quamquam non viderat, uxorem tamen habere optavit, ac sola auditione illius amore ardebat. Ea enim hominum intemperantium libido est, ut etiam fama ad amandum compellantur, sermones eandem animo molestiam, quam oculi pulchritudine capti, afferant. Igitur ante, quam Byzantiis bellum inferretur, Sostratum, puellam ut sibi desponderet, rogavit. Ille autem, intemperantem hominis vitam minime probans, non daturum se respondit. Quamobrem Callisthenes, a Sostrato contemni se ratus, iracundia exarsit: atque alioqui amans, puellaeque pulchritudinem sibi ipse

¹ Καὶ ἄλλως) Ἄλλως in mendo cubare videtur. Legunt qui-

dam: ἄλλοθι, vel μαλλον. Noutrum tamen placet.

τὸ κάλλος, καὶ Φανταζόμενος τὰ ἀόρατα, ἔλαβε σφόδρα κακῶς διακείμενος. ἐπιβουλεύει δ' οὖν καὶ τὸν Σώστρατον ἀμύνασθαι τῆς ὕβρεως, καὶ αὐτῷ τὴν ἐπιθυμίαν τελέσαι. νόμου γὰρ ὄντος Βυζαντίοις, εἴτις ἀρπάσας παρθένον, φθάσει ποιήσας γυναῖκα, γάμον ἔχειν τὴν βίαν, προσεῖχε τούτῳ τῷ νόμῳ. καὶ ὁ μὲν ἐξήτει καιρὸν πρὸς τὸ ἔργον.

ιδ'. Ἐν τούτῳ δέ, τοῦ πολέμου περιστάντος, καὶ τῆς παιδὸς εἰς ἡμᾶς ἐκκειμένης, μεμαθήκει μὲν ἕκαστα τούτων· οὐδὲν δέ ἦττον τῆς ἐπιβουλῆς εἴχετο. καὶ τοιοῦτον αὐτῷ τι συνήργησεν. Χρησμὸν ἴσχουσιν οἱ Βυζαντίοι τοιόνδε·

Ἔστι δὲ τις νῆσος Φυτῶνυμον αἶμα λαχούσα,
 Ἴσθμὸν ὁμοῦ καὶ πορθμὸν ἐπ' ἠπείροιο φέρουσα.
 Ἐνθ' Ἡφαιστος ἔχων χαίρει γλαυκῶπιν Ἀθήνην.
 Κεῖθι Θυηπολίην σε φέρειν κέλομ' Ἡρακλῆι.

conspiciens, & quae oculis nondum adspexerat, mente agitando, quam animo maximam conceperat, indignationem dissimulavit: & quo modo acceptam a Softrato iniuriam ulcisci, ac suam ipsius cupiditatem explere posset, excogitavit. Nam cum Byzantiis lex esset, ut si quis virginem rapuisset, vimque illi attulisset, is alia nulla poena teneretur, quam ut eam matrimonio sibi adiungeret, legi huic animo intentus Callisthenes, opportunum ad eam rem tempus quaerebat.

XIV. Quamquam autem bellum ardere, puellamque domi nostrae commorari didicerat, non tamen insidias moliri destitit. In quo huiusmodi quiddam homini auxilium tulit. Editum fuerat Byzantiis oraculum hoc:

*Insula, de populo, plantae cognomine, culta est,
 Desuper isthmon habens, ponto contermina subius.
 Hic, ubi Vulcanum delectat caesia Pallas,
 Alcidae iubeo reddas solemnia sacra.*

Achill. Tat.

E

Ἀπορούντων δὲ αὐτῶν τίνι λέγει τὸ μάντευμα, Σώ-
στρατος, τοῦ πολέμου γὰρ, ὡς ἔφην, στρατηγὸς ἦν
οὗτος· Ὡρα πέμπειν ἡμᾶς θυσίαν εἰς Τύρον, εἶπεν,
Ἡρακλεῖ. τὰ γὰρ τοῦ χρησμοῦ ἐστὶ πάντα ἐνταῦθα.
Φυτῶνυμον γὰρ ὁ θεὸς εἶπεν αὐτὴν, ἐπεὶ Φοινίκων ἡ
νῆσος· ὁ δὲ Φοίνιξ Φυτόν¹. ἐρίζει δὲ περὶ ταύτης γῆ
καὶ θάλασσα. ἔλκει δὲ ἡ γῆ, ἡ δὲ εἰς ἀμφοτέρω ἀν-
τὴν ἤρμοσε. καὶ γὰρ ἐν θαλάσῃ κάθηται, καὶ οὐκ
ἀφῆκε τὴν γῆν· συνθεῖ γὰρ αὐτὴν πρὸς τὴν ἡπειρον στε-
νὸς αὐχὴν, καὶ ἔστιν ὥσπερ τῆς νήσου τράχηλος. οὐκ
ἐρρίζεται δὲ κατὰ τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὑπορ-
ρεῖ κάτωθεν. ὑπόκειται δὲ πορθμὸς κάτωθεν ἰσθμῷ·
καὶ γίνεται τὸ θέαμα καινόν, πόλις ἐν θαλάσῃ,
καὶ νῆσος ἐν γῇ. Ἀθηναῖν δὲ Ἡφαιστος ἔχει, εἰς τὴν

Dubitantibus autem ipsis, quae ab oraculo insula designa-
retur, Sostratus, (is enim, ut dixi, in hoc bello Praetor
erat) Tempus, inquit, est, ut Tyrum Herculi sacrificatum
mittamus: nam ei loca singula oraculo edita conveniunt:
plantae enim cognominem eam Deus vocavit, quoniam
Phoenicum insula est: Phoenix autem (ea vox palmam
significat) planta est. De illa etiam mare ac terra conten-
dunt: atque haec quidem ad se trahit, illud vero utrin-
que abluat. In mari enim iacet, nec tamen a terra disiun-
gitur: sed angusti cuiusdam callis beneficio continenti an-
nectitur, qui quasi collum insulae est, & maris fundo mi-
nime adhaerescens, sed aqua subterlabente sustentatus est:
isthmus autem freto superimpositus, novum prorsus spe-
ctaculum exhibet, urbem scilicet in mari, & insulam in
terra. Quod autem ad Palladem Vulcano adiunctam atti-

1 Ὁ δὲ φοίνιξ φυτόν) Hinc
illud Epigramma Meleagri:

Φοίνιξ μὲν τίχκει ἐνέπει, πάτραν
τε μεγαυχῇ

Ματέρα φοινίκων τὰν πολὺπαι-
δα Τύρον.

Vid. Spanhemius de praest. &
usu numism. T. I, pag. 345.

ἐλαίαν ἠνίξατο καὶ τὸ πῦρ, ἃ παρ' ἡμῖν, ἀλλήλοις
 συνοικεῖ. τὸ δὲ χωρίον ἱερὸν ἐν περιβέλω ἐλαίαν μὲν
 ἀναβάλλει Φαιδροῖς τοῖς κλάδοις, πεφύτευται δὲ σὺν
 αὐτῇ τὸ πῦρ καὶ ἀνάπτει περὶ τοὺς πτόρθους πολλήν
 τινα Φλόγα, ἣ δὲ τοῦ πυρὸς αἰθάλη τὸ φυτὸν γεωρ-
 γεῖ. αὕτη πυρὸς Φιλία καὶ Φυτοῦ. οὕτως οὐ Φεύγει
 τὸν Ἥφαιστον Ἀθηνᾶ. Καὶ ὁ Χαιρεφῶν συστράτηγος
 ὢν τοῦ Σωστράτου μείζων, ἐπεὶ πατρόθεν ἦν Τύριος,
 ἐκβειάζων αὐτὸν, πάντα μὲν χρησμὸν, εἶπεν, ἐξηγήσω,
 καὶ καλῶς μὴ μὲν τοι θαύμαζε τὴν τοῦ πυρὸς μόνον,
 ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ ὕδατος φύσιν. ἐθεασάμην γὰρ ἐγὼ
 τοιαῦτα μυστήρια. τὸ γοῦν τῆς Σικελικῆς πηγῆς ὕδωρ
 κεκερασμένον ἔχει πῦρ· καὶ Φλόγα μὲν ὅψιι κάτωθεν
 ἀπ' αὐτῆς ἀλλομένην ἄνωθεν θίγοντι δέ σοι τὸ ὕδωρ,
 ψυχρόν ἐστιν οἷον περ χιῶν, καὶ εὔτε τὸ πῦρ ὑπὸ τοῦ
 ὕδατος κατασβέννυται, οὔτε τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοῦ πυρὸς

net, de olea & igne intelligi debet: quae duo apud nos
 coniuncta habentur. Sacer enim ac muro circumdatus lo-
 cus est: ubi oleae late sese diffundenti ignis adnascitur, &
 magnam circum illius ramos flammam exfuscitat: ex cu-
 ius cinere laetior etiam olea ipsa evadit. Hac ratione ignis
 & planta in amicitiam conspirant: Vulcanumque Miner-
 va non averfatur. Tum Chaerephon, Sostrati collega in
 bello, Sostrato ipso maior, quoniam patria Tyro erat,
 hominem miris laudibus extollens: Pulchre tu quidem, in-
 quit, Dei responsum interpretatus es: verum ne solam
 ignis naturam admiratione dignam arbitrare: sunt enim
 sua etiam ipsius aquae miracula, egoque arcana huius-
 modi vidi. Fons in Sicilia reperitur, permixtum aquae
 ignem continens: in quo salientem ab imo ad summum
 flammam conspicias. Aquam vero si tangeris, nivis instar,
 frigidam invenias: neque tamen ignem aqua exstinguit,

Φλέγεται, ἀλλ' ὕδατός εἰσιν ἐν τῇ κρήνῃ καὶ πυρὸς σπονδαί. Ἐπεὶ καὶ ποταμὸς Ἰβηρικὸς, εἰ μὲν ἴδοις αὐτὸν, εὐθὺς οὐδὲν ἄλλου κρείττων ἐστὶ ποταμοῦ. ἦν δὲ ἀκούσαι θέλης τοῦ ὕδατος λαλοῦντος, μικρὸν ἀνάμεινον ἐκπετάσας τὰ ὦτα. εἰ γὰρ ὀλίγος ἄνεμος εἰς τὰς δῖνας ἐμπέσῃ, τὸ μὲν ὕδωρ ὡς χορδὴ κρούεται, τὸ δὲ πνεῦμα τοῦ ὕδατος πλήκτρον γίνεται· τὸ ρεῦμα δὲ ὡς κιθάρα λαλεῖ. Ἀλλὰ καὶ λίμνη Λιβυκὴ μιμεῖται γῆν Ἰνδικήν, καὶ ἴσασιν αὐτῆς τὸ ἀπόρρητον αἱ Λιβύων παρθένοι, ὅτι ὕδωρ ἔχει πλούσιον. ὁ δὲ πλούτος ταύτῃ κάτω τεταμύεται τῇ τῶν ὑδάτων ἰλύϊ δεδεμένος. καὶ ἔστιν ἐκεῖ χρυσίου πηγὴ. κοντὸν οὖν εἰς τὸ ὕδωρ βαπτίζουσιν, πίσσῃ πεφαρμαγμένον, καὶ ἀνοίγουσι τοῦ ποταμοῦ τὰ κλεῖθρα. ὁ δὲ κοντὸς πρὸς τὸν χρυσὸν, οἷον πρὸς τὸν ἰχθὺν ἄγκιστρον γίγνεται. ἀγρεύει γὰρ αὐτόν. ἡ δὲ πίσσα δέλεαρ γίγνεται τῆς ἄγρας. ὁ, τι γὰρ ἂν εἰς αὐτὴν ἐμπέσῃ τῆς τοῦ χρυσίου γονῆς, τὸ μὲν προσήψατο μόνον· ἡ πίσσα δὲ εἰς

neque aquam ignis calefacit; sed alteri cum altera pactae illic induciae sunt. In Hispania quoque fluvius est, quem primo adspectu nihil a fluminibus aliis differre iudicabis. At vero si paulo attentius auscultes, aquam resonantem audias: ubi enim vel modicus ventus vortices impulerit, aqua fidis in morem sonum edit: plectri siquidem ventus, citharae vero aqua usum praestat. Sed & in Lybia palus habetur, Indicae similem arenam continens: ac Libycae ipsae virgines arcana & divitias eius norunt. Porro divitiae sub aqua limo permixtae asservantur, auri fonte inibi scaturiente. Illitam igitur pice perticam in aquam demittunt, ac fluminis obices remonent: quod autem pisci hamus, id auro pertica est. Illud enim apprehendit, dum escae officio pix fungitur: nam quidquid auri ab ea contingitur,

τὴν ἡπειρον ἤρπασε τὴν ἄγραν. οὕτως ἐκ ποταμοῦ Λιβυκοῦ, χρυσὸς ἀγρεύεται ¹.

ΙΕ'. Ταῦτα εἰπὼν, τὴν θυσίαν ἐπὶ τὴν Τύρον ἔπεμπε, καὶ τῇ πόλει συνδοκοῦν. Ὁ οὖν Καλλισθένης διαπλάττεται τῶν θεωρῶν εἰς γενέσθαι· καὶ ταχὺ καταπλεύσας εἰς τὴν Τύρον, καὶ ἐκμαθὼν τὴν τοῦ πατρὸς οἰκίαν, ἐφώδρευσεν ταῖς γυναιξίν· αἱ δὲ ὀψόμεναι τὴν θυσίαν ἐξήεσαν· καὶ γὰρ ἦν πολυτελής. πολλὴ μὲν ἡ τῶν θυμιαμάτων πομπή. πολλὴ δὲ ἡ τῶν ἀνθέων συμπλοκή. τὰ θυμιάματα, κασσία καὶ λιβανὸς, καὶ κρόκος. τὰ ἄνθη, νάρκισσοι καὶ ῥόδα, καὶ μυρρίναι· ἡ δὲ τῶν ἀνθέων ἀναπνοή, πρὸς τὴν τῶν θυμιαμάτων ἤριζεν ὁδμήν. τὸ δὲ πνεῦμα ἀναπεμπόμενον εἰς τὸν αἶρα, τὴν ὁδμὴν ἐκεράννυνεν, καὶ ἦν ἄνεμος ἡδοῆς. τὰ δὲ ἱερεῖα, πολλὰ μὲν ἦν καὶ ποικίλα, διέπρεπον δὲ ἐν αὐτοῖς οἱ τοῦ Νείλου βόες. βούς γὰρ Αἰ-

adhaerefcit, atque in litore exponitur; eoque pacto aurum ex fluvio Libyco extrahitur.

XV. Haec cum dixisset Chaerephon, Tyrum, qui sacrificarent, misit, factum id civitate comprobante. Callisthenes igitur e sacrificii curatoribus unum se fingens, Tyrum quamprimum adnavigavit: ibique patris mei domo cognita, mulieribus, quae sacrificii pompam spectatum prodierant, insidias tetendit. Magnifico enim apparatu, ingenti videlicet suffimentorum copia, magnaue florum varietate instructa fuerat. In suffimentis, casia, thus, crocus: in floribus, narcissus, rosa, myrtus erant: suavitatesque e floribus afflata cum suffimentorum odore certabat: sublatufque cum aëre vapor odores confundebat, & ventum suavitatem complebat. Sed & multae ac variae victimae complebantur: inter quas principem locum Nilo-

¹ Ἀγρεύεται) Sic Angl. Bavar. & Commel. At Salmasius dedit; ἀλιεύεται, sine causa.

γύπτιος, οὐ τὸ μέγεθος μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν χροιάν
 εὐτυχεῖ. τὸ μὲν γὰρ μέγεθος πάντῃ μέγας, τὸν αὐ-
 χένα παχὺς, τὸν νῶτον πλατὺς, τὴν γαστέρα πολὺς,
 τὸ κέρας, οὐχ ὡς ὁ Σικελὸς, εὐτελής, οὐδ' ὡς Κύ-
 πριος, δυσειδής, ἀλλ' ἐκ τῶν κροτάφων ὄρθιον ἀνα-
 βαῖνον, κατὰ μικρὸν ἐκατέρωθεν κυρτούμενον τὰς κο-
 ρυφὰς συνάγει τοσοῦτον, ὅσον αἱ τῶν κεράτων διίστα-
 σιν ἀρχαί, καὶ τὸ θέαμα κυκλουμένης σελήνης ἐστὶν
 εἰκὼν. ἡ χροιά δὲ οἶαν Ὅμηρος¹ τοὺς τοῦ Θρακὸς ἵπ-
 πους ἐπαινεῖ. βαδίζει δὲ ταῦρος ὑψαυχενῶν, καὶ ὥσπερ
 ἐπιδεικνύμενος, ὅτι τῶν ἄλλων βοῶν ἐστὶ βασιλεύς. εἰ
 δὲ ὁ μῦθος Εὐρώπης ἀληθής, Αἰγύπτιον βούν ὁ Ζεὺς
 ἐμιμήσατο.

ιστ'. Ἐτυχε μὲν οὖν ἡ μὲν ἐμὴ μήτηρ τότε μαλα-
 κῶς ἔχουσα. σκηψαμένη δὲ καὶ ἡ Λευκίππη νοσεῖν²,

tici boves obtinebant. Non solum autem magnitudine, ve-
 rum etiam colore animal huiusmodi praestat. Statura est
 eximia, cervice crassa, humeris amplis, ventre magno,
 cornibus non ut Siculi boves depressis, neque ut Cyprii
 deformibus, sed quae a temporibus alte confurgentia sen-
 sim utrinque curventur ita, ut summae illorum partes,
 tantum sibi mutuo appropinquent, quantum principia eo-
 rum inter se distant, & plenae lunae imaginem prope-
 modum referre videantur: colore tali, qualem in Thraciis
 equis Homerus laudat. Incedit autem taurus is cervice
 subolata sic, ut aliorum se regem esse ostendat. Quod si
 vera sunt, quae de Europa traduntur, in Aegyptium tau-
 rum Iuppiter sese commutavit.

XVI. Eo porro tempore accidit, ut noverca mea in-
 commodam valetudinem haberet. Leucippe vero morbum cau-

¹ Iliad. K. 437:

Λευκότεροι χιόνος, θείειν δ'
 ἀνέμοισιν ὁμοιοί.

² Λευκίππη νοσεῖν ἔνθεν ὑπέ-

μεινε. συνέχεται &c.) Totus lo-
 cus ita constituendus: νοσεῖν,

ἔνδον ὑπέμεινε. συνέκειτο γὰρ ἡμῖν εἰς ταῦτόν ἐλθεῖν, ὡς ἂν, τῶν πολλῶν ἐξιόντων, ὡς τε συνέβη, τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν μετὰ τῆς μητρὸς Λευκίππης προελθεῖν. Καλλισθένης τὴν μὲν Λευκίππην οὐχ ἑωρακώς ποτε, τὴν δὲ Καλλιγόνην ἰδὼν, τὴν ἐμὴν ἀδελφὴν, νομίσας Λευκίππην εἶναι· ἐγνώρισε γὰρ τοῦ Σωστράτου τὴν γυναῖκα, πυθόμενος οὐδέν· ἦν γὰρ ἑλωκώς ἐκ τῆς θείας· δείκνυσιν ἐνὶ τῶν οἰκετῶν τὴν κόρην, ὅς ἦν αὐτῷ πιστότατος, καὶ κελεύει ληστὰς ἐπ' αὐτὴν συγκροτῆσαι, καταλέξας τὸν τρόπον τῆς ἀρπαγῆς. πανήγυρις δὲ ἐπέκειτο, καθ' ἣν ἡκηόει πάσας τὰς παρθένους ἀπαντᾶν ἐπὶ θάλατταν. ὁ μὲν οὖν ταῦτα εἰπὼν, καὶ τὴν Θεωρίαν ἀφοσιωμένος ἀπῆλθεν.

ἰζ'. Ναῦν δὲ εἶχεν ἰδίαν, τοῦτο προκατασκευάσας οἰκοθεν εἰ τύχοι τῆς ἐπιχειρήσεως. οἱ μὲν δὲ ἄλλοι Θεω-

lata, (convenerat enim inter nos, ut ita fieret) quousque alii exivissent, domi remansit. Ex quo factum fuit, ut soror mea cum Leucippes matre tantum prodirent. Callisthenes, qui nondum Leucippen viderat, cum primum Calligonen sororem meam obviam habuit, eam Leucippen esse credidit: Softrati enim uxorem probe norat: ac nemine appellato, quippe qui adspectu iam captus erat, famulorum uni, cui quam maxime fidebat, puellam ostendit, latronesque ad eam rapiendam convocare iubet, rapiendique modum praescribit; celebritatem instare, inquires, qua virgines omnes ad mare profecturas esse audierat. Quae cum locutus esset, curandi sacrificii munere neglecto, abiit.

XVII. Erat ei privata navis: quam, priusquam domo exiret, instruxerat, si forte, quod animo iam agitabat, perficere posset. Iam vero alii rei divinae faciendae curatores

τῶν πολλῶν ἐξιόντων, ἔνδον ὑπέμεινε. συνέκειτο γὰρ ἡμῖν, εἰς ταῦτόν ἐλθεῖν. Ὡς δὲ συνέβη, τὴν — προελθεῖν, Καλλισθ.

ροὶ ἀπέπλευσαν· αὐτὸς δὲ μικρὸν ἀπεσάλευε τῆς γῆς· ἅμα μὲν ὡς δοκοίη τοῖς πολλοῖς ἔπεσθαι, ἅμα δὲ ἵνα μὴ πλησίον τῆς Τύρου τοῦ σκάθους ὄντος, κατὰ Φωρος γένοιτο μετὰ τὴν ἀρπαγὴν. Ἐπειδὴ ἐγένετο κατὰ Σάραπτα κώμην Τυρίων, ἐπὶ θαλάττῃ κειμένην, ἐν ταῦθα προσπορίζεται λέμβον, δίδωσι δὲ τῷ Ζήνωνι τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ οἰκέτῃ, ὃν ἐπὶ τὴν ἀρπαγὴν παρεσκεύαζε. ὁ δὲ (ἦν γὰρ καὶ ἄλλως εὐρωστός [τὸ σῶμα], καὶ φύσει πειρατικός) ταχὺ μὲν ἐξεῦρε ληστάς ἀλιεῖς ἀπὸ τῆς κώμης ἐκείνης· καὶ δῆτα ἀνέπλευσεν ἐπὶ τὴν Τύρον. Ἔστι δὲ μικρὸν ἐπίνειον Τυρίων νησίδιον ἀπέχον ὀλίγον τῆς Τύρου· Ῥοδόπης αὐτὸ τὰ φωνοὶ Τύριοι λέγουσιν· ἔνθα ὁ λέμβος ἐφῆδρευε.

ιγ'. Πρὸ δὲ τῆς πανηγύρεως, ἣν ὁ Καλλισθένης καὶ προσεδόκα, γίνεται δὴ τὰ τοῦ αἰετοῦ καὶ τῶν μαν-

in altum investī erant : Callisthenes autem non admodum a litore abscedebat, simul ut multitudinem sequi videretur, simul ut ne, cum Tyro vicina esset navis, post raptum deprehenderetur. Ac cum primum Saraptam Tyriorum vicum in mari situm pervenit, illic lembum insuper sibi comparavit, ac Zenoni tradit: id illi nominis erat, cui rapiendae puellae provinciam demandaverat. Is cum alioqui robusto esset corpore, piraticamque a teneris facere didicisset, piratas in vico illo piscandi etiam peritos confestim adinvenit, ac Tyrum applicuit. Est urbi Tyro proxima parva insula: Tyriae illic naves stationem habent: quam Rhodopes tumultum vocant. Eo in loco lembum Zeno in insidiis collocavit.

XVIII. Antequam autem celebritatis eius, quam Callisthenes exspectabat, dies advenisset, quae aquila portenderat, & quae divinatores responderant, omnia con-

τέων. καὶ εἰς τὴν ὑστεραίαν παρασκευαζόμεθα νύκτωρ
ὡς θυσόμενοι τῷ θεῷ. τούτων δὲ τὸν Ζήνωνα ἐλάν-
θανεν οὐδέν· ἀλλ' ἐπειδὴ καιρὸς ἦν βαθείας ἐσπέρας,
ἡμεῖς μὲν προήλθομεν, ὁ δὲ εἶπετο. ἄρτι δὲ λουομένων
ἡμῶν ἐπὶ τῷ χεῖλει τῆς θαλάσσης, ὁ μὲν τὸ συγκεί-
μενον ἀνέτεινε σημεῖον, ὁ δὲ λέμβος ἐξαίφνης προσέ-
πλει, καὶ ἐπεὶ πλησίον ἐγένετο, ἦσαν ἐν αὐτῷ νεα-
νῖσχοι δέκα. ὀκτὼ δὲ ἑτέρους ἐπὶ τῆς γῆς εἶχον προ-
λοχίσαντας, οἱ γυναικείας μὲν εἶχον ἐσθῆτας, καὶ
τῶν γενεῶν ἐψιλῶντο τὰς τρίχας· ἔφερον δὲ ἕκαστος
ὑπὸ κόλπῳ ξίφος· ἐκόμιζον δὲ καὶ αὐτοὶ θυσίαν, ὡς
ἂν ἥμισυ ὑποπτεύειεν. ἡμεῖς δὲ ὥόμεθα εἶναι γυναι-
κας. ἐπεὶ δὲ συνετίθεμεν τὴν πυρὰν, ἐξαίφνης βοῶντες
συντρέχουσι, καὶ τὰς μὲν δάδας ἡμῶν ἀποσβεννύουσι.
Φευγόντων δὲ ἀτάκτως ὑπὸ τῆς ἐκπλήξεως, γυμνώ-
σαντες τὰ ξίφη ἀρπάζουσι τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν, καὶ

secuta sunt. Nos, ut postridie Deo sacrum faceremus,
noctu nosmet adornaveramus: nec eorum quidquam Ze-
nonem latuit. Ad multam igitur noctem solventes pro-
vehebamur, cum ille confectus est. Commodum au-
tem exieramus, atque in extremo litore abluebamur,
cum is ex composito signum sustulit, lembusque sta-
tim litori propior factus est. Erant in eo iuvenes de-
cem: expectabant in terra octo alii in insidiis collocati,
muliebri ornatu, mento raso. Hi omnes gladium sub veste
clam gestabant: atque, ut quam minimam in suspicionem
venirent, victimas admovebant, ita ut feminas illos esse
arbitraremur. Posteaquam pyram exstruximus, ii, cla-
more sublato, repente impetum fecerunt, nostrasque fa-
ces exstinxerunt: cumque nos subito metu perculsi nullo
ordine servato terga daremus, illi nudatis gladiis sororem

ἐνθήμενοι τῷ σκάφει, ἐμβάντες εὐθύς, ὄρνιθος δίκη
ἀφίπτανται. ἡμῶν δὲ οἱ μὲν ἔφυγον, οὐδὲν οὔτε ἰδόν-
τες οὔτε ἑωρακότες ¹, οἱ δὲ ἅμα τε εἶδον, καὶ ἐβόων·
Λησταὶ Καλλιγόνην ἔχουσι. Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσσην
ἐπέβαινε τὴν θάλασσαν· ὥς δὲ τοῖς Σαράπτοις προσέ-
σχον, πόρρωθεν ὁ Καλλισθένης τὸ σημεῖον ἰδὼν, ὑπὴν-
τιζεν ἐπιπλεύσας, καὶ δέχεται μὲν τὴν κόρην, πλεῖ-
δὲ εὐθύς πελάγιος. ἐγὼ δὲ ἀνέπνευσα μὲν οὕτω διαλυ-
θέντων μοι παραδόξως τῶν γάμων· ἡχθόμην δ' οὕτως
ὑπὲρ ἀδελφῆς περιπεσούσης τοιαύτη συμφορᾷ.

Ἰθ'. Ολίγας δὲ ἡμέρας διαλιπὼν, πρὸς τὴν Λευ-
κίππην διελεγόμην· μέχρι τίνος ἐπὶ τῶν Φιλημάτων
ιστάμεθα, Φιλτάτη; καλὰ τὰ προοίμια· προσθῶμεν
ἤδη τι καὶ ἐρωτικόν. Φέρε, ἀνάγκην ἀλλήλοις ἐπιβῶ-

meam rapuerunt, navique cum ea inscensa, volucrum
instar confestim avolaverunt. E nobis alii, ea re neque
visa, neque audita, fugae sese mandarunt: nonnulli & vi-
derunt, & vocem hanc simul miserunt: Calligonem pira-
tae avexerunt. Iam medium lembus mare tranaverat, Sa-
reptaeque appropinquaverat, cum Callisthenes agnito pro-
cul signo processit obviam, susceptaque puella in altum
se recepit. Mihi vero, disturbatis tam praeter opinionem
meam nuptiis, animus rediit, tamen si sororem tantam in
calamitatem incidisse non poteram non dolere.

XIX. Paucis post diebus, quam haec acta sunt, Leu-
cippen iis verbis affatus sum: Quousque tandem, caris-
sima Leucippe, basiis insistemus? Speciosa quidem certe
initia haec sunt; verum aliquid etiam ex iis, quae ab
amantibus expetuntur, addamus. Age, fidei necessitatem

¹ ἑωρακότες. Interpres legit: *tur enim: οἱ δὲ ἅμα τε εἶδον,*
ἀκηκότες. E seqq. patet, legen- *καὶ ἐβόων.*
dum esse: *κεκραγότες.* Subiici-

μεν πίστεως. ἂν γὰρ ἡμᾶς Ἀφροδίτῃ μυσταγωγῇσῃ, οὐ
μή τις ἄλλος κρείττων γένηται τῆς Θεοῦ. Ταῦτα πολ-
λάκις κατεπάδων, ἐπεπείκειν τὴν κόρην ὑποδέξασθαι
με τῷ Θαλάμῳ νυκτὸς, τῆς Κλειῶς συνεργούσης,
ἣτις ἦν αὐτῇ Θαλαμηπόλος. εἶχε δὲ ὁ Θάλαμος αὐ-
τῆς οὕτως. χωρίον ἦν μέγα τέτταρα οἰκήματα ἔχον·
δύο μὲν ἐπὶ δεξιᾷ, δύο δὲ ἐπὶ θατέρᾳ. μέσος δὲ διεῖρ-
γε στενωπὸς ὁδὸς ἐπὶ τὰ οἰκήματα. Θύρα δὲ ἐν ἀρχῇ
τοῦ στενωποῦ μία ἐνεκλείετο. Ταύτην εἶχον τὴν κατα-
γωγὴν αἱ γυναῖκες. καὶ τὰ μὲν ἐνδοτέρῳ τῶν οἰκημά-
των ἥτε παρθένος καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς διειλήφεσαν,
ἐκάτερα τὰ ἀντικρὺ· τὰ δὲ ἔξω δύο τὰ πρὸς τὴν εἰσο-
δον, τὸ μὲν ἡ Κλειῶ τὸ κατὰ τὴν παρθένον, τὸ δὲ τα-
μεῖον ἦν. Κατακοιμίζουσα δὲ αἰεὶ τὴν Λευκίππην ἡ μή-
τηρ, ἔκλειεν ἐνδοθεν τὴν ἐπὶ τοῦ στενωποῦ θύραν· ἔξω-
θε δὲ τις ἕτερος ἀπέκλειε, καὶ τὰς κλείς ἔβαλλε διὰ

mutuo nobis imponamus. Nam si Veneris sacris initiabi-
mur, Deum alium nullum ea meliorem inveniemus. His
cantionibus saepius repetitis, eam, ut me noctu thalamo
fufciperet, induxi, Clione etiam, quae cubiculi eius cu-
ram fufcinebat, adiuvante. Porro thalamus ita aedificatus
fuerat. Ingens aderat spatium, thamos duos dextera, fi-
niftra totidem continens, media interiacente femita qua-
dam angufta, qua ad eos iri poffet. Semitae huius limen
valvas, quibus occluderetur, habebat. Inibi degebant mu-
lieres. Nam thamos interiores, mutuo fibi oppofitos, vir-
go & eius mater obtinuerant. Ex reliquis duobus pro-
pius ad introitum alter iuxta Leucippen Clioni, alter ex
adverfo penui affervando deftinatus fuerat. Leucippen ma-
ter cubitum femper comitabatur: ac non folum valvas
ipfa intus claudebat, verum etiam foris per alium claudi,

τῆς ὁπῆς· ἡ δὲ λαβοῦσα ἐφύλαττεν, καὶ περὶ τὴν ἑω
καλέσασα τὸν εἰς τοῦτο ἐπιτεταγμένον, διέβαλλε πάλιν
τὰς κλεῖς, ὅπως ἀνοίξειεν. Ταύταις οὖν ἴσας μηχανησάμενος ὁ Σάτυρος γενέσθαι, τὴν ἀνοῖξιν πειρά-
ται· καὶ ὥς εὖρε δυνατὴν, τὴν Κλειώ τε ἐπεπεῖκει,
καὶ τῆς κόρης συνειδυῖς, μηδὲν ἀντιπράξαι τῇ κόρῃ.
καὶ [τέχνη] ¹ ταῦτα ἦν τὰ συγκείμενα.

κ'. Ἦν δέ τις αὐτῶν οἰκέτης πολυπράγμων, καὶ
λάλος, καὶ λίχνος, καὶ πᾶν ὅ, τι ἂν εἴποι τις ὄνο-
μα, Κώνωψ. οὗτός μοι ἐδόκει πόρρωθεν ἐπιτηρεῖν τὰ
πραττόμενα ἡμῖν· μάλιστα δὲ, ὅπερ ἦν ὑποπτεύσας,
μή τι νύκτωρ ἡμῖν πραχθῇ, διενυκτέρευε μέχρι πέρρω
τῆς ἐσπέρας, ἀναπετάσας τοῦ δωματίου τὰς θύρας,
ᾧστε ἔργον ἦν αὐτὸν λαθεῖν. Ὁ οὖν Σάτυρος βουλό-
μενος αὐτὸν εἰς Φιλίαν ἀγαγεῖν, προσέπαιζε πολλά-

custodiendasque sibi per foramen claves reddi curabat. Ma-
ne autem circiter aurorae ortum advocato eo, cui hoc
oneris imposuerat, ac redditis clavibus, aperire ostium iu-
bebat. Iis igitur similes alias quasdam cum Satyrus fabri-
cari curasset, aperiendi periculum fecit: atque ut rem e-
sententia procedere animadvertit, Clioni, puella etiam con-
ficia, persuasit, ne illi quoquo modo impedimento esset:
id quod arte minime carebat.

XX. Erat iis famulus quidam, vir curiosus, loquax,
ventri deditus, ac quovis alio simili nomine dignus: quem
Conopem vocabant. Is mihi, quaecunque ageremus, pro-
cul observare videbatur. Maxime vero suspicans, ne noctu
aliquid tentaremus, ad multam noctem cubiculi foribus
apertis vigilabat ita, ut eum latere perdifficile esset: quam
ob rem Satyrus, hominem ad amicitiam attrahere volens,

¹ Τέχνη) Totus locus forte ρης συνειδυῖς, μηδὲν ἀντιπράξαι τῇ
sic constituendus: καὶ, τῆς κό- τέχνη· καὶ ταῦτα ἦν τὰ συγκείμενα.

κίς, καὶ κώνωπα ἐκάλει, καὶ ἔσκωπτε τοῦνομα σὺν γέλωτι. καὶ οὗτος εἰδὼς τοῦ Σατύρου τὴν τέχνην, προσεποιεῖτο μὲν ἀντιπαίζειν καὶ αὐτός. ἐνετίθει δὲ τῇ παιδιᾷ τῆς γνώμης τὸ ἄσπονδον. λέγει δὲ πρὸς αὐτόν· Ἐπειδὴ καταμωκᾷς μου καὶ τοῦνομα, Φέρε, σοὶ μῦθον ἀπὸ κώνωπος εἶπω.

καί. Ὁ λέων κατεμέμφετο τὸν Προμηθεά πολ-
λάκις, ὅτι μέγαν μὲν αὐτὸν ἔπλασε καὶ καλόν· καὶ
τὴν μὲν γένυν ὥπλισε τοῖς ὀδοῦσι, τοὺς δὲ πόδας ἐκρά-
τυνε τοῖς ὄνυξιν, ἐποίησέ τε τῶν ἄλλων θηρίων δυνα-
τώτερον. ὁ δὲ τοιοῦτος, ἔφασκε, τὸν ἀλεκτρυόνα φο-
βοῦμαι. Καὶ ὁ Προμηθεὺς ἐπιστάς, ἔφη· Τί με μά-
την αἰτιάς; τὰ μὲν γὰρ ἐμὰ πάντα ἔχεις, ὅσα πλάτ-
τειν ἐδυνάμην· ἡ δὲ σὴ ψυχὴ πρὸς τοῦτο μόνον μαλα-
κίζεται. Ἐκλαιεν οὖν ἑαυτὸν ὁ λέων, καὶ τῆς δειλίας
κατεμέμφετο, καὶ τέλος ἀποθανεῖν ἤβηλεν. οὕτω δὲ

cum eo faepe iocabatur, & Conopem, quae vox culicem denotat, appellabat, eiusque nomen cavillabatur. Ille, Satyri arte cognita, contra iocari quidem fingeat: verum infidum animum gerebat. Itaque ad eum conversus: Agendum, inquit, quoniam nomen meum irrides, fabulam, quam de culice sum narraturus, audi.

XXI. Prometheum leo multoties incusavit, quod, cum se magnum & formosum effinxisset, maxillasque dentibus, unguibus pedes armavisset, ac feris aliis robustiorem effecisset, tamen dotibus tot praeditus gallum gallinaceum timeret. Cui respondens Prometheus: Quid temere, inquit, me accusas? ego, quae praestare potui, omnia tibi concessi: verum animus ipse tuus hac una in re infirmus est. Quocirca flebat leo, seque timiditatis damnans, mori omnino decreverat. Qua in cogitatione dum esset, in

γνώμης ἔχων ἐλέφαντι περιτυγχάνει, καὶ προσαγο-
ρεύσας εἰστήκει διαλεγόμενος. καὶ ὁρῶν διαπαντὸς τὰ
ᾧτα κινουντα· Τί πάσχεις; ἔφη. καὶ τί δήποτε οὐδὲ
μικρὸν ἀτρεμεῖ σου τὸ οὖς; Καὶ ὁ ἐλέφας, κατὰ τύ-
χην παραπτάντος αὐτῷ κώνωπος· Ὁρῶ, ἔφη, τοῦτο
τὸ βραχὺ τὸ βομβοῦν, ἦν εἰσδύη μου τῇ τῆς ἀκοῆς
ὁδῷ, τέθηκα. καὶ ὁ λέων· Τί οὖν ἔτι ἀποθήσκειν,
ἔφη, με δεῖ, τοσοῦτον ὄντα, καὶ ἐλέφαντος εὐτυχέ-
στερον, πῶς κρείττων κώνωπος ἀλέκτρυών; Ὁρᾷς,
ὅσον ἰσχύος ὁ κώνωψ ἔχει, ὡς καὶ ἐλέφанта φοβεῖν.
Συνεῖς οὖν ὁ Σάτυρος τὸ ὕπουλον αὐτοῦ τῶν λόγων,
ἡρέμα μειδιῶν· Ἀκουσον καὶ μοῦ τινα λόγον, εἶπεν, ἀπὸ
κώνωπος καὶ λέοντος, ὃν ἀκήκοα τινὸς τῶν φιλοσόφων·
χαρίζομαι δέ σοι τοῦ μύθου τὸν ἐλέφанта.

κβ'. Λέγει τοίνυν κώνωψ ἀλαζύν ποτε πρὸς τὸν

elephantem incidit, quocum post datam salutem in ser-
monem delapsus, ubi aures perpetuo moventem illum vi-
dit: Quid hoc, inquit, rei est? cur ne punctum quidem
temporis auribus quietem das? Tum elephas, cuius circum
caput culex tum forte volitabat: Bestiolam, inquit, hanc
fusillantem cerno: quae si aures modo meas ingredere-
tur, de me actum esset. Leo vero, Quid me igitur, in-
quit, mori oportet? qui talis sim, tantoque elephante
beatior, quanto culici gallus gallinaceus antecellit. Vides-
ne, quantum culici roboris insit, quantum elephantum
etiam terret? Satyrus autem doli plenam illius orationem
cognoscens leniter arrisit: ac, Meam tu quoque, inquit,
de culice ac leone historiam, a philosopho quopiam rela-
tam, audi. Habeo vero tibi gratiam, quod elephanti me
fabulam edocueris.

XXII. Confidentiae igitur plenus aliquando culex leo-

λέοντα· Εἴτα καὶ μοῦ βασιλεύειν νομίζεις ὡς τῶν καὶ ἄλλων θηρίων; ἀλλ' οὔτε μοῦ καλλίων, οὔτε ἀλκιμώτερος ἔφυς, οὔτε μείζων, ἐπεὶ τί σοι πρότερόν ἐστιν¹; ἀλκή; ἀμύσσεις τοῖς ὄνυξι, καὶ δάκνεις τοῖς ὀδοῦσι. ταῦτα γὰρ οὐ ποιεῖ μαχομένη γυνή; ποῖον δὲ μέγεθος ἢ κάλλος σε κόσμεῖ; στέρνον πλατὺ, ὦμοι παχεῖς, καὶ πολλὴ περὶ τὸν αὐχένα κόμη. τὴν κατόπιν οὖν αἰσχύνην οὐχ ὀρᾷς; ἐμοὶ δὲ μέγεθος μὲν ὁ ἀὴρ ὅλος, ὅσον μου καταλαμβάνει τὸ πτερόν· κάλλος δὲ αἱ τῶν λειμώνων κόμαι. αἱ μὲν γὰρ εἰσιν ὥσπερ ἐσθῆτες, ἃς ὅταν θέλω παῦσαι τὴν πτῆσιν ἐνδύομαι. τὴν δὲ ἀνδρείαν μου μὴ καὶ γελοῖον ἢ καταλέγειν; ὄργανον γὰρ ὅλος εἰμὶ πολέμου· μετὰ μὲν σάλπιγγος παρατάττομαι· σάλπιγξ² δέ μοι καὶ βέλος, τὸ

nem allocutus: Nae tu, inquit, vehementer erras, si mihi etiam, quemadmodum ceteris animalibus, praepositum te credis, cum neque pulchrior, neque fortior, neque melior sis. Nam quid tibi praecipuum? an robur? Tu quidem unguibus laceras & dentibus mordes: at quae muliercula pugnans non hoc facit? Quae vero magnitudo te ornat? quae pulchritudo? Amplum tibi pectus est, & lati humeri: collum etiam densis inhorrescit pilis: at quanta posteriorum partium turpitudine sit, non vides? Magnitudo mea est aer totus, quantum quidem alis circuire possum. Pulchritudo pratorum gramina & flores, quae vestis etiam loco mihi est: quam, cum a volatu quiescere lubet, induo. Neque vero dictu ridiculum fuerit robur meum: totus enim bellicum instrumentum sum, nec sine tuba unquam in pugnam prodeo. Mihi enim os & tuba & iacu-

¹ Ἐπεὶ τί σοι πρότερόν ἐστιν) Legendum forte : εἰπέ, τί σοι πρότερόν ἐστιν ;

² Σάλπιγξ) Hinc culices ὀξύβοαι apud Meleagrum in Epigr.

L. VII. Plin. L. XI, c. 2, de culice ; Ubi truculentam illam & portione maximam vocem ingeneravit? -- Telum vero perfodiendo tergori quo spiculavit ingenio?

στόμα. ὥστε εἰμὶ καὶ αὐλητῆς καὶ τοξότης. ἐμαυτοῦ
 δὲ αἰστὸς καὶ τόξον γίνομαι. τοξεύει γάρ μου διαέριον
 τὸ πτερὸν. ἐμπεσὼν δὲ ὡς ἀπὸ βέλους ποιῶ τὸ τραῦ-
 μα. ὁ δὲ παταχθεὶς ἐξαΐουνης βοᾷ, καὶ τὸν τετρα-
 κότα ζητεῖ. ἐγὼ δὲ παρὼν οὐ πάρεμι· ὁμοῦ δὲ καὶ
 Φεύγω καὶ μένω, καὶ περιῖππεύω τὸν ἄνθρωπον τῷ
 πτερῷ, γελῶ δὲ αὐτὸν βλέπων περὶ τοῖς τραύμασιν
 ὀρχούμενον. Ἀλλὰ τί δεῖ λόγων; ἀρχώμεθα μάχης.
 ἅμα λέγων ἐμπίπτει τῷ λέοντι, καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλ-
 μοὺς ἐμπηδᾷ, καὶ εἴ τι ἄλλο ἄτριχον τῶν προσώπων,
 περιῖπτάμενος ἅμα καὶ τῷ βόμβῳ καταυλῶν. ὁ δὲ
 λέων ἠγριαίνεται, καὶ μετεστρέφετο πάντα, καὶ τὸν
 αἶρα περιέχασκεν. ὁ δὲ κῶνωψ ταύτην πλέον τὴν ὀρ-
 γήν ἐτίθετο παιδιάν, καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἐθιγέ πως καὶ
 τοῖς χεῖλεσιν. καὶ ὁ μὲν ἐκλινεν εἰς τὸ λυποῦν ¹ μέρος,

Ium est, eoque & tubicen & iaculator sum. Sagittam quin
 etiam atque arcum memet facio: per aërem enim alae me
 vibrant. Vibratus ipse, tanquam telum aliquod, vulnus
 infero: quod qui accipit, subitum clamorem edit, vul-
 nerisque auctorem ut inveniat, circumspicit. Ego vero &
 absum, & adsum, eodemque momento & fugio, & re-
 maneo, alisque hominem obequito, atque ob vulnera sal-
 tantem cernens rideo. Sed quid verbis opus est? Agedum,
 pugnam ineamus. Atque inter loquendum in leonem im-
 petum fecit, oculos, aliasque omnes capitis partes pilis
 carentes appetens, interimque susurrans. Irasebatur leo,
 seque huc illuc convertens, aërem modo vorabat. Culex
 autem illius iram eo magis ludibrio habens, ipsa etiam la-
 bra invadebat. Atque ille quidem ad partem dolentem,

Et Tertullianus etiam adversus
 Marcionem L. I, c. 14, ex ani-
 malibus minutioribus conditoris
 magnitudinem demonstraturus:
Sustine, inquit, *si potes*, - - cu-

licis & tubam & lanceam.

¹ Λυποῦν) Ita rescriptimus,
 secuti Cod. λοιποῦν offerentem.
 Interpres quoque reddidit: *ad*
partem dolentem.

ἀνακάμπτων ἔνθα τοῦ τραύματος ἡ πληγὴ· ὁ δὲ ὥσπερ παλαιστής τὸ σῶμα σκάζων, εἰς τὴν συμπλοκὴν ἀπέρρει τῶν τοῦ λέοντος ὀδόντων, αὐτὴν μέσσην διαπτὰς κλειομένην τὴν γένυν. οἱ δὲ ὀδόντες κενοὶ τῆς θήρας περὶ ἑαυτοὺς ἐκροτάλιζον. ἤδη τοίνυν ὁ λέων ἐκεκμήκει σκιαμαχῶν πρὸς τὸν αἶρα τοῖς ὀδοῦσιν, καὶ εἰστῆκει παρειμένος ὀργῇ. ὁ δὲ κῶνωψ περιπτάμενος αὐτοῦ τὴν κόμην, ἐπηύλει μέλος ἐπινίκιον. μακρότερον δὲ ποιούμενος τῆς πτήσεως τὸν κύκλον, ὑπὸ περιττῆς ἀπειροκαλίας ἀράχνης λανθάνει νήμασιν ἐμπλακείς, καὶ τὴν ἀράχνην οὐκ ἔλαθεν ἐμπεσών. ὥς δ' οὐκέτ' εἶχε Φυγεῖν, ἀθημονῶν εἶπεν· ὦ τῆς ἀνοίας. προυκαλούμην μὲν γὰρ ἐγὼ λέοντα, ὀλίγος δὲ με ἤγρευσεν ἀράχνης χιτῶν. Ταῦτα εἰπὼν· ὦρα τοίην, ἔφη, καὶ σε τὰς ἀράχνας φοβεῖσθαι. Καὶ ἅμα ἐγέλασεν.

κγ'. Καὶ ὀλίγας διαλιπὼν ἡμέρας, εἰδὼς αὐτὸν

quae scilicet vulnus acceperat, sese incurvans, declinabat: hic vero luctatoris vice, contracto corpore, per medios leonis dentes, os etiam clausum pertransiens, elabebatur. Itaque praeda frustrati dentes illius mutuo concursu resonabant. Tandem inani pugna defatigatus, iraquo devictus leo quieverat, cum eius comam volitando circuiens culex, victoriae signum cecinit. Inde cum ampliore gyro volatum nimia insolentia elatus produceret, in aranei telam improvise incidit: atque ab eo statim deprehensus est. Quamobrem ubi nullum fugiendi locum sibi relictum cognovit, suam ipsius dementiae detestatus: Me miserum, inquit, qui leonem provocare ausus, tenuem aranei telam evadere non possum. Quae Satyrus cum dixisset: Vide, inquit, o Conops, aranei tibi quoque telas esse timendas, ac simul cachinnum sustulit.

XXIII. Paucis autem diebus post, cum ventri deditum

Achill. Tat.

F

γαστρὸς ἡττώμενων, Φάρμακον πριάμενος ὕπνου βα-
 θείος, ἐφ' ἐστίασιν αὐτὸν ἐκάλεσεν. ὁ δὲ ὑπώπτευσε
 μὲν τινα μηχανὴν, καὶ ὤκνει τὸ πρῶτον. ὡς δ' ἡ βελ-
 τίστη¹ γαστὴρ κατηνάγκασεν, πείβεται. ἐπεὶ δ' ἦκεν
 πρὸς τὸν Σάτυρον, εἴτα δειπνήσας, ἐμελλεν ἀπιέναι,
 ἐγχεῖ τοῦ Φαρμάκου κατὰ τῆς τελευταίας κύλικος ὁ
 Σάτυρος αὐτῷ· καὶ ὁ μὲν ἔπιεν, καὶ μικρὸν διαλι-
 πὼν, ὅσον εἰς τὸ δωμάτιον αὐτοῦ φθάσαι, καταπε-
 σὼν ἔκειτο, τὸν ὕπνον καθεύδων τοῦ Φαρμάκου. ὁ δὲ
 Σάτυρος εἰστρέχει πρὸς με, καὶ λέγει· Κεῖταί σοι
 καθεύδων ὁ Κώνωψ· σὺ δὲ ὅπως Ὀδυσσεὺς ἀγαθὸς
 γένη. Καὶ ἅμα ἔλεγεν, καὶ ἤκομεν ἐπὶ τὰς θύρας
 τῆς ἐρωμένης. καὶ ὁ μὲν ὑπελείπετο· ἐγὼ δὲ εἰσῆειν,
 ὑποδεχομένης με τῆς Κλειοῦς ἀψοφητὶ, τρέμων τρό-
 μον διπλοῦν χαρᾶς ἅμα καὶ φόβου· ὁ μὲν γὰρ τοῦ
 κινδύνου φόβος ἐθορύβει τὰς τῆς ψυχῆς ἐλπίδας· ἡ

Satyrus Conopem animadvertisset, soporifera potione com-
 parata, hominem ad coenam vocavit. Ille mali aliquid su-
 spicans, primum detreclavit: sed posteaquam suavior opti-
 mus venter pellexit, morem gessit. Cumque ad Satyrum
 venisset, ac coenatus abire vellet, potionem ei Satyrus
 postremo in poculo miscuit: qua ille hausta non amplius
 moratus, quam quantum ad se intra cubiculum recipien-
 dum satis esset, potione cogente arcte dormire coepit.
 Me vero conveniens statim Satyrus, Dormit, inquit, Co-
 nops: itaque Ulyssis exemplo strenuus fac sis. Quo dicto,
 ad Leucippes thalamum subito profecti sumus. Ille pro fo-
 ribus remansit: ego, me furtim excipiente Clione, introii,
 obiecto cum gaudio, tum pavore tremens. Nam periculi
 metus animi spem conturbabat: assequendi autem spes

¹ Lacunam hic facile animadvertas. Interpres vertit: *suavior optimus, venter.*

δὲ ἐλπίς τοῦ τυχεῖν, ἐπεκάλυπτεν ἡδονῇ τὸν φόβον. οὕτω καὶ τὸ ἐλπίζον ἐφοβεῖτό μου, καὶ ἔχαιρε τὸ λυπούμενον. ἄρτι δέ μου προσελθόντος εἴσω τοῦ θαλάμου τῆς παιδός, γίνεται τι τοιοῦτον περὶ τὴν τῆς κόρης μητέρα. ἔτυχεν γὰρ ὄνειρος αὐτὴν πατάξας. ἐδόκει τινὰ ληστὴν μάχαιραν ἔχοντα γυμνὴν, ἄγειν ἄρπασάμενον αὐτῆς τὴν θυγατέρα, καὶ καταβέβηκον ὑπτίαν, μέσσην ἀνατεμεῖν τῇ μαχαίρᾳ τὴν γαστέρα κάτωθεν ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς αἰδοῦς. ταραχθεῖσα οὖν ὑπὸ δέιματος, ὡς εἶχεν, ἀναπηδᾷ, καὶ ἐπὶ τὸν τῆς θυγατρὸς θάλαμον τρέχει, (ἐγγὺς γὰρ ἦν) ἄρτι μου κατακλιθέντος. ἐγὼ μὲν δὴ τὸν φόβον ἀκούσας ἀνοιγομένων τῶν θυρίδων, εὐθὺς ἀνεπήδησα. ἡ δὲ ἐπὶ τὴν κλίνην παρῆν. συνεῖς οὖν τὸ κακὸν, ἐξάλλομαι, καὶ διὰ τῶν θυρῶν ἵεμαι δρόμῳ, καὶ ὁ Σάτυρος ὑποδέχεται τρέμοντα, καὶ τεταραγμένον. εἴτ' ἐφεύγομεν διὰ τοῦ σκοτοῦς, καὶ ἐπὶ τὸ δωμάτιον ἑαυτῶν ἤλθομεν.

metum voluptate perfundebat. Ita quae pars animi sperabat, timore angebatur: quae dolebat, gaudio gestiebat. Ceterum vix puellae cubiculum ingressus eram, ubi matri eius horribile nescio quid in somnis oblatum est. Latronem enim quendam districto gladio armatum videre visa est, qui filiam abduceret, ac supinam statuens, uterum eius, facto a pudendis initio, gladio secaret. Quamobrem, ut erat, metu perculsa profiliit, Leucippesque thalamum, prope enim erat, citato gradu ingressa est, me vix in lecto collocato. Tum vero ego, cardinum strepitu audito, statim exsurrexi: iam vero ipsa lecto adstabat: ipse, quo in periculo versarer intelligens, extra thalamum quam ocissime cucurri. Satyrus trementem perturbatumque me accepit: ambo deinde per tenebras evadentes, suum quisque intra cubiculum se recepit.

κδ'. Ἡ δὲ πρῶτον μὲν ὑπὸ εἰλίγγου κατέπεσεν·
 εἴτα ἀνενεγκοῦσα τὴν Κλειᾶ κατὰ κόρρης ὡς εἶχε,
 ῥαπίζει, καὶ ἐπιλαβομένη τῶν τριχῶν, ἅμα πρὸς τὴν
 θυγατέρα ἀνώμωξεν· Ἀπάλεσάς μου, λέγουσα, Λευ-
 κίππη, τὰς ἐλπίδας. οἶμοι, Σώστρατε. σὺ μὲν ἐν Βυ-
 ζαντίῳ πολεμεῖς ὑπὲρ ἀλλοτρίων γάμων· ἐν Τύρῳ δὲ
 καταπεπολέμησαι, καὶ τῆς θυγατρὸς σου τὶς τοὺς
 γάμους ἐσύλησεν. οἶμοι δειλαία τοιοῦτους σοὶ τοὺς γά-
 μους ὄψεσθαι οὐ προσεδόκουν. ὄφελον ἔμεινας ἐν Βυ-
 ζαντίῳ, ὄφελον ἔπαβες πολέμου νόμῳ τὴν ὕβριν, ὄφε-
 λὸν σε καὶ Θραξ νικήκας ὕβρισεν· οὐκ εἶχεν ἡ συμ-
 φορὰ διὰ τὴν ἀνάγκην ὄνειδος. νῦν δὲ κακόδαιμον, ἀδο-
 ξεῖς, ἐν οἷς δυστυχεῖς· ἐπλάνα δέ με καὶ τὰ τῶν ἐν-
 υπνίων φαντάσματα, τὸν δὲ ἀληθέστερον ὄνειρον οὐκ
 ἐθεασάμην. νῦν ἀβλιώτερον ἀνετμήθης τὴν γαστέρα.

XXIV. Puellae mater vertigine primum correpta deci-
 dit: mox recreata Clioni faciem totis viribus pugnīs contu-
 dit: ac suos sibi capillos convellens, unaque ingemiscens,
 ita filiam allocuta est: Leucippe, tu spes meas omnes prae-
 cidisti. Heu miseram me, o Sostrate! tu Byzantii pro alie-
 nis nuptiis bellum geris, Tyri autem filiae tuae cubile
 nescio quis expugnavit, ac polluit. Hei me, o Leucippe!
 non ego, tales ut nuptias tuas viderem, expectabam.
 Utinam Byzantii remansisses: utinam belli lege contume-
 liam hanc passa esses: utinam te vel Thrax aliquis hostis
 victor iniuria affecisset: faceret enim vis illa, ut infortu-
 nium istud dedecore careret. Nunc, o te infelicem, eius
 rei, quae te miseram reddit, ad te infamia redundat. Quae
 nocturna etiam visa me fefellerunt; neque, quod verius
 erat, infomnium vidi. Nunc certe crudelem in modum dif-
 fectus tibi uterus fuit, atque adeo, ut ne ferro quidem

αὕτη δυστυχεστέρα τῆς μαχαίρας τομῇ, οὐδὲ ἶδον τὸν
ὑβρίσαντά σε, οὐδὲ οἶδά μου τῆς συμφορᾶς τὴν τύχην.
οἴμοι τῶν κακῶν. μὴ καὶ δούλος ᾦν;

κέ'. Ἐθάρσησεν οὖν ἡ παρθένος, ὥς ἂν ἐμοῦ δια-
πεφευγότες, καὶ λέγει· Μὴ λοιδορεῖ μου, μήτερ, τὴν
παρθενίαν· οὐδὲν ἔργον μοι πέπρακται τοιούτων ῥη-
μάτων. οὐδὲ οἶδα τούτον ὅστις ᾦν, εἴτε δαίμων, εἴτε
Ἥρω¹, εἴτε ληστής. ἐκείμην δὲ πεφοβημένη, μηδὲ
ἀνακραγεῖν διὰ τὸν φόβον δυναμένη. φόβος γὰρ γλώτ-
της ἐστὶ δεσμός. ἐν οἶδα μόνον, οὐδεὶς μου τὴν παρθε-
νίαν κατήσχυεν. Καταπεσοῦσα οὖν ἡ Πανθία πάλιν
ἔστενεν. Ἡμεῖς δὲ ἐσκοποῦμεν, καθ' ἑαυτοὺς γένομε-
νοι, τί ποιητέον εἴη, καὶ ἐδόκει κράτιστον εἶναι Φεύ-
γειν, πρὶν ἡὼς γένηται, καὶ τὸ πᾶν ἡ Κλειὼ βασι-
νιζομένη κατεῖπῃ.

crudelius dividi potuerit. Quid, quod neque iniuriae tibi
factae, neque iniusti mihi doloris auctorem cognovi. O
infortunia! numquid vero servus iste aliquis fuit?

XXV. Tum Leucippe animo confirmato, quod fuga
elapsus essem: At tu, mater, virginitatem, inquit, meam
probris incessere noli: neque enim sermone isto tuo di-
gnum quidquam admisi, neque illum, quisquis tandem,
sive Deus, sive heros, seu etiam latro fuerit, agnovi. Per-
territa enim iacebam, ut neque vocem prae timore mit-
tere possem: linguae enim vinculum timor est. Hoc tan-
tum scio, virginitatem a nemine meam violatam fuisse.
Itaque collapsa iterum Panthia ingemiscebat. Interea nos,
quid fieri a nobis oporteret, soli mente agitabamus: il-
ludque optimum iudicatum est, ut, priusquam illucesceret,
ac tormentis coacta Clio rem patefaceret, solum verteremus.

¹ Εἴτε Ἥρω^ς) Legebatur an- δαίμων. Nostram lectionem ha-
tea εἴτε Ἥρω^ς male post v. εἴτε buisse videtur vetus Interpres.

κστ'. Δόξαν οὖν οὕτως εἰχόμεθα ἔργου. σκηψάμενοι δὲ πρὸς τὸν Θυρῶν, ἀπιέναι πρὸς ἐρωμένην, καὶ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐρχόμεθα τοῦ Κλεινίου. ἦσαν δὲ λοιπὸν μέσαι νύκτες, ὥστε μόλις ὁ Θυρῶς ἀνέωξεν ἡμῖν. καὶ ὁ Κλεινίας, ἐν ὑπερώῳ γὰρ τὸν θάλαμον εἶχε, διαλεγομένων ἡμῶν ἀκούσας κατατρέχει τεταραγμένος. καὶ ἐν τούτῳ τὴν Κλειᾶ κατόπιν ὀρῶμεν σπουδῇ θέουσαν· ἦν γὰρ δρασμὸν βεβουλευμένη· ἅμα τε ὁ Κλεινίας ἤκουσεν ἡμῶν ἀπεπόνθαμεν, καὶ τῆς Κλειοῦς ἡμεῖς, ὅπως Φύγοι, καὶ πάλιν ἡμῶν ἡ Κλειᾶ τί ποιεῖν μέλλοιμεν. παρελθόντες οὖν εἶσω τῶν Θυρῶν, τῷ Κλεινίᾳ διηγούμεθα τὰ γεγονότα, καὶ ὅτι Φεύγειν διεγνώκαμεν. λέγει ἡ Κλειᾶ, Καὶ γὰρ σὺν ὑμῖν. ἦν γὰρ περιμένω τὴν ἑώ, θάνατός μοι πρόκειται, τῶν βασάνων γλυκύτερος.

XXVI. Hac sententia comprobata cum ianitore ita egimus, ut ad amicas nostras ituros nos crederet: atque ad Cliniam recta pervenimus. Erat tum media nox, ideoque nonnisi difficulter a ianitore impetravimus, ut fores aperiret. Clinia, quod in editiore domus parte cubare consuevisset, colloquentes nos audivit, perturbatusque omnium cum festinatione obviam nobis processit. Atque haec dum fiunt, Clionem celeri cursu nos sequentem prospicimus; fugere enim ipsa quoque decreverat. Eodem igitur tempore Clinia, quid nobis evenisset, intellexit, & nos, quid Clioni, quare fugeret. Clio contra nostrum consilium exploravit: domum enim ingressi nos primum Cliniae, quae acta fuerant, & quemadmodum e patria excedere statueramus, exposuimus. Deinde Clio: Ego quoque, inquit, vobiscum una proficiscar. Nam si mansero, quousque illucescat, mors mihi tormentis dulcior obeunda.

κζ'. Ὁ οὖν Κλεινίας τῆς χειρός μου λαβόμενος, ἄγει τῆς Κλειοῦς μακρόθεν, καὶ λέγει· Δοκῶ μοι καλλίστην γνώμην εὐρηκέναι, ταύτην μὲν ὑπεξαγαγεῖν, ἡμᾶς δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἐπισχεῖν, καὶ οὕτω δοκεῖ, συσκευασαμένους ἀπελθεῖν. οὐδὲ γὰρ νῦν οἶδεν τῆς κόρης ἢ μήτηρ, τίνα κατέλαβεν, ὥς ὑμεῖς Φατε, ὅ, τε καταμηνύσων οὐκ ἔσται, τῆς Κλειοῦς ἐκ μέσου γενομένης. τάχα δὲ καὶ τὴν κόρην συμφυγεῖν πείσεται. Ἐλεγεν δὲ καὶ αὐτὸς ὅτι κοινωνὸς ἔσται τῆς ἀποδημίας. Ταῦτα ἔδοξεν καὶ τὴν μὲν Κλειὸν τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ τινι παραδίδωσι, κελεύσας ἐμβαλέσθαι σκάφει. ἡμεῖς δὲ αὐτοῦ καταμείναντες, ἐφροντίζομεν περὶ τῶν ἐσομένων, καὶ τέλος ἔδοξεν ἀποπειρασθῆναι τῆς κόρης· καὶ ἦν μὲν θελήσῃ συμφυγεῖν, οὕτω πράττειν· εἰ δὲ μὴ, μένειν αὐτοῦ, παραδόντας ἑαυτοὺς τῇ τύχῃ. κοιμηθέντες οὖν ὀλίγον τῆς νυκτὸς ὅσον τὸ λοι-

XXVII. Tum Clinia manu prehensum me procul a Clione abducit, mihique: Optimum, inquit, consilium reperisse me videor, hanc scilicet ut hinc amoveamus, nos dies paucos exspectemus: deinde, si e re ita fuerit, una abscedamus. Quem enim deprenderit puellæ mater, nondum, ut vos dicitis, cognovit: nec, qui indicet, submotâ Clione, quisquam reperietur. Ac forte fiet, ut virgo ad fugiendum pelliciatur. Seque ipse etiam fugæ nostræ socium futurum pollicitus est. Huic sententiæ assensum fuit, & Clio famulorum uni tradita, qui naviculæ impositam aveheret: nos illic remansimus, quæ agenda supererant, procurantes. Tandem puellam tentare placuit; eo consilio, ut, si nobiscum proficisci vellet, eam abduceremus: sin minus, illic nos quoque remaneremus, fortunæ arbitrio nosmet permittentes. Quantum itaque no-

πὸν, περὶ τὴν ἑὼ πάλιν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐπανήλθομεν.

κη'. Ἡ οὖν Πανθία ἀναστᾶσα, περὶ τὰς βασάνους τῆς Κλειοῦς ἡυτρεπίζετο, καὶ καλεῖν αὐτὴν ἐκέλευσε. ὥς δ' ἦν ἀφανὴς, πάλιν ἐπὶ τὴν θυγατέρα ἵεται, καὶ Οὐκ ἔρεῖς, ἔφη, τὴν συσκευὴν τοῦ δράματος; ἰδοὺ καὶ ἡ Κλειὼ πέφευγεν. Ἡ δὲ ἔτι μᾶλλον ἐβάρσθησε, καὶ λέγει· Τί πλέον εἶπω σοι; τίνας δὲ ἄλλην προσαγάγω πίστιν τῆς ἀληθείας μείζονα; εἰ παρθενίας ἐστὶ τις δοκιμασία, δοκίμασον. Ἐτι καὶ τοῦτο, ἔφη ἡ Πανθία, λείπεται, ἵνα καὶ μετὰ μαρτύρων δυστυχῶμεν. Ταῦθ' ἅμα λέγουσα, ἀνεπήδησεν ἔξω.

κθ'. Ἡ δὲ Λευκίππη καθ' αὐτὴν γενομένη, καὶ τῶν τῆς μητρὸς γεμισθεῖσα ῥημάτων, παντοδαπή τις ἦν¹, ἤχθετο, ἡσχύνετο, ὠργίζετο. ἤχθετο μὲν, πε-

etis supererat, somno concessimus; ac summo mane domum revenimus.

XXVIII. Tum vero exsurgens Panthia Clionem, ut de ea quaestionem haberet, vocari iussit: quam cum nunquam inveniri cognovit, rursus ad filiam reversa: Quid, inquit, causae est, quamobrem facti huius seriem mihi non explicas? ecce ipsa etiam Clio evanuit. Tum Leucippe audentior etiam facta: Quidnam, inquit, tibi amplius dicam? aut quam aliam veritatis fidem maiorem afferam? Si virginitatis periculum modo aliquo fieri potest, fiat. Scilicet id etiam restat, inquit Panthia, ut infortunii nostri testes adsciscam. Atque haec cum dixisset, statim exivit.

XXIX. Leucippe sola relicta, maternisque verbis fatiata, varias in partes distrahebatur. Dolebat, quod deprehensa fuisset: erubescere, quod se mater probris affecis-

¹ Παντοδαπή τις ἦν) Infra L. VII, c. 1: Παντοδαπὸς ἦν, ἤχθετο, ὠργίζετο, ἐβουλεύετο.

το μὲν, ὡς ὑβρισμένος· ἤχθετο δ' ὡς ἀποτυχών· ἐβουλεύετο δὲ, ὡς ἐρῶν.

Φωραμένη· ἢ σκύνετο δὲ, ὀνειδιζομένη· ὠργίζετο δὲ, ἀπυστουμένη. αἰδῶς δὲ, καὶ λύπη, καὶ ὀργή, τρία τῆς ψυχῆς κύματα. ἡ μὲν γὰρ αἰδῶς, διὰ τῶν ὀμμάτων εἰσρέουσα, τὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἐλευθερίαν καθαιρεῖ. ἡ δὲ λύπη περὶ τὰ στέρνα διανεμομένη κατατῆκει τῆς ψυχῆς τὸ ζῶπυρόν. ἡ δὲ ὀργὴ περιϋλακτοῦσα τὴν καρδίαν ἐπικλύζει τὸν λογισμόν τῷ τῆς μανίας Ἀφρῷ. λόγος δὲ τούτων ἀπάντων πατήρ. καὶ ὅμοιος ἐπὶ σκοπῷ τόξον βάλλειν, καὶ ἐπιτυγχάνειν, καὶ ἐπὶ τὴν ψυχὴν πέμπειν τὰ βλήματα, καὶ ποικίλα τοξεύματα. τὸ μὲν ἐστὶ αὐτῷ λοιδορίας βέλος· καὶ γίνεται τὸ ἔλκος ὀργῇ. τὸ δὲ ἐστὶν ἔλεγχος ἀτυχημάτων· ἐκ τούτου τοῦ βέλους λύπη γίνεται. τὸ δὲ ὀνειδος ἀμαρτημάτων· καὶ καλοῦσιν αἰδῶ τὸ τραῦμα. ἴδιον δὲ τούτων ἀπάντων τῶν βελῶν, βαθέα μὲν τὰ βλήματα, ἀναιμα δὲ τὰ τοξεύματα. ἐν δὲ τούτων ἀπάντων Φάρμακον, ἀμύνασθαι τὸν βάλλοντα τοῖς αὐτοῖς βλήμασιν. λόγος γὰρ γλώσσης βέλος, ἄλλης γλώσσης βέλει θεραπε-

feret: irascebatur, quod sibi fides non haberetur. Porro autem pudor, moeror, ira, tres sunt animi fluctus. Pudor enim, in oculos illabens, eis libertatem adimit: moeror in pectus diffusus, animi ardorem exstinguit: ira circum cor adlatrans, rationem insaniae spuma obruit. Horum omnium procreator est sermo: qui tanquam telum ad metam dirigens, atque collineans, variis animum vulneribus afficit. Nam cum tria sint illius tela, nempe convicium, calamitatis invulgatio, & erratorum exprobratio; vulnera quoque tria esse oportet, iram scilicet, moerorem, pudorem. Hisce omnibus telis peculiare est, ut profundas, at non cruentas, plagas imponant. Quarum medicina est, eadem in ferientem tela retorquere. Sermo enim, qui linguae telum est, sermone, linguae scilicet alterius telo, retundi-

πεύεται. καὶ γὰρ τῆς καρδίας ἔπαυσε τὸ θυμούμενον, καὶ τῆς ψυχῆς ἐμάρανε τὸ λυπούμενον. ἀν δέ τις ἀνάγκη τοῦ κρείττονος σιγῇσιν τὴν ἄμυναν, ἀλγεινότερα γίνεται τὰ ἔλκη τῇ σιωπῇ. αἱ γὰρ ὠδίνες τῶν ἐκ τοῦ λόγου κυμάτων, οὐκ ἀποπτύσασαι τὸν ἀφρόν, οἰδεῦσι περὶ αὐτάς πεφουσημέναι. Τοσούτων οὖν ἡ Λευκίππη γεμισθεῖσα τῶν συμφορῶν, οὐκ ἔφερε τὴν προσβολήν.

λ'. Ἐν τούτῳ δὲ ἔτυχον πέμψας τὸν Σάτυρον πρὸς τὴν κόρην ἀποπειρασόμενον τῆς Φυγῆς. ἡ δὲ, πρὶν ἀκοῦσαι, πρὸς τὸν Σάτυρον Δέομαι, ἔφη, πρὸς θεῶν ξενίων καὶ ἐγχωρίων, ἐξαρπάσατέ με τῶν τῆς μητρὸς ὀφθαλμῶν, ὅποι βούλεσθε. εἰ δέ με ἀπελθόντες καταλείποιτε, βρόχον πλεξαμένη τὴν ψυχὴν μου οὕτως ἀφῆσω. Ἐγὼ δὲ ὡς ταῦτα ἤκουσα, τὸ πολὺ τῆς φροντίδος ἀπερρίψαμην. δύο δὲ ἡμέρας διαλιπόντες, ὅτε καὶ ἀποδημῶν ἔτυχε ὁ πατὴρ, παρασκευαζόμεθα πρὸς τὴν φυγὴν.

tur: eoque paxto animi concitata pars sedatur, & mororis vires franguntur. Quod si cui res cum potentiore fit, ita ut nec contra loqui, nec referire audeat, tum vero profundiora tacendo vulnera fiunt. Nam sermonis alicuius aestu concitati dolores, nisi spumam eiecerint, sua ipsorum mole magis ingravescunt. His molestiis conflictata Leucippe, animum despondebat.

XXX. Interea Satyrum ad eam, an fugere vellet, sciscitatum misit. Quae sermonem illius antevergens: Per externos, inquit, atque indigenas Deos, quaeso, e matris oculis ereptam, quo vultis, abducite: nam si me relicta discesseritis, laqueo mihimet animam intercludam. Quae cum mihi relata fuerunt, magna ex parte animi mei molestiam absterferunt. Biduum itaque commorati, siquidem domo aberat pater, quae ad fugam opus erant, paravimus.

λα'. Εἶχε δὲ ὁ Σάτυρος τοῦ Φαρμάκου λείψανον, ὃ τὸν Κώνωπα ἦν κατακοιμήσας. τούτου διακονούμενος ἡμῖν ἐγχεῖ λαθὼν κατὰ τῆς τελευταίας κύλικος, ἣν τῇ Πανθία προσέφερεν. ἡ δὲ ἀναστᾶσα, ὥχεται εἰς τὸν θάλαμον ἑαυτῆς, καὶ εὐθὺς ἐκάθευθε. εἶχε δὲ ἐτέραν ἡ Λευκίππη θαλαμηπόλον, ἣν τῷ αὐτῷ Φαρμάκῳ καταβαπτίσας ὁ Σάτυρος, προσεπεποιήτο γὰρ καὶ αὐτῆς, ἐξ οὗ τῷ θαλάμῳ προσελήλυθε, ἐρᾶν, ἐπὶ τὴν τρίτην θύραν ἔρχεται ἐπὶ τὸν θυρῶν, καὶ κείμενον βεβλημένον¹ τῷ αὐτῷ πόματι. ὄχημα δὲ εὐπρεπὲς ἡμᾶς πρὸ τῶν πυλῶν ἐξεδέχεται, ὅπερ Κλεινίας παρεσκεύασεν, καὶ ἔφθανεν ἡμᾶς ἐπ' αὐτοῦ περιμένων. ἐπεὶ δὲ πάντες ἐκάθευδον, περὶ πρώτας νυκτὸς φυλακὰς πρόσμιεν ἀψοφητὶ, Λευκίππην τοῦ Σάτυρου χειραγωγοῦντος, καὶ γὰρ ὁ Κώνωψ, ὅσπερ ἡμῖν

XXXI. Eius autem potionis, qua Conops confopitus fuerat, reliquum Satyrus cum affervasset, id, dum nobis ministrat, postremo in poculo Panthiae clam miscuit. Quamobrem illa mensa relicta suum se intra cubiculum contulit, statimque dormire coepit. Erat virgini alia etiam cubicularia: cui cum potionis eiusdem Satyrus partem dedisset, illam enim, ex quo thalamo praefecta fuit, adamare finxerat, ad tertiam ianuam, quae superanda erat, ad ianitorem nempe venit, eumque medicamento eodem dormire compulit. Interea curru instructo Clinia pro foribus praestolabatur, ac iam nos antevertens conscenderat. Posteaquam sopiti omnes iacuerunt, circiter primam noctis vigiliam summo cum silentio discessimus, Satyro Leucippen manu ducente: forte enim eo die Co-

¹ Βεβλημένον) Cod. Bavar. & ed. pr. βίβληκε, quod quidem orationis series postulat. Forte

tamen integrum verbum, λείπει, vel simile quid, excidit.

Ἐφῳρευε, κατὰ τύχην, ἐκείνην ἀπεδήμει τὴν ἡμέραν, τῇ δεσποίνῃ διακονησόμενος. ἀνοίγει δὴ τὰς θύρας ὁ Σάτυρος, καὶ προήλθομεν. ὡς δὲ πάρμεν ἐπὶ τὰς πύλας, ἐπέβημεν τοῦ ὀχήματος. ἦμεν δὲ οἱ πάντες ἕξ, ἡμεῖς, καὶ ὁ Κλεινίας, καὶ δύο θεράποντες αὐτοῦ. Ἐπελαύνομεν οὖν τὴν ἐπὶ Σιδῶνα, καὶ περὶ μοίρας τῆς νυκτὸς δύο πάρμεν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ εὐθὺς ἐπὶ Βηρύτου τὸν δρόμον ἐποιοῦμεθα, νομίζοντες εὐρίσκειν ἐκεῖ ναῦν ἐφορμοῦσαν, καὶ οὐκ ἡτυχήσαμεν. ὡς γὰρ ἐπὶ τοῦ Βηρυτίων λιμένος ἤλθομεν, ἀναγόμενον σκάφος εὕρομεν, ἄρτι τὰ πρυμνήσια μέλλον ἀπολύειν. μηδὲν οὖν ἐρωτήσαντες ποῦ πλεῖ, μετασκευαζόμεθα ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἦν ὁ καιρὸς μικρὸν ἂνω τῆς ἑω. ἔπλει δὲ τὸ πλοῖον εἰς Ἀλεξάνδρειαν, τὴν μεγάλην τοῦ Νείλου πόλιν.

λβ'. Ἐχαιρον δὲ τὸ πρῶτον, ὁρῶν τὴν θάλατταν, οὐπω πελαγίζοντος τοῦ σκάφους, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς λι-

nops, qui nos observare consueverat, herae causa domo abscesserat. Aperta igitur a Satyro ianua, exivimus: vehiculumque numero sex, ego scilicet, Leucippe, Satyrus, Clinia, & famuli Cliniae duo, conscendimus, ac Sidonem cursum direximus. Nostisque parte altera exacta, eam ad urbem, mox Berytum, nulla interiecta mora, pervenimus, navem illic aliquam soluturam invenire credentes. Neque nos opinio fefellit. Nam simulac Berytiorum portum intravimus, navem iamiam soluturam comperimus, in eamque prius, quam, quo cursum teneret, sciscitaremur, nostra omnia contulimus, & paulo ante lucem ascendimus: ac tum demum Alexandriam, Aegypti urbem celeberrimam, petere illam cognovimus.

XXXII. Ibi vero ego primum omnium gavifus sum mare adspiciens, nondum abrepta in altum, sed in portu

μέσιν ἐποχουμένου. ὡς δὲ ἔδοξεν οὐρίον εἶναι πρὸς ἀνα-
γωγὴν τὸ πνεῦμα, θόρυβος ἦν πολὺς κατὰ τὸ σκά-
φος, τῶν ναυτῶν διαθεόντων, τοῦ κυβερνήτου κελεύον-
τος. ἐλκομένων τῶν κάλων ¹ ἡ κεραία ² περιήγето, τὸ
ἰστίον καθίετο, ἡ ναῦς ἀπεσαλεύετο, τὰς ἀγκύρας
ἀνέσπων, ὁ λιμὴν κατελείπετο, γῆν γὰρ ἐωρῶμεν ἀπὸ
τῆς γῆς κατὰ μικρὸν ἀναχωροῦσαν, ὡς αὐτὴν πλέου-
σαν. παιανισμὸς ἦν καὶ πολλή τις εὐχή. Θεοὺς σω-
τῆρας καλοῦντες, εὐφημοῦντες αἴσιον τὸν πλοῦν γενέ-
σθαι. τὸ πνεῦμα ἤρετο σφοδρότερον, τὸ ἰστίον ἐκυρτού-
το, καὶ εἴλκε τὴν ναῦν.

adhuc quiescente navi. Postea vero quam idoneus ad
exeundum ventus flare visus est, ingens in navi discur-
rentium nautarum, attractorum rudentum, gubernatoris
hortantis strepitus exortus: antenna obversa, velum fa-
ctum, navis in altum abrepta, sublatae ancorae, portus
relictus est, terra a navi, quasi ipsa navigaret, recedere
paulatim videbatur. Ibi tum plausus excitatus, multaeque
Deis fervoribus, quo prospera navigatione uti liceret,
preces effusae sunt. Interea venti vis augebatur, velum-
que implebat, ac navim propellebat.

¹ Ἐλκομένων τῶν κάλων) In
aliis, ut & editione, τῶν καλω-
δίων. Et mox ἡ κεραία περιήγειν, pro
περιήγето. Obvertebatur antenna.

Cornua velatarum obvertimus
antennarum.

Τὰς κεραίας περιήγομεν. Sed
omnes libri hic legunt, ἡ κε-
ραία περιήγειν. An περιήχει: tra-
his rudentibus antenna stridebat?
Illud melius, quod reposuimus,

nec aliter omnino scribendum.
Infra Lib. III: καὶ ὁ κυβερνήτης
περιήγειν ἐκίλευσε τὴν κεραίαν.

² Κεραία) Scholiastes Homeri
Iliad. Σ. Κεραία καλεῖται τὸ ἐπά-
νω τοῦ ἰστοῦ δεδεμένον πλάγιον
ξύλον, ἐν ᾧ ἔξάπτεται ἡ ὀβόη. Vo-
catur & κίρας infra L. V, ἐπὶ
τὸ κίρας ἦξα. Aelianus de nat.
anim. L. II, cap. 48 de corvis:
καθισμεντες ἐπὶ τὸ κίρας τῆς τεύξ.

λγ'. Ἐτυχε δέ τις ἡμῖν νεανίσκος παρασκηῶν¹,
ὅς, ἐπεὶ καιρὸς ἦν ἀρίστου, Φιλοφρονούμενος ἡμᾶς, συν-
αριστᾶν ἤξιον. καὶ ἡμῖν δὲ ὁ Σάτυρος παρέφερεν. ὥστε
εἰς μέσον καταθέμενοι ἃ εἶχομεν, τὸ ἄριστον ἐκοινω-
νοῦμεν, ἥδη δὲ καὶ λόγον. Λέγω δὴ πρῶτος· Πόθεν, ὦ
νεανίσκε, καὶ τίνα σε δεῖ καλεῖν; Ἐγὼ Μενέλαος,
εἶπεν· τὸ δὲ γένος Αἰγύπτιος. τὰ δὲ ὑμετέρα τίνα;
Ἐγὼ Κλειτοφῶν, οὗτος Κλεινίας, Φοίνικες ἄμφω.
Τίς οὖν ἡ πρόφασις ὑμῖν τῆς ἀποδημίας; Ἦν σὺ πρῶ-
τος ἡμῖν Φράσης, καὶ τὰ παρ' ἡμῶν ἀκούση.

λδ'. Λέγει οὖν ὁ Μενέλαος· Τὸ μὲν κεφάλαιον
τῆς ἐμῆς ἀποδημίας, ἔρως βάσκανος, καὶ θήρα δυσ-
τυχής. ἤρων δὲ μεираκίου καλοῦ. τὸ δὲ μεираκίον, Φι-

XXXIII. Forte autem ea ipsa in navi prope nos iuven-
nis quidam sedebat: qui, quoniam cibi capiendi tempus
venerat, perhumane nos, ut una edere liceret, rogavit.
Quamobrem cum Satyrus, quae nobis paraverat, iam
promere coepisset, ea omnia in commune conferentes,
prandio, colloquioque nos mutuo participavimus. Atque
ego prior: Cuias tu, inquam, adolescens, es, quodve tibi
nomen est? Tum ille: Aegyptius, inquit, sum, ac Me-
nelao mihi nomen est. De vobis autem ecquid mihi re-
sponderis? Cui ego: Clitophon, inquam, vocor, hic au-
tem Clinia, Phoenices ambo. Quenam vero causa vestrae
profectionis? Si tu navigationis tuae causam nobis recen-
sueris, nos nostrae contra tibi aperiemus.

XXXIV. Tum Menelaus: Meae, inquit, navigationis
fumma est, amor invidus, & venatio infelix. Formosi enim
adolescentuli amore ardebam. Adolescentulus venationi de-

1 Παρασκηῶν) Σκηνή erat lo-
cus in puppi, ubi gubernator
ac praetor sedebant sub taber-

naculo. Pollux: Σκηνή ὀνομάζε-
ται τὸ πηγνύμενον στρατηγῶ ἢ
τριηράρχῃ.

λόβηρον ἦν. ἐπεῖχον τὰ πολλὰ, κρατεῖν οὐκ ἠδυνάμην. ὥς δ' οὐκ ἔπειθον, εἰπόμεν καὶ γὰρ ἐπὶ τὰς ἄγρας. ἐθῆρῳμεν οὖν ἱππεύοντες ἅμω, καὶ τὰ πρῶτα εὐτυχούμεν, τὰ λεπτὰ διώκοντες τῶν θηρίων. ἐξαίφνης δὲ σὺς τῆς ὕλης προπηδᾷ. καὶ τὸ μεираάκιον ἐδιώκεν, καὶ ὁ σὺς ἐπιστρέφει τὴν γένυν, καὶ ἀντιπρόσωπος ἐχώρει δρόμῳ. καὶ τὸ μεираάκιον οὐκ ἐξέτρεπτο. βοῶντος ἐμοῦ, καὶ κεκραγότες, ἔλκε τὸν ἵππον μετενέγκας τὰς ἡνίας, πονηρὸν τὸ θηρίον, ἀλλάξας δὲ ὁ σὺς σπουδῆς ἔτρεχεν ὡς ἐπ' αὐτὸν, καὶ οἱ μὲν συνέπιπτον ἀλλήλοις· ἐμὲ δὲ τρόμος, ὡς εἶδον, λαμβάνει, καὶ φοβούμενος μὴ Φθάσῃ τὸ θηρίον, καὶ πατάξῃ τὸν ἵππον, ἐναγκυλισάμενος τὸ ἀκόντιον, πρὶν ἀκριβῶς καταστοχάσασθαι τοῦ σκοποῦ, πέμπω τὸ βέλος. τὸ δὲ μεираάκιον παραθέον ἀρπάζει τὴν βολήν. τίνα οἶε με τότε ψυχὴν

ditus erat: a qua tamen eum plerumque revocabam, abducere tamen omnino nequibam. Itaque cum non obtemperaret, venantem ipse quoque sequebar. Ac cum equestres ambo venatum semel exivissemus, quamdiu quidem infirmiores feras persecuti fuimus, res e sententia processit: sed cum tandem aper improvise e silva prodiiisset, adolescens illum persequitur, aper se convertens cum fulmineis dentibus adversus stabat, ille vero loco non cessit, me etiam reclamante, atque, ut equum sustineret, habenasque adduceret, quoniam immanis bellua esset, admonente. Aper in adolescentem magna vi cursum direxit, amboque alter in alterum impetum fecerunt. Quod simulac vidi, equidem cohorrui, veritusque, ne bellua eum assqueretur, & equum ictu prosterneret, iaculum, quod gerebam, minime, quo intenderem, praevidens, conieci: factumque est, ut, dum praetercurrit adolescens, ipse vulnus exceperit. Quem vero mihi animum fuisse tum putas?

ἔχειν; εἰ καὶ ψυχὴν εἶχον ὅλως, ὥς ἂν ἄλλος τις ἀποθάναι ζῶν. τὸ δὲ οἰκτρότερον, τὰς χεῖρας ὤρεγέ μοι, μικρὸν ἔτι ἐμπνέων, καὶ περιέβαλλεν, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἐμίσει με τὸν πονηρὸν, ὃ ὑπ' ἐμοῦ πεφονευμένος, ἀλλὰ τὴν ψυχὴν ἀφῆκε, τῇ φονευσάσῃ μου περιπλεκόμενος δεξιᾷ. ἄγουσιν οὖν με ἐπὶ τὸ δικαστήριον οἱ τοῦ μεираκίου γονεῖς οὐκ ἄκοντα· καὶ γὰρ ἀπελθὼν ἀπελογούμην οὐδέν, θανάτου δὲ ἐτιμώμην ἐμαυτόν. ἐλεήσαντες οὖν οἱ δικασταὶ προσετιμῆσαντό μοι τριετὴ φυγὴν ἧς νῦν τέλος ἐχούσης, αὐτίς ἐπὶ τὴν ἐμαυτοῦ καταίρω. Ἐπεδάκρυσεν ἡ Κλεινίας, αὐτοῦ λέγοντος ταῦτα· Πάτροκλον πρόφασιν¹ ἀναμνησθεῖς

si modo animi quidquam mihi omnino relictum fuit, tale utique fuit, quale in uno aliquo animam efflante esse consuevit. Quod autem omnium luctuosissimum fuit, manus mihi spirans adhuc porrigebat, amplexabaturque: tantumque abest, ut, a quo interfectus fuerat, me fontem odio haberet, ut dexteram etiam vulneris auctorem tenens animam efflaret. Hac me de causa in ius adolescentis parentes vocarunt, sane non invitum: sistens enim non solum excusatione aliqua usus non sum, sed etiam morte dignum ipse me censui. Verumtamen misericordia commoti iudices annos tres exfulare me iusserunt. Quod tempus cum effluerit, nunc in patriam revertor. Haec dum Menelaus commemoraret, Clinia Chariclis recordatus, non potuit, quin quasi sub praetextu Patrocli lacrimaretur.

1 Πάτροκλον πρόφασιν) Notum illud proverbium ex illo Homericō: Πάτροκλον πρόφασιν. Cum captivae mulieres Troianae praeficarum more cogentur lamentari Patrocli mortem, veras quidem lacrimas fundebant, sed non propter Patroclum. Nam suas misérias captivitatemque defle-

bant. Patroclus illi fletui praetextus erat. Vera causa sua sibi miseranda fors. Ideo flebant Πάτροκλον πρόφασιν. Ita & iste Clinias illacrimavit narrationi Menelai Πάτροκλον πρόφασιν, non ob Menelai casum & infortunium, sed ob suum illi simile ac paene germanum.

Χαρικλέους. Καὶ ὁ Μενέλαος· Τὰ ἡμᾶς δακρύεις;
ἔφη· ἢ καὶ σέ τι τοιοῦτον ἐξήγαγεν; Στενάξας οὖν
ὁ Κλεινίας, καταλέγει τὸν Χαρικλέα καὶ τὸν ἵπ-
πον, καὶ γὰρ τὰ ἑαυτοῦ.

λέ· Ὅρων οὖν ἐγὼ τὸν Μενέλαον κατηΐη πάνυ
τῶν ἑαυτοῦ μεμνημένον, τὸν δὲ Κλεινίαν ὑποδακρύον-
τα μνήμη Χαρικλέους, βουλόμενος αὐτοὺς τῆς λύπης
ἀπαγαγεῖν, ἐμβάλλω λόγον ἐρωτικῆς ἐχόμενον ψυχ-
αγωγίας. καὶ γὰρ οὐδὲ ἡ Λευκίππη παρῆν, ἀλλ'
ἐν μυχῶ ἐκάβευδε τῆς νηός. λέγω δὴ πρὸς αὐτοὺς ὑπο-
μειδιῶν· Ὡς παρὰ πολὺ κρατεῖ μου Κλεινίας; ἐβού-
λετο γὰρ λέγειν κατὰ γυναικῶν, ὥσπερ εἰώθει. ῥᾶον
δ' ἂν εἴποι νῦν, ἤτοι ὡς κοινωνὸν ἔρωτος εὐράν. οὐκ οἶδα
γὰρ, πῶς ἐπιχωριάζει νῦν ὁ εἰς τοὺς ἄρρενας ἔρως. Οὐ
γὰρ πολὺ ἄμεινον, ὁ Μενέλαος ἔφη, τοῦτο ἐκείνου;

Quamobrem Menelaus: Meane, inquit, causa lacrimas
istas profundis, an vero similis te quoque casus ali-
quis exfulare cogit? Tum Clinia non sine multis suspi-
riis Chariclis & equi eventum narravit. Post quem meum
ipse quoque pensum absolvi.

XXXV. Dein vero cum Menelaum rerum suarum re-
cordatione valde tristem, Cliniam vero ob Chariclis me-
moriam etiam lacrimantem vidissem, moerorem ambo-
rum abstergere cupiens, sermonem amatoria voluptate per-
fufum excitavi: aberat enim tum Leucippe, in occultiore
navis parte somnum capiens: ac conversus ad eos, subri-
densque, Quanto, inquam, me Clinias potentior: & id
nunc etiam, (in mulieres enim, uti mos suus est, invehi
peroprat) eo facilius faciet, quod amoris focium invenit.
Quid autem in causa sit, quamobrem tam multi puero-
rum amoribus delectentur, ipse sane non video. Tum Me-
nelaus: An non hic, inquit, muliebri longe praestantior

Achill. Tat.

G

καὶ γὰρ ἀπλούστεροι παῖδες γυναικῶν, καὶ τὸ κάλλος αὐτοῖς δριμύτερον εἰς ἡδονήν. Ποῖ δριμύτερον; ἔφη· ὅτι παρακύψαν μόνον οἴχεται, καὶ οὐκ ἀπολαῦσαι δίδωσι τῷ φιλοῦντι, ἀλλ' ἔοικε τῷ τοῦ Ταντάλου πόματι; πολλάκις γὰρ ἐν ᾧ πίνεται, πέφευγεν, καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἐραστής οὐχ εὐρῶν πιεῖν. τὸ δὲ ἔτι πινόμενον, ἀρπάζεται πρὶν ὁ πίνων κορεσθῇ. καὶ οὐκ ἔστιν ἀπὸ παιδὸς ἀπελθεῖν ἐραστὴν ἄλυπον ἔχοντα τὴν ἡδονήν· καταλείπει γὰρ ἔτι διψῶντα.

λοτ'. Καὶ ὁ Μενέλαος Ἀγνοεῖς, ᾧ Κλειτοφῶν, ἔφη, τὸ κεφάλαιον τῆς ἡδονῆς. ποθεινὸν γὰρ αἰεὶ τὸ ἀκόρεστον. τὸ μὲν γὰρ εἰς χρῆσιν χρονιώτερον, τῷ κόρῳ μαραίνει τὸ τερπνόν· τὸ δὲ ἀρπαζόμενον καινόν· ἔστιν αἰεὶ, καὶ μᾶλλον ἀνθεῖ. οὐ γὰρ γεγηρακυῖαν ἔχει τὴν

est? Mulieribus enim simpliciores pueri sunt, eorumque forma ad movendos iucunditate sensus vehementior. At quo pacto, inquam ego, vehementior? An quia, simul atque apparuit, evanescit, nec amanti sui perfruendi potestatem facit, sed Tantali poculo similis videtur? Saepe enim etiam inter bibendum avolat, amansque nihil, quod hauriat, amplius inveniens, abire cogitur. Atque id etiam, quod iam haustum est, prius eripitur, quam qui bibit, exsaturetur. Quid, quod fieri nequit, a puero amans ut discedat, quin moerore delibutam voluptatem sentiat; utpote qui sitiens adhuc deferatur.

XXXVI. Tum Menelaus: At tu, inquit, nescis, o Clitophon, quid in voluptate summum sit. Illud quidem certe optandum est semper, quod nullam satietatem habet. Nam, quae ad fruendum nobis diuturniora sunt, ea delectationem, satietatis fastidio tollunt. Quae vero eripiuntur nonnunquam, recentia semper fiunt, & in dies efflorescunt: eorum enim voluptas nunquam senescit: sed

ἡδονὴν, καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσον συναλαττοῦται τῷ χρό-
 νῳ, τοσοῦτον εἰς μέγεθος ἐκτείνεται πόθῳ. καὶ τὸ πό-
 θον διὰ τοῦτο τῶν ἄλλων εὐμορφότερόν ἐστι τῶν φυ-
 τῶν, ὅτι τὸ κάλλος αὐτοῦ Φεύγει ταχύ. δύο γὰρ ἐγὼ
 νομίζω κατὰ ἀνθρώπους κάλλει πλανᾶσθαι, τὸ μὲν
 οὐράνιον, τὸ δὲ πάνδημον, ὥσπερ τοῦ κάλλους αἱ χορ-
 ηγοὶ Θεαί. ἀλλὰ τὸ μὲν οὐράνιον ἄχθεται θνητῷ
 κάλλει δεδεμένον, καὶ ζητεῖ πρὸς οὐρανὸν ταχύ Φεύ-
 γειν· τὸ δὲ πάνδημον, ἔρριπται κάτω, καὶ ἐγχαρονίζει
 περὶ τοῖς σώμασιν. εἰ δὲ καὶ ποιητὴν δεῖ λαβεῖν μάρ-
 τυρα τῆς οὐρανίας τοῦ κάλλους ἀνόδου, ἄκουσον Ὀμή-
 ρου, λέγοντος·

Τὸν καὶ ἀνηρεῖψαντο Θεοὶ Διὶ οἰνοχοεύειν

Κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.

Οὐδεμία δὲ ἀνίετο ἢ ποτε εἰς οὐρανοὺς διὰ κάλλος
 γυνή. καὶ γὰρ γυναιξὶν κεκοινῶνῃκεν ὁ Ζεὺς. ἀλλὰ

quantum iis temporis brevitatem demittitur, tantum desiderii
 magnitudine accedit: proptereaque plantis aliis rosa for-
 miosior iudicatur, quod pulchritudo eius brevi deflorescit.
 Sane vero duas ego inter mortales pulchritudines vagari
 censeo, coelestem alteram, alteram vulgarem: quae quasi
 formae largitricem Deae sunt. Coelestis mortali formae ad-
 iungi moleste fert, eoque ad coelum quamprimum evo-
 lare nititur. Vulgaris humi serpit, corporibusque adhae-
 ret. Quod si pulchritudinis ad coelum volantis testem poë-
 tam adhibere oporteat, Homeri versus huncce audi:

Incenſi forma quem Diſ rapuere, Tonanti

Pocula ut ambroſio miſceret plena liquore,

Exigeretque ſuum Diis cum immortalibus aevum.

Nulla vero mulier pulchritudinis gratia in coelum unquam
 aſcendit, quamvis cum mulieribus conſueverit Iuppiter:

Ἀλκμήνην μὲν ἔσχεν πένθος καὶ Ουγὴ Δαναὴν δὲ, λάρναξ καὶ θάλασσα· Σεμέλη δὲ πυρὸς γέγονε τροφή. ἂν δὲ μεираκίου Φρυγὸς ἐρασθῇ, τὸν οὐρανὸν αὐτῷ δίδωσιν, ἵνα καὶ συνοικῇ, καὶ οἶνοχόον ἔχῃ τοῦ νέκταρος· ἢ δὲ πρότερον διάκονος τῆς τιμῆς ἐξέωσται. ἦν γάρ, οἶμαι, γυνή.

λζ'. Ὑπολαβὼν οὖν ἐγώ· Καὶ μὴν οὐράνιον, ἔφην, ἔοικε μᾶλλον εἶναι τὸ τῶν γυναικῶν κάλλος, ὅσον μὴ ταχὺ φθείρεται. ἐγγὺς γὰρ τοῦ Θείου τὸ ἄφθαρτον. τὸ δὲ κινούμενον ἐν θορᾷ θνητὴν τὴν φύσιν μιμούμενον, οὐκ οὐράνιον ἐστίν, ἀλλὰ πάνδημον. ἡράσθῃ μεираκίου Φρυγὸς, ἀνήγαγεν εἰς οὐρανούς τὸν Φρύγα. τὸ δὲ κάλλος τῶν γυναικῶν αὐτὸν τὸν Δία κατήγαγεν ἐξ οὐρανοῦ διὰ γυναῖκά ποτε Ζεὺς ἐμύκησατο· διὰ γυναῖκά ποτε Σάτυρος ὠρχήσατο, καὶ

sed Alcmena in luctum incidit, ac fugere coacta est: Danaën arca & mare suscepit: Semelen ignis absumsit. Cum autem Phrygii adolescentis amore captus esset, in coelum eum sustulit, quo & una secum habitaret, & nectar mitteret, priore administratore, mulierem enim fuisse putato, abdicato.

XXXVII. Tum ego, fermone arrepto: Coelestis magis, inquam, mulierum forma mihi esse videtur, ea potissimum ratione, quod earum forma non admodum cito interit. Prope enim ad divinitatem accedit, quod ab interitu longe abest. Contra, non coeleste, sed terrenum vocari debet, quidquid interitui proximum est, dum mortalem imitatur naturam. Phrygium quidem adolescentem dilexit Iuppiter, atque in coelum sustulit: sed idem etiam de coelo a muliebri forma detractus est; saneque mulieris causa in taurum quondam se commutavit. Eadem de re

χρυσὸν πεποίηκεν ἑαυτὸν ἄλλη γυναικί. οἶνοχοεῖτω μὲν Γανυμήδης, μετὰ δὲ τῶν θεῶν Ἥρα πινέτω, ἵνα ἔχῃ διάκονον μειράκιον γυνή. ἐλεῶ δὲ αὐτοῦ καὶ τὴν ἀρπαγὴν. καὶ ὄρνις ἐπ' αὐτὸν κατέβη ὠμηστής, ὁ δὲ ἀναρπαστὸς γενόμενος ὑβρίζεται, καὶ ἔσικεν τυραννουμένῳ· καὶ τὸ θεάμα ἐστὶν αἰσχιστον, μειράκιον ἐξ ὀνύχων κρεμάμενον. Σεμέλην δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνήγαγεν, οὐκ ὄρνις ὠμηστής, ἀλλὰ πῦρ. καὶ μὴ θαυμάσῃς εἰ διὰ πυρός τις ἀναβαίνει εἰς οὐρανόν. οὕτως ἀνέβη Ἥρακλῆς. εἰ δὲ Δανάης τὴν λάρνακα γελαῖς, πῶς τὸν Περσέα σιωπᾶς; Ἀλκμήνῃ δὲ τοῦτο μόνον δῶρον ἀρκεῖ, ὅτι δι' αὐτὴν ἐκλείψεν ὁ Ζεὺς τρεῖς ὅλους ἡλίους. Εἰ δὲ δεῖ μεθέντα τὰς μυθολογίας, αὐτὴν εἰπεῖν τὴν ἐν τοῖς ἔργοις ἡδονήν· ἐγὼ μὲν πρωτόπειρος ὢν εἰς γυναῖκας, ὅσον ὁμιλῆσαι ταῖς εἰς Ἀφροδίτην

Satyri formam induit, atque in aurum se convertit. Misceat sane Diis vinum Ganymedes, dum cum iis Iuno quoque accumbat, quo etiam mulier adolescentem habeat administratorem. Me vero raptus quoque illius miseret: crudivora enim avis eum rapuit: contumeliaque affecit non admodum ab ea diversa, quam tyrannide oppressi perpetiuntur: cum alioqui adspectu etiam foedum sit adolescentem ex unguibus pendentem spectare. Semelen non crudivora volucris, sed flamma, in coelum sustulit. Nec vero mirum tibi videatur, aliquos ab igne sublatos in coelum ascendisse: neque enim Hercules alio pacto ascendit. Quod si Danaë arcam rides, cur Persei mentionem non facis? Alcmenae illud unum munus satis fuit, Iovem tres integros eius causa dies mundo eripuisse. Ac fabulis omis- sis, verae voluptatis, quae muliebri ex usu percipitur, mentionem facere opus est. Ego mulieres primum modo expertus, quantum quidem cum iis, quae pretio prostant,

πωλουμέναις, ἄλλος γὰρ ἂν ἴσως εἰπεῖν τι καὶ πλεόν
 ἔχοι μεμνημένος· εἰρήσεται δέ μοι, καὶ μετρίως ἔχω
 πείρας. γυναιξὶ μὲν οὖν ὑγρὸν μὲν τὸ σῶμα ἐν ταῖς
 συμπλοκαῖς· μαλθακὰ δὲ τὰ χεῖλη πρὸς τὰ Φιλή-
 ματα. καὶ διὰ τοῦτο μὲν ἔχει τὸ σῶμα ἐν τοῖς ἀγ-
 καλίσμασιν, ἐν δὲ ταῖς σαρξὶν ὅλον ἐνηρμοσμένον. ὁ
 δὲ συγγινόμενος προσβάλλει τὴν ἡδονήν, ἐγγίζει δὲ
 τοῖς χείλεσιν ὥσπερ σφραγίδας τὰ Φιλήματα. Φιλεῖ
 δὲ τέχνη, καὶ σκευάζει τὰ Φιλήματα γλυκύτερον. οὐ
 γὰρ μόνον ἐθέλει Φιλεῖν τοῖς χείλεσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς
 ὀδοῦσι συμβάλλεται, καὶ περὶ τὸ τοῦ Φιλοῦντος στό-
 μα βόσκεται, καὶ δάκνει τὰ Φιλήματα. ἔχει δὲ τινὰ
 καὶ μασθὸς ἐπαφώμενος ἰδίαν ἡδονήν. ἐν δὲ τῇ τῆς
 Ἀφροδίτης ἀκμῇ, οἰστρεῖ μὲν ὑφ' ἡδονῆς· περικέχνηε
 δὲ Φιλοῦσα καὶ μαίνεται. αἱ δὲ γλῶτται τοῦτον τὸν
 χρόνον Φοιτῶσιν ἀλλήλαις εἰς ὁμιλίαν, καὶ ὡς δύναν-

licuit, forte enim experientior aliquis plura dicere queat, ego, inquam, tametsi huius rei modicus mihi usus adfit, dicam tamen, corpus amplexatu tenerum, labra basiatu mollia esse. Atque hac de causa mulier cum ulnas, tum carnem, ad id omnino apte conformata sortita est. Sane qui ad mulierem sese applicat, is vere voluptatem amplectitur, labrisque oscula, tanquam qui signa in epistolis apponit, imprimit. Illa vero artificiose osculatur, maioreque condita suavitate basia praebet: non solum enim labris suaviari sat habet, sed etiam dentibus configit, & circum basiantis ora depascitur, ac basia ipsa mandit. Iam vero etiam in mammarum attrectatu non aspernanda quaedam inest iucunditas. In ipso autem venerei complexus calore, voluptate, quasi oestro, concitata, & basians mordet, & insanit: tum linguae mutuo concurrunt, ac se ipsas,

ται βιάζονται καίκεῖναι Φιλεῖν. σὺ δὲ μείζονα ποιεῖς τὴν ἡδονήν, ἀνοίγων τὰ Φιλήματα. πρὸς δὲ τὸ τέρμα αὐτῆς τῆς Ἀφροδίτης ἡ γυνὴ γενομένη πέφυκεν ἄσθμαίνειν ὑπὸ καυματώδους ἡδονῆς. τὸ δὲ ἄσθμα σὺν πνεύματι ἐρωτικῷ μέχρι τῶν τοῦ στόματος χειλέων ἀναθοροῦν, συντυγχάνει πλανωμένῳ τῷ Φιλήματι, καὶ ζητοῦντι καταβῆναι κάτω. ἀναστρέφει δὲ σὺν ἄσθματι καὶ τὸ Φίλημα, καὶ μιχθὲν ἔπεται, καὶ βάλλει τὴν καρδίαν. ἡ δὲ ταραχθεῖσα τῷ Φιλήματι, πάλλεται. εἰ δὲ μὴ τοῖς σπλάγχχνοις ἦν δεδεμένη, ἠκολούθησεν ἂν ἐλκυσθεῖσα τοῖς Φιλήμασιν. Παίδων δὲ Φιλήματα μὲν ἀπαίδευτα, περιπλοκαὶ δὲ ἀμαθεῖς, Ἀφροδίτῃ δὲ ἀργῇ, ἡδονῆς δὲ οὐδέν.

λη'. Καὶ ὁ Μενέλαος· Ἀλλὰ σὺ μοι δοκεῖς, ἔφη, μὴ πρωτόπειρος, ἀλλὰ γέρων εἰς Ἀφροδίτην τυγχάνειν· τοσαύτας ἡμῖν κατέχεας γυναικῶν περιεργίας.

quoad eius fieri potest, osculari nituntur. Tu vero basia in apertum proferens voluptatem reddis maiorem. Sub ipsum congressus finem dulcedinis ardore quodam victa mulier anhelare consuevit, anhelitus autem huiusmodi amatorio spiritu comitatus ad summa labra pervenit, errantique osculo, & ad imas pectoris partes descendere quaerenti obviam fit. Tunc basium ipso cum anhelitu regreditur, amboque in unum coeuntes cor pulfant, quod basio conturbatum salit: ac, nisi visceribus nexum haereret, sequeretur utique, & cum basiis ascenderet. Pueros oscula rudia sunt, complexus indocti, venus languida, omnique prorsus iucunditate destituta.

XXXVIII. Tum Menelaus: Tu quidem certe, inquit, non Venerem nunc primum attigisse, verum in ea consenuisse mihi videris: ita multas nobis mulierum curiositates enu-

ἐν-μέρει δὲ καὶ τὰ τῶν παίδων ἀντάκουσον. γυναιξὶ
 μὲν γὰρ πάντα ἐπίπλαστα, καὶ τὰ ῥήματα καὶ τὰ
 σχήματα, καὶ εἶναι δόξη καλὴ, τῶν ἀλειμμάτων ἢ
 πολυπράγμων μηχανή. καὶ ἔστιν αὐτῆς τὸ κάλλος
 ἢ μύρων, ἢ τριχῶν βαφῆς, ἢ καὶ Φιλημάτων. ἂν δὲ
 τῶν πολλῶν τούτων γυμνάσης δόλων, ἔοικε κολοῖῳ
 γεγυμνωμένῳ τῶν τοῦ μύθου πτερῶν. τὸ δὲ κάλλος
 τὸ παιδικὸν οὐκ ἀρδύεται μύρων ὁσφραῖς, οὐδὲ δολε-
 ραῖς καὶ ἀλλοτριαῖς ὁσμαῖς. πάσης δὲ γυναικῶν μυρα-
 λοιφίας ἥδιον ὁδῶθεν ὁ τῶν παίδων ἰδρώς. ἔξεστι δὲ
 αὐτῷ καὶ πρὸ τῆς ἐν Ἀφροδίτῃ συμπλοκῆς, καὶ ἐν
 παλαιστρᾷ συμπεσεῖν, καὶ Φανερώς περιχυθῆναι
 καὶ οὐκ ἔχουσιν αἰσχύνῃν αἱ περιπλοκαί, καὶ εὐ μαλ-
 θάσσει τὰς ἐν Ἀφροδίτῃ περιπλοκάς ὑγρότητι σαρ-
 κῶν, ἀλλ' ἀντιτυπεῖ προσάλληλα τὰ σώματα, καὶ
 περὶ τῆς ἡδονῆς ἀβλεῖ. τὰ δὲ Φιλήματα σοφίαν μὲν

merasti. Sed vicissim tu quoque audi, quaenam e puero-
 rum amoribus voluptas percipiatur. In muliere cum ver-
 ba tum reliqua omnia fucis plena sunt: ac si qua formosa
 videatur. ea est operosa pigmentorum moles: cuius for-
 ma omnis alia nulla ex re, quam aut unguentis, aut tinctis
 capillis, aut bastiationibus constat. E quibus fucum si de-
 traxeris, nae graculo pennis, ut habetur in fabulis, de-
 nudato similem iudicabis. Puerorum autem forma non pi-
 gmentorum fucis illinitur, non adulterinis aut externis per-
 fricatur odoribus. Omnibus autem mulierum omnium un-
 guentis e puerorum sudore afflatus odor antecellit. Iam
 vero etiam ante venereos congressus palaestra cum iis de-
 certare, palamque, ac sine rubore amplecti licet: neque
 ulla est carnis teneritas, quae complexuum rationi cedat;
 sed corpora sibi mutuo resistunt, ac voluptate contendunt.
 Basia quoque muliebrem illam diligentiam minime sapiunt,

οὐκ ἔχει γυναικείαν, οὐδὲ μαγγανεύει τοῖς χεῖλεσιν εἶναι μωρὰν ἀπάτην. ὥς δὲ οἶδε, Φιλεῖ, καὶ οὐκέτι τέχνης, ἀλλὰ τῆς φύσεως τὰ Φιλήματα. αὐτὴ δὲ παιδὸς Φιλήματος εἰκὼν, εἰ καὶ νέκταρ ἐπήγνυτο, καὶ χεῖλος ἐγίνετο, τοιαῦτα ἂν ἔσχε τὰ Φιλήματα. Φιλῶν δὲ οὐκ ἂν ἔχοις κόρον, ἀλλ' ὅσον ἐμφορῇ, διψεῖς ἐτι Φιλεῖν, καὶ οὐκ ἂν ἀποσπάσειας τὸ στόμα, μέχρῃς ἂν ὑφ' ἡδονῆς ἐκφύγοις τὰ Φιλήματα.

nec stulto errore labris illito decipiunt. Puer, quemadmodum quidem novit, suavia dat, iam non ab arte aliqua, sed a natura ipsa proficiscentia. Saneque basii puerilis imago eiusmodi est, ut si quis concretum atque in labra commuratum nectar oscularetur. Ex quo fieri modo ullo nequit, ut aliqua basiandi tibi fatietas oriatur: quin immo quo plus haurias, hoc vehementiore siti labores, neque os inde abstrahere possis, donec prae voluptate basia ipse refugias.

Λ Ο Γ Ο Σ Τ Ρ Ι Τ Ο Σ .

ΤΡΙΤΗΝ δὲ ἡμέραν πλεόντων ἡμῶν, ἐξ αἰθρίας πολλῆς αἰφνίδιον ἀχλὺς περιχεῖται, καὶ τῆς ἡμέρας ἀπολώλει τὸ φῶς· ἐγείρεται δὲ κάτωθεν ἄνεμος ἐκ τῆς θαλάσσης, κατὰ πρόσωπον τῆς νῆος, καὶ ὁ κυβερνήτης περιάγειν ἐκέλευσε τὴν κεραίαν. καὶ σπουδῇ περιήγον οἱ ναῦται· πῇ μὲν τὴν ὁδὸν ἐπὶ θάτερα συνάγοντες ἄνω τοῦ κέρως βία· τὸ γὰρ πνεῦμα σφοδρότερον ἔμπεσόν ἀνέβλεκεν οὐκ ἐπέτρεπε· πῇ δὲ πρὸς θάτερον μέρος φυλάττοντες τοῦ πρόσθεν μέτρου. καθ' ὃ συνέβαινε οὖριον εἶναι τῇ περιαγωγῇ τὸ πνεῦμα, κλίνεται δὴ κοῖλον τοιχίσαν τὸ σκάφος, καὶ ἐπὶ θάτερα μετεωρίζεται, καὶ πάντα πρηνὲς ἦν. καὶ ἐδόκει τοῖς πολλοῖς ἡμῶν αἰεὶ περιτραπήσεσθαι καβάπαξ ἐμπίπτοντος τοῦ πνεύματος. μετασκευαζόμεθα οὖν ἅπαν-

LIBER TERTIUS.

TERTIO die cum serenissimo coelo navis cursum teneret, obortae improvise tenebrae omnia obscura viderunt, ventusque ab imo mari navi adversus exortus est. Quamobrem gubernator antennam obverti iussit. Itaque nautae confestim fecerunt, collecto per vim ab altera tantum parte velo. Nam cum vehementius flaret ventus, impedimentoque esset, quo minus ab altera contrahi posset, illud eo statu, quo prius fuerat, relinquere coacti sunt. Ex quo accidit, ut maior ea obversione ventus ingrueret. Iam navis pars altera deprimebatur, altera elevabatur, ita ut praecipue omnino ageretur, & nostrum plerique subinde eversum iri navigium putabamus, vento cum impetu irrumpente. Itaque ad altiore[m] omnes navis partem ascen-

τες εἰς τὰ μετέωρα τῆς νηὸς, ὅπως τὸ μὲν βαπτίζομενον τῆς νηὸς ἀνακουφίσαιμεν, τὸ δὲ τῇ προσθήκῃ βιασάμενοι κατὰ μικρὸν, καθέλοιμεν εἰς τὸ ἀντίρροπον. πλεον δὲ ἡνύομεν οὐδέν. ἀνέφερε γὰρ ἡμᾶς μᾶλλον κορυφούμενον τὸ ἔδαφος τῆς νηὸς, ἢ πρὸς ἡμῶν κατεβιβάζετο. καὶ χρόνον μὲν τινα διαταλαντουμένην οὕτω τὴν ναῦν τοῖς κύμασιν ἐπαλαίομεν εἰς τὸ ἀντίρροπον καθελεῖν· αἰφνίδιον δὲ μεταλλάττεται τὸ πνεῦμα ἐπὶ θάτερα τῆς νηὸς, καὶ μικροῦ βαπτίζεται τὸ σκάφος· τοῦ μὲν τέως εἰς κύμα κλιβέντος, ἀναβορόντος ὁξείᾳ ῥοπῇ· θατέρου δὲ ἡωρεῖτο¹ καταρραγέντος εἰς τὴν θάλατταν. κωκυτὸς οὖν αἶρεται μέγας ἐκ τῆς νηὸς, καὶ μετοικία πάλιν, καὶ δρόμος μετὰ βοῆς ἐπὶ τὰς ἀρχαίας ἑδρας· καὶ τρίτον καὶ τέταρτον καὶ πολλάκις τὸ αὐτὸ πάσχοντες κοινὴν ταύτην εἵχομεν τῷ σκάφει τὴν πλάνην. πρὶν μὲν γὰρ μετασκευάσασθαι

dimus, simul ut demersam aliam allevaremus, simul ut aequaliter distributo onere toto aequalis ferretur. Sed hoc frustra fuit. Tantum enim abfuit, ut navis a nobis fundus deprimeretur, ut ab eo ipsi magis etiam attolleremur. Nos quidem fluctuantem navim aequilibrem aliquamdiu tenere conati fuimus: verum in alteram eius partem mutatus improviso ventus incubuit: parumque abfuit, quin eam demergeret; depressam scilicet antea partem magno impetu sustollendo, & sublatam deprimendo. Quocirca ingens in navi luctus obortus est, omnesque priorem ad locum, non sine cursu & clamore redire cogebarur. Ac deinceps tertio, & quarto, ac saepius etiam eundem casum experti, eodem cum navi errore ducebamur. Prius

¹ Θατέρου δὲ ἡωρεῖτο) Locus gatur: θατέρου δὲ, ὡς ἐχέιτο ἡωρεῖ-
mutilus. Sensus postulat, ut le- το, κατάρραγ. εἰς τ. θ.

τὸ πρῶτον, δίαυλος ἡμᾶς διαλαμβάνει δεύτερος.

Β'. Σκευοφοροῦντες οὖν κατὰ τὴν ναῦν διὰ πάσης ἡμέρας, δολιχόν τινα τῦτον δρόμον μύριον ἐπονοῦμεν, αἰεὶ τὸν θάνατον προσδεκῶντες. καὶ ἦν, ὡς εἰκός, οὐ μακράν. περὶ γὰρ μεσημβρίας δείλην ὁ μὲν ἥλιος τέλεον ἀρπάζεται, ἐωρῶμεν δὲ ἑαυτοὺς ὡς ἐν σελήνῃ. πῦρ μὲν ἀπ' αὐτῆς ἵπταται, μυκᾶται δὲ βροντὴν οὐρανός, καὶ τὸν αἶρα γεμίζει βόμβος, ἀντεβόμβει δὲ κάτωθεν τῶν κυμάτων ἡ στάσις¹, μεταξὺ δὲ οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης ἀνέμων ποικίλων ἐσύριζε ψόφος. καὶ ὁ μὲν αἶθρ' εἶχεν σάλπιγγος ἦχον, οἱ δὲ κάλοι περὶ τὴν ὁδόνην πίπτοντες, ἀντιπαταγοῦντες ἐτετρίγεσαν. ἐφόβει δὲ τὰ ξύλα τῆς νηὸς ῥηγνύμενα, μὴ κατὰ μικρὸν ἀνοιχθεῖν τὸ σκάφος τῶν γόμφων ἀποσπωμένων. γέργρα δὲ περὶ πᾶσαν τὴν ναῦν ἐκεκάλυπτο. καὶ γὰρ

enim quam primum cursum confecissemus, nos secundus excipiebat.

II. Comportantes igitur totum diem farcinas, idem curriculum millies, quasi duplex uno cursu stadium curreremus, confecimus, mortem semper expectantes: quae sane, uti credi par est, non longe aberat. Nam post meridiem sol nobis omnino ereptus fuit: neque alter alterum cernebamus, nisi ut sit luna lucente. Flamma inter nubes coruscabat, coelum tonitru mugiebat, aër strepitu implebatur. Surgentes ab imo, ac mutuo sese collidentes fluctus adstrepebant, inter coelum & mare diversorum ventorum murmura resonabant, aërque tubae instar clangorem fundebat: attriti ac disrupti a velo funes decidebant. Illud etiam timebatur, ne, comminutis tabulis & convulsis clavis, navis solveretur. Iam vero testa eius omnia undis, quae innumerae influebant, operiebantur: quam-

¹ Τῶν κυμάτων ἡ στάσις) Βο- μάτων ἡ στάσις, sunt fluctus ereden em. βράσις: temere. Τῶν κυ- ἑτι, alti, nihil amplius.

ὄμβρος ἐπέκλυζε πολὺς, ἡμεῖς δὲ τὰ γέρρα ὑποδύντες, ὥσπερ εἰς ἄντρον ἐμένομεν, παραδόντες ἑαυτοὺς τῇ τύχῃ, ρίψαντες τὰς ἐλπίδας. τρικυμῖαι δὲ πολλαὶ πάντοθεν, αἱ μὲν κατὰ πρόσωπον, αἱ δὲ κατ' οὐρανὸν τῆς νηὸς ἀλλήλαις ἀντέπιπτον. ἡ δὲ ναῦς αἰεὶ πρὸς μὲν τὸ κυρτούμενον τῆς θαλάσσης ἠγείρετο, πρὸς δὲ τὸ παράδρομον ἤδη καὶ χθαμαλὸν τοῦ κύματος κατεδύετο. ἑώκει δὲ τῶν κυμάτων, τὰ μὲν ὄρεσιν, τὰ δὲ χάσμασιν. ἦν δὲ καὶ τὰ ἐγκάρσια τῶν κυμάτων ἐκατέρωθεν φοβρώτερα. ἀναβαίνουσα μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν ναῦν ἡ θάλασσα, διὰ τῶν γέρρων ἐκυλίετο καὶ ἐκάλυπτε πᾶν τὸ σκάφος. τὸ γὰρ κύμα αἰρόμενον ὑψοῦ, ψαῦον αὐτῶν τῶν νεφῶν, πόρρωθεν μὲν πρὸς ἀντιπρόσωπον ἐφαίνετο τῷ σκάφει μέγεθος οἷον προσίων δὲ βλέπων, καταποθήσεται¹ τὴν ναῦν προσεδόκησας. ἦν οὖν ἀνέ-

obrem ea ipsa subeuntes, tanquam in spelunca aliqua; morabamur, fortunae arbitrio, nulla salutis retenta spe, nosmet dedentes. Crebri autem & maximi cum a prora, tum a puppi, surgentes fluctus inter se concurrebant. Affurgente fluctu, navis attollebatur, praeterlabente vero & subsidente, deprimebatur. E fluctibus alii montibus, alii voraginibus, similes erant: sed ii molestiores, qui ab utraque sponda obliqui surgebant. Navis enim recta subiens aqua convolvebatur, totamque obruebat. Porro aqua in sublimi acta, nubesque paene contingens, dum quidem ante proram procul cernebatur, mirae cuiusdam magnitudinis esse videbatur: at si ut propius factam spectavisses, navim absorpturam fuisse iudicasses. Venti cum fluctibus

¹ Καταποθήσεται) Utraque editio mendoſe. Commeliniana: καταποθήσεται. Salmesiana: καταπιθήσεται, ubi forte in animo

editoris erat καταποντίσεται. Vera lectio, ut edidi, a καταπίειν, deglutire.

μων μάχη καὶ κυμάτων· ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐδυνάμεθα κατὰ χώραν μένειν ὑπὸ τοῦ τῆς νηὸς σεισμοῦ· συμμιγῆς δὲ πάντων ἐγένετο βοή· ἐρρόχθει τὸ κύμα, ἐπάφλαζε τὸ πνεῦμα, ὀλολυγμὸς γυναικῶν, ἀλαλαγμὸς ἀνδρῶν, κελευσμὸς ναυτῶν, πάντα θρήνων καὶ κωκυτῶν ἀνάμυστα. καὶ ὁ κυβερνήτης ἐκέλευε ρίπτειν τὸν φόρτον. διάκρισις δὲ οὐκ ἦν ἀργύρου καὶ χρυσοῦ πρὸς ἄλλο τι τῶν εὐτελῶν, ἀλλὰ πάντα ὁμοίως ἤκοντιζομεν ἔξω τῆς νηὸς. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐμπόρων, αὐτοὶ τῶν οἰκείων λαμβάνοντες ἐν οἷς εἶχον τὰς ἐλπίδας, ὥθουν ἐπείγομενοι. καὶ ἦν ἤδη ἡ ναῦς τῶν ἐπίπλων γυμνή· ὁ δὲ χειμῶν οὐκ ἐσπένδετο.

γ'. Τέλος ὁ κυβερνήτης ἀπειπῶν, ρίπτει μὲν τὰ πηδάλια ἐκ τῶν χειρῶν· ἀφίησι δὲ τὸ σκάφος τῇ θαλάσῃ, καὶ εὐτρεπίζει ἤδη τὴν ἐφορκίδα, καὶ τοῖς ναύταις ἐμβαίνειν κελεύσας, τῆς ἀποβάθρας ἤρχεν. οἱ δὲ εὐθὺς κατὰ πόδας ἐξήλλοντο. ἔνθα δὴ καὶ τὰ δεινὰ

pugnabant. Nos ob navis iactationem nullibi consistere quibamus. Confusae erant omnium voces: murmurabat unda, perstrepebat ventus, mulierum eiulatus, virorum clamor, nautarum hortatio, eodem tempore audiebantur: luctuque ac gemitu plena erant omnia. Tum gubernator deiici onera iussit. Nec ullum inter aurum, argentumve, ac vilia quaeque discrimen fiebat: sed omnia aequè in mare deturbabantur, iis ipsis etiam mercatoribus merces omnes suas, in quibus spem posuerant, deiicientibus. Iam navis penitus exhausta erat: nec tamen tempestas commutabatur.

III. Tandem fessus gubernator, temone abiecto, maris arbitrio navem permisit, scaphamque instruxit, ac nautis descendere iussis, prior ipse, deinde illi vestigia eius statim secuti defilierunt. Ibi tum maius ortum est malum,

ἦν, καὶ ἦν μάχη χειροπόιετος. οἱ μὲν γὰρ ἐπιβάντες ἤδη τὸν κάλον ἔκοπτον, ὃς συνέδει τὴν ἑφολκίδα τῷ σκάφει· τῶν δὲ πλωτῆρων ἕκαστος ἔσπευδεν μεταπηδᾶν, ἐνθα καὶ τὸν κυβερνήτην ἐωράκεσαν ἐφέλκοντα τὸν κάλον. οἱ δὲ ἐκ τῆς ἑφολκίδος μεταβαίνειν οὐκ ἐπέτρεπον. εἶχον δὲ καὶ πελέκεις, καὶ μαχαίρας, καὶ πατάξειν ἠπείλουν, εἴ τις ἐπιβήσεται· καὶ πολλοὶ δὲ ἐκ τῆς ἡθὺς ὀπλισάμενοι τὸ δυνατόν, ὃ μὲν κώπης παλαιᾶς τρύφος ἀράμενος, ὃ δὲ τῶν τῆς νεῶς σελμάτων, ἡμύνετο. θάλασσα γὰρ εἶχε νόμον τὴν βίαν. καὶ ἦν ναυμαχίας καινὸς τρόπος. οἱ μὲν γὰρ ἐκ τῆς ἑφολκίδος δέει τοῦ καταδῦναι τῷ τῶν ἐπεμβαίνοντων ὄχλῳ, πελέκεσι καὶ μαχαίραις τοὺς ἐξαλλομένους ἔπαιον· οἱ δὲ σκυτάλαις καὶ κώπαις, ἅμα τῷ πηδήματι τὰς πληγὰς κατεφύροντο· οἱ δὲ καὶ ἄκρου ψαύοντες τοῦ σκάφους, ἐξωλίσθαινον· ἔνιοι δὲ καὶ ἐπιβαίνοντες τοῖς ἐπὶ τῆς ἑφολκίδος ἤδη διεπάλαιον· Φιλίας γὰρ ἡ αἰ-

manibusque pugnari coeptum. Nautae enim iam funem, quo scapha navi alligabatur, praecidebant: vectores autem, gubernatorem funem trahentem cernentes, omnem, ut & ipsi defilirent, operam dabant. Illi contra minime pati, sed, cum secures gladiosque haberent, intentatis plagis quemcunque ingredi volentem perterrere. Hi, ut cuique fors obtulerat, alius vetusti remi partem, alius navis tabulam aliquam arripientes, repugnare. Pro lege enim vi mare utebatur, navalisque pugnae modus non antea visus illic apparuit. Nam, qui in scapha erant, veriti, ne ob descendantium multitudinem mergerentur, securibus & gladiis feriebant: ii autem sudibus ac remis inter defiliendum plagas referebant. Alii vix scaphae summum attingentes corruebant. Nonnulli etiam ingressi, cum iis, qui prius descenderant, luctabantur: pudoris enim at-

δοῦς οὐκ ἔτι θεσμός ἦν, ἀλλὰ τὸ οἰκεῖον ἕκαστος σκοπῶν ἀσφαλές, τὸ πρὸς τοὺς ἑτέρους εὐγνωμον οὐκ ἐλογίζετο. οὕτως οἱ μεγάλοι κίνδυνοι καὶ τοὺς τῆς Φιλίας λύουσι νόμους.

δ'. Ἐνθα δὴ τις ἀπὸ τῆς νεῶς νεανίσκος εὐρωστος λαμβάνεται τοῦ κάλῳ, καὶ ἐφέλκεται τὴν ἐΦολκίδα, καὶ ἦν ἐγγὺς ἤδη τοῦ σκάφους· ἡυτρεπίζετο δὲ ἕκαστος, ὥς, εἰ πελάσειεν, πηδῆσων εἰς αὐτήν. καὶ δύο μὲν ἢ τρεῖς ἡυτύχησαν οὐκ ἀναιμωτί· πολλοὶ δὲ ἀποπηδᾶν πειρώμενοι, ἐξεκυλίσθησαν τῆς νεῶς κατὰ τῆς θαλάσσης. ταχὺ γὰρ τὴν ἐΦολκίδα ἀπολύσαντες οἱ ναῦται, πελέκει κόψαντες τὸν κάλον, τὸν πλοῦν εἶχον, ἐνθα αὐτοὺς ἤγε τὸ πνεῦμα. οἱ δὲ ἐπὶ τῆς νηὸς ἐπειρῶντο καταδύναι τὴν ἐΦολκίδα. τὸ δὲ σκάφος ἐκυβίστα περὶ τοῖς κύμασιν ὀρχούμενον· λανθάνει δὴ προσενεχθὲν ὑφ' ἀλῶ πέτρα, καὶ ρήγνυται πᾶν. ἀπωσθείσης δὲ τῆς νηὸς, ὁ ἰστός ἐπὶ θάτερα πεσὼν, τὸ

que amicitiae lex omnis sublata fuerat, ac suae quisque salutis intentus alienam contemnebat. Ita periculorum magnitudo vel amicitiae leges solvit.

IV. Interea vectorum unus, iuvenis robustus, arrepto fune scapham prope navim paene pertraxerat, paratique alii omnes exspectabant, ut in eam, simulac appropinquasset, transilirent: ac duobus tantum tribusve cecidit, ut optato, non tamen sine sanguine, perfruerentur. Nam multi alii hoc idem conati, in mare deturbati fuerunt: nautae enim praeciso statim securibus fune scapham solverunt, ac quo ventus voluit, abire permiserunt, vectoribus eam mergere conantibus. Navis autem ipsa undis iactata in gyrum agebatur, ac tandem ad aquis contestum faxum imprudenter delata, illisa, solutaque tota est: maloque alteram in partem collabente partim quidem fracta,

μέν τι κατέκλασε, τὸ δέ τι κατέδυσε αὐτῆς. ὅπόσοι μὲν οὖν παραχρῆμα τῆς ἄλμης πίνοντες κατεσχέθησαν, οὗτοι μετριωτέραν ὥς ἐν κακοῖς ἔσχον τὴν συμφορὰν, οὐκ ἐνδιατρίψαντες τῷ τοῦ θανάτου φόβῳ. ὁ γὰρ ἐν θαλάττῃ θάνατος βραδὺς προαναιρεῖ πρὸ τοῦ παθεῖν. ὁ γὰρ ὀφθαλμὸς πελάγους γεμισθεὶς, ἀόριστον ἐκτείνει τὸν φόβον, ὥς καὶ διὰ τούτων θάνατον δυστυχεῖν πλείονα. ὅσον γὰρ τῆς θαλάσσης τὸ μέγεθος, τοσοῦτος καὶ ὁ τοῦ θανάτου φόβος. Ἕνιοι δὲ κολυμβᾶν πειρώμενοι, προσραγέντες ὑπὸ τοῦ κύματος τῇ πέτρᾳ διεφθείροντο· πολλοὶ δὲ καὶ ξύλοις ἀπερρώγασι συμπεσόντες, ἐπείροντο δίκην ἰχθύων. οἱ δὲ καὶ ἡμιθνήτες ἐνήχοντο.

Ε΄. Ἐπεὶ οὖν τὸ πλοῖον διελύθη, δαίμων τις ἀγαθὸς περιέσωσεν ἡμῖν τῆς πρώρας μέρος, ἔνθα περικαθίσαντες ἐγὼ τε καὶ ἡ Λευκίππη, κατὰ ῥοῦν ἐφερόμεθα τῆς θαλάσσης. ὁ δὲ Μενέλαος καὶ ὁ Σάτυρος

partim vero submersa. Sane quotquot epota maris aqua confestim obierunt, cum iis, ut tunc res erat, mitius actum fuit, ut qui in mortis metu non admodum diu immorati sint. Procrastinans enim in mari mors prius interimit, quam sentiatur. Nam oculi maris immensitate pleni metum afferunt, nullis terminis circumscriptum: eoque miserior est mors. Quanta enim maris est amplitudo, tantus etiam mortis est pavor. Quidam enatare conati, ab unda saxo allisi perierunt. Multi, disiectas navis tabulas nacti, piscium more nabant. Nonnulli semimortui ferebantur.

V. Fracta eo pacto navi, prorae partem bonus quidam genius nobis conservavit: in qua sedentes ego & Leucippe, secundum maris aestum vehebamur. Menelaus, Achill. Tar. H

σὺν ἄλλοις τῶν πλωτῆρων ἐπιτυχόντες τοῦ ἱστοῦ, καὶ ἐπιπесόντες ἐνήχοντο. Πλησίον δὲ καὶ τὸν Κλεινίαν ἐωρῶμεν περινηχόμενον τῇ κεραΐᾳ, καὶ ταύτην ἠκούσαμεν αὐτοῦ τὴν βοήν· Ἐχου τοῦ ξύλου, Κλειτοφῶν. ἅμα δὲ λέγοντα κύμα διεγκεκάλυπτε κατόπιν· καὶ ἡμεῖς ἐκωκύσαμεν. κατ' αὐτὸ καὶ ἡμῖν ἐπεφέρετο κύμα. ἀλλὰ τύχῃ τινὶ πλησίον γενόμενον ἡμῶν, κάτωθεν παρατρέχει, ὥστε μόνον ὑψούμενον μετέωρον τὸ ξύλον κατὰ τὸν αὐχένα τοῦ κύματος, καὶ τὸν Κλεινίαν ἰδεῖν αὖθις. ἀνοιμάζας οὖν· Ἐλέησον, ἔφη, δέσποτα Ποσειδῶν, καὶ σπεῖσαι πρὸς τὰ τῆς ναυαγίας σου λείψανα. πολλοὺς ἤδη τῷ Φόβῳ θανάτους ὑπεμείναμεν. εἰ δὲ ἡμᾶς ἀποκτεῖναι θέλεις, μὴ διαστήσης ἡμῶν τὴν τελευταίην. ἐν ἡμᾶς κύμα καλυψάτω. εἰ δὲ καὶ θηρίων ἡμᾶς βορὰν πέπρωται γενέσθαι, εἰς ἡμᾶς ἰχθύς ἀναλωσάτω, μία γαστήρ χωρησάτω, ἵνα καὶ ἐν

& Satyrus, alique vectores, cum in malum incidissent, eo apprehenso, natabant. Cliniam vero, circum antenam nantem, non procul adspeximus, atque audivimus etiam: me enim, ut ligno haererem, adhortabatur. Intereaque superveniens a tergo fluctus loquentem, quae fane res lacrimas nobis excussit, primum adobruit: deinde nobis etiam incubuit. Sed fato quodam propior factus infra nos praeterlapsus est ita, ut lignum tantummodo alte sublatum in ipso fluctus summo, & Cliniam rursus videremus. Multis itaque cum lacrimis ego: Here, inquam, Neptune, miserere, ac naufragii reliquiis parce: unus ipse metus multas nobis mortes attulit. Aut si tibi omnino in animo est ut pereamus, ne nostram mortem divide: sed idem fac ut nos fluctus absorbeat. Sin vero fata etiam volunt, ut belluarum esca simus, unus tantum nos piscis deglutiat: una tantum nos alvus hauriat: ut

ἰχθύσι κοινῇ ταφῶμεν. Μετὰ μικρὸν δὲ τῆς εὐχῆς τὸ πολὺ τοῦ πνεύματος περιεπέπαυτο, τὸ δὲ ἄγριον ἔστροϋτο τοῦ κύματος. μεστὴ δὲ ἦν ἡ θάλαττα νεκρῶν σωμάτων. τοὺς μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν Μενέλαον θάττον προσάγει τῇ γῇ τὸ κύμα, καὶ ἦν ταῦτα τῆς Αἰγύπτου τὰ παράλια· κατεῖχον δὲ τότε λησταὶ πᾶσαν τὴν ἐκεῖ χώραν· ἡμεῖς δὲ περὶ δείλῃν ἐσπέραν τύχῃ τινὶ τῷ Πηλουσίῳ προσίσχομεν, καὶ ἄσμενοι γῆς λαβόμενοι τοὺς θεοὺς ἀνευφημοῦμεν· εἶτα ὠλοφυρόμεθα τὸν Κλεινίαν καὶ τὸν Σάτυρον, νομίζοντες τοὺς ἀπολωλέναι.

στ'. Ἔστι δὲ ἐν τῷ Πηλουσίῳ Διὸς ἱερὸν ἄγαλμα Κασίου. τὸ δὲ ἄγαλμα νεανίσκος, Ἀπόλλωνι μάλιστα εἰκῶς. οὕτω γὰρ ἡλικίαν εἶχε. προβέβληται δὲ τὴν χεῖρα, καὶ ἔχει ροιὰν ἐπ' αὐτῇ. τῆς δὲ ροιᾶς ὁ λόγος μυστικός. Προσευξάμενοι δὴ τῷ θεῷ, καὶ περὶ τοῦ Κλεινίου καὶ τοῦ Σατύρου σύμβολον ἐξαιτήσαντες· καὶ γὰρ ἔλεγον μαντικὸν εἶναι τὸν θεόν·

eodem a piscibus etiam vorati sepulcro condamur. Paulo post, quam has preces effudi, venti vis undique fedata est, fluctusque subsiderunt, & cadaveribus plenum mare apparuit. Menelaum & qui cum eo erant, ad Aegypti, quae vocant, paralia fluctus reiecit: eam autem regionem omnem latrones incolebant. Nos circiter vesperam casu quodam Pelusium applicuimus: peroptatamque in terram egressi gratias Diis egimus. Cliniam deinde ac Satyrum, quos obiisse putabamus, deflevimus.

VI. Pelusii statua est Iovis Casii, iuvenili aetate, atque adeo ut Apollini quam simillima sit, dextera manu, quo punicum malum sustinebat, extensa: cuius rei significatio minime vulgata est. Huic Deo supplicaturi, ac de Clinia, Satyroque (futura enim praedicere illum aiunt) percon-

περιήειμεν τὸν νεών. Κατὰ δὲ τὸν ὀπισθόδομον ὀρώμεν εἰκόνα διπλὴν· Εὐάνθης μὲν ὁ γραφεύς· ἡ δὲ εἰκὼν καὶ Ἀνδρομήδα καὶ Προμηθεὺς, δεσμῶνται μὲν ἄμφο· διὰ τοῦτο γὰρ αὐτοὺς οἶμαι εἰς ἓν συνήγαγεν ὁ ζωγράφος. ἀδελφαὶ δὲ καὶ τὴν ἄλλην τύχην αἱ γραφαί. πέτραι μὲν ἄμφοῖν τὸ δεσμωτήριον, θῆρες δὲ κατ' ἄμφοῖν οἱ δῆμιοι, ἀλλὰ τῷ μὲν ἐξ αἰέρος, τῇ δὲ ἐκ θαλάττης. ἐπίκουροι δὲ αὐτοῖς Ἀργεῖοι δύο συγγενεῖς, τῷ μὲν Ἡρακλῆς, τῇ δὲ Περσεύς· ὁ μὲν τοξεύων τὸν ὄρνιν τοῦ Διὸς, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ κῆτος τοῦ Ποσειδῶνος ἀβλῶν. ἀλλ' ὁ μὲν ἰδρυται τοξάζομενος ἐν γῇ· ὁ δὲ ἐξ αἰέρος κρέμαται τῷ πτερῷ.

ζ'. Ὀρώρκεται μὲν οὖν εἰς τὸ μέτρον τῆς κόρης ἡ πέτρα· θέλει δὲ τὸ ὄρυγμα λέγειν, ὅτι μή τις αὐτὸ πεποίηκε χειρί. ἀλλ' ἔστιν αὐτόχθων ἡ γραφή. ἐτράχυνε γὰρ τοῦ λίθου τὸν κόλπον ὁ γραφεύς, ὥς ἔτεκεν αὐ-

taturi templum circuibamus: duasque in eius interiore tabulas Evanthae pictoris, cuius illic etiam imago depicta fuerat, vidimus. In quarum altera Andromeda, in altera Prometheus vinculis conficti cernebantur. Atque ambos ea de causa pictorem coniunxisse puto, tamen si alia etiam inter se communia haberent. Saxa enim utrique pro carcere erant: ferae utrique, aëria huic, marina illi, tanquam carnifices, imminebant. Argivi etiam, utrique ex eadem gente, auxiliores aderant, Hercules scilicet, atque Perseus: quorum alter Iovis volucrem aquilam in terra stans sagittis appetebat: alter Neptuni belluam cete peninis in aëre sustentatus adoriebatur.

VII. Sane pro puellae magnitudine saxum excavatum erat ita, ut non arte aliqua fabrefactum, sed sponte natum cavum pictura testari videretur. Illud enim asperum, quomodo quidem terra producere solet, pictor effinxerat.

τὸν ἡ γῆ. Ἡ δὲ ἐνίδροται τῇ σκέπῃ· καὶ ἔοικε τὸ θεά-
μα, εἰ μὲν εἰς τὸ κάλλος ἀπίδοις, ἀγάλματι καινῷ·
εἰ δὲ εἰς τὰ δεσμὰ καὶ τὸ κῆτος, αὐτοσχεδίῳ τάφῳ.
ἐπὶ δὲ τῶν προσώπων αὐτῆς κάλλος κεκέρασται καὶ
θεός. ἐν μὲν γὰρ ταῖς παρειαῖς τὸ θεός κάθηται, ἐκ δὲ
τῶν ὀφθαλμῶν ἀνθεῖ τὸ κάλλος. ἀλλ' οὔτε τῶν παρειῶν
τὸ ὥχρον τέλειον ἀφοίνικτον ἦν, ἡρέμα δὲ τῷ ἐρεύβει
βέβαπται· οὔτε τὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἄνθος ἐστὶν ἀμέ-
ριμνον, ἀλλ' ἔοικε τοῖς ἄρτι μαραινομένοις ἴοις. οὕτως
αὐτὴν ἐκόσμησεν ὁ ζωγράφος εὐμόρφῳ φόβῳ. τὰς δὲ
χεῖρας εἰς τὴν πέτραν ἐξεπέτασεν. ἄγχει δὲ ἄνω δεσμός
ἐκατέραν συνάπτων τῇ πέτρᾳ· οἱ καρποὶ δὲ ὥσπερ
ἀμπέλου βότρυες κρέμονται. καὶ αἱ μὲν ὠλέναι τῆς
κόρης ἄκρατον ἔχουσai τὸ λευκόν, εἰς τὸ πελιδνὸν μετέ-
βαλλον, καὶ εἰόκασιν ἀποθνήσκειν οἱ δάκτυλοι. δέ-
δεται μὲν οὖν τὸν θάνατον ἐκδεχομένη· ἔστηκε δὲ νυμ-

In illo sedebat puella eo adspectu, ut, si pulchritudinem tantum considerare voluisses, admiratione dignam imaginem; sin vero vincula etiam, & cete; rude & inconditum sepulcrum spectandum tibi propositum existimaturus fueris. In vultu pulchritudini pallor admixtus erat, hic genas occupans, illa ex oculis effulgens: non tamen eoufque genae pallebant, ut suus eis rubor deesset: nec oculorum fulgor adeo coruscabat, quin languore quodam, qualem in violis paulo ante succisis conspiciamus, dehonestaretur. Ita pulchro timore pictor puellam decoraverat. Manus extentae, ac alte saxo alligatae non aliter e brachiis, quam racemi e vite, pendeabant. Brachiorum autem ipsorum candor ad livorem vergebat, & digiti mori videbantur. Haec erat mortem expectantis puellae facies. Atque sponfarum etiam more, quasque Platoni nuptum tra-

Φικῶς ἐστολισμένη ποδήρης χιτῶν, λευκὸς ὁ χιτῶν, τὸ δὲ ὕφασμα λεπτὸν, ἀραχνίων εἰκὸς πλοκῇ, οὐ κατὰ τὴν τῶν προβατείων τριχῶν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν ἐρίων, τῶν πτηνῶν, οἷον ἀπὸ δένδρων ἔλκουσαι νήματα γυναῖκες ὑφαίνουσιν Ἰνδαί. τὸ δὲ κῆτος ἀντιπρόσωπον τῆς κόρης κάτωθεν ἀναβαῖνον ἀνοίγει τὴν θάλασσαν. καὶ τὸ μὲν πολὺ τοῦ σώματος περιβέβληται τῷ κύματι μόνῃ δὲ τῇ κεφαλῇ τὴν θάλατταν ἀποδύεται. ὑπὸ δὲ τὴν ἄλμην τοῦ κύματος ἢ τῶν νώτων ἐγγέγραπτο προφαινομένη σκία, τὰ τῶν Φολίδων ἐπάρματα, τὰ τῶν αὐχένων κυρτώματα, ἢ λοφία τῶν ἀκανθῶν, οἱ τῆς οὐρᾶς ἐλιγμοὶ, ἢ γένυς πολλὴ καὶ μακρά. ἠνέωκτο δὲ πᾶσα μέχρι τῆς τῶν ὤμων συμβολῆς, καὶ εὐθύς ἢ γαστήρ. μετὰξὺ δὲ τοῦ κήτους καὶ τῆς κόρης ὁ Περσεὺς ἐγγέγραπτο καταβαίνων ἐξ αἰέρος· καταβαίνει δὲ ἐπὶ τὸ θηρίον γυμνὸς τὸ πᾶν, χλαμὺς ἀμφὶ τοῖς ὤμοις μόνοις, καὶ πέδιλον περὶ τὰ πόδε πλησίον τοῦ πτεροῦ· πῖλος δὲ αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλύ-

deretur, stolam induerat, nec non talarem tunicam, albam quidem illam, atque araneolae reti subtilitate parem, contextamque, non quomodo ovium vellera, sed vermium lanae, quales Indae ab arboribus mulieres depeſtunt, confueverunt. Adverſus puellam cetus, ab imo mari emergens, undas capite, quo uno exſtabat, fundebat. Nam corporis maior pars aqua contegebatur: non tamen adeo, quin humerorum umbra, ſquamarum ordines, dorſi curvatura, ſpinarum ſummitas, caudae flexiones proſpicerentur. Sanna ingenti, & profundo hiatu ad humeros uſque patebat, ſtatimque a ventre excipiebatur. Inter cetum ac puellam Perſeus e coelo devolans in belluam ferebatur nudo corpore; niſi quod chlamyde humeros cooperuerat, & calceos aliſ ſimiles pedibus aptaverat, pileumque Ditis

πτεῖ ὁ πῖλος δὲ ὑπηνίττετο τὴν Ἀΐδος κυνέην¹ τῇ
 λαϊᾷ τὴν τῆς Γοργούς κεφαλὴν κρατεῖ, καὶ προβέ-
 βληται δίκην ἀσπίδος. ἡ δὲ ἐστὶν φοβερά, καὶ ἐν τοῖς
 χρώμασι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξεπέτασεν, ἔφριξε τὰς
 τρίχας τῶν κροτάφων, ἐγείρει τοὺς δράκοντας· οὕτως
 ἀπειλεῖ καὶ τῇ γραφῇ. ὄπλον μὲν τοῦτο τῇ λαϊᾷ.
 ὥπλισται δὲ καὶ τὴν δεξιὰν διφυεῖ σιδήρῳ εἰς δρέπα-
 νον καὶ ξίφος ἐσχισμένῳ. ἀρχεται μὲν γὰρ ἡ κώπη
 κάτωθεν ἀμφοῖν ἐκ μιᾶς, καὶ ἐστὶν ἐφ' ἡμισυ τοῦ σι-
 θήρου τὸ ξίφος· ἐντεῦθεν δὲ ἀπαρράγεν, τὸ μὲν ὀξύνεται,
 τὸ δ' ἐπικάμπτεται. καὶ τὸ μὲν ἀπαῤυσμένον, μένει
 ξίφος, ὡς ἤρξατο· τὸ δὲ καμπτόμενον δρέπανον γίνεται,
 ἵνα μιᾷ πληγῇ τὸ μὲν ἐρείδῃ τὴν σφαγὴν, τὸ δὲ κρατῇ
 τὴν τομὴν. Τὸ μὲν τῆς Ἀνδρομέδας δρᾶμα τοῦτο.

ἦ. Ἐξῆς δὲ τὸ τοῦ Προμηθέως ἐγεγόνει. δέδεται μὲν
 ὁ Προμηθεὺς σιδήρῳ καὶ πέτρᾳ, ὥπλισται δὲ Ἡρα-

*galeam imitantem capiti imposuerat. Laeva manu Gorgo-
 nis caput sustinebat, & pro scuto proiciebat, horribili
 fane adspectu. Nam & torve intueri, & comam concute-
 re, & serpentes vibrare, ac minitari etiam e pictura vi-
 debatur. Dextera ferro eiusmodi armata erat, ut & falx
 & gladius simul esset. A capulo enim ad medium usque
 gladii formam referebat: inde duas in partes sectum al-
 tera in mucronem protendebatur, itaque in gladium, sicut
 initio esse coeperat, definebat: altera in uncum flecteba-
 tur, atque in falcem evadebat, eodem ut ictu & vulne-
 raret, & attraheret. Atque ita quidem Andromedae se res
 habebant.*

VIII. Sequebatur altera deinceps pictura huiusmodi.
 Prometheus ferreis catenis saxo adalligatus erat. Hercules

¹ Αἴδος κυνέην) De tota hac. omnino Ill. Heyne ad Apollodori
 fabula, deque Orci galea, vide II, 4, 2. p. 301.

κλῆς τόξῳ καὶ δόρατι. ὄρνις ἐς τὴν Προμηθέως γαστέρα τρυφᾷ. ἔστηκε γὰρ αὐτὴν ἀνοίγων, ἥδη μὲν ἀνεωγμένην, ἀλλὰ τὸ ράμφος ἐς τὸ ὄρυγμα κείται καὶ ἔοικεν ἐπορύττειν τὸ τραῦμα καὶ ζητεῖν τὸ ἥπαρ· τὸ δὲ ἐκφαίνεται τοσοῦτον, ὅσον ἀνέωξεν ὁ γραφεὺς τὴν διώρυχα τοῦ τραύματος. ἐρείδει δὲ τῷ μηρῷ τῷ τοῦ Προμηθέως τὰς τῶν οὐνύχων ἀκμάς. ὁ δὲ ἀλγῶν πάντη συνέσταλται, καὶ τὴν πλευρὰν συνέσπασται, καὶ τὸν μηρὸν ἐγείρει καθ' αὐτοῦ. εἰς γὰρ τὸ ἥπαρ συνάγει τὸν ὄρνιν. ὁ δὲ ἕτερος αὐτῷ τοῖν ποδοῖν τὸν σπασμὸν ὀρθιον ἀντιτείνει κάτω, καὶ εἰς τοὺς δακτύλους ἀποζύνεται. τὸ δὲ ἄλλο σχῆμα δείκνυσι τὸν πόνον. κεκύρτωται τὰς ὀφρῦς, συνέσταλται τὸ χεῖλος, φαίνει τοὺς ὀδόντας. ἠλέησας ἂν ὡς ἀλγοῦσαν τὴν γραφὴν. ἀναφέρει δὲ λυπουμένην Ἡρακλῆς. ἔστηκε γὰρ τοξεύων τοῦ Προμηθέως τὸν δῆμιον. ἐνῆρμωσται τῷ τόξῳ βέλος· τῇ λαιᾷ

arcum & sagittam tenebat. Aquila Promethei pectus depascebatur: quippe in aperiendo illo iam aperto perstabat, rostrumque in vulnus demittebat, infodereque ac iecur quaerere videbatur: cuius pars tanta sese ostendebat, quantam pictor per vulnus patere voluerat. Alteri Promethei coxae aquila summis unguibus innitebatur: quapropter ille in moerore totus erat, & latus retrahens, eam ipsam coxam in suam ipsius perniciem elevabat. Ita enim volucrem iecori propiorem faciebat. Altera coxa contentos nervos ad imos usque pedes commonstrabat, in digitosque acuebatur. Quin alio etiam habitu dolorem indicabat: curvabat enim supercilia, labra contrahebat, exferebat dentes. Ipse sane picturam quasi doloris sensum habentem miseratus fuisses. Iis malis onerato Prometheo suppetias ferebat Hercules, impositam arcui sagittam in eius tortorem intendens: quippe arcum sinistra manus ex-

προβέβληται τὸ κέρας ὠθῶν· ἐπὶ μαζὸν ἔλκει τὴν δεξιάν, ἔλκων τὸ νεῦρον κεκúρτωται κατόπιν τὸν ἀγκῶνα. πάντα οὖν ὁμοῦ. πτύσσεται τὸ τόξον, τὸ νεῦρον, τὸ βέλος. ἡ δεξιὰ συνάγεται μὲν ὑπὸ τοῦ νεύρου τὸ τόξον· διπλοῦται δὲ ὑπὸ τῆς χειρὸς τὸ νεῦρον, κλίνεται δὲ ἐπὶ μαζὸν ἢ χεῖρ. ὁ δὲ Προμηθεὺς μεστός ἐστιν ἐλπίδος ἅμα καὶ Φόβου. πῇ μὲν γὰρ εἰς τὸ ἔλκος, πῇ δὲ εἰς τὸν Ἡρακλέα βλέπει· καὶ θέλει μὲν αὐτὸν ὅλοις τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, ἔλκει δὲ τὸ ἥμισυ τοῦ βλέμματος ὁ πόνος.

θ'. Ἐνδιατρίψαντες οὖν ἡμέρας δύο, καὶ ἀναλαβόντες ἑαυτοὺς ἐκ τῶν κακῶν, ναῦν Αἰγυπτίαν μισθωσάμενοι (εἵχομεν δὲ ὀλίγον χρυσίον, ὅπερ ἐτύχομεν ἐξωσμένοι) διὰ τὸν τοῦ Νείλου πλοῦν ἐπ' Ἀλεξάνδρειαν ἐποιοῦμεθα, μάλιστα μὲν ἐκεῖ διεγνωκότες ποιήσασθαι τὴν διατριβὴν, καὶ νομίζοντες ταύτῃ τάχα τοὺς Φίλους εὐρήσειν προσενεχθέντας. ἐπεὶ δὲ ἐγενό-

tenta impellebat, dextra vero nervo una adducto mammae admovebatur, cubito interim post se curvato. Eodemque omnia haec tempore fiebant: arcus cornua nervo adducebantur, nervus manu flectebatur, manus mammae adhaerebat. Prometheus ipse spe metuque plenus erat, ac partim quidem vulnus, partim vero Herculem intuebatur: quem sane totis oculis contemplari volebat. Sed obtutus partem alteram dolor ad se rapiebat.

IX. Ceterum cum duos illic dies commorati, ac ex malis recreati essemus, Aegyptia navi conductā, (nonnihil enim auri nobis in zona superfuerat,) Alexandriam versus Nilo amne cursum direximus, hoc consilio, aetatem ut illic degeremus, fieri etiam posse putantes, ut eo forte delatos amicos inveniremus. Cum autem ad oppidum

μεβα κατά τινα πόλιν, ἐξαίφνης βοῆς ἀκούομεν πολλῆς. καὶ ὁ ναύτης εἰπὼν Ὁ βουκόλος μεταστρέφει τὴν ναῦν, ὡς ἐπαναπλεύσων εἰς τοῦπίσω. καὶ ἅμα πλήρης ἦν ἡ γῆ φοβερῶν καὶ ἀγρίων ἀνθρώπων· μεγάλοι μὲν πάντες, μέλανεσ δὲ τὴν χροῖαν, οὐ κατὰ τὴν Ἰνδῶν τὴν ἄκρατον, ἀλλ' οἷος ἂν γένοιτο νόθος Αἰθίοψ, ψιλοὶ τὰς κεφαλὰς, λεπτοὶ τοὺς πόδας, τὸ σῶμα παχεῖς, ἐβαρβαρίζον δὲ πάντες. καὶ ὁ κυβερνήτης εἰπὼν, Ἀπολώλαμεν, ἔστηκε τὴν ναῦν. ὁ γὰρ ποταμὸς ταύτῃ στενότατος· καὶ ἐπεμβάντες τῶν ληστῶν τέσσαρες, πάντα μὲν τὰ ἐν τῇ νηὶ λαμβάνουσιν, καὶ τὸ χρυσίον ἡμῶν ἀποφέρουσιν· ἡμᾶς δὲ δῆσαντες, καὶ κατακλείσαντες ἕς τι δωμάτιον, ἀπηλαύνοντο, Φύλακας ἡμῖν καταλιπόντες, ὡς εἰς τὴν ἐπιούσαν ἄζοντες ἡμᾶς ὡς τὸν βασιλέα. τούτῳ γὰρ ἐκάλουν τῷ ὀνόματι τὸν ληστὴν τὸν μείζονα. καὶ ἦν ὁδὸς ἡμερῶν δύο, ὡς παρὰ τῶν σὺν ἡμῖν ἐαλωκότων ἠκούσαμεν.

quoddam perveniffemus, ingens nobis clamor subito auditus est. Ac nauta exclamans: Ecce pastor navem tanquam retro cessurus convertit: statimque ripa feris atque agrestibus viris completa est. Magna ii omnes statura erant; colore non quidem, ut Indi, summe, sed ut non veri Aethiopes, remisse nigro, capitibus raro capillo rectis, parvis pedibus, corpore crasso, ac barbaro sermone. Itaque gubernator periisse nos omnes affirmans navem sistit: angustissimus enim illic fluvius erat, & latrones quatuor navim conscendentes, quidquid in ea inerat, una cum pecunia nostra abstulerunt, nobisque vinctis atque in custodiam datis abierunt; ut postridie ad regem (ita enim latronum principem appellant) ducerent. Aberat autem ille duorum dierum itinere, uti de illis, qui nobiscum capti fuerant, accepimus.

ἰ. Ἐπεὶ οὖν νῦν ἐγένετο, καὶ ἐκείμεθα, ὡς ἦμεν, δεδεμένοι, καὶ ἐκάθευδον οἱ Φρουροὶ, τότε καὶ ἔξον ἥδη κλαίειν [εἶχον] τὴν Λευκίππην, καὶ δὴ λογισάμενος ὅσων αὐτῇ γέγονα κακῶν αἴτιος, κωκύσας ἐν τῇ ψυχῇ βύθιον, τῷ δὲ νῶ κλέψας τοῦ κωκυτοῦ τὸν φόφον· Ὡ θεοὶ καὶ Δαίμονες, ἔφην, εἴπερ ἐστέ που καὶ ἀκούετε· τί τηλικούτον ἠδικήσαμεν, ὡς ἐν ὀλίγαις ἡμέραις τοσούτῳ πλήθει καταβαπτισθῆναι κακῶν; νῦν δὲ καὶ παραδεδώκατε ἡμᾶς λησταῖς Αἰγυπτίοις, ἵνα μηδὲ ἐλέους τύχωμεν. ληστὴν μὲν γὰρ Ἑλλήνα καὶ Φωνὴν κατέκλασε, καὶ δέησις ἐμάλαξεν· ὁ γὰρ λόγος πολλάκις τὸν ἔλεον προξενεῖ· τὸ γὰρ ποιοῦν τῆς ψυχῆς ἢ γλῶττα διακονουμένη πρὸς ἱκετηρίαν τῆς τῶν ἀκουόντων ψυχῆς ἡμεροῖ τὸ θυμούμενον. νῦν δὲ ποία μὲν Φωνῇ δεηθῶμεν; τίνας δὲ ὅρκους προτείνωμεν; καὶ Σειρήνων τις γένηται πιθανώτερος, ὁ ἀνδροφόνος οὐκ

X. Interea cum nox adventasset, nosque, ut eramus, vincti iaceremus, ac custodes dormitarent, ego, quomodo mihi sane tum licuit, Leucippes calamitatem lugere coepi, & quot eam in mala coniecissem, tacitus mecum reputans, animoque vehementer ingemiscens, (nec enim eiulatus in apertum proferre audebam:) O Dii daemonefque, inquam, sicubi estis, & auditis, tantumne deliquimus, ut tam brevi tot malis obrui meruerimus? Atqui nos latronibus Aegyptiis etiam tradidistis, quo misericordiam impetrare nequeamus. Graecum, Hercules! latronem & vox commovisset, & ad misericordiam preces allexissent. Oratio enim saepe ad lenitatem revocat, & lingua pro animi aegritudine deprecatrix iratas audientium mentes flebit. Nos vero quam voce precabimur? quodnam iusurandum dabimus? ut enim Sirenium cantu dulciorem ad persuadendum orationem quis adhibeat, non

ἀκούει. μόνοις ἱκετεύειν με δεῖ τοῖς νέύμασιν, καὶ τὴν
 δέησιν δηλοῦν ταῖς χειρονομίαις. ὦ τῶν ἀτυχημάτων.
 ἤδη τὸν Θρῆνον ὀρχήσομαι. τὰ μὲν οὖν ἐμὰ, καὶ ὑπερ-
 βολὴν ἔχῃ συμφορᾶς, ἦττον ἀλγῶ· τὰ σὰ δέ, Λευ-
 κίππῃ, ποίῳ στόματι Θρηνήσω; ποίοις ὄμμασι δα-
 κρύσω; ὦ πιστὴ μὲν πρὸς ἀνάγκην ἔρωτος, χρηστὴ
 δὲ πρὸς ἐραστὴν δυστυχοῦντα. ὡς καλὰ σου τῶν γά-
 μων τὰ κοσμήματα. Θάλαμος μὲν τὸ δεσμωτήριον,
 εὐνὴ δὲ ἡ γῆ, ὄρμοι δὲ καὶ ψέλλια, κάλοι καὶ βρό-
 χος, καὶ σοι νυμφαγωγὸς ληστὴς παρακαθέζεται·
 ἀντὶ δὲ τῶν ὑμεναίων τίς σοι τὸν Θρῆνον ἄδει; μάτην
 σοι, ὦ Θάλασσα, τὴν χάριν ὡμολογήσαμεν· μέμ-
 φομαί σου τῇ Φιλανθρωπίᾳ· χρηστοτέρα γέγονας πρὸς
 αὐς ἀπέκτεινας, ἡμᾶς δὲ σώσασα μᾶλλον ἀπέκτει-
 νας. ἐφθόνησας ἡμῖν ἀληστεύτοις ἀποθανεῖν.

tamen a parricidis intelligetur. Nutu tantum rogare, ac
 manuum gestu precari me oportebit. O calamitatem! lu-
 ctum ego iam saltando exprimam. Sed infortunia mea quam-
 quam opinione omnium maiora sunt, minus tamen certe
 doleo. Tua vero, Leucippe, quo ore conquerar? quibus
 lacrimabor? o constantem in amoris fide conservanda! o
 benignam erga infelicem amantem Leucippen! en magni-
 ficos nuptiarum tuarum apparatus, carcerem scilicet pro
 cubiculo, pro pulvinis terram, pro monilibus atque ar-
 millis funes & laqueos. Atqui etiam deductoris loco latro
 tibi affidet, Hymenaeique vicem lamentationes implent.
 Nos quidem, o mare, frustra tibi gratias egimus. Benigni-
 tatem ego tuam non possum non reprehendere, utpote
 quod mitius in eos fueris, quos perdidisti. Nam dum nos
 servasti, crudelius occidisti, omnemque mortem, quae
 a non latronibus afferretur, nobis invidisti.

ια'. Ταῦτα μὲν ἐβρῆνουν ἡσυχῇ, κλαίειν δὲ αὐκ ἠδυνάμην. τοῦτο γὰρ ἴδιον τῶν ὀφθαλμῶν ἐν τοῖς μεγάλοις κακοῖς. ἐν μὲν γὰρ ταῖς μετρίαις συμφοραῖς ἀφθόως τὰ δάκρυα καταρρέει, καὶ ἔστι τοῖς πάσχουσιν εἰς τοὺς κολάζοντας ἱκετηρία, καὶ τοὺς ἀλγοῦντας, ὥσπερ ἀπὸ οἰδοῦντος τραύματος, ἐπεκούφισεν· ἐν δὲ τοῖς ὑπερβάλλουσι δεινοῖς φεύγει καὶ τὰ δάκρυα, καὶ προσδίδωσι καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. ἐντυχῶσα γὰρ αὐτοῖς ἀναβαίνουνσιν ἡ λύπη, ἴστησί τε τὴν ἀκμὴν, καὶ μετοχετεύει καταφέρουσα σὺν αὐτῇ κάτω· τὰ δὲ ἐκτρεπόμενα τῆς ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς ὁδοῦ εἰς τὴν ψυχὴν καταρρέει, καὶ χαλεπότερον αὐτῆς ποιεῖ τὸ τραῦμα. Λέγω οὖν πρὸς τὴν Λευκίππην πάντα σιγῶσαν· Τί σιγᾷς, Φιλτάτη, καὶ οὐδὲν μοι λαλεῖς; Ὅτι μοι, ἔφη, πρὸ τῆς ψυχῆς, Κλειτοφῶν, τέβνηκεν ἡ Φωνή.

ιβ'. Ταῦθ' ἡμᾶς διαλεγομένους ἔλαβεν ἡὲς γενε-

XI. Hoc sane paeto mecum tacitus lamentabar. Verum lacrimas, quod in ingentibus malis maxime proprium est, profundere nequibam. Enimvero mediocribus in malis lacrimae abunde manant, ac precandi munere pro iis, qui in calamitate degunt, apud infortunii auctores funguntur, doloremque minuunt, ut ulcerum tumores cum disrumpuntur: in exsuperantibus autem refugiunt, oculosque deferunt. Moeror enim exire parantibus obviam factus earum vim retardat, & una secum ad imas pectoris partes rapit. Quamobrem de oculorum via deflecentes animum pulsan, illiusque angorem mirum in modum augent. Deinde ad Leucippen iam prorsus obmutescentem conversus: Qua de causa, inquam, Leucippe suavissima, taces? nec quidquam mihi dicis? Tum illa: Quia vox me, inquit, o Clitophon, prius, quam spiritus, defecit.

XII. Haec dum loqueremur, dies nobis haud advertens

μένη. καὶ τις ἵππον ἐπελαύνων ἔρχεται, κόμην ἔχων πολλὴν καὶ ἀγρίαν· ἐκόμα δὲ καὶ ὁ ἵππος. γυμνὸς ἦν, ἄστρωτος καὶ οὐκ ἔχων Φάλαρα. τοιοῦτοι γὰρ τοῖς λησταῖς εἰσιν οἱ ἵπποι. ἀπὸ δὲ τοῦ ληστάρχου παρῆν, καί, Εἴ τις, ἔφη, παρθένος ἐστὶν ἐν τοῖς εἰλημμένοις, ταύτην ἀπάγειν πρὸς τὸν θεόν, ἱερεῖον ἐσομένην καὶ καθάρσιον τοῦ στρατοῦ. Οἱ δὲ ἐπὶ τὴν Λευκίππην εὐθὺς τρέπονται. ἡ δὲ εἵχετό μου καὶ ἐξεκρέματο βοῶσα. τῶν ληστῶν οἱ μὲν ἀπέσπων, οἱ δὲ ἔτυπτον· ἀπέσπων μὲν τὴν Λευκίππην· ἔτυπτον δὲ ἐμέ. ἀράμενοι οὖν αὐτὴν μετέωρον ἀπάγουσιν. ἡμᾶς δὲ κατὰ σχολὴν ἦγον δεδεμένους.

ιγ'. Καὶ ἐπεὶ δύο σταδίους τῆς κώμης προήλθομεν, ἀλαλαγμὸς ἀκούεται πολὺς, καὶ σάλπιγγος ἦχος, καὶ ἐπιφαίνεται Φάλαγξ στρατιωτικὴ, πάντες ὀπλίζονται. οἱ δὲ λησταὶ κατιδόντες, ἡμᾶς μέσους διαλαβόν-

tibus illuxit : ac tum nescio quis inculta & promissa coma introgressus est equo advectus maxime iubato nudoque, nullis nec stratis, nec phaleris. Eiusmodi enim latronum sunt equi. Erat is a latronum principe missus. Et, Si qua inter captivos, inquit, virgo adest, eam abducere me oportet, Dei victimam ad exercitum expiandum futuram. Tum custodes oculos in Leucippen statim coniecerunt. Illa vero me complexa, & mihi adhaerens, lamentari ac eiulare coepit. E latronibus alii eam abstrahebant, alii me caedebant. Tandem sublimem raptam asportaverunt, vinctos nos interim per otium secum ducentes.

XIII. Posteaquam stadia duo a pago processimus, ingens nobis clamor tubae sono permixtus exaudiri coepit, deinde militum etiam gravis armaturae manus in conspectum se dedit : quam simulatque latrones viderunt, nobis in eorum medio conclusis, ad resistendum parati sub-

τες ἔμενον ἐπιόντας αὐτοὺς ὡς ἀμυνόμενοι. καὶ μετ' οὐ πολὺ παρήσαν πεντήκοντα τὸν ἀριθμὸν, ὅπλῃται πάντες· οἱ μὲν ποδῆρεις ἔχοντες τὰς ἀσπίδας· οἱ δὲ πελτασταί. οἱ δὲ λησταὶ πολλῶ πλείους ὄντες, βώλους ἀπὸ τῆς γῆς λαμβάνοντες τοὺς στρατίωτας ἔβαλλον. παντὸς δὲ βώλου χαλεπώτερος βῶλος Αἰγύπτιος, βαρὺς τε καὶ τραχὺς καὶ ἀνώμαλος· τὸ δὲ ἀνώμαλόν εἰσιν αἰχμαὶ τῶν λίθων ὥστε βληθεὶς διπλοῦν ποιεῖ ἐν τούτῳ τὸ τραῦμα καὶ οἶδημα ὡς ἀπὸ λίθου, καὶ τομὰς ὡς ἀπὸ βέλους. ἀλλὰ ταῖς γε ἀσπίσιν ἐκδεχόμενοι τοὺς λίθους, ὀλίγον τῶν βαλλόντων ἐφρόντιζον. Ἐπεὶ οὖν ἔκαμον οἱ λησταὶ βάλλοντες, ἀνοίγουσι μὲν οἱ στρατιῶται τὴν Φάλαγγα· ἐκδέουσι δὲ ἀπὸ τῶν ὅπλων ἄνδρες κούφως ἐσταλμένοι, Φέρων αἰχμὴν ἕκαστος καὶ ξίφος, καὶ ἀκοντίζουσιν ἅμα, καὶ ἦν οὐδεὶς ὃς οὐκ ἐπέτυχεν. εἴτα οἱ ὅπλῃται προσέρρεον· καὶ ἦν ἡ μάχη στερρὰ, πληγαὶ δὲ παρ' ἀμφοτέρων, καὶ τραύματα

stiterunt: atque haud ita multo post viri quinquaginta armis tecti omnes, quorum alii longis ad pedes usque, alii brevioribus, scutis utebantur, processerunt. Latrones, quorum numerus maior erat, sublatis glebas in eos proiiciebant. Aegyptia porro gleba telo quovis perniciosior est, quippe quae dura, aspera & inaequalis; producunt hanc inaequalitatem cuspides lapideae. Ea de re fit, ut coniecta bifariam laedat. Tumorem enim ceu lapis, & vulnus ceu iaculum, efficit. Verum milites glebas scutis excipientes iaculatores nihili faciebant. Posteaquam hi coniiciendo defatigati fuerunt, illi agmen aperuerunt: & qui leviter armati erant, statim procurrerunt: quorum singuli missile ac gladium gestabant. Ii primum iaculati omnes sunt, neque vanus cuiusquam ictus fuit. Deinde gravis armatura sese effudit. Pugnatum est confertim, plagaeque ac cae-

καὶ σφαγαί. καὶ τὸ μὲν ἔμπειρον παρὰ τοῖς στρατιώ-
ταις ἀνεπλήρου τοῦ πλήθους τὸ ἐνδεές. Ἡμεῖς δὲ ὅσοι
τῶν αἰχμαλώτων ἦμεν, ἐπιτηρήσαντες τὸ πονοῦν τῶν
ληστῶν μέρος, ἅμα συνελθόντες διακόπτομέν τε αὐτῶν
τὴν Φάλαγγα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐναντίους ἐκτρέχομεν. οἱ
δὲ στρατιῶται τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχειροῦν ἀναιρεῖν, οὐκ
εἰδότες· ὡς δὲ εἶδον καὶ γυμνοὺς καὶ δεσμὰ ἔχοντας,
ὑπονόησαντες τὴν ἀλήθειαν, δέχονται τῶν ὅπλων εἴ-
σω, καὶ ἐπ' οὐρανὸν παραπέμψαντες εἶω ἡσυχάζειν.
ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἵππεῖς προσέρρεον. καὶ ἐπεὶ πλησίον
ἐγένοντο, κατὰ κέρας ἑκατέρων ἐκτείναντες τὴν Φά-
λαγγα περίπτευσον αὐτοὺς ἐν κύκλῳ, καὶ ἐν τούτῳ
συναγαγόντες αὐτοὺς εἰς ὀλίγον κατεφόνευσον. καὶ οἱ
μὲν ἔκειντο τεθνηκότες· οἱ δὲ καὶ ἡμιβηῆτες ἐμάχοντο·
τοὺς δὲ λοιποὺς ἐξώγρησαν.

ιδ'. Ἦν δὲ περὶ δέιλῃν ὁ καιρὸς. Καὶ ὁ στρατηγὸς
διαλαβὼν ἡμῶν ἕκαστον, ἐπυνθάνετο τίνες ἦμεν, καὶ

des & vulnera ultro citroque illata. Quod militum nu-
mero deerat, usus explebat. Nos, quotquot captivi era-
mus, latronum aciem inclinare videntes, facto simul agmi-
ne, eorumque ordinibus perruptis, ad hostes transivimus.
Qui uti se res haberet ignari, nos primo interficere vo-
luerunt: sed cum postea nudos ac victos adspexissent,
cognita veritate, intra ordines susceptos post extremum
agmen, ut illic quiesceremus, collocaverunt. Interea su-
pervenerunt equites, acieque utrinque effusa latrones cir-
cuire, in angustumque coactos trucidare coeperunt. Ex
quibus alii mortui procubuerunt, nonnulli semimortui
adhuc pugnabant, reliqui in militum potestatem vivi de-
venerunt.

XIV. Ceterum inclinata iam die militum eorum ductor,
cui Charmidi nomen fuerat, unumquemque nostrum sin-

πῶς ἐλήφθημεν· διηγείτο δὲ ἄλλος ἄλλο τι, καὶ γὰρ τὰ ἑμὰ εἶπον. ἔπει οὖν ἅπαντα ἔμαθεν, ἐκέλευσεν ἀκολουθεῖν, αὐτὸς δὲ ὅπλα δώσειν ὑπέσχετο. διεγνώκει γὰρ, ἀναμείνας στρατιάν, ἐπελθεῖν τῷ μεγάλῳ ληστηρίῳ· ἐλέγοντο δὲ ἀμφὶ τοὺς μυρίους εἶναι. ἐγὼ δὲ ἵππον ἤτουν. σφόδρα γὰρ ἤδειν ἱππεύειν γεγυμνασμένος. ὥς δὲ παρῆν, περιάγων τὸν ἵππον ἐπεδεικνύμην ἐν ῥυθμῷ τὰ τῶν πολεμούντων σχήματα, ὥστε καὶ τὸν στρατηγὸν σφόδρα ἐπαινέσαι. Ποιεῖται δὲ με ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁμοτράπεζον, καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ἐπυνθάνετο τὰ μὰ, καὶ ἀκούων ἐλεεῖ. συμπαθὲς δὲ πῶς εἰς ἔλεον ἄνθρωπος ἀκροατὴς ἀλλοτρίων κακῶν. καὶ ἔλεος πολλάκις Φιλίαν προξενεῖ. ἡ γὰρ ψυχὴ μαλαχθεῖσα πρὸς τὴν, ὣν ἤκουσε, λύπην, συνδιατε-

gillatim & qui effemus, & quo pacto in praedonum manus incidissemus, interrogavit: cui quidem alii alia, ego vero, quae mihi evenerant, commemoravi. Atque ille, ubi omnia edidicit, se ut sequeremur, iussit, armaque nobis praeberere pollicitus est: decreverat enim, cum primum copiae, quas exspectabat, adventassent, magnum latronum, qui ad decem millia esse ferebantur, receptaculum aggredi. Ac tum ego equum dari mihi poposci: eo enim studio valde gaudebam. Qui simulatque adductus fuit, illum circumagens pugnantium ordinatim equitum exemplum edidi, ita, ut me Charmides magnopere commendaret. Itaque die illo suis e convivis unum esse me voluit: atque a coena, casus meos ut enarrarem, postulavit: quae dum audiret, misericordia movebatur. Fere enim fit, ut qui aliena mala audit, una quodammodo patiatur. Benevolentiam autem misericordia saepenumero gignit. Animus enim eorum, quos audit, moerore delinitus, & malorum

Achill. Tat.

I

θεῖτα κατὰ μικρὸν τῇ τοῦ πάβους ἀκροάσει τὸν οἶκτον εἰς Φιλίαν καὶ τὴν λύπην εἰς τὸν ἔλεον συλλέγει. Οὕτω γοῦν διέθηκα τὸν στρατηγὸν ἐκ τῆς ἀκροάσεως, ὥς καὶ αὐτὸν δάκρυα προαγαγεῖν. πλεόν δὲ ποιεῖν εἰχόμεν οὐδέν, τῆς Λευκίππης ὑπὸ τῶν ληστῶν ἐχομένης. ἔδωκε δέ μοι καὶ θεράποντα τὸν ἐπιμελησόμενον Αἰγύπτιον.

ιέ. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ πρὸς τὴν διάβασιν παρεσκευάζετο, καὶ ἐπεχείρει τὴν διώρυχα χῶσαι, ἥτις ἦν ἐμποδών. καὶ γὰρ ἐωρῶμεν τοὺς ληστὰς μετὰ πλείστης δυνάμεως ἐπὶ θάτερα διώρυχος ἐστῶτας ἐν τοῖς ὅπλοις. βωμὸς δὲ τις αὐτοῖς αὐτοσχέδιος ἦν πηλοῦ πεποιημένος, καὶ σορὸς τοῦ βωμοῦ πλησίον. ἄγουσι δὴ τινες δύο τὴν κόρην, ὀπίσω τὰ χεῖρε δεδεμένην. καὶ αὐτοὺς μὲν, οἳ τινες ἦσαν, οὐκ εἶδον· ἦσαν γὰρ ὠπλισμένοι· τὴν δὲ κόρην Λευκίππην οὖσαν ἐγνώρισα. εἶτα κατὰ

auditione in eundem fere sensum pertractus, tristitiam in misericordiam, misericordiam vero in benevolentiam commutat. Ego vero narrando Charmidem eousque commovi, ut lacrimas tenere nequiverit. Nam quod amplius facerem, nihil erat, cum Leucippe in latronum potestate remansisset. Atqui Aegyptium etiam servum mei curam habere iussit.

XV. Postridie ad prodeundum se comparavit, & fossam, quae impedimento erat, complere aggressus est: magnum etenim latronum numerum in armis esse trans fossam illam cernebamus. Ii aram quandam e luto, iuxtaque sepulcrum ex tempore construxerant. Ac viri duo puellam manibus post tergum revinctis eo adduxerunt. Quos viros, propterea quod armis tecti erant, haudquam cognovi: sed puella Leucippe erat. Ii ergo tum ca-

τῆς κεφαλῆς σπονδὴν περιχέαντες, περιάγουσι τὸν βωμὸν κύκλῳ, καὶ ἐπηύλει τις αὐτῇ. καὶ ὁ ἱερεὺς ἦδεν ὡς εἰκὸς ὦδὴν Αἰγυπτίαν. τὸ γὰρ σχῆμα τοῦ στόματος καὶ τῶν προσώπων τὸ διειλκυσμένον, ὑπέφαινεν ὦδὴν. εἶτα ἀπὸ συνθήματος πάντες ἀναχωροῦσι τοῦ βωμοῦ μακράν. τῶν δὲ νεανίσκος ἕτερος ἀνακλίνας αὐτὴν ὑπτίαν, ἔδησε ἐκ παττάλων κατὰ τῆς γῆς ἐρηρυσμένων, οἷον ποιῶσιν οἱ κοροπλάθοι τὸν Μαρσύαν ἐκ τοῦ φυτοῦ δεδεμένον· εἶτα λαβὼν ξίφος βάπτει κατὰ τῆς καρδίας· καὶ διελκύσας τὸ ξίφος εἰς τὴν κάτω γαστέρα, ῥήγνυσιν· τὰ σπλάγχνα δὲ εὐθὺς ἐξεπῆδυσεν, ἃ ταῖς χερσὶν ἐξελκύσαντες ἐπιτιθέασι τῷ βωμῷ. καὶ ἐπεὶ ὥπτήθη, κατατεμόντες ἅπαντες εἰς μοίρας ἔφαγον. ταῦτα δὲ ὁρῶντες οἱ στρατιῶται καὶ ὁ στρατηγὸς καθ' ἐν τῶν πράττομένων ἀνεβόων, καὶ τὰς οὔφεις ἀπέστρεφον τῆς θέας· ἐγὼ δὲ ἐκ παραλόγου καθήμενος ἐθεώμην. τὸ δὲ ἦν ἐκπληξίς. μέτρον γὰρ

piti eius libamina infundentes, sacerdote quodam Aegyptium, uti verisimile est, carmen ei accinente. Oris etenim figura & vultus distortio canere illum subindicabat. Deinceps dato signo, ab ara omnes procul recessere. Tum adolescens alter ex iis, qui adduxerant eam, reclinans paxillis terrae infixis supinam alligavit, quo maxime modo figuli Marfyam arbori alligatum effingunt, gladiumque iuxta cor infixum ad ima ventris usque traxit, sic ut viscera omnia statim exsiluerint. Quae illi manibus corripientes arae imposuerunt, coëtaque diffecuerunt, ac inter se partiti omnes devorarunt. Haec milites ductorque cernentes, non potuerunt, quin ad eorum unumquodque factum exclamarent, vultusque averterent. Ipse autem ea sine ulla prorsus mente, ac sine ullo sensu, stupore scilicet oppressus spectabam: mali enim modum exsuperantis

οὐκ ἔχον τὸ κακὸν ἐνεβρόντησέ με. καὶ τάχα ὁ τῆς Νιόβης μῦθος οὐκ ἦν ψευδής, ἀλλὰ καὶ κείνη τοιοῦτόν τι παθοῦσα ἐπὶ τῇ τῶν παίδων ἀπωλείᾳ, δόξαν παρέσχευεν ἐκ τῆς ἀκινήσιας ὥσπερ λίθος γενομένη. Ἐπεὶ δὲ τέλος εἶχεν, ὥς γε ὦμην, τὸ ἔργον, τὸ σῶμα ἐνθέντες τῇ σορῶ καταλείπουσι, πῶμα ἐπ' αὐτῆς ἐπιθέντες. τὸν δὲ βωμὸν καταστρέψαντες, Φεύγουσιν ἀμεταστρεπτί. οὕτως γὰρ αὐτοὺς ποιεῖν ἔτυχεν μεμαντευμένος ὁ ἱερεὺς.

ιστ'. Ἐσπέρας δὲ γενομένης, ἡ διώρυξ κέχωστο πᾶσα. οἱ δὲ στρατιῶται διαβάντες αὐλίζονται μικρὸν ἄνω τῆς διώρυχος, καὶ περὶ δεῖπνον ἦσαν. ὁ δὲ στρατηγὸς ἐπεχειρεῖ με παρηγορεῖν ὁρῶν ἀνιαρῶς ἔχοντα. περὶ δὲ πρώτην νυκτὸς Φυλακὴν πάντας ἐπιτηρήσας καθεύδοντας, πρόσειμι, τὸ ξίφος ἔχων, ἐπικατασφάξων ἐαυ-

magnitudo a mentis sensu me abstraxerat. Ac forte quae de Niobe fabulis traduntur, falsa minime fuerunt: sed huiusmodi quiddam illa quoque ob natorum caedem in se experta fabulae locum fecit, existimantibus aliis, eam, propterea quod immota constitisset, in lapidem conversam. Posteaquam ea res finem, sicuti mihi videbatur, fortita est, latrones, cadavere in sepulcro condito, probeque contecto, aram demoliti sunt, ac nunquam respicientes, ita enim fieri debere sacerdos praeceperat, discesserunt.

XVI. Sub vesperam fossa omnis repleta fuit, militesque praetergressi paulo supra fossam castra posuerunt, deinde cibum ceperunt. Et Charmides, aegro me animo esse cernens, consolationem mihi adhibere conabatur. Verum ego circiter primam noctis vigiliam dormientes omnes tandem conspiciatus, ad tumultum, ut memet ipsum

πὸς τῇ σορῶ. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἐγενόμην, ἀνατείνω τὸ
 ξίφος. Λευκίππη, λέγων, ἀθλία, καὶ πάντων ἀν-
 θρώπων δυστυχεστάτη, οὐ τὸν θάνατον οὐδύρομαί σου
 μόνον, οὐδ' ὅτι τέθνηκας ἐπὶ ξένης, οὐδ' ὅτι σοι γέ-
 γονεν ἐκ βίας σφαγὴ, οὐδ' ὅτι ταῦτα τῶν σῶν ἀτυχη-
 μάτων παίγνια, ἀλλ' ὅτι καθάρσιον γέγονας ἀκαβάρ-
 των σωμάτων, καὶ σε ζῶσαν ἀνέτεμον, οἶμοι, καὶ
 βλέπουσιν ὅλην τὴν ἀνατομὴν, ἀλλ' ὅτι σοῦ τῆς γα-
 στρός, τὰ μυστήρια ἐμέρισαν, καὶ τὴν ταφὴν κακο-
 δαίμονι βωμῶ καὶ σορῶ, καὶ τὸ μὲν σῶμα ταύτῃ κα-
 τατέθεινται, τὰ δὲ σπλάγχνα ποῦ; εἰ μὲν δεδαπα-
 νήκει τὸ πῦρ, ἥττων ἢ συμφορά· νῦν δὲ ἡ τῶν σπλάγ-
 χνων σου ταφὴ ληστῶν γέγονε τροφὴ. ὦ πονηρᾶς ἐπὶ
 βωμοῦ δαδουχίας· ὦ τροφῶν καὶ ἀνα μυστήρια. καὶ ἐπὶ
 ποιούτοις θύμασιν ἔβλεπον ἄνωθεν οἱ θεοί, καὶ οὐκ

super eo immolarem, accepto gladio perrexi: ac sepul-
 cro propior factus, eo educto: O misera, inquam, Leu-
 cippe, mortaliumque omnium infelicissima! ego quidem
 certe non mortem istam tuam, non quod procul a domo
 tua, non quod violenta morte obieris, non quod tam
 saevi de te ludi facti sint, fleo: sed illud miserrimum
 omnium me facit, quod impurissimorum latronum ex-
 piatio fueris, quod ii te vivam (me miserum) gladiisque
 mucronem in te defigi videntem dissecuerint, quod occul-
 tiores uteri tui partes diviserint, quod execrabilem aram,
 ac tumultum tibi erexerint: Atque hic quidem corpus
 tuum iacet, viscera vero quem locum obtinent? Si ea
 igni consumpta fuissent, levior utique calamitas haec exi-
 stimari deberet: sed cum eorum sepulcrum latronum in-
 gluvies facta sit, quae malo huic infelicitas comparari
 potest? O diras altaris faces! o ciborum inauditum genus!
 Et Dii sacrificia huiusmodi e coelo spectarunt, & ignis ex-

καὶ σφαγαί. καὶ τὸ μὲν ἔμπειρον παρὰ τοῖς στρατιώ-
ταις ἀνεπλήρου τοῦ πλήθους τὸ ἐνδεές. Ἡμεῖς δὲ ὅσοι
σῶν αἰχμαλώτων ἦμεν, ἐπιτηρήσαντες τὸ πονοῦν τῶν
ληστῶν μέρος, ἅμα συνελθόντες διακόπτομέν τε αὐτῶν
τὴν Φάλαγγα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐναντίους ἐκτρέχομεν. οἱ
δὲ στρατιῶται τὸ μὲν πρῶτον ἐπέχειρουν ἀναιρεῖν, οὐκ
εἰδότες· ὥς δὲ εἶδον καὶ γυμνοὺς καὶ δεσμὰ ἔχοντας,
ὑπονόησαντες τὴν ἀλήθειαν, δέχονται τῶν ὅπλων εἴ-
σω, καὶ ἐπ' οὐραν παραπέμφαντες εἶων ἡσυχάζειν.
ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἵππεῖς προσέρρεον. καὶ ἐπεὶ πλησίον
ἐγένοντο, κατὰ κέρας ἑκατέρων ἐκτείναντες τὴν Φά-
λαγγα περιίππευον αὐτοὺς ἐν κύκλῳ, καὶ ἐν τούτῳ
συναγαγόντες αὐτοὺς εἰς ὀλίγον κατεφόνευον. καὶ οἱ
μὲν ἔκειντο τεθνηκότες· οἱ δὲ καὶ ἡμιθνήτες ἐμάχοντο·
τούς δὲ λοιποὺς ἐζώγρησαν.

ιδ'. Ἦν δὲ περὶ δείλην ὁ καιρός. Καὶ ὁ στρατηγὸς
διαλαβὼν ἡμῶν ἕκαστον, ἐπυνθάνετο τίνες ἦμεν, καὶ

des & vulnera ultro citroque illata. Quod militum nu-
mero deerat, usus explebat. Nos, quotquot captivi era-
mus, latronum aciem inclinare videntes, facto simul agmi-
ne, eorumque ordinibus perruptis, ad hostes transivimus.
Qui uti se res haberet ignari, nos primo interficere vo-
luerunt: sed cum postea nudos ac vinctos adspexissent,
cognita veritate, intra ordines susceptos post extremum
agmen, ut illic quiesceremus, collocaverunt. Interea su-
pervenerunt equites, acieque utrinque effusa latrones cir-
cuire, in angustumque coactos trucidare coeperunt. Ex
quibus alii mortui procubuerunt, nonnulli semimortui
adhuc pugnabant, reliqui in militum potestatem vivi de-
venerunt.

XIV. Ceterum inclinata iam die militum eorum ductor,
cui Charmidi nomen fuerat, unumquemque nostrum sin-

πῶς ἐλήφθημεν· διηγεῖτο δὲ ἄλλος ἄλλο τι, καὶ γὰρ τὰ
 ἑμὰ εἶπον. ἐπεὶ οὖν ἅπαντα ἔμαθεν, ἐκέλευσεν ἀκο-
 λουθεῖν, αὐτὸς δὲ ὅπλα δώσειν ὑπέσχετο. διεγνώκει
 γὰρ, ἀναμείνας στρατιὰν, ἐπελθεῖν τῷ μεγάλῳ λη-
 στηρίῳ· ἐλέγοντο δὲ ἀμφὶ τοὺς μυρίους εἶναι. ἐγὼ δὲ
 ἵππον ἤτουν. σφόδρα γὰρ ἤδειν ἱππεύειν γεγυμνα-
 σμένος. ὥς δὲ παρῆν, περιάγων τὸν ἵππον ἐπεδεικνύ-
 μην ἐν ῥυθμῷ τὰ τῶν πολεμούντων σχήματα, ὥστε
 καὶ τὸν στρατηγὸν σφόδρα ἐπαινέσαι. Ποιεῖται δέ με
 ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁμοτράπεζον, καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον
 ἐπυνθάνετο τὰ μὰ, καὶ ἀκούων ἐλεεῖ. συμπαθὲς δὲ
 πως εἰς ἔλεον ἄνθρωπος ἀκροατὴς ἀλλοτρίων κακῶν.
 καὶ ἔλεος πολλάκις Φιλίαν προξενεῖ. ἡ γὰρ ψυχὴ
 μαλαχθεῖσα πρὸς τὴν, ὣν ἤκουσε, λύπην, συνδιατε-

gillatim & qui effemus, & quo pacto in praedonum ma-
 nus incidissemus, interrogavit: cui quidem alii alia, ego
 vero, quae mihi evenerant, commemoravi. Atque ille,
 ubi omnia edidicit, se ut sequeremur, iussit, armaque no-
 bis praeberere pollicitus est: decreverat enim, cum primum
 copiae, quas exspectabat, adventassent, magnum latronum,
 qui ad decem millia esse ferebantur, receptaculum aggre-
 di. Ac tum ego equum dari mihi poposci: eo enim studio
 valde gaudebam. Qui simulatque adductus fuit, illum cir-
 cumagens pugnantium ordinatim equitum exemplum edi-
 di, ita, ut me Charmides magnopere commendaret. Ita-
 que die illo suis e convivis unum esse me voluit: atque a
 coena, casus meos ut enarrarem, postulavit: quae dum
 audiret, misericordia movebatur. Fere enim fit, ut qui
 aliena mala audit, una quodammodo patiatur. Benevo-
 lentiam autem misericordia saepenumero gignit. Animus
 enim eorum, quos audit, moerore delinitus, & malorum

Achill. Tat.

I

θεῖσα κατὰ μικρὸν τῇ τοῦ πάβους ἀκροάσει τὸν οἶκτον εἰς Φιλίαν καὶ τὴν λύπην εἰς τὸν ἔλεον συλλέγει. Οὕτω γοῦν διέθηκα τὸν στρατηγὸν ἐκ τῆς ἀκροάσεως, ὥς καὶ αὐτὸν δάκρυα προαγαγεῖν. πλέον δὲ ποιεῖν εἰχομεν οὐδέν, τῆς Λευκίππης ὑπὸ τῶν ληστῶν ἐχομένης. ἔδωκε δέ μοι καὶ Φεράποντα τὸν ἐπιμελησόμενον Αἰγύπτιον.

ιέ. Τῇ δὲ ὑστεραία πρὸς τὴν διάβασιν παρεσκευάζετο, καὶ ἐπεχειρεῖ τὴν διώρυχα χῶσαι, ἥτις ἦν ἐμποδῶν. καὶ γὰρ ἐωρῶμεν τοὺς ληστὰς μετὰ πλείστης δυνάμεως ἐπὶ θάτερα διώρυχος ἐστῶτας ἐν τοῖς ὅπλοις. βωμὸς δὲ τις αὐτοῖς αὐτοσχέδιος ἦν πληοῦ πεποιημένος, καὶ σορὸς τοῦ βωμοῦ πλησίον. ἄγουσι δὲ τινες δύο τὴν κόρην, ὀπίσω τὰ χεῖρε δεδεμένην. καὶ αὐτοὺς μὲν, οἳ τινες ἦσαν, οὐκ εἶδον ἦσαν γὰρ ὥπλισμένοι· τὴν δὲ κόρην Λευκίππην οὖσαν ἐγνώρισα. εἶτα κατὰ

auditione in eundem fere sensum pertractus, tristitiam in misericordiam, misericordiam vero in benevolentiam commutat. Ego vero narrando Charmidem eousque commovi, ut lacrimas tenere nequiverit. Nam quod amplius facerem, nihil erat, cum Leucippe in latronum potestate remansisset. Atqui Aegyptium etiam servum mei curam habere iussit.

XV. Postridie ad prodeundum se comparavit, & fossam, quae impedimento erat, complere aggressus est: magnum etenim latronum numerum in armis esse trans fossam illam cernebamus. Ii aram quandam e luto, iuxtaque sepulcrum ex tempore construxerant. Ac viri duo puellam manibus post tergum revinctis eo adduxerunt. Quos viros, propterea quod armis tecti erant, haudquam cognovi: sed puella Leucippe erat. Ii ergo tum ca-

τῆς κεφαλῆς σπονδὴν περιχέαντες, περιάγουσι τὸν βωμὸν κύκλῳ, καὶ ἐπηύλει τις αὐτῇ. καὶ ὁ ἱερεὺς ἦδεν ὡς εἰκὸς ὦδὴν Αἰγυπτίαν. τὸ γὰρ σχῆμα τοῦ στόματος καὶ τῶν προσώπων τὸ διειλκυσμένον, ὑπέφαιεν ὦδὴν. εἶτα ἀπὸ συνθήματος πάντες ἀναχωροῦσι τοῦ βωμοῦ μακράν. τῶν δὲ νεανίσκος ἕτερος ἀνακλίνας αὐτὴν ὑπτίαν, ἔδῃσε ἐκ παττάλων κατὰ τῆς γῆς ἐρηρυσμένων, οἷον ποιοῦσιν οἱ κοροπλάβοι τὸν Μαρσύαν ἐκ τοῦ φυτοῦ δεδεμένον· εἶτα λαβὼν ξίφος βάπτει κατὰ τῆς καρδίας· καὶ διελκύσας τὸ ξίφος εἰς τὴν κάτω γαστέρα, ῥήγνυσιν τὰ σπλάγχνα δὲ εὐθύς ἐξεπήδησεν, ἃ ταῖς χερσὶν ἐξελκύσαντες ἐπιτιθέασι τῷ βωμῷ. καὶ ἐπεὶ ὠπτήθη, κατατεμόντες ἅπαντες εἰς μοίρας ἔφαγον. ταῦτα δὲ ὁρῶντες οἱ στρατιῶται καὶ ὁ στρατηγὸς καθ' ἐν τῶν πράττομένων ἀνεβόων, καὶ τὰς ὄψεις ἀπέστρεφον τῆς θεᾶς· ἐγὼ δὲ ἐκ παραλόγου καθήμενος ἐθεώμην. τὸ δὲ ἦν ἐκπληξίς. μέτρον γὰρ

piti eius libamina infundentes, sacerdote quodam Aegyptium, uti verisimile est, carmen ei accinente. Oris etenim figura & vultus distortio canere illum subindicabat. Deinceps dato signo, ab ara omnes procul recessere. Tum adolescens alter ex iis, qui adduxerant eam, reclinans paxillis terrae infixis supinam alligavit, quo maxime modo figuli Marfyam arbori alligatum effingunt, gladiumque iuxta cor infixum ad ima ventris usque traxit, sic ut viscera omnia statim exsiluerint. Quae illi manibus corripientes arae imposuerunt, coëtaque diffecuerunt, ac inter se partiti omnes devorarunt. Haec milites ductorque cernentes, non potuerunt, quin ad eorum unumquodque factum exclamarent, vultusque averterent. Ipse autem ea sine ulla prorsus mentè, ac sine ullo sensu, stupore scilicet oppressus spectabam: mali enim modum exsuperantis

οὐκ ἔχον τὸ κακὸν ἐνεβρόντησέ με. καὶ τάχα ὁ τῆς Νιόβης μῦθος οὐκ ἦν ψευδής, ἀλλὰ καὶ κείνη τοιοῦτός τι παθοῦσα ἐπὶ τῇ τῶν παίδων ἀπωλείᾳ, δόξαν παρέσχεν ἐκ τῆς ἀκινήσιας ὥσεί λίθος γενομένη. Ἐπεὶ δὲ τέλος εἶχεν, ὥς γε ὦμην, τὸ ἔργον, τὸ σῶμα ἐνθέντες τῇ σορῶ καταλείπουσι, πῶμα ἐπ' αὐτῆς ἐπιθέντες. τὸν δὲ βωμὸν καταστρέψαντες, Φεύγουσιν ἀμεταστρεπτί. οὕτως γὰρ αὐτοὺς ποιεῖν ἔτυχεν μεμαντευμένος ὁ ἱερεύς.

ιστ'. Ἐσπέρας δὲ γενομένης, ἡ διώρυξ κέχωστο πᾶσα. οἱ δὲ στρατιῶται διαβάντες αὐλίζονται μικρὸν ἄνω τῆς διώρυχος, καὶ περὶ δεῖπνον ἦσαν. ὁ δὲ στρατηγὸς ἐπεχειρεῖ με παρηγορεῖν ὁρῶν ἀνιαρῶς ἔχοντα. περὶ δὲ πρῶτην νυκτὸς Φυλακὴν πάντας ἐπιτηρήσας καθεύδοντας, πρόσειμι, τὸ ξίφος ἔχων, ἐπικατασφάζων ἐαυ-

magnitudo a mentis sensu me abstraxerat. Ac forte quae de Niobe fabulis traduntur, falsa minime fuerunt: sed huiusmodi quiddam illa quoque ob natorum caedem in se experta fabulae locum fecit, existimantibus aliis, eam, propterea quod immota constitisset, in lapidem conversam. Posteaquam ea res finem, sicuti mihi videbatur, sortita est, latrones, cadavere in sepulcro condito, probeque contesto, aram demoliri sunt, ac nunquam respicientes, ita enim fieri debere sacerdos praeceperat, discesserunt.

XVI. Sub vesperam fossa omnis repleta fuit, militesque praetergressi paulo supra fossam castra posuerunt, deinde cibum ceperunt. Et Charmides, aegro me animo esse cernens, consolationem mihi adhibere conabatur. Verum ego circiter primam noctis vigiliam dormientes omnes tandem conspiciatus, ad tumulum, ut memet ipsum

πρὸς τῇ σορῶ. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἐγενόμην, ἀνατείνω τὸ
 ξίφος. Λευκίππη, λέγων, ἀθλία, καὶ πάντων ἀν-
 θρώπων δυστυχεστάτη, οὐ τὸν θάνατον οὐδύρομαί σου
 μόνον, οὐδ' ὅτι τέθηκας ἐπὶ ξένης, οὐδ' ὅτι σοι γέ-
 γονεν ἐκ βίας σφαγὴ, οὐδ' ὅτι ταῦτα τῶν σῶν ἀτυχη-
 μάτων παίγνια, ἀλλ' ὅτι καθάρσιον γέγονας ἀκαθάρ-
 των σωμάτων, καὶ σε ζῶσαν ἀνέτεμον, οἶμοι, καὶ
 βλέπουσαν ὅλην τὴν ἀνατομὴν, ἀλλ' ὅτι σοῦ τῆς γα-
 στρός. τὰ μυστήρια ἐμέρισαν, καὶ τὴν ταφὴν κακο-
 δαίμονι βωμῶ καὶ σορῶ, καὶ τὸ μὲν σῶμα ταύτῃ κα-
 τατέθεινται, τὰ δὲ σπλάγχνα ποῦ; εἰ μὲν δεδαπα-
 νήκει τὸ πῦρ, ἥττων ἢ συμφορά· νῦν δὲ ἢ τῶν σπλάγ-
 χνων σου ταφὴ ληστῶν γέγονε τροφή. ὦ πονηρᾶς ἐπὶ
 βωμοῦ δαδουχίας· ὦ τροφῶν καινὰ μυστήρια. καὶ ἐπὶ
 ποιούτοις θύμασιν ἔβλεπον ἄνωθεν οἱ θεοί, καὶ οὐκ

super eo immolare, accepto gladio perrexi: ac sepul-
 cro propior factus, eo educto: O misera, inquam, Leu-
 cippe, mortaliumque omnium infelicissima! ego quidem
 certe non mortem istam tuam, non quod procul a domo
 tua, non quod violenta morte obieris, non quod tam
 faevi de te ludi facti sint, fleo: sed illud miserrimum
 omnium me facit, quod impurissimorum latronum ex-
 piatio fueris, quod ii te vivam (me miserum) gladiisque
 mucronem in te defigi videntem diffecuerint, quod occul-
 tiores uteri tui partes diviserint, quod exsecrabilem aram,
 ac tumulum tibi erexerint: Atque hic quidem corpus
 tuum iacet, viscera vero quem locum obtinent? Si ea
 igni consumta fuissent, levior utique calamitas haec exi-
 stimari deberet: sed cum eorum sepulcrum latronum in-
 gluvies facta sit, quae malo huic infelicitas comparari
 potest? O diras altaris faces! o ciborum inauditum genus!
 Et Dii sacrificia huiusmodi e coelo spectarunt, & ignis ex-

ἐσβέσθη τὸ πῦρ· ἀλλὰ μιναιόμενον ἠνείχετο καὶ ἀνέ-
Φερε τοῖς θεοῖς τὴν κνίσσαν τὸ πῦρ; λάβε οὖν, Λευ-
κίππη, τὰς πρεπούσας σοι παρ' ἐμοῦ χοάς.

ιζ'. Ταῦτ' εἰπὼν, ἀνατείνω τὸ ξίφος ἄνω, ὡς καθή-
σων ἐμαυτῷ κατὰ τῆς σφαγῆς· καὶ ὁρῶ δύο τινὰς ἐξ
ἐναντίας (σεληναία δ' ἦν) σπουδῇ θέοντας. ἐπέσχον
οὖν, ληστὰς εἶναι δοκῶν, ὡς ἂν ὑπ' αὐτῶν ἀποβά-
νοιμι. ἐν τούτῳ δὲ ἐγγυὺς ἐγένοντο, καὶ ἀναβοῶσιν ἄμ-
Φω. Μενέλαος δὲ ἦν καὶ ὁ Σάτυρος. ἐγὼ δ' ἄνδρας
ιδὼν ἐκ παραλόγου ζῶντας καὶ Φίλους, οὔτε περιεπτu-
ξάμην, οὔτε ἐξεπλάγην ὑφ' ἡδονῆς. τοσοῦτον ἡ λύπη
με τῆς συμφορᾶς ἐξεκώφωσεν ¹. Λαμβάνονται δὲ μοι
τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπεχειροῦν ἀΦαιρεῖσθαι τὸ ξίφος. ἐγὼ
δὲ Πρὸς θεῶν, ἔΦην, μή μοι Φθονήσῃτε θανάτου κα-
λοῦ, μᾶλλον δὲ Φαρμάκου τῶν κακῶν. οὐδὲ γὰρ ζῆν

finctus non est, sed foedatus ascendit, nidoremque Diis
attulit! Tu vero, Leucippe, te dignas a me inferias cape.

XVII. Haec cum dixissem, gladiumque, ut in iugulum
mihimet ipse demitterem, fustulissem, duos quosdam ex-
adversum mihi, luna enim splendebat, ad me quam ocif-
sime currentes prospexi. Continui me igitur, latrones il-
los esse ratus, ut ab iis interficerer. Interea propiores
ambo facti sunt, & magna voce inclamarunt. Erant ii
Satyrus, & Menelaus. Ego, tamen si mihi amicos homi-
nes vivos insperato viderem, tamen tantum abfuit, ut
illos amplexarer, ut nullam etiam ex eorum adpectu vo-
luptatem caperem: ita me de statu mentis deiecerat acer-
bitas infortuniorum. Illi, dextera manu mihi apprehensa,
gladium eripere tentaverunt. Verum ego: Ne per Deos,
inquam, praeclaram hanc mihi mortem, aut malorum

¹ Ἐξεκώφωσεν) Ita corrigen-
dum statuit Salmasius, cum an-

tea sine idoneo sensu legeretur
ἐξεκούφισεν.

ἔτι δύναμαι, καὶ νῦν με βιάσῃσθε, Λευκίππης οὕτως ἀνηρημένης. τοῦτο μὲν γὰρ ἀφαιρήσεσθέ μου τὸ ξίφος, τὸ δὲ τῆς ἐμῆς λύπης ξίφος ἔνδον καταπέπηγε καὶ τέμνει κατ' ὀλίγον. ἀθανάτω σφαγῇ ἀποδνήσκειν με βούλεσθε; Λέγει οὖν ὁ Μενέλαος· Ἄλλ' εἰ διὰ τοῦτο θέλεις ἀποθανεῖν, ὥρα σοι τὸ ξίφος ἐπισχεῖν. Λευκίππη δέ σοι ἀναβιάσεται. Βλέψας οὖν εἰς αὐτὸν, Ἔτι μου καταγελᾷς, ἔφην, ἐπὶ τηλικούτῳ κακῷ; εὖγε, Μενέλαε, ξενίου μέμνησαι Διός. Ὁ δὲ κρούσας τὴν σορὸν· Ἐπεὶ τοίνυν ἀπιστεῖ Κλειτοφῶν, ἔφην, σύ μοι Λευκίππη μαρτύρησον, εἰ ζῆς. Ἄμα δὲ εἶπεν, καὶ δῖς που καὶ τρίς ἐπάταξε τὴν σορὸν, καὶ κάτῳθεν ἀκούῳ Φωνῆς πάνυ λεπτῆς. τρόμος οὖν εὐθύς ἴσχει με, καὶ πρὸς τὸν Μενέλαον ἀπέβλεπον, μάγον εἶναι δοκῶν. ὁ δὲ ἤνοιγεν ἅμα τὴν σορὸν, καὶ ἡ

potius medelam, invidetis: neque enim, Leucippe hoc pacto amissa, etsi nunc me maxime cogatis, vivere amplius queam. Gladium certe hunc ipsi e manibus meis evelleris: sed moeroris aculeus intus ad vivum defedit, ac nonnihil iam penetravit. Immortaline vulneratione vos mori me vultis? Tum Menelaus: Si nullam aliam ob causam mortem tibi consciscere vis, gladium, Hercule, abicere potes. Nam Leucippe viva nunc tibi aderit. Ipse autem, coniectis in eum oculis: Atqui tu quoque, inquam, tantis conflictatum malis irrides? Ah saltem sis memor hospitalis Iovis. Tum ille, impulsio tumulto: Agendum tu, inquit, Leucippe, an vivas, testare: quandoquidem nullam Clitophon mihi fidem habet. Vix autem loqui defierat, cum urnam bis terve percussit, exilisque admodum ab ea proveniens vox mihi audita est. Itaque subito tremore occupatus, oculos in Menelaum conieci, magicæ artis peritum eum ratus. Ille urnam detexit, ac

Λευκίππῃ κάτωθεν ἀνέβαινεν, φοβερόν θάμα, ὃ θεοί, καὶ Φρικωδέστατον. ἀνέωκτο μὲν αὐτῆς ἡ γαστήρ πᾶσα, καὶ ἦν ἐντέρων κενή· ἐπιπεσοῦσα δὲ μοι περιπλέκεται, καὶ συνέφυμεν, καὶ ἄμφω κατεπέσαμεν.

ἡ'. Μόλις οὖν ἀναζωπυρίσας λέγω πρὸς τὸν Μενέλαον· Οὐκ ἔρεῖς μοι, τί ταῦτα; οὐχὶ Λευκίππην ὀρώ; ταύτης οὐ κρατῶ, καὶ οὐκ ἀκούω λαλούσης; ἀ οὖν χθές ἐθεασάμην, τίνα ἦν; ἡ γὰρ ἐκεῖνά ἐστιν, ἡ ταῦτα εὐύπνια. ἀλλ' ἰδοὺ καὶ Φίλημα ἀληθινὸν καὶ ζῶν, ὡς καί κεῖνο τὸ τῆς Λευκίππης γλυκύ. Ἀλλὰ νῦν μὲν, ὁ Μενέλαος ἔφη, καὶ τὰ σπλάγχνα ἀπολήψεται, καὶ τὰ στέρνα συμφύσεται, καὶ ἄτρωτον ὄψει. ἀλλ' ἐπικάλυφαί σου πρόσωπον. καλῶ γὰρ τὴν Ἑκάτην ἐπὶ τὸ ἔργον. Ἐγὼ δὲ πιστεύσας, ἐνεκαλυψάμην. ὁ δὲ ἄρχεται τερατεύεσθαι, καὶ λόγον τινὰ καταλέγειν.

statim Leucippe quam terribili fane horrendoque adspectu; a summo enim ad imum dissectus, ac visceribus vacuus ei venter erat, prodiit, seseque in me reiiciens, me complexa est, & ego illam contra: itaque ambo concidimus.

XVIII. Vix autem me ipse collegeram, cum ad Menelaum conversus: Quid causae, inquam, est, quamobrem mihi, quo modo haec se habeant, non expedis? Nonne quam video, quam teneo, quam loquentem audio, Leucippe est? Cuiusmodi ergo fuerunt, quae hesternae die prospexi? Sane aut illud, aut hoc somnium est: sed osculum & verum est, & vivum, & quale a Leucippe olim dabatur, suave. Tum ille: Atqui viscera quoque, inquit, iamiam recuperabit, pectorisque vulnus coalescet, & illaefam videbis. Tu faciem vela: Proserpinam enim ad id invoco. Itaque, fidem homini habens, feci. Ille autem inaudita quaedam facere & loqui coepit: atque inter lo-

ἅμα λέγων περιαιρεῖ τὰ μαγγανεύματα τὰ ἐπὶ τῇ γαστρὶ τῆς Λευκίππης, καὶ ἀποκατέστησεν εἰς τὸ ἀρχαῖον. λέγει δέ μοι· Ἀποκάλυψαι. Καὶ γὰρ μόλις μὲν, καὶ φοβούμενος, ἀληθῶς γὰρ ᾤμην τὴν Ἑκάτην παρ-εῖναι, ὅμως δ' οὖν ἀπέστησα τῶν ὀφθαλμῶν τὰς χεῖρας, καὶ ὁλόκληρον τὴν Λευκίππην ὄρῳ. ἔτι μᾶλλον οὖν ἐκπλαγεῖς, ἐδεόμην Μενελάου, λέγων· ὦ Φίλτατε Μενέλαε, εἰ διάκονος Θεοῦ τινος εἶ, δέομαί σου, ποῖ γῆς εἰμι, καὶ τί ποτε ταῦτα ὄρῳ; Καὶ ἡ Λευκίππη Παῦσαι, ἔφη, Μενέλαε, δεδιττόμενος αὐτόν· λέγε δέ, πῶς τοὺς ληστὰς ἠπάτησας.

ἰθ'. Ὁ οὖν Μενέλαος λέγει· Οἶδας, ὡς Αἰγυπτίός εἰμι τὸ γένος· Φθάνω γὰρ σοι ταῦτα εἰπὼν ἐπὶ τῆς νεώς. ἦν οὖν μοι τὰ πλεῖστα τῶν κτημάτων περὶ ταύτην τὴν κώμην, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς γνώριμοι. ἐπεὶ οὖν τῇ ναυαγίᾳ περιεπέσαμεν, εἰτά με προσέρρι-

quendum, quae Leucippes ventri ad fallendos latrones adaptaverant, detraxit, prioremque illi formam reddidit: deinde respicere me iussit. Tum ego (vix quidem, ac sane magno cum timore: Proserpinam enim vere adeste putabam) faciem revelavi, Leucippenque invulneratam vidi: eoque maiorem etiam in modum admiratus: Si Dei alicuius, Menelaë carissime, inquam, administer es, ubinam, rogo te, gentium sumus? quid sibi haec volunt, quae cerno? Leucippe quoque, Hominem, inquit, Menelaë, frustrari amplius noli: sed quo pacto latronibus imposueris, iam tandem expone.

XIX. Tum Menelaus: Aegyptium, inquit, me, Clitophon, esse non ignoras: id quod ex me antea, in navi cum essemus, audivisti. Praediorum meorum pars maior prope pagum hunc est: cuius cum praefectis nonnullus mihi usus intercedit. Cum igitur naufragium fecissemus,

ψε τὸ κύμα τοῖς Αἰγύπτου παραλίοις. λαμβάνομαι μετὰ τοῦ Σατύρου πρὸς τῶν ταύτην παραφυλασσόντων ληστῶν. ὡς δὲ ἄγομαι πρὸς τὸν λήσταρχον, ταχύ με τῶν ληστῶν τινὲς γνωρίσαντες, λύουσι τὰ δεσμὰ, θάρρειν τε ἐκέλευον, καὶ συμπονεῖν αὐτοῖς, ὡς ἂν οἰκεῖον. ἐξαιτούμαι δὴ καὶ τὸν Σάτυρον ὡς ἐμὸν. οἱ δὲ Ἄλλ' ὅμως, ἔφησαν, ἐπιδείξαι ἡμῖν σεαυτὸν τολμηρὸν πρῶτον. καὶν τούτῳ χρησμὸν ἴσχουσιν κόρην καταθῆσαι καὶ καθᾶραι τὸ ληστήριον, καὶ τοῦ μὲν ἥπατος ἀπογεύσασθαι τυθείσης, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα σαρῶ παραδόντας ἀναχωρεῖν, ὡς ἂν τὸ τῶν ἐναντίων στρατόπεδον ὑπερβάλλοι τῆς θυσίας τὸν τρόπον. Λέγε δὴ τὰ ἐπίλοιπα, Σάτυρε· σὸς γὰρ ἐντεῦθεν ὁ λόγος.

κ'. Καὶ ὁ Σάτυρος λέγει· Ἄμα δὲ βιαζόμενος ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ἔκλαιον, ὧ δέσποτα, καὶ ὠδυρόμην, τὰ περὶ τῆς Λευκίππης πυθόμενος, καὶ ἐδεόμην Μενε-

ad Aegypti litora me tandem fluctus eiecit. Qui latrones ei pago praefidio fuerant, me cum Satyro ceperunt. Perductum autem ad eorum ducem nonnulli ex eis mei cognitores vinculis detractis solverunt, & bono animo esse, sibi que, uti amicum, in eorum rebus agendis auxilium ferre iusserunt. Tunc ego Satyrum quasi meum reddi mihi poposci. At illi: Audacem, inquit, nobis te primum ostende. Interea responsum iis ab oraculo redditum fuit, ut virginem immolarent, & suum ipsorum agmen expiarent, immolataeque iecinore degustato, ac reliquo corpore in lectulum dato, recederent: ut sacrificii genus hostium exercitum obstupesceret. Quae reliqua sunt, tu, Satyre, commemorato.

XX. Ac tum Satyrus: Cum ad exercitum captivus, inquit, ductus, & de Leucippes infortunio certior factus essem, vicem illius dolens, o here, flebam, Menelaum-

λάου παντὶ τρόπῳ σῶσαι τὴν κόρην. δαίμων δέ τις ἀγαθὸς ἡμῖν συνήργησεν. ἐτύχομεν τῇ προτεραίᾳ τῆς θυσίας ἡμέρᾳ καθεζόμενοι πρὸς τῇ θαλάττῃ λυγύμενοι, καὶ περὶ τούτων σκοποῦντες τῶν δὲ ληστῶν τινες ναῦν ἰδόντες ἀγνοία πλανηθεῖσαν, ὥρμησαν ἐπ' αὐτήν. οἱ δὲ ἐπὶ τῆς νεῶς συνέντες οἱ τυγχάνουσιν, ἐπεχείρουν ἐλαύνειν εἰς τοῦπίσω. ὥς δὲ Φθάνουσιν οἱ λησταὶ καταλαβόντες, πρὸς ἄμυναν τρέπονται. καὶ γάρ τις ἐν αὐτοῖς ἦν τῶν τὰ τοῦ Ὀμήρου τῷ στόματι¹ δεικνύντων ἐν τοῖς θεάτροις. τὴν Ὀμηρικὴν σκευὴν ὀπλισάμενος τε αὐτὸς, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν οὕτω σκεύασας, ἐπεχείρουν μάχεσθαι. πρὸς μὲν οὖν τοὺς πρώτους ἐπελθόντας, καὶ μάλα ἐρρωμένως ἀντετάξαντο. πλείονων δὲ ἐπιπλευσάντων σκαφῶν ληστρικῶν καταδύουσιν τὴν ναῦν, καὶ τοὺς ἀνδρας ἐκπεσόντας ἀνήρουν. λανθάνει δὴ κίστη ἐκτραπέϊσά τις, καὶ τῷ ναυαγίῳ

que, ut eam omnino fervaret, obtestabar. Qua in re propitius nescio quis Deus nobis auxilio fuit. Pridie enim, quam sacrificium fieret, in litore moeroris pleni, atque iis de rebus solliciti, confederamus. Latrones autem aliquot, navem locorum inscitia errantem conspicati, in eam impetum fecerunt. Qui in ea erant, cognitis latronibus, retrocedere tentaverunt: sed cum latrones eos praevertendo deprehendissent, ad resistendum sese converterunt. Ea porro navi unus quidam ex iis, qui Homeri poëmata in theatris recitant, vehebatur. Is cum se, tum eos, quos secum ducebat, eo habitu, quo in edendis Homeri poëmatibus uti consueverat, adornans, pugnandi initium fecit, primisque graffatoribus perquam strenue resistit. Sed cum plures alii latronum myoparones supervenissent, & navis demersa est, & egressi ex ea viri interemti. Tum vero cistam quandam, insciis illis elapsam, una cum fractae

¹ Τῷ στόματι aut omnino delendum, aut mutandum in τῷ σχήματι.

καθ' ἡμᾶς τῷ ῥοῖ κομισθεῖσα, ἣν ὁ Μενέλαος ἀναιρεῖται, καὶ ἀναχωρήσας ποῖ παρόντος ἅμα καὶ μοῦ, (προσεδόκα γάρ τι σπουδαῖον ἔνδον εἶναι,) ἀνοίγει τὴν κίστην. καὶ ὁρῶμεν χλαμύδα καὶ ξίφος τὴν μὲν κώπην ὅσον παλαιστῶν τεσσάρων, τὸν δὲ σιδήρον ἐπὶ τῇ κώπῃ βραχύτατον, δακτύλων ὅσον οὐ πλείω τριῶν. ὡς δὲ ἀνελόμενος τὸ ξίφος ὁ Μενέλαος ἔλαθεν μεταστρέψας, καὶ τὸ τοῦ σιδήρου μέρος, τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ξίφος, ὥσπερ ἀπὸ χηραμοῦ τῆς κώπης κατατρέχει τοσοῦτον, ὅσον εἶχεν ἡ κώπη τὸ μέγεθος. ὡς δὲ ἀνέστρεψεν εἰς τοῦμπαλιν, αὖθις ὁ σιδήρος εἴσω καταδύεται. τούτῳ δ' ἄρα, ὡς εἰκὸς, ὁ κακοδαίμων ἐκεῖνος ἐν τοῖς θεατροῖς ἐχρῆτο πρὸς τὰς κιβδηλοὺς σφαγὰς.

κά'. Λέγω οὖν πρὸς τὸν Μενέλαον· Θεὸς ἡμῖν, ἀνθέλης χρηστὸς γενέσθαι, συναγωνίσεται. δυνησόμεθα γὰρ καὶ τὴν κόρην σῶσαι, καὶ τοὺς ληστὰς λα-

navis parte fluctus ad nos detulerunt. Eam Menelaus sustulit, ac nescio quo secedens, me praesente, qui non vulgare aliquid in ea contineri putabam, aperuit: chlamydemque ac cultrum, cuius manubrium palmos quatuor, ferrum vero digitos non amplius tres longum erat, invenimus. Cultrum hunc Menelaus cum insciter torfisset, e capulo, tanquam ex antro, ferri pars tanta prodit, quanta capuli longitudo fuerat; cumque in contrariam rursus partem torfisset, ferrum pariter intus occultatum est. Eiusmodi ferro miserum illum hominem in theatris ad fictas vulnerationes uti consuevisse credibile est.

XXI. Quamobrem ad Menelaum conversus: Si strenuam, inquam ego, nunc operam navare volueris, auxilium nobis Deus feret: nosque puellam servare, & a latronibus minime deprehendi poterimus. Quo autem id

Θεῖν. ἀκουσον δὲ, πείω τρόπῳ. δέρμα προβάτου λαβόντες ὡς ὅτι ραδινώτατον συρράψωμεν εἰς σχῆμα βαλαντίου μέτρον ὅσον γαστρός ἀνθρώπινης, εἴτα ἐμπλήσαντες Θηρίων σπλάγχχων καὶ αἵματος, τὴν πλαστὴν ταύτην γαστέρα ράψωμεν, ὡς μὴ ραδίως τὰ σπλάγχχνα διαπίπτῃ, καὶ ἐνσκευάσαντες τῇ κόρῃ τοῦτον τὸν τρόπον, καὶ στολὴν ἔξωθεν περιβαλόντες μίτραις τε καὶ ζώσμασιν ἐνδεδυμένην τὴν σκευὴν ταύτην ἐπικρύψωμεν. πάντως δὲ καὶ ὁ χρησμός ἡμῖν εἰς τὸ λαθεῖν χρήσιμος [καὶ ὁ σίδηρος]. καὶ γὰρ αὐτὴν ἐσταλμένην διὰ ταύτης ἀνατμηθῆναι μέσση τῆς ἐσθῆτος λέγει ὁ χρησμός. ὁρᾷς τοῦτο τὸ ξίφος, ὡς ἔχει μηχανῆς. ἂν γὰρ ἐρείσῃ τις ἐπὶ τινος σώματος, Φεύγει πρὸς τὴν κώπην, ὥσπερ εἰς κουλεόν. καὶ οἱ μὲν ὁρῶντες δοκοῦσιν βαπτίζεσθαι τὸν σίδηρον κατὰ τοῦ σώματος· ὁ δὲ εἰς τὸν χηραμὸν τῆς κώπης ἀνέθορεν, μόνῃ δὲ καταλείπει τὴν αἰχμὴν, ὅσον τὴν πλαστὴν γαστέρα τε-

parito fieri possit, accipe. Ovillum corium quam subtilissimum in sacculi formam pro humani ventris magnitudine confuemus, deinde ferae alicuius extis, ac sanguine refertum hunc artificiose factum uterum accommodabimus ita, ut extra non facile delabantur. Hunc in modum adornata puella, stolaque superimposita, mitris deinde ac vitis additis, apparatus istum occultabimus. Cui sane rei percommodum oraculum est, a quo responsum fuit, ut puella adornata cum veste ipsa per medium secetur, ipsumque hoc ferrum. Tu cultrum hunc ea fabrefactum arte vides, ut, si quis aliquod in corpus defigere velit, eius ferrum intra capulum, tanquam intra vaginam, recurrat, iis, qui spectant, in corpus illud mergi existimantibus, cum tamen in manubrii latebra recondatur, nec amplius exstet, quam quantum satis sit ad fictitium ute-

μεῖν, καὶ τὴν κώπην ἐν χρῶ τοῦ σφαζομένου τυχεῖν. καὶ ἀποσπάσῃ τις τὸν σίδηρον ἐκ τοῦ τραύματος, κατάρρει πάλιν ἐκ τοῦ χηραμοῦ τὸ ξίφος, ὅσον τῆς κώπης ἀνακουφίζεται τὸ μετέωρον, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον τοὺς ὀρώντας ἀπατᾷ. δοκεῖ γὰρ τοσούτον καταβαίνειν τῇ σφαγῇ, ὅσον ἄνεισιν ἐκ τῆς μηχανῆς. τούτων οὖν γενομένων, οὐκ ἂν ἴδοιεν οἱ λησταὶ τὴν τέχνην. τὰ τε γὰρ δέρματα ἀποκέκρυπται, τὰ τε σπλάγχνα τῇ σφαγῇ ἀποπηθήσεται· ἅπερ ἡμεῖς ἐξελόντες ἐπὶ τῷ βωμῷ θήσομεν. καὶ τότε ἐντεύθεν οὐκέτι προσίασιν οἱ λησταὶ τῷ σώματι, ἀλλ' ἡμεῖς εἰς τὴν σορὸν καταθήσομεν. ἀκήκοας τοῦ ληστάρχου μικρῶ πρόσθεν εἰπόντος, δεῖν πολλοὺς ἐπιδείξασθαι πρὸς αὐτούς· ὥστε ἐστὶ σοι προσελθεῖν αὐτῷ καὶ ὑποσχέσθαι ταύτην τὴν ἐπίδειξιν. Ταῦτα λέγων, ἐδεόμην Δία ξένιον καλῶν, καὶ κοινῆς ἀναμνηστικῶν τραπέζης καὶ χρηστῆς, καὶ κοινῆς ναυαγίας.

rum secundum, sed pellem capulus ipse contingat. Quod si quis e vulnere gladium extrahat, tantum pariter ferri excurrit, quantum sublatum capulus emittit: illoque modo spectantium oculos fallit, arbitrantibus iis, illud totum, quod e manubrio exstabat, in corpus defixum fuisse. Haec si fiant, latrones artificium cognoscere nequibunt: nam & corium rectum erit, & extra facto vulnere defilient: quae nos excipientes arae imponemus. Nec vero ad cadaver eo tempore latrones accedent: verum nos in tumulo collocabimus. Latronum fane principem paulo ante ipse dicentem audivisti, audacter factum aliquid sibi a nobis ostendi oportere. Licet itaque hominem te adire, paratumque ad id esse te polliceri. Quae cum dixissem, preces etiam addidi, hospitalem Iovem invocans, communisque & benignae mensae & naufragii mentionem faciens.

κβ'. Ὁ δὲ χρηστὸς αὐτός· Μέγα μὲν, ἔφη, τὸ ἔργον, ἀλλ' ὑπὲρ Φίλου καὶ ἀποθανεῖν δεήσει, γλυκὺς ὁ θάνατος. νομίζω δὲ, ἔφη, ζῆν καὶ Κλειτοφῶντα. ἢ τε γὰρ κόρη πυθομένῳ μοι καταλιπεῖν αὐτὸν εἶπεν παρὰ τοῖς ἐαλωκόσι τῶν ληστῶν δεδεμένον· οἱ δὲ τῶν ληστῶν πρὸς τὸν λήσταρχον ἐκφυγόντες ἔλεγον, πάντας μὲν τοὺς ὑπ' αὐτῶν εἰλημμένους τὴν εἰς τὸ στρατόπεδον μάχην ἐκπεφυγέναι· ὥστε ἀποκείσεται σοι παρ' αὐτῷ ἡ χάρις, καὶ ἅμα ἐλεῆσαι κόρην ἀβλίαν ἐκ τοσούτου κακῷ. Ταῦτα λέγων πείθω, καὶ συνέπραξεν ἡ τύχη. ἐγὼ μὲν οὖν περὶ τὴν τοῦ μηχανήματος ἤμην σκευήν. Ἄρτι δέ που Μενελάου μέλλοντος τοῖς λησταῖς περὶ τῆς θυσίας λέγειν, ὁ λήσταρχος θβάσας κατὰ δαίμονα· Νόμος ἡμῖν ἐστίν, ἔφη, τοὺς πρωτομύστας τῆς ἱερείας ἄρχεσθαι, μάλιστα ὅτ' ἂν ἄνθρωπον κα-

XXII. Tum vero bonus hic vir : Magnum id, inquit, facinus est : sed amici causa mortem subire oportet, & grata eiusmodi mors. Atque ego rursum, Clitophontem quidem, inquam, vivere adhuc existimo : roganti enim mihi Leucippe illum inter captivos victum reliquisse affirmavit. Duci praeterea suo a latronibus fuga elapsis renuntiatum est, captivos omnes, dum pugnaretur, ad hostes transivisse. Magnam itaque ab eo gratiam inibis, ac miseram hanc puellam tot ex malis eripies. Hac oratione homini persuasi : nec fortunae deinceps favor defuit. Enimvero in iis, quae ad nostrum hoc cogitatum perficiendum opus erant, comparandis occupabar. Menelaus autem cum iam latrones, ut de sacrificio cum iis verba faceret, convenisset, eorum princeps, ita volente Deo, antevertit : Atque nostris, inquit, legibus cavetur, ut, qui nuperrime sunt initiati, sacrificium auspicentur, praefer-

ταθύειν δέη. ὥρα τοίνυν εἰς αὐρίον σοι παρασκευάζεσθαι πρὸς τὴν Θυσίαν· δεήσει δὲ καὶ τὸν σὸν οἰκέτην ἅμα σοι μυηθῆναι. Καὶ μάλα, οὗτος ἔφη, προθυμησόμεθα μηδενὸς ὑμῶν χεῖρους γενέσθαι. Στείλαι δὲ ὑμᾶς αὐτοὺς δεήσει τὴν κόρην, ὡς ἀρμοδίως πρὸς τὴν ἀνατομὴν ὑμῶν, ὁ λῆσταιρχος ἔφη, τὸ ἱερεῖον. Στέλλομεν δὴ τὴν κόρην τὸν προειρημένον τρόπον καθ' ἑαυτοὺς, καὶ θάρρειν παρεκελευσάμεθα, διεξελθόντες ἕκαστα, καὶ ὡς μένειν εἰσὼ τῆς σοροῦ χρή, καὶ θάπτον αὐτὴν ὁ ὕπνος ἀφῇ, τὴν ἡμέραν ἔνδον μένειν. εἰ δέ τις ἡμῶν ἐκποδὼν γένηται, σῶζε σεαυτὴν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. Ταῦτα εἰπόντες, ἐξάγομεν αὐτὴν ἐπὶ τὸν βωμόν· καὶ τὰ λοιπὰ οἶδας.

κγ'. Ὡς οὖν ἤκουσα, παντοδαπὸς ἐγιγνόμεν, καὶ διηπόρουσιν ὅ, τι ποιήσω πρὸς τὸν Μενέλαον ἀντάξιον.

tim cum hominem immolare oportet. Itaque divinam ad rem faciendam te in craftinum comparato: servum vero etiam tuum instrui, tecum operari necessarium erit. Tum Menelaus: Enitemur, inquit, ut nos quoquam e vobis inferiores non esse intelligatis. Atqui muneris quoque, inquit ille, vestri erit, puellam ita constituere, ut apte secari possit. Leucippen igitur foli ipsi, quemadmodum antea propositum fuerat, adornavimus, bonoque animo esse iubentes de omnibus praemonuimus, oportere scilicet se tumultum ingredi, atque in eo interdiu etiam, quamvis somno solveretur, permanere: in idque animum intendere, ut, si nostrum aliquis recessisset, ad latronum hostes transitione facta se ipsam servaret. Quae cum dixissemus, puellam ad aram duximus. Reliqua tumet vidisti.

XXIII. Hac oratione varias mihi animus in partes distrahebatur: neque, quid agerem, quo Menelao parem collatis in me beneficiis gratiam referrem, sciebam. Ita-

τὸ δ' οὖν κοινότατον, προσπεσὼν κατησπαζόμενην, καὶ
 προσεκύνουν ὥς Θεὸν, καί μου κατὰ τὴν ψυχὴν ἀβρόα
 κατεχέιτο ἡδονή. Ὡς δὲ τὰ κατὰ Λευκίππην εἶχέ μοι
 καλῶς· Ὁ δὲ Κλεινίας, εἶπον, τί γέγονεν; Ὁ δὲ Μενέ-
 λας· Οὐκ οἶδα, ἔφη. μετὰ γὰρ τὴν ναυαγίαν, εὐθύς
 εἶδον μὲν αὐτὸν τῆς κεραίας λαβόμενον· ὅποι δὲ κεχώ-
 ρηκεν, οὐκ οἶδα. Ἀνεκώκυσα οὖν ἐν μέσῃ τῇ χαρᾷ·
 ταχὺ γὰρ ἐφθόνησέ μοι δαίμων τις τῆς καθαρᾶς ἡδο-
 νῆς· τὸν δι' ἐμὲ Φαινόμενον οὐδαμῶς, τὸν μετὰ Λευ-
 κίππην ἐμὸν δεσπότην, τοῦτον ἐκ πάντων κατέσχευεν ἡ
 θάλασσα, ἵνα μὴ τὴν ψυχὴν μόνον ἀπολέσῃ, ἀλλὰ
 καὶ τὴν ταφὴν. ὦ θάλαττα ἀγνώμων, ἐφθόνησας
 ἡμῖν ὀλοκλήρου τοῦ τῆς Φιλανθρωπίας σου δράματος.
 Ἀπιμεν οὖν εἰς τὸ στρατόπεδον κοινῇ, καὶ τῆς σκη-
 νῆς εἴσω παρελθόντες τῆς ἐμῆς, τὸ λοιπὸν τῆς νυκτὸς

que, quod vulgo fieri solet, ad illius pedes prostratus,
 hominem amplectebam, & veluti numen quoddam adora-
 bam, cum inexhausta interim voluptas animum meum
 perfudisset. Posteaquam rem, quod Leucippen attinebat,
 in tuto esse vidi, quid de Clinia factum esset, rogavi. Me-
 las autem: fracta illum navi antennae adhaerentem vi-
 disse; verum quo deinceps delatus fuisset, ignorare omni-
 no se, respondit. Quamobrem in ipso laetitiae medio non
 potui non contristari, (forte autem solidum hoc mihi gau-
 dium evenire Deus aliquis noluit) mea causa evenisse, ut
 quem secundum Leucippen maxime omnium observabam,
 is nullibi reperiretur, sed solus ex omnibus maris saevi-
 tiam expertus fuisset, quo non modo anima, verum etiam
 sepulcro careret. O infidum mare! tu integrum nobis be-
 nignitatis tuae fructum invidisti. Ceterum inde digressi ad
 exercitum una profecti sumus, meoque in tentorio noctis

Achill. Tat.

K

διετρίψαμεν, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐκ ἔλαβε τοὺς πολλούς.

κδ'. Ἀμα δὲ τῇ ἑῷ, ἄγω τὸν Μενέλαον τῷ στρατηγῷ, καὶ πάντα λέγω. ὁ δὲ συνήδετο, καὶ τὸν Μενέλαον ποιεῖται Φίλον. πυνθάνεται δὲ, πόση δύναμις ἐστὶ τοῖς ἐναντίοις. ὁ δὲ ἔλεγεν, πᾶσαν ἐμπεπλῆσθαι τὴν ἐξῆς κώμην ἀνδρῶν ἀπονενεημένων, καὶ πολὺ συνηθροῖσθαι ληστήριον, ὥς εἶναι μυρίους. Λέγει οὖν ὁ στρατηγός· Ἀλλ' ἡμῖν αὗται πέντε χιλιάδες ἱκαναὶ πρὸς εἴκοσι τῶν ἐκείνων. ἀφίξονται δὲ ὅσον οὐδέπω πρὸς τούτοις ἕτεροι δισχίλιοι τῶν ἀμφὶ τὸ Δέλτα καὶ τὴν ἡλίου πόλιν τεταγμένων ἐπὶ τοὺς βαρβάρους. Καὶ ἅμα λέγοντος αὐτοῦ, παῖς εἰστρέχει τις, λέγων, ἀπὸ τοῦ Δέλτα πρόδρομον ἤκειν τοῦ κεῖθεν στρατοπέδου, καὶ πέντε λέγειν ἄλλων ἡμερῶν διατρίβειν τοὺς δισχίλιους· τοὺς γὰρ βαρβάρους τοὺς κατατρέχοντας πε-

reliquum transegitimus. Facti autem illius fama late disseminata est.

XXIV. Ubi dies illuxit, Menelaum ad Charmidem duxi, remque omnem exposui. Qui ea delectatus, Menelaum in amicitiam recepit, ac de adversariorum numero percontatus est. Menelaus, vicinum illum pagum improbis hominibus plenum esse, latronesque perquam frequentes, ut iam decem millium numerum implerent, convnisse dixit. Tum Charmides: Atqui millia quinque haec nostra, inquit, viginti eorum facile obsistere poterunt: quamquam non ita multo post alia duo aderunt ex iis, qui regionem, quam Delta vocant, ac Heliopolin, a barbarorum excursionibus tuentur. Interea dum Charmides haec narraret, puer nescio quis ingressus, nuntium exercitus a regione Delta adesse significavit, referentem, ea millium millia duo quinque adhuc dies tardatura: Barbaros quidem certe incursionibus modum fecisse: verum cum

παῦσθαι· μελλούσης δὲ ἥκειν τῆς δυνάμεως, τὸν ὄρνιν αὐτοῖς ἐπιδημῆσαι τὸν ἱερόν, φέροντα τοῦ πατρὸς τὴν ταφὴν. ἀνάγκαι δ' ἦσαν τοσούτων ἐπισχεῖν τὴν ἕξοδον ἡμερῶν.

κέ. Καί· Τίς ὁ ὄρνις οὗτος ὅς τις τοσαύτης, ἔφην, τιμῆς ἡξιώται; ποίαν δὲ καὶ κομίζει ταφὴν; Φοῖνιξ μὲν ὁ ὄρνις ὄνομα· τὸ δὲ γένος Αἰθίοψ, μέγεθος κατὰ ταῶνα, τὴν χροιάν ταῶς ἐν κάλλει δεύτερος. κεκέραισται μὲν τὰ πτερὰ χρυσῷ καὶ πορφύρᾳ· αὖχεϊ δὲ τὸν ἥλιον δεσπότην, καὶ ἡ κεφαλὴ μαρτυρεῖ. ἔστεφάνωσε γὰρ αὐτὴν κύκλος εὐφυής. ἡλίου δὲ ἐστὶν ὁ τοῦ κύκλου στέφανος εἰκὼν. κυάνεός ἐστιν, ῥόδοις ἐμφερής, εὐειδὴς τὴν θέαν· ἀκτίσι κομᾶ· καὶ εἰσιν αὗται πτερῶν ἀνατολαί· μερίζονται δὲ αὐτοῦ, Αἰθίοπες μὲν τὴν ζωὴν, Αἰγύπτιοι δὲ τὴν τελευτήν. ἐπεὶ δ' ἂν γὰρ ἀποθάνῃ, (σὺν χρόνῳ δὲ τοῦτο πάσχει μακρῷ,) ὁ παῖς αὐτὸν ἐπὶ

iter cohortes facturae essent, sacrum volucrum patris sepulcrum ferentem iis appropinquasse: ac propterea tantum temporis profectiorem differre coactas fuisse.

XXV. Tum ego: Quisnam hic, inquam, volucris est, cui honoris tantum tribuitur? aut quodnam sepulcrum gestat? Volucris nomen, inquiunt, Phoenix est. Atque apud Aethiopes nascitur, pavonis magnitudine, atque colore; sed pulchritudine pavo secundus. Pennas auro & purpura interpectas habet, solisque se avem esse gloriatur: id quod caput eius testatum facit. Nam ingeniosissime factam coronam sustinet, cuius orbis imaginem Solis refert. Colore caeruleo est, rosea facie, adspectu iucundo, radiis proiectis: pennae enim extensae radios imitantur. Ea vero conditione est, ut vivo Aethiopes, mortuo Aegyptii potiantur. Cum primum enim vitam cum morte commutavit, quae res non nisi longum post tem-

τὸν Νεῖλον φέρει, σχεδιάσας οὕτω καὶ τὴν ταφὴν. σμύρνης γὰρ βῶλον τῆς εὐωδεστάτης, ὅσον ἱκανὸν πρὸς ὄρνιθος ταφὴν, ὀρύττει τε τῷ στόματι, καὶ κοιλαίνει κατὰ μέσον, καὶ τὸ ὄρυγμα θήκη γίνεται τῷ νεκρῷ. ἐνθὲς δὲ καὶ ἐναρμόσας τὸν ὄρνιν τῇ σορῷ, φέρει καὶ εἰς τὸ χάσμα γήινῳ χώματι ἐπὶ τὸν Νεῖλον. οὕτως ἵπταται τὸ ἔργον φέρων. ἔπεται δὲ αὐτῷ χορὸς ἄλλων ὀρνίθων ὥσπερ δορυφόρων, καὶ ἔοικεν ὁ ὄρνις ἀποδημῶντι βασιλεῖ, καὶ τὴν πόλιν οὐ πλανᾶται τὴν ἡλίῳ. ὀρνιθὸς αὕτη μετοικία νεκροῦ. ἔστηκεν οὖν ἐπὶ μετεώρου σκοποῦ, καὶ ἐκδέχεται τοὺς προπέλους τοῦ θεοῦ. ἔρχεται δὴ τις ἱερεὺς Αἰγύπτιος βιβλίον ἐξ ἀδύτων φέρων, καὶ δοκιμάζει τὸν ὄρνιν ἐκ τῆς γραφῆς. ὁ δὲ οἶδεν ἀπιστούμενος, καὶ τὰ ἀπόρρητα φαίνει τοῦ σώματος, καὶ τὸν νεκρὸν ἐπιδείκνυται, καὶ ἔστι ἐπιτάφιος

pus fit, eum filius ad Nilum flumen defert, sepulcrumque illi huiusmodi construit. Odoratissimae enim myrrhae tantum sumit, quantum ad cadaver includendum sufficere possit, rostroque excavat, & medium infodit: atque id volucris sepulcrum est. Collocato enim apte in eo cavo, ac terra operto cadavere, Nilum versus volans avis opus totum secum defert, innumeris aliis avibus, tanquam corporis custodibus, comitatus, ut peregre abeuntem regem imitetur: nec a Solis urbe, quae mortui volucris sedes est, usquam declinat; sed eo delatus in sublimi, quo cerni possit, subsistit, Deique administratos exspectat. Nec multo post Aegyptius sacerdos e sacrario cum libro prodit, volucrem descriptionis comparatione diiudicaturus. Quocirca fidem ille sibi minime haberi sentiens, occultas paterni corporis partes revelat, cadaverque oculis subii-
cit, & laudatoris munere fungitur. Tum filii sacerdotum

σοφιστής. ιερέων δὲ παῖδες, ἡλίου τὸν ὄρνιν τὸν νεκρὸν
παραλαβόντες θάπτουσιν. ζῶν μὲν οὖν Αἰθίοψ ἐστὶ τῇ
τροφῇ, ἀποθανὼν δὲ Αἰγύπτιος γίνεται τῇ ταφῇ.

acceptam Solis defunctam sepulturae tradunt. Ita fit, ut
victus ratio, dum vivit, Aethiopem; sepulturae, cum mo-
ritur, Aegyptium illum efficiat.

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

ΕΔΟΞΕΝ οὖν τῷ στρατηγῷ μαθόντι τὴν τε τῶν ἐναντίων παρασκευὴν, καὶ τὴν τῶν συμμάχων ἀναβολὴν, εἰς τὴν κώμην ἀναστρέψαι πάλιν ὅθεν περ ἐξωρμήσαμεν, ἔστ' ἂν οἱ σύμμαχοι παραγένωνται. ἐμοὶ δέ τις οἶκος ἀπετέτακτο ἅμα τῇ Λευκίππῃ μικρὸν ἀνωτέρω τῆς τοῦ στρατηγοῦ καταγωγῆς. καὶ ὡς εἶσω παρῆλθον, περιπτυσσάμενος αὐτὴν, οἷός τε ἤμην ἀνδρίζεσθαι. ὥς δ' οὐκ ἐπέτρεπεν· Μέχρι πότε, εἶπον, χηρεύομεν τῶν τῆς Ἀφροδίτης ὀργίων; οὐχ ὄρας, οἶα ἐκ παραλόγου γίνεται; ναυαγία, καὶ λησταί, καὶ θυσαί, καὶ σφαγαί; ἀλλ' ἕως ἐν γαλήνῃ τῆς τύχης ἐσμέν, ἀποχρησώμεθα τῷ καιρῷ, πρὶν ἢ χαλεπώτερα ἡμᾶς ἐπισχεῖν. Ἡ δέ· Ἄλλ' οὐ θέμις, ἔφη, τοῦτο ἤδη γενέσθαι. ἡ γάρ μοι θεὸς Ἄρτεμις ἐπιστάσα πρῶν κα-

LIBER QUARTUS.

POSTEA QUAM hostium apparatus, & auxiliorum moram Charmides cognovit, ad pagum, unde exieramus, revertendum, ibique tantisper, dum adescent auxilia, expectandum constituit. Mihi vero atque Leucippae diversorium quoddam paulo altius, quam Charmidis, assignatum fuit: in quod simulatque introivi, ad complexum eius currens, virum me praestare aggressus sum. Sed cum illa non pateretur: Quousque tandem, inquam, Veneris facris nosmet ipsos privabimus? an non vides, quam multa improvise nobis eveniant? Naufragium, & latrones, & vi-ctimae, & maestas? ergo dum in tuto sumus, ne oblatam occasionem, priusquam gravius aliquid incidet, amittamus. Tum Leucippe: Atqui fieri hoc, inquit, nondum licet. Nam cum arae victimae loco destinata lugerem, vi-

τὰ τοὺς ὕπνους, ὅτε ἔκλαιον μέλλουσα σφαγήσεσθαι·
 Μὴ νῦν, ἔφη, κλαῖε· οὐ γάρ τε θνήξῃ· βοηθὸς γὰρ
 ἐγὼ σοι παρέσομαι· μενεῖς δὲ παρθένος, ἐστ' ἂν σε
 νυμφοστολήσω. ἄξεται δὲ σε ἄλλος οὐδεὶς ἢ Κλειτο-
 φών. Ἐγὼ δὲ τὴν μὲν ἀναβολὴν ἡχθόμην, ταῖς δὲ
 τοῦ μέλλοντος ἐλπίσιν ἡδόμην. ὥς δ' ἤκουσα τὸ ὄναρ,
 ἀναμιμνήσκομαι προσόμοιον ἰδὼν ἐνύπνιον. ἐδόκουν γὰρ
 τῇ παρελθούσῃ νυκτὶ ναὸν ὁρᾶν Ἀφροδίτης, καὶ τὸ
 ἄγαλμα ἔνδον εἶναι τῆς θεοῦ. ὥς δὲ πλησίον ἐγενόμην
 προσευξόμενος, κλεισθῆναι τὰς θύρας. ἀθυμοῦντι δὲ
 μοι γυναῖκα ἐκφανῆναι κατὰ τὸ ἄγαλμα τὴν μορ-
 φὴν ἔχουσαν. καί· Νῦν, εἶπεν, οὐκ ἔξεστί σοι παρελ-
 θεῖν εἰς τὸν νεῶν. ἦν δὲ ὀλίγον ἀναμείνης χρόνον, οὐκ
 ἀντίξω σοι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἱερέα σὲ ποιήσω τῆς
 θεοῦ. Καταλέγω δὴ τοῦτο τῇ Λευκίππῃ τὸ ἐνύπνιον,

fa mihi per somnium Diana, Ne nunc, inquit, luge: non
 enim moriere: ipsa tibi opem feram: tu virginitatem tuam
 tamdiu serva, quoad ego te deducam: tu certe nonniſi
 Clitophonti nubes. Ego vero quamquam moram hanc ae-
 gre ferebam, futuri tamen spe laetabar, atque infomniū
 mentione audita, simile quoque mihi viſum infomnium
 fuiſſe recordatus ſum. Noſte enim, quae diem illum prae-
 ceſſerat, Veneris templum, ſtātemque intus effigiem vi-
 dere mihi viſus fueram: cūmq; precandi gratia prope
 acceſſiſſem, ianuam claudi: atque hac de cauſa pertur-
 bato mihi mulierem ſtatuæ forma non abſimilem appa-
 ruiſſe, quae diceret: Templum ingredi tibi nondum ſās eſt:
 verum, ſi aliquamdiu exſpectaveris, non ſolum fores tibi
 patebunt, ſed etiam Deae ſacerdotem te conſtituam. Il-
 lud itaque Leucippae commemoravi, neque amplius ei vim

καὶ οὐκ ἔτι ἐπεχειροῦν βιάζεσθαι. ἀναλογιζόμενος δὲ τὸν τῆς Λευκίππης ὄνειρον, οὐ μετρίως ἐταραττόμην.

β'. Ἐν τούτῳ δὲ Χαρμίδης, τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ στρατηγῷ, ἐπιβάλλει τῇ Λευκίππῃ τὸν ὀφθαλμόν, ἀπὸ τοιαύτης τῆς ἀφορμῆς αὐτὴν ἰδών. ἔτυχον ποτάμιον θηρίον ἄνδρες τεθηρακότες θέας ἄξιον. ἵππον δὲ αὐτὸν ἰ τοῦ Νείλου ἐκάλουν οἱ Αἰγύπτιοι. καὶ ἔστι μὲν ἵππος, ὡς ὁ λόγος βούλεται, τὴν γαστέρα καὶ τοὺς πόδας, πλὴν ὅσον ἐν χηλῇ σχίζει τὴν ὀπλήν. μέγεθος δὲ κατὰ βοῦν τὸν μέγιστον, οὐρὰ βραχεῖα, καὶ ψιλὴν τριχῶν, ὅτι καὶ τὸ πᾶν τοῦ σώματος οὕτως ἔχει, κεφαλὴ περιφερὴς οὐ σμικρά. ἐγγὺς ἵππου παρειὰ, μυκτὴρ ἐπὶ μέγα κεχηνῶς, καὶ πνέων πυρώδῃ καπνὸν, ὡς ἀπὸ πηγῆς πυρός. γένος εὐρεῖα, ὅση καὶ

afferre conatus sum. Verumtamen illius infomnium animo mecum reputans non mediocriter perturbabar.

II. Interea Charmides puellae oculos adiecit, cum eius videndae occasio quaedam huiusmodi homini oblata esset. Forte fortuna viri aliquot fluviatilem belluam spectatu sane non indignam comprehenderant: quam Nili equum Aegyptii appellant. Reveraque & ventre, & pedibus, sicuti fama fert, equus est, nisi quod scissas ungulas habet. Corporis magnitudine maximum quemque bovem aequiparat. Cauda ei brevis est, & pilorum asperitate, quemadmodum corpus etiam reliquum, carens. Caput rotundum, non parvum: maxillae fere equinae, nares perquam patulae, ac ignitum fumum, tanquam ignis scaturigines quaedam, spirantes: mentum latum, quemadmodum etiam

ἰ ἵππον δὲ αὐτὸν) Describunt hanc belluam Aristoteles Hist. Animal. L. II, c. 12. Plinius Hist. Nat. L. VIII, c. 25; ex

eoque Solinus c. 32. Fusius eam persequitur Bochartus Hieroz. P. II, L. IV, c. 15.

παρεῖα, μέχρι τῶν κροτάφων ἀνοίγει τὸ στόμα. ἔχει δὲ καὶ κυνόδοντας καμπύλους, κατὰ μὲν τὴν ιδέαν καὶ τὴν θέσιν ὡς ἵππος, τὸ δὲ μέγεθος εἰς τριπλάσιον.

γ'. Καλεῖ δὴ πρὸς τὴν θέαν ἡμᾶς ὁ στρατηγός· καὶ ἡ Λευκίππη συμπαρήν. ἡμεῖς μὲν οὖν ἐπὶ τὸ θηρίον τοὺς ὀφθαλμοὺς εἴχομεν· ἐπὶ Λευκίππην δὲ ὁ στρατηγός, καὶ εὐθὺς ἐαλῶκει. βουλόμενος οὖν ἡμᾶς παραμένειν ἐπιπλεῖστον, ἵν' ἔχῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ χαρίζεσθαι, περιπλοκάς ἐξήτει λόγων· πρῶτον μὲν τὴν φύσιν τοῦ θηρίου καταλέγων, εἶτα καὶ τὸν τρόπον τῆς ἄγρας, ὡς ἔστι μὲν ἀδδηφαγώτατον, καὶ ποιεῖται τροφήν ὅλον λήϊον¹. ἀπάτη δὲ ταύτῃ πᾶσχει τὴν ἄγραν. ἐπιτηρήσαντες γὰρ αὐτοῦ τὰς διατριβὰς, ὄρυγμα ποιη-

maxillae: oris hiatus ad tempora usque protensus: dentes, qui canini vocitantur, curvi, forma & situ equinis similes: verum triplo maiores.

III. Ad eam belluam spectandam nos Charmides invitavit: adfuitque una nobiscum ipsa etiam Leucippe. Nos igitur ad belluam oculos coniiciebamus: ille autem dux ad Leucippen, qui & repente eius amore captus est; eoque diutius nos illic, quo gratum oculis suis faceret, permanere cupiens, alios ex aliis sermones quaerebat: ac belluae primum naturam, deinde capiendi modum referens, voracissimum animal esse aiebat, ita ut segete plenum campum totum absumat: nec nisi dolo capi. Observatis enim locis, in quibus degat, venatores fossam excavare,

¹ Ὅλον λήϊον) Sic Aelianus Hist. Anim. L. V, c. 53, de eo: Οἱ ἵπποι οἱ ποτάμιοι τοῦ Νείλου μὲν εἰσι τρόφιμοι, ὅταν δὲ τὰ λήϊα ἐναχμάζῃ, καὶ αἴσιν οἱ στάχυνες ξανθοὶ, οὐκ ἄρχονται παραχρῆμα κτείνειν αὐτοὺς καὶ ἐσθίειν, ἀλλὰ παραμείβοντες ἔξωθεν τὸ λήϊον στοχάζονται, πόσον αὐτοὺς

ἐμπλήσει μέτρον· εἶτα λογισάμενοι τὸ ἀποχρῆσον σφίσιν ἐμπύπτουσι, καὶ ἀναχωροῦσιν ἐπὶ πόδα ἐμπιπλάμενοι, τὸ ρεύμα τοῦ ποταμοῦ κατὰ νότον λαβόντες. Et Plinius VIII, 25: Depascitur segetes, destinatione ante, ut ferunt, determinansibus in diem.

σάμενοι, ἐπικαλύπτουσιν ἄνωθεν καλάμη καὶ χώμα-
σιν· ὑπὸ δὲ τὴν τῶν καλάμων μηχανὴν ἐστάναι κάτω
ξύλινον οἶκημα, τὰς θύρας ἀνεωγμένον εἰς τὸν ὄροφον
τοῦ βόθρου, καὶ τὴν πτῶσιν τοῦ θηρὸς λοχᾶν· τὸν μὲν
γὰρ ἐπιβάντα φέρεσθαι εὐθὺς, καὶ τὸ οἶκημα Φω-
λεοῦ δίκην ὑποδέχεσθαι, καὶ τοὺς κυνηγέτας ἐκβορόν-
τας εὐθὺς ἐπικλείειν τοῦ πώματος τὰς θύρας, καὶ
ἔχειν οὕτω τὴν ἄγραν, ἐπεὶ, πρὸς γε τὸ καρτερόν, οὐ-
δεὶς ἂν αὐτοῦ κρατήσειεν βία· τὰ γὰρ ἄλλα ἐστὶν
ἀλκιμώτατος, καὶ τὸ δέρμα, ὡς ὁρᾶτε, φέρει τραχὺ,
καὶ οὐκ ἐθέλει πείθεσθαι σιδήρου τραύματι, ἀλλ'
ἐστίν, ὡς εἰπεῖν, ἐλέφας Αἰγύπτιος· καὶ γὰρ ἐπιδεύ-
τερα φέρεται, εἰς ἀλκὴν ἐλέφαντος Ἰνδοῦ.

δ'. Καὶ ὁ Μενέλαος, Ἡ γὰρ ἐλέφαντα, ἔφη, τε-
θῆασαι ἤδη ποτέ; Καί· Μάλα, ὁ Χαρμίδης εἶπεν.
καὶ ἀκήκοα παρὰ τῶν ἀκριβῶς εἰδόντων τῆς γενέσεως

arundinibusque ac terra cooperire, subiecta tamen arca
ligna, cuius fores in superiore parte ad fossae altitudinem
adapertae sint: deinde occulto aliquo in loco, donec bel-
lua decidit, expectare: porro eam superscendentem deor-
sum statim ferri, atque ab arca, tanquam a cubili, exci-
pi: tum venatores celeriter accurrere, ac fores claudere,
illoque modo bellua potiri, quoniam tanti alioqui roboris
sit, ut vi a quoquam capi nequeat. Esse enim cum reli-
quis omnibus sui partibus robustissimam, tum cute adeo
dura, ut ferro etiam cedere nolit, meritoque elephantem
Aegyptium dici posse: secundum enim roboris locum ab
elephanto Indo obtinere.

IV. Tum Menelaus: An vero etiam elephantem, in-
quit, vidisti? Maxime, inquit Charmides: & ex iis etiam,
qui procreationis eius incredibilem quasi naturam diligen-

αὐτοῦ τὴν φύσιν ὡς παράδοξον. Ἄλλ' ἡμεῖς γε οὐκ εἶδομεν εἰς ταύτην, ἔφην ἐγὼ, τὴν ἡμέραν, ὅ, τι μὴ γραφῇ. Λέγοιμι' ἂν ὑμῖν, εἶπεν. καὶ γὰρ ἄγομεν σχολήν. Κύει μὲν αὐτὸν ἡ μήτηρ' χρονιώτατον δέ καὶ γὰρ δέκα ¹ ἐνιαυτοῖς πλάττει τὴν σποράν. μετὰ δὲ τосαύτην ἐτῶν περίοδον τίκεται, ὅτ' ἂν ὁ τόκος γέρων γένηται. διὰ τοῦτο οἶμαι γίνεται μέγας τὴν μορφὴν, ἄμαχος τὴν ἀλκὴν, πολὺς τὴν βιοτήν, βραδὺς τὴν τελευτήν. βίον γὰρ αὐτῷ λέγουσιν ὑπὲρ τὴν Ἡσιόδου κορώνην ². τοιαύτη ἐστὶν ἐλεφάντων ἡ γένυς, οἷα τῶν

ter pervestigaverunt, audiui. At nobis, inquam ego, non nisi pictum spectare haecenus licuit. Tum Charmides: Ego vos, inquit, rei huius nescios esse amplius non patiar. Atque ut sciatis, longaevum illum, ac maxime senem mater parit: annos enim decem in utero semen informandum continet. Deinde exaeto annorum huiusmodi curriculo, in lucem edit, foetu iam senescente. Hac de causa & corpore immenso, & robore insuperabili, & vita longissima, quippe supra Hesiodae cornicis annos vivere traditur, igni arbitror. Elephantorum talis est maxilla, qua-

¹ Δέκα) Haec Charmides cum vulgo. Plinius H. N. L. VIII, c. 10: *Decem annis gestare in utero vulgus existimat.* Idem Plautus Stich. Act. I, Sc. 3:

*Audiui saepe hoc vulgo dicier,
Solere elephantum gravidam per-
petuos decem*

Esse annos.

Aristoteles autem Hist. Anim. V, c. 13, haud amplius biennio gestari in utero statuit.

² Κορώνην) Frustra in iis, quae de Hesiodo supersunt, locum quaeris, ad quem spectet auctor. Exstat vero in Plutarcho περι

τῶν ἐκλειπτότων χρηστηρίων, ubi excitat Hesiodum sub Naidis persona aetates animalium varias enumerantem:

Ἐννιάτοι ζῷσι γενεὰς λαχέριζα
κορώνην

Ἀνδρῶν ἡβέντων.

Hinc ἐννεάγηρα κορώνη quoque apud Aratum, & tritum illud proverbium, *Cornicibus vivacior*, ad quod respicit Horatius L. IV, c. 13:

*Servatura diu parem
Cornicis vetulae temporibus Ly-
cen.*

βοῶν ἐστὶν ἡ κεφαλὴ. σὺ μὲν γὰρ ἂν ἰδὼν, εἴποις κέρασ' ἔχειν αὐτῷ διπλοῦν τὸ στόμα. ἔστι δὲ τοῦτο ἐλέφαντος καμπύλος ὁδός. μεταξὺ δὲ τούτων τῶν ὁδόντων ἀνθίσταται αὐτῷ προβοσκίς, κατὰ σάλπιγγας μὲν καὶ τὴν ὄψιν καὶ τὸ μέγεθος, εὐπειθὴς δὲ πρὸς τὸν ἐλέφαντα. προνομεύει γὰρ αὐτῷ τὰς τροφὰς, καὶ πᾶν ὅτι οὖν ἐμποδῶν εὐρήσει σιτίον. ἐὰν μὲν ἢ ὄψιν ἐλέφαντος, ἔλαβέν τε εὐθύς καὶ ἐπιπτυχθεῖσα κάτω πρὸς τὴν γένυν τῷ στόματι τὴν τροφήν διακονεῖ· ἂν δέ τι τῶν ἀδρότερον ἴδῃ, τούτῳ περιβάλλει κύκλῳ τὴν ἄγρην περισφίγγας, καὶ τὸ πᾶν ἀνεκούφισε, καὶ ὥρεξεν ἄνω δῶρον δεσπότη· ἐπικάθηται γὰρ αὐτῷ τις ἀνὴρ Αἰθίοψ· καινὸς ἐλέφαντι ἱππεὺς ὢν· καὶ κολακεύει, καὶ φοβεῖται, καὶ τῆς Φωνῆς αἰσθεται, καὶ μαστίζοντος ἀνέχεται· ἢ δὲ μάστιξ αὐτῷ πέλεκυς σιδηροῦς. εἶδον δὲ ποτε καὶ θέαμα καινόν. ἀνὴρ Ἑλλήν ἀνέβηκε τὴν κεφαλὴν κατὰ μέσσην τοῦ θηρίου τὴν κε-

le tauri caput. Ac si tu illius os videres, cornua duo habere iudicares: verum non cornua, sed dentes repandi sunt, e quorum medio surgit proboscis, quam manum vocant, forma & magnitudine tubae similis, & iis, quae sibi usui sunt, percommoda. Ea enim & cibum, & quidquid esui aptum obiicitur, corripit. Ac si ex iis fuerit, quibus in cibum animal id uti consuevit, sumit statim, seque mentum versus inflectens, ori offert: sin minus, contorta in circulum manu sustollit, heroque porrigit: infidet enim illi Aethiops vir, qui novus illius eques est. Blanditur vero etiam, & formidat, & loquentem intelligit, & verberari patitur, ferrea videlicet clava, quae flagelli loco adhibetur. Atqui mirabile quiddam etiam videre me aliquando memini, Graecum scilicet nescio quem caput suum in belluae caput olim inferre, belluamque aperti

Φαλήν. ὁ δὲ ἐλέφας ἐκεχῆναι, καὶ περιήσθμαινε τὸν ἄνθρωπον ἐγκείμενον· ἀμφοτέρα οὖν ἐθαύμαζον, καὶ τὸν ἄνθρωπον τῆς εὐτολμίας, καὶ τὸν ἐλέφαντα τῆς Φιλανθρωπίας. ὁ δὲ ἄνθρωπος ἔλεγεν, ὅτι καὶ μισθὸν εἶη δεδωκώς. τῷ θηρίῳ. προσπνέειν γὰρ αὐτῷ καὶ μόνον οὐκ ἄρωμάτων Ἰνδικῶν. εἶναι δὲ κεφαλῆς νοσούσης φάρμακον. οἶδεν οὖν τὴν θεραπείαν ὁ ἐλέφας, καὶ προῖκα οὐκ ἀνοίγει στόμα, ἀλλ' ἔστιν ἰατρὸς ἀλαζῶν, καὶ τὸν μισθὸν πρῶτος αἰτεῖ. καὶ δῶς, πείθεται, καὶ παρέχει τὴν χάριν, καὶ ἀπλοῖ τὴν γένυν, καὶ τοσοῦτον ἐκδέχεται κεχηνῶς, ὅσον ὁ ἄνθρωπος βούλεται. οἶδε γὰρ ὅτι πέπρακε τὴν ὁσμὴν.

ε'. Καί Πόβεν, ἔφην, οὕτως ἀμόρφω θηρίῳ τοσαύτη τις εὐωδίας ἤδονή; Ὅτι, ἔφη Χαρμίδης, τοιαύτην ποιεῖται καὶ τὴν τροφὴν. Ἰνδῶν γὰρ ἡ γῆ γείτων ἡλίου. πρῶτοι γὰρ ἀνατέλλοντα τὸν θεὸν ὁρῶσιν Ἰνδοὶ, καὶ αὐτοῖς θερμότερον τὸ φῶς ἐπικάθηται, καὶ τηρεῖ τὸ

oris anhelitu iacentem hominem permulcere. In quo fane & hominis audaciam, & elephanti benignitatem admirabar. Mercedem vero belluae a se perfolutam, & aromatum paene Indicorum ab ea odorem afflatum fuisse, Graecus ille aiebat, qui capitis dolorem removerit, elephantemque id minime ignorare: ideoque gratis os non aperire: sed superbi medici more praemium inprimis poscere: quo accepto, parere, ac gratiam referre, os pandere, & eo aperto, quamdiu quidem homo velit, exspectare, intelligentem scilicet, odorem se vendidisse.

V. Tum ego: Unde, inquam, tam deformi belluae tam suavis odor? Ex cibo, inquit, Charmides, quo ad eam rem maxime idoneo utitur. Indorum regio Soli vicina est: primique ipsi orientem illum adspiciunt, calidioresque illius radios experiuntur, ita ut etiam quasi igne

σῶμα τοῦ πυρὸς τὴν βαφὴν. γίνεται δὲ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι ἄνθος Αἰθίοπος χροιάς. ἔστιν δὲ παρ' Ἰνδοῖς οὐκ ἄνθος, ἀλλὰ πέταλον, οἷα παρ' ἡμῖν τὰ πέταλα τῶν φυτῶν. ὁ μὲν κλέπτων τὴν πνοὴν, καὶ τὴν ὁσμὴν, οὐκ ἐπιδείκνυται· ἡ γὰρ ἀλαζονεύεσθαι πρὸς τοὺς εἰδότας ὀκνεῖ τὴν ἡδονὴν, ἢ τοῖς πολίταις φθονεῖ. ἀν δὲ τῆς γῆς μικρὸν ἐξοικήσῃ καὶ ὑπερβῇ τοὺς ὅρους, ἀνοίγει τῆς κλοπῆς τὴν ἡδονὴν, καὶ ἄνθος ἀντὶ φύλλου γίνεται, καὶ τὴν ὁσμὴν ἐνδύεται. μέλαν τούτο ῥόδον Ἰνδῶν. ἔστι δὲ τοῖς ἐλέφασιν σιτίον, ὡς τοῖς βουσί παρ' ἡμῖν ἡ πόα. ἅτε οὖν ἐκ πρώτης γονῆς αὐτῷ τραφεῖς, ὁδῶδέν τε παῖς κατὰ τὴν τροφὴν, καὶ τὸ πνεῦμα πέμπει κάτωθεν εὐωδέστατον, ὃ τῆς πνοῆς αὐτῷ γέγονε πηγὴ.

στ'. Ἐπεὶ οὖν ἐκ τῶν λόγων ἀπηλλάγημεν τοῦ στρατηγοῦ, μικρὸν διαλιπὼν, ὅτι οὐ δύναται τις τρω-

colorati sint. In Graecia flos oritur Aethiopum colorem referens: qui apud Indos non flos, sed frons est, cuiusmodi eae sunt, quae in arboribus nostris cernuntur. Atque illic quidem efflatum, odoremque celans, nullo in pretio est, sive quia inter notos gloriari minus habeat voluptatis, sive quia civibus suis invidet: sin vero e patria terra paulum modo excedat, finesque transcendat, latentem suavitatem in apertum profert: ac e fronde in florem mutatus odore cumulatur. Indorum hic flos est, quem nigram rosam vocant. Hac elephantes vescuntur, quemadmodum gramine apud nos boves. Igitur a primo fere ortu pabulo eiusmodi enutrita bellua cibo similem odorem reddit, halitumque odoratissimum ab imo, ubi ei spiritus fons est, efflat.

VI. Posteaquam loquendi finem Charmides fecit, non multum temporis abire passus, (qui enim amore saucius

Φεῖς ἀνέχεσθαι, θλιβόμενος τῷ πυρὶ, τὸν Μενέ-
 λαον μεταπέμπεται, καὶ τῆς χειρὸς λαβόμενος λέ-
 γει· Ἀγαθὸν εἰς Φιλίαν οἶδά σε, δι' ὧν ἔπραξας εἰς
 Κλειτοφῶντα· καὶ μὲν δὲ εὐρήσεις οὐ χείρονα. δέομαι δὲ
 παρά σου χάριτος, σοὶ μὲν ῥαδίας, ἐμοὶ δὲ ἀνασώ-
 σεις τὴν ψυχὴν, ἂν θέλῃς. Λευκίππη με ἀπολώλε-
 κεν· σῶσον δέ συ. ὀφείλεται σοι παρ' αὐτῆς ζῳάγρια,
 μισθὸς δέ σοι μὲν χρυσοῖ μὲν πεντήκοντα τῆς διακο-
 νίας, αὐτῇ δὲ, ὅσους ἂν θέλῃ. Λέγει οὖν ὁ Μενέλαος·
 Τοὺς μὲν χρυσοῦς ἔχε καὶ φύλαττε τοῖς τὰς χάριτας
 πιπράσκουσιν· ἐγὼ δὲ Φίλος ὦν, πειράσομαι γενέ-
 σθαι σοι χρήσιμος. Ταῦτα εἰπὼν, ἔρχεται πρὸς με,
 καὶ πάντα καταγορεύει. ἐβουλευόμεθα οὖν τί δεῖ
 πράττειν. ἔδοξεν δὲ αὐτὸν ἀπατῆσαι. τότε γὰρ ἀντι-

est, cum illius aestu iactatur, dolori ferendo par esse ne-
 quit,) Menelaum ad se vocatum manu prehendit, atque,
 Ex iis, inquit, quae Clitophontis causa fecisti, verum te
 amicum esse intellexi: quare me quoque non deteriorem
 invenies. Gratiam a te mihi tribui pervelim, tibi sane fa-
 ctu quam facillimam; mihi vero eiusmodi, ut si velis,
 animae incolumitatem reddas. Leucippe me perdidit: tu
 me servato. Illa tibi, quae pro reddita vita debet, non-
 dum perfolvit: verum ego pro tuo hoc in me collato be-
 neficio nummos aureos quinquaginta dono dabo. Leu-
 cippe ipsa, quod voluerit, accipiet. Tum vero Menelaus:
 Pecuniam, inquit, tuam tibi habe, atque illis, quibus ve-
 nalia beneficia sunt, serva. Ego, cum in amicitiam me re-
 ceperis, operam dabo, ut ne me frustra recepisse te in-
 telligas. Quae cum dixisset, me convenit, remque omnem
 exposuit. Quapropter, quid nos agere oporteret, cogitare
 coepimus: in eamque tandem sententiam venimus, ut ho-
 minem falleremus. Negare enim tunc non poteramus,

λέγειν οὐκ ἀκίνδυνον ἦν, μὴ καὶ βίαν προσαγάγῃ. τὸ δὲ Φεύγειν ἀδύνατον, πάντα μὲν ληπτῶν περικεχυμένων, τοσούτων δὲ στρατιωτῶν τῶν ἀμΦ' αὐτὸν ὄντων.

ζ'. Μικρὸν οὖν διαλιπὼν ὁ Μενέλαος, ἀπελθὼν πρὸς τὸν Χαρμίδην· Κατείργασται τὸ ἔργον, ἔφη· καί-
τοι τὸ πρῶτον ἠρνεῖτο ἰσχυρῶς ἡ γυνή· δεομένου δέ μου,
καὶ ὑπομιμνήσκοντος τῆς εὐεργεσίας, ἐπένευσε. ἀξιοῖ
δὲ δικαίαν δέησιν, ὀλίγην αὐτῇ χαρίσασθαι προθε-
σμίαν ἡμερῶν, ἐστ' ἂν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀφίκω-
μαι. κόμη γὰρ αὐτῇ, καὶ ἐν ὧς τὰ γινόμενα, καὶ
πολλοὶ μάρτυρες. Εἰς μακρὰν, ὁ Χαρμίδης εἶπεν, δί-
δως τὴν χάριν. ἐν πολέμῳ δὲ τίς ἐπιθυμίαν ἀναβάλ-
λεται; στρατιώτης δὲ ἐν χερσὶν ἔχων μάχην¹, πῶς
οἶδεν εἰ ζήσεται; τοσαῦται τῶν θανάτων εἰσὶν ὁδοί·²

cum periculum esset, ne vim intentaret. Sed neque fu-
gam arripere, cum a latronibus loca omnia obseffa essent,
& ipse tot circum se milites haberet, ullo pacto licebat.

VII. Igitur paulo post reversus ad Charmiden Mene-
laus, rem confecisse se, inquit: ac puellam primo quidem
perquam obstinate renuisse: verumtamen cum ipse pre-
ces adhibuisset, ac beneficii memoriam renovasset, tan-
dem annuisse. Unum tantum, atque id non iniustum, ro-
gavisse, nempe ut dies pauci concederentur, donec Alex-
andriam perveniretur: locum enim, in quo tum dege-
bant, villam esse, & in luce posita omnia, multosque te-
stes habitura. Charmides vero: Serum, inquit, hoc mihi
beneficium esse vis. In bello autem quis cupiditatem ex-
plere differat? Miles enim proelium iamiam initurus, quo-
modo victurum se certus esse possit, cum tot morti adi-

¹ Ἐν χερσὶν ἔχων μάχην) Pro-
verbialiter, ut Apollon. Rhod.
I, 1113, & inde Virgil. Ge. II,
45.

² Tibull. I, 3, 49:
*Nunc love sub domino caedes, nunc
vulnera semper;
Nunc mare; nunc leti mille re-
pente viae.*

αἰτησαί μοι παρὰ τῆς τύχης τὴν ἀσφάλειαν, καὶ μενῶ. ἐπὶ πόλεμον νῦν ἐξελεύσομαι βουκόλων· ἔνδον μοι τῆς ψυχῆς ἄλλος πόλεμος κάθηται. στρατιώτης με πορθεῖ τόξον ἔχων, βέλος ἔχων. νενίκημαι, πεπλήρωμαι βελῶν· κάλεσον, ἄνθρωπε, ταχύ τὸν ἰώμενον· ἐπείγει τὸ τραῦμα. ἄψω πῦρ ἐπὶ τοὺς πολεμίους· ἀλλὰ δάδας ὁ ἔρως ἀνῆψε κατ' ἐμοῦ. τοῦτο πρῶτον, Μενέλαε, σβέσον τὸ πῦρ. καλὸν τὸ οἰάνισμα πρὸ πολέμου συμβολῆς ἐρωτικῆς συμπλοκῆς. Ἀφροδίτῃ με πρὸς Ἄρεα ἀποστειλάτω. Καὶ ὁ Μενέλαος· Ἄλλ' ὄρας, ἔφη, ὡς οὐκ ἔστι ράδιον λαβεῖν αὐτὴν ἐνθάδε τὸν ἄνδρα ὄντα καὶ ταῦτα ἐρῶντα. Καὶ ὁ Χαρμίδης· Ἀλλὰ τοῦτό γε ράδιον, ἔφη, τὸν Κλειτοφῶντα ἀποφορτίσασθαι. Ὅρων οὖν ὁ Μενέλαος τοῦ Χαρμίδου τὴν σπουδὴν, καὶ φοβηθεὶς περὶ ἐμοῦ, ταχύ τι σκέπτεται πι-

tus pateant? Tu mihi a fortuna incolumitatem impetra; & ego exspectabo. Sane nunc ego pugnam cum pastoribus commissurus sum; ast aliud meo in pectore bellum geritur. Arcu & sagittis armatus me miles expugnat, Victus ipse, ac omni ex parte vulneribus confossus sum. Medicum itaque mihi, o bone, quamprimum arcesse; vulnus enim celeriter crescit. Cumque ignem ipse in hostes immittere paratus sim, Amorem faces in me iam coniecisse sentio. Tu flammam hanc, Menelaë, mihi prius exstingue. Optimum fuerit auspicium, amatorie inprimis congredi, quam manus cum hoste conferantur. Venus me ad Martem dimittat. Tum Menelaus: Tumesce ipse, inquit, vides, quam difficile illi sit, praesentem, praetereaque amantem, virum latere. Atqui facile, inquit Charmides, fuerit Clitophontem alio abduci. Verum Menelaus, Charmidem nimium properare videns, ac mihi etiam timens, celeriter quid, quod ad persuadendum erat aptum, com-

Achill. Tat.

L

Θανόν, καὶ λέγει· Βούλει τὴν ἀλήθειαν ἀκοῦσαι τῆς ἀναβολῆς; ἡ γὰρ αὐτὴ χθὲς ἀφῆκε τὰ ἔμμηνα, καὶ ἀνδρὶ συνελθεῖν οὐ θέμις. Οὐκοῦν ἀναμενοῦμεν, ὁ Χαρμίδης εἶπεν, ἐνταῦθα τρεῖς ἡμέρας ἢ τέτταρας. αὐταὶ γὰρ ἱκαναί. ὁ δὲ ἔξεστιν, αἰτῶ παρ' αὐτῆς εἰς ὀφθαλμοὺς ἡκέτω τοὺς ἐμοὺς, καὶ λόγων μεταδότω ἀκοῦσαι θέλω Φωνῆς, χειρὸς θίγειν, ψαῦσαι σώματος. αὗται γὰρ ἐρώντων παραμυθίαι. ἔξεστιν δὲ αὐτῇ καὶ Φιλῆσαι· τοῦτο γὰρ οὐκ ἐκώλυεν ἡ γαστήρ.

ἡ. Ὡς οὖν ταῦτα ὁ Μενέλαος ἐλθὼν ἀπαγγέλλει μοι, πρὸς τοῦτο ἀνεβόησα· ὡς θάττον ἂν ἀποθά- νοιμι, εἶπερ εἰδῶ Λευκίππης Φίλημα ἀλλοτριούμενον. οὐ τι γὰρ, ἔφην, ἐστὶ τούτου γλυκύτερον. τὸ μὲν γὰρ ἔργον Ἀφροδίτης καὶ ὅρον ἔχει καὶ κόρον, καὶ οὐδέν ἐστιν, ἐὰν ἐξέλῃς αὐτοῦ τὰ Φιλήματα· Φίλημα δὲ

mentus: Visne, inquit, cunctationis veram causam au- dire? puella in menstruis heri esse coepit. Quamobrem a viro abstinendum est. Dies igitur, inquit Charmides, tres, quatuorve hic expectabimus: tantum enim temporis ei rei fatis erit. Interea vero, quod sane ab ea fieri potest, videndam se mihi praebeat, verbaque mecum faciat. Vocem ego illius audire, manum tangere, corpus contrectare aveo: animi enim amore faucii allevamenta haec sunt. Quid vero? suavium dare an non licet? cum rei huic impedimento esse menses nequeant.

VIII. Haec cum reversus Menelaus mihi renuntiasset, ad extrema illius verba non potui quin exclamarem, mori me malle, quam pati, ut Leucippes osculo quispiam fruatur: Quo quid, inquam, suavius est? Veneris procul dubio congressus & modum & satietatem habet, nec prorsus quidquam est, si basia eximas. Basium vero nullo fine

καὶ ἀόριστόν ἐστιν, καὶ ἀκόρεστον, καὶ καίνον αἰεί, τρία γὰρ τὰ κάλλιστα ἀπὸ τοῦ στόματος ἀνεισιν, ἀναπνοή, καὶ Φωνή, καὶ Φίλημα. τοῖς μὲν γὰρ χεῖλεσιν ἀλλήλους Φιλῶμεν· ἀπὸ δὲ τῆς ψυχῆς ἢ τῆς ἡδονῆς ἐστὶ πηγὴ. πίστευσόν μοι λέγοντι, Μενέλαε, (ἐν γὰρ τοῖς κακοῖς ἐξορχήσομαι τὰ μυστήρια) ταῦτα μόνα παρὰ Λευκίππης ἔχω καὶ γὰρ ἔτι μένει παρβένος· μέχρι μόνων τῶν Φιλημάτων ἐστὶ μου γυνή. ἣν δὲ τις ἀρπάσῃ μου καὶ ταῦτα, οὐ Φέρω τὴν Φθοράν, οὐ μοιχεύεται μου τὰ Φιλήματα¹. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Μενέλαος, βουλῆς ἡμῖν ἀρίστης δεῖ καὶ ταχίστης· ἐρῶν γάρ τις, εἰς ὅσον μὲν ἔχει τὴν ἐλπίδα τοῦ τυχεῖν, Φέρει, εἰς αὐτὸ τὸ τυχεῖν ἀποτεινόμενος· ἐὰν δὲ

terminatur, nulla satietate afficit; sed semper recens est: Tria profecto sunt, quae ab ore praestantissima proficiuntur, halitus, vox, suavium. Labra utique sunt, quae sese in osculis dandis mutuo contingunt: sed voluptas e fonte, qui in animo situs est, manat. Crede mihi, Menelaë, (non enim in malis occulta revelare me pudet,) ego nihil dum a Leucippe, basiis exceptis, consecutus sum. Illa virgo adhuc est, nec nisi osculando mulier facta est. Quae si quis mihi basia etiam eripere conetur, utique notam hanc inuri mihi non feram. Me vivo basia mihi mea nemo constuprabit. Optimo ergo, inquit Menelaus, celerrimoque consilio erit opus. Amans enim, quamdiu quidem adipiscendi spes adest, aequo animo fert, conceptam adeptionem animo inclusam continens. At si re-

¹ Οὐ μοιχεύεται μου τὰ φ.)
Interpres legisse videtur: Ζῶντος
ἐμοῦ οὐ μοιχεύεται τις μου τὰ φι-
λήματα. Τὰ φιλήματα μου, oscula
mea, h. e. mihi debita. Plane ut

Tibull. I, 9, 77:

*Blanditiasne meas aliis tu ven-
dere es ausus?*

*Tunc aliis demens oscula ferre
mea.*

ἀπογνῶ, τὸ ἐπιθυμοῦν μεταβαλὼν ἀντιλυπῆσαι μέ-
χρι τοῦ δυνατοῦ τολμᾷ τὸ κωλύον. ἔστω δὲ καὶ ἰσχύς,
ὥστε τὶ δρᾶσαι μετὰ τοῦ μὴ παθεῖν. τοῦτο δὲ τῆς ψυ-
χῆς τὸ μὴ φοβούμενον, ἀγριαίνει μᾶλλον τὸ θυμού-
μενον. καὶ γὰρ ὁ καιρὸς ἐπείγει τῶν πραγμάτων τὸ
ἄπορον.

Θ'. Σκοπούντων οὖν ἡμῶν εἰστρέχει τις τεθορυβη-
μένος, καὶ λέγει, τὴν Λευκίππην ἄφνω βαδίζουσαν
καταπεσεῖν, καὶ τὰ ὀφθαλμῶ διαστρέφειν. ἀναπηδή-
σαντες οὖν, ἐβέσμεν ἐπ' αὐτήν, καὶ ὀρῶμεν ἐπὶ τῆς γῆς
κειμένην. προσελθὼν οὖν, ἐπυνθανόμην ὅ, τι πάθοι. ἡ
δὲ ὡς εἶδέν με, ἀναπηδήσασα παίει με κατὰ τῶν
προσώπων, ὕφαιμον βλέπουσα. ὡς δὲ καὶ ὁ Μενέ-
λαος οἷός τε ἦν ἀντιλαμβάνεσθαι, παίει καὶ κείνον τῷ
σκέλει. συνέντες οὖν ὅτι μανία εἴη τις ἐπὶ τὸ κακὸν,

pulfam fert, tum mutata cupiditate, cum moestitia quid-
quid impedimento est, vi amoliri conatur. Est vero etiam
facultas, ut impune agere possit, ea pars animi, quae
nihil timet, exacerbare solet magis magisque istam, quae
iam irascitur. Et occasio ad incertas res propere capeffen-
das impellit.

IX. Interea dum consilium caperemus, intro ad nos
conturbatus, nescio quis, cucurrit, Leucippenque inter
ambulandum repente concidisse, atque oculos distorsisse
nuntiavit. Quamobrem confurgentes eo raptim accessimus,
humique iacentem comperimus. Cumque ipse propior fa-
ctus, quidnam sibi evenisset, interrogassem, illa me viso
exurgens, sanguineamque aciem volvens, in faciem pu-
gno plagam intulit: Menelaumque, quoad fieri posset, ad
eam sublevandam sese comparantem, pedibus repulit. In
adversam igitur valetudinem incidisse, morboque insaniam

βία συλλαβόντες, ἐπειρώμεθα κρατεῖν. ἡ δὲ προσεπά-
λαιεν ἡμῖν, οὐδὲν Φροντίζουσα κρύπτειν ὅσα γυνὴ μὴ
ὀραῖσθαι θέλει. Θόρυβος οὖν πέλυς περὶ τὴν σκηνὴν αἵ-
ρεται, ὥστε καὶ αὐτὸν εἰσδραμεῖν τὸν στρατηγόν, καὶ
τὰ γινόμενα ὀρᾷν. ὁ δὲ τὰ πρῶτα σκῆψιν ὑπώπτευε
καὶ τέχνην ἐπ' αὐτὸν, καὶ τὸν Μενέλαον ὑπεβλέπετο·
ὥς δὲ κατὰ μικρὸν ἑώρα τὴν ἀλήθειαν, ἔπαθ' ἐν τι καὶ
αὐτὸς καὶ ἐλέησεν. κομίσαντες οὖν βρόχους ἔδησαν τὴν
ἀγλίαν. ὥς δὲ εἶδον αὐτῆς περὶ τὰς χεῖρας τὰ δεσμὰ,
ἐδεόμην Μενελάου, τῶν πολλῶν ἀπηλλαγμένων· Λύ-
σατε, λέγων ἱκετεύων, λύσατε· οὐ φέρουσι δεσμὸν
χεῖρες ἀπαλαί· ἑάσατέ με σὺν αὐτῇ μόνον, ἐγὼ περι-
πτυζάμενος αὐτῇ δεσμὸς ἔσομαι· μαινέσθω κατ' ἐμοῦ·
τί γάρ με ζῆν ἔτι δεῖ; οὐ γὰρ γνωρίζει με Λευκίππη
παρόντα. κεῖται δὲ μοι δεδεμένη, καὶ ὁ ἀναιδὴς ἐγὼ

adiunctam esse intelligentes, per vim retinere tentavimus.
Ipsa vero reluctabatur, nulla prorsus adhibita cura in iis
tegendis, quae summo studio mulieres aliae velare conten-
dunt. Itaque magnus circa tentorium tumultus concitatus
est, atque adeo, ut Charmides etiam accurrerit, & quae
agerentur, singula cognoverit. Quamobrem initio fingere,
dolumque adversum se commoliri nos existimabat, Mene-
laumque subintuebatur: sed cum paulo post veritatem
comperisset, commotus ipse quoque est, casumque huius-
modi aegro animo tulit. Leucippe interea allatis funibus
vincitur: ego vero, simulatque constrictis vinculis manus
vidi, ad Menelaum, aliis plerisque iam egressis, conver-
sus: Solvite, obsecro, inquam, solvite: vinculorum aspe-
ritatem tenellae manus pati nequeunt. Vos me cum illa
finite: ego illam circumplectens funis vice fungar. Infa-
niet illa in me. Quid enim vivere me amplius oportet?
praesentem Leucippe me non agnoscit, ac vineta iacet:

λῦσαι δυνάμενος, οὐ θέλω. ἐπὶ τούτῳ σέσωκεν ἡμᾶς ἐκ τῶν ληστῶν ἡ τύχη, ἵνα γένη μανίας παιδιά; ὦ δυστυχεῖς ἡμεῖς, ὅταν εὐτυχίσωμεν; τοὺς οἴκοι φόβους ἐκπεφεύγαμεν, ἵνα ναυάγια δυστυχίσωμεν· ἐκ τῆς θαλάσσης περιγεγόναμεν, ἐκ τῶν ληστῶν ἀνασεσώμεθα, μανία γὰρ ἐτηρούμεθα. ἐγὼ μὲν, ἂν σωφρονήσης, Φιλτάτη, φοβοῦμαι πάλιν τὸν δαίμονα, μή τί σοι κακὸν ἐργάσῃται. τίς οὖν ἡμῶν κακοδαιμονέστερος; οἱ φοβούμεθα καὶ τὰ εὐτυχήματα. ἀλλὰ μόνον μοι σωφρονήσεας, καὶ σεαυτὴν ἀπολάβοις· παιζέτω πάλιν ἡ τύχη.

ἰ. Ταῦτά με λέγοντα παρηγόρουσιν οἱ ἀμφὶ τὸν Μενέλαον, φάσκοντες μὴ ἔμμονα εἶναι τὰ τοιαῦτα νοσήματα, πολλάκις δὲ καὶ ἡλικίας ζεούσης ὑπάρχειν. τὸ γὰρ αἷμα πάντῃ νεάζον, καὶ ὑπὸ πολλῆς ἀκμῆς ἀναξέον, ὑπερβλύζει πολλάκις τὰς φλέβας,

nec ego, quamquam possum, vincula tamen misericors demo. Idcircone latronum e manibus fortuna ereptos nos voluit, ut tu ad infaniae ludibrium ponere? O miseros nos! ecquando meliore fato utemur? Quae domi metuebamus, declinavimus, ut irati maris vim experiremur. Atqui e naufragio etiam evasimus, latronum manus evitavimus; nimirum quia infaniae destinati fueramus. A qua licet convalescas, verendum tamen est, ne aliud in malum te fortuna coniiciat. Quis igitur nobis inferior, quibus secundi etiam eventus formidandi? Verumtamen suo arbitratu fortuna ludat, dum tu resipiscas, atque ad te redeas.

X. Haec me dicentem Menelaus, & qui simul aderant, consolabantur, aegritudines eiusmodi autumantes diuturnas non esse, sed vigente aetate plerumque gigni. Sanguinem enim iuvenem, ac multo vigore fervidum, per ve-

καὶ τὴν κεφαλὴν ἔνδον περικλύζον, βαπτίζει τοῦ λο-
γισμοῦ τὴν ἀναπνοήν. δεῖν οὖν ἰατροὺς μεταπέμπειν,
καὶ θεραπείαν προσφέρειν. πρόσσειν οὖν τῷ στρατηγῷ
ὁ Μενέλαος, καὶ δεῖται τὸν τοῦ στρατοπέδου ἰατρὸν με-
τακαλέσασθαι. καὶ κεῖνος ἀσμένως ἐπέισθη. χαίρουσε
γὰρ οἱ ἐρῶντες εἰς τὰ ἐρωτικά πράγματα. Καὶ ὁ ἰα-
τρὸς παρῆν, καὶ λέγει· Νῦν μὲν ὕπνον αὐτῇ παρα-
σκευάσομεν, ὅπως τὸ ἄγριον τῆς ἀκμῆς ἡμερώσωμεν.
ὕπνος γὰρ πάντων νοσημάτων φάρμακον. ἔπειτα δὲ
καὶ τὴν λοιπὴν θεραπείαν αὐτῇ προσοίσομεν. Δίδωσιν
οὖν ἡμῖν φάρμακόν τι μικρὸν ὅσον ὀρόβου μέγεθος, καὶ
κελεύει λύσαντας εἰς ἔλαιον ἐπαλεῖψαι τὴν κεφαλὴν
μέσσην. σκευάσειν δὲ ἔφη καὶ ἕτερον εἰς γαστρὸς αὐ-
τῇ κάβαρσιν. ἡμεῖς μὲν οὖν ὃ ἐκέλευσεν ἐποιοῦμεν. ἡ
δὲ ἐπαλειφθεῖσα μετὰ μικρὸν ἐκάθευδεν τὸ ἐπίλοιπον
τῆς νυκτὸς μέχρι τῆς ἑω. Ἐγὼ δὲ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς

nas diffundi, caputque interius petentem sensum mentis
omnem obruere. Quamobrem medicos advocari, medi-
cinaeque adhiberi oportere. Charmiden. itaque Menelaus
adivit, medicumque, qui in exercitu erat, arcessi ut iu-
beret, rogavit. Quod ille perquam lubenter effecit. Ama-
toris enim rebus obeundis amantes gaudent. Adfuit igitur
medicus. Ac nunc quidem, inquit, somnum ei concilia-
bimus, quo morbus aliquid de vi sua remittat. Malorum
enim somnus omnium medicina est. Deinde reliquam cu-
rationem prosequemur. Ita nobis tunc medicamenti cuius-
dam tantum praebuit, quantum orobi granum est: oleo-
que subactum capiti medio illini iussit, aliud purgandae
alvi gratia mox paraturum se pollicens. Nos iussa peregi-
mus. Leucippeque paulo post, quam inuncta fuit, somno
capta, quod noctis supererat, ad auroram usque dormi-
vit. Cui assidens ipse non sine lacrimis totam noctem in-

ἀγρυπνῶν, ἔκλαιον παρακαθήμενος, καὶ, βλέπων, ἔλεγον, τὰ δεσμὰ, Οἴμοι, Φιλτάτη, δέδεσαι, καὶ καθεύδουσα οὐδὲ τὸν ὕπνον ἐλεύθερον ἔχεις. τίνα ἄρα σου καὶ τὰ Φαντάσματα; ἄρα καὶ κατὰ τοὺς ὕπνους σωφρονεῖς, ἢ μαίνεται σου καὶ τὰ ὀνείρατα; Ἐπεὶ δὲ ἀνέστη, πάλιν ἄσθημα ἐβόα. καὶ ὁ ἰατρὸς παρῆν, καὶ τὴν ἄλλην θεραπείαν ἐθεράπευε.

ιά. Ἐν τούτῳ δὴ ἔρχεται τις παρὰ τοῦ τῆς Αἰγύπτου Σατράπου κομίζων ἐπιστολὴν τῷ στρατηγῷ. ἐπέσπευδεν δὲ αὐτὸν ὡς εἰκὸς ἐπὶ τὸν πόλεμον τὰ γράμματα. ἐκέλευσε γὰρ εὐθὺς πάντας ἐν τοῖς ὅπλοις γενέσθαι ὡς ἐπὶ τοὺς βουκόλους. αὐτίκα δὴ μάλα ἐξορμήσαντες, εὐθὺς ἕκαστος, ὡς εἶχε, [τάχους] ἐπὶ τὰ ὅπλα ἐχώρουν, καὶ παρῆσαν ἅμα τοῖς λοχαγοῖς. Τότε μὲν οὖν αὐτοῖς δοὺς τὸ σύνθημα, καὶ κελεύσας αὐτοῖς στρατοπεδεύεσθαι, καθ' ἑαυτὸν ἦν. τῇ δ' ὕστεραίᾳ ἅμα τῇ ἑῷ τὸ στράτευμα ἐξῆγεν ἐπὶ τοὺς πο-

fomnem tranfegi, oculisque in vincula coniectis: Heu mihi, Leucippe, inquam, fuaviffima, tu etiam dormiens vincta es, nec libero frui fomno potes. Quenam autem tibi vifa fefe nunc offerunt? mentifne te compotem fomnus habet? an vero etiam ftulta fomnias? Pofteaquam experrecta eft, contenta voce absurda quaedam protulit. Ac tum praefto adfuit medicus, aliudque medicamentum dedit.

XI. Interea literae ab Aegypti praefecto Charmidi reditae funt, quibus, uti credibile eft, exercitum ad pugnam quamprimum educere imperabatur. Omnes enim ftatim effe in armis, & adverfus pastores proficifci iuffit. Quamobrem milites, qua quisque potuit celeritate, cum manipularibus fuis praefto in armis fuere. Dato igitur figno, & omnibus castris locum capere iuffis, folus remanfit. Poft ridie prima luce copias in hostes eduxit. Pagi au-

λεμίους. εἶχε δὲ αὐτοῖς οὕτω τῆς κώμης ἢ θέσις. ὁ Νεῖλος ρεῖ μὲν ἀνωθεν ἐκ Θηβῶν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἔστιν ἐς τοσοῦτον ρέων ἄχρι Μέρφεως, καὶ ἔστι μικρὸν κάτω κέρας. Σύρος ὄνομα τῇ κώμῃ πρὸς τῷ τέλει τοῦ μεγάλου ρεύματος. ἐντεῦθεν δὲ περιρρήγνυται τῇ γῇ, καὶ ἐξ ἐνὸς ποταμοῦ γίνονται τρεῖς, δύο μὲν ἐκατέρωθεν λελυμένοι, ὁ δὲ εἷς καὶ τὴν γῆν, εἰς τὸ σχῆμα τοῦ Δέλτα ποιῶν, ὥσπερ ἦν ρέων πρὶν λυθῆ. ἀλλ' οὐδὲ τούτων ἕκαστος τῶν ποταμῶν ἀνέρχεται μέχρι θαλάσσης ρέων· ἀλλὰ περισχίζεται ἄλλος ἄλλη κατὰ πόλεις, καὶ εἰσιν αἱ σχίσσεις μείζονες τῶν παρ' Ἑλλησι ποταμῶν· τὸ δὲ ὕδωρ πανταχοῦ μεμερισμένον οὐκ ἐξασθενεῖ, ἀλλὰ καὶ πλεῖται, καὶ πίνεται, καὶ γεωργεῖται.

ιβ'. Νεῖλος ὁ πολὺς πάντα αὐτοῖς γίνεται, καὶ ποταμὸς, καὶ γῆ, καὶ θάλασσα, καὶ λίμνη καὶ ἔστιν

tem eius situs huiusmodi est. Ex locis, qui supra Aegyptias Thebas sunt, Nilus descendit: atque in tantum Memphin usque prolabitur, parvumque cornu emittit. Qua magnus alveus definit, pagus est, Syrus nomine; illinc terra iterum finditur: ex unoque fluvii tres efficiuntur: quorum duo liberi utrinque sese effundunt. Tertius eundem, quem antea, cursum tenens, regionem, quae Delta vocatur, secatur. Neque vero eorum fluviorum aliquis est, qui ad mare usque labatur: sed alius aliam ad urbem delatus dividitur, singulaeque partes Graeciae flumen quodvis magnitudine superant. Et quamquam tot in partes aqua dividitur, non tamen infirmior fit; sed navigatur, bibitur, aratur.

XII. Iis enim Nilus copiosus est omnia, nempe fluvius; terra, mare, palus: admirationeque omnino dignum est,

τὸ θέαμα καινὸν, ναῦς ὁμοῦ καὶ δικέλλη, κώπη καὶ ἄροτρον, πηδάλιον καὶ τρόπαιον, ναυτῶν ὁμοῦ καὶ γεωργῶν καταγωγὴ, ἰχθύων ὁμοῦ καὶ βοῶν. ὁ πέπλευκας, φυτεύεις· καὶ ὁ φυτεύεις, τοῦτο τὸ πέλαγος γεωργούμενον. ἔχει γὰρ ὁ ποταμὸς ἐπιδημίας· κάθηται δὲ αὐτὸς Αἰγύπτιος ἀναμένων, καὶ ἀριθμῶν αὐτοῦ τὰς ἡμέρας. καὶ ὁ Νεῖλος οὐ ψεύδεται, ἀλλ' ἔστιν ποταμὸς μετὰ πρῴθυσμίας τὸν χρόνον τηρῶν, καὶ τὸ ὕδωρ μετρῶν, ποταμὸς ἀλῶναι μὴ θέλων ὑπερήμερος. ἔστι δὲ ἰδεῖν ποταμοῦ καὶ γῆς Φιλονεικίαν. ἐρίζεται ἀλλήλοις ἐκάτερον, τὸ μὲν ὕδωρ, τοσαύτην γῆν πελαγῶσαι· ἡ δὲ γῆ, τοσαύτην χωρῆσαι γλυκεῖαν θάλασσαν. καὶ νικῶσι μὲν τὴν ἴσιν νίκην οἱ δύο, οὐδαμοῦ δὲ φαίνεται τὸ νικώμενον. τὸ γὰρ ὕδωρ τῇ γῇ συνεκτείνεται· περὶ δὲ τὰς τῶν βουκόλων ταύτας νομάς, αἰεὶ πολὺς ἐγκάθεται. ὅταν γὰρ τὴν πᾶσαν γῆν πελαγίσῃ, καὶ λίμνας ἐνταῦθα ποιεῖ. αἱ δὲ λίμναι, καὶ ὁ Νεῖλος ἀπέλ-

eodem in loco navim & ligonem, remum & aratrum, temonem & tropaeum, nautarum & agricolarum casas, piscium & boum cubilia spectare. Nam qua navem egisti, illic sementem facis: rursus, ubi sementem fecisti, illic navem agis: longo enim spatio fluvius navigari potest. Eius porro adventum Aegyptii expectant, ac numerant dies. Et Nilus non fallit homines, sed ad praestitutum tempus se sistens, aquasque dimetiens, minime committit, ut tarditatis accusari possit. Tum vero aquae ac terrae contentionem videre licet, dum illa tantum terrae inundare, haec tantum aquae dulcis absorbere nititur, pari utrinque victoria. Neque enim, quae succumbat, discernitur. Nam terrae magnitudini aqua par fit. In ea vero regione, quam pastores incolunt, multa semper residet. Nam cum eam omnem Nilus inundaverit, paludes efficit: quae dein-

θη, μένουσιν, ἤττον τὸ ὕδωρ ἔχουσαι, τὸν δὲ πηλὸν τοῦ ὕδατος. ἐπὶ ταύτας αὐτοὶ καὶ βαδίζουσι καὶ πλέουσιν, οὐδὲ ναῦς ἑτέρα δύναται πλέειν, ἀλλ' ὅσον ἄνθρωπον ἐπιβῆναι. ἀλλὰ πᾶν τὸ ξένον τοῦτό που ὁ πηλὸς ἐμπίπτων κρατεῖ· τοῖς δὲ μικρὰ μὲν καὶ κοῦφα πλοῖα, καὶ ὀλίγον ὕδωρ αὐτοῖς ἀρκεῖ. εἰ δὲ καὶ τέλεον ἄνδρον εἴη, ἀράμενοι τοῖς νώτοις οἱ πλωτῆρες τὸ πλοῖον φέρουσιν, ἄχρις ἂν ἐπιτύχωσιν ὕδατος. Ἐν ταύταις δὴ ταῖς λίμναις μέσαι νῆσοί τινές εἰσιν σποράδην πεπονημέναι, αἱ μὲν οἰκοδομημάτων ἔρημοι παπύροις πεφυτευμέναι, τῶν δὲ παπύρων διίστῶσι αἱ Φάλαγγες πεπυκνωμέναι τοσοῦτον ὅσον παρ' ἐκάστην ἄνδρα στήναι μόνον. τὸ μεταξὺ δὲ τοῦτο τῆς πυκνώσεως αὐτῶν ἄνωθεν ἀναπληροῦσιν αἱ τῶν παπύρων κόμαι. ὑποτρέχοντες οὖν ἐκεῖ, καὶ βουλεύονται, καὶ λοχῶσι, καὶ λανθάνουσι, τείχεσι ταῖς παπύροις χρώμενοι. Εἰσὶ δὲ

ceps illo etiam abeunte remanent, minus quidem aquae continentes, sed limo multo refertae: per quas cum pedibus feruntur, tum etiam naviculis non fane maioribus, quam ut singulos vestire possint. Ac si aliusmodi fuerint, limo illo praepeditae retinentur. Quare parva iis ac levia navigia, & exiguae aquae fatis sunt: quod si quandoque aquam deesse contingat, sublatam humeris naviculam asportant, quousque aquam inveniant. Iis in paludibus multae sparsim insulae visuntur: quarum quae habitatoribus carent, papyris refertae sunt, ea ordinum densitate collocatis, ut inter stipitum earum intervalla non amplius quam singuli commorari queant, cum summitates alioqui foliis hinc inde diffusis mutuo sese contingant. Eo se recipientes pastores & consilia ineunt, & insidias struunt, & latent, papyris murorum usum praebentibus. Ex iis insu-

τῶν νήσων τινὲς καλύβας ἔχουσαι, καὶ αὐτοσχέδιον μεμίμηται πόλιν ταῖς λίμναις τετειχισμέναι. βουκόλων αὐταὶ καταγωγαί. τῶν πλησίον οὖν ἦν μία, μεγέθει καὶ καλύβαις πλείοσι διαφέρουσα. ἐκάλουν δὲ αὐτὴν, οἶμαι, Νίκωχιν. ἐνταῦθα πάντες συνελθόντες ὡς εἰς τόπον ὀχυρώτατον, ἐθάρρουν καὶ πλήθει καὶ τόπῳ. εἷς γὰρ αὐτὴν διεῖργεν στενωπὸς τὸ μὴ πᾶσαν νῆσον γενέσθαι. ἦν δὲ σταδίου μὲν τὸ μέγεθος· τὸ δὲ πλάτος ὀργυιῶν δώδεκα. λίμναι δὲ τῇδε καέκτισε τὴν πόλιν περιέρρεον.

ιγ'. Ἐπεὶ τοίνυν ἑώρων τὸν στρατηγὸν προσπελάζοντα, τεχνάζονταί τι τοιοῦτον. συναγαγόντες πάντας τοὺς γέροντας, καὶ ἐπιβέντες αὐτοῖς ἱκετηρίας ῥάβδους Φοινικίνας, ὅπισθεν ἐπιτάττουσι τῶν νεῶν τοὺς ἀκμαιοτάτους, ἀσπίσι καὶ λόγχαις ὀπλισμένους. ἔμελλον δὲ οἱ μὲν γέροντες ἀνίσχοντες τὰς ἱκετηρίας, πετάλων

lis nonnullae paludibus circumdatae tuguriis passim aedificatis, in quibus inhabitant pastores, tumultuariæ civitatis speciem prae se ferunt. Quarum una propinquior, & magnitudine, & tuguriorum numero, praeestabat, appellabaturque, ut puto, Nicochis. Illuc tanquam munitissimam in arcem profecti, & multitudine & loco confidebant. Semita enim angusta longitudinis passuum CXXV, latitudinis XII, quo minus perfecte insula esset, prohibebat, cum reliquum paludibus circumdatum esset.

XIII. Posteaquam igitur Charmidem propius accedere viderunt, huiusmodi quiddam commenti sunt. Convocatis enim senibus universis, ac palmarum ramis supplicum ritu adornatis, iuvenum robustissimis quibusque iusserunt, ut scutis & pilis armati acie structa eos sequerentur. Ita fiebat, ut senes pacis signa ferentes sequentium armatorum

κόμαις καλύψειν τοὺς ὀπισθεν· οἱ δὲ ἐπόμενοι τὰς λόγχας ἐπισύρειν ὑπτίας ὡς ἂν ἥκιστα ὀφθεῖεν. καὶ μὲν ὁ στρατηγὸς πεισθῇ ταῖς τῶν γερόντων λιταῖς, μηδέν τι νεωτερίζειν τοὺς λογχοφόρους εἰς μάχην· εἰ δὲ μὴ, καλεῖν αὐτὸν ἐπὶ τὴν πόλιν, ὡς σφῶν αὐτοὺς διδόντων εἰς θάνατον. ὅταν δὲ ἐν μέσῳ γένωνται τῷ στενωπῷ, τοὺς μὲν γέροντας ἀπὸ συνθήματος διαδιδράσκειν, καὶ ρίπτειν τὰς ἱκετηρίας, τοὺς δὲ ὠπλισμένους περιδραμόντας ὅ, τι καὶ δύνανται ποιεῖν. Παρῆσαν οὖν ἐσκευασμένοι τοῦτον τὸν τρόπον, καὶ ἐδέοντο τοῦ στρατηγοῦ, αἰδεσθῆναι μὲν αὐτῶν τὸ γῆρας, αἰδεσθῆναι δὲ τὰς ἱκετηρίας, ἐλεῆσαι τε τὴν πόλιν. ἐδίδοσαν δὲ αὐτῷ ἰδίᾳ μὲν, ἀργυρίου τάλαντα ἑκατὸν, πρὸς δὲ τὴν σατραπείαν ἄγειν ἄνδρας ἑκατὸν, θέλοντας αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς πόλεως δίδοναι, ὡς ἂν ἔχοι, καὶ πρὸς ἐκείνους λάφυρον φέρειν. καὶ ὁ λόγος αὐτοῖς οὐκ ἐψεύδετο,

agmen frondibus occultarent : iuvenes inclinatas hastas ; quo minime cerni possent , post se traherent : ac , si senum precibus Charmides annuisset , armati a pugna desisterent : si minus , illum intra urbem advocarent , tanquam illic se ipsos interficiendos praebituri : verum ubi ad semirae illius angustae medium pervenissent , senes dato signo abiectis ramis terga darent : armati autem irrumperent , & totis viribus depugnarent. Hunc in modum instructi , Charmidi obviam processerunt , ne reverentiam senectuti ac palmis debitam violaret , ac civitatis universae misereretur , obtestantes : daturosque illi privatim argenti talenta centum , ac viros totidem , si civitatem incolumem praestaret ; adducturos , quos obsidum loco ad Aegypti praefectum cum praeda mittere posset , pollicentes. Quae fane omnia sine fraude praestitissent , si modo

ἀλλ' ἔδωκαν ἂν, εἰ λαβεῖν ἠθέλησεν. ὥς δὲ οὐ προσίετο τοὺς λόγους· Οὐκοῦν, ἔφασαν οἱ γέροντες, εἰ ταῦτα σοι δέδοκται, οἴσμεν τὴν εἰμαρμένην ἐν κακοῖς. σὺ παρέχε τὴν χάριν, μὴ ἔξω Φονεύσης πυλῶν, μηδὲ τῆς πόλεως μακρὰ, ἀλλ' ἐπὶ τὴν πατρώαν γῆν, ἐπὶ τὴν τῆς γενέσεως ἐστίαν ἄγε, τάφον ἡμῖν ποίησον τὴν πόλιν. ἰδοὺ σοι πρὸς τὸν θάνατον ἡγούμεθα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ στρατηγὸς, τὴν μὲν παρασκευὴν τῆς μάχης ἀφίησι· κελεύει δὲ ἔρχεσθαι καθ' ἡσυχίαν τῷ στρατῷ.

ιδ'. Ἦσαν δὲ τῶν πραττομένων σκοποὶ πόρρωθεν, οὓς οἱ βουκόλοι προκαθίσαντες ἐκέλευον, εἰ διαβαίνοντας ἴδοιεν τοὺς πολεμίους, τὸ χῶμα τοῦ ποταμοῦ κόψαντας, ἐπαφεῖναι τὸ ὕδωρ πᾶν τοῖς ἐναντίοις. ἔχει γὰρ οὕτω τὰ τοῦ Νείλου ρεύματα. καθ' ἐκάστην διώρυχα χῶμα ἔχουσιν Αἰγύπτιοι, ὥς ἂν μὴ πρὸ καιροῦ

conditionem ille accipere voluisset. Verum cum in iis audiendis admittendisque difficilem se militum ductor praeberet: Fatum igitur, si ita tibi decretum est, inquirunt fenes, feremus. Tu hisce malis id saltem beneficii loco nobis concede, ut ne extra urbem, neu procul ab ea nos interimas: sed in parentum nostrorum sedes, & in eas, unde ortum duximus, domos ducas, efficiasque, ut civitas nobis ipsa sepultura sit. Nos nostrae tibi necis duces sumus. Haec Charmides cum audivisset, copias pugnandi gratia adductas dimisit, atque ad exercitum sine tumultu abire iussit.

XIV. Collocaverant autem pastores nonnullos, qui, quae gerebantur, procul observarent: iisque iniunxerant, ut, cum primum appropinquantibus hostes vidissent, fluminis aggere caeso aquam in eos immitterent. Quippe Nili defluxus ita habent. Singulae fossae aggeribus obstruetae sunt, ne, antequam tempus postulet, effusus fluvius

τῆς χρείας ὑπερέχων ὁ Νεῖλος τὴν γῆν ἐπικλύσῃ. ὅταν δὲ δεηῶσιν ἀρδεῦσαι τὸ πεδῖον, ἀνέωξαν ὀλίγον τοῦ χῶματος, εἰς ὃ σαλεύεται. Ἦν οὖν τῆς κάμης ὅπισθεν διώρυξ τοῦ ποταμοῦ μεγάλη καὶ πλατεῖα. ταύτην οἱ τεταγμένοι τὸ ἔργον, ὡς εἶδον εἰσιόντας τοὺς πολεμίους, διακόπτουσι ταχὺ τὸ χῶμα τοῦ ποταμοῦ. πάντ' οὖν ὁμοῦ γίνεται· οἱ μὲν γέροντες οἱ κατὰ πρόσωπον ἄφῳ διίστανται· οἱ δὲ τὰς λόγχας ἐγείραντες ἐκτρέχουσιν τὸ δὲ ὕδωρ ἤδη παρῆν. καὶ ὥχοντο μὲν αἱ λίμναι πάντοθεν οἰδοῦσαι. ὁ δὲ ἰσθμὸς ἐπεκλύζετο, πάντα δὲ ἦν ὥσπερ θάλασσα. ἐμπεσόντες οὖν οἱ βουκόλοι, τοὺς μὲν κατὰ πρόσωπον, καὶ τὸν στρατηγὸν αὐτὸν διαπεύρουσι ταῖς λόγχαις, ἀπαρασκεύους τε ὄντας, καὶ πρὸς τὸ ἀδόκητον τεταραγμένους. τῶν δ' ἄλλων ἀδιήγητος θάνατος ἦν. οἱ μὲν γὰρ εὐθὺς ἐκ πρώτης προσβολῆς μὴδὲ κινήσαντες τὰς αἰχμὰς ἀπώλλυντο· οἱ δὲ οὐ λαβόντες σχολὴν ἀμύνασθαι· ἅμα γὰρ

terram inundet: quos, cum irriganda planicies est, Aegyptii demoliuntur: ac tum aqua effunditur. Post eum pagum longa lataque fossa erat: cuius aggerem, qui ei praeerant, simulatque adventantes hostes conspexerunt, statim demoliri sunt. Eodemque tempore omnia simul facta sunt: fenes, qui praecedebant, in diversa abierunt, reliqui vero hastis proiectis impetum fecerunt: aquae passim excreverunt. Iam paludes undique tumentes exundabant: angustusque aditus aquis obruebatur, ita ut omnia mare esse viderentur. Pastores, impetu facto, obvios quosque, atque ipsum inprimis ductorem, imparatos & inopinato eventu perterrefactos pilis confixerunt. Aliorum vero pereundi modus enarrari nequit. Alii enim primo statim congressu, nullo ad declinanda tela, aut ad referendum hostem spatio dato perierunt: puncto enim temporis eo-

ἑμάνθανον καὶ ἔπασχον. ἐνίους δὲ ἔφθανε τὸ παθεῖν
 - πρὸ τοῦ μαθεῖν. οἱ δὲ ὑπ' ἐκπλήξεως παραλόγου τὸν
 θάνατον εἰστήκεισαν περιμένοντες· οἱ δὲ καὶ κινήβεντες
 μόνον καταλίσθαινον ὑποσκελίζοντες αὐτοὺς τοῦ ποτα-
 μοῦ· οἱ δὲ καὶ Φεύγειν ὀρμήσαντες, εἰς τὸ βαθὺ τῆς
 λίμνης ἐκκυλισθέντες ὑπεσύρησαν. τῶν μὲν γὰρ ἐπὶ
 τῆς γῆς ἐστώτων, τὸ ὕδωρ ἦν ἄχρις ὀμφαλοῦ, ὥστε
 καὶ ἀνέκρουεν αὐτῶν τὰς ἀσπίδας, καὶ ἐγύμνευ πρὸς
 τὰ τραύματα τὰς γαστέρας. τὸ δὲ κατὰ τὴν λίμνην
 ὕδωρ, παντὸς ὑπὲρ κεφαλὴν ἀνδρὸς ἦν. διακρίναι δὲ
 οὐκ ἦν, τί λίμνη καὶ τί πεδίον· ἀλλὰ καὶ ὁ διὰ τῆς
 γῆς τρέχων δέει τοῦ μὴ διαμαρτεῖν, βραδύτερος ἦν πρὸς
 τὴν Φυγὴν, ὥστε ταχέως ἠλίσκετο· καὶ ὁ κατὰ τῆς
 λίμνης πλανηθεὶς, δόξας γῆν εἶναι, κατεδύετο. καὶ ἦν
 καὶνὰ ἀτυχήματα καὶ ναυάγια τοσαῦτα, καὶ ναῦς
 οὐδαμοῦ. ἀμφότερα δὲ καὶνὰ καὶ παράλογα, ἐν ὕδατι

dem & quae fierent cognoverunt, & ceciderunt: non-
 nulli etiam prius, quam cognoscerent, caesi sunt: qui-
 dam, subito metu perculsi, mortem immoti exspectabant:
 aliqui vixdum se loco moventes delabebantur, fluminis
 aqua eos deturbante: multi, fugam arripere conati, in pa-
 ludis fundo mergebantur: iam enim aqua eorum, qui in
 terra erant, umbilicum pertingebat ita, ut clypeorum
 usum adimeret, latusque ad vulnera nudaret; eorum ve-
 ro, qui in palude, caput omnino superabat: nec, ubi aut
 palus esset, aut campus, dignosci amplius poterat. Ita-
 que, qui per terram currebat, errare timens, ad fugam
 segnior reddebatur, eoque in hostium brevi manus deve-
 niebat: qui per paludem ferebatur, in terra se esse pu-
 tans demergebatur. Nova procul dubio infortunii ac nau-
 fragii genera illa erant, cum nullibi navis cerneretur: ne-
 que tantum nova, sed humanam etiam cogitationem vin-

πεζομαχία, καὶ ἐν τῇ γῇ τὰ ναυάγια. οἱ μὲν δὴ τοῖς πεπραγμένοις ἐπαρβέντες μέγα ἐφρόνουν, ἀνδρεία νομίζοντες κερρατηκέναι, καὶ οὐκ ἀπάτης κλοπῇ. ἀνὴρ γὰρ Αἰγύπτιος, καὶ τὸ δειλὸν, ὅπου φοβεῖται, δεδούλωται, καὶ τὸ μάχιμον, ἐν οἷς θάρρει, παρώξυνται· ἀμφοτέρα δὲ οὐ κατὰ μέτρον, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀσθενέστερον δυστυχεῖ, τὸ δὲ προπετέστερον κρατεῖ.

ιέ. Δέκα δὲ τῇ Λευκίππῃ διεληλύθεισαν ἡμέραι τῆς μανίας, ἣ δὲ νόσος οὐκ ἐκουφίζετο. ἅπαξ οὖν ποτε καθεύδουσα, ταύτην ἀφίησιν προπολουμένην τὴν Φωνήν·¹ Διὰ σὲ μαίνομαι, Γοργία. Ἐπεὶ οὖν ἡὼς ἐγένετο, λέγω τῷ Μενελάῳ τὸ λεχθέν, καὶ ἐσκόπουν εἴ τις εἴη που κατὰ τὴν κώμην Γοργίας. Προελθοῦσι δ' ἡμῖν νεανίσκος προσέρχεται τις, καὶ προσαγορεύσας με' Σωτῆρ ἦκω σοι, ἔφη, καὶ τῆς σῆς γυναικός. Ἐκ-

centia: in aqua enim terrestris pugna committebatur, & in terra naufragium fiebat. Hoc successu elati pastores mirum in modum gloriabantur, virtute, non fraude, victoriam se adeptos esse arbitantes. Aegyptiorum enim gens periculosis in rebus animum abiicit, in securis autem spiritus fumit. In quo non eundem modum servat. Nam aut ignavissime cedit, aut superbissime dominatur.

XV. Iam decimus a Leucippes infania dies praeterierat, nec de magnitudine sua morbus quidquam remiserat, cum ardentem hanc vocem dormiens aliquando tandem emisit: Ob tuam, o Gorgia, causam desipui. Id quod ego, simulac dies illuxit, Menelao retuli, cogitans essetne in vico illo Gorgias nomine aliquis. Interea dum e tentorio egrederemur, obviam nobis adolescens quidam fit, meque salutato: Tui ego, inquit, tuaeque uxoris serva-

¹ Προπολουμένην τὴν φωνήν) Reduxi quorundam lectionem, προπολουμένην. Alii: πυρπολουμένην. Sed alterum firmant seqq.

δαίμων γάρ μοί τις αὐτὸν ἐμήνυσε νύκτωρ· σὺ δὲ διηγητὴς γενοῦ τῶν θείων μηνυμάτων.

Achill. Tui.

M

πλαγείς οὖν, καὶ θεόπεμπτον εἶναι νομίτας τὸν ἄνθρωπον, Μὴ Γοργίας, εἶπον, τυγχάνεις; Οὐ μὲν οὖν, εἶπεν, ἀλλὰ Χαιρέας· Γοργίας γὰρ σε ἀπολώλεκεν. Ἔτι μᾶλλον ἔφριξα, καὶ λέγω· Τίνα ταύτην ἀπώλειαν, καὶ τίς ἐστὶν ὁ Γοργίας; δαίμων γάρ μοι τις αὐτὸν ἐμήνυσε νύκτωρ· σὺ δὲ διηγητὴς γενεῶ τῶν θείων μηνυμάτων. Γοργίας ἦν μὲν, ἔφη, Αἰγύπτιος στρατιώτης· νῦν δὲ οὐκ ἐστὶν, ἀλλ' ἔργον γέγονε τῶν βουκόλων. ἦρα δὲ τῆς σῆς γυναικός. ὣν δὲ φύσει Φαρμακεύς, σκευάζει τι Φάρμακον ἔρωτος, καὶ πείθει τὸν διακονούμενον ὑμῖν Αἰγύπτιον λαβεῖν τὸ Φάρμακον, καὶ ἐγκαταμίξαι τῷ τῆς Λευκίππης ποτῷ. λανθάνει δὲ ἀκράτῳ χρησάμενος τῷ Φαρμάκῳ, καὶ τὸ Φίλτρον εἰς μανίαν αἶρεται. ταῦτα γάρ μοι χθές ὁ τοῦ Γοργίου Θεράπων διηγῆσατο, ὃς ἔτυχε μὲν αὐτῷ συστρατεύσάμενος

tor adsum. Quamobrem obstupefactus, hominemque a Deo missum existimans: Num tu, inquam, Gorgias es? Minime, inquit ille, sed Chaerea. Gorgias is fuit, qui calamitatem tibi peperit. Cum ego maiori etiam stupore oppressus, Quenam, inquam, haec calamitas, aut quis hic Gorgias est? Deus enim me, nescio quis, noctu admonuit. Age itaque tu, quid sibi divina haec monita velint, expone. Tum ille: Gorgias, inquit, Aegyptius miles fuit: qui nunc quidem esse desuit, a pastoribus videlicet interemptus. Is uxoris tuae amore tenebatur. Cumque natura beneficiis deditus esset, amatoriam portionem comparavit, ac Aegypto vestro administratori persuasit, ut eam Leucippes potui infunderet. Verum ita casus attulit, ut valentiore imprudens pharmaco usus sit, ac pro amante insanam reddiderit. Haec omnia eius ipsius Gorgiae famulus heri mihi narravit, qui forte cum eo in bello, quod

ἐπὶ τοὺς βουκόλους· ἔσωσεν δὲ αὐτὸν εἰκὸς ὑπὲρ ὑμῶν ἡ τύχη· αἰτεῖ δὲ χρυσοῦς τέτταρας ὑπὲρ τῆς ἰάσεως· ἔχει γάρ, Φησὶν, ἑτέρου Φαρμάκου σκευὴν, δι' οὗ λύσει τὸ πρότερον. Ἀλλὰ σοὶ μὲν, ἔφην, ἀγαθὰ γένοιτο τῆς διακονίας· τὸν δὲ ἄνθρωπον, ὃν λέγεις, ἄγε πρὸς ἡμᾶς. Καὶ ὁ μὲν ἀπῆλθεν, ἐγὼ δὲ πρὸς τὸν Αἰγύπτιον εἰσελθὼν, τύπτων τε αὐτὸν πῦξ κατὰ τῶν προσώπων, καὶ δευτέραν δὲ καὶ τρίτην, θορυβῶν δ' ἅμα καὶ λέγων, εἶπον· Τί δέδωκας Λευκίππῃ; καὶ πόθεν μαίνεται; Ὁ δὲ φοβηθεὶς, καταλέγει πάντα, ὅσα ἡμῖν ὁ Χαιρέας διηγήσατο. Τὸν μὲν οὖν εἶχομεν ἐν Φυλακῇ καθεῖρξαντες.

ιστ'. Καὶν τούτῳ παρῆν ὁ Χαιρέας ἄγων τὸν ἄνθρωπον. λέγω οὖν πρὸς ἀμφοτέρους· Τοὺς μὲν τέτταρας χρυσοῦς ἤδη λάβετε μισθὸν ἀγαθῆς μηνύσεως. ἀκούσατε δὴ ὡς ἔχω περὶ τοῦ Φαρμάκου. ὁρᾶτε ὡς

contra pastores gestum est, militabat: illumque vestra causa fuisse a fortuna servatum, simile vero videtur. Is pro reddenda incolumitate nummos aureos quatuor dari sibi petit, medicamentum habere se affirmans, quod prioris vim solvat. Atqui tibi quoque, inquam ego, pro beneficio isto gratia referetur. Verum hunc, quem dicis, hominem arcesse. Atque ille quidem abiit: ego vero Aegyptium ministrum domi conveniens, pugnis in faciem iterum ac tertio percussi, ac minaci voce: Quidnam Leucippae dedisti? unde insanit? Tum perterrefactus ille, quae ex Chaereae sermone didiceram, omnia enarravit. Hominem itaque in custodiam dedimus.

XVI. Interea cum Gorgiae famulo Chaerea reversus est: quibus pecuniam statim dissolvens, Evangelia, inquam, accipite: sed, quae mea de medicamento vestro sententia sit, audite. Praesentium puellae huius malorum

καὶ τῶν παρόντων τῇ γυναικὶ κακῶν αἴτιον γέγονε Φάρμακον. οὐκ ἀκίνδυνον δὲ ἐπιΦαρμάσσειν τὰ σπλάγχνα ἤδη πεΦαρμαγμένα. Φέρε, εἶπατε, ὅ, τι καὶ ἔχει τὸ Φάρμακον τοῦτο, καὶ παρόντων ἡμῶν σκευάσατε· χρυσοὶ δὲ ὑμῖν ἄλλοι τέτταρες μισθός, ἂν οὕτω ποιῇτε. Καὶ ὁ ἄνθρωπος, Δίκηαια, ἔφη, Φοβῇ τὰ δὲ ἐμβαλλόμενα κοινὰ, καὶ πάντα ἐδώδιμα· καὶ αὐτὸς δὲ τούτων ἀπογεύσομαι τοσοῦτον, ὅσον καὶ ἡ γυνὴ λάβοι. Καὶ ἅμα κελεύει τινὰ πριάμενον κομίζειν, ἕκαστον εἰπών. ὥστε ταχὺ μὲν ἐκομίσθη, παρόντων δὲ ἡμῶν συνέτριψεν πάντα ὁμοῦ, καὶ δίχα διελάν· Τὸ μὲν αὐτός, ἔφη, πίομαι πρῶτος, τὸ δὲ δώσω τῇ γυναικί. κοιμηθήσεται δὲ πάντως δι' ὅλης νυκτός λαβῶντα· περὶ δὲ τὴν ἑω καὶ τὸν ὕπνον καὶ τὴν νόσον ἀποθήσεται. Λαμβάνει δὲ τοῦ Φαρμάκου πρῶτος αὐτός, τὸ δὲ λοιπὸν κελεύει περὶ τὴν ἐσπέραν δοῦναι πιεῖν. Ἐγὼ δὲ

causam potionem fuisse scitis: idcirco minime tutum existimo, ut infectam pharmaco alvum aliis rursus medicaminibus irriteremus. Agitedum ergo, quid hoc in medicamento insit, denuntiate, ac praesentibus nobis parate. Quod si feceritis, alteram tantam pecuniam vobis muneri dabo. Tum famulus ille, Iuste, inquit, formidas. Ceterum, quae paranda sunt, communia & esui apta omnia credas velim: ego tantum mihi ex iis sumam, quantum puellae daturus sum. Ac statim quendam singula nominatim emtum ire, atque afferre iussit, aliaque omnia spectantibus nobis contrivit; duabusque partibus factis, Hanc, inquit, prior ipse bibam: alteram mulieri dabo: quae, illa epota, totam omnino noctem dormiet. Adventante luce, & somno & morbo liberabitur. Ita primus ipse potionem hausit: reliquum ut vesperi puellae dare-

ἄπειμι, ἔφη, κοιμηθησόμενος· τὸ γὰρ Φάρμακον οὕτω βούλεται. Ταῦτα εἰπὼν ἀπῆλθε, τοὺς τέτταρας χρυσοὺς παρ' ἐμοῦ λαβών. Τοὺς δὲ λοιποὺς, ἔφην, δώσω, εἰ ραΐσειεν ἐκ τῆς νόσου.

13'. Ἐπεὶ οὖν καιρὸς ἦν πιεῖν αὐτὴν τὸ Φάρμακον, ἐγχείας, προσηυχόμεν αὐτῇ· ὦ γῆς τέκνον, Φάρμακον, ὃ δῶρον Ἀσκληπιοῦ, ἀληθεύσεις σου τὰ ἐπαγγέλματα, εὐτυχέστερόν μοι γενεῶν καὶ σῶζε μου τὴν Φιλτάτην. νίκησον τὸ βάρβαρον ἐκεῖνο καὶ ἄγριον Φάρμακον. Ταῦτα δούς τῷ Φαρμάκῳ τὰ συνθήματα, καὶ καταφιλήσας τὸ ἔκπωμα, δίδωμι τῇ Λευκίππῃ πιεῖν. ἡ δὲ, ὡς ὁ ἄνθρωπος εἶπε, μετὰ μικρὸν ἔκειτο καθεύδουσα. καὶ γὰρ παρακαθήμενος, ἔλεγον πρὸς αὐτὴν ὡς ἀκούουσιν· Ἄρά μοι σωφρονήσεις ἀληθῶς; ἄρά μὲ ποτε γνωρίσεις; ἄρά σου τὴν Φωνὴν ἐκείνην ἀπολήψομαι; μάντευσαί τι καὶ νῦν καθεύδουσα. καὶ γὰρ χθές

tur, praecepit: seque, quoniam ita potio cogeret, dormitum ire testatus, nummis quatuor acceptis abiit. Nam reliquos, simulatque Leucippe convaluisset, numeraturum me promiseram.

XVII. Posteaquam dandi medicamenti tempus venit, illud ego miscens, ita sum allocutus: O terra genita, atque ab Aesculapio mortalium generi primum data medicina, utinam, quae mihi de te promissa fuerunt, vera sint! tu mihi propitia esto, devictoque barbaro & agresti veneno illo, carissimam puellam incolumem reddito. Hac medicinae tessera data, poculoque dissuaviato, puellae potionem dedi, quam non ita multo post somnus, uti vir ille praesignificarat, complexus est. Ac tum ego ei assidens dormientem, quasi audiret, ita propemodum affatus sum: Verene tu nunc resipisces? Ecquid tu me agnosces? ecquid ego vocem tuam audiam? Age, iam aliquid etiam

τοῦ Γοργίου κατεμαντεύσω. δικαίως εὐτυχεῖς ἄρα· μᾶλλον κοιμωμένη. γρηγοροῦσα μὲν γὰρ μανίαν δυστυχεῖς· τὰ δὲ ἐνύπνια σου σωφρονεῖ. Ταῦτα μου διαλεγόμενου ὡς πρὸς ἀκούουσαν Λευκίππην, μόλις ἡ πολύευκτος ἡὼς ἀναφαίνεται, καὶ ἡ Λευκίππη φθέγγεται, καὶ ἦν ἡ Φωνή· Κλειτοφῶν. Ἀναπηδήσας οὖν πρόσκειμι τε αὐτῇ, καὶ πυνθάνομαι πῶς ἔχει. ἡ δὲ ἐώκει μὲν μηδὲν ὧν ἔπραξεν ἐγνωκέναι. τὰ δεσμὰ δὲ ἰδοῦσα ἐθαύμαζεν, καὶ ἐπυνθάνετο τίς ὁ δῆσας εἴη; ἐγὼ δὲ ἰδὼν σωφρονοῦσαν, ὑπὸ πολλῆς χαρᾶς, ἔλυον μὲν μετὰ Θορύβου τὰ δεσμὰ· μετὰ ταῦτα δὲ ἤδη τὸ πᾶν αὐτῇ διηγούμαι. ἡ δὲ ἡσυχύνετο ἀκρωμένη, καὶ ἠρυθρία, καὶ ἐνόμιζε τότε αὐτὰ ποιεῖν. τὴν μὲν οὖν ἀνελάμβανον παραμυθούμενος. τοῦ δὲ Φαρμάκου τὸν μισθὸν ἀποδίδωμι μάλα ἀσμένως. ἦν δὲ τὸ πᾶν ἡμῖν

nunc in somnis vaticinare: nam heri quoque de Gorgia divinaſti. Magna tua merito est vigilantis felicitas, sed dormientis maior: vigilantem enim infania miseram reddit; dormientis autem infomnia prudentiam prae se ferunt. Haec me, tanquam cum audiente puella, colloquente, tandem optata dies illuxit: Leucippeque tum vocem mittens me nomine appellavit. Exfiliens itaque, & propior factus, ut valeret, rogavi. At illa nihil eorum, quae gesserat, scire mihi visa est: sed vinc̄tam se cernens admirabatur: &, a quo vinc̄ta fuisset, quaerebat. Tunc ego mentis compotem factam eam intelligens, ac prae nimio gaudio gestiens, vincula solvi, omniaque, uti acta fuerant, aperui. Quae cum audiret, rubore suffundebatur, ac se tum etiam insanire putabat. Quocirca consolans illam bono esse animo iussi, & medicamenti pretium perlibenter exsolvi. Viaticum enim omne nobis incolume in

ἑΦόδιον σῶον. ὁ γὰρ Σάτυρος ἔτυχεν ἐζωσμένος, ὅτε ἐναυαγήσαμεν. οὐκ ἀφήρητο δὲ ὑπὸ τῶν ληστῶν οὔτε αὐτός, οὔτε ὁ Μενέλαος, οὐδὲν, ὧν εἶχεν.

ἡ'. Ἐν τούτῳ δὲ καὶ τοὺς ληστὰς ἐπελθοῦσα δύναμις μείζων ἀπὸ τῆς μητροπόλεως παρεστήσατο, καὶ πᾶσαν αὐτῶν εἰς ἑδαφος κατέστρεψε τὴν πόλιν. Ἐλευθερωθέντος δὲ τοῦ ποταμοῦ τῆς τῶν βουκόλων ὕβρεως, παρεσκευαζόμεθα τὸν ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν πλοῦν. συνέπλει δὲ ἡμῖν καὶ ὁ Χαιρέας, φίλος ἤδη γενόμενος ἐκ τῆς τοῦ Φαρμάκου μηνύσεως. ἦν δὲ τὸ μὲν γένος ἐκ τῆς νήσου τῆς Φάρου, τὴν δὲ τέχνην ἀλιεὺς, ἐστρατεύετο δὲ μισθῶ κατὰ τῶν βουκόλων τὴν ἐν ταῖς ναυσὶ στρατείαν. ὥστε μετὰ τὸν πόλεμον τῆς στρατείας ἀπήλλακτο. Ἦν οὖν ἐξ ἀπλοίας μακρᾶς πλεόντων πάντα μεστὰ, καὶ πολλή τις ὥψεως ἡδονή, ναυτῶν ὥδῃ, πλωτῆρων κρότος, χορεία νεῶν, καὶ ἦν ἅπας

ipso etiam naufragio Satyrus praestiterat: nec post aut ipse, aut Menelaus, aut e suo quidquam in latronum potestate remanserat.

XVIII. Interea copiae maiores a principe civitate adversus latrones immissae sunt: quae urbem illorum universam funditus everterunt. Flumine a pastorum iniuria liberato, Alexandriam petere instituimus, adiuncto nobis Chaerea: quem in aere nostro ob factum potionis indicium receperamus. Erat is ex insula Pharo piscator; sed qui tunc adversus pastores in exercitu navali stipendia merebat, & confecto bello dimissus fuerat. Itaque cum latronum metu multum temporis navigatio intermissa fuisset, iis devictis omnia navigantibus completa sunt: videntibusque magnam afferebant voluptatem nautarum cantus, vectorum plausus, navium ordo, & fluminis celebritas.

ὁ ποταμὸς ἑορτή· ἑώκει δὲ ὁ πλοῦς κωμάζοντι ποταμῷ· ἔπινον δὲ καὶ τοῦ Νείλου τότε πρῶτον ἄνευ τῆς πρὸς οἶνον ὀμιλίας, κρίναι θέλων τοῦ πόματος τὴν ἡδονήν· οἶνος γὰρ φύσεως ὕδατος κλοπή. ἀρυσάμενος οὖν ὕδατος τῆς διαφανοῦς κύλικα, τὸ ὕδωρ ἑώρων ὑπὸ λευκότητος πρὸς τὸ ἔκπωμα ἀμιλλώμενον, καὶ τὸ ἔκπωμα νικώμενον. γλυκὺ δὲ πινόμενον ἦν καὶ ψυχρὸν ἐν μέτρῳ τῆς ἡδοῆς. οἶδα γὰρ ἐνίοις τῶν παρ' Ἑλλήσι ποταμῶν καὶ τιτρώσκοντας. τούτῳ συνέκρινον αὐτοὺς τῷ ποταμῷ. διὰ τοῦτο αὐτὸν ἄκρατον ὁ Αἰγύπτιος πίνων οὐ φοβεῖται, Διονύσου μὴ δεόμενος. ἐθαύμασα δὲ αὐτοῦ καὶ τὸν τρόπον τοῦ ποτοῦ. οὔτε γὰρ ἀρυσάντες πίνειν ἐθέλουσιν, οὔτε ἐκ παμάτων ἀνέχονται, ἔκπωμα αὐτουργὸν ἔχοντες. ἔκπωμα γὰρ αὐτοῖς ἐστὶν ἡ χεὶρ. εἰ γάρ τις αὐτῶν διψήσει, πλέων προκύψας ἐκ τῆς νεῶς τὸ μὲν πρόσωπον εἰς τὸν ποταμὸν προβέβληκεν, τὴν δὲ χεῖρα εἰς τὸ ὕδωρ καθῆκεν, καὶ κοίλην βα-

Sane autem diem festum agenti fluvio similis navigatio videbatur. Atque ego Nili suavitatem cognoscere cupiens, illius aquam eo primum die, nullo admixto vino, bibi: vinum enim impedimento est, quo minus aquae natura percipiatur. Vitreo igitur scypho maxime perspicuo repleto, aquam cum poculo candore contendere ac superiorem evadere animadverti. Bibenti autem & dulcis erat, & sine iniucunditate frigida: quaedam enim in Graecia flumina esse scio adeo frigida, ut bibentibus molesta sint. Ea ego tanto fluvio comparabam. Hinc porro fit, ut Aegyptii, aquarum huiusmodi copiam suppeditante Nilo, vini penuriam haud metuant. Quin etiam ipsum bibendi modum admiratus sum. Neque enim cadis, aut poculis, sed sua ipsorum manu bibituri utuntur: si enim navigantium aliquis sitiat, in flumen e navi se inclinans, ma-

πίσας καὶ πλησάμενος ὕδατος, ἀκοντίζει κατὰ τοῦ στόματος τὸ πόμα, καὶ τυγχάνει τοῦ σκοποῦ· τὸ δὲ κεκηνὸς, περιμένει τὴν βολὴν, καὶ δέχεται, καὶ κλείεται, καὶ οὐκ ἔἴ τοι ὕδωρ αὖθις ἔξω πεσεῖν.

ΙΘ'. Εἶδον δὲ καὶ θηρίον ἄλλο τοῦ Νείλου, ὑπὲρ τὸν ἵππον τὸν ποτάμιον εἰς ἀλκὴν ἐπαινούμενον. κροκόδειλος δὲ ὄνομα ἦν αὐτῷ. παρήλλακτο δὲ καὶ τὴν μορφήν εἰς ἰχθὺν ὁμοῦ καὶ θηρίον μέγα. μέγας μὲν γὰρ ἐκ κεφαλῆς εἰς οὐρανόν, τὸ δὲ εὖρος τοῦ μεγέθους οὐ κατὰ λόγον. δορὰ δὲ Φολίσι ῥυσσὴ. πετραία δὲ τῶν νώτων ἡ χροιά καὶ μέλαινα, ἡ γαστήρ δὲ λευκή· πόδες τέτταρες, εἰς τὸ πλάγιον ἡρέμια κυρτούμενοι, καθάπερ χερσαία χελώνη· οὐρὰ μακρὰ καὶ παχεῖα, καὶ οἰκυῖα στερεῶ σώματι. οὐ γὰρ ὡς τοῖς ἄλλοις περίκειται θηρίοις, ἀλλ' ἔστι τῆς ράχεως ἐν ὀστέον τελευτῇ, καὶ μέρος αὐτοῦ τῶν ὅλων. ἐντέτμηται δὲ εἰς ἀκάνθας ἄνωθεν ἀναιδεῖς, οἷαι τῶν πριόνων εἰσιν αἱ αἰχμαί. αὐ-

num cavam demergit, haustamque aquam in os iaculatur, minime a scopo aberrans: illud autem patens iaculum exspectat, fuscipitque: dein clauditur, & aquam excidere non finit.

XIX. Ceterum aliud etiam animal vidi, ferocia Nili equo praestantius. Crocodilo ei nomen est: forma vero cum piscis, tum belluae terrestres magnae. Longum enim inter caput & caudam spatium intercedit: sed longitudini latitudo proportionem haudquaquam respondet. Cutis eius squamis aspera est. Dorsum petrae simile, ac nigrum: alvus candida: pedes ipsi quatuor in obliquum deflexi, quales testudinis terrestres. Cauda longa, crassa, solidoque corpori similis. Neque enim, ut in aliis animalibus habetur, est, sed osse uno, qui spinæ finis, ac natium pars est, constat, asperis in superiore parte acuminibus, ut sunt ferrae dentes, referta, & qua flagelli loco in capienda

τη δὲ αὐτῷ καὶ μᾶστιξ ἐπὶ τῆς ἄγρας γίνεται. τύπτει γὰρ αὐτῇ πρὸς οὓς ἂν διαπαλαίῃ, καὶ πολλὰ ποιεῖ τραύματα πληγῇ μιᾷ. κεφαλὴ δὲ αὐτῷ τοῖς νώτοις συμφύεται, καὶ εἰς μίαν στάβμην ἰβύνεται· ἐκλείψε γὰρ αὐτοῦ τὴν δειρὰν ἢ φύσις. ἔστιν δὲ τοῦ λοιποῦ βλοσυρωπότερος τὰ στόματα, καὶ ἐπιπλεῖον ἐπὶ τὰς γένυς ἐκτείνεται καὶ ἀνοίγεται πᾶσα. τὸν μὲν γὰρ ἄλλον χρόνον, παρ' ὅσον οὐκ ἔχνηε τὸ θηρίον, ἔστι κεφαλὴ· ὅταν δὲ χάνῃ πρὸς τὰς ἄγρας, ὅλος στόμα γίνεται. ἀνοίγει δὲ τὴν γένυν τὴν ἄνω, τὴν δὲ κάτω στερεὰν ἔχει, καὶ ἀπόστασις ἔστι πολλή, καὶ μέχρι τῶν ὤμων τὸ χάσμα, καὶ εὐθύς ἡ γαστήρ. ὀδόντες δὲ πολλοὶ, καὶ ἐπὶ πλεῖστον τεταγμένοι. Φασὶ δὲ ὅτι τὸν ἀριθμὸν τυγχάνουσιν, ὅσας ὁ θεὸς εἰς ὅλον ἔτος ἀναλάμπει τὰς ἡμέρας. ἂν δὲ ἐκπεράσῃ πρὸς τὴν γῆν, ὅσον ἔχει δυνάμειος, ἀπιστήσεις ἰδὼν τὴν τοῦ σώματος ὀλκὴν.

praeda utatur: illa enim feras, quibuscum pugnat, percurit, multaque uno ictu vulnera imponit. Caput humeris adiunctum, & ad amussim directum est: natura quippe collum eius occuluit. Reliquum corpus horribile est, praefertim cum maxillae diducuntur, & os totum aperitur. Quamdiu enim bellua non hiat, caput illi est: in hiando vero ad praedam capiendam os totum fit: tumque superiorem tantum genam movet, inferiorem autem nequaquam. Porro hiatus ingens est, utpote qui ad humeros usque protenditur, eique statim subiicitur venter. Dentes habet multos, longa serie pectinatim sese stipantes: quos quidem, cum ad numerum rediguntur, tot reperiri aiunt, quot dies integro anno Deus illustrat. Quantis autem viribus polleat, si corporis molem tum, cum in terram egreditur, spectes, minime utique credas.

ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

ΤΡΙΩΝ δὲ πλεύσαντες ἡμερῶν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἤλθομεν. Ἀνιόντι δέ μοι κατὰ τὰς ἡλίου καλουμένας πύλας, συνητάτο εὐθύς τῆς πόλεως ἀστράπτων τὸ κάλλος, καὶ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐγέμισεν ἡδονῆς. στάβμη μὲν κίωνων ὄρθιος ἐκατέρωθεν ἐκ τῶν ἡλίου πυλῶν, ἐς τὰς σελήνης πύλας· οὗτοι γὰρ τῆς πόλεως οἱ πυλωροί. ἐν μέσῳ δὲ τῶν κίωνων, τῆς πόλεως τὸ πεδίον. ὁδὸς δὲ διὰ τοῦ πεδίου πολλή, καὶ ἐνδημος ἀποδημία. Ὀλίγους δὲ τῆς πόλεως σταδίους προελθὼν, ἤλθον εἰς τὸν ἐπώνυμον Ἀλεξάνδρου τόπον. εἶδον δὲ ἐντεῦθεν ἄλλην πόλιν, καὶ σχιζόμενον ταύτῃ τὸ κάλλος. ὅσος γὰρ κίωνων ὄρχατος ἐς τὴν εὐθυωρίαν, τοσοῦτος ἕτερος εἰς τὰ ἐγκάρσια. ἐγὼ δὲ μερίζων τοὺς ὀφθαλ-

LIBER QUINTUS.

CONFECTO tandem trium dierum spatio, Alexandriam nave delati sumus: mihique Solis, quas vocant, portas introeunti mira quaedam urbis pulchritudo offertur, & voluptate oculos complevit. A Solis enim ad Lunae usque portas, in eorum autem Deorum tutela portae ipsae sunt, recta columnarum series utrinque protendebatur. Quarum in medio forum situm erat, a quo viae multae ducebantur, adeo, ut ipse in urbe perambulans populus, peregrinationem quodammodo suscepisse videretur. Illinc aliquot urbis stadia progressus, ad eum locum, cui ab Alexandro nomen est, perveni: aliamque civitatem vidi, cuius pulchritudo hoc pacto distincta erat, ut quam longus esset columnarum in rectum dispositarum ordo, tam longus alius in obliquum sese intuentibus offer-

μοὺς ἐς πάσας τὰς ἀγυῖας, θεατὴς ἀκόρεστος ἦμην, καὶ τὸ κάλλος ὅλως οὐκ ἐξήρκουν ἰδεῖν. τὰ μὲν ἔβλεπον, τὰ δ' ἔμελλον, τὰ δ' ἠπειγόμεν ἰδεῖν, τὰ δὲ οὐκ ἠθέλον παρελθεῖν. ἐκράτει τὴν θεάν τὰ ὁρώμενα, εἴλκε τὰ προσδοκώμενα. περιάγων οὖν ἑμαυτὸν εἰς πάσας τὰς ἀγυῖας, καὶ πρὸς τὴν ὄψιν δυσερωτιῶν, εἶπον καμῶν Ὀφθαλμοὶ, νενικήμεθα. Εἶδον δὲ καὶ δύο καινὰ καὶ παράλογα, μεγέθους πρὸς τὸ κάλλος ἄμιλλαν, καὶ δήμου πρὸς πέλιν Φιλονεικίαν, καὶ ἀμφοτέρω νικῶντα. ἡ μὲν γὰρ ἠπείρου μείζων ἦν ὁ δὲ πλείων ἔθρους. καὶ εἰ μὲν εἰς τὴν πόλιν ἀπεῖδον, ἠπίστουν εἰ πληρώσειέν τις δῆμος αὐτὴν ἀνδρῶν. εἰ δὲ εἰς τὸν δῆμον ἐθεατάμην, ἐθαύμαζον εἰ χωρήσειέν τις αὐτὸν πόλις. τοιαύτη τις οὖν ἰσότητος τρυάνῃ.

ret. In omnes itaque vias obtutus dispartiens, neque spectando fatiari, neque pulchritudinem omnem assequi poteram. Quaedam enim ante oculos habebam, quaedam mox habiturus eram, nonnulla videre praeoptabam, alia etiam erant, quae praetermittenda minime censebam: ac licet, quae perspexeramus, oculos occupassent, tamen, quae videnda supererant, nos ad sese alliciebant: quam obrem viis omnibus perlustratis, cum ad omnia contemplanda sufficere oculorum acies nequiret, fessus spectando exclamavi: Oculi! victi sumus. Illud vero novum atque incredibile mihi ante omnia visum est. Urbis enim amplitudo cum pulchritudine, & magnitudo cum multitudine habitatorum ita certabat, ut neutra alteri cederet. Nam & illa continente maior, & haec innumerabilis erat. Porro intuenti mihi civitas amplior apparebat, quam ut habitatoribus compleri posset: populus autem tam numerosus videbatur, ut, aliquane urbe contineri valeret, dubitare cogeret. Ita aequo haec inter se marte contendebant.

β'. Ἦν δέ πως καὶ κατὰ δαίμονα ἱερομηνία τοῦ μεγάλου Θεοῦ, ὃν Δία μὲν Ἕλληνες, Σέραπιν δὲ καλοῦσιν Αἰγύπτιοι· ἦν δὲ καὶ πυρὸς θαλασσίας. καὶ τοῦτο μέγιστον ἐθεασάμην. ἐσπέρα μὲν γὰρ ἦν, καὶ ὁ ἥλιος κατεδύετο, καὶ νύξ ἦν οὐδαμῶς· ἀλλὰ ἄλλος ἀνέτελλεν ἥλιος κατακερματίζων. τότε γὰρ εἶδον πόλιν ἐρίζουσιν περὶ κάλλους οὐρανῶ. Ἐθεασάμην δὲ καὶ τὸν μελίχιον Δία, καὶ τὸν Διὸς οὐράνιον νεώ. Προσευξάμενοι δὴ τῷ μεγάλῳ Θεῷ, καὶ ἱκετεύσαντες στήναι ἡμῖν ποτε τὰ δεῖνά, εἰς τὴν καταγωγὴν ἤλθομεν, ἣν ἔτυχεν ὁ Μενέλαος ἡμῖν μεμισθωμένος. οὐκ ἔωκει δὲ ἄρα ὁ Θεὸς ἐπινεύειν ταῖς ἡμετέραις εὐχαῖς, ἀλλ' ἔμενεν ἡμᾶς καὶ ἄλλο τῆς τύχης γυμνάσιον.

γ'. Ὁ γὰρ Χαιρέας πρὸ πολλοῦ τῆς Λευκίππης ἐλάνθανεν ἐρῶν, καὶ διὰ τοῦτο μεμήνηκε τὸ Φάρμακον.

II. Forte autem eo tempore magni numinis, quem Δία Graeci, Serapin Aegyptii vocant, festi dies celebrabantur, flammaeque passim relucebant, idque non vulgari admiratione dignum animadverti: vespera enim cum adventasset, ac iam sol occidisset, nox tamen nondum erat, sed alius minutus quaedam in partes divisus sol exoriebatur. Tunc urbem illam cum coelo etiam pulchritudine contendere iudicavi. Milichium quin etiam Iovem, coelesteque illius templum vidi: cuius magnum numen cum venerati essemus, precatique, ut nostrorum tandem infortuniorum finis fieret, conductam a Menelao domum ingressi fuimus. Sed precibus nostris Deus ille nequaquam annuisse visus est: aliud enim discrimen restabat, in quo fortuna nos adhuc exerceret.

III. Nam Chaerea Leucippen multo antea clam amabat; medicamentique indicium fecerat, simul ut se in familia-

ἅμα μὲν ἀφορμὴν οἰκειότητος αὐτῷ θηρώμενος· ἅμα δὲ καὶ αὐτῷ σώζων τὴν κόρην. εἰδὼς οὖν ἀμηχανίαν τοῦ τυχεῖν, συντίθῃσιν ἐπιβουλὴν, ληστῶν ὁμοτέχνων συγκροτήσας, ἅτε θαλάσσιος ὢν ἄνθρωπος, καὶ, συνθέμενος αὐτοῖς, ἀ δεῖ ποιεῖν, ἐπὶ ξενίαν ἡμᾶς εἰς τὴν Φάρον καλεῖ, σκηψάμενος γενεθλίων ἄγειν ἡμέραν. ὥς οὖν προήλθομεν τῶν θυρῶν, οἰωνὸς ἡμῖν γίνεται πονηρὸς, χελιδόνα κίρκος διώκων, τὴν Λευκίππην εἰς τὴν κεφαλὴν πατάσσει τῷ πτερῷ. Ταραχθεὶς οὖν ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἀνανεύσας εἰς οὐρανόν· ὦ Ζεῦ, τί τοῦτο, ἔφην, φαίνεις ἡμῖν τέρας; ἀλλ' εἰ τῷ ὄντι σὸς ὄρνις οὗτος, ἄλλον ἡμῖν σαφέστερον δεῖξον οἰωνόν. Μεταστραφείς οὖν, ἔτυχον γὰρ παρεστῶς ἐργαστηρίῳ ζωγράφου, γραφὴν ὁρῶ κειμένην, ἥτις ὑπηνίττετο προσόμοιον. Πρόκνης γὰρ εἶχε Φθορὰν, καὶ τὴν βίαν Τηρέως, καὶ τῆς γλώττης τὴν τομήν. ἦν δὲ ὁλόκληρον τὸ διήγημα

ritatem nostram ea occasione arrepta insinuaret, simul ut puellam sibi ipsi servaret. Qua cum potiri difficile admodum esse intelligeret, ad parandas insidias animum adiecit. Itaque praedonibus aliquot sui similibus collectis, rerum enim maritimarum non imperitus fuerat, quid ab iis fieri velit, docet: mox natalem diem suum agere simulans, nos ad Pharum visendam invitat. Igitur domo egresfis nobis sinistrum in via omen evenit. Hirundinem insequens accipiter, Leucippes caput ala percussit. Quare perturbatus, coelumque suspiciens: Quid hoc, inquam, portenti est, Iuppiter, quid nobis commonstras? Quin potius, si avis haec vere tua est, aliud nobis manifestius augurium ostendis? Meque convertens, ut forte prope pictoris officinam constiteram, collocatam animadverti tabellam, quae Prognēs infortunium, Terei violentiam, linguae abscissionem, integram denique fabulae totius expli-

τοῦ δράματος, ὁ πέπλος, ὁ Τηρεὺς, ἡ τράπεζα, τὸν πέπλον ἠπλωμένον εἰστήκει κρατοῦσα θεράπαινα. Φιλομήλα παρεστήκει, καὶ ἐπετίθει τῷ πέπλῳ τὸν δάκτυλον, καὶ ἐδείκνυνεν τῶν ὕφασμάτων τὰς γραφάς. ἡ Πρόκνη πρὸς τὴν δέξιν ἐνενεύκει, καὶ δριμύ ἐβλεπε, καὶ ὠργίζετο τῇ γραφῇ. Θραξ ὁ Τηρεὺς ἐνύφαντο Φιλομήλα παλαίων πάλην Ἀφροδίσιαν. ἐσπάρακτο τὰς κόμας ἡ γυνή, τὸ ζῶμα¹ ἐλέλυτο, τὸν χιτῶνα κατέρρηκτο, ἡμίγυμνος τὸ στέρνον ἦν, τὴν δεξιὰν ἐπὶ ὀφθαλμοὺς ἤρειδεν τοῦ Τηρεῶς, τῇ λαιᾷ τὰ διεργάγγοτα τοῦ χιτῶνος ἐπὶ τοὺς μαζοὺς ἔκλειεν. ἀγκάλαις εἶχε τὴν Φιλομήλαν ὁ Τηρεὺς, ἔλκων πρὸς ἑαυτὸν ὥς ἐνὴν τὸ σῶμα, καὶ σφίγγων ἐν χρῶ τὴν συμπλοκὴν. Ὡς δὲ μὲν τὴν τοῦ πέπλου γραφὴν ὕφηνεν ὁ ζωγράφος. τὸ δὲ λοιπὸν τῆς εἰκόνας, αἱ γυναῖκες ἐν κανῶ τὰ λείψανα τοῦ δείπνου τῷ Τηρεῖ δεικνύουσιν, κεφαλὴν τοῦ παιδὸς καὶ χεῖρας· γελαῶσι δὲ ἅμα καὶ φοβοῦνται. ἀνα-

cationem continebat. In ea enim peplum, Tereus, mensa, serva explicatum peplum tenens, & Philomela, quae in eo picta erant, digito indicans, cernebantur. Progne ad indicium annuebat, torveque intuebatur, ac picturae propemodum irascebatur. Tereus, genere Thrax, intextus erat, cum Philomela luctam veneream luctans, quae, capillis evulsis, cingulo soluto, veste discissa, seminudum pectus ostendebat: dextraque Tereo involabat in oculos, sinistra vero lacerae vestis parte mammas obtegere nitebatur. Mulierem Tereus totis ad se viribus trahebat, arctaque complexabatur. Atque ita quidem pepli disposita erat pictura. In reliqua tabellae parte mulieres in lance Tereo coenae reliquias, pueri scilicet caput atque manus offe-

¹ Ζῶμα) Ζῶμα, tanquam Villoison ad Long, Animadv. ἀττικώτερον legendum suadet p. 17.

πηδῶν ἐκ τῆς κλίνης ὁ Τηρεὺς ἐγέγραπτο· καὶ ἔλκων τὸ ξίφος ἐπὶ τὰς γυναῖκας, τὸ σκέλος ἤρειδεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν. ¹ ἡ δὲ οὔτε ἕστηκεν, οὔτε πέπτωκεν· ἀλλ' ἐδείκνυνεν γραφὴν μέλλοντος πτώματος.

δ'. Λέγει οὖν ὁ Μενέλαος· Ἐμοὶ δοκεῖ τὴν εἰς Φάρον ὁδὸν ἐπισχεῖν. ὁρᾷς γὰρ οὐκ ἀγαθὰ δύο σύμβολα, τό, τε τοῦ ὄρνιθος καὶ ἡμῶν πτερόν, καὶ τῆς εἰκόνος τὴν ἀπειλήν· λέγουσι δὲ οἱ τῶν συμβόλων ἐξηγηταὶ σκοπεῖν τοὺς μύθους τῶν εἰκόνων, ἃν ἐξιοῦσιν ἐπὶ πράξιν ἡμῖν συντύχωσιν, καὶ ἐξομοιοῦν τὸ ἀποβησόμενον τῷ τῆς ἱστορίας λόγῳ. ὁρᾷς οὖν, πόσων γέμει κακῶν ἡ γραφὴ; ἔρωτος παρανόμου, μοιχείας ἀναισχύντου, γυναικείων ἀτυχημάτων. ὅθεν ἐπισχεῖν κελεύω τὴν ἕξοδον. Ἐδόκει μοι λέγειν εἰκότα, καὶ παραιτοῦμαι τὸν

rebant, ridentes identidem, & trementes. Ille autem stricto in eas gladio insurgens, mensam brachio protrudere videbatur: quae nec stabat, nec cadebat: cadentis tamen formam referebat.

IV. Tum Menelaus: Mihi quidem, inquit, a profectio-
ne in Pharum abstinendum videtur. Duo enim adversa nobis portenta, volatum accipitris, & picturae minas, cernis. Monent autem prodigiorum interpretes, ut animum attendamus ad fabulas & argumenta imaginum, si quae nobis ad negotium aliquod proficiscentibus occurrant, reiue nostrae eventum ex propositae fabulae argumento metiamur. Nonne obsceni amoris, impudentis adulterii, muliebrium infortuniorum, malorum denique omnium plenam hanc picturam vides? Ego quidem certe profectio-
nem istam in aliud tempus distulerim. Sane oratio haec Menelai mihi non absurda visa est. Chaeream itaque valere

¹ Idem de Tereo Ovidius Met. VI, 661:

Thracius ingenti mensas clamore repellit.

Χαιρέαν ἐκείνην τὴν ἡμέραν. ὁ μὲν οὖν σφόδρα ἀνιώμενος ἀπηλλάττετο, Φήσας αὖριον ἐς ἡμᾶς ἀφίξεσθαι.

ε'. Ἡ δὲ Λευκίππη λέγει πρὸς με· Φιλόμυθον γάρ πως τὸ τῶν γυναικῶν γένος· Τί βούλεται τῆς εἰκότος ὁ μῦθος; καὶ τίνες αἱ ὄρνιθες αὗται; καὶ τίνες αἱ γυναῖκες, καὶ τίς ὁ ἀναιδὴς ἐκείνος ἀνὴρ; Καὶ γὰρ καταλέγειν ἄρχομαι· Ἀηδῶν, καὶ χελιδῶν, καὶ ἔποψ, πάντες ἄνθρωποι, καὶ πάντες ὄρνιθες. Ἐποψ ὁ ἀνὴρ, αἱ δὲ γυναῖκες, Φιλομήλα χελιδῶν, καὶ Πρόκνη ἀηδῶν. πόλις αὐταῖς Ἀθῆναι. Τηρεὺς ὁ ἀνὴρ, Πρόκνη Τήρεως γυνή. βαρβάρους δὲ, ὡς ἔοικεν, οὐχ ἱκανὴ πρὸς Ἀφροδίτην μία γυνή, μάλισθ' ὅταν αὐτῷ καιρὸς δίδωσι πρὸς ὕβριν τρυφᾶν. καιρὸς οὖν γίνεται τῷ Θρακὶ τούτῳ χρήσασθαι τῇ φύσει, Πρόκνης ἢ Φιλοστοργία.

iussi; qui tristis admodum recessit: Cras ad me, inquit, proficisci vos volo.

V. Tunc ad me conversa Leucippe, fabellarum enim cupidae mulieres sunt: Quin tu, inquit, mihi narras, quid sibi pictura haec, avesque istae, & mulieres, cum viro illo impudenti, velint? Tum ego: Quos nunc, inquam, aves esse cernis, homines quondam fuere: ac mulieres quidem, Prognen scilicet ac Philomelam, illarum enim nomina haec sunt, sorores Athenis ortas fuisse, hancque in hirundinem, illam in lusciniam mutatas; virum autem, cui Tereo nomen fuit, genere Thracem, Prognisque maritum, in upupam conversum, tradunt. Barbarorum autem libidini, ut consentaneum est, mulier una satis non est, praesertim cum per contumeliam explendae cupiditatis oblata sit occasio. Prognen igitur erga sororem pietas homini barbaro opportunitatem attulit, qua naturam suam secutus, in omni intemperantia sese effunderet.

Achill. Tat.

N

πέμπει γὰρ ἐπὶ τὴν ἀδελφὴν τὸν ἄνδρα τὸν Τηρέα. ὁ δὲ ἀπῆει μὲν ἔτι Πρόκνης ἀνὴρ· ἀναστρέφει δὲ Φιλομήλας ἐραστὴς, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν ἄλλην αὐτῷ ποιεῖται τὴν Φιλομήλαν Πρόκνην. τὴν γλῶτταν τῆς Φιλομήλας φοβεῖται, καὶ ἔδνα τῶν γάμων αὐτῇ δίδωσι μηκέτι λαλεῖν, καὶ κείρει τῆς Φωνῆς τὸ ἄνθος. ἀλλὰ πλεόν ὤνησεν οὐδέν. ἡ γὰρ Φιλομήλας τέχνη σιωπῶσαν εὗρηκε Φωνήν. ὑφαίνει γὰρ πέπλον ἄγγελον, καὶ τὸ δράμα πλέκει ταῖς κρόκαις, καὶ μιμεῖται τὴν γλῶτταν ἢ χεῖρ, καὶ Πρόκνης τοῖς ὀφθαλμοῖς τὰ τῶν ὤτων μηνύει, καὶ πρὸς αὐτὴν, ἃ πέπονθε, τῇ κερκίδι λαλεῖ. ἡ Πρόκνη τὴν βίαν ἀκούει παρὰ τοῦ πέπλου, καὶ ἀμύνασθαι καθ' ὑπερβολὴν ζητεῖ τὸν ἄνδρα. ὄργαι δὲ δύο, καὶ δύο γυναῖκες εἰς ἓν πνέουσai, καὶ ὕβρει κεράσασαι τὴν ζηλοτυπίαν δεῖπνον ἐπινοοῦσι τῶν γάμων ατυχεστότερον. τὸ δὲ δεῖπνον ἦν ὁ παῖς Τηρέως, οὗ μήτηρ μὲν

Haec enim virum ad visendam sororem misit: qui, cum Prognēs maritus abiisset, Philomelae amator est reversus, eamque sibi inter redeundum alteram Prognem fecit. Quod cum resciri noller, hanc violati pudoris mercedem persolvit. Linguam enim puellae amputavit. Quamquam nihilo plus effecit. Mutum enim indicem Philomela excogitavit, remque omnem, sicuti gesta fuerat, in peplo filis intexuit: manumque linguam imitante, quae passa esset, quando auribus immittere non poterat, ob oculos Prognēs ope radii texorii posuit. Progne vim sorori illatam ex peplo pictura cognovit: poenamque opinione omni maiorem de viro sumere aggressa est. Cumque ira duplici mulieres duae arderent, conspiratione facta, obrectationeque contumeliae coniuncta, coenam Philomelae nuptiis longe detestabiliorem fecerunt. Filium enim patri apposuerunt, cuius

ἦν πρὸ τῆς ὀργῆς ἡ Πρόκνη. τότε δὲ τῶν ὠδίνων ἐπελέ-
 ληστο. οὕτως αἱ τῆς ζηλοτυπίας ὠδίνες νικῶσι καὶ τὴν
 γαστέρα. μόνον γὰρ ὀρᾶσαι γυναῖκες, ἀνιάσαι τὸν τὴν
 εὐνὴν λελυπηκότα, καὶν πάσχωσιν, ἐν οἷς ποιοῦσιν,
 οὐχ ἥττον κακὸν τὴν τοῦ πάσχειν λογίζονται συμφο-
 ρὰν τῇ τοῦ ποιεῖν ἡδονῇ. ἐδείπνησεν ὁ Τηρεὺς δεῖπνον
 Ἑρινύων. αἱ δὲ ἐν κανῶ τὰ λείψανα τοῦ παιδίου παρέ-
 φερων, γελῶσαι Φόβῳ. ὁ Τηρεὺς ὅρᾳ τὰ λείψανα τοῦ
 παιδίου, καὶ πενθεῖ τὴν τροφὴν, καὶ ἐγνώρισε ὃν τοῦ
 δεῖπνου πατήρ· γνωρίσας, μαίνεται, καὶ σπᾶται τὸ
 ξίφος, καὶ ἐπὶ τὰς γυναῖκας τρέχει. ἅς δέχεται ὁ ἀὴρ,
 καὶ ὁ Τηρεὺς αὐταῖς συναναβαίνει, καὶ ὄρνις γίνεται·
 καὶ τηροῦσι ἔτι τοῦ πάθους τὴν εἰκόνα. Φεύγει μὲν ἀη-
 δῶν, διώκει δὲ ὁ Τηρεὺς· οὕτως ἐφύλαξε τὸ μῖσος καὶ
 μέχρι τῶν πτερῶν.

ante iram Progne mater fuerat. Sed tunc partus molestiam
 oblivioni tradiderat: ita obtrectationis furor uteri dolori-
 bus longe potentior est. Quamquam autem hoc illis mo-
 lestum erat; tamen cum eum, qui maritalis tori leges
 violaverat, ulcisci se viderent, huiusmodi molestiam cum
 vindictae voluptate compensant. Posteaquam Tereus fu-
 riali mensae accumbens epulatus est, mulieres in lance nati
 reliquias ridentes pariter ac trepidantes protulerunt. Ex
 quibus natum a se absumentum intelligens, iugebat cibum,
 seque coenae genitorem agnovit. Quo facto cognito fu-
 rore percitus, educto gladio in utramque irruit. At illas
 in aves repente mutatas aër suscepit: quibuscum Tereus
 quoque mutatus in volucrem sublatus est. Affectus autem
 illius imaginem etiamnum omnes servant. Luscinia enim
 fugit adhuc, upupa vero insequitur, ut post mutationem
 odium quoque servatum videatur.

στ'. Τότε μὲν οὖν οὕτως ἐξεφύγομεν τὴν ἐπιβουλήν. ἐκεροδήσαμεν δὲ οὐδὲν ἢ μίαν ἡμέραν. τῇ γὰρ ὑστεραίᾳ παρῆν ἑώθεν ὁ Χαιρέας· καὶ ἡμεῖς αἰδεδθέντες ἀντιλέγειν οὐκ εἶχομεν· ἐπιβάντες οὖν σκάφους, ἤλθομεν εἰς τὴν Φάρον. ὁ δὲ Μενέλαος ἔμεινεν αὐτοῦ, φήσας οὐχ ὑγιᾶς ἔχειν. Πρῶτον μὲν οὖν ἡμᾶς ὁ Χαιρέας ἐπὶ τὸν πύργον ἄγει, καὶ δείκνυσι τὴν κατασκευὴν κάτωθεν θαυμασίαν τινα καὶ παράλογον. ὅρος ἦν ἐν μέσῃ τῇ θαλάσῃ κείμενον, ψαῦον αὐτῶν τῶν νεφῶν. ὑπέρβρι δὲ ὕδωρ κάτωθεν αὐτοῦ τοῦ ποιήματος, τὸ δὲ ἐπὶ θαλάσσης εἰστήκει κρεμάμενον. ἐς δὲ τὴν τοῦ ὄρους ἀκρόπολιν ὁ τῶν νεῶν κυβερνήτης ἀνέτελλεν ἄλλος. μετὰ δὲ ταῦτα ἡγεῖτο ἡμῖν ἐπὶ τὴν οἰκίαν. ἦν δὲ ἐπ' ἐσχάτου τῆς νήσου κειμένη ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάσῃ.

ζ'. Ἐσπέρας οὖν γενομένης, ὑπεξέρχεται μὲν ὁ

VI. Atque hoc quidem pacto tunc infidias vitavimus, nihil quidquam lucrati, praeterquam unum diem. Adfuit enim postridie mane Chaerea. Nosque verecundia permoti recusare amplius ausi non sumus. Quamobrem consensa navi ad Pharum devenimus, uno excepto Menelao, qui cum se non admodum ex sententia valere diceret, domi remansit. Chaerea igitur nos primum in turrim duxit: substructionemque imam, miram illam quidem, & quodammodo incredibilem ostendit. Mons erat medio in mari situs, nebulas paene contingens: cuius sub radicibus aqua conspiciebatur, ita ut suspensae mari imminere viderentur. In turri, summo in monte aedificata, ignis elucet, quae quasi gubernator alius navigantes noctu dirigat. Haec cum vidissemus, in domum, quae in extrema insulae parte ad mare posita erat, introducti fuimus.

VII. Vix advesperaverat, cum Chaerea, ventrem pur-

Χαιρέας, πρόφασιν ποιησάμενος τὴν γαστέρα. μετὰ μικρὸν δὲ βοή τις ἐξαίφνης περὶ τὰς θύρας ἦν, καὶ εὐθὺς εἰστρέχουσιν ἄνθρωποι μεγάλοι καὶ πολλοί, μαχαίρας ἐσπασμένοι, καὶ ἐπὶ τὴν κόρην πάντες ὥρμησαν. ἐγὼ δὲ ὡς εἶδόν μου Φερομένην τὴν Φιλτάτην, οὐκ ἐνεγκών, ἱεμῖαι διὰ τῶν ξιφῶν καί με παίει τις κατὰ τοῦ μηροῦ μαχαίρα, καὶ ὤκλασα. καὶ ἐγὼ μὲν ἤδη πεσὼν, ἔρρέομην αἵματι· οἱ δὲ ἐνθήμενοι τῷ σκάφει τὴν κόρην, ἔΦευγον. Θορύβου δὲ καὶ βοῆς, οἷα ἐπὶ λησταίς, γενομένης, ὁ στρατηγὸς τῆς νήσου παρῆν. ἦν δὲ μοι γνώριμος ἐκ τοῦ στρατοπέδου γενόμενος. δεικνύω δὴ τὸ τραῦμα, καὶ δεομαι διῶξαι τοὺς ληστές. ὥρμει δὲ πολλὰ πλοῖα ἐν τῇ πόλει. τούτων ἐνὶ ἐπιβὰς ὁ στρατηγὸς, ἐδίδωκεν ἅμα τῇ παρούσῃ Φρουρᾷ. καὶ ἐγὼ δὲ συνανέβην Φοράδην κομισθεῖς. Ὡς δὲ εἶδον οἱ λη-

gare sibi opus esse caufatus, exivit. Atque haud ita multo post, clamor quidam improvisus ante fores auditus est, repenteque viri multi ac magni, districtis gladiis irrum-pentes, in puellam una omnes impetum fecerunt. Ipse autem Leucippen meam abduci videns, animoque iniquif-
fimo id ferens, medios in gladios me conieci, atque in femore vulnus accepi grave adeo, ut curvato poplite con-ciderim, sanguine totus conspersus, illique interea puella naviculae imposita impune abierint. Ceterum clamore concursuque facto, ut in piratarum adventu fieri con-suevit, insulae praefectus accurrit. Erat is mihi, quod ipso imperatore stipendia meruissem, non ignotus. Ostendi ita-que vulnus, praedonesque ut insequeretur, obrestatus sum. Ille navigium ex iis, quae multa in civitatis portu statio-nem habebant, conscendens, cum ea, quae tum forte ade-rat, manu, fugientes infecutus est. Quin ipse quoque, ita ut eram, obligato vulnere in navem deferri me iussi.

σταὶ προσιοῦσαν ἤδη τὴν ναῦν εἰς ναυμαχίαν, ἰστάσιν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὀπίσω τῷ χεῖρι δεδεμένην τὴν κόρην· καὶ τις αὐτῶν μεγάλη τῇ Φωνῇ Ἰδοὺ τὸ ἄθλον ὑμῶν, εἰπὼν, ἀποτέμνει αὐτῆς τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα ὠθεῖ κατὰ τῆς θαλάσσης. Ἐγὼ δὲ, ὡς εἶδον, ἀνέκραγον, οἰμῶξας, καὶ ὥρμησα ἑμαυτὸν ἐπαφῆναι. ὡς δ' οἱ παρόντες κατέσχον, ἐδεόμην ἐπισχεῖν τε τὴν ναῦν, καὶ τινὰς ἄλλεσθαι κατὰ τῆς θαλάττης, εἴ πως καὶ πρὸς ταφὴν λάβοιμι τῆς κόρης τὸ σῶμα. καὶ ὁ στρατηγὸς πείθεται, καὶ ἴστησι τὴν ναῦν· καὶ δύο τῶν ναυτῶν ἀκοντίζουσιν ἑαυτοὺς ἔξω τῆς νεῶς, καὶ ἀρπάσαντες τὸ σῶμα ἀναφέρουσιν. ἐν τούτῳ δὲ οἱ λησταὶ μᾶλλον ἐρῶμενέστερον ἤλαυνεν. ὡς δὲ ἤμεν πάλιν πλησίον, ὀρῶσιν οἱ λησταὶ ναῦν ἑτέραν, καὶ γνωρίσαντες, ἐκάλουν πρὸς βοήθειαν. Πορφυρεῖς δὲ ἦσαν

Piratae simulatque nos appropinquantēs iam, ac ad pugnandum paratos conspexere, puellam, manibus ad tergum revinctis, in prora statuerunt. Unusque ex eis magna voce clamans: En praemia, quae petitis; miserae illi caput abscidit: eoque in navi occultato, cadaveris reliquum in mare deiecit. Quod conspiciatus ipse, neque lacrimis, neque clamori peperci: immo post illud in mare praecipitem me dare volui. Verum cum me, qui aderant, continuissent, remos ut inhiherent, eorumque aliquis in mare defiliret, rogavi, si quo pacto puellae corpus humanum recipere possent. Atque praefectus paruit, navemque statuit. Tum vero nautarum duo e nave delapsi, collectum retulerunt cadaver. Piratae interea validius multo fugae incumbēbant: quibus cum rursus appropinquavisset, aliam illi ratem conspicati, agnitisque, qui ea vehebantur, erant autem purpurae collectores piraticam facientes, ab iis auxilium implorarunt. Quamobrem

πειρατικοί. ἰδὼν δὲ ὁ στρατηγὸς δύο ναῦς ἤδη γενομένας, ἐφοβήθη, καὶ πρύμναν ἐκρούσατο ¹. καὶ γὰρ οἱ πειραταὶ τοῦ Φυγεῖν ἀποτρεπόμενοι προῦκαλοῦνθ' ὡς εἰς μάχην. ἐπεὶ δὲ ἀνεστρέψαμεν εἰς γῆν, ἀποβάς τοῦ σκάφους, καὶ τῷ σώματι περιχυθεὶς, ἔκλαιον· Νῦν μοι Λευκίππῃ τέθνηκας ἀληθῶς θάνατον διπλοῦν, γῇ καὶ θαλάττῃ διαιρούμενον. τὸ μὲν γὰρ λείψανον ἔχω σου τοῦ σώματος· ἀπολώλεκα δέ σε. οὐκ ἴση τῆς θαλάττης πρὸς τὴν γῆν ἡ νόμη. μικρὸν μοί σου μέρος ² καταλέλειπται ἐν ὧν τοῦ μείζονος· αὐτὴ δὲ ὀλίγῳ τὸ πᾶν σου κρατεῖ. ἀλλ' ἐπεὶ μοι τῶν ἐν τῷ προσώπῳ φιλημάτων ἐφθόνησεν ἡ τύχη, φέρε σου καταφίλῃσω τὴν σφαγὴν.

praefectus, duas iam naves convenisse videns, extimuit, remisque inhibere iussit: quandoquidem illi fuga repressa iam nos ad pugnam provocabant. Posteaquam ad litus reversi, & e navigio egressi sumus, ego mortuae truncum amplexus, ita misere lamentari coepi: Nunc quidem certe mihi unam atque alteram Leucippe mortem obiisti, terra scilicet atque mari divisam: quamquam enim hasce corporis tui reliquias habeo, te tamen amisi: neque enim, quae tui pars terrae tradita est, ei par est, quam retinuit mare: nam minor tui pars sub maioris imagine mihi relicta est, contra vero sub minoris, integram te mare possidet. Sed quoniam os mihi tuum suaviari fortuna eripuit, quod certe licet, iugulum exosculabor.

¹ Πρύμναν ἐκρούσατο) Πρύμναν κρούσασθαι non est *puppi* convertere, ut hic vertit interpres, sed in *puppi* converso navigio retro cedere, adeo ut, qui, prora in anteriore procedente, navem remigio propellebant, eandem retro agant, &, prora semper obversa, mutata remigandi ratione, ad *puppi* cursum impellant. V.

Gronov. Obsf. IV, 26, & Graev. in Cic. Epp. VIII, 13.

² Μικρὸν μοί σου μέρος) Inepte interpres. Verte: teneo quidem partem tui maiorem, amissa minore (capite); mare tamen, quod exiguam istam particulam, at praestantiorē, continet, te integram possidet. Ieiuna sententia.

ή. Ταῦτα θρηήσας καὶ θάψας τὸ σῶμα, πάλιν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἔρχομαι, καὶ θεραπευθεὶς ἄκων τὸ τραῦμα, τοῦ Μενελάου με παρηγοροῦντος, διεκαρτέρησα ζῶν. Καὶ ἤδη μοι γεγónασι μῆνες ἕξ, καὶ τὸ πολὺ τοῦ πένθους ἤρχετο μαραίνεισθαι. χρόνος γὰρ λύπης φάρμακον, καὶ πεπαίνει τῆς ψυχῆς τὰ ἔλκη. μεστὸς γὰρ ἥλιος ἡδονῆς· καὶ τὸ λυπῆσαν πρὸς ὀλίγον, καὶ ἡ καθ' ὑπερβολὴν, ἀναζει μὲν, ἐφ' ὅσον ἡ ψυχὴ καίεται, τῇ δὲ τῆς ἡμέρας ψυχαγωγία νικῶμενον καταψύχεται. Καί μου τίς κατόπιν βαδίζοντος ἐν ἀγορᾷ τῆς χειρὸς ἄφνω λαβόμενος ἐπιστρέφει¹, καὶ οὐδὲν εἰπὼν, προσπτυσζάμενός με πολλὰ κατεφίλει. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ᾔδειν ὅς τις ἦν, ἀλλ'

VIII. Haec mecum questus, cadaver sepulturae mandavi, deinde Alexandriam reversus sum: ubi curatione vulneri licet invite adhibita, summo in cruciatu, Menelao me consolante, vitam egi. Tandem transactis mihi mensibus sex, doloris magnitudo diminui coepit. Moeroris enim medicina tempus est, animique vulnera emollit. Sol quippe hilaritatis plenus est, & aegrimonia tamen modum superat, non tamen, nisi quatenus mens aestuat, fervet: ac si temporis amoenitate deliniatur, refrigerescit. Ceterum cum me ad forum aliquando conferrem, superveniens mihi a tergo quidam repente, manu comprehensum ad se convertit, taciteque amplexus & dissuaviatus est. Ego, quis ille esset, initio non cognovi, sed obstu-

1 Λαβόμενος ἐπιστρέφει) Ita habuit liber cum regiis Codicibus collatus, quem habui a Franc. Oleario. Quod etiam secutae sunt operae nostrae; sed melius, quod in aliis postea inveni, ἐπιστρέφει. Τῆς χειρὸς λαβόμενος ἐπιστρέφει, καὶ οὐδὲν εἰπὼν, προσπτυσζάμενός

με πολλὰ κατεφίλει. Ita scripsisse auctor videtur in secunda editione. In prima autem posuerat: χεὶρὶς ἄφνω λαβόμενος, ἐπιστρέφει, καὶ οὐδὲν εἰπὼν, περιπτυσζάμενός με πολλὰ κατεφίλει. Sic habuit Codex Palatinus cum Anglicano. Salmas.

εἰστήκειν ἐκπεπληγμένος καὶ δεχόμενος τὰς προσβολὰς τῶν ἀσπασμάτων, ὡς Φιλημάτων σκοπός. ἐπεὶ δὲ μικρὸν διέσχε, καὶ τὸ πρόσωπον εἶδον, Κλεινίας δὲ ἦν, ἀνακραγὼν ὑπὸ χαρᾶς, ἀντιπεριέβαλλον τε αὐτὸν, καὶ τὰς αὐτὰς ἀπεδίδουν περιπλοκάς· καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὴν καταγωγὴν ἀνήλθομεν τὴν ἐμήν. καὶ ὁ μὲν ταῦτά μοι διηγείτο, ὅπως ἐκ τῆς ναυαγίας περιγίνοιτο· ἐγὼ δὲ τὰ περὶ τῆς Λευκίππης ἅπαντα.

Θ'. Εὐθύς μὲν γὰρ, ἔφη, ῥαγεΐσης τῆς νεῶς, ἐπὶ τὸ κέρας ἤξα, καὶ ἄκρου λαβόμενος μόλις, ἀνδρῶν ἤδη πεπληρωμένου, περιβαλὼν τὰς χεῖρας, ἐπεχείρουν ἐπέχεσθαι παρακρεμάμενος. ὀλίγον δὲ ἡμῶν ἐμπελαγισάντων, κῦμα μέγιστον ἄραν τὸ ξύλον, προσρήγνυσιν ὄρθιον ὑφάλῳ πέτρα. κατὰ θάτερον δ' ἔτυχον ἐγὼ κρεμάμενος. τὸ δὲ προσαραχθὲν βία πάλιν εἰς τοῦπίσω δίκην μηχανῆς ἀπεκρούετο, καί με ὥσπερ

pefactus, oscula & salutationes non aliter quidem, quam si scopus aliquis essem, ad quem eae dirigerentur, excepi. Ac non multo post eius faciem contemplatus, & prae gaudio vocem tollens, erat enim Clinia, hominem complector, paresque amplexus reddo, ac mecum una domum perduco. Ubi ille mihi quo pacto naufragio ereptus fuerat, ego illi contra, quae Leucippae acciderant, singula commemoravi.

IX. Atque ita quidem ille: Fracta, inquit, navi, antennae inhaesi: extremitatemque illius viris iam plenam iniectis manibus vix apprehendens, suspensus detineri conabar. Nobis autem aliquantisper undarum vi agitatis, fluctus ab altera parte lignum, cui haerebam, scopulo aquis contesto illisit: illisum aquae impetus iterum, machinae instar, reiecit, meque perinde ac funda iactatum

στ'. Τότε μὲν οὖν οὕτως ἐξεφύγομεν τὴν ἐπιβουλήν. ἐκερδήσαμεν δὲ οὐδὲν ἢ μίαν ἡμέραν. τῇ γὰρ ὑστεραίᾳ παρῆν ἑώθεν ὁ Χαιρέας· καὶ ἡμεῖς αἰδεδθέντες ἀντιλέγειν οὐκ εἶχομεν· ἐπιβάντες οὖν σκάφους, ἤλθομεν εἰς τὴν Φάρον. ὁ δὲ Μενέλαος ἔμεινεν αὐτοῦ, φήσας οὐχ ὑγιᾶς ἔχειν. Πρῶτον μὲν οὖν ἡμᾶς ὁ Χαιρέας ἐπὶ τὸν πύργον ἄγει, καὶ δείκνυσι τὴν κατασκευὴν κάτωθεν θαυμασίαν τινα καὶ παράλογον. ὅρος ἦν ἐν μέσῃ τῇ θαλάσῃ κείμενον, ψαῦον αὐτῶν τῶν νεφῶν. ὑπέρῃ δὲ ὕδωρ κάτωθεν αὐτοῦ τοῦ ποιήματος, τὸ δὲ ἐπὶ θαλάσσης εἰστῆκει κρεμάμενον. ἐς δὲ τὴν τοῦ ὅρους ἀκρόπολιν ὁ τῶν νεῶν κυβερνήτης ἀνέτελλεν ἄλλος. μετὰ δὲ ταῦτα ἡγεῖτο ἡμῖν ἐπὶ τὴν οἰκίαν. ἦν δὲ ἐπ' ἐσχάτου τῆς νήσου κειμένη ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάσῃ.

ζ'. Ἐσπέρας οὖν γενομένης, ὑπεξέρχεται μὲν ὁ

VI. Atque hoc quidem pacto tunc insidias vitavimus, nihil quidquam lucrati, praeterquam unum diem. Adfuit enim postridie mane Chaerea. Nosque verecundia permoti recusare amplius ausi non sumus. Quamobrem consensa navi ad Pharum devenimus, uno excepto Menelao, qui cum se non admodum ex sententia valere diceret, domi remansit. Chaerea igitur nos primum in turrim duxit: substructionemque imam, miram illam quidem, & quodammodo incredibilem ostendit. Mons erat medio in mari situs, nebulas paene contingens: cuius sub radicibus aqua conspiciebatur, ita ut suspensae mari imminere viderentur. In turri, summo in monte aedificata, ignis elucet, quae quasi gubernator alius navigantes noctu dirigat. Haec cum vidissemus, in domum, quae in extrema insulae parte ad mare posita erat, introducti fuimus.

VII. Vix advesperaverat, cum Chaerea, ventrem pur-

Χαιρέας, πρόφασιν ποιησάμενος τὴν γαστέρα. μετὰ μικρὸν δὲ βοή τις ἐξαίφνης περὶ τὰς θύρας ἦν, καὶ εὐθὺς εἰστρέχουσιν ἄνθρωποι μεγάλοι καὶ πολλοί, μαχαίρας ἐσπασμένοι, καὶ ἐπὶ τὴν κόρην πάντες ὥρμησαν. ἐγὼ δὲ ὡς εἶδόν μου φερομένην τὴν Φιλτάτην, οὐκ ἐνεγκὼν, ἱεμῶ διὰ τῶν ξιφῶν καὶ με παίει τις κατὰ τοῦ μηροῦ μαχαίρα, καὶ ὤκλασα. καὶ ἐγὼ μὲν ἤδη πεσὼν, ἑρρέομην αἵματι· οἱ δὲ ἐνθήμενοι τῷ σκάφει τὴν κόρην, ἔφευγον. Θορύβου δὲ καὶ βοῆς, οἷα ἐπὶ λησταίς, γενομένης, ὁ στρατηγὸς τῆς νήσου παρῆν. ἦν δὲ μοι γνώριμος ἐκ τοῦ στρατοπέδου γενόμενος. δεικνύω δὴ τὸ τραῦμα, καὶ δέομαι διῶξαι τοὺς ληστάς. ὥρμει δὲ πολλὰ πλοῖα ἐν τῇ πόλει. τούτων ἐνὶ ἐπιβᾶς ὁ στρατηγὸς, ἐδίδωκεν ἅμα τῇ παρούσῃ Φρουρᾷ. καὶ γὰρ δὲ συνανέβην φοράδην κομισθεῖς. Ὡς δὲ εἶδον οἱ λη-

gare sibi opus esse caufatus, exivit. Atque haud ita multo post, clamor quidam improvisus ante fores auditus est, repenteque viri multi ac magni, districtis gladiis irrum-pentes, in puellam una omnes impetum fecerunt. Ipse autem Leucippen meam abduci videns, animoque iniquif-fimo id ferens, medios in gladios me conieci, atque in femore vulnus accepi grave adeo, ut curvato poplite con-ciderim, sanguine totus conspersus, illique interea puella naviculae imposita impune abierint. Ceterum clamore concursuque facto, ut in piratarum adventu fieri con-suevit, insulae praefectus accurrit. Erat is mihi, quod ipso imperatore stipendia meruissem, non ignotus. Ostendi ita-que vulnus, praedonesque ut insequeretur, obrestatus sum. Ille navigium ex iis, quae multa in civitatis portu statio-nem habebant, conscendens, cum ea, quae tum forte ade-rat, manu, fugientes insecutus est. Quin ipse quoque, ita ut eram, obligato vulnere in navem deferri me iussi.

σταὶ προσιοῦσαν ἤδη τὴν ναῦν εἰς ναυμαχίαν, ἰστάσιν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὀπίσω τῷ χειρὶ δεδεμένην τὴν κόρην· καὶ τις αὐτῶν μεγάλη τῇ Φωνῇ Ἰδοῦ τὸ ἄβλον ὑμῶν, εἰπὼν, ἀποτέμνει αὐτῆς τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα ὠθεῖ κατὰ τῆς θαλάσσης. Ἐγὼ δὲ, ὡς εἶδον, ἀνέκραγον, οἰμῶξας, καὶ ὥρμησα ἑμαυτὸν ἐπαφῆναι. ὡς δ' οἱ παρόντες κατέσχον, ἐδεόμην ἐπισχεῖν τε τὴν ναῦν, καὶ τινὰς ἄλλεσθαι κατὰ τῆς θαλάττης, εἴ πως καὶ πρὸς ταφὴν λάβοιμι τῆς κόρης τὸ σῶμα. καὶ ὁ στρατηγὸς πείθεται, καὶ ἴστησι τὴν ναῦν· καὶ δύο τῶν ναυτῶν ἀκοντίζουσιν ἑαυτοὺς ἔξω τῆς νεῶς, καὶ ἀρπάσαντες τὸ σῶμα ἀναφέρουσιν. ἐν τούτῳ δὲ οἱ λησταὶ μᾶλλον ἐρῶμενέστερον ἤλαυνον. ὡς δὲ ἤμεν πάλιν πλησίον, ὁρῶσιν οἱ λησταὶ ναῦν ἑτέραν, καὶ γνωρίσαντες, ἐκάλουν πρὸς βοήθειαν. Πορφυρεῖς δὲ ἦσαν

Piratae simulatque nos appropinquantes iam, ac ad pugnandum paratos conspexere, puellam, manibus ad tergum revinctis, in prora statuerunt. Unusque ex eis magna voce clamans: En praemia, quae petitis; miserae illi caput abscidit: eoque in navi occultato, cadaveris reliquum in mare deiecit. Quod conspiciatus ipse, neque lacrimis, neque clamori peperci: immo post illud in mare praecipitem me dare volui. Verum cum me, qui aderant, continuissent, remos ut inhiherent, eorumque aliquis in mare defiliret, rogavi, si quo pacto puellae corpus humanum recipere possent. Atque praefectus paruit, navemque statuit. Tum vero nautarum duo e nave delapsi, collectum retulerunt cadaver. Piratae interea validius multo fugae incumbabant: quibus cum rursus appropinquavissemus, aliam illi ratem conspicati, agnitisque, qui ea vehebantur, erant aurem purpurae collectores piraticam facientes, ab iis auxilium implorarunt. Quamobrem

πειρατικοί. ἰδὼν δὲ ὁ στρατηγὸς δύο ναῦς ἤδη γενομένας, ἐφοβήθη, καὶ πρύμναν ἐκρούσατο ¹. καὶ γὰρ οἱ πειραταὶ τοῦ Φυγεῖν ἀποτρεπόμενοι προῦκαλοῦνθ' ὡς εἰς μάχην. ἐπεὶ δὲ ἀνεστρέψαμεν εἰς γῆν, ἀποβάς τοῦ σκάφους, καὶ τῷ σώματι περιχυθεὶς, ἔκλαιον· Νῦν μοι Λευκίππῃ τέθνηκας ἀληθῶς θάνατον διπλοῦν, γῇ καὶ θαλάττῃ διαιρούμενον. τὸ μὲν γὰρ λείψανον ἔχω σου τοῦ σώματος· ἀπολώλεκα δέ σε. οὐκ ἴση τῆς θαλάττης πρὸς τὴν γῆν ἡ νόμη. μικρὸν μοί σου μέρος ² καταλέλειπται ἐν ὧν τοῦ μείζονος· αὐτὴ δὲ ὀλίγῳ τὸ πᾶν σου κρατεῖ. ἀλλ' ἐπεὶ μοι τῶν ἐν τῷ προσώπῳ φιλημάτων ἐφθόνησεν ἡ τύχη, φέρε σου καταφίλῃσω τὴν σφαγὴν.

praefectus, duas iam naves convenisse videns, extimuit, remisque inhibere iussit: quandoquidem illi fuga repressa iam nos ad pugnam provocabant. Posteaquam ad litus reversi, & e navigio egressi sumus, ego mortuae truncum amplexus, ita misere lamentari coepi: Nunc quidem certe mihi unam atque alteram Leucippe mortem obiisti, terra scilicet atque mari divisam: quamquam enim hasce corporis tui reliquias habeo, te tamen amisi: neque enim, quae tui pars terrae tradita est, ei par est, quam retinuit mare: nam minor tui pars sub maioris imagine mihi relicta est, contra vero sub minoris, integram te mare possidet. Sed quoniam os mihi tuum suaviari fortuna eripuit, quod certe licet, iugulum exosculabor.

¹ Πρύμναν ἐκρούσατο) Πρύμναν κρούσασθαι non est *puppim convertere*, ut hic vertit interpres, sed *in puppim converso navigio retro cedere*, adeo ut, qui, prora in anteriore procedente, navem remigio propellebant, eandem retro agant, &, prora semper obversa, mutata remigandi ratione, ad *puppim* cursum impellant. V.

Gronov. Obsf. IV, 26, & Graev. in Cic. Epp. VIII, 13.

² Μικρὸν μοί σου μέρος) Inepte interpres. Verte: *teneo quidem partem tui maiorem, amissa minore (capite)*; mare tamen, quod exiguam istam particulam, at praestantiorē, continet, te integram possidet. Ieiuna sententia.

ή. Ταῦτα θρηήσας καὶ θάψας τὸ σῶμα, πάλιν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἔρχομαι, καὶ θεραπευθεὶς ἄκων τὸ τραῦμα, τοῦ Μενελάου με παρηγοροῦντος, διεκαρτέρησα ζῶν. Καὶ ἤδη μοι γεγόνاسι μῆνες ἕξ, καὶ τὸ πολὺ τοῦ πένθους ἤρχετο μαραίνεισθαι. χρόνος γὰρ λύπης φάρμακον, καὶ πεπαίνει τῆς ψυχῆς τὰ ἔλκη. μεστὸς γὰρ ἥλιος ἡδονῆς· καὶ τὸ λυπῆσαν πρὸς ὀλίγον, καὶ ἡ κατ' ὑπερβολὴν, ἀναζει μὲν, ἐφ' ὅσον ἡ ψυχὴ καίεται, τῇ δὲ τῆς ἡμέρας ψυχαγωγία νικώμενον καταψύχεται. Καί μου τις κατόπιν βαδίζοντος ἐν ἀγορᾷ τῆς χειρὸς ἄφνω λαβόμενος ἐπιστρέφει¹, καὶ οὐδὲν εἰπὼν, προσπτυσζάμενός με πολλὰ κατεφίλει. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ᾔδειν ὅς τις ἦν, ἀλλ'

VIII. Haec mecum questus, cadaver sepulturae mandavi, deinde Alexandriam reversus sum: ubi curatione vulnere licet invite adhibita, summo in cruciatu, Menelao me consolante, vitam egi. Tandem transactis mihi mensibus sex, doloris magnitudo diminui coepit. Moeroris enim medicina tempus est, animique vulnera emollit. Sol quippe hilaritatis plenus est, & aegrimonia tametsi modum superat, non tamen, nisi quatenus mens aestuat, fervet: ac si temporis amoenitate deliniatur, refrigerescit. Ceterum cum me ad forum aliquando conferrem, superveniens mihi a tergo quidam repente, manu comprehensum ad se convertit, taciteque amplexus & dissuavius est. Ego, quis ille esset, initio non cognovi, sed obstu-

1 Λαβόμενος ἐπιστρέφει) Ita habuit liber cum regis Codicibus collatus, quem habui a Franc. Oleario. Quod etiam secutae sunt operae nostrae; sed melius, quod in aliis postea inveni, ἐπιστρέφει. Τῆς χειρὸς λαβόμενος ἐπιστρέφει, καὶ οὐδὲν εἰπὼν, προσπτυσζάμενός

με πολλὰ κατεφίλει. Ita scripsisse auctor videtur in secunda editione. In prima autem posuerat: χειρὸς ἄφνω λαβόμενος, ἐπιστῶν, καὶ οὐδὲν εἰπὼν, περιπτυσζάμενός με πολλὰ κατεφίλει. Sic habuit Codex Palatinus cum Anglicano. Salmas.

εἰστήκειν ἐκπεπληγμένος καὶ δεχόμενος τὰς προσβολὰς τῶν ἀσπασμάτων, ὡς Φιλημάτων σκοπός. ἐπεὶ δὲ μικρὸν διέσχε, καὶ τὸ πρόσωπον εἶδον, Κλεινίας δὲ ἦν, ἀνακραγὼν ὑπὸ χαρᾶς, ἀντιπεριέβαλλον τε αὐτὸν, καὶ τὰς αὐτὰς ἀπεδίδουν περιπλοκάς· καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὴν καταγωγὴν ἀνήλθομεν τὴν ἐμήν. καὶ ὁ μὲν ταῦτά μοι διηγέιτο, ὅπως ἐκ τῆς ναυαγίας περιγίνοιτο· ἐγὼ δὲ τὰ περὶ τῆς Λευκίππης ἅπαντα.

Θ'. Εὐθύς μὲν γὰρ, ἔφη, ῥαγείσῃς τῆς νεῶς, ἐπὶ τὸ κέρας ἦξα, καὶ ἄκρου λαβόμενος μόλις, ἀνδρῶν ἤδη πεπληρωμένου, περιβαλὼν τὰς χεῖρας, ἐπεχειροῦν ἐπέχεσθαι παρακρεμάμενος. ὀλίγον δὲ ἡμῶν ἐμπελαγισάντων, κύμα μέγιστον ἄραν τὸ ξύλον, προσρήγυσιν ὄρβιον ὑφάλω πέτρα. κατὰ θάτερον δ' ἔτυχον ἐγὼ κρεμάμενος. τὸ δὲ προσαραχθὲν βία πάλιν εἰς τοῦπίσω δίκην μηχανῆς ἀπεκρούετο, καί με ὥσπερ

pefactus, oscula & salutationes non aliter quidem, quam si scopus aliquis essem, ad quem eae dirigerentur, excepi. Ac non multo post eius faciem contemplatus, & prae gaudio vocem tollens, erat enim Clinia, hominem complector, paresque amplexus reddo, ac mecum una domum perduco. Ubi ille mihi quo pacto naufragio ereptus fuerat, ego illi contra, quae Leucippae acciderant, singula commemoravi.

IX. Atque ita quidem ille: Fraeta, inquit, navi, antennae inhaesi: extremitatemque illius viris iam plenam iniectis manibus vix apprehendens, suspensus detineri conabar. Nobis autem aliquantisper undarum vi agitatis, fluctus ab altera parte lignum, cui haerebam, scopulo aquis contexto illisit: illisum aquae imperus iterum, machinae instar, reiecit, meque perinde ac funda iactatum

ἀπὸ σφενδόνης ἐξερίπισεν. τούντεῦθεν δὲ ἐνηχόμεν τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας, οὐκέτ' ἔχων ἐλπίδα σωτηρίας. ἤδη δὲ κάμνων, καὶ ἁφείς ἐμαυτὸν τῇ τύχῃ, ναῦν ὄρῳ κατὰ πρόσωπον φερομένην, καὶ τὰς χεῖρας ἀνασχῶν, ὃν ἡδυνάμην τρόπον, ἱκετηρίαν ἐδεόμην τοῖς νεύμασιν. οἱ δὲ, εἴτε ἐλεήσαντες, εἴτε καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοὺς ἤγεν, ἔρχονται κατ' ἐμὲ, καὶ τις τῶν ναυτῶν πέμπει μοι κάλον ἅμα τῆς νεῶς παραθεούσης. ἀγῶ μὲν ἐλάβομην· οἱ δὲ ἐφείλκυσάν με ἐξ αὐτῶν τῶν τοῦ θανάτου πυλῶν. ἔπλει δὲ τὸ πλοῖον εἰς Σιδῶνα. καί με τινες γνωρίσαντες ἐθεράπευσαν.

ἰ. Δύο δὲ πλεύσαντες ἡμέρας ἐπὶ τὴν πόλιν ἤκομεν, καὶ δέομαί τε τῶν ἐν πλοίῳ Σιδωνίων, Ξενοδάμας δὲ ὁ ἔμπορος ἦν, καὶ Θεόφιλος ὁ τούτου πενήτερός, μηδενὶ Τυρίων, εἰ περιτύχοιεν, κατεπιπεῖν ὥς ἐκ ναυαγίας περιγενοίμην, ὥς ἂν μὴ μάθοιεν συναποδεδημη-

excuffit. Quamobrem diei reliquum natando, spe omni salutis penitus amissa, transegi. Tandem fessus, fortunaeque arbitrio totum me permittens, navem quandam ad me venientem conspexi, ad illamque, quatenus concessum erat, manum tendens auxilium nutu rogavi. Qui in ea erant, sive quod vicem meam dolerent, sive quod ita ventis agerentur, ad me proram direxerunt: eorumque unus rudentem, nave interim praeterlabente, demisit: quem cum apprehendissem, illi ex ipsis me mortis faucibus eripuerunt. Porro navis illa Sidonem ferebatur, ac nonnulli, quibus notus eram, mihi curationem adhibuerunt.

X. Biduum autem navigantes ad urbem adveſti fumus. Ibi tum ego Sidonios, qui ea navi vehebantur, Xenodamam scilicet mercatorem, eiusque socerum, Theophilum, rogavi, ne Tyrionum alicui, si quem forte obviam habuisſent, naufragio liberatum me nuntiarent, ut ne me

κότα. ἤλπιζον γὰρ λήσειν, εἰ τὰ ἀπὸ τούτων ἐν ἡσυχίᾳ γένοιτο, πέντε μόνον ἡμερῶν μοι μεταξὺ γενομένων, οἷς οὐκ ἔτυχον ὀφθεῖς. τοῖς δὲ κατὰ τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν, ὡς οἶδας, προσηγορεύκειν τοῖς πυνθανομένοις, εἰς κώμην ἀποδεδημηκέναι, μέχρι δέκα ὅλων ἡμερῶν. καὶ τοῦτόν γε τὸν λόγον εὔρον περὶ ἐμοῦ κατεσχηκότα. Οὐπω δὲ οὐδὲ ὁ σὸς πατὴρ ἐκ τῆς Παλαιστίνης ἔτυχεν ἥκων, ἀλλὰ δύο ἄλλων ὕστερον ἡμερῶν, καὶ καταλαμβάνει πεμφθέντα παρὰ τοῦ τῆς Λευκίππης πατρὸς γράμματα, ἅπερ ἔτυχεν μετὰ μίαν ἡμέραν τῆς ἡμετέρας ἀποδημίας κεκομισμένα, δι' ὧν ὁ Σώστρατος ἐγγυᾷ σοι τὴν θυγατέρα. ἐν ποικίλαις δ' ἦν συμφοραῖς ἀναγνοὺς τὰ γράμματα, καὶ τὴν ἡμετέραν ἀκούσας Φυγὴν, τὸ μὲν, ὡς τῆς ἐπιστολῆς ἀπολέσας τὸ ἄθλον, τὸ δὲ, ὅτι παρὰ μικρὸν οὕτως ἡ τύχη τὰ πράγματα ἔθηκεν. καὶ γὰρ εἰ θᾶπτον ἐκομίσθη τὰ

tecum iter suscepisse intelligerent. Fieri enim posse putabam, ut eos laterem, si quidem hoc illi clam haberent, praesertim, quod quinque tantum dies effluxissent, quibus nusquam apparueram. Nam & domesticis meis, ut scis, rogantibus, me rus iturum, decemque integros dies abfuturum esse, responderam: atque hanc apud omnes famam de me invaluisse comperi. Sed & pater tuus non, nisi biduo post, e Palaestina rediit, missasque a Leucippes patre literas invenit, altero a discessu nostro die allatas, per quas ille tibi filiam spondebat. Quibus lectis, ac fuga nostra cognita, vehementer animo commotus est, tum quod te promissum per epistolam lucrum amittere videret, tum quod tam brevi eum in locum res a fortuna deductae essent: quorum nihil evenisset, si literae citius

γράμματα, καὶ τῶν μὲν πεπραγμένων οὐδὲν πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἠγήσατό που δεῖν γράφειν. ἀλλὰ καὶ τῆς μητρὸς τῆς κόρης ἐδεήθη τὸ παρὸν ἐπισχεῖν· τάχα γὰρ ἂν αὐτοὺς ἐξευρήσομεν· καὶ οὐ δεῖν τὸ συμβᾶν ἀτύχημα μανθάνειν Σώστρατον. ἀσμένως δὲ ὅποι ποτε ἂν ᾧσιν ὄντες μάθωσι τὴν ἐγγύην, καὶ ἀφίξονται¹, εἴγε αὐτοῖς ἐξέσται φανερώς ἔχειν ὑπὲρ οὗ πεφεύγασιν. ἐπολυπραγμόνει δὲ παντὶ σφένει, ποῦ κεχωρήκατε. καὶ ὡς ὀλίγων πρὸ τούτων ἡμερῶν, ἔρχεται Διόφαντος ὁ Τύριος ἐξ Αἰγύπτου πεπλευκώς, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, ὅτι σε ἐνθάδε ἐθεάσατο· καὶ γὰρ μαθὼν, ὡς εἶχον, εὐθύς ἐπιβάς νεὼς ὀγδόην ταύτην ἡμέραν, πᾶσάν τε περιῆλθον ζητῶν τὴν πόλιν. πρὸς ταῦτα οὖν σοι βουλευτέον ἐστίν, ὡς τάχα καὶ τοῦ πατρὸς ἥξοντος ἐνταῦθα τοῦ σοῦ.

allatae fuissent. Quin etiam puellae matrem, ut rem dissimularet, obtestatus est: futurum existimans, ut vos forte invenirent. Neque vero censebat e re esse, ut infortunium huiusmodi Sostrato innotesceret; illud sibi persuasum habens, vos, quoquo tandem abiissetis, futuras inter vos nuptias intellecturos, rediturosque, fugae causam non amplius palam facere veritos. Nunc ille quam diligentissime in id incumbit, ut, quonam profugeritis, scire possit. Nam etiam superioribus proximis diebus ex Aegypto reversus est Tyrius Diophantes, teque hic vidisse patri tuo significavit. Quam rem ego simulatque intellexi, nulla plane interiecta mora huc adnavigavi: diesque hic octavus est, ex quo te quaerens urbem istam perlustro. Quamobrem de patre tuo iamiam affuturo quid agas, etiam atque etiam vide.

1 Ἀσμένως — ἀφίξονται) Legendum videtur: ἀσμένως δὲ, ὅποι ποτε ἂν ᾧσιν ὄντες μάθωσι τὴν ἐγγύην, ἀφίξονται cet. omisissis ᾧσιν & καὶ

ante ἀφίξ. vel corr. ὅποι ποτε ἂν ᾧσιν, [ὄντες] εἰ μάθ. deletο ὄντες & inserto εἰ cum Salmas.

ια'. Ταῦτα ἀκούσας ἀνώμωξα ἐπὶ τῇ τῆς τύχης παιδίᾳ· ὦ δαίμων, λέγων, νῦν μὲν Σώστρατός μοι Λευκίππην ἐκδίδωσι, καὶ μοι γάμος ἐκ μέσου πολέμου πέμπεται, μετρήσας ἀκριβῶς τὰς ἡμέρας, ἵνα μὴ Φθάσῃ τὴν Φυγὴν. ὦ τῶν ἐξώρων εὐτυχημάτων. ὦ μακάριος ἐγὼ παρὰ μίαν ἡμέραν, μετὰ θάνατον γάμοι, μετὰ θρήνον ὑμέναιοι. τίνα μοι δίδωσι νύμφην ἢ τύχῃ; ἣν οὐδὲ ὀλόκληρόν μοι δέδωκε νεκράν; Οὐ θρήνων νῦν καιρὸς, ὁ Κλεινίας εἶπεν· ἀλλὰ σκεψώμεθα, πότερον εἰς τὴν πατρίδα σου νῦν ἀνακομιστέον, ἢ τὸν πατέρα ἐνταῦθα ἀναμενητέον. Οὐδέτερον, εἶπον. ποίῳ γὰρ ἴδοιμι προσώπῳ τὸν πατέρα, μάλιστα μὲν οὕτως αἰσχρῶς Φυγών; εἶτα καὶ τὴν παρακαταβήκην αὐτοῦ τ' ἀδελφοῦ διαΦθείρας; Φεύγειν οὖν ἐντεῦθεν ὑπολείπεται πρὶν ἤκειν αὐτόν. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Μενέλαος ὑπ-

XI. Quae cum Clinia dixisset, nihil aliud quam fortunae ludibrium deflevi: Me miserum, inquit, hoc tempore Sostratus Leucippen mihi spondet? Nuncne mihi medio ex bello uxor datur? nae ille dierum rationem diligenter subduxit: qui non nisi post abitum nostrum nuptias fieri voluit. O felicitates intempestivas! o me ante unum illum diem beatum! Nunc Leucippen mortuam spondent. Nunc, cum mihi lugendum est, Hymenaeum canere parant. Hei mihi! qualem fortuna sponsam praebet, cuius ne mortuae quidem integrum cadaver mihi concessum fuit. Tum Clinia: Minime, inquit, nunc est conquerendi tempus: considerandum potius, praestetne in patriam redire, an patrem hic opperiri. Neutrum, inquam, placet. Nam qua facie illum intuear, cuius domo tam turpiter fugi? cuiusque fratris depositum abiuravi? Mihi certe aliud nihil superest, nisi ut hinc prius abeam, quam ille adsit. Haec dum inter nos pertractarentur, Menelaus & Saty-

εισέρχεται, καὶ Σάτυρος μετ' αὐτοῦ, καὶ τόν τε Κλεινίαν περιπτύσσονται, καὶ μανθάνουσι παρ' ἡμῶν τὰ πράγματα. καὶ ὁ Σάτυρος· Ἄλλ' ἔστιν σοι, ἔφη, καὶ τὰ παρόντα θέσθαι καλῶς, καὶ ἐλεῆσαι ψυχὴν ἐπὶ σοι φλεγομένην. ἀκούετω δὴ καὶ ὁ Κλεινίας. ἡ Ἀφροδίτη μέγα τούτῳ παρέσχεν ἀγαθόν, ὁ δ' οὐκ ἐθέλει λαβεῖν. γυναῖκα γὰρ ἐξέμνηεν ἐπ' αὐτὸν πάνυ καλὴν, ὥστε ἂν ἰδὼν αὐτὴν εἴποις ἄγαλμα, Ἐφεσίαν τὸ γένος, ὄνομα Μελίττην· πλοῦτος πολὺς, καὶ ἡλικία νέα. τέθνηκεν δὲ αὐτῇ προσφάτως ἀνὴρ κατὰ θάλατταν· βούλεται δὲ τοῦτον ἔχειν δεσπότην· οὐ γὰρ ἄνδρα ἐρῶ καὶ δίδωσιν ἑαυτὴν καὶ πᾶσαν αὐτῆς τὴν οὐσίαν. δι' αὐτὸν γὰρ δύο μῆνας νῦν ἐνθάδε διέτριψεν, ἀκολουθεῖναι δεομένη. ὁ δὲ οὐκ οἶδα τί παθὼν ὑπερῆφανεῖ, νομίζων αὐτῷ Λευκίππην ἀναβιώσεσθαι.

rus ad nos ingressi sunt. Simulac ambo Cliniam amplexi, & de tota re a nobis certiores facti fuerunt, Satyrus ad me conversus: Haud contemnenda, Hercule, inquit, occasio nunc tibi sese offert, qua res tuas in tuto facile colloces, animique tui amore deflagrantis una miserearis: nec vero clam te, Clinia, id habendum est. Permagnam felicitatem Venus ostendit; sed quam ipse nihil faciendam putet. Atque adeo ut scias, mulierem Ephesiam eius amore flagrantem ad insaniam usque compulit, forma bona fane, & quam, cum videas, Deae alicui similem iudices. Melitea eam vocant, divitiis affluentem, atque aetate nondum satis matura. Quae cum virum iampridem naufragio amiserit, hunc sibi dominum, non enim maritum dicam, praeoptat, eique se & fortunas omnes suas dedit. Quid, quod eius etiam causa duos hic menses consumsit, hominem, ut se sequeretur, obtestans? hic vero eam despicit, neque, id quamobrem faciat, sciri potest, nisi forte Leucippen sibi a mortuis excitatum iri sperat.

ιβ. Καὶ ὁ Κλεινίας· Οὐκ ἀπὸ τρόπου δοκεῖ μοι, Φησὶν, ὁ Σάτυρος λέγειν. κάλλος γὰρ, καὶ πλοῦτος, καὶ ἔρως εἰ συνῆλθεν ἐπὶ σε, οὐχ ἔδρας ¹ οὐδ' ἀναβολῆς. τὸ μὲν γὰρ κάλλος ἡδονήν, ὁ δὲ πλοῦτος τρυφήν, ὁ δὲ ἔρως αἰδῶ. μισεῖ δὲ ὁ θεὸς τοὺς ἀλαζόνας. Φέρε πείσθῃτι τῷ Σατύρῳ, καὶ ἰδρῦσαι ² τῷ θεῷ. Καὶ γὰρ στενάξας· Ἄγε με, εἶπον, ὅποι θέλεις, εἰ καὶ Κλεινία τοῦτο δοκεῖ· μόνον ὅπως τὸ γύναιόν μοι μὴ παρέχῃ πράγματα, ἐπείγουσα πρὸς τὸ ἔργον, ἐς τ' ἂν εἰς Ἐφεσον ἀφικώμεθα. Φθάνω γὰρ ἐπομοσάμενος ἐνταῦθα μὴ συνελθεῖν, ἔνθα Λευκίππην ἀπολώλεκα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Σάτυρος, προστρέχει πρὸς τὴν Μελίττην εὐαγγέλια φέρων. καὶ μικρὸν αὐτῆς διαλιπὼν ἐπανέρχεται, λέγων, ἀκούσασαν τὴν γυναῖκα ὑφ' ἡδονῆς.

XII. Tum Clinia: Recte, inquit, Satyrus loqui mihi videtur. Quid enim cunctatione opus sit, ubi pulchritudo, divitiae, amor tibi sese offerant? ex quibus ad voluptates perfruendas, ad vitam laute peragendam, atque ad existimationem tibi parandam, abunde omnia suppetant. Illud autem in postremis reputandum non est, superbos Deo invisos esse. Ego Satyro fidem habendam censeo, teque Deorum voluntati ut permittas, suadeo. Tum ego suspirans: Agedum, inquam, duc me, quo lubet, siquidem ita Cliniae quoque videtur. Tantum, ne muliercula haec molesta mihi sit, rem ante perfici postulans, quam Ephesum pervenerimus. Iuravi enim, nemini me unquam hic mei copiam facturum, ubi Leucippen amisi. Quibus auditis, Satyrus e vestigio ad Meliten evangelia ferens cucurrit: atque haud ita multo post reversus, ea re cognita, prae nimia voluptate exanimatam paene concidisse

¹ Οὐχ ἔδρας) E Bacchylide haec ducta. Anal. Brunck. T. I, p. 152, fr. XIV:

Οὐχ ἔδρας ἔργον, οὐδ' ἀμβολῶς.

² Ἰδρῦσαι) Nescio quam com-
mode. Forte: χάρησαι, vel χαρί-
σαι, vel simile quid.

παρὰ μικρὸν τὴν ψυχὴν ἀφείναι. δεῖσθαι δὲ ἤκειν ὡς αὐτὴν δειπνήσοντα τὴν ἡμέραν γάμων προσίμιον. ἐπέισθην καὶ ὠχόμεν.

ιγ'. Ἡ δὲ ὡς εἶδ' ἐμέ, ἀναθορούσα περιβάλλει, καὶ πᾶν μου τὸ πρόσωπον ἐμπίπλησι Φιλημάτων. ἦν δὲ τῷ ὄντι καλὴ, καὶ γάλακτι μὲν ἂν εἶπες αὐτῆς τὸ πρόσωπον κεχρίσθαι, ῥόδον δὲ ἐμπεφυτεῦσθαι ταῖς παρειαῖς. ἐμάρμαιρεν δὲ αὐτῇ τὸ βλέμμα μαρμαρυγὴν Ἀφροδίσιον. κόμη πολλὴ καὶ βαθεῖα καὶ κατάχρυσος τῇ χροιά, ὥστε ἔδοξα οὐκ ἀηδῶς ἰδεῖν τὴν γυναικα. Τὸ μὲν οὖν δεῖπνον ἦν πολυτελές· ἡ δὲ ἐφαπτομένη τῶν παρακειμένων, ὡς δοκεῖν ἐστθίειν, οὐκ ἠδύνατο τυχεῖν ὀλοκλήρου τροφῆς, πάντα δὲ ἔβλεπε ἐμέ. οὐδὲν γὰρ ἠδύ τοῖς ἐρῶσι πλὴν τὸ ἐρώμενον. τὴν γὰρ ψυχὴν πᾶσαν ὁ ἐρῶς καταλαβὼν, οὐδὲ αὐτῇ χώραν δι-

retulit: meque ad illam eo ipso die coenatum ire oportere, ut nuptiarum initium faceremus. Itaque viam ingressus, ad mulierem me contuli.

XIII. Quae simulac me conspexit, obviam progressa, complexu, innumerisque disfluaviationibus accepit. Nec erat sane illa non formosa. Nam & adspectus miram quandam ac propemodum Veneri convenientem prae se ferebat dignitatem: & color in vultu is erat, ut non quidem fuco illitum, sed rosis distinctum, ac lacte diffusum diceret. Capillus ipse densus, auroque non absimilis pendebat: itaque non insuaviter illam contemplari mihi videbar. Interea mensis splendidissimis exstructis, coenaturi accubuimus. Melite vero, tamen ex iis, quae apposita fuerant, nonnunquam sibi aliquid assumeret, tamen nihil prorsus comedebat; sed me unum tantummodo intentis oculis observabat. Amantibus enim nihil aequae suave est, atque amatam rem intueri. Animam enim totam occupans

δῶσι τῇ τροφῇ. ἡ δὲ τῆς θεᾶς ἡδονὴ διὰ τῶν ὀμμάτων εἰσρέουσα, τοῖς στέρνοις ἐγκάθηται· ἔλκουσα δὲ τοῦ ἐρωμένου τὸ εἶδωλον αἰεὶ, ἐναπομάσσεται τῷ τῆς ψυχῆς κατόπτρῳ, καὶ ἀναπλάττει τὴν μορφήν. ἡ δὲ τοῦ κάλλους ἀπορροὴ δι' ἀφανῶν ἀκτίνων ἐπὶ τὴν ἐρωτικὴν ἐλκομένη καρδίαν, ἐναποσφραγίζει κάτω τὴν σκιάν. Λέγω δὴ πρὸς αὐτὴν συνεῖς· Ἀλλὰ σύ γε οὐδενὸς μετέχεις σῶν αὐτῆς; ἀλλ' ἔοικας τοῖς ἐν γραφαῖς ἐσθίουσιν. Ἡ δὲ Ποῖον γὰρ ὄψον, ἔφη, μοι πολυτελές; ἡ ποῖος οἶνος τιμιώτερος τῆς σῆς ὄψεως; Καὶ ἅμα λέγουσα κατεφίλει μὲ, προσιέμενον οὐκ ἀηδῶς τὰ φιλήματα. εἴτα διασχούσα, εἶπεν· Αὕτη μοι τροφή.

ιδ'. Τότε μὲν οὖν ἐν τούτοις ἦμεν. ἐσπέρας δὲ γενομένης, ἡ μὲν ἐπεχείρει με κρατεῖν ἐκεῖ κοιμηθησόμενον· ἐγὼ δὲ παρητούμην, εἰπὼν ἅ καὶ πρὸς τὸν Σά-

amor ipsis etiam alimentis aditum obstruit. Voluptas autem, quae in videndo percipitur, per oculos illapsa menti infidet, reique vitae imaginem secum raptam animi speculo continenter imprimit, atque effingit: pulchritudinisque fluxio ipsa per occultos radios in amantis pectus dimanans, amatae rei formam insculpit. Illud igitur cum animadvertissem: Quid causae, inquam, est, quamobrem te nihil eorum, quae imperasti, edentem cerno? nae tu pietis convivis mihi similis videris. Tum illa: Quodnam mihi lautius, inquit, obsonium, quod vinum pretiosius tuo esse adspectu posse putas? Protinusque his dictis, me iam non sine voluptate oscula admittente, diffuaviata est; dein retrocedens: Tu meum, inquit, oblectamentum es.

XIV. Ac tum quidem hoc modo res habuit. Postea vero quam nox adventavit, mulier secum me nocte illa retinere conata est. Sed cum eadem fere, quae Satyro dixe-

Achill. Tat.

Ο

τυρον ἔτυχον προσαγορεύσας. μόλις οὖν ἀφίησιν ἀνιω-
μένη. τῇ δ' ὕστεραία συνέκειτο ἡμῖν εἰς τὸ τῆς Ἰσιδος
ἱερὸν ἀπαντῆσαι, διαλεξομένοις τε ἀλλήλοις καὶ πι-
στῶσομένοις ἐπὶ μάρτυρι τῇ Θεῷ. συμπαῖσαν δὲ ἡμῖν
ὅ, τε Μενέλαος καὶ ὁ Κλεινίας. ὁμνύομεν, ἐγὼ μὲν
ἀγαπήσειν ἀδύλως, ἡ δὲ ἄνδρα ποιήσασθαι, καὶ πάν-
των ἀποφῆναι δεσπότην. Ἄρξει δὲ, εἶπον ἐγὼ, τῶν
συνθηκῶν ἡ εἰς Ἑφεσον ἡμῶν ἀφίξις· ἐνταῦθα γὰρ, ὡς
ἔφην, Λευκίππης παραχωρήσεις. δεῖπνον οὖν ἡμῖν ἡ-
τρεπίζετο πελυτελές. καὶ ὄνομα μὲν ἦν τῷ δεῖπνῳ γά-
μοι· τὸ δὲ ἔργον συνέκειτο ταμιεύεσθαι. Καί τι μέ-
νημαι καὶ γελοῖον παρὰ τὴν ἐστίαν τῆς Μελίττης.
ὡς γὰρ ἐπευφύημεν τοῖς γάμοις οἱ παρόντες, νεύσα-
σα πρὸς με ἡσυχῇ Κενὸν, εἶπεν, ἐγὼ μόνη πέπονθα,

ram, repetendo assentiri nollem, quamquam aegre ac dif-
ficulter, dimissus sum tamen: ac ea lege, ut postridie in
Isidis conveniremus, ibique, teste Dea, tota de re, inter
nos quid futurum esset, constabiliremus. Adfuimus itaque,
Menelao etiam Cliniaque me comitantibus: iuravimus-
que, ego quidem, perquam sancte me illam amaturum;
illa vero, me sibi coniugem adscituram, rerumque suarum
omnium dominum habituram. Quae quidem inter nos fir-
mata sunt, ut non ante promissa fierent, quam Ephesum
applicuissimus. Illic enim, uti antea testatus fueram, Me-
litae Leucippen cedere volebam. Deinceps mensae conqui-
sitissimis ex cibis cumulatae accumbentes coenavimus:
coenaeque illi nuptiale nihil, nisi nomen, fuit: nam re-
liqua in aliud tempus differre pasti eramus. Porro autem
mihi nunc etiam risu dignum nescio quid a Melite inter
coenandum dictum fuisse, in mentem venit. Nam simulac
nuptiis, qui aderant, bene precati sunt, Melite clam mihi
annuens: Ego, inquit, inane quiddam sola passa sum.

καὶ οἷον ἐπὶ τοῖς ἀφανέσι ποιοῦσι νεκροῖς. κενotáφιον μὲν γὰρ εἶδον, κενεγάμιον δὲ οὐ. Ταῦτα μὲν οὖν ἔπαιζε σπουδῇ.

ιέ'. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ στελλόμεθα πρὸς ἀποδημίαν· κατὰ τύχην δὲ καὶ τὸ πνεῦμα ἐκάλει ἡμᾶς. καὶ ὁ Μενέλαος μέχρι τοῦ λιμένος ἐλθὼν, καὶ ἀσπασάμενος, εὐτυχεστέρας εἰπὼν νῦν ἡμᾶς τυχεῖν τῆς θαλάσσης, ἀπετράπετο αὐθις, νεανίσκος πάνυ χρηστὸς καὶ θεῶν ἄξιος, καὶ ἅμα δακρύων ἐμπεπλησμένος, καὶ ἡμῖν δὲ πᾶσι κατεφέρειτο δάκρυα. τῷ δὲ Κλεινίᾳ ἐδόκει μή με καταλιπεῖν, ἀλλὰ μέχρις Ἐφέσου συμπλεύσαντα, καὶ τινα χρόνον διατρίψαντα τῇ πόλει, ἐπανελθεῖν, εἰ τὰ ἐμὰ ἐν καλῷ κείμενα καταμάθοι. Γίνεται δὴ κατ' οὐρανὸν ἡμῶν ὁ ἄνεμος· ἐσπέρα τε ἦν, καὶ δειπνήσαντες ἐκείμεθα κοιμησόμενοι. ἰδίᾳ δὲ ἐμοὶ καὶ τῇ Μελίττῃ καλύβη τις ἦν ἐπὶ τοῦ σκάφους πε-

Ut enim iis, quorum cadavera humanda nusquam reperiuntur, inanes tumuli exstrui solent: sic inanes mihi nuptias esse animadverto. Atque hoc quidem pacto mulier callide iocabatur.

XV. Postridie vento secundo invitati Alexandria solvimus: Menelausque ad litus nos usque secutus, & data acceptaque salute, prosperam nobis navigationem precatus, discessit, adolescens probus sane, ac paene divinus: qui, cum lacrimarum plenus recederet, nobis omnibus pariter lacrimas excussit. Clinia, me deferere indignum ratus, Ephesum una mecum proficisci voluit, ut ibi tantisper moraretur, dum res meas in tuto esse prospiceret. Sed cum iam prospero cursu navis nostra ferretur, noxque appropinquasset, ac cibo sumto, vix cubiculum, quod utrique nostrum commune in navi adornatum fuerat, dor-

ριπεφραγμένη. βαλοῦσα οὖν με κατεφίλει καὶ ἀπῆγει τὸν γάμον· Νῦν μὲν, λέγουσα, Λευκίππης τοὺς ὅρους ἐξήλθομεν, καὶ τῶν σῶν συνθηκῶν τοὺς ὅρους ἀπειλή-
 Φαμεν· ἐντεύθεν ἡ προθεσμία. Τί δεῖ με νῦν εἰς Ἑφε-
 σον περιμένειν; ἄδελοι τῆς θαλάσσης αἱ τύχαι, ἅπι-
 στοι τῶν ἀνέμων αἱ μεταβολαί. πίστευσόν μοι, Κλει-
 τοφῶν, καίομαι. ὅφελον ἡδυνάμην δεῖξαι τὸ πῦρ. ὅφε-
 λον εἶχον τὴν αὐτὴν φύσιν τῷ κοινῷ τοῦ ἔρωτος πυρὶ,
 ἵνα σοι περιχυθεῖσα κατέφλεξα. νῦν δὲ πρὸς τοῖς ἄλ-
 λοις τοῦτο μόνον τὸ πῦρ ἰδίαν ὕλην ἔχει, καὶ ἐν ταῖς
 περὶ τοὺς ἐραστὰς συμπλοκαῖς ἀνακαίόμενον λάβρον
 τῶν συμπλεκομένων φείδεται. ὦ πρὸς μυστικῷ· πυ-
 ρὸς ἐν ἀπορρήτῳ δαδουχουμένου· πρὸς τοὺς ὅρους αὐτοῦ
 Φυγεῖν μὴ θέλοντος. μυηθῶμεν οὖν, ὦ φίλτατε, τὰ
 τῆς Ἀφροδίτης μυστήρια.

mitum intravissemus, Melite me complexa suaviari, nu-
 ptiasque reperere coepit: Nunc quidem certe, inquit,
 extra Leucippes fines egressi sumus, ac pactos iam ter-
 minos tenemus: haec praestitura dies est. Quid nunc,
 donec Ephesum pervenerimus, differre oportet? An nescis,
 dubios maris eventus, infidasque ventorum mutationes ef-
 fe? uror, mihi crede, Clitophon, uror: atque utinam ar-
 doris magnitudinem palam facere liceret: utinam ea in
 me, quae in amoris igne, vis esset, ut complexuum meo-
 rum contactu flammam in te immittere valerem. Sed meus
 hic ignis diversam quandam ab aliis vim fortitus est. Nam
 cum inter amantium complexus vehementissime alii fer-
 vere soleant, meus hic nobis mutuo in complexu iacen-
 tibus parcit. O ignem arcanum! o ignem in abdito relu-
 centem! o ignem suas ipsius leges transgredi nolentem!
 at nos, o carissime Clitophon, cur non tandem Veneris
 sacris initiamur?

ιστ'. Καὶ γὰρ εἶπον· Μὴ με βιάσῃ λῦσαι ἰ Θεσμὸν
 ὀσίας νεκρῶν. οὐπω τῆς ἀθλίας ἐκείνης τοὺς ὅρους παρ-
 ἤλθομεν, ἕως ἂν γῆς ἐπιβῶμεν ἐτέρας. οὐκ ἤκουσας ὡς
 ἐν θαλάσῃ τέθηκεν; ἔτι πλέω Λευκίππης τὸν τά-
 φον. τάχα που περὶ τὴν ναῦν αὐτῆς εἰλεῖται τὸ εἶδω-
 λον. λέγουσι δὲ τὰς ἐν ὕδατι ψυχὰς ἀνηρημένας, μη-
 δὲ εἰς ἄδου καταβαίνειν ὅλως, ἀλλ' αὐτοῦ περὶ τὸ
 ὕδωρ ἔχειν τὴν πλάνην, καὶ ἐπιστήσεται τάχα ἡμῖν
 συμπλεκόμενοις. ἐπιτήδειον δέ σοι δοκεῖ καὶ τὸ χωρίον
 εἶναι πρὸς γάμον; γάμος ἐπὶ κύματος, γάμος ὑπὸ
 θαλάσσης φερόμενος; θάλαμον ἡμῖν θέλεις γενέσθαι
 μὴ μένοντα; Σὺ μὲν, ἔφη, σοφίζῃ, φίλτατε· πᾶς
 δὲ τόπος τοῖς ἐρῶσι θάλαμος, οὐδὲν γὰρ ἄβατον τῷ

XVI. Tum ego: Ne me, inquam, mortuorum iusta in-
 tervertere adigas: neque enim miserae illius puellae fines
 praetervectos nos esse dicendum est, nisi cum alias tenue-
 rimus terras. An non eam in mari vitam reliquisse audi-
 divisti? Leucippes sepulcrum est maris amplitudo haec,
 per quam ferimur. Quid vero scis? an non fieri posse pu-
 tas, ut circum navim hanc simulacrum illius erret? Animas
 enim eorum, qui in aquis pereunt, non omnino quidem
 ad inferos descendere, sed propter aquas circumferri aiunt.
 Ac fortasse nobis hic complicatis imminabit. Ceterum ido-
 neufne tibi ad nuptias conficiendas locus hic videtur? re-
 ctene tu illas inter fluctus, marisque iactationes fieri ar-
 bitraris? an tu ab instabili nuptias nostras toro auspicari
 nos debere censes? Tum Melite: Scite mecastor, inquit,
 argutaris: verumtamen locum ego quemlibet pro thalamo
 amantibus esse arbitror. Amori enim Deo nullus prae-

1 Μὴ με βιάσῃ λῦσαι) In An-
 glicano: μὴ με βία συλῆσαι. Ita
 videtur legisse interpres, qui,
iusta intervertere mortuorum, ver-

tit. Et paulo post idem Anglica-
 nus, cum editione Palatina ha-
 bet: ὡς ἐν πελάγει τέθηκεν.

θεῶ¹. ἐν Θαλάσῃ δὲ μὴ καὶ οἰκειότερόν² ἔστιν ἔρω-
τι καὶ Ἀφροδίσεις μυστηρίοις; θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Θαλάσσης· χαρισάμεθα τῇ γαμηλίῳ θεῶ, τιμήσω-
μεν αὐτῆς γάμῳ τὴν μητέρα. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ τὰ
παρόντα γάμων εἶναι σύμβολα. ζυγὸς μὲν οὕτως ὑπὲρ
κεφαλῆς κρεμάμενος, δεσμοὶ δὲ περὶ τὴν κεραίαν τε-
ταμένοι. καλὰ γε, ὦ δέσποτα, τὰ μαντεύματα· ὑπὸ
ζυγὸν ὁ θάλαμος, καὶ κάλοι δεδεμένοι· ἀλλὰ καὶ
πηδάλιον τοῦ θαλάμου πλησίον. ἰδοὺ τοὺς γάμους
ἡμῶν ἢ τύχη κυβερνᾷ· νυμφοστολήσουσι δὲ ἡμᾶς Πο-
σειδῶν καὶ Νηρεῖδων χορός. ἐνταῦθα γὰρ καὶ αὐτὸς
Ἀμφιτρίτην γαμεῖ. λιγυρῶς δὲ συρίζει περὶ τοὺς κά-

clusus locus est. Quin etiam arcanis eius familiarissimam se-
dem esse mare accipimus. Quid quod Maris Venus est filia,
ut non ingratham nuptiarum Deae rem facturos nos exi-
stimem, si matri eius hoc honoris habuerimus, ut, quae
ad perficiendas nuptias restant, hic consummemus. Nam &
iugum, & quae circum antennam posita vincula sunt,
nuptiarum praesentiae mihi omnino signa videntur esse.
An non optimum, o here, auspiciū putandum est, sub
iugo thalamum inire, rudentibus inter se colligatis, & gu-
bernaculo prope collocato? argumento est id quidem, nu-
ptias a fortuna nostras gubernari. Ecce autem & Neptu-
nus, is Amphitriten in mari uxorem duxit, & Nereidum
chori nos comitabuntur; ipsaque ventorum, tam suaviter

1 Ἄβατον τῷ θεῷ) Ita Longus
sub init. L. III Poemen. Ἐρωτι
δὲ ἄρα πάντα βάσιμα, καὶ πῦρ,
καὶ ὕδωρ, καὶ Σχυθικὴ χίαν.

2 Ἐν Θαλάσῃ δὲ μὴ καὶ οἰκειό-
τερον) Ita omnes libri. Distinctio-
ne iuvandus atque allevandus lo-
cus, qui sic iacet: Ἐν Θαλάσῃ
δὲ μὴ καὶ οἰκειότερόν ἔστιν ἔρωτι

καὶ Ἀφροδίσεις μυστηρίοις; In
mari vero? Num locus aliquis ma-
gis idoneus amoris ac Veneris sa-
cris? SALM. Sanus etiam sensus
est, omisissis illis μὴ καὶ, quae Ba-
varicus Codex non habet. Tunc
autem signa interrogationis de-
lenda.

λους καὶ τὸ πνεῦμα. ἐμοὶ μὲν ὑμεναῖον ἄγειν δοκεῖ τὰ
 τῶν ἀνέμων αὐλήματα·¹ ὁρᾷς δὲ καὶ τὴν ὀβόνην κεκυρ-
 τωμένην, ὥσπερ ἐγκύμονα γαστέρα. δεξιόν μοι καὶ
 τοῦτο τῶν οἰωνισμάτων. ἔσθ μοι ταχὺ καὶ πατήρ. Ἰδὼν
 οὖν αὐτὴν σφόδρα ἐγκειμένην· Φιλοσοφῶμεν, εἶπον,
 ὦ γύναι, μέχρι λαβώμεθα γῆς. ὅμνυμι γάρ σοι τὴν
 θάλατταν αὐτὴν, καὶ τὴν τοῦ πλοῦ τύχην, ὡς ἐσπού-
 δακα καὶ αὐτός. ἀλλ' εἰσὶ καὶ θαλάσσης νόμοι. πολ-
 λάκις ἤκουσα παρὰ τῶν ναυτικωτέρων, καθαρὰ δεῖν
 Ἀφροdisίων εἶναι τὰ σκάφη, τάχα μὲν, ὡς ἱερὰ,
 τάχα δὲ, ἵνα μή τις ἐν τηλικούτῳ κινδύνῳ τρυφᾷ. μὴ
 ἐνυβρίσωμεν, ὦ Φιλτάτη, τῇ θαλάσσει, μηδὲ συμμί-
 ξωμεν γάμον ὁμοῦ καὶ φόβον, τηρήσωμεν ἑαυτοῖς κα-

circa rudentes obstrepentium, murmura hymenaeum can-
 nere mihi videntur. An non tu quoque velum istud, quasi
 praegnantem uterum, intumescere cernis? quod ego sane
 boni ominis loco mihi duco, hinc futurum coniectans,
 ut iamiam pater futurus sis. Itaque cum illam ad id tam
 propensam viderem, Philosophemur, inquam, o mulier,
 tantisper, dum terram attingamus. Illud autem tibi ego
 per mare ipsum, & per navigationis huius eventum iuro,
 non alio me, quam te, desiderio teneri. Sed sunt suae
 ipsius maris leges: de nautis enim per saepe audiui, naves
 a venereis congressibus puras esse oportere, sive quod
 sacrae sint, sive quod minime deceat inter ea, quae mari
 semper impendent, pericula quemquam lascivius oblectari.
 Ne igitur mari maculam hanc inuramus, neu nuptiis ter-
 rorem immisceamus, aut, quo minus harum nobis soli-
 dum gaudium sit, nosmet in causa simus. Quae cum dixi-

¹ Theocr. XXVII, 57:

Ἐλλήλαις λαλέοντι τιδὲν γάμον αἱ κυπάρισσοι.

Θάραν τὴν ἡδονήν. Ταῦτα λέγων καὶ μειλισσόμενος τοῖς Φιλήμασιν ἔπειθον, καὶ τὸ λοιπὸν οὕτως ἐκαθεύδομεν.

12'. Πέντε δὲ τῶν ἐξῆς ἡμερῶν διανύσαντες τὸν πλοῦν ἤκομεν εἰς τὴν Ἑφεσον. Οἰκία μεγάλη καὶ πρώτη τῶν ἐκεῖ θεραπεία πολλή, καὶ ἄλλη παρασκευὴ πολυτελής. κελεύει δὴ δεῖπνον ὥς ὅτι εὐπρεπέστατον εἰτοιμάζειν. Ἡμεῖς δὲ τέως, ἔφη, χωρήσωμεν εἰς τοὺς ἀγρούς. ἀπεῖχον δὲ τῆς πόλεως σταδίους τέτταρας. ἐπικαθίσαντες οὖν ὀχήματι, ἐξήλθομεν. καὶ ἐπεὶ τάχιστα παρεγενόμεθα, διεβαδίζομεν τοὺς ὀρχάτους τῶν φυτῶν, καὶ ἐξαίφνης προσπίπτει τοῖς γόνασιν ἡμῶν γυνή, σχοίνοισι παχείαις δεδεμένη, δίκελλαν κρατοῦσα, τὴν κεφαλὴν κεκαρμένη, ἐρρυπωμένη τὸ σῶμα, χιτῶνα ἀνεζωσμένη ἀβλίον πάνυ, καὶ Ἑλέσόν με, ἔφη, δέ-

fem, osculis identidem subblandiens, mulierem in meam sententiam pertraxi: atque ita, quod noctis reliquum erat, fomno dedimus.

XVII. Quinto autem, postquam discefferamus, die Ephesum navim appulimus: ubi Melites domum amplam, & earum, quae illa in urbe essent, facile primam, servorum praeterea numerum non exiguum, aliam postremo supellectilem fane quam lautissimam comperi. Mulier interea dum coenae, quam splendidissimam imperaverat, tempus adventaret, una secum me rus, ab urbe non amplius passus D distans, pergere voluit: quo simulac curru vestifumus, arborumque in quincuncem directarum ordines perambulare coepimus; e vestigio mulier quaedam, gravioribus catenis vineta, ligonem gestans, capillo detonso, corpore squalido, amictu lacero, atque discincto, ad genua nobis prostrata: Miserere, inquit, mei, o hera, mulieris

σποινα, γυνή γυναῖκα, ἐλευθέραν μὲν, ὡς ἔφην¹, δούλην δὲ νῦν, ὡς δοκεῖ τῇ τύχῃ. καὶ ἅμα ἐσιώπησεν. λέγει οὖν ἡ Μελίττη Ἀνάστηθι νῦν, ὦ γύναι· λέγε, τίς εἶ, καὶ πόθεν, καὶ τίς σοι τοῦτον περιέθηκε τὸν σίδηρον· κέκραγεν γάρ σου καὶ ἐν κακοῖσιν ἡ μορφή τὴν εὐγένειαν. Ὁ σὸς, εἶπεν, οἰκέτης, ὅτι αὐτῷ μὴ πρὸς εὐνὴν ἐδούλευον. ὄνομα Λάκαινα, τὸ γένος Θετταλή, καὶ σοὶ προσΦέρω μου ταύτην τὴν τύχην ἱκετηρίαν· ἀπόλυσόν με τῆς καθεστῶσης συμφορᾶς· παρασχῶ δέ μοι τὴν ἀσφάλειαν, ἐστ' ἂν ἀποτίσω τὰς δισχιλίας. τοσούτου γάρ με ὁ Σωσθένης ἀπὸ τῶν ληστῶν ἐωνήσατο. ποριοῦμεν δὲ εὖ ἴσθι τὴν ταχίστην· εἰ δὲ μὴ, σοὶ δουλεύομεν. ὁρᾶς δὲ πληγαῖς ὡς κατέξανέ με πολλαῖς; καὶ ἅμα διανοίξασα τὸν χιτῶνα, δείκνυσι τὰ νῶτα δια-

mulier, & liberae quidem olim, ut vere affirmare possum; servae autem nunc, sicuti fortunae visum est. Vocemque hic repressit. Tum Melite: Surge, inquit, mulier, & quae sis, & cujas, quifve has tibi catenas iniecerit, eloquere. Adspēctus enim tuus, etiam si adversa fortuna premaris, nobilitatem tuam praedicat. Tum illa: Familiae, inquit, tuae procurator, quod impuris eius cupiditatibus obtemperare nolui. Genere Theffala sum, Lacaenae mihi est nomen. Hanc ego tibi fortunam meam supplex commendo. Tu ex iis me miseriis, quibus oppressam vides, eripe, fidemque mihi tantisper habe, dum tibi drachmarum duo millia, tanti enim me a piratis Sosthenes emit, dissolvero. Quae, mihi crede, quam ocissime conficiam. Sin minus, tibi servire pergam. Ceterum quam me ille foede excruciatam habuerit, vide. Protinusque diducta veste tēr-

¹ Ἐλευθέραν μὲν, ὡς ἔφην) Interpreter legisse videtur: ἐλευθέραν μὲν τὸ πρίν. Rectius tamen

videtur, quod & Bergero in mentem venit, ὡς ἔφην, ex oppos. ὡς δοκεῖ τῇ τύχῃ.

γεγραμμένα ἔτι οἰκτρότερον. Ὡς οὖν ταῦτα ἠκούσαμεν, ἐγὼ μὲν συνεχύθην· καὶ γὰρ τι ἐδόκει Λευκίππης ἔχειν. Ἡ δὲ Μελίττη ἔφη· Θάρρει, γυναῖ· τούτων γὰρ σε λύσομεν, εἰς τε τὴν οἰκίαν προῖκα ἀποπέμψομεν. τὸν Σωσθένην καλεσάτω τις ἡμῖν. Ἡ μὲν οὖν εὐθὺς τῶν δεσμῶν ἠλευθεροῦτο· ὁ δὲ παρὴν τεταραγμένος, λέγει οὖν ἡ Μελίττη· ὦ κακὴ κεφαλὴ· τοιαῦτά ποτε καὶ τῶν ἀγρειοτάτων οἰκετῶν τεθέασαι παρ' ἡμῖν οὕτως ἠκισμένον; τίς αὕτη, λέγε μηδὲν ψευδάμενος. Οὐκ οἶδα, εἶπεν, ὦ δέσποινα, πλὴν ἔμπορός τις ὄνομα Καλλισθένης, ταύτην μοι πέπρακεν, φάσκων ἐωνῆσθαι μὲν αὐτὴν ἀπὸ ληστῶν, εἶναι καὶ ἐλευθέραν. ὄνομα δὲ αὐτὴν ὁ ἔμπορος ἐκάλει Λάκαιναν. Ἡ δὲ τὸν μὲν τῆς διοικήσεως, ἧς εἶχεν, ἀπέσπασεν¹, αὐτὴν δὲ παραδίδωσι Θεραιπαῖναις, κελεύσασα λῶσαι, καὶ

ga ostendit miserum in modum conscribillata. Quae cum audivissemus, ego quidem stupore oppressus sum. Leucippes enim similitudinem quandam habere mihi visa est. Melite vero, Bono, inquit, animo esto. Ab iis enim malis te liberabo, domumque gratis remittam. Mox Sosthenem vocari, eamque e vinculis eximi iussit. Sane autem perterritus Sosthenes adfuit statim. Cui Melite: Quando, inquit, scelestum caput, e vilioribus etiam famulis nostris aliquem tam immaniter a nobis acceptum vidisti? Sed quanam haec sit, age, fallaciis omiſſis, effare actutum. Nihil aliud hercule, inquit ille, o hera, scio, praeterquam quod mercator, Callisthenes ei nomen erat, eam mihi vendidit, a piratis emtam affirmans: esse autem liberam, Lacaeenamque appellari, aiebat. Melite hominem ab administratione, cui praeerat, abdicavit, mulierem ancillis commendavit,

¹ Ἀπίσπασεν) Sic meliores Codices. In aliis exemplaribus, & quae, ut videtur, ex prima edi-

tione descripta sunt: ἡ δὲ τὸν μὲν τῆς διοικήσεως, ἧς εἶχεν, ἀπίσπασεν. Quod & ipsum ferri potest.

ἔσθῃτα ἀμφιᾶσαι καθάραν, καὶ εἰς ἀστυ ἀγαγεῖν. διοικήσασα δέ τινα τῶν κατὰ τοὺς ἀγροὺς, ὧν ἕνεκεν παρῆν, ἐπιβᾶσα τοῦ ὀχήματος ἅμα ἐμοὶ, ἐπανήειμεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ περὶ τὸ δεῖπνον ἤμεν.

ἡ'. Ἐστιωμένῳ δέ μοι μεταξὺ σημαίνει νεύσας ὁ Σάτυρος προσανίστασθαι, καὶ ἦν τὸ πρόσωπον ἐσπουδακώς. σκηψάμενος γοῦν ἐπὶ τινι τῶν κατὰ τὴν γαστέρα ἐπέγειν, διανίσταμαι. καὶ ἐπεὶ προῆλθεν, λέγει μὲν οὐδέν, ἐπιστολὴν δὲ ὀρέγει. λαβὼν δέ, πρὶν ἀναγνῶναί με, κατεπλάγην εὐθύς· ἐγνώρισα γὰρ Λευκίππης τὰ γράμματα. ἐγγέγραπτο δὲ τάδε.

ΛΕΥΚΙΠΠΗ ΚΛΕΙΤΟΦΩΝΤΙ ΤΩ ΔΕΣΠΟΤΗ ΜΟΥ.

Οὕτω γάρ σε δεῖ καλεῖν, ἐπεὶ καὶ τῆς δεσποίνης ἀνὴρ εἶ τῆς ἐμῆς. Ὅσα μὲν διὰ σὲ πέπονθα, οἶδας.

Itamque ac munda palla indutam in urbem duci iussit. Deinceps nonnullis ad agrorum rationem pertinentibus, quorum gratia illo se contulerat, imperatis, silentio ad urbem reversi sumus, coenaturique accubuimus ibi.

XVIII. Tum Satyrus, vultu nescio quid serius admodum subindicante, clam mihi, ut exurgerem, significavit. Quamobrem purgandae alvi gratia fecedere me simulans, exivi. Tum Satyrus, qui progressus erat, nullis omnino prolatis verbis, epistolam mihi reddidit: qua resignata, protinus, antequam legere inciperem, animo consternatus sum: Leucippes enim erant manu exaratae hoc exemplo literae.

LEUCIPPE CLITOPHONTI HERO S.

Herum te a me appellari, non est sane quod admirere: qua enim alio te nomine vocem, qui herae meae maritus factus sis? Quamquam autem, quaecunque tua causa pertuli, minime igno-

ἀνάγκη δὲ νῦν ὑπομνήσαί σε. διὰ σὲ τὴν μητέρα κατέλιπον, καὶ πλάνην εἰλόμην· διὰ σὲ πέπονθα ναυαγίαν, καὶ ληστῶν ἡνεσχόμην· διὰ σὲ ἱερεῖον γέγονα, καὶ καθαρμός, καὶ τέθνηκα ἤδη δεύτερον· διὰ σὲ πέπραμαι, καὶ ἐδέθην σιδήρῳ, καὶ δίκηλλαν ἐβάστασα, καὶ ἔσκαψα γῆν, καὶ ἑμαστιγώθην· ἵνα σὺ, ὁ γέγονας, ἄλλη γυναικί, καὶ ἐγὼ τῶν ἐτέρων ἀνδρῶν γένωμαι; μὴ γένοιτο. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐπὶ τοσαύταις ἀνάγκαις διεκαρτέρησα. σὺ δὲ ἄπρατος, ἀμαστιγώτως γαμέεις. εἴ τις οὖν τῶν πεπονημένων διὰ σὲ κεῖται χάρις, δεήθητί σου τῆς γυναικὸς, ἀποπέμψαι, ὥς ἐπηγείλατο. τὰς δὲ δισχιλίας, ἃς ὁ Σωσθένης ὑπὲρ ἐμοῦ κατεβάλετο, πίστευσον ἡμῖν, καὶ ἐγγύησαι πρὸς τὴν Μελίττην, ὅτι πέμψομαι. ἐγγὺς γὰρ τὸ Βυζάντιον. εἶν δὲ καὶ ἀποτίσης, νόμιζε μισθόν μοι δεδωκέναι τῶν

ras, communefaciendum te tamen in praesentia pernecessarium duxi. Tua causa matrem reliqui, errationemque mihi elegi: tua causa naufragium feci, moxque in piratarum manus deveni: tua causa hostia & expiatio facta sum, aliamque iterum mortem oppeti: tua causa venivi, ferreisque catenis fui constricta, ligo- nem gestavi, terram effodi, vapulavi: ut tu scilicet alterius mulieris coniux, ego alterius viri uxor essem? at hoc Dii prohibeant. Ego quidem certe hasce omnes aerumnas forti animo sustinui: tu vero illaesus, verberumque immunis, novis te nuptiis oblectas. Verum si mihi ullam pro iis incommodis, quae tua causa pertuli, gratiam habendam censes, uxorem tuam obtestare, ut me, sicuti pollicita est, missam faciat, eique drachmarum duo millia, quae pro me Sosthenes exsolvit, sponde: ac, quoniam Byzantio non longe absumus, curaturam me quamprimum, in te recipe. Aut si fidem mihi non habes, omnium tua causa per- fessorum gratiam hac ipsa re a te mihi abunde relata esse ar-

ὑπέρ σου πόνων. Ἐρρώσο, καὶ ὄναιο τῶν καινῶν γάμων. ἐγὼ δὲ ἔτι σοι ταῦτα γράφω παρθένος.

ΙΘ'. Τούτοις ἐντυχὼν πάντα ἐγινόμην ὁμοῦ, ἀνεφλεγόμην, ὠχρίων, ἐθαύμαζον, ἠπίστουν, ἔχαιρον, ἠχθόμην. λέγω οὖν πρὸς τὸν Σάτυρον· Πότερον ἐξ αἵδου ἦκες Φέρων ἐπιστολήν; ἢ τι ταῦτα θέλει; Λευκίππῃ πάλιν ἀνεβίω; Μάλιστα, ἔφη· καὶ ἔστιν, ἣν εἶδες ἐν τοῖς ἀγροῖς· τότε μὲν οὖν οὐδ' ἂν ἄλλος ἰδὼν αὐτὴν γνωρίσειεν, ἔφηβον οὕτω γενομένην· τοῦτο γὰρ ἡ τῶν τριχῶν αὐτῆς κουρὰ μόνον ἐνῆλλαξεν. Εἶτα ἔστηκας, ἔφην, ἐπὶ τηλικούτοις ἀγαθοῖς, καὶ μέχρι τῶν ὠτων μόνον εὐφραίνεις, ἀλλ' οὐ δεικνύεις καὶ τοῖς ὄμμασι τὰγαθά; Μὴ σύ γε, εἶπεν ὁ Σάτυρος· ἀλλ' ἐν σοι κατάσχε' μὴ πάντας ἀπολέσεις, ἕως περὶ τούτων ἀσφαλέστερον βουλευσόμεθα. γυναῖκα ὄρας πρώτην

bitrare. Vale, harumque tibi nuptiarum felicitatem diuturnam habe. Ipsa tibi haec virgo adhuc scribo.

XIX. Haec cum legerem, varias in partes animo distrahebar: amore incendebar, expallescebam, mirabar interdum, interdum fidem literis nullam habebam: ita metu gaudioque conflictabar. Tandem Satyro inquam: Mihine hanc ab inferis epistolam reddis? aut quid sibi haec volunt? revixitne iterum Leucippe? Maxime, inquit Satyrus: atque illa est, quam in agro ruri vidisti, sed eam sola adeo capillorum commutavit abscissio, vix ut a quoquam dignosci queat. Quid tu igitur tot mihi bonorum, inquam ego, auctor meas tantum nunc aures oblectas, neque ob oculos felicitatem meam ponis? Tace sis, inquit Satyrus, remque diffimula, ne prius nos omnes perdas, quam de tota re securius aliquod a nobis consilium ineatur. Mulierem hanc vides civitatis huius primariam,

Ἐφεσίων μαινομένην ἐπὶ σοὶ ἡμᾶς δὲ ἐρήμους ἐν μέσοις ἄρκυσιν. Ἄλλ' οὐ δύναμαι, ἔφη. ἐπέρχεται γὰρ διὰ πασῶν τῶν τοῦ σώματος ὁδῶν ἡ χαρά. ἀλλ' ἰδοὺ μοι διὰ γραμμάτων ἐγκαλεῖ. Καὶ ἅμα αὖθις ἐντυγχάνων τοῖς γράμμασιν, ὡς ἐκείνην δι' αὐτῶν βλέπων καὶ ἀναγινώσκων καθ' ἐν, ἔλεγον Δίκαια ἐγκαλεῖς, Φιλτάτη. πάντα δι' ἐμὲ ἔπαθες, πολλῶν σοὶ γέγονα κακῶν αἴτιος. Ὡς δὲ εἰς τὰς μάστιγας καὶ εἰς τὰς βασάνους ἐγενόμην, ἃς ὁ Σωσθένης αὐτῇ παρετρίψατο, ἔκλαιον ὥσπερ αὐτὰς τὰς βασάνους βλέπων αὐτῆς. ὁ γὰρ λογισμὸς πέμπων τῆς ψυχῆς τὰ ὅμματα πρὸς τὴν ἐπαγγελίαν τῶν γραμμάτων, ἐδείκνυε τὰ ὁρώμενα ὡς δρώμενα. πάνυ δὲ ἡρυθρίων ἐφ' οἷς μοι τὸν γάμον ὠνειδίζειν, ὥσπερ ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχὸς κατεिल्υμένος· οὕτως ἡσχυνόμην καὶ τὰ γράμματα.

tuique amore insanientem : nos autem media intra retia omni ope destitutos versari. Nequeo, inquam ego : totum enim per venas voluptas in corpus diffunditur. Quid, quod etiam mecum per literas expostulat ? Lectaque iterum epistola, hunc fere in modum absenti illi, quasi adesset, singulatim respondi : Iusta loqueris, iucundissima Leucippe : verum tu quidem causa mea, quae scribis, omnia pertulisti : vere ipse tibi malorum omnium auctor fui. Cumque ad eam literarum partem venissem, quae contumelias & verbera a Sosthene inflata continebat, ita collacrimavi, ut si eis interfuissem. Cogitatio enim mentis aciem ad ea, quae literis significantur, convertens, quae leguntur, animo repraesentat, non aliter, quam si res oculis essent subiectae. Illa vero, quibus mihi nuptias obiciebat, rubore me perfuderunt ita, ut si manifesto in adulterio deprehensus fuisssem : adeo me literarum etiam ipsarum verecundia commoverat.

κ'. Οἶμοι, πῶς ἀπολογήσομαι, Σάτυρε; ἔφην· ἐαλώκαμεν· Λευκίππη κατέγνωκεν ἡμῶν· τάχα δὲ καὶ μεμισήμεθα. ἀλλὰ πῶς ἐσώθη, Φράσον σύ· καί τινος σῶμα ἐβάψαμεν; Αὐτὴ σοι κατὰ καιρὸν Φράσει. τὸ δὲ νῦν, ὁ Σάτυρος ἔφη, ἀντιγράψαί σε δεῖ, καὶ ἰλάσασθαι τὴν κόρην. καὶ γὰρ αὐτῇ διωμοσάμην, ὡς ἄκων αὐτὴν ἔγHEMA. Εἶπας γὰρ, ἔφην, ὅτι καὶ ἔγHEMA; ἀπολώλεκάς με· τῆς εὐθειας·¹ ὅλη γὰρ ἡ πόλις οὐκ οἶδε τὸν γάμον. ἀλλ' οὐκ ἔγHEMA, μὰ τὸν Ἡρακλέα, Σάτυρε, καὶ τὴν παροῦσαν τύχην. Παί-

XX. Ac tum ad Satyrum conversus: Hei mihi, qua excusatione, inquam, Satyre, utar? Manifesto nunc quidem certe tenemur. Leucippe nos cognovit: atque utinam ne odio etiam persequi coeperit. Sed iam quomodo incolumis evaserit, aut cuius esset cadaver illud, quod a nobis sepultura affectum fuit, pervelim scire. Tum Satyrus: Puella rem tibi omnem, inquit, per ocium explicabit. Nunc te rescribere, illamque placare opus est. Ego enim hanc te, contra, quam tibi in animo erat, duxisse iureiurando affirmavi. Etiamne igitur, inquam, me illam duxisse narraſti? Tu quidem perdidisti me. O stultitiam! nuptiarum enim civitas universa adhuc ignara est. Quin immo Deum Herculem, meamque praesentem fortunam testor; nullas mihi dum factas esse nuptias. Tum Satyrus: Ludis

¹ Ἀπολώλεκάς με· τῆς εὐθειας) Haec verba, una cum antecedentibus· ὅτι καὶ ἔγHEMA, & subsequentibus ὅλη γὰρ, in editione prima desiderantur. Habuit tamen vetus interpretes Latinus. Aliter tamen mihi quidem videtur legisse, nimirum ἀπολώλεκάς με τῆς εὐθειας. Vertit enim: recta (εὐθειας) tu quidem perdidisti me. Sed τῆς εὐθειας est exclamatio elliptica, optime decens animum Cli-

tophontis perturbatum, omiſſa particula exclamandi ὦ vel οἶμοι, & ἴνεια vel χρῆμα, unde pendeat genitivus. Sic apud Aristophanem Eccles. v. 782: Τῆς μωρίας, quatenus haec est stultitia! Interpretandus igitur hic Tatii locus: Tu quidem perdidisti me. Hem sapientiam! ironice; vel o stultitiam! Εὐθεια enim utrumque notat.

ξεις, ὦ γαθή· συγκαθεύδεις. Οἶδα μὲν, ἄπιστα λέγων, ἀλλ' οὐπω πέπρακται. καθαρὸς εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν Μελίττης Κλειτοφῶν. Ἀλλὰ τί γράφω, λέγε' σφόδρα γάρ με ἐξέπληξε τὸ συμβᾶν, ὥστε ἀπόρως ἔχω. Οὐκ εἰμί σου σοφώτερος, Σάτυρος εἶπεν. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς σοι ὁ ἔρως ὑπαγορεύσει. μόνον διὰ ταχέων. Ἀρχομαι δὴ γράφειν.

Χαῖρέ μοι, ὦ δέσποινα Λευκίππη. Δυστυχῶ μὲν, ἐν οἷς εὐτυχῶ, ὅτι σὲ παρὼν παροῦσαν ὡς ἀποδημῶσαν ὁρῶ διὰ γραμμάτων. εἰ μὲν οὖν τὴν ἀλήθειαν περιμένεις, μηδὲν προκαταγινώσκουσά μου, μαθήσῃ τὴν σὴν με παρθενίαν μεμιμημένον, εἴ τις ἐστὶ καὶ ἐν τοῖς ἀνδράσι παρθενία· εἰ δέ με χωρὶς ἀπολογίας ἤδη μεμίσηκας, ὅμνυμί σοι τοὺς σώσαντάς σε θεοὺς, ὡς ἐν

me, inquit, bone vir, quasi simul cum ea cubare te manifestum non fit. Atqui fide maiora, inquam, loqui me intelligo: sed haec tamen ex sententia sua mei nondum Melite potira est. Verum, quid scripturus sim, doce. Hic enim eventus me vehementer commovit, atque adeo, ut, quid agam, prorsus ignorem. Ego te, inquit Satyrus, non sum sapientior. Tu modo initium scribendi fac: amor cetera dictabit. Id autem ut quam primum fiat, etiam atque etiam cura. Tum ego literas conscripsi hoc exemplo.

CLITOPHON LEUCIPPÆ S.

Hera mea, Leucippe, salve. Me quidem una eadem res beatum ac miserum effecit: praesens enim praesentem te, sed tamen ex literis quasi absentem cerno. Ceterum si rebus iis omisissis, omnium veritatem inspicere volueris, nullo interim de me facto praeciudicio, virginitatem profecto meam, si qua virorum est virginitas, exemplum tuae secutam esse intelliges. Sin autem indidita me causa odisse iam coepis; polliceor, ita me Dii tui ser-

βραχεῖ σοι τὸ ἔργον ἀπολογήσομαι. Ἐρῶσό, μοι Φιλτάτῃ, καὶ ἵλεως γένοιο.

κα'. Δίδωμι δὴ τῷ Σατύρῳ τὴν ἐπιστολὴν, καὶ δέομαι τὰ εἰκότα εἰπεῖν περὶ ἐμοῦ πρὸς αὐτήν. ἐγὼ δὲ αὖθις ἐπὶ τὸ συμπόσιον ἀπῆειν, ἡδονῆς ἅμα καὶ λύπης γεγεμισμένος. ἦθδεν γὰρ τὴν Μελίττην ὡς οὐκ ἀνήσουςάν με τῆς νυκτὸς τὸ μὴ συγγενέσθαι τοὺς γάμους ἡμῖν. ἐμοὶ δὲ ἀδύνατον ἦν Λευκίππην ἀπολαβόντι γυναικα ἐτέραν καὶν ἰδεῖν. τὸ μὲν οὖν πρόσωπον ἐβιαζόμεν, μηδὲν ἄλλοιον παρέχειν ἢ πρὶν ἢν· οὐ πάντῃ δὲ κρατεῖν ἡδυνάμην. ὡς δὲ ἐνικώμην, σκήπτομαι Φρίκην μοι ὑποδραμεῖν. ἡ δὲ συνῆκε μὲν ὅτι κατὰ τῆς ὑποσχέσεως προσιμιάζομαι· ἐλέγχειν δὲ οὐκ ἡδύνατο τὸ προσιμιον. ἐγὼ μὲν δὴ ἄδειπνος ἀνίσταμαι κοιμησόμενος. ἡ δὲ κατὰ πόδας, ὡς εἶχεν, ἐφ' ἡμιτελεῖ τῷ δείπνῳ

vatores ament, futurum, ut iamiam me nulla in culpa esse, haud dubie cognoscas. Vale, teque mihi ut propitiam esse intelligam, cura.

XXI. Conscriptas literas Satyro perferendas trado: atque ut ne quidquam contra, ac deceat, de me loquatur, obtestor. Voluptatis deinde ac moeroris plenus coenatum revertor. Veniebat enim mihi in mentem, non permissuram Meliten, ut ea nocte abirem, propterea quod nuptiae inter nos haud dum perfectae fuerant. Neque tum fieri poterat, ut ipse, Leucippe adinventā, mulierem aliam vel intuerer. Quamobrem vultum ita componere conatus sum, ut ne animo commutato esse iudicaretur. Verum cum id a me frustra tentaretur, ingressus, frigore cohorrere me simulavi. Melite tamen si intelligeret, a me causam quaeri, quamobrem promissa non facerem; convincere me tamen palam nequibat. Incoenatus itaque, ut cubitum irem, surrexi: mulierque iisdem vestigiis, media in coena mensa

Achill. Tat.

P

συνανίσταται. ὥς δὲ εἰς τὸν θάλαμον παρήλθομεν, ἐγὼ μὲν ἔτι μᾶλλον ὑπέτεινον τῆς νόσου τὴν ὑπὸ κρυσίνῃ ἢ δὲ ἐλιπάρει, καὶ ἔλεγεν· Τί ταῦτα ποιεῖς; μέχρι τίνος με ἀπολλύεις; ἰδοὺ καὶ τὴν θάλατταν διεπλεύσαμεν· ἰδοὺ καὶ Ἑφεσος ἡ προθεσμία τῶν γάμων ποῖαν ἔτι περιμένομεν; μέχρι τίνος ὡς ἐν ἱερῷ συγκαθεύδομεν; ποταμὸν παρατίθης πολὺν, καὶ κωλύεις πίνειν. τοσοῦτον χρόνον ὕδωρ ἔχουσα διεψῶ, ἐν αὐτῇ καθεύδουσα τῇ πηγῇ. τοιαύτην ἔχω τὴν εὐνὴν, οἴαν ὁ Τάνταλος τὴν τροφὴν. Τοιαῦτα ἔλεγεν καὶ ἔκλαιεν, ἐπιθεῖσά μου τοῖς στερνοῖς τὴν κεφαλὴν, οὕτως ἐλεεινῶς, ὥστε συμπαθεῖν μέ τι τὴν ψυχὴν. οὐκ εἶχον δὲ ὅς τις γένωμαι. καὶ γὰρ ἐδόκει δίκαια ἐγκαλεῖν. λέγω οὖν πρὸς αὐτὴν· Ὀμνυμί σοι, Φιλτάτῃ, τοὺς πατέρας θεοὺς, ἧ μὲν σφόδρα καὶ αὐτὸς ἐπείγομαί σου τὴν

relicta, me consecuta est. Simulac vero cubiculum ingressi essemus, morbum etiam invaluisse prae me ferebam. Illa me obrestans: Quam, inquit, ob causam id agis? quem spernendi finem facturus es? Nos quidem certe maritimis e fluctibus evasimus, atque Ephesum, qui nuptiis constitutus est locus, pervenimus. Ecquem adhuc diem expectamus? Quamdiu eorum, qui aliquo in sacrario cubant, morem imitabimur? Largam tu quidem aquae mihi copiam offers, verum hauriendam vetas. Tantone tempore aquam habens, & propter ipsum fontem dormiens, sitim explere non possim? Nae ego Tantali mensae haud dissimilem torum sortita sum. Quae cum dixisset, flens meum in pectus miserandum in modum caput demisit, atque adeo, ut ipse quoque vehementer conturbatus, quid facerem, nescirem, quoniam iuste conqueri mihi videbatur. Attamen ita respondi: Patrios equidem Deos testor, o carissima Melite, me id enixe agere, tuae ut morem

σπουδὴν ἀμείψασθαι. ἀλλ' οὐκ οἶδα, ἔφην, τί πέπονθα. νόσος γάρ μοι ἐξαίφνης ἐνέπεσεν. οἶσθα δ' ὅτι ὑγείας χωρὶς οὐδέν ἐστιν Ἀφροδίτη. Καὶ ἅμα λέγων ἀπέψων αὐτῆς τὰ δάκρυα, καὶ ὄρκοις ἐτέροις ἐπιστοῦμην, ὥς οὐκ εἰς μακρὰν, ὣν θέλει, τεύζεται. τότε μὲν οὖν καὶ μάλα μόλις ἠνέσχετο.

κβ'. Τῇ δ' ὑστεραία καλέσασα τὰς θεραπαινίδας, αἷς τὴν ἐπιμέλειαν τῆς Λευκίππης ἐνεχείρισεν, ἐπρωῶτα μὲν τὸ πρῶτον, εἰ δεξιῶς αὐτῇ κέχρηται. Φασκουσῶν δὲ μηδὲν τῶν δεόντων παραλιπεῖν αὐτῇ, ἄγειν ἐκέλευσε τὴν ἄνθρωπον πρὸς αὐτήν. ὥς δὲ ἦλθεν· Τὰ μὲν ἐμὰ ὅπως ἔσχεν, ἔφη, πρὸς σὲ Φιλανθρωπίας, περισσὸν εἰδυῖή σοι λέγειν, δίκαια τυγχάνειν¹.

geram voluntati: sed quid me male habeat, nescio. Repente enim in morbum incidi. Scis autem tu, incommoda valetudine operam Veneri frustra dari. Atque inter loquendum manantes lacrimis oculos eius deterfi, gravissimumque iusiurandum iuravi, non multo post, quae voluisset, me facturum esse. Hoc pacto incensum mulieris animum, quamquam non sine multo labore, placavi.

XXII. Postera die Melite, arcessitis iis, quibus Leucippen commendaverat, ancillis, eiusne opera recte uterentur, interrogavit: a quibus cum responsum accepisset, ab ea nihil eorum, quae oporteret, praetermissum fuisse, illam ad se duci iussit. Quae posteaquam adfuit: Quanta erga te, inquit, humanitate usā sim, tibi commemorare, scienti praefertim, supervacaneum puto. Tantum a te

¹ Περισσὸν εἰδυῖή σοι λέγειν, δίκαια τυγχάνειν) Haec verba, δίκαια τυγχάνειν, sensum turbant ac syntaxin. Nec habent, quo referantur, nec scio, quid velint. Sine his mens auctoris integra est. Sed nec Graeca satis sunt,

Δικαίων τυγχάνειν is dicitur, qui ius suum obtinet. At ne hoc quidem hic locum haberet. Quod amplius est, interpretes ea non agnoscit. In Anglicano notata sunt linea subiecta; quo indicio, abesse debere, aut in alijs Co-

ἀλλ' ἐν οἷς ἂν δύνῃ, τὴν ἴσῃν ἀπότισαί μοι χάριν. ἀκούω
 τὰς Θετταλὰς ὑμᾶς, ὧν ἂν ἐρασθῆτε, μαγεύειν οὕ-
 τως, ὥστε μὴ πρὸς ἑτέραν ἔτι τὸν ἄνθρωπον ἀποκλίνειν
 γυναῖκα, πρὸς γε τὴν μαγεύουσαν οὕτως ἔχειν, ὡς
 πάντα νομίζειν ἐκείνην αὐτῷ. ἐμοὶ τοῦτο, ὦ Φιλτάτη,
 Φλεγομένη παράσχε Φάρμακον. τὸν νεανίσκον οἶδας,
 τὸν ἅμα μοι χθὲς βαδίζοντα; Τὸν ἄνδρα, ἔφη, λέ-
 γεις τὸν σόν; ὑπολαβοῦσα πάνυ κακοήθως ἡ Λευκίπ-
 πη. τοῦτο γὰρ ἀκήκοα παρὰ τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν.
 Ποῖον ἄνδρα; Μελίττη εἶπεν· οὐδὲν κοινόν ἐστίν ἢ τοῖς
 λίθοις. ἀλλ' ἐμὲ παρευδοκιμεῖ τις νεκρά. οὔτε γὰρ
 ἐσθίων, οὔτε κοιμώμενος ἐπιλαθέσθαι δύναται τοῦ
 Λευκίππης ὀνόματος. οὕτω γὰρ αὐτὴν καλεῖ. ἐγὼ δέ,

peto, ut iis in rebus, quas in tuā potestate fitas esse non ignoro, parem mihi gratiam referas. Audio, Theffalas vestras, quos ament, ita cantionibus veneficiisque percellere, ut ad aliam mulierem nullo animum pacto adiicere queant: quin immo sui desiderio ita inflammare, ut illas omnia sibi esse arbitrentur. Hac in re mihi, amore flagranti, a te, siquidem Theffala es, opem ferri velim. Nostine adolescentem, quem heri mecum gradientem vidisti? Maritum ais tuum? inquit tum callida Leucippe. Sic enim de familiari quodam didici. Quem maritum? inquit Melite: mihi quidem certe nihil amplius cum illo rei est, quam cum lapide aliquo: sed mihi Leucippe quaedam mortua praeponitur; hoc enim nomine illam vocat, cuius neque edens, neque bibens, neque vero etiam dormiens oblivisci potest: sed neque huius unquam fecit, quod ego

dicibus deesse, significavit, qui eam lineam duxit, ut in aliis solitus. Me auctore igitur delenda. *Salmasi*, Ed. pr. *si ὄψη. Boden.*

Forte hic sensus: *iusta tamen, quae tu a me consequaris; suppleto se post τυγχάνειν.*

Φίλη, μηνῶν τεσσάρων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δι' αὐτὸν διέ-
τριψα, δεομένη, λιπαροῦσα. τί γὰρ οὐ λέγουσα; τί
δὲ οὐ ποιοῦσα τῶν ἀρέσαι δυναμένων; ὁ δὲ σίδηρός τις,
ἢ ξύλον, ἢ τι τῶν ἀναισθήτων ἦν ἄρα πρὸς τὰς δεήσεις
τὰς ἐμὰς, μόλις δὲ τῷ χρόνῳ πείβεται, ἐπείσθη δὲ
μέχρι τῶν ὀμμάτων. ὀμνυμι δὴ σοι τὴν Ἀφροδίτην αὐ-
τὴν, ὡς ἤδη πέμπτην ἡμέραν αὐτῷ συγκαθεύδουσα,
οὕτως ἀνέστην ὡς ἀπὸ εὐνούχου. ἔοικα δὲ εἰκόνας ἑρᾶν·
μέχρι γὰρ τῶν ὀμμάτων ἔχω τὸν ἐρωμένον. δεομαι δὲ
σου γυναικὸς γυνὴ τὴν αὐτὴν δεήσιν, ἣν καὶ σύ μοι
χθὲς ἐδεήθης.¹ δός μοί τι ἐπὶ τοῦτον τὸν ὑπερήφανον.
σώσεις γὰρ μου τὴν ψυχὴν διαρρέυσασαν ἤδη. Ὡς οὖν
ἤκουσεν ἡ Λευκίππη, ἡσθῆναι μὲν ἐδόκει τῷ μηδὲν πρὸς
τὴν ἀνθρωπὸν μοι πεπράχθαι· Φήσασα δὲ ἀνερυνήσειν,
εἰ συγχωρήσειεν αὐτῇ, βοτάνας, γενομένη κατὰ τοὺς

Alexandriae illius causa mentes IV morata sum, rogans,
obtestans, pollicens, nihil praeterea rerum, quibus allici
posset, praetermittens; sed tanquam ferrum, stipesve, aut
huiusmodi quiddam aliud sensu carens, preces meas non
curat; vixque tempori patet, id unum prope concedens,
ut videndo tantum se fruar. Testor autem Venerem ipsam,
noctes me quinque cum eo cubuisse, surrexisseque non
aliter, quam si cum eunucho aliquo iacuisssem: ut sta-
tuam diligere me videar, cui non, nisi oculis, amato frui
datum sit. Itaque, quod tu heri mecum egisti, te mulie-
rem mulier rogo, ut aliquid mihi contra superbum istum
auxilii feras: quo iam paene fugientem mihi animum red-
das. His cognitis, Leucippe incredibilem voluptatem ce-
pit, quod Meliten a me spe sua frustratam cognovisset;
herbasque se conquisturam, dum modo quaerendi sibi

¹ Σύ μοι χθὲς ἐδεήθης) Locum opinor: ἦν καὶ σύ μου χθὲς
depravatus. Editio prima: σοὶ ἐδεήθης.
μοι (sic) χθὲς ἐδεήθης. Legen-

ἀγροῦς, ἀπιοῦσα ὥχετο. ἀρνούμενη γὰρ οὐκ ὤτετο πί-
στιν ἔξειν. ὅθεν οἶμαι καὶ ἐπηγγείλατο. Ἡ μὲν δὴ
Μελίττη ῥάων ἐγεγόνει, μόνον ἐλπίσασα. τὰ γὰρ
ἡδέα τῶν πραγμάτων, καὶ μὴ πῶ παρῇ, τέρπει
ταῖς ἐλπίσιν.

κγ'. Ἐγὼ δὲ τούτων ἐπιστάμενος οὐδέν, ἡθύμουν
μὲν, σκοπῶν, πῶς ἂν διακρουσαίμην καὶ τὴν ἐπιοῦ-
σαν νύκτα τὴν γυναῖκα, καὶ πῶς ἂν συντυχεῖν Λευ-
κίππῃ δυναίμην. Ἐδόκει μοι δὲ ¹ καὶ κείνῃ τὴν ἴσῃν
σπουδὴν ποιῆσθαι τοῦ ἀπελθεῖν δι' αὐτὴν εἰς τοὺς
ἀγροῦς, καὶ περὶ τὴν ἐσπέραν αὖθις ἔκειν. Ἐμελλεν
τῇ Λευκίππῃ παρέχειν ὄχημα, καὶ ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τὸν
τόπον ἤμεν ² ἄρτι δὲ κατακλιθέντων ἡμῶν θόρυβος

potestas fieret, inquires, rus profecta est. Negare autem
noluisse crediderim, quod fidem sibi a Melite habitum non
iri existimaret. Hac spe sibi ostentata, Melite animi cu-
ram remisit. lucundarum enim rerum expectatio, nedum
praesentia, voluptatem affert.

XXIII. At vero ego horum omnium ignarus animi pen-
debam: cogitabamque, qua ratione futura etiam nocte
Meliten frustrari, ac Leucippen convenire possem: nec
enim mihi aliam ob causam elaborare videbatur, ut rus
se conferret, vesperique reverteretur. Interea dum in Leu-
cippes abitum currus adornaretur, vixque coenaturi ipsi
accubuissimus, tumultus ingens concursusque repentinus

¹ Ἐδόκει μοι δι' &c.) Locus ve-
ratissimus, in quo expediendo
frustra laboravit Salmasius legen-
do: ἰδόκει μὲν καὶ κείνῃ — αὖ-
θις ἔκειν ἤμελλεν, καὶ ἡ Μελίττῃ
Λευκίππῃ παρέχειν ὄχημα. Aliam
rationem iniit Abresch. Lectt.
Aristaen. p. 253, scribendo: ἰδό-
κει μοι καὶ κείνῃ (Leucippe) —
αὖθις ἔκειν ἤμελλεν, καὶ αὐτῇ Με-
λίττῃ παρέχειν ὄχημα. Sensus vi-

detur esse hic: *Et ipsa (Leucip-
pe) id sedulo agere videbatur, ut,
itinere confecto, vesperi revertere-
tur, nimirum ut mecum colloqui
posset. Reliqua ἤμελλεν — ὄχημα
nexu omni destituta sunt.*

² Ἐπὶ τὸν τόπον ἤμεν) Ἐπὶ τὸν
πότον ἤμεν e coniectura dedit Sal-
masius, ut πότος omnino convi-
vium, prandium denotet.

πολὺς κατὰ τὸν ἀνδρῶνα ἀκούεται καὶ συνδρομῇ, καὶ εἰστρέχει τις τῶν θεραπόντων, ἀσθμαίνων ἅμα καὶ λέγων· Θέρσανδρος ζῇ καὶ πάρεστιν. Ἦν δὲ Θέρσανδρος οὗτος ὁ τῆς Μελίττης ἀνὴρ, ὃν ἐνόμιζεν τεθνηκέναι κατὰ θάλασσαν. τῶν γὰρ συνόντων αὐτῷ τινες οἰκετῶν, ὡς περιετράπη τὸ σκάφος σωθέντες καὶ νομίσαντες ἀπολωλέναι, τοῦτο ἀπαγγείλαντες ἔτυχον. ἅμα οὖν ὁ οἰκέτης εἶπεν, καὶ ὁ Θέρσανδρος κατὰ ποδῶν εἰστρέχει. πάντα γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ πυθόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν, ἔσπευσε φθάσας καταλαβεῖν με. ἡ μὲν δὲ Μελίττη ἀνέθορεν ὑπ' ἐκπλήξεως τοῦ παραλόγου, καὶ περιβάλλειν ἐπεχειρεῖ τὸν ἄνδρα. ὁ δὲ τὴν μὲν ὡς εἶχεν ὥθει μάλα ἐρρωμένως· ἐμὲ δὲ ἰδὼν καὶ εἰπὼν· Ὁ μοῖχος οὗτος; ἐμπηδαί, καὶ ραπίζει με κατὰ κόρρης πληγὴν θυμοῦ γέμουσαν. ἐλκύσας δὲ τῶν τριχῶν, ἀράσσει πρὸς τοῦδαφος, καὶ προσπίπτων κατακόπτει·

iuxta aedium partem illam, in qua viri degebant, exauditus est: e vestigioque servorum unus, prae cursus festinatione spiritum aegre ducens, introivit, Therfandrumque vivere atque adesse nuntiavit. Erat is Melites coniux, quem naufragio periisse putabant. Atque haec a nonnullis illius domesticis, qui cum eo navigaverant, fracta navi semotis, eumque diem obiisse arbitrantibus, fama dimanaverat. Vix autem servus ea locutus fuerat, cum Therfander illum subsecutus, coenaculum subito intravit: accelerabat enim, ut me, de quo sub ipsum statim adventum suum omnia cognoverat, deprehenderet. Melite, quamquam repentino casu turbata est, maritum tamen amplecti voluit; sed eam ille magna vi repulit, in meque oculos convertens: Hiccine, inquit, adulter est? Protinusque facto in me impetu, iracundia exardens, plagam maxillae intulit: mox, capillis abreptum atque ad terram

με πληγαῖς. ἐγὼ δὲ ὥσπερ ἐν μυστηρίῳ μηδὲν, μήθ' ὅς τις ὁ ἄνθρωπος ἦν, μήθ' οὐ χάριν ἔτυπτεν, ὑποπτεύσας δὴ τι κακὸν εἶναι, ἐδεδοίκειν ἀμύνασθαι, καὶ τοὶ δυνάμενος. ἐπεὶ δὲ ἔκαμεν, ὁ μὲν τύπτων, ἐγὼ δὲ Φιλοσοφῶν, λέγω πρὸς αὐτὸν ἀναστάς· Τίς εἶ ποτε, ὦ ἄνθρωπε; καὶ τί με οὕτως ἠκίσω; Ὁ δὲ ἔτι μᾶλλον ὀργισθεὶς ὅτι καὶ Φωνὴν ἀφῆκα, ῥαπίζει πάλιν, καὶ καλεῖ δεσμὰ καὶ πέδας. δεσμεύουσιν οὖν με καὶ ἄγουσιν εἰς τι δωμάτιον.

κθ'. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράττετο, λανθάνει μου διαρρηεῖσα ἡ τῆς Λευκίππης ἐπιστολή· ἔτυχον γὰρ αὐτὴν εἶσω τοῦ χιτωνίσκου προσδεδεμένην ἐκ τῶν τῆς ὀβόνης θυσάνων ἔχων. καὶ ἡ Μελίττη ἀναιρεῖται λαβοῦσα· ἐδεδόει γὰρ μή τινα τῶν πρὸς με αὐτῆς γραμμάτων ἦν. ὡς δὲ ἀνέγνω καθ' ἑαυτὴν γενομένη, καὶ τὸ τῆς Λευ-

proiectum totum verberibus confecit. Ego, quasi seclusis sacris interesssem, non modo quis esset, aut quamobrem me caederet, non rogavi, sed ne verbum quidem proferre ausus sum. Verum id, quod res erat, mecum reputans, etsi maxime contra niti poteram, tamen id facere veritus fui. Tandem cum ille verberando, ego ratiocinando fessi essemus, surgens, Quis tu, inquam, es? cur me tam contumeliose caedis? At ille, propterea quod vocem misissem, iratior multo factus, manus iterum mihi iniecit, vinculaque & compedes poposcit: quibus constrictum me in cubiculum quoddam coniecit.

XXIV. Interea factum est, ut Leucippes epistola, quam forte tunicae adalligatam habebam cirris interulae, imprudenti mihi exciderit, eamque Melite clam suscepit, verita, ne qua ex suis esset ad me literis: sed non multo post, cum sola esset, tota de re, Leucippes nomine in-

κίπτης εὔρεν ὄνομα, βάλλεται ¹ μὲν τὴν καρδίαν, εὐ-
 θέως γνωρίσασα τὸν ὄνομα· οὐ μὲν αὐτὴν ἐνόμιζεν εἶ-
 ναι, τῷ πολλάκις αὐτὴν ἀκούσαι τετελευτηκέναι. ὥς
 δὲ προϊῦσα, καὶ τοῖς λοιποῖς τῶν γεγραμμένων ἐνέτυ-
 χεν, πᾶσαν μαθοῦσα τὴν ἀλήθειαν, ἐμεμέριστο πολ-
 λοῖς ἅμα τὴν ψυχὴν, αἰδοῖ, καὶ ὀργῇ, καὶ ἔρωτι, καὶ
 ζηλοτυπία. ἡσχύνετο τὸν ἄνδρα, ὠργίζετο τοῖς γράμ-
 μασιν. ὁ ἔρως ἐμάραινε τὴν ὀργὴν, ἐξῆπτε τὸν ἔρωτα ἢ
 ζηλοτυπία, καὶ τέλος ἐκράτησεν ὁ ἔρως.

κέ'. Ἦν δὲ πρὸς ἐσπέραν, καὶ ἔτυχεν ὁ Θέρσαν-
 δρος ἐκ τῆς πρώτης ὀργῆς πρὸς ἐταῖρόν τινα τῶν ἐγχω-
 ρίων ἐκθορῶν. ἡ δὲ διαλεχθεῖσα τῷ τὴν Φυλακὴν τὴν
 ἐμὴν πεπιστευμένῳ, εἰσέρχεται πρὸς με λαβοῦσα τοὺς
 ἄλλους θεράποντας, δύο τοῦ δωματίου προκαθίσασα,
 καὶ καταλαμβάνει χαμαὶ καταβεβλημένον. Παρα-

vento, certior facta, prorsus exanimata est: non tamen
 eam esse credidit, quam ruri compereramus; propterea
 quod sublatam e vivis fuisse non semel audiverat. Tan-
 dem vero tota epistola perlecta, veritateque iam clarius
 cognita, cum verecundia atque obtrectatione oppressa,
 varias in partes distrahi coepit. Nam & maritum vereba-
 tur, & literis non poterat non irasci: sed irae alioqui op-
 ponebatur amor, qui, obtrectatione auxilium sibi affe-
 rente, victor tandem evasit.

XXV. Quamobrem cum advesperasset, ac primo illo
 ab impetu ad familiarem quendam suum Thersander se
 contulisset; Melite hominem, cui mei custodia credita fue-
 rat, allocuta, ad me, clam aliis servis, e quorum nu-
 mero duos ante cubiculi fores collocaverat, ingressa est:
 quem humi proiec-tum cum offendisset, propius accedens,

¹ Βάλλεται) Forte: πάλλε- quantatur hac de re; e. g. Aesch.
 ται, quod poetis inprimis fre- Suppl. 792.

στᾶσα οὖν, πάντα ἤθελεν εἰπεῖν· ὁμοῦ τὸ σχῆμα τοῦ προσώπου τοσαῦτα εἶχεν, ὅσα εἰπεῖν ἤθελεν. Ὡς δυστυχῆς ἐγὼ, καὶ ἐπὶ τῷ ἑμαυτῆς κακῷ τεθεαμένη σε τὸ μὲν πρῶτον, ἀτέλεστα ἔρασθῆῖσα καὶ μετὰ πάσης ἀνοίας, ἣ καὶ μισουμένη τὸν μισοῦντα Φιλῶ, καὶ ὀδυνημένη τὸν ὀδυνῶντα ἐλεῶ, καὶ οὐδὲ ὕβρις τὸν ἔρωτα παύει. ὦ ζεύγος κατ' ἐμοῦ γοήτων, ἀνδρὸς καὶ γυναικός. ὁ μὲν τοσοῦτόν μου χρόνον κατεγέλα· ἡ δὲ ἀπῆλθεν κομιούσά μοι Φίλτρον. ἐγὼ δὲ ἡ κακοδαίμων, ἠγγόουν αἰτούσα παρὰ τῶν ἐχθίστων κατ' ἑμαυτῆς φάρμακον. Καὶ ἅμα τὴν ἐπιστολὴν τῆς Λευκίππης μοι προσέρριψεν. Ἰδὼν οὖν καὶ γνωρίσας, ἔφριξα, καὶ ἔβλεπον εἰς γῆν ὡς ἐληλεγμένος. Ἡ δὲ ἐτραγῶδει πάλιν· Οἴμοι δειλαία τῶν κακῶν. καὶ γὰρ τὸν ἄνδρα ἀπώλεσα διὰ σε. οὔτε γὰρ ἂν ἔχοιμί σε τοῦ λοιποῦ

eodem omnia momento proferre volebat, ipso nihilominus vultu, quaecunque dictura erat, prae se ferente. Igitur: O me, inquit, infelicem, meamque in perniciem te primum conspiciatam, quae, quod assequi non possim, tantopere appetam! o penitus dementem, quae mei contemptorem amore prosequar! quae doloribus excruciatam excrucianti misericordiam tribuam: neque ipsa contumelia amorem debilitat! o viri & mulieris par adversus me conspirans: quorum alter ludibrio me iamdiu habet, altera herbas conquisitum abiit! mene igitur ab infensissimis hostibus opem quaerere, hactenus non intellexisse? Haec locuta Melite, Leucippes literas in me proiecit. Quibus agnitis, cohorrui statim, vultumque, tanquam magni alicuius flagitii reus, deieci. Illa vero amplius etiam flere ac conqueri perrexit: Heu me tot malis afflictam! Tua ego causa maritum amisi, nec tamen te frui posthac mihi licebit:

χρόνου, καὶν μέχρι τῶν ὀμμάτων τῶν κενῶν, ἐπεὶ μὴ
 δεδύνημαι τούτων πλέον. οἶδα ὅτι ὁ ἀνὴρ με μισεῖ, καὶ
 μοιχείαν κατέγνωκεν ἐπὶ σοι, μοιχείαν ἄκαρπον, μοι-
 χείαν ἀναφροδίτον, ἧς μόνον τὴν λοιδορίαν κεκέρδακα.
 αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι γυναῖκες, μισθὸν τῆς αἰσχύνης
 ἔχουσι τὴν τῆς ἐπιθυμίας ἡδονήν· ἐγὼ δὲ ἡ δυστυχῆς,
 τὴν μὲν αἰσχύνην ἐκαρπώσαμην, τὸ δὲ τῆς ἡδονῆς οὐ-
 δαμοῦ. ἄπιστε καὶ βάρβαρε· ἐτόλμησας οὕτως ἐρῶσαν
 γυναῖκα κατατῆξαι, καὶ ταῦτα ἔρωτος καὶ σὺ δούλος
 ὢν; οὐκ ἐφοβήθης αὐτοῦ τὰ μηνίματα; οὐκ ἠδέσθης
 αὐτοῦ τὸ πῦρ; οὐκ ἐτίμησας αὐτοῦ τὰ μυστήρια; οὐ
 κατέκλασέν σε ταῦτα τὰ ὄμματα δακρύοντα; ὦ καὶ
 ληστῶν ἀγριώτερε. δάκρυα γὰρ καὶ ληστῆς αἰσχύνε-
 ται. οὐδέν σε ἠρέθισεν εἰς ἀφροδίτην καὶν μίαν, οὐ δέη-

quin immo adspēctū etiam tuo, quo uno tantum a te di-
 gnata sum, brevi mihi carendum esse intelligo. Atque ad
 haec mala illud etiam accedit. Tua enim causa me con-
 iux odio prosequitur, atque adulterii ream facit, & eius
 quidem, ex quo fructus ac voluptatis nihil, infamiae au-
 tem plurimum, ad me redundavit. Sane aliae mulieres ex
 turpitudine voluptatem consequuntur: at miserae mihi so-
 la sine voluptate turpitudine parata est. O infidum, o bar-
 barum, o piratis immaniolem Clitophontem! Tene, mu-
 lierem tam impotenti tui amore deflagrantem, tam mise-
 rum in modum excruciarī, aequo animo ferre posse, cum
 amorī tu quoque deservias? neque te divinam Cupidinis
 iram timere? non facies eius, non arcana vereri? non la-
 crimis, quas oculi isti ubertim profunderunt, commoveri?
 O piratis immaniolem! lacrimas enim vel ipse praedo ve-
 reretur. Quid, quod animum tuum non modo non pelle-
 xerunt preces meae, ut semel saltem mihi morem gere-
 res; sed ne ullum quidem idonei temporis opportunitas,

σις, οὐ χρόνος, οὐχ ἡ τῶν σωμάτων συμπλοκή· ἀλλὰ, τὸ πάντων ὑβριστικώτατον, προσαπτόμενος, καταφιλῶν, οὕτως ἀνέστης ὡς ἄλλη γυνή. τίς αὕτη τῶν γάμων ἡ σκιά; οὐ μὲν δὴ γεγηρακυῖα συνεκάβευδες, οὐδὲ ἀποστρεφόμενη σου τὰς περιπλοκάς, ἀλλὰ καὶ νέα καὶ Φιλούση, εἶποι δ' ἂν ἄλλος ὅτι καὶ καλῇ. εὐνοῦχε, καὶ ἀνδρόγυνε, καὶ κάλλεος καλοῦ βάσκανε. ἐπαρῶμαί σοι δικαιωτάτην ἀράν, οὕτως σε ἀμύναιτο ὁ ἔρως εἰς τὰς σάς. Ταῦτα ἔλεγεν, καὶ ἅμα ἔκλαιεν.

κστ'. Ὡς δὲ ἐσιώπων ἐγὼ κάτω νενευκῶς, μικρὸν διαλιπούσα, λέγει μεταβαλοῦσα· Ἄ μὲν εἶπον, ὦ Φίλτατε, θυμὸς ἔλεγεν καὶ λύπη· ἀ δὲ νῦν μέλλω λέγειν, ἔρως λέγει. καὶ ὀργίζωμαι, καίνομαι· καὶ

aut mutuus complexus, aut aliud quidpiam apud te pondus habuerunt. Quin immo, quod omnium contumeliosissimum est, e complexu meo, ex ipsis dissuaviationibus aequae discedis atque alia mulier. Et quid hoc est, nisi nuptiarum umbra? Tu quidem certe non cum effoeta aliqua, tuosve amplexus averfante cubuisti; sed & cum adolescente & cum amante, addiderit vero aliquis etiam, & cum formosa. Eunuche, evirate, pulchritudinis perditior, nunc ego immortales Deos precor, tuis ut desideriiis contraria omnia evenire velint: quo in te, quae in me moliris, cuncta experire. Haec non sine lacrimis locuta Melite, parumper conticuit.

XXVI. Deinde ut me tacentem, atque oculos humi defigentem animadvertit, animo penitus commutato, rursum: Quae haecenus locuta sum, inquit, suavissime adolescens, ira & moeror suggessit: nunc ad dicendum me amor impellit. Qui vero potui non irasci, & convicia in te ingerere, cum tota arderem, intimaque corporis partes miserrimum in modum ignis popularetur? Ah saltem

ὕβριζωμαι, Φιλῶ. πείσαι, καὶ νῦν ἐλέησον· οὐκ ἔτι
 δέομαι πολλῶν ἡμερῶν καὶ γάμου μακροῦ, ὃν ἡ δυσ-
 τυχῆς ὀνειροπόλουν. ἐπὶ σοὶ ἀρκεῖ μοι καὶ μία συμ-
 πλοκή. μικροῦ δέομαι Φαρμάκου πρὸς τηλικαύτην νό-
 σον. σβέσον μοι ὀλίγον τοῦ πυρός. εἰ δέ τι σοὶ προπε-
 τῶς ἐθραυσνάμην, σύγγνωθι, Φίλτατε· ἔρωσ ἀτυχῶν
 καὶ μαίνεται. ἀσχημονοῦσα, οἶδα, ἀλλ' οὐκ αἰσχύ-
 νομαι τὰ τοῦ ἔρωτος ἐξαγορεύουσα μυστήρια. πρὸς ἄν-
 δρα λαλῶ μεμνημένον. οἶδας τί πάσχω. τοῖς δὲ ἄλ-
 λοις ἀνθρώποις ἀθέατα τὰ βέλη τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἄν
 τις ἐπιδείξαι δύνατο τὰ τοξεύματα, μόνοι δὲ οἶδασιν
 οἱ ἐρῶντες τὰ τῶν ὁμοίων τραύματα. ἔτι μόνον ἔχω
 ταύτην τὴν ἡμέραν· τὴν ὑπόσχεσιν ἀπαιτῶ. ἅμα μνή-
 σθητι τῆς Ἰσίδος, αἰδέσθητι τοὺς ὅρκους τοὺς ἐκεῖ. εἰ
 μὲν γὰρ καὶ συνοικεῖν ἤθελες, ὥσπερ ἐπηγγείλω, οὐκ

nunc mihi morem gere. Non ego dies multos, aut nu-
 ptias diuturnas peto, quarum spe miseram me hactenus
 produxisti. Unicus mihi satis erit congressus, vel tantula
 ope mihi ad tanti morbi vim depellendam opus est. Age-
 dum, ignem hunc mihi aliquantum restingue: ac, si quid
 in te asperius antea locuta sum, ignosce, obsecro, gratif-
 fime adolescens. Non enim potest, qui infeliciter amat;
 non insanire. Nec vero me fugit, quam turpem causam
 agam: verumtamen amoris arcana palam facere haud qua-
 quam pudet. Hominem, Amoris sacris initiatum, quoque
 pacto affecta sim intelligentem, alloqui me scio. Aliis Dei
 huius tela ignota sunt. Solis enim amantibus, praeterea
 nullis, amantium vulnera innotescunt. Haec mihi adhuc
 superest dies, qua ut promissa facias, obtestor. Isis tibi
 veniat in mentem; neque, quod in illius templo iurasti,
 floccifeceris. Quod si, ut inter nos iureiurando firmatum
 est, promissis stare voluisses, non equidem Therсандρος

ἂν ἐφρόντισα Θερσάνδρων μυρίων. ἐπεὶ δὲ Λευκίππην
 εὐρόντι σοι γάμος ἀδύνατος ἄλλης γυναικός· ἐκούσά
 σοι καὶ γὰρ τοῦτο παραχωρῶ. οἶδα νικωμένην οὐκ αἰτῶ
 πλέον ἢ δύναμαι τυχεῖν. κατ' ἐμοῦ γὰρ πάντα καινά·
 ἀναβιοῦσι καὶ νεκροί. ὦ θάλασσα, πλέουσας μὲν με
 διέσωσας, σώσασα δὲ μᾶλλον ἀπολώλεκας, δύο ἀπο-
 στείλασα κατ' ἐμοῦ νεκρούς. οὐκ ἤρκει γὰρ Λευκίπ-
 πη μόνη ζήσασα, ἵνα μηκέτι λυπῇται Κλειτοφῶν. νῦν
 δὲ καὶ ὁ ἄγριος Θέρσανδρος ἡμῖν παρέστιν. τετύπτη-
 σαι βλεπούσης μου, καὶ βοηθεῖν ἢ δυστυχῆς οὐκ ἡδυ-
 νάμην. ἐπὶ τοῦτο τὸ πρόσωπον πληγαὶ κατηνέχθησαν.
 ὦ θεοί, δοκῶ, τυφλὸς Θέρσανδρος ἦν. ἀλλὰ δέομαι,
 Κλειτοφῶν δέσποτα· δεσπότης γὰρ εἴ ψυχῆς τῆς
 ἐμῆς· ἀπόδος σεαυτὸν τήμερον πρῶτα καὶ ὕστατα.
 ἐμοὶ δὲ ἡμέραι τὸ βραχὺ τοῦτα πολλάι. οὕτω μηκέτι

mille curaverim. Ceterum quoniam, Leucippe inventa,
 nullo fieri pacto potest, aliam ut ducas, per me quidem
 fac, ut lubet. Mihi enim cedendum esse intelligo: iamque
 amplius nihil, nisi quod me consequi posse arbitror, pe-
 to: quandoquidem mihi omnia bellum indicunt, ac mor-
 tui etiam ipsi ab inferis excitantur. O mare, tu certe na-
 viganterem servasti, verum servando maiores in aerumnas
 coniecisti, duobus mortuis meam in perniciem advectis,
 quasi non una Leucippe fatis esset. Sed vivat sane illa, ne
 Clitophon in moerore iaceat. Illud vero quis ferat, ferum
 Therсандrum nunc rediisse? me vidente hominem percus-
 sisse, miseramque opis nihil ferre potuisse? Adhuc qui-
 dem, Dii boni, facies tota livoribus foedata conspicitur.
 Caecus tum, puto, Therсандer fuit. Sed te, o here Cli-
 tophon, tu enim animae imperium meae solus obtines, id
 unum rogo, hodie saltem ut mihi te primum & ultimum
 concedas. Parva haec mora multorum apud me dierum lo-

Λευκίππην ἀπολέσης, οὕτω μηκέτι μήτε ψευδῶς ἀπο-
 θάνοι. μὴ ἀτιμάσης τὸν ἔρωτα τὸν ἐμὸν, δι' ὃν τὰ
 μέγιστα εὐτυχεῖς. οὗτός σοι Λευκίππην ἀποδέδωκεν.
 εἰ γάρ σου μὴ ἡράσθην ἐγώ, εἰ γάρ σε μὴ ἐνταῦθα
 ἤγαγον, ἦν ἂν ἔτι σοι Λευκίππη νεκρά. εἰσὶν, ὦ Κλει-
 τοφῶν, καὶ τύχης δωρεαί. ἤδη τις θησαυρῷ περιτυ-
 χῶν, τὸν τόπον τῆς εὐρήσεως ὡς ἐτίμησεν, βωμὸν ἤγει-
 ρεν, θυσίαν προσήνεγκεν, ἔστεφάνωσε τὴν γῆν· σὺ δὲ
 παρ' ἐμοὶ θησαυρὸν ἔρωτος εὐρῶν, ἀτιμάξεις τὰ εὐερ-
 γετήματα. νόμιζε σοι τὸν ἔρωτα δι' ἐμοῦ λέγειν· ἐμοὶ
 χάρισαι τοῦτο, Κλειτοφῶν, τῷ μυσταγωγῷ. μὴ
 ἀμύητον τὴν Μελίττην ἀπέλθης καταλιπὼν καὶ τὸ
 ταύτης ἐμὸν ἐστὶ πῦρ. ἀκουσον δὲ, ὡς καὶ τ' ἄλλα
 μοι μέλει περὶ σου. λυθήσῃ μὲν γὰρ ἄρτι τῶν δεσμῶν,
 καὶν Θερσάνδρῳ μὴ δοκῇ καταγωγῆς δὲ τεύξῃ τσού-

co erit. Sic neque tu Leucippen amiseris: neque illa vel
 falsam mortem obierit. Ne meum amorem neglexeris: cu-
 ius causa cum alia commoda plurima, tum Leucippen
 ipsam, es consecutus. Nisi enim ego te amassem, hucque
 perduxissem, mortuam utique Leucippen adhuc arbitrare-
 ris. Fortunae vero etiam benignitati aliquid est, quod ac-
 ceptum ferri deceat. Cum thesaurum, nescio quis, inve-
 nisset, locum, in quo invenit, in honore habuit, aram
 consecravit, libamina obtulit, telluremque coronavit. Tu
 vero amatorio thesauro apud me reperto, non modo gra-
 tiam non refers, verum etiam beneficii auctorem sper-
 nis. Haec autem mea causa tecum Amorem loqui existi-
 ma. Id mihi tuae militiae antesignano concede, Clitophon,
 ut ne hinc Melite intacta discedat. Meus ignis est, qui
 eam urit. Itaque Deo pare, Clitophon, si quidem cetera
 tua mihi curae esse cupis. A vinculis, medius fidius, ta-
 metsi Therсандρο id minime videatur, te nunc solvam:

των ἡμερῶν, ὅσων ἔαν θέλῃς, πρὸς ἐμὸν σύντρονον.
 ἔωθεν δὲ καὶ Λευκίππην παρέσσεσθαι προσδόκα. δια-
 νυκτερεύσειν γὰρ ἔλεγεν εἰς τὸν ἀγρὸν, βοτανῶν ἐνε-
 κεν χάριν, ὥς ἐν ὅψει τῆς σελήνης αὐτὰς ἀναλάβοι.
 οὕτως γὰρ μου κατεγέλα. ἤτησα γὰρ Φάρμακον παρ'
 αὐτῆς ὡς Θετταλῆς κατὰ σου. τί γὰρ ἡδυνάμην ἔτι
 ποιεῖν ἀποτυγχάνουσα, ἢ βοτάνας ζητεῖν καὶ Φάρμα-
 κα; αὕτη γὰρ τῶν ἐν ἔρωτι δυστυχούντων καταφυγή.
 ὁ Θέρσανδρος δὲ, ὡς καὶ περὶ τοῦτον θάρρησῃς, ἐξε-
 πήδησεν πρὸς ἐταῖρον αὐτοῦ, ἐξανιστάμενος ἐμοὶ τῆς
 οἰκίας ὑπὸ ὀργῆς· δοκεῖ δὲ μοί γε θεός τις αὐτὸν ἐν-
 τεῦθεν ἐξεληλακέναι, ἵνα σου τὰ τελευταῖα ταῦτα δυ-
 ηθῶ τυχεῖν. ἀλλὰ μοι σαυτὸν ἀπόδος.

κζ'. Ταῦτα φιλοσοφήσασα· διδάσκει γὰρ ὁ ἔρως
 καὶ λόγους· ἔλue τὰ δεσμὰ, καὶ τὰς χεῖρας κατεφί-

cubiculumque, in quo tamdiu cum eo, qui mecum una
 lac hausit, degas, quamdiu voles, tibi adornatum dabo.
 Leucippen vero cras prima luce tibi adfuturam exspecta.
 Ruri enim pernoctare velle dixit, ut herbas ad Lunae
 adspectum colligeret. Ita de me ludi facti sunt. Ab ea enim
 tanquam Thessala opem contra te imploravi. Nam spe
 frustrata quid facere amplius potui, quam ad herbas &
 medicamenta, quae miserorum amantium solatia sunt, con-
 fugere? Nunc, ut istum etiam timorem deponas, Therfan-
 der iratus domo ad familiarem quendam suum se contulit,
 ut Deus aliquis hinc illum eiecisse mihi videatur, quo
 postrema haec a te libere consequi possim. Agedum, tan-
 dem igitur tui mihi copiam fac.

XXVII. Haec Melite cum differuisset, Amor enim elo-
 qui etiam docet, vincula solvit: manusque meas exoscu-

λει, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τῇ καρδίᾳ προσέφερε, καὶ εἶπεν· Ὁρᾷς, πῶς πηδᾷ, καὶ πάλλει πυκνὸν παλμὸν ἀγωνίας γέμοντα καὶ ἐλπίδος. γένοιτο δὲ καὶ ἡδονῆς· καὶ ἔοικεν ἱκετεύειν σε τῷ πηδήματι. Ὡς οὖν με ἔλυσε, καὶ περιέβαλεν κλαίουσα, ἔπαθόν τι ἀνδρώπινον, καὶ ἀληθῶς ἐφοβήθη τὸν Ἑρώτα, μή μοι γένηται μήνιμα ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἄλλως ὅτι Λευκίππην ἀπειλήφειν, καὶ ὅτι μετὰ ταῦτα τῆς Μελίττης ἀπαλλάττεσθαι ἔμελλον, καὶ ὅτι οὐδὲ γάμος ἔτι τὸ πραττόμενον ἦν, ἀλλὰ φάρμακον ὥσπερ ψυχῆς νοσέουσας. περιβαλούσης οὖν ἡνειχόμεν, καὶ περιπλεκομένης πρὸς τὰς περιπλοκάς οὐκ ἀντέλεγον, καὶ ἐγένετο ὅσα ὁ ἔρως ἤθελεν, οὔτε στρωμνῆς ἡμῶν δεηθέντων, οὔτε ἄλλου τινὸς τῶν εἰς παρασκευὴν ἀφροδισίων. αὐτοσυργὸς γὰρ ὁ ἔρως, καὶ αὐτοσχέδιος σοφιστῆς, καὶ

lata, oculis primum suis, deinde cordi admovit, ac: Videtne, inquit, ut salit, ac semet vibrans assidue palpitare, metus & spei simul, utinam vero etiam voluptatis, plenum, ut trepidatione huiusmodi orare te videatur? Posteaquam vinculis solutus sum, mulierque flens me complexa est, humani quiddam perpeffus sum: atque, ut ingenue fatear, ne mihi Amor irasceret, extimui: praesertim quod, recuperata Leucippe, Meliten paulo post dimissurus essem, &, quae factae fuerant, nuptiae non essent, sed tantum aegrotantis animi quasi medicina quaedam. Amplexantem igitur deosculantemque pari amplexu deosculatoneque accepi: atque haud ita multo post desiderii eius expectationem omnem explevi, nobis neque stratum, neque alium ullum ad venerem apparatus, requirentibus. Amor enim sui ipsius artifex est, & quae opus sunt ex tempore afferens, ad sua ipsius arcana quemvis accom-

Achill. Tat.

Q

πάντα τόπον αὐτῷ τιθέμενος μυστήριον. τὸ δ' ἀπερίεργον. εἰς ἀφροδίτην ἥδιον μᾶλλον τοῦ πολυπράγμονος. αὐτοφυῆ γὰρ ἔχει τὴν ἡδονήν.

modat locum. Illud porro certissimum est, imparatam venerem parata longe suaviorem esse, utpote quae germanam secum ferat voluptatem.

ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ.

ΕΠΕΙ οὖν τὴν Μελίττην ἰασάμην, λέγω πρὸς αὐτήν· Ἀλλ' ὅπως μοι τῆς Φυγῆς παράσχοις τὴν Ἀσφάλειαν, καὶ ἄλλα ὡς ὑπέσχου περὶ Λευκίππης; Μὴ Φροντίσης, εἶπεν, τοῦγε κατ' ἐκείνην μέρους, ἀλλ' ἤδη νόμιζε Λευκίππην ἔχειν. σὺ δὲ ἔνδυθι τὴν ἐσθῆτα τὴν ἐμὴν, καὶ κλέπτε τὸ πρόσωπον πέπλω. ἡγήσεται δέ σοι τῆς ἐπὶ Θύρας Μελανθῷ ὁδοῦ, περιμένει δέ σε καὶ νεανίσκος ἐπ' αὐτὰς τὰς Θύρας, ᾧ προστεταγμένον ἐστὶν ἐξ ἐμοῦ, κομίσαι σε εἰς τὴν οἰκίαν, οὗ καὶ Κλεινίαν καὶ Σάτυρον εὐρήσεις, καὶ Λευκίππη σοι παρέσται. Ταῦθ' ἅμα λέγουσα, ἐσκεύασέν με ὡς ἑαυτήν· καὶ καταφιλοῦσα· Ὡς εὐμορφότερος, ἔφη, παρὰ πολὺ γέγονας τῇ στολῇ; τοιούτον Ἀχιλλέα ποτὲ εἶθεασάμην ἐν γραφῇ. ἀλλὰ μοι, φίλτατε, σῶζοιο, καὶ

LIBER SEXTUS.

POSTEA QUAM Melites aegrimoniam sublevavi: Quonam modo, inquam, tutam mihi ad abeundum viam, & cetera, quae de Leucippe pollicita es, praebebis? Tum illa: Ne vereare, inquit, quod quidem ad Leucippen attinet, sed eam te iam recepisse puta. Ornatum hunc meum indue, faciemque velo obvolve. Melantho ad ostium, qua in viam patet egressus, te comitabitur. Illic adolescens tibi praesto erit, qui, sicut ei praescripsi, ad Cliniam te Satyrumque perducatur. Leucippe autem non multo post tibi aderit: Quae cum dixisset, eo me, quo se ipsam consueverat, modo adornavit, diffuavianisque: Quanto, inquit, formosior es in stola? Talem ego quidem in pictura olim Achillem vidi. Ceterum, anime mi, Clitophon, ut

τὴν ἐσθῆτα ταύτην Φύλαττε μνήμην· ἐμοὶ δὲ τὴν σὴν κατάλιπε, ὥς ἂν ἔχοιμι ἐνδυομένη σοι περικεχῦσθαι. Δίδωσι δέ μοι καὶ χρυσοὺς ἑκατόν. καὶ καλεῖ τὴν Μελανθῶ. Θεράπαινα δὲ ἦν αὐτῇ τῶν πιστῶν, καὶ ἐφῆδρευν ταῖς θύραις. ὥς δὲ εἰσῆλθεν, λέγει περὶ ἐμοῦ τὰ συγκείμενα· καὶ κελεύει πάλιν ἀναστρέφειν πρὸς αὐτήν, ἐπεὶδ' ἂν ἔξω γένωμαι θυρῶν.

β'. Ἐγὼ μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον ὑπεκδύομαι. καὶ ὁ Φύλαξ τοῦ οἰκήματος ἀνεχώρησε, νομίσας τὴν δέσποιναν εἶναι, νευσάσης αὐτῷ τῆς Μελανθοῦς· καὶ διὰ τῶν ἐρήμων τῆς οἰκίας, ἐπὶ τινὰ θύραν οὐκ ἐν ὁδῷ κειμένην ἔρχομαι· καὶ με ὁ πρὸς τῆς Μελίττης ταύτῃ προστεταγμένος ἀπολαμβάνει· ἀπελεύθερος δὲ αὐτὸς τῶν συμπεπλευκῶν ἦν ἡμῖν, καὶ ἄλλως ἐμοὶ κεχαρισμένος. Ὡς δὲ ἀνέστρεψεν ἡ Μελανθῶ, καταλαμβάνει τὸν Φρουρὸν, ἅρτι ἐπικλείεσθαι τὸ οἶκημα, καὶ ἀνοίγειν ἐκέλευεν αὐτῆς. ὥς δὲ ἤνοιξεν, καὶ παρελθοῦ-

valeas, etiam atque etiam cura: & pallam hanc apud te mei monumentum serva, tuo vicissim mihi pallio relicto, quo induta tuis quasi amplexibus detineri videar. Tum mihi aureos nummos centum dedit: arcessitaque Melanthonē, erat haec ancillarum omnium fidissima, cui uni ianuarum custodia credebatur, quid me fieri velit, docet: deinceps ad se reverti iubet.

II. Ego simulatque, muliebri ornatu amictus, cubiculo exivi, custosque heram me esse ratus, id ei annuente Melanthonē, secessit, per remotiorem domus partem iter faciens, ad portam quandam desuefactam perveni: ubi me destinatus a Melite adolescens libertinus ex iis, qui nobiscum navigaverant, mihi alioqui etiam gratus, accepit. Postea vero quam reversa Melantho cubiculum, quod vixdum clausum fuerat, aperiri iussit, meumque abirum

σα ἐμήνυσεν τῇ Μελίττῃ τὴν ἔξοδον τὴν ἐμήν, καλεῖ
τὸν Φύλακα. καί κεῖνος ὡς τὸ εἶκος θέαμα ἰδὼν παρα-
δοξότατον, τῆς κατὰ τὴν ἑλαφον ἀντὶ παρθένου ἰ παρ-
οιμίας, ἐξεπλάγη καὶ ἔστη σιωπῇ. λέγει οὖν πρὸς
αὐτόν· Οὐκ ἀπιστοῦσά σοι μὴ οὐκ ἐβελήσης ἀφείναι
Κλειτοφῶντα, ταύτης ἐδεήθη τῆς κλοπῆς, ἀλλ' ἵνα
σοι πρὸς Θέρσανδρον ἢ τῆς αἰτίας ἀπόλυσις ᾗ, ὡς οὐ
συνεγνωκότι. χρυσοὶ δέ σοι οὗτοι δῶρον δέκα, δῶρον
μὲν, ἀν' ἐνταῦθα μείνης, παρὰ Κλειτοφῶντος. εἰ δὲ
νομίσῃς Φυγεῖν, βέλτιον ἐφόδιον. Καὶ ὁ Πασίων τοῦ-
το γὰρ ἦν ὄνομα τῷ Φύλακι· Πάνυ, ἔφη, δέσποινα,
τὸ σοὶ δοκοῦν, καί μοι δοκεῖ καλῶς ἔχειν. Ἐδοξεν οὖν
τῇ Μελίττῃ τὸ ἵν' ἀναχωρεῖν· ὅταν δὲ ἐν καλῷ θῇ
τὰ πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ γένηται τὰ τῆς ὀργῆς ἐν γα-
λήνῃ, τότε μετιέναι. Καὶ ὁ μὲν οὕτως ἔπραξεν.

herae nuntiavit, illa custode ad se vocato, qui, sicuti cre-
dibile est, re maxime praeter opinionem perspecta, iuxta
adagium, *pro virgine cerva*, stupore oppressus obmutue-
rat: Mihi quidem, inquit, dubium non erat, ne non Cli-
tophontem dimitteres. Sed eo artificium istud excogitavi,
quo esset tibi apud Therсандrum excusationi locus, ut-
pote qui non cognoveris. Aureos autem nummos de-
cem tibi Clitophon, si hic exspectaveris, muneri mittet:
quamquam, si de fuga cogites, viaticum habebis maioris
pretii. Tum vero Pasion, id erat custodi nomen, Atqui,
o hera, inquit, nihil mihi magis probabitur, quam quod
tu suaseris. Itaque mulieri placuit, ut aliquo profugeret;
nec ante reverteretur, quam turba illa & mariti ira se-
data esset. Atque ita quidem ille abiit.

1. Ἐλαφον ἀντὶ παρθένου) Pro-
verbium. *pro virgine cerva* poni-
tur de eo, qui vel magna spe ex-
cidens exiguum quid refert; vel,
ubi quis criminis purus, reus ta-

men accusatus, liberatur, aucto-
re sceleris deprehenso; vel cum
aliud pro alio fraudulenter sub-
stituitur. Vid. Hadr. lun. Adag.
Cent. VI, n. 2.

γ'. Ἐμοὶ δὲ ἡ συνήθης τύχη πάλιν ἐπιτίθεται, καὶ συντίθεται κατ' ἐμοῦ δράμα καινόν. ἐπάγει γάρ μοι τὸν Θέρσανδρον εὐθὺς παρελθόντα. μεταπεισθεὶς γὰρ ὑπὸ τοῦ Φίλου πρὸς ὃν ὤχετο μὴ ἀπόκοιτος γενέσθαι, δειπνήσας πάλιν ἀνέστρεφεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν. ἦν δὲ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερομηνία, καὶ μεθύοντων πάντα μεστά ὥστε καὶ δι' ὅλης νυκτὸς τὴν ἀγορὰν ἅπασαν κατεΐχε πλῆθος ἀνθρώπων. καὶ γὰρ μὲν ἐδόκουν τοῦτο μόνον εἶναι δεινόν· ἐληλύθει δὲ καὶ ἄλλο τεχθέν μοι χαλεπώτερον. ὁ γὰρ Σωσθένης ὁ τὴν Λευκίππην ὠνησάμενος, ὃν ἡ Μελίττη τῆς τῶν ἀγρῶν ἐκέλευσεν ἀποστῆναι διοικήσεως, μαθὼν παρῆναι τὸν δεσπότην, τοὺς τε ἀγροὺς οὐκέτι ἀΦῆκεν, τὴν δὲ Μελίττην ἤθελεν ἀμύνασθαι. καὶ πρῶτον μὲν Φθάσας, καταμηνύει μοι πρὸς τὸν Θέρσανδρον· ὁ γὰρ διαβαλὼν αὐτὸς ἦν ἔπειτα καὶ περὶ Λευκίππης λέγει πάνυ τι πιθανῶς πλα-

III. Mihi vero iterum iniqua fortuna insidiata est, novumque periculum creavit. Therсандrum enim, qui ab amico, ad quem diverterat, ne procul ab uxore cubaret suafus, a coena domum revertebatur, abeunti mihi obviam misit. Celebrabantur forte fortuna Dianae festi dies, & ebriorum plena erant omnia, integramque noctem mortalium ingens multitudo forum totum percurfabat: quod unum ego rationibus meis maxime obstare arbitrabar, nesciens aliud mihi longe gravius infortunium imminere. Nam Sosthenes, qui Leucippen emerat, ab agrorum administratione abstinere iussus, herum adesse intelligens, non modo ab ea non abstinuit, verum etiam de Melite vindictam sumere cupiens, me primum Therсандρο prodidit, utpote qui delator esset: deinde alia complura de Leucippe apposite admodum ementitus est. Eius enim potius-

σάμενος. ἐπεὶ γὰρ αὐτὸς αὐτῆς ἀπεγνώκει τυχεῖν, μαστροπεύει πρὸς τὸν δεσπότην, ὡς ἂν αὐτὸν τῆς Μελίττης ἀπαγάγοι Κόρην ὠνησάμην; ᾧ δέσποτα, καλὴν, ἀλλὰ χρῆμά τι κάλλους ἄπιστον. οὕτως αὐτὴν πιστεύσειας ἀκούων, ὡς ἰδών. ταύτην ἐφύλαττόν σοι. καὶ γὰρ ἀκηκόειν ζῶντά σε. καὶ ἐπίστευον, ὅπερ ἤθελον. ἀλλ' οὐκ ἐξέφαινον, ἵνα τὴν δέσποιναν ἐπ' αὐτοφώρῳ καταλάβοις, μή σου καταγελαῖ μοιχὸς ἄτιμος καὶ ξένος. ἀφήρηται δὲ ταύτην χθὲς ἡ δέσποινα, καὶ ἔμελλεν ἀποπέμψειν ἡ τύχη δὲ ἐτήρησέν σοι, ὥστε τοσοῦτον κάλλος λαβεῖν. ἔστι δὲ νῦν ἐν τοῖς ἀγροῖς, οὐκ οἶδ', ὅπως πρὸς αὐτῆς ἀπεσταλμένη. πρὶν οὖν αὖθις ἐπανελθεῖν, εἰ θέλεις, κατακλείσας φυλάξω, ὡς ὑπὸ σοὶ γένοιτο.

δ'. Ἐπήνεσεν ὁ Θέρσανδρος, καὶ ἐκέλευσεν τοῦτο

dae simulatque spem sibi ereptam vidit, hero lenonis operam praestare aggressus est, ut eum a Melite abalienaret. Itaque, Puellam, o here, inquit, emi forma bona sic, ut cogitatione comprehendi nequeat: de qua narranti mihi aequae ac cernenti tibi credas velim. Hanc ego tibi asservabam, quem vivere audivissem: id quod, tametsi credere me iuvabat, cuiquam tamen palam facere nolui, eo videlicet consilio, ut herae turpitudinem manifesto cognosceres, ac ut ne tibi peregrinus impudensque adulter illuderet. Heri autem solum eam Melite a me vindicavit, ac missam facere cogitat. Sed tantam pulchritudinem tibi fortuna servat, quo ea solus potiare: illa enim ruri etiam nunc degit, nec, quamobrem eo missa sit, satis intelligo. Igitur si tu ita censes, illam prius, quam ad heram revertatur, alicubi clausam tibi dabo.

IV. Quod cum probasset, fierique iussisset Therfander,

Q 4

ποιεῖν. ἔρχεται δὲ σπουδῇ μάλα ὁ Σωσθένης εἰς τοὺς ἀγρούς, καὶ τὴν καλύβην ἑωρακὺς, ἔνθα ἡ Λευκίππη διανυκτερεύειν ἔμελλεν, δύο τῶν ἐργάτων παραλαβὼν, τοὺς μὲν κελεύει τὰς θεραπευίδας, αἱ περ ἦσαν ἅμα τῇ Λευκίππῃ παροῦσαι, περιελεῖν δόλω, καὶ καλεσαμένους ὅτι πορρωτάτω διατρίβειν ἔχοντας ἐφ' ὁμιλίᾳ· δύο δὲ ἄλλους διάγων, ὡς εἶδεν τὴν Λευκίππην μόνην, εἰσπηδήσας, καὶ τὸ στόμα ἐπισχὼν ἀρπάζει, καὶ κατὰ θάτερα τῆς τῶν θεραπευίδων ἐκτροπῆς χωρεῖ, Φέρων εἰς τι δωμάτιον ἀπόρρητον· καὶ καταθέμενος λέγει πρὸς αὐτήν· Ἦκω σοι Φέρων σωρὸν ἀγαθῶν, ἀλλ' ὅπως εὐτυχῶσα μὴ ἐπιλήσῃ μου. μὴ γὰρ Φοβήσῃς ταύτην τὴν ἀρπαγὴν, μηδὲ ἐπὶ κακῷ τῷ σῷ γεγονέναι δόξης. αὕτη γὰρ τὸν δεσπότην τὸν ἐμὸν ἐραστήν σοι προξενεῖ. Ἡ μὲν δὲ τῷ παραλόγῳ τῆς συμφορᾶς ἐκπλαγεῖσα, ἐσιώπησεν. ὁ δὲ ἐπὶ τὸν Θέρσανδρον ἔρχεται, καὶ λέγει τὰ πεπραγμένα. ἔτυχεν δὲ ὁ Θέρ-

Sosthenes quamprimum rus abiit : visoque tugurio, in quo puella erat pernoctatura, duobus arcessitis operariis, ancillas, quae cum illa erant, circumvenire, & quam longissime, quasi colloqui cuperent, demorari iubet. Ipse aliis duobus secum ductis, statim ut solam conspicatus est, imperu facto, manibusque ori eius admotis, mediam comprehendit: seorsumque ab ancillis asportans occultam quandam in domum conclusit, Magnum ad te, inquit, bonorum cumulum affero. Te autem illud spectare par est, ut ne, posteaquam fueris affecuta, mei obliviscaris. Nec vero raptum hunc extimescas, neve in perniciem tuam factum putes: quoniam quidem hic tui amantem herum meum tecum familiaritate coniunget. Leucippe, insperata calamitate hac perculsa, obmutuit. Sosthenes Therсандrum, qui tum forte domum revertebatur, conveniens,

σανδρος ἐπανιών εἰς τὴν οἰκίαν. τοῦ δὲ Σωσθένης αὐτῷ μνηύσαντος τὰ περὶ τῆς Λευκίππης, καὶ κατατραγωδοῦντος αὐτῆς τὸ κάλλος, μεστὸς γενόμενος ἐκ τῶν εἰρημένων, ὥσεί κάλλους Φαντάσματος, Φύσει παννυχίδος οὔσης ¹, καὶ ὄντων μεταξὺ τῶν τεττάρων σταδίων, ἐπὶ τοὺς ἀγροὺς, ἡγεῖσθαι κελεύσας, ἐπ' αὐτὴν χωρεῖν ἤθελεν.

ε'. Ἐν τούτῳ δὲ ἐγὼ τὴν ἐσθῆτα τῆς Μελίττης εἶχον ἡμφιεσμένος, καὶ ἀπερискέπτως ἐμπίπτω κατὰ πρόσωπον αὐτοῖς, καὶ με ὁ Σωσθένης πρῶτος γνωρίσας· Ἄλλ' ἰδοὺ, Φησιν, οὗτος ὁ μοιχὸς, βακχεύων ἡμῖν ἔπεισι καὶ τῆς γυναικὸς ἔχων λάφυρα. Ὁ μὲν οὖν νεανίσκος ἔτυχε προηγούμενος, καὶ προῖδων ἀπο-

quid egisset renuntiavit: ac Leucippes formam laudibus in coelum tulit. Quo factum est, ut Therfander ex eo sermone summae cuiusdam pulchritudinis speciem animo concipiens, cum nocturnis ludis finis impositus nondum esset, rusque illud ab urbe non amplius 10 passus distaret, praeire illum iubens, ad puellam profecturus esset.

V. Interea Melitae vestitu ornatus ipse, imprudenter euntibus illis occurri: meque statim agnito, primus Sosthenes: En, inquit, bacchantem adulterum, & tuae uxoris ornamentis indutum. Ac tunc adolescens, qui forte praecedebat, re cognita, nec ullo, prae timore, ad me com-

¹ Φύσει παννυχίδος οὔσης) Haud scio, quid hic velit illud φύσει. Ita tamen omnes libri. Anglicanus habet, ὥς εἰ κάλλους φαντάσματα. Sed supra correctum ex alio Codice, φαντάσματος. Locus manifeste corruptus. Puto scribendum ac distinguendum: μεστὸς γενόμενος ἐκ τῶν εἰρημένων, ὥσεί κάλλους φαντάσμα τι ἴφυσεν,

παννυχίδος οὔσης, καὶ ὄντων μεταξὺ τῶν τεττάρων σταδίων, ἐπὶ τοὺς ἀγροὺς ἡγεῖσθαι κελεύσας. Plenus eorum, quae ibi dixerat Sosthenes, & ex his quasi concepta & formata quadam pulchritudinis imagine, cum pervigilium esset, & quatuor stadiorum spatio rus ab urbe abesset, iussu praecire Sosthene, ad iter se accipit.

Φεύγει, μὴ καιρὸν λαβὼν ὑπὸ δέους καί μοι προμηνύσαι. ἐμὲ δὲ ἰδόντες, συλλαμβάνουσι. καὶ ὁ Θέρσανδρος βοᾷ, καὶ πλῆθος τῶν παννυχιζόντων συνέρρει. ἔτι μᾶλλον οὖν ὁ Θέρσανδρος ἐδεινοπάθει, ῥητὰ μὲν καὶ ἄρρητα βοῶν, τὸν μοιχὸν, τὸν λωποδύτην. ἄγει δέ με εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ παραδίδωσιν ἔγκλημα τῆς μοιχείας ἐπιΘέρων. ἐμὲ δὲ ἐλύπει τούτων μὲν οὐδέν, οὐθ' ἢ τῶν δεσμῶν ὕβρις, οὐθ' ἢ τῶν λόγων αἰτία¹. καὶ γὰρ ἐθάρρουν τῷ λόγῳ περιέσεσθαι μὴ μοιχὸς εἶναι, γῆμαι δὲ ἐμφανῶς. Δέος δὲ με περὶ τῆς Λευκίππης εἶχεν οὐπω σαφῶς αὐτὴν ἀπολαβόντα. ψυχὰς δὲ πεφύκασι μάντις τῶν κακῶν, ἐπεὶ τῶν τε αἰγαθῶν ἥκιστα ἐκ μαντείας εὐτυχοῦμεν. οὐδέν οὖν ὑγιὲς ἐνενοοῦν περὶ τῆς Λευκίππης, ἀλλ' ἦν ὑποπτά

monefaciendum tempore sumto, in fugam se dedit. Ego statim ab illis comprehensus sum: Therfanderque clamorem attollere coepit. Quapropter vigilum multitudo affluere, ille magis magisque crimen augere, dicenda tacendaque pariter inculcare, adulterum ac furem identidem appellare. Tandem me in carcerem contrudit: nomenque meum de adulterio defert. Sed horum nihil me penitus commovit, non vinculorum ignominiae, non verborum iniuria: confidebam enim, argumentis convicturum, me adulterum nequaquam esse, propterea quod nuptiae palam factae fuerant. Illud me magnopere angebat, quod Leucippen revera nondum recuperaram. Porro malorum praefagus animus est, bonorum nequaquam. Itaque nihil mihi tum sani de Leucippe in mentem venire poterat: sed erant suspecta omnia, omnia pavoris plena:

1 Οὐθ' ἢ τῶν λόγων αἰτία) Με-
lius fortasse legatur αἰχία, ver-
borum iniuria. Nam & moechum
appellaverat & λωποδύτην. *Salm.*
In hanc coniecturam induxit Sal-

masium interpres Lat. vertendo:
non verborum iniuria, quod &
vulgatae lectioni subest. Nam sub
v. αἰτία λόγων criminationes stu-
pri admissi intelligendae.

μοι πάντα καὶ μεστὰ δείματος. ἐγὼ μὲν οὖν οὕτως εἶχον τὴν ψυχὴν κακῶς.

στ'. Ὁ δὲ Θέρσανδρος ἐμβαλὼν με εἰς τὸ δεσμω-
τήριον, ὥς εἶχεν ὀρμῆς ἐπὶ τὴν Λευκίππην ἵεται. ὥς δὲ
παρῆσαν ἐπὶ τὸ δωμάτιον, καταλαμβάνουσιν αὐτὴν
χαμαὶ κειμένην, ἐν νῶ καθεστηκυῖαν, ὥς ἔτυχεν ὁ
Σωσθένης εἰπὼν, ἐμφαίνουσιν τοῖς προσώποις λύπην
ὁμοῦ καὶ δέος. ὁ γὰρ νοῦς οὐ μοι δοκεῖ λελέχθαι κα-
λῶς ἀόρατος εἶναι τὸ παράπαν. Φαίνεται γὰρ ἀκρι-
βῶς ὥς ἐν κατόπτρῳ τῷ προσώπῳ. ἦσθεις τε γὰρ,
ἐξέλαμψεν τοῖς ὀφθαλμοῖς εἰκόνα χαρᾶς καὶ ἀνια-
ρθεῖς, συνέστειλεν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν ὄψιν τῆς συμ-
φορᾶς. Ὡς οὖν ἤκουσε ἡ Λευκίππη ἀνοιγομένων τῶν
θυρῶν, ἣν δὲ ἔνδον λύχνος, ἀνανεύσασα μικρὸν, αὐθις
τοὺς ὀφθαλμοὺς κατέβαλεν. ἰδὼν δὲ ὁ Θέρσανδρος τὸ
κάλλος ἐκ παραδρομῆς, ὥς ἀρπαζομένης ἀστραπῆς,

ipseque animo perculso & penitus abiecto, maximo in
moerore versabar.

VI. Therfander simulac me in custodiam tradidit, ad
Leucippen cum Sosthene alacriter admodum profectus est;
domumque ingressus, humi iacentem, ac Sosthenis dicta
mente agitantem invenit, nec minus animi aegritudinem,
& pavorem vultu prae se ferentem: ut illud mihi non
recte dictum videatur, Mentem omnino cerni non posse:
in vultu enim tanquam in speculo, perfecte cernitur. Nam
si laeta fuerit, ipsa procul dubio laetitia in oculis relu-
cet: sin vero tristis, contrahitur frons, aegrimoniamque
ipsam refert. Ceterum Leucippe, cum primum valvas ape-
riri sensit, vixdum oculis in eos coniectis, aderat autem
lucerna, vultum statim demisit. At Therfander, visa pul-
chritudine, quae ex oculis eius, tanquam flamma nubium
conflictu expressa, repente affulserat, (sunt enim oculi

μάλιστα γὰρ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς κάθηται τὸ κάλλος, ἀΐηκε τὴν ψυχὴν ἐπ' αὐτὴν, καὶ εἰστήκει τῇ θεᾷ δεδεμένος, ἐπιτηρῶν πότε αὐθις ἀναβλέψει πρὸς αὐτόν. Ὡς δὲ ἔνευσεν εἰς τὴν γῆν, λέγει· Τί κάτω βλέπεις, γύναι; τί δέ σου τὸ κάλλος τῶν ὀφθαλμῶν εἰς γῆν καταρρεῖ; ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς μᾶλλον ῥέετω τοὺς ἑμούς.

ζ'. Ἡ δὲ ὡς ἤκουσεν, ἐπλήσθη δακρύων, καὶ εἶχεν αὐτῆς ἴδιον κάλλος καὶ τὰ δάκρυα· δάκρυον γὰρ ὀφθαλμὸν ἀνίστησι καὶ ποιεῖ προπετέστερον· καὶ μὲν ἄμορφος ἢ καὶ ἄγροικος, προττίθησιν εἰς δυσμορφίαν· εἰ δὲ ἡδὺς, καὶ τοῦ μέλανος ἔχων τὴν βαφὴν ἢ ῥέμα τῷ λευκῷ στεφανούμενος, ὅταν τοῖς δάκρυσιν ὑγρανθῇ, ἔοικε πηγῆς ἐγκύμονι μαζῶν. καιομένης ἱ δὲ τῆς τῶν δακρύων ἁλμης περὶ τὸν κύκλον, τὸ μὲν πιαίνεται, τὸ

praecipua pulchritudinis fedes) confestim exarsit, obtutu-
que illo viātus, mulierem, an rursus oculos in se conii-
ceret, observare coepit. Verum cum illam nihil aliud,
quam terram, intueri videret: Quousque, inquit, lumi-
na humi tua defixa erunt? quosque tantam oris tui pul-
chritudinem ad terram referre perges? quin hanc potius
ad oculos meos refers?

VII. Tum Leucippe, his auditis, lacrimas profudit,
peculiari sane ac germano quodam suo decore cumula-
tas. Lacrima enim oculos excitat, ac proterviores efficit:
& si deformes atque agrestes fuerint, eorum deformitatem
auget; sin contra iucundi, nigramque aciem candore sen-
sim convestiri, cum lacrimis humescunt, tumidulae mam-
mae fonti assimulantur. Manante quin etiam circa sinum
falso earum humore, pars candida pinguescit, nigra vero

1 Καιομένης) Corruptelam in Sensus postulare videtur: εἰλου-
h. v. facile sentias. Boden coni. μίνης — περὶ τὸν κύκλον, vel
χαιομένης, quod parum arridet. simile v.

δὲ μέλαν πορφύρεται, καὶ ἔστιν ὅμοιον, τὸ μὲν ἴω, τὸ δὲ ναρκίσσω. τὰ δὲ δάκρυα τῶν ὀφθαλμῶν ἔνδον εἰλούμενα γελαῶ. τοιαῦτα Λευκίππης ἦν τὰ δάκρυα, αὐτὴν τὴν λύπην εἰς κάλλος νενικηκότα. εἰ δὲ ἡδύνατο παγῆναι πεσόντα, καινὸν ἂν εἶχεν ἤλεκτρον ἢ γῆ. ὁ δὲ Θέρσανδρος ἰδὼν, πρὸς μὲν τὸ κάλλος ἐκεχῆνει, πρὸς δὲ τὴν λύπην ἐξεμῆνει, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρύων ἐγκύους εἶχεν. ἔστι μὲν γὰρ φύσει δάκρυον ἐπαγωγὸν ἐλέους τοῖς ὀρώσιν. τὸ δὲ τῶν γυναικῶν μᾶλλον, ὥς ὦ θालερώτερον, τοσούτω καὶ γοητότερον. ἐὰν δὲ ἡ δακρύουσα ἢ καὶ καλὴ, καὶ ὁ θεατὴς ἐραστὴς, οὐδ' ὀφθαλμὸς ἀτρεμεῖ, ἀλλὰ τὸ δάκρυον ἐμιμήσατο. ἐπειδὴ γὰρ εἰς τὰ ὅμματα τῶν καλῶν τὸ κάλλος κάθηται, ῥέον δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ὀρώντων ¹ ἴσταται,

purpurascit: atque haec violae, illa narcisso, similis efficitur. Quod si oculorum intra orbis lacrimae contineantur, risum prae se ferunt. Eiusmodi ergo Leucippes lacrimae cum essent, facile moerorem decore suo vincere potuerunt: quin immo si postea, quam exciderant, conglaciassent, electri novum procul dubio genus habuisssemus. Therfander igitur, dum virginis pulchritudinem tristitiamque contemplatur, altera in admirationem raptus, altera ira cumulatus est, eiusque oculi lacrimis repleti sunt. Ita enim natura comparatum est, ut lacrimae, muliebres praefertim, videntes ad misericordiam moveant: eoque vehementius, quo recentiores fuerint. Quod si mulierem formosam, & eum, qui spectet, amatorem esse contingat; tunc videntis oculi nequaquam quiescunt, sed lacrimas ipsi quoque profundunt. Pulchritudo enim, quae in formosarum mulierum oculis praecipuum locum obtinet, ab

¹ (ὀρώντων) Vix dubito, quin Tatiuss scripserit ἐράντων, nam agitur de amatoribus, pulchrae

puellae lacrimis ad easdem fundendas proclivibus. Vide antecedentia, & quae mox sequuntur.

καὶ τῶν δακρύων τὴν πηγὴν συνεφέλκεται. ὁ δὲ ἐρασ-
 τῆς δεξιόμενος ἄμφω, τὸ μὲν κάλλος εἰς τὴν ψυχὴν
 ἤρπασεν, τὸ δὲ δάκρυον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐτήρησεν,
 ὁραῖναι δὲ εὐχεται, καὶ ἀποψήσασθαι δυνάμενος,
 οὐκ ἐθέλει, ἀλλὰ τὸ δάκρυον ὡς δύναται κατέχει,
 καὶ φοβεῖται μὴ πρὸ καιροῦ φύγῃ. ὁ δὲ καὶ τῶν ὀφ-
 θαλμῶν τὴν κίνησιν ἐπέχει, μὴ πρὶν τὸν ἐρώμενον ἰδεῖν
 ταχὺ θελήσῃ πεσεῖν. μαρτυρίαν γὰρ ταύτην νενόμικεν
 ὅτι καὶ φιλεῖ. Τοιοῦτόν τι τῷ Θερσάνδρῳ συμβέβηκεν.
 ἐδάκρυε γὰρ πρὸς ἐπίδειξιν, παθὼν μὲν τι, κατὰ τὸ
 εἶκος, ἀνθρώπινον, καλλωπιζόμενος δὲ πρὸς τὴν Λευ-
 κίππην, ὡς διὰ τοῦτο δακρυόμενος, ὅτι καὶ κείνη δα-
 κρύει. λέγει οὖν πρὸς τὸν Σωσθένην προσκύψας· Νῦν
 μὲν αὐτὴν θεράπευσον. ὁρᾷς γὰρ ὡς ἔχει λύπης. ὥστε
 ὑπεκοστήσομαι καὶ μάλα ἄκων, ὡς μὴ ὀχληρὸς εἶην.
 ὅταν δὲ ἡμερώτερον διατεθῇ, τότε αὐτῇ διαλεχθήσομαι.

iis in spectantis oculos dimanat, lacrimarumque vim edu-
 cit: atque ita fit, ut amator, utrumque excipiens, illam
 animo hauriat, has oculis seruet, quas dein conspici
 optat, nec eas, tametsi possit, abstergere curat: immo lu-
 minum motus inhibet; lacrimasque intra sinum, quamdiu
 potest, continet: illud videlicet timens, ne ante delaban-
 tur, quam ab amata visae fuerint: id enim capti amore
 animi signum esse arbitratur. Huiusmodi quiddam Ther-
 sandro quoque accidit. Flevit enim, tum ut ostenderet,
 humano quodam, uti credibile est, se desiderio moveri,
 tum, ut erga Leucippen se simularet, tanquam scilicet id-
 circo fleret, quia flentem ipsam vidisset. Itaque ad Sosthe-
 nem conversus: Tu nunc puellae huic aliquam, inquit,
 consolationem affer. Quanto enim in moerore iaceat, vi-
 des. Ego, tametsi invitus, hinc tamen recedam, ne illi
 molestus sim. Post, ubi mitiorem factam esse audivero,

σὺ δὲ, ὦ γύναι, θάρσει. ταχὺ γάρ σου ταῦτα τὰ δάκρυα ἰάσομαι. Εἴτα πρὸς τὸν Σωσθένην πάλιν, ἐξιὼν· Ὅπως εἶπης τὰ εἰκότα περὶ ἐμοῦ· ἔωθεν δὲ ἤκειν πρὸς με κατορθώσας, ἔφη. Ἐπὶ τούτοις ἀπηλλάττετο.

ή'. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράττετο, ἔτυχεν, ἐπὶ τὴν Λευκίππην μετὰ τὴν πρὸς με ὁμιλίαν εὐθὺς εἰς τοὺς ἀγροὺς τὴν Μελίττην νεανίσκον ἀποστείλασαν, ἐπείγειν αὐτὴν εἰς τὴν ἐπάνοδον, μηδὲν ἔτι δεομένην Φαρμάκων. Ὡς οὖν ἤκεν οὗτος εἰς τοὺς ἀγροὺς, καταλαμβάνει τὰς θεραπευνίδας ζητούσας τὴν Λευκίππην, καὶ πάνυ τεταραγμένας. ὥς δὲ οὐκ ἦν οὐδαμῶς, δρόμῳ φθάσας ἀπήγγειλε τὸ συμβάν. Ἡ δὲ ὥς ἤκουσεν τὰ περὶ ἐμοῦ, ὥς εἶναι εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐμβληθείς· εἴτα περὶ τῆς Λευκίππης, ὥς ἀφανὲς ἐγένετο, νέφος αὐτῇ κατέχυθη λύπης. καὶ τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ εἶχεν εὐρεῖν· ὑπενόει δὲ τὸν Σωσθένην. βουλομένη δὲ φανερὰν αὐτῆς τὴν

eam alloquar. Tu interea bono animo sis, mulier: dolorem enim istum tuum quamprimum abstergam. Deinde egressus, Sostheni rursus: Cave, inquit, ne, nisi quod deceat, de me loquaris; atque ut cras prima luce ad me, re bene gesta, redeas, cura.

VIII. Interea Melite continuo post, quam a me discessit, adolescentem rus ad Leucippen misit, qui eam ad reversionem urgeret, nullis amplius pharmacis opus esse nuntians. Ille statim profectus, cum ancillas puellam quærentes, ac propterea, quod nusquam apparebat, valde perturbatas offendisset, maxima cum festinatione reversus, herae factum renunciavit. Quæ me in carcerem conclusum, Leucippen vero abductam intelligens, curarum mole obruta est. Ac quamquam rem, uti se haberet, certo scire non poterat, culpam tamen omnem in Sosthenem reiciebat. Leucippen itaque palam perquiri voluit: atque

ζήτησιν ποιήσασθαι διὰ τοῦ Θερσάνδρου, τέχνην λόγων ἐπενόησεν, ἥτις μεμιγμένην εἶχε τῷ σοφίσματι τὴν ἀλήθειαν.

Θ'. Ἐπεὶ δὲ ὁ Θέρσανδρος εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν ἐβόα πάλιν· Τὸν μοιχὸν ἐξέκλειψας, σὺ τῶν δεσμῶν ἐξέλυσας, καὶ τῆς οἰκίας ἐξάπέστειλας, σὸν τὸ ἔργον· τί οὖν οὐκ ἠκολούθεις αὐτῷ; τί δὲ ἐνταῦθα μένεις; ἀλλ' οὐκ ἄπει πρὸς τὸν ἐρώμενον, ἵνα αὐτὸν ἴδοις στερρωτέροις δεσμοῖς δεδεμένον; Καὶ ἡ Μελίττη Ποῖον μοιχόν; ἔφη. τί πάσχεις; εἰ γὰρ θέλεις, τὴν μανίαν ἀφείς, ἀκούσαι τὸ πᾶν, μαθήσῃ ῥαδίως τὴν ἀλήθειαν. ἐν οὖν σου δέομαι, γενοῦ μοι δικαστὴς ἴσος, καὶ καθάρας μὲν σου τὰ ᾧτα τῆς διαβολῆς, ἐκβαλὼν δὲ τῆς καρδίας τὴν ὀργήν, τὸν δὲ λογισμὸν ἐπιστήσας κριτὴν ἀκέραιον, ἀκουσον. Ὁ νεανίσκος οὗτος, οὔτε μοιχὸς ἦν ἐμὸς, οὔτ' ἀνὴρ· ἀλλὰ τὸ μὲν γένος ἀπὸ Φοινίκης, Τυρίων οὐδενὸς δεύτερος. ἔπλευσεν δὲ καὶ αὐτὸς οὐκ

ut Therfandro, culpa carere se, persuaderet, fermonem, qui ambagibus involutam veritatem continebat, artificiose admodum excogitavit.

IX. Nam cum ille domum reversus, iterum exclamaret: Tu moechum eripuisti, tu e vinculis exemisti, tu domo emisisti: cur non igitur illum sequeris? Quid hic moraris? quin ad amatorem tuum proficisceris, ut arctioribus eum catenis constrictum videas? Tum Melite: Quemnam, inquit, mihi adulterum nominas? Sanusne es, qui haec dicas? Tu si rem omnem, furore posthabito, audire volueris, veritatem facile cognosces. Unum tantum te rogo, aequum te mihi iudicem praebe: auribusque calumnias vacuis, ac ratione irae loco adhibita, audi. Adulescens hic neque adulter, neque coniux meus est; sed genere Phoenix, Tyriorum nulli secundus. Is cum navi-

εὐτυχῶς, ἀλλὰ πᾶς ὁ Φόρτος αὐτοῦ γέγονε τῆς θαλάσσης. ἀκούσασα τὴν τύχην ἠλέησα, καὶ ἀνεμνήσθην σου, καὶ παρέσχον ἐστίαν· Τάχα, λέγουσα, καὶ Θέρσανδρος οὕτω που πλανᾶται, Τάχα, λέγουσά, τις καὶ κείνῳ ἐλεήσει γυνή. εἰ δὲ τῷ ὄντι τέθνηκε κατὰ θάλατταν, ὥς ἡ Φήμη λέγει, Φέρε πάντα τιμῶμεν αὐτοῦ τὰ ναυάγια. πόσους καὶ ἄλλους ἔθρεψα νεναυσγηκότας; πόσους ἔθαψα τῆς θαλάσσης νεκρούς; εἰ ξύλον ἐκ ναυαγίας τῇ γῇ προσπεσὸν ἐλάβανον· Τάχα, λέγουσα, Θέρσανδρος ἐπὶ ταύτης τῆς νηὸς ἔπλει. εἰς δὴ καὶ οὗτος ἦν τῶν ἐκ τῆς θαλάσσης σωζομένων ἔσχατος. ἐχαριζόμεν σοι τιμῶσα τοῦτον. ἔπλευσεν ὥσπερ σὺ, ἐτίμων, Φίλτατε, τῆς συμφορᾶς τὴν εἰκόνα. πῶς οὖν ἐνταῦθα συνηπειγόμενην, ὁ λό-

garet, adversa admodum fortuna usus est: quippe omnes eius merces naufragio consumtae perierunt. Quod ego cum audivissem, calamitate hominis commota sum. Interim tui memor, eum hospitio accepi, mecum illud cogitans, fieri potuisse, ut tu quoque sic errares, tuamque calamitatem mulier aliqua sublevaret: aut si revera in undis, ut fama fuit, diem obiisses, non impie me facturam, si naufragis omnibus misericordiam tribuisssem. Nam quot alios me naufragos sublevasse putas? quot undis submersos sepulturae mandasse? si modo lignum e naufragio ad terram delatum nancisci potui, mecum inquiring: Forte hac navi Therfander vehebatur. Ex iis autem, qui pelagi vim effugerunt, unus hic, & quidem postremus fuit: quem dum ego honore affeci, quid aliud, quam in te officiosa fui? Navigavit ille, quemadmodum etiam tu: idcirco eius calamitatem tanquam tuae imaginem, carissime coniux, miserata sum. Habes, quo pacto illum huc

Achill. Tat.

R

γος ἀληθῆς. ἔτυχε μὲν πενθῶν γυναῖκα· ἡ δ' ἄρα ἐλάνθανεν οὐκ ἀποθανοῦσα· τοῦτό τις αὐτῷ καταγορεύει, καὶ ὡς ἐνταῦθα εἶη, παρά τινι τῶν ἡμετέρων ἐπιτρόπων· Σωσθένεια, ἔλεγεν. καὶ οὕτως εἶχεν· τὴν γὰρ ἄνθρωπον ἤκοντες εὔρομεν. διὰ τοῦτο ἠκολούθησέ μοι. ἔχεις τὸν Σωσθένην, πάρεστιν ἡ γυνὴ κατὰ τοὺς ἀγρούς. ἐξέτασον τῶν λεχθέντων ἕκαστον. εἴ τι ἐψεύσάμην, μεμοίχευμαι.

ἰ. Ταῦτα δὲ ἔλεγεν, προσποιησαμένη, τὸν ἀφαιρισμὸν τῆς Λευκίππης μὴ ἐγνωκέναι· ταμειευσομένη αὐθις, εἰ ζητήσῃ ὁ Θέρσανδρος εὐρεῖν τὴν ἀλήθειαν, τὰς θεραπαινίδας ἀγαγεῖν, αἷς συναπελθοῦσα ἔτυχεν, ἂν παραγένηται περὶ τὴν ἑω, λεγούσας, ὅπερ ἦν, οὐδαμοῦ φαίνεσθαι τὴν κόρην· οὕτω γὰρ αὐτὴν ἐγκεῖσθαι πρὸς τὴν ζήτησιν φανερώς, ὡς καὶ τὸν Θέρ-

mecum perduxerim. Porro autem is uxorem suam lugebat, quae tamen inter vivos adhuc, quamvis latenter, versabatur; cum tandem, nescio quis, eam vivere, atque apud unum e procuratoribus nostris, Sostrhenem autem nominabat, diversari nobis retulit: remque ira se habere compertum est. Rus enim profecti, mulierem invenimus: atque hac de causa me ille secutus est. Habes Sostrhenem: mulier ruri est. De iis omnibus tuo arbitrato percontare. Si quid mentitam esse me compereris, adulterii ream agas licet.

X. Haec Melite dicebat, Leucippes raptum scire se dissimulans, atque in animo habens, si quidem facti veritatem indagare Therfander studisset, ancillas, quibuscum Leucippe abierat, postridie mane reversura, testes dare, puellam nusquam reperiri dicturas. Nec enim aliam illam ob causam perquirendae puellae operam dabat, quam ut Therfandrum ad credendum, quae locuta fuerat, induce-

σανδρον ἐπαναγκάσαι. Ταῦτα οὖν ὑποκριναμένη, πειθανῶς καὶ κεῖνα προσετίθει· Πίστευσον, ἄνερ, οὐδέν μοι Φίλτατε παρὰ τὸν τῆς συμβιώσεως κατέγνωκας χρόνον, μηδὲ νῦν τοιοῦτον ὑπολάβοις. ἡ δὲ Φήμη διαπεφοίτηκεν, ἐκ τῆς εἰς τὸν νεανίσκον τιμῆς, οὐκ εἰδότες τῶν πολλῶν τὴν αἰτίαν τῆς κοινωνίας. καὶ γὰρ σὺ Φήμη τέθνηκας. Φήμη δὲ καὶ διαβολή, δύο συγγενῇ κακά. θυγάτηρ ἡ Φήμη τῆς διαβολῆς. καὶ ἔστι μὲν ἡ διαβολὴ μαχαίρας ὀξύτερα, πυρὸς σφοδρότερα, Σειρήνων πειθανωτέρα· ἡ δὲ Φήμη ὕδατος ὑγρότερα, πνεύματος δρομικώτερα, πτερῶν ταχύτερα. ὅταν οὖν ἡ διαβολὴ τοξεύσῃ τὸν λόγον, ὁ μὲν δίκην βέλους ἐξίπταται, καὶ τιτρώσκει μὴ παρόντα καθ' οὗ πέμπεται· ὁ δὲ ἀκούων ταχὺ πείθεται, καὶ ὀργῆς αὐτῷ πῦρ ἐξάπτεται, καὶ ἐπὶ τὸν βληθέντα μαίνεται. τεχθεῖσα δὲ

ret. Quin immo, quamquam satis apposite respondisse videbatur, tamen illud etiam addidit: Neque vero, coniux, quae dixi, falsa esse putes: meminisse enim potes, quam incorrupte antea, dum simul aetatem egimus, vitam duxerim: quamobrem, probri me nunc a te insimulari, periniquum est. Fama autem haec ex honore adolescenti habito exorta est, eo quod multos lateret causa, quamobrem meam illum in familiaritatem receperim. Quod si famae credendum sit, an non tu quoque naufragio submersus obiisse putandus esses? Calumnia enim & fama duo sunt sibi cognata mala, nimirum quia haec illius filia est. Atque illa quidem gladio acutior, igne ardentior, & ad persuadendum Sirenibus aptior est: haec vero aqua fluxior, vento celerior, & perniciosior alis. Quamobrem fermo, cum a calumnia emissus fuerit, sagittae in morem evolat, absentemque, in quem mittitur, vulnerat: qui vero audit, facile admodum credit, iraque accensus in vul-

ἡ Φήμη τῷ τοξεύματι, ῥεῖ μὲν εὐθὺς πολλή, καὶ ἐπικλύζει τὰ ὦτα τῶν ἐντυχόντων, διαπνεῖ δὲ ἐπὶ πλεῖστον καταιγίζουσα τῷ τοῦ λόγου πνεύματι, καὶ ἐξίπταται κουφίζομένη τῷ τῆς γλώσσης πτερῶ. ταῦτά με τὰ δύο πολεμεῖ, ταῦτά σου τὴν ψυχὴν κατέβαλεν, καὶ ἀπέκλεισέ μου τοῖς λόγοις τῶν ὧτων σου τὰς θύρας.

ια'. Ἀμα λέγουσα, χειρός τε ἔθιγεν, καὶ καταφιλεῖν ἤθελεν. ἐγεγόνει δὲ ἡμερώτερος, καὶ αὐτὸν ἔσαινεν τῶν λεγομένων τὸ πιθανόν, καὶ τὸ τῆς Λευκίππης σύμφωνον τῷ λόγῳ τοῦ Σωσθένους, μέρος τῆς ὑπονοίας μετέφερεν. οὐ μὲν τοι τέλεον ἐπίστευσεν. ζηλοτυπία γὰρ ἅπαξ ἐμπεσοῦσα ψυχῇ δυσέκλειπτός ἐστιν. Ἐθορυβεῖτο οὖν ὅτε τὴν κόρην ἤκουεν εἶναί μου γυναῖκα ὥστε ἐμίσει με μᾶλλον. Τότε μὲν οὖν εἰπὼν ἐξετά-

neratum fuit. At fama ex vulnere huiusmodi multiplex quidem statim diffunditur: & sermonis vento acta, linguaeque pennis interim sustentata, omnes in partes circumfertur, in obvii cuiusque aures illabens. Hae contra me duae pestes conspiraverunt: eadem animum nunc tuum occupant; meosque ab auribus tuis sermones arcant.

XI. Quae cum Melite dixisset, apprehensam Therfandri manum dissuaviari voluit. Ille quoque dictorum verisimilitudine motus, de concepta ira aliquantum remisit, utpote cui, quae de Leucippe narrata erant, a Sosthenis oratione non aliena, suspicionis partem ademissent. Non enim omnia prorsus credere voluit: propterea quod obstestatio, ubi semel in animum alicuius incidit, non nisi difficulter extrudi potest. Ceterum Therfander puellam, quam deperibat, uxorem meam esse audiens, mirum in modum perturbatus est: maiusque in me odium concepit. Sed tamen percontaturum se affirmans, itane, uti audi-

σειν περὶ τῶν εἰρημένων, κοιμησόμενος ὥχετο καὶ αὐτόν. ἡ δὲ Μελίττη κακῶς εἶχε τὴν ψυχὴν, ὡς ἐκπεσοῦσα πρὸς με τῆς ὑποσχέσεως. Ὁ δὲ Σωσθῆνης παρὰ μέψας μέχρι τινὸς τὸν Θέρσανδρον, καθυποσχόμενος περὶ τῆς Λευκίππης, αὐτῇ ἀναστρέφει πρὸς αὐτὴν, καὶ σχηματίζας τὸ πρόσωπον εἰς ἡδονήν, Κατορθώσαμεν, εἶπεν, ὦ Λάκαινα. Θέρσανδρος ἐρᾷ σου, καὶ μαίνεται ὥστε τάχα καὶ γυναῖκα ποιήσεται σε. τὸ δὲ κατόρθωμα τοῦτο ἐμόν· ἐγὼ γάρ σου πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ κάλλους πολλὰ ἑτερατευσάμην, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ Φαντασίας ἐγέμισα. Τί κλαίεις; ἀνάστηθι, καὶ θύε ἐπὶ τοῖς εὐτυχήμασιν Ἀφροδίτῃ. μνημόνευε δὲ καὶ μοῦ.

Β'. Καὶ ἡ Λευκίππη· Τοιαῦτά σοι, ἔφη, γένοιτο εὐτυχήματα, οἷά μοι κομίζων πάρει. Ὁ δὲ Σωσθῆνης τὴν εἰρωνεῖαν οὐ συνιείς, ἀλλὰ νομίζων αὐτὴν

verat, res haberet, cubitum solus abiit. Melite interea moerore conficiebatur, quod, quae mihi promiserat, facere se non posse intelligeret. At Sosthenes, Thersandro, ut aliquantisper abesset, dimisso, multa de Leucippe pollicens, ad eam rursus profectus est: vultuque hilaritatem prae se ferente, Prospere omnia, inquit, o Lacaena, succedent. Thersander enim eousque te diligit, ut infaniam: forte vero etiam in uxorem ducet. Id autem mea unius opera fieri credas velim, qui tuam illi pulchritudinem, supra quam cogitari possit, commendavi, teque in medullis eius penitus infixi. Flere itaque desine, ac bono animo esto, Venerique hanc ob felicitatem sacra facere perge. Sed, ut mei quoque tibi veniat in mentem, cura.

XII. Tum Leucippe: Talis, inquit, faxint Dii, ut felicitas tibi eveniat, qualem mihi nuntiatum venis. Sosthenes irrideri se minime ratus, sed illam ex animo loqui

τῷ ὄντι λέγειν, Φιλοφρονούμενος προσετίθει· Βούλομαι δέ σοι καὶ τὸν Θέρσανδρον, ὅς τις ἐστίν, εἰπεῖν, ὥς ἂν μάλλον ἡσθεῖης· Μελίττης μὲν ἀνὴρ, ἣν εἶδες ἐν τοῖς ἀγροῖς· γένει δὲ πρῶτος ἀπάντων τῶν Ἰώνων, πλοῦτος μείζων τοῦ γένους, ὑπὲρ τὸν πλοῦτον ἢ χρηστότης. τὴν δὲ ἡλικίαν, οἷός ἐστιν, εἶδες, ὅτι νέος καὶ καλὸς, ὃ μάλιστα τέρπει γυναῖκα. Πρὸς τοῦτο οὐχ ὑπῆνεγκεν ἡ Λευκίππη ληροῦντα τὸν Σωσθένην. ἀλλ'·
 ὦ κακὸν σὺ θηρίον· μέχρι τίνος μαινείς τὰ ὦτα; τί ἐμοὶ καὶ Θερσάνδρῳ κοινόν; καλὸς ἔστω Μελίττη, καὶ πλούσιος τῇ πόλει, χρηστός τε καὶ μεγαλόψυχος τοῖς δεομένοις· ἐμοὶ δὲ οὐδὲν μέλει τούτων. εἴτε ἐστὶ καὶ Κόδρου εὐγενέστερος, εἴτε Κροίσου πλουσιώτερος· τί μοι καταλέγεις σωρὸν ἀλλεστρίων ἐγκωμίων; τότε ἐπαινέ-

existimans: Atqui nunc, inquit, Therсандρι conditionem fortunamque, quo magis etiam tibi laetandum scias, commemorare volo. Itaque hoc pro certo habe, Melites, eius, quam ruri allocuta es, maritum illum esse, Ionum omnium genere primum; sed cuius genus divitiarum, divitiarum benignitas vincat. Nam quid ego de eius aetate loquar? tu enim iuvenem, praetereaue formosum esse vidisti: quae duae res a mulieribus quam maxime expetuntur. Hic tum Leucippe nugatorem Sophthenem diutius non tulit, sed, Quousque tandem, inquit, belluarum omnium pessima, aures meas impura tua oratione foedare perges? Quid mihi cum Therсандρο? Formosus sit Melitae, dives sit patriae, mansuetus & magnanimus sit iis, qui eius opera eguerint. Nihil enim mea refert, siue Codrus nobilior, siue Croesus ditior existat. Quid mihi alienarum laudum cumulum recenset? Sane Therсандrum uti

σω Θέρσανδρον ὡς ἄνδρα ἀγαθόν, ὅταν ἐς τὰς ἀλλοτρίας μὴ ἐνυβρίζη γυναῖκας.

ιγ'. Καὶ ὁ Σωσθένης σπουδάσας εἶπεν· Παίξεις; Ποῖ παίζω; ἔφη. ἔα με, ἄνθρωπε, μετὰ τῆς ἑμαυτῆς συντρίβεσθαι τύχης, καὶ τοῦ κατέχοντός με δαίμονος. οἶδα γὰρ οὔσα ἐν πειρατηρίῳ. Δοκεῖς μοι, ἔφη, μαίνεσθαι μανίαν ἀνήκεστον. πειρατήριον ταῦτ' εἶναι σοι δοκεῖ, πλοῦτος καὶ γάμος καὶ τρυφή; ἄνδρα τοιοῦτον λαβοῦσα παρὰ τῆς τύχης, ὃν οὕτω φιλοῦσι οἱ θεοὶ, ὡς αὐτὸν καὶ ἐκ μέσων τῶν τοῦ θανάτου πυλῶν ἀναγαγεῖν; Εἶτα κατέλεγεν τὴν ναυαγίαν, ἐκθειάζων, ὡς ἐσώθῃ, καὶ τερατευόμενος ὑπὲρ τὸν δελφῖνα τὸν Ἀρίωνος. Ὡς δ' οὐδὲν ἢ Λευκίππη οὐκ ἔτι μυθολογοῦντα πρὸς αὐτὸν εἶπεν· Σκέψαι, ἔφη, κατὰ σοῦ, τί ἄμεινον, καὶ ὅπως μὴδὲν τούτων πρὸς Θέρσανδρον ἔρεῖς, καὶ μὴ παροξύνῃς χρηστὸν ἄνδρα. ὀργι-

probum virum tunc laudabo, cum alienis uxoribus iniuriam afferre desinet.

XIII. Tum serio loquens Sosthenes: Igitur, inquit, iocaris? At illa: Quid, inquit, iocer? sine mea me fortuna, & me trahente me fato frui: scio enim, me inter piratas esse. Ille autem: Immedicabili mihi videris, inquit, infania detineri. Piratarumne tibi locus hic videtur, ubi coniugem, divitias, oblectamenta nanciscaris? eumque praeterea virum, quem adeo diligunt Dii, ut ex ipsis mortis faucibus eripuerint? Atque sumpta hinc dicendi occasione naufragium recensuit, divina ope factum inquit, quod evaserit, ac non dissimilia propemodum iis, quae de Arionis delphine narrantur, comminiscens. Quibus cum nihil Leucippe respondisset, Sosthenes iterum: Quid tua e res sit, inquit, mente circumspice, & huiusmodi quidquam Therfandro respondeas, cave, ne hominem mansuetum

σθεῖς γὰρ ἀφόρητός ἐστιν· χρηστότης γὰρ τυγχάνουσα μὲν χάριτος, ἔτι μᾶλλον αὖξεται· προπηλακισθεῖσα δὲ, εἰς ὀργὴν ἐρεθίζεται. τὸ γὰρ περιττὸν εἰς Σιλανθρωπίαν, ἴσον ἔχει τὸν θυμὸν εἰς τιμωρίαν. Τὰ μὲν δὴ κατὰ Λευκίππην εἶχεν οὕτως.

ιδ'. Κλενίας δὲ καὶ ὁ Σάτυρος πυθόμενοί, με ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ καθεῖρχθαι· διηγγέλκει γὰρ αὐτοῖς ἡ Μελίττη· τῆς νυκτὸς εὐθὺς ἐπὶ τὸ οἶκημα σπουδῇ παρήσαν. καὶ ἤβελον μὲν αὐτοῦ καταμεῖναι σὺν ἐμοί· ὁ δὲ ἐπὶ τῶν δεσμῶν οὐκ ἐπέτρεπεν, ἀλλ' ἐκέλευεν ἀπαλλάττεσθαι τὴν ταχίστην. ὁ μὲν δὴ τούτους ἀπῆλασεν ἄκοντας, ἐγὼ δὲ ἐντειλάμενος αὐτοῖς περὶ τῆς Λευκίππης, εἰ παραγένοιτο, περὶ τὴν ἑὼ σπουδῇ πρὸς με ἥκειν, καὶ τὰς τῆς Μελίττης διηγησάμενος ὑποσχέσεις, τὴν ψυχὴν εἶχον ἐπὶ τρυάνης ἐλπίδος καὶ φόβου, καὶ ἐφοβεῖτό μου τὸ ἐλπίζον, καὶ ἤλπιζε τὸ φοβούμενον.

irrites: qui cum ira permovetur, ferri nequit. Is enim, cui mansuetudo inest, si in mite ingenium incidat, mansuetiorem etiam se praeostat: sin vero cum inhumano congregiatur, implacabili effervescit iracundia. Natura enim ita comparatum est, ut, in quo ad bene merendum vigeat alacritas, ei ad ulciscendum acerbitas non deficit. Ac de Leucippe quidem haecenus.

XIV. Clinia Satyrusque, simulac me in custodiam datum esse audiverunt, omnem enim rem eis Melite narraverat, noctu ad me in carcerem statim se contulerunt, una mecum illic degere parati: verum carceris custos non permisit, quin immo eos vel invitos quam celerrime abire iussit. Ego vero id tum ab eis petii, ut cum primum Leucippen rediisse cognovissent, mane sine mora ad me reverterentur. Interea Melites promissa mente agitans, spe metuque angebar; ac timori spes, & spei timor coniunctus erat.

ιέ. Ἡμέρας δὲ γενομένης, ὁ μὲν Σωσθένης ἐπὶ τὸν Θέρσανδρον ἔσπευδεν. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Σάτυρον ἐπ' ἐμέ. Ὡς εἶδεν δὲ ὁ Θέρσανδρος τὸν Σωσθένην, ἐπυνθάνετο, πῶς ἔχει τὰ κατὰ κόρην εἰς πειθῶ πρὸς αὐτόν. Ὁ δὲ τὸν μὲν ὄντα λόγον οὐ λέγει· σοφίζεται δέ τι μάλα πιθανῶς. Ἀρνεῖται μὲν γὰρ, εἶπεν· οὐ μὲν ἠγοῦμαι τὴν ἄρνησιν αὐτῆς οὕτως ἔχειν ἀπλῶς, ἀλλ' ὑπονοεῖν μοι δοκεῖ σε χρησάμενον ἅπαξ ἀθήσειν, καὶ ὀκνεῖ τὴν ὕβριν. Ἀλλὰ τούτου γε εἵνεκεν, εἶπεν ὁ Θέρσανδρος, θαρρείτω. τὸ γὰρ ἐμὸν οὕτως ἔχει πρὸς αὐτήν, ὥς ἀθάνατον εἶναι. ἐν δὲ μόνον φοβοῦμαι, καὶ ἐπείγομαι μαθεῖν περὶ τῆς κόρης, εἰ τῷ ὄντι γυνὴ τυγχάνει τοῦ νεανίσκου γενομένη, ὥς ἡ Μελίττη μοι διηγήσατο. Ταῦτα διαλεγόμενοι παρήσαν ἐπὶ τὸ τῆς Λευκίππης δαμάτιον. Ἐπεὶ δὲ πλησίον ἐγένοντο τῶν

XV. Postea autem, cum iam dies illuxisset, Sostrhenes ad Therсандrum; Satyrus & Clinia ad me reversi sunt. Ac Therсандer quidem Sostrhenem, quid de Leucippe fecisset, ad moremne sibi gerendum persuasum esset, interrogavit statim. Ille autem suppressa veritate, nescio quid apte sane commentus: Negat quidem illa, inquit; verum id ego ex animo proficisci non puro: nam contumeliam tantum timere mihi videtur, ne videlicet se, cum semel poritus fueris, eiicias. Tum ille: Atqui quod ad hanc rem, inquit, attinet, formidare desinat. Etenim, ut ingenue fatear, tam altus desiderium eius meo in corde radices egit, nullo ut unquam tempore inde avelli possit. Illud tantummodo vereor, ac scire aveo, sitne vere adolescentis eius, uti mihi a Melite narratum antea fuit, uxor. Haec ultro citroque colloquentes ad Leucippes domunculam pervenerunt. Quam cum ad miserabilem sonum vocem inflectentem procul sensissent, taciti ante fores clam confede-

θυρῶν, ἀκούουσιν αὐτῆς ποτνωμένης. ¹ ἔστησαν οὖν ἀποφθιτὶ κατόπιν αὐτῶν τῶν θυρῶν.

ιστ'. Οἶμοι, Κλειτοφῶν! Τοῦτο γὰρ ἔλεγε πολλάκις· Οὐκ οἶδας ποῦ γέγονα, καὶ ποῦ καθεῖργμαι· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ, τίς σε κατέχει τύχη· ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ἄγνοιαν δυστυχοῦμεν. ἄρα μὴ σε κατέλαβε Θέρσανδρος ἐπὶ τῆς οἰκίας; ἄρα μὴ καὶ σύ τι πέπονθας ὕβριστικόν; πολλάκις ἠθέλησα πυθέσθαι παρὰ τοῦ Σωσθένους, ἀλλ' οὐκ εἶχον ὅπως πύθωμαι· εἰ μὲν ὡς περὶ ἀνδρὸς ἐμαυτῆς, ἐφοβούμην, μὴ τί σοι κινήσω κακόν, παροξύνασα Θέρσανδρον ἐπὶ σέ· εἰ δὲ ὡς περὶ ξένου τινὸς, ὑπόνοια καὶ τοῦτο ἦν· τί γὰρ μέλει γυναικὶ περὶ τῶν οὐχ ἑαυτῆς; ποσάκις ἐμαυτὴν ἐβιασάμην, runt, ut, quae loqueretur, exaudirent. Sola enim secum ita propemodum lamentabatur.

XVI. Hei mihi, o Clitophon! id autem nominis crebro repetebat, neque tu, ubi sis, aut quo in loco custodiar, nosti: neque ego, quae te fortuna habeat, satis scio: sed alter alterius rerum ignarus miseram uterque vitam vivimus. Numquid vero te domi Therfander apprehendit? numquid tu quoque contumeliam passus es? Mihi quidem non semel in animo fuit, Sothenem de te interrogare: verum, quomodo id tuto facerem, non inveniebam. Si enim, ut de coniuge meo, rogassem, metuendum fuit, ne inde aliquid periculi tibi conflarem, Therfandrum in te concitando. Sin, ut de hospite aliquo, hinc etiam suspicioni locus esse poterat. Qui enim mulier de iis, quae ad se non pertineant, sollicita sit? Sed quid ego haec loquor? Immo vero ad rogandum me quam saepif-

1 Ποτνωμένης) Hesychius inter alia ποτνῶμαι reddit μετ' οἰμωγῆς ἰκετεύω. Adhibetur de obsecrantibus & opem Deum implorantibus voce lamentabili, ubi vel solent miseri obtestari: ᾧ

πόντια, πόντια θεῶ, vel, non sine lacrimis ante simulacra, supplicum more provolvi. Ita Scholiae Euripidis Orest. 1213: Ποτνῶσθαι ἐστὶ, τὸ προσπίπτειν καὶ παρακλεῖν μετὰ δακρύων.

ἀλλ' οὐκ ἔπειθον τὴν γλῶσσαν εἰπεῖν; ἀλλὰ ταῦτα
μόνον ἔλεγον, Ἄνερ Κλειτοφῶν, Λευκίππης μόνης
ἄνερ, πιστὲ καὶ βέβαιε, ὃν οὐδὲ συγκαθεύδουσα πέ-
πεικεν ἄλλη γυνή, καὶ ἡ ἄστοργος ἐγὼ πεπίστευκα.
μετὰ τοσούτον ἰδοῦσά σε χρόνον ἐν τοῖς ἀγροῖς οὐ κατε-
Φίλησα. Νῦν οὖν ἂν Θέρσανδρος ἔλθῃ πυθανόμενος, τί
πρὸς αὐτὸν εἶπω; ἄρα ἀποκαλύψασα τοῦ δράματος
τὴν ὑπόκρισιν, διηγῆσομαι τὴν ἀλήθειαν; Μὴ με νο-
μίσῃς ἀνδράποδον εἶναι, Θέρσανδρε. στρατηγοῦ θυγά-
της εἰμὶ Βυζαντίων, πρώτου τῶν Τυρίων γυνή, οὐκ
εἰμὶ Θετταλή, οὐ καλοῦμαι Λάκαινα. ὕβρις αὐτῇ
ἐστὶν πειρατικὴ, λελήστευμαι καὶ τοῦνομα. ἀνὴρ μοι
Κλειτοφῶν, πατὴρ Βυζάντιον, Σώστρατος πατήρ,
μήτηρ Πανθία. ἀλλ' οὐδὲ πιστεύσειας ἐμοὶ λεγούσῃ.
Φοβοῦμαι δὲ καὶ ἐὰν πιστεύσῃς περὶ Κλειτοφῶντος,

sime comparavi; nec tamen ad id linguam inducere un-
quam potui: verum ita tantummodo mecum querebar:
Marite Clitophon, unius Leucippes fide & constans ma-
rite, quem alia nulla cum eo etiam cubans mulier pelle-
xit, quamquam id ego amoris iam propemodum affectu
vacua non credidi, tene ego tanto post tempore ruri con-
spicata deosculari cessavi? Sed quidnam Therfandro, si
forte rursus interrogaturus adsit, respondebo? numquid,
detracta persona, rei totius veritatem omnem adaperiam?
Ne me vile mancipium, Therfander, existimes. Byzantio-
rum exercitus ducis filiam & Tyrrii adolescentis viri pri-
marii uxorem esse scias. Ego nec Theffala sum, nec La-
caenae mihi est nomen. Piratica haec contumelia est, per
quam nomen etiam mihi ademtum fuit. Coniux mihi est
Clitophon, patria Byzantium, pater Sofstratus, mater Pan-
thia. Haec respondentem mihi tu minime, puto, credes.
Ipsa quoque, si credas, illud vereor, ne importunum li-

μὴ τὸ ἄκαιρόν μου τῆς ἐλευθερίας τὸν Φίλτατον ἀπο-
λέσῃ. Φέρε πάλιν ἐνδύσομαί μου τὸ δῶμα, Φέρε πάλιν
περιβῶμαι τὴν Λάκαιναν.

ιζ'. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Θέρσανδρος μικρὸν ἀναχω-
ρήσας λέγει πρὸς τὸν Σωσθένην· Ἦκουσας ἀπίστων
ρήμάτων, γεμόντων ἔρωτος; ὅσα εἶπεν; ὅσα ὠδύρατο;
τί ἑαυτὴν κατεμέμψατο; ὁ μοιχὸς μου κρατεῖ παντα-
χοῦ. δοκῶ, ὁ ληστής καὶ Φαρμακεύς ἐστιν. Μελίττη
Φιλεῖ, Λευκίππη Φιλεῖ. ὄφελον, ὦ Ζεῦ, γένωμαι
Κλειτοφῶν. Ἄλλ' οὐ μαλακιστέον, ὁ Σωσθένης ἔφη,
δέσποτα, πρὸς τὸ ἔργον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν κόρην ἰτέον αὐ-
τήν. καὶ γὰρ ἂν νῦν ἔρξῃ τοῦ καταράτου τούτου μοιχοῦ·
μέχρι μὲν αὐτὸν οἶδεν μόνον, καὶ οὐκ ἐκοινῶνηκεν ἐτέ-
ρω, πάσχει τὴν ψυχὴν ἐπ' αὐτόν· ἂν δ' ἅπαξ ἐπ'
αὐτὸν ἔλθῃς, πολλῇ διαφέρεις ἐκείνου εἰς εὐμορφίαν·

bertatis meae desiderium carissimum coniugem meum per-
ditum eat. Agedum igitur, supposititiam personam rursus
induam, Lacaenamque me iterum simulabo.

XVII. His auditis Therfander paulum retrocedens, at-
que ad Sosthenem conversus: Audistine, inquit, non cre-
dendum, sed tamen amoris plenum sermonem? ut multa
dixit? ut graviter conquesta est? cur se ipsam inculpavit?
Mihi omnino adulter praefertur. Latro iste, opinor, ve-
neficus etiam est: eum Melite amat, eum amat Leucippe.
Utinam ego Clitophon, o Iuppiter, fieri possim! Tum
Sosthenes: Haudquaquam, o here, inquit, labori ceden-
dum est: sed potius puella adeunda. Nec vero moveat te,
quae flagitiosum adulterum istum nunc diligit: illum enim
tamdiu observatura est, quamdiu alterius consuetudine
caruerit. Quod si tu in illius locum semel succedas, lon-
ge homini pulchritudine antecellis, tum penitus oblivio:

ἐπιλήσεται τέλεον αὐτοῦ. παλαιὸν γὰρ ἔρωτα μαραίνει νέος ἔρως, γυνὴ δὲ μάλιστα τὸ παρὸν Φιλεῖ, τοῦ δ' ἀπόντες ἕως καινὸν οὐχ εὔρεν μνημονεύει· προσλαβούσα δὲ ἕτερον, τὸν πρότερον τῆς ψυχῆς ἀπῆλειψεν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Θέρσανδρος, ἠγέεβη. λόγος γὰρ ἐλπίδος εἰς τὸ τυχεῖν ἔρωτος ἐς πειθῶν ῥάδιος. τὸ γὰρ ἐπιθυμοῦν σύμμαχον, ὃ θέλει λαβὼν, ἐγείρει τὴν ἐλπίδα.

ἡ. Διαλιπὼν οὖν ὀλίγον ἐφ' οἷς πρὸς ἑαυτὴν ἐλάλησεν ἡ Λευκίππη, ὡς μὴ δοκοῖη τι κατακούσας τῶν ὑπ' αὐτῆς εἰρημένων, εἰσέρχεται σχηματίσας ἑαυτὸν εἰς τὸ εὐαγωγότερον πρὸς Θεάν, ὡς ᾤετο. ἐπεὶ δὲ εἶδεν τὴν Λευκίππην, ἀνεφλέγει τὴν ψυχὴν, καὶ ἔδοξεν αὐτῷ τότε καλλίων γεγενέσθαι· θρέψας γὰρ ὅλης τῆς νυκτὸς τὸ πῦρ, ὅσον χρόνον ἀπελείφθη τῆς κόρης, ἀνεζωπύρησεν ἐξαίφνης ὕλην λαβὼν εἰς τὴν φλόγα τὴν

ni tradet. Priorem enim flammam novus ignis extrudit: & mulierum ea natura est, ut praesentes maximopere ament, absentium vero non nisi tantisper, dum alio carent, reminiscantur. Itaque simulac alter accesserit, prior animo prorsus eiicitur. Quibus auditis Therfander excitatus est. Quae enim verba optatae rei consequendae spem ostendunt, credi perfacile solent: quod eo fit, quia concupiscens animi pars, optata re sibi comite adiuncta, hominem ad sperandum compellit.

XVIII. Therfander igitur post ea, quae sola secum Leucippe locuta fuerat, aliquantisper immoratus, ne quid exaudivisse videretur, vultuque ita, ut se tractabiliorem visum iri sperabat, composito, ad eam tandem ingressus est. In quam oculos vixdum coniecerat, cum desiderio totus exarsit, utpote cui longe, quam prius, formosior esse visa est. Ignis enim tota nocte, quo tempore a puella abfuit, enutritus, ipso puellae adspectu materiam flam-

Θέαν, καὶ μικροῦ μὲν προσπεσὼν περιεχύθη τῇ κόρῃ.
 Καρτερήσας γοῦν καὶ παρακαθίσας διελέγετο, ἄλ-
 λοτε ἄλλα ῥήματα συνάπτων οὐκ ἔχοντα νοῦν. τοιοῦ-
 τοι γὰρ οἱ ἐρώντες, ὅταν πρὸς τὰς ἐρωμένας ζητῶσι
 λαλεῖν. οὐ γὰρ ἐπιστήσαντες τὸν λογισμὸν τοῖς λό-
 γοις, ἀλλὰ τὴν ψυχὴν εἰς τὸ ἐρώμενον ἔχοντες, τῇ
 γλώττῃ μόνον χωρὶς ἡνιόχου τοῦ λογισμοῦ λαλοῦσιν.
 Ἄμα οὖν συνδιαλεγόμενος, καὶ ἐπιθείς τὴν χεῖρα τῷ
 τραχήλῳ, περιέβαλεν, ὡς μέλλων φιλήσειν. ἡ δὲ
 προῖδουσα τῆς χειρὸς τὴν ὁδὸν, νεύει κάτω, καὶ εἰς τὸν
 κόλπον κατεδύετο. ὁ δὲ οὐδὲν ἥττον περιβαλὼν, ἠνέλ-
 κειν τὸ πρόσωπον ἐβιάζετο. ἡ δὲ ἀντικατεδύετο, καὶ
 ἔκρυπτεν τὰ φιλήματα. Ὡς δὲ χρόνος ἐγένετο τῇ τῆς
 χειρὸς πάλῃ, φιλονεικία λαμβάνει τὸν Θέρσανδρον
 ἐρωτικῇ, καὶ τὴν μὲν λαιὰν ὑποβάλλει τῷ προσώπῳ
 κάτω, τῇ δὲ δεξιᾷ τῆς κόμης λαβόμενος, τῇ μὲν εἰλ-

mae suggerente, recanduit statim: parumque abfuit, quia
 procumbens illam amplexaretur. Sustinuit tamen se pau-
 lum, eique assidens alia ex aliis verba, inania plane, in-
 ter seque minime cohaerentia, effutire coepit. Id quod
 amantibus usu venire solet, si quando cum amica iis fer-
 monem habere contingit. Neque enim in loquendo men-
 tem adhibent, sed animo in illam intento, ore tantum,
 ullo absque rationis moderamine verba inaniter fundunt.
 Atque inter loquendum brachium collo, tanquam oscu-
 laturus, iniecit. Quod praevidens Leucippe, vultum de-
 misit, in sinuque occuluit. Ille autem in complexu nihilo-
 minus perstans, puellae ut suaviendam se praeberet, in-
 stare: puella contra faciem magis magisque obtegere, of-
 culaque pernegare. Verum cum luctae huiusmodi tempo-
 ris fatis datum esset, amatoriae cuiusdam rixae cupiditate
 incensus Therfander, laevam manum mento subdidit, dex-

κεν εἰς τοῦπίσω, τῇ δὲ εἰς τὸν ἀνθρεῶνα ὑπερείδων ἀνάθει. Ὡς δὲ ποτε ἐπαύσατο τῆς βίας, ἢ τυχῶν, ἢ μὴ τυχῶν, ἢ καμῶν, λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ Λευκίππη· Οὔτε ὡς ἐλεύθερος ποιεῖς, οὔτε ὡς εὐγενὴς, καὶ σὺ ἐμιμήσω Σωσθένην. ἄξιός ὁ δοῦλος τοῦ δεσπότου. ἀλλὰ ἀπέχου τοῦ λοιποῦ, μηδὲ ἐλπίσης τυχεῖν, πλὴν εἰ μὴ γένη Κλειτοφῶν.

Θ'. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Θέρσανδρος οὐκ εἶχεν ὅς τις γένηται. καὶ γὰρ ἦρα, καὶ ὠργίζετο. θυμὸς δὲ καὶ ἔρως δύο λαμπάδες. ἔχει γὰρ καὶ ὁ θυμὸς ἄλλο πῦρ, καὶ ἔστι τὴν μὲν φύσιν ἐναντιώτατον, τὴν δὲ βίαν ὅμοιον. ὁ μὲν γὰρ παροξύνει μισεῖν, ὁ δὲ ἀναγκάζει φιλεῖν. καὶ ἀλλήλων πάροιχος ἢ τοῦ πυρός ἐστι πηγὴ. ὁ μὲν γὰρ εἰς τὸ ἥπαρ κάθηται· ὁ δὲ τῇ καρδίᾳ περιβέβληται. ὅταν οὖν ἄμφω τὸν ἄνθρωπον καταλάβῃ, γίνεται μὲν αὐτοῖς ἡ ψυχὴ τρυτάνη, τὸ δὲ πῦρ ἐκατέ-

tera capillos apprehendit, ac summa vi, ut eam alte spectare cogeret, trahere orfus est. Tandem cum sive affectus, sive non, seu etiam defessus, vim afferre desiisset, Leucippe ad eum: Neque ut liberum, inquit, neque ut generosum virum decet, facis; sed Sosthenem ipse quoque imitaris, dignum plane domino servum. Quare desine iam, neque te quidquam adepturum spera, nisi forte in Clitophontem e Thersandro convertaris.

XIX. Quae cum ille audivisset, vix sibi ipsi constitit: ita amore atque ira aestuabat. Amor autem, atque ira, faces animi duae sunt: suum enim ira ignem habet, amor quidem natura contrarium, potentia vero persimilem. Nam altera odio, alter benevolentia prosequi cogit. Vicina etiam utriusque eorum ardoris sedes est: ille enim in iecore, hic in corde inhabitat. Hominem igitur ambo cum occupaverint, animus eius libra quaedam fit, qua utrius-

ρου ταλάντεύεται. μάχεται δὲ ἄμφω περὶ τῆς ῥοπῆς· καὶ τὰ πολλὰ μὲν ὁ ἔρωσ εἰώθεν νικᾶν, ὅταν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν εὐτυχῇ· ἦν δὲ αὐτὸν ἀτιμάσῃ τὸ ἐρώμενον, αὐτὸς τὸν θυμὸν εἰς συμμαχίαν καλεῖ· καὶ κείνος ὡς γείτων πείθεται, καὶ ἀνάπτουσιν ἄμφω τὸ πῦρ. ἂν δὲ ἅπαξ ὁ θυμὸς τὸν ἔρωτα παρ' αὐτῷ λάβῃ, καὶ τῆς οἰκείας ἑδρας ἐκπεσόντα κατάσχη, φύσει τὲ ὦν ἄσπονδος, οὐχ ὡς Φίλῳ πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν συμμαχεῖ, ἀλλ' ὡς δοῦλον τῆς ἐπιθυμίας πεδῆσας κρατεῖ. οὐκ ἐπιτρέπει δὲ αὐτῷ σπείσασθαι πρὸς τὸ ἐρωμένον, καὶν θέλη. ὁ δὲ τῷ θυμῷ βεβαπτισμένος καταδύεται, καὶ εἰς τὴν ἰδίαν ἀρχὴν ἐκπηδῆσαι θέλων, οὐκ ἔστιν ἐλευθερος, ἀλλὰ μισεῖν ἀναγκάζεται τὸ φιλούμενον. ὅταν δὲ ὁ θυμὸς καχλάζων γεμισθῇ¹, καὶ τῆς ἐξουσίας

que ignis expenditur. Atque alter alterum impellere conatur. Plerumque autem amor superior evadit, cum scilicet, quod concupierat, adipiscitur. Sin autem negligi se animadvertat, iram sibi auxilio advocat: quae utpote vicina, vocanti praesto adest, unaque tum ambo ignem exfuscitant. Quod si amorem ira semel pessumdet, ac domo sua, ut natura infida est, eiiciat, tantum abest, ut ei tanquam amico ad assequenda optata opem ferat, ut etiam tanquam servum vinculis coërceat; neque cum amato amplius in gratiam, tametsi maxime velit, redire patiatur. Quo fit, ut vi huiusmodi oppressus amor succumbat, propriumque ad imperium reverti cupiens minime possit, sed amatum odisse compellatur. At vero ubi satis superque se ipsam ira excruciaverit, licentiaeque plena

¹ Ὅταν δὲ ὁ θυμὸς καχλάζων γεμισθῇ) Sic placuit reponere ex libris vetustioribus, cum editio haberet, ὅταν δὲ ὁ θυμὸς καλάζων γεμισθῇ. Quomodo & postea in Anglicano scriptum offendi. Nec

aliter interpretes legit: *At vero ubi satis superque se ipsam ira excruciaverit.* Quae tamen lectio mihi videtur falsa. Hic sensus Graece procederet, si legeretur, ὅταν δὲ ὁ θυμὸς ἑαυτὸν καλάζων. Sed nec

ἐμφορηθεὶς ἀποβλύσῃ, κάμνει μὲν ἐκ τοῦ κόρου, καμῶν δὲ παρίεται, καὶ ὁ ἔρως ἀμύνεται, καὶ ὀπλίζει τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ τὸν θυμὸν ἤδη καθεύδοντα νικά. ὁρῶν δὲ τὰς ὕβρεις, αἷς κατὰ τῶν Φιλτάτων ἐπαρώνησεν, ἀλγεί, καὶ πρὸς τὸ ἐρώμενον ἀπολογεῖται, καὶ εἰς ὁμιλίαν παρακαλεῖ, καὶ τὸν θυμὸν ἐπαγγέλλεται καταμαλάττειν ἡδονῇ¹. τυχὼν μὲν οὖν ὧν ἠβέλησεν, ἴλεως γίγνεται· ἀτιμούμενος δὲ πάλιν εἰς τὸν θυμὸν καταδύεται. ὁ δὲ καθεύδων ἐξεγείρεται, καὶ τὰ ἀρχαῖα ποιεῖ. ἀτιμία γὰρ ἔρωτος σύμμαχος ἐστὶ θυμός.

κ'. Καὶ ὁ Θέρσανδρος οὖν, τὸ μὲν πρῶτον ἐλπίζων εἰς τὸν ἔρωτα εὐτυχῆσειν, ὅλος Λευκίππης δοῦλος ἦν.

exundaverit, prae satietate tandem aegrescit, aegrescensque remittitur. Amor autem vires denuo fumit, desideriumque in aciem producens, iram iam dormientem sede sua exturbat: dein animo reputans, quam contumeliose in amatum bacchatus fuerit, moeret, ac sese purgat, iterumque ad familiaritatem invitat, iram voluptate iam deliniendam esse pollicens. Voti ergo compos amor mitefcit; neglectus autem irae se arbitrio totum permittit. Quae si forte sopita fuerit, excitatur, atque, ut antea, saevit. Amoris enim contemptum ira semper ulciscitur.

XX. Thersander igitur initio voti quidem compotem futurum se ratus, Leucippae totum se dederat: verum

de ira se ipsam excruciante hic sermo est, sed semetipsam exsuperante & exundante. Ergo καχλάζων huic metaphoraе proprium, a fluctibus se extollentibus & cum sonitu surgentibus desumptum. Nam sequitur καὶ ἐμφορηθεὶς ἀποβλύσῃ ab eadem translatione. Hefychius inter alia καχλάζειν exponit τετάραχται, additque, γίγνεται δὲ ἀπὸ τῶν κυμάτων, ἐπαίρεται, φλεγμαίνει.

Achill. Tat.

¹ Καταμαλάττειν ἡδονῇ) In editis & Anglicano, καταπαλαίσειν ἡδονῇ. Quae diversitas lectionum ex gemina ἐκδόσει. Interpres legit etiam καταμαλάττειν. Iram voluptate iam delinitam esse affirmans. Non hic tamen auctoris sensus; sed, iram iam deliniendam esse promittens, aut se deliniturum esse pollicens. Ἐπαγγίλλισθαι est promittere.

S

αὐτυχήσας δὲ ὧν ἤλπισεν, ἀφῆκεν τῷ θυμῷ τὰς ἡδονάς. ῥαπίζει δὴ κατὰ κόρρης αὐτήν· ὦ κακόδαιμον ἀνδράποδον, λέγων, καὶ ἀληθῶς ἐρωτιῶν· πάντων γάρ σου κατήκουσα. οὐκ ἀγαπᾷς ὅτι σοι καὶ λαλῶ; καὶ μεγάλην εὐτυχίαν δοκεῖς, τὸν σὸν καταφιλῆσαι δεσπότην; ἀλλὰ καὶ ἀκκίξῃ καὶ σχηματίξῃ πρὸς ἀπόνοιαν. ἐγὼ μὲν σε καὶ πεπορνεῦσθαι δεκῶ· καὶ γὰρ μοιχὸν φιλεῖς. ἀλλ' ἐπειδὴ μὴ θέλεις ἐραστοῦ μου πείραν λαβεῖν, πειράσῃ δεσπότης. Καὶ ἡ Λευκίππῃ· Κἂν τυραννεῖν ἐβέλῃς, καὶ γὰρ τυραννεῖσθαι, πλὴν οὐ βιάσῃ. Καὶ πρὸς τὸν Σωσθένην ἰδοῦσα· Μαρτύρησον, εἶπεν αὐτῷ, πῶς πρὸς τὰς αἰκίας ἔχω. σὺ γὰρ με καὶ μᾶλλον ἡδίκησας. Καὶ ὁ Σωσθένης αἰδεσθεὶς ὡς ἐλληλεγμένος· Ταύτην, εἶπεν, ὦ δέσποτα, ξανθῆναι μά-

ubi spe frustrari se animadvertit, conceptarum animo voluptatum oblitus puellam in maxilla percussit: Mancipium, inquiens, improbum, atque omni prorsus libidine elatum. Omnia enim de te mihi comperta sunt. An non igitur boni confulis, me tecum loqui? an non magnam felicitatem arbitraris, herum tuum suaviari? Quin etiam, quod opere maximo expetis, diffimulas: vultumque ad desperationem componis. Sed ego te meretriciam vitam hactenus duxisse reor, quae adulterum hucusque secuta sis. At tu quando amicum recipere me negas, dominum iamini faxo ut experiare. Tum Leucippe: Si tyrannum, inquit, tibi agere cordi est, ut potero, feram, modo ne pudicitiam eripias. Atque ad Sosthenem conversa: Testare, inquit, etiam tu, quo animo contumelias feram: scis enim, maiore a te contumelia me affectam fuisse. Tum vero Sosthenes, ut qui manifesto in noxa iam teneretur, rubore perfusus: Hanc, o here, inquit, loris eousque

στιζιν δεῖ, καὶ μυρίαῖς βασάνοις περιπεσεῖν, ὥς ἂν μάθοι δεσπότην μὴ καταφρονεῖν.

κα'. Πείσθητι τῷ Σωσθένει, Φησὶν ἡ Λευκίππη. συμβουλεύει γὰρ καλῶς. τὰς βασάνους παράστησον, Φερέτω τροχόν, ἰδοὺ χεῖρες, τεινέτω. Φερέτω καὶ μάστιγας, ἰδοὺ ἰώτος, τυπτέτω. κομιζέτω πῦρ, ἰδοὺ σῶμα, καιέτω. Φερέτω καὶ σίδηρον, ἰδοὺ δέρη, σφαζέτω. ἀγῶνα θεάσασθε καινόν, πρὸς πάσας τὰς βασάνους ἀγωνίζεται μία γυνή, καὶ πάντα νικᾷ. Εἶτα Κλειτοφῶντα μοιχὸν καλεῖς, αὐτὸς μοιχὸς ὢν. οὐδὲ τὴν Ἀρτεμιν, εἰπέ μοι, τὴν σὴν Φοβῇ; ἀλλὰ βιάζη παρθένον ἐν πόλει παρθένου; δέσποινα, ποῦ σου τὰ τόξα; Παρθένος; εἶπεν ὁ Θέρσανδρος. ὦ τόλμης καὶ γέλωτος. παρθένος τοσούτοις συννυκτερεύσασα πειραταῖς. εὐνούχοί σοι γεγónασιν οἱ λησταί; Φιλοσόφων

caedere oportet, dum tota rubeat, modisque omnibus excruciare, ut herum posthac contemnere desinat.

XXI. Sostheni tuo, inquit Leucippe, Therfander, pare: perbelle enim consulit: ac tormenta, quae lubet, parari iube. Minime certe deerit, quo vestram crudelitatem expleatis, sive manus rota distrahere, sive loris caedere, sive flammis torrere, seu etiam ferro iugulare in animo sit. Novum procul dubio certamen vobis editur. Adversus enim supplicia omnia vel sola femina pugnabit, victrixque discedet. At etiam Clitophonem adulterum vocas, adulter ipse cum sis. Sed heus tu, an non Dianam tuam vereris, virginem in virginis civitate vitare conatus? Quid tuae nunc, o Dea, sagittae cessant? Te virginem? inquit Therfander. O ridiculam audaciam! virginem te, quae cum piratis etiam de nocte fueris? quid? eunu-chine, obsecro, latrones tibi facti sunt? an praedonum

ἦν τὸ πειρατήριον; οὐδεὶς ἐν αὐτοῖς εἶχεν ὀφθαλμούς; κβ'. Καὶ Λευκίππη εἶπεν· Εἰ παρθένος, καὶ μετὰ Σωσθένην, ἐπεὶ πύθου Σωσθένους. οὗτος γὰρ ὅπως γέγονέ μου ληστής. ἐκεῖνοι γὰρ ἦσαν ὑμῶν μετρίωτεροι¹, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἦν οὕτως ὑβριστής. εἰ δὲ ὑμεῖς τοιαῦτα ποιεῖτε, ἀληθινὸν τοῦτο πειρατήριον, εἴτα οὐκ αἰσχύνεσθε ποιοῦντες, ἀ μὴ τετολμήκασιν οἱ λησταί. Λανθάνεις δὲ ἐγκώμιόν μοι διδούς πλεῖον διὰ ταύτης σου ἀναισχυντίας· καί τις ἔρεῖ, καὶ νῦν μαινόμενος Φονεύσης, Λευκίππη, παρθένος μετὰ Βουκόλους, παρθένος καὶ μετὰ Χαιρέαν, παρθένος καὶ μετὰ Σωσθένην. ἀλλὰ μέτρια ταῦτα· τὸ δὲ μεῖζον ἐγκώμιον, καὶ μετὰ Θέρσανδρον παρθένος, καὶ τῶν ληστῶν ἀσελγέ-

receptaculum in philosophorum scholam evasit? aut ex iis nemo, qui oculos haberet, repertus est?

XXII. Tum Leucippe: An post vim, inquit, mihi a Sosthenē intentatam, virginem haecenus me servaverim, ex eo ipso sciscitare, qui revera in me praedonem egit. Piratae certe vobis modestiores fuerunt: nullus enim eorum tale in me quidquam ausus fuit. Cum vero flagitia huiusmodi vos audeatis, cur non vestram hanc latronum sedem merito appellem, qui ea perpetrare veriti non estis, a quibus illi abstinuerunt? Sed nescis, quantum mihi laudis tua ista impudentia sit allatura. Ut enim vel nunc me furenter interficias, non tamen deerunt unquam, qui dicant, Leucippe, inter pastores versata, & post Chaereae raptum, & post Sosthenis vim, virgo inventa est. Sed mediocria haec: illud multo maximum, atque omnibus anteferendum erit praeconium: Leucippe post piratarum omnium improbissimi Thersandri vim pudicitiam conser-

1 Μετρίωτεροι.) Forte ἡμερώτεροι.

στερον¹. ἂν ὑβρίσαι μὴ δυνήθῃ, καὶ Φονεύει. Ὅπλι-
 ζου τοίνυν ἤδη, λάμβανε κατ' ἐμοῦ τὰς μάστιγας,
 τὸν τροχὸν, τὸ πῦρ, τὸν σιδήρον· συστρατεύεσθω δέ σοι
 καὶ ὁ σύμβουλος Σωσθένης. ἐγὼ δὲ καὶ γυμνῇ, καὶ
 μόνῃ, καὶ γυνῇ, καὶ ἐν ὅπλῳ ἔχω τὴν ἐλευθερίαν, ἥ
 μήτε πληγαῖς κατακόπτεται, μήτε σιδήρῳ κατατέ-
 μνεται, μήτε πυρὶ κατακαίεται. οὐκ ἀφήσω ποτὲ ταύ-
 τὴν ἐγὼ, καὶ καταφλέγῃς· οὐχ οὕτως θερμὸν εὐρή-
 σεις τὸ πῦρ.

vavit: priusque iugulari se passa est, quam violari. Age
 itaque, flagra, rotam, ignem, ferrum, quamprimum ex-
 pedi, fociumque tibi consiliarium tuum Sosthenem adiuri-
 ge. Ego & nuda & femina scuti loco non nisi libertatem
 habeo, quae nec loris caedi, nec ferro secari, nec igne
 comburi potest. Eam ego dimittam nunquam. Ac si me in
 ignem ipsum coniicias, non erit tanta in eo vis, adipere
 illam ut mihi valeat.

¹ Καὶ τῶν ληστῶν ἀσπληγέστερον) Melius in aliis: τὸν καὶ ληστῶν
 ἀσπληγέστερον.

ΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

ΤΑΥΤΑ ἀκούσας ὁ Θέρσανδρος, παντοδαπὸς ἦν, ἤχθετο, ὠργίζετο, ἐβουλεύετο. ὠργίζετο μὲν, ὡς ὑβρισμένος· ἤχθετο δ' ὡς ἀποτυχών. ἐβουλεύετο δὲ, ὡς ἐρῶν. τὴν οὖν ψυχὴν διασπῶμενος, οὐδὲν εἰπὼν πρὸς τὴν Λευκίππην, ἐξεπήδησεν· ὀργῇ μὲν δῆθεν ἐκδραμῶν· δούς δὲ τῇ ψυχῇ σχολὴν εἰς τὴν διάκρισιν τῆς τριχυμίας. Βουλευόμενος οὖν ἅμα τῷ Σωσθένει, πρόσεισιν τῶ τῶν δεσμῶν ἄρχοντι, δεόμενος διαφθαρήναί με Φαρμάκῳ. ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν· ἐδεδίδει γὰρ τὴν πόλιν· καὶ γὰρ ἄλλον ἄρχοντα πρὸ αὐτοῦ ληφθέντα τοιαύτην ἐργασάμενον Φαρμακείαν ἀποθανεῖν· δευτέραν αὐτῷ προσφέρει δέησιν, ἐμβαλεῖν τινα εἰς τὸ οἶκημα, ἔνθα ἔτυχον δεδεμένος, ὡς δὴ καὶ αὐτὸν ἓνα τῶν δεσμω-

LIBER SEPTIMUS.

QUAE cum audivisset Thersander, animo fluctuare, ac distrahi coepit. Nam & moerebat, sua se spe frustratum cernens, & irascebatur, negligi se ratus: & tanquam amore faucius, quid ageret, cogitabat. Has inter animi fluctuationes nihil amplius cum Leucippe collocutus ruit foras, ira quidem quasi ad currendum incitatus: dein vero ad eiusmodi ambiguitates diiudicandas mentem colligens, tandem inito cum Sosthene consilio, eum, penes quem victorum potestas erat, adivit, meque veneno de medio ut tolleret, rogavit. Quod cum impetrare non potuisset: timebat enim ille populi severitatem, qui alium ante se veneficia huiusmodi exercentem morte multaverat: ab eo rursum petiit, ut adductum a se hominem eo in loco, ubi ipse vinc-tus eram, tanquam maleficum aliquem, im-

τῶν, προσποιησάμενος βούλεσθαι τὰ μὰ δι' ἐκείνου μαθεῖν. Ἐπείσθη, καὶ ἐδέξατο τὸν ἄνθρωπον. ἔμελλε δ' ἐκεῖνος ὑπὸ τοῦ Θερσάνδρου δεδιδαγμένος, τεχνικῶς πάνυ περὶ τῆς Λευκίππης λόγον ἐμβαλεῖν, ὥς εἴη πεφονευμένη, τῆς Μελίττης συσκευασαμένης τὸν Φόνον. τὸ δὲ τέχνασμα ἦν τῷ Θερσάνδρῳ τὸ εὐρεθῆναι, ὥς ἂν ἀπογνοὺς ἐγὼ μηκέτι ζῶσαν ἔτι τὴν ἐρωμένην, καὶ τὴν δίκην Φύγοιμι, μὴ πρὸς ζήτησιν αὐτῆς ἔτι τραποίμην. προσέκειτο δὲ ἡ Μελίττη τῷ Φόνῳ, ἵνα μὴ, τετελευτηκέναι τὴν Λευκίππην δοκῶν, τὴν Μελίττην γήμας ὥς ἂν ἐρῶσαν, αὐτοῦ μένοιμι, κακτούτου παρέχοιμί τινα Φόβον αὐτῷ τοῦ μὴ μετὰ ἀδείας Λευκίππην ἔχειν, ἀλλὰ μισήσας ὥς τὸ εἶκος τὴν Μελίττην, ὥς ἂν ἀποκτείνασάν μου τὴν ἐρωμένην, ἀπαλλαγεῖν ἐκ τῆς πόλεως τὸ παράπαν.

β'. Ὡς οὖν ὁ ἄνθρωπος ἐγένετό μου πλησίον, καὶ

mitteret: de quo res meas cognoscere se velle simularet. Cui postulationi assensus ille hominem admisit. Porro is a Therfandro quam diligentissime instructus fuerat, ut aliquo modo de Leucippe mentionem faceret, eamque Melites iussu e vivis sublatam mentiretur. Quod idcirco a Therfandro excogitatum fuerat, ut, quamvis crimen diluissim, non tamen ad quaerendam eam, quam obiisse intellexissim, frustra me compararem. Ea vero potissimum de causa caedis auctor Melite proponebatur, ne, Leucippe interfecta, Meliten ipsam, tanquam quae a me diligeretur, in uxorem ducerem, ibique permanerem, Therfandro timorem incutiens non potiundae tuto Leucippes; sed contra potius eam, quae rebus mihi omnibus cariorum puellam interimi curasset, perosus, urbe omnino excederem.

II. Ille igitur, simulac propius me venit, fabulam age-

τοῦ δράματος ἤρχετο· ἀνοιμώξας γὰρ πάνυ κακούργως· Τίνα βίον, ἔφη, βιώσομεν ἔτι; καὶ τίνα Φυλαξόμεθα πρὸς ἀκίνδυνον ζωὴν; οὐ γὰρ αὐτάρκης ἡμῖν ὁ δίκαιος τρόπος. ἐμπίπτουσαι δὲ αἱ τύχαι βαπτίζουσιν ἡμᾶς. ἔδει γὰρ με μαντεύσασθαι, τίς ἦν ὁ συμβαδίζων μοι, καὶ τί πεπραχὼς εἴη. Καθ' ἑαυτὸν δὲ ταῦτα ἔλεγεν καὶ τὰ τοιαῦτα, ζητῶν ἀρχὴν τῆς ἐπ' ἐμὲ τοῦ λόγου τέχνης, ὡς ἂν πυθοίμην τί εἴη παθόν. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐφρόντιζον, ὧν κατὰ νοῦν εἶχον· ὁ δ' ὤμωξεν ὀλίγον. Ἄλλος δὲ τις τῶν συνδεδεμένων· περιέργον γὰρ ἄνθρωπος ἀτυχῶν εἰς ἀλλοτρίων ἀκρόασιν κακῶν ἐπὶ Φάρμακον αὐτῷ τοῦτο τῆς ὧν ἔπαθε λύπης ἢ πρὸς ἄλλον εἰς τὸ παθεῖν κοινωνία· Τί δέ σοι συμβέβηκεν, εἶπεν, ἀπὸ τῆς τύχης; εἰκὸς γάρ, σε μὴδὲν ἀδικήσαντα πονηρῷ περιπεσεῖν δαίμονι. τεκμαίρομαι δὲ ἐκ τῶν

re coepit. Data enim opera, valdeque apposite ingemiscens: Quamnam, inquit, vitam posthac vivemus? quae nobis retinendae securitatis via deinceps erit, si iuste vivere ad id satis non est? Imminentia nos eventa opprimunt. Divinasse me oportuit, quis esset, quidve commississet ille, quicum iter mihi facere contigit. Haec ille, huiusmodique alia multa secum solus loquebatur, sermonis initium de industria mecum facere tentans, quo eum, quid sibi ea vellent, interrogarem. Sed mea me magis urgebant. Itaque cum paululum ita querelas effudisset, unus eorum, qui vinxi erant: (infelices enim alienas etiam calamitates cognoscere satagunt, nimirum quia tristitiae communicatio moerentis animi quaedam quasi allevatio est:) Quid tibi, inquit, mali peperit fortuna? infontem enim te quoque in adversum fatum incidisse credibile est. Cuius rei ex iis, quae mihi evenerunt, facio coniecturam.

ἔμαυτοῦ. Καὶ ἅμα τὰ οἰκεῖα κατέλεγεν, ἐφ' οἷς ἦν δεδεμένος. ἐγὼ δὲ οὐδενὶ τὸν νοῦν προσεῖχον.

γ'. Ὡς δὲ ἐπαύσατο, τὴν ἀντίδοσιν ἤτει τοῦ λόγου τῶν ἀτυχημάτων. Λέγοις ἂν, εἰπὼν, καὶ σὺ τὰ σαυτοῦ. Ὁ δὲ Βαδίζων ἔτυχον, εἶπεν, τὴν ἐξ ἄστεος χθές· ἐποιοῦμένην δὲ τὴν ἐπὶ Σμύρνης ὁδόν. προσελθόντι δέ μοι σταδίους τέτταρας, νεανίσκος ἐκ τῶν ἀγρῶν, προσελθὼν καὶ προσειπὼν, καὶ πρὸς μικρὸν συμβαδίσας, Ποῖ, ἔφη, ἔχεις τὴν ὁδόν; Ἐπὶ Σμύρνης, εἶπον. Καὶ γὰρ, ἔφη, τὴν αὐτὴν, ἀγαθὴν τύχῃ. Τοῦντεῦθεν ἐπορευόμεθα κοινῇ, καὶ διελεγόμεθα, οἷα εἰκὸς ἐν ὁδῷ. Ὡς δὲ εἰς τι πανδοχεῖον ἤλθομεν, ἡριστῶμεν ἅμα. κατὰ ταῦτὸ δὲ παρακαθίζουσιν ἡμῖν τινὲς τέτταρες, καὶ προσεποιοῦντο μὲν ἀριστᾶν κακεῖνοι. ἐνεώρων δὲ ἡμᾶς πυκνὰ, καὶ ἀλλήλοις ἐπένευον. ἐγὼ μὲν οὖν ὑπώπτευον τοὺς ἀνθρώπους διανοεῖσθαι εἰς ἡμᾶς, οὐ μὴν ἡδυνά-

Ac tum quidem, quam ob causam in custodiam datus fuerit, commemoravit, tametsi ego animum non advertebam.

III. Finem autem dicendi cum fecisset: Agedum tu quoque, inquit, vices mihi recensendis infortuniis tuis redde. Tum alter ille: Ex urbe, inquit, heri dum Smyrnam versus iter IV stadiorum coepissem, nescio quis mihi obviam factus, quo tenderem, rogavit: cui cum Smyrnam proficisci me respondissem: Atqui Smyrnam ego quoque, inquit ille, quod bene vertat, cogito. Una itaque profecti sumus, viae laborem, uti viatorum mos est, sermone levantes: cumque de via in cauponam cibi gratia divertissemus, ecce tibi viri quatuor eodem ingressi sunt, nobisque affidentes, ac prandere simulantes, crebro ad nos respiciebant, alius identidem alii annuens. Quamobrem eos de nobis cogitare suspicatus sum, tametsi quid sibi

μην συνιέναι τί αὐτοῖς ἐθέλει τὰ νεύματα· ὁ δὲ ὠχρὸς ἐγίνετο κατὰ μικρὸν, καὶ ὀκνηρότερον ἤσθιεν, ἤδη δὲ καὶ τρόμος εἶχεν αὐτόν. Ὡς δὲ ταῦτα εἶδον, ἀναπηδήσαντες συλλαμβάνουσιν ἡμᾶς· καὶ ἱμάσιν εὐθὺς δεσμεύουσιν· παίει δὲ κατὰ κόρρης τὶς ἐκείνον· καὶ παταχθεὶς, ὥσπερ βασάνους παθὼν μυρίας, καταλέγει μηδένος ἐρωτῶντος αὐτόν· Ἐγὼ τὴν κόρην ἀπέκτεινα, καὶ ἔλαβον χρυσοῦς ἑκατὸν παρὰ Μελίττης τῆς Θερσάνδρου γυναικός. αὕτη γάρ με ἐπὶ τὸν Φόνον ἐμισθώσατο. ἀλλ' ἰδοὺ τοὺς χρυσοῦς ὑμῖν τοὺς ἑκατὸν Φέρω. ὥστε τί με ἀπόλλυτε, καὶ ἑαυτοῖς Φθονεῖτε κέρδους; Ἐγὼ δὲ ὡς ἤκουσα Θερσάνδρου καὶ Μελίττης τοῦνομα, τὸν ἄλλον οὐ προσέχων χρόνον, τῷ δὲ λόγῳ τὴν ψυχὴν ὥσπερ ὑπὸ μύωπος παταχθεὶς, ἐγείρω. καὶ πρὸς αὐτὸν μεταστραφεὶς, λέγω· Τίς ἡ Μελίττη; Ὁ δὲ Μελίττη τίς ἐστίν, ἔφη, τῶν ἐνταῦθα πρώτη γυ-

nutus illi vellent, percipere nequibam. Qui mecum venerat, haud ita multo post pallescere, deinde haesitantius esse coepit: postremo etiam tremore correptus est. Quod videntes illi, confestim in nos impetum faciunt, comprehendunt, loris vinciunt. Quin etiam eorum unus hominem in gena manu percussit: qui tanquam innumeris cruciatibus affectus, nemine adhuc interrogante: Ego, inquit, puellam interemi, acceptis a Therсандρι uxore Melite nummis aureis centum: illa enim ad necem hanc patrandam me conduxit. Ecce autem nummos ipsos: quos vobis omnes ad unum trado. Vos, quaeso, me perdere, ac vosmet lucro defraudare nolite. Tum ego, Therсандρι & Melites nomine audito, oratione illa quasi stimulo aliquo repente concitatus, animum erexi, ad eumque conversus: Quenam, inquam, est Melite haec? Tum ille: Feminarum, inquit, urbis huius est princeps, & adolescens

ναικῶν. αὕτη νεανίσκου τινὸς ἠράσθη, Τύριον οἶμαι
 Φασὶν αὐτὸν, καὶ κεῖνος ἔτυχεν ἐρωμένην ἔχων, ἣν εὗρεν
 ἐν τῇ τῆς Μελίττης οἰκίᾳ πεπραμένην. ἡ δὲ ὑπὸ ζη-
 λοτυπίας πεφλεγμένη τὴν γυναῖκα ταύτην ἀπαντή-
 σασαν ¹ συλλαμβάνει, καὶ παραδίδωσιν τῷ νῦν ἔφη
 κακῇ τύχῃ μοι συνωδευκότι, Φονεῦσαι κελεύσασα. ὁ
 μὲν οὖν τὸ ἀνόσιον ἔργον τοῦτο δρᾷ· ἐγὼ δὲ ὁ ἄθλιος,
 οὔτε αὐτὸν ἰδὼν, οὔτε ἔργου τινὸς κοινωνήσας ἢ λόγου,
 συναπηγόμην αὐτῷ δεδεμένος, ὡς τοῦ ἔργου κοινωνός.
 τὸ δὲ χαλεπώτερον, μικρὸν τοῦ πανδοχείου προελθόντες,
 τοὺς ἑκατὸν χρυσοὺς λαβόντες παρ' αὐτοῦ, τὸν μὲν
 ἀφῆκαν φυγεῖν, ἐμὲ δὲ ἄγουσιν πρὸς τὸν στρατηγόν.

δ'. Ὡς δὲ ἤκουσά μου τὸν μῦθον τῶν κακῶν, οὔ-
 τε ἀνώμωξα, οὔτε ἔκλαυσα. οὔτε γὰρ Φωνὴν εἶχον,
 οὔτε δάκρυον, ἀλλὰ τρόμος μὲν εὐθύς περιεχύθη μου

tis cuiusdam, Tyrium illum esse aiunt, amore capta: qui
 cum puellam, quam ipse quoque deperibat, casu quodam
 amisisset, ac tandem in ea ipsa Melites domo venditam re-
 perisset, mulier obtrectatione devicta, puellam eam cir-
 cumventam huic, quem malo meo fato mecum iter fa-
 cientem dixi, necandam dedit. Atque ille quidem dete-
 standum facinus admisit. Ego vero, me miserum! neque
 videns, neque dicti alicuius factive conscius, una cum
 eo, quasi sceleris particeps, comprehensus sum. Sed leve
 hoc: illud gravius multo est. Nam non admodum longe
 a caupona digressi illi nummis acceptis eum missum fece-
 runt: me autem ad praefectum duxerunt.

IV. Posteaquam turbulentam hanc fabulam audiui, ne-
 que vocem omnino ullam, neque lacrimas aliquas, emit-
 tere potui. Quippe & ori vox, & oculis humor, defuit;
 sed membra mihi omnia cohorruerant, corque ipsum con-

¹ Ἀπαντήσασαν) Emenda ἀπατήσασα.

τῷ σώματι, καὶ ἡ καρδία μου ἐλέλυτο, ὀλίγον δὲ τί μου τῆς ψυχῆς ὑπολέλειπτο. μικρὸν δὲ νήψας ἐκ τῆς μέθης τοῦ λόγου· Τίνα τρόπον τὴν κόρην ἀπέκτεινεν, ἔφην, ὁ μισθωτὸς, καὶ τί πεποίηκε τὸ σῶμα; Ὁ δὲ ὡς ἅπαξ ἐνέβαλε μοι τὸν μύωπα, καὶ ἔργον εἰργάσατο οὕτω κατ' ἐμοῦ, διὸ παρῆν¹, ἐσιώπα, καὶ ἔλεγεν οὐδέν. πάλιν δὲ μου πυθομένου· Δοκεῖς, ἔφη, καὶ μὲ κεκοινωνηκέναι τῷ Φόνῳ; ταῦτα ἤκουσα μόνᾳ τοῦ πεφονευκότος, ὡς κτείνας εἶη τὴν κόρην. ποῦ δέ, καὶ τίνα τρόπον, οὐκ εἶπεν. Ἦλθε δέ μοι τότε δάκρυα, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τὴν λύπην ἀπεδίδουν. ὥσπερ γὰρ ἐν ταῖς τοῦ σώματος πληγαῖς, οὐκ εὐθὺς ἡ σμῶδις ἐπανίσταται, ἀλλὰ παραχρῆμα μὲν οὐκ ἔχει τὸ ἄνθρος ἡ πληγὴ, μετὰ μικρὸν δὲ ἀνέθορεν· καὶ ὀδόντι συός

tabuerat, animae autem nihil fere relictum fuerat. Paulo autem post, cum mihi, diluta ebrietate verborum illius, animus rediisset: Quonam modo, inquam, mercenarius iste puellam sustulit? quem in locum cadaver abiecit? Ille autem simulatque mihi hunc stimulum iniecit, idque, quamobrem aderat, effecit, obmutuit adeo, ut ne verbum quidem ab eo amplius potuerit extorqueri, praeterquam quod, cum rursus interrogassem: Mene etiam, inquit, tu caedis illius participem fuisse putas? at de interfectore quidem illud unum tantum audiui, puellam scilicet necatam: ubi autem, quove modo, mihi aperire noluit. Tum vero mihi lacrimae exciderunt, doloremque per oculos in apertum protulerunt. Ut enim in corpore flagris caeso non continuo, sed parva interiecta mora, livor apparet: aut ut in eo, qui apri dente ictus fuerit,

1 Διὸ παρῆν) Rectius dividi hanc vocem δι' ὃ παρῆν, atque ita legere: ὁ δὲ ὡς ἅπαξ ἐνέβαλέ μοι τὸν μύωπα, καὶ ἔργον εἰργά-

σατο κατ' ἐμοῦ δι' ὃ παρῆν, ἐσιώπα. Et rem illam peregisse, propter quam aderat, id est, erat in carcere.

τις παταχθεὶς εὐθὺς μὲν ζητεῖ τὸ τραῦμα, καὶ οὐκ αἶδεν εὐρεῖν, τὸ δὲ ἔτι δέδυκεν, καὶ κέκρυπται κατειργασμένον σχολῇ τῆς πληγῆς τὴν τομὴν μετὰ ταῦτα δὲ ἐξαΐουνης λευκὴ τις ἀνέτειλε γραμμὴ, πρόδρομος τοῦ τραύματος, σχολὴν δὲ ὀλίγην λαβὼν, ἔρχεται καὶ ἀβρόον ἐπὶ ῥεῖ· οὕτω καὶ ψυχὴ παταχθεῖσα τῷ τῆς λύπης βέλει, τέτρωται μὲν ἤδη καὶ ἔχει τὴν τομὴν, τοῦ λόγου τοξεύσαντος, ἀλλὰ τὸ τάχος τοῦ βλήματος οὐκ ἀνέωξεν οὐπω τὸ τραῦμα, τὰ δὲ δάκρυα ἐδίωξε τῶν ὀφθαλμῶν μακράν. δάκρυον γὰρ καὶ αἷμα, τραύματα ψυχῆς, ὅταν ὁ τῆς λύπης ὁδὸς κατὰ μικρὸν τὴν καρδίαν ἐκφάγη¹, κατέρρηκται μὲν τῆς ψυχῆς τὸ τραῦμα, ἀνέωκται δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἢ τῶν δακρύων θύρα, τὰ δὲ μετὰ μικρὸν τῆς ἀνοιξέως ἐξεπήδησεν. οὕτω καὶ μοι, τὰ μὲν πρῶτα τῆς ἀκροάσεως τῇ ψυχῇ προσπεσόντα, καθάπερ τὰ τοξεύματα, κατ-

non statim vulnus invenitur, utpote quod altius penetraverit; sed brevi tempore post alba quaedam linea vulneris index oritur, ac illud, manante tum demum largiter sanguine, conspicuum facit: sic in animo tristis alicuius nuntii cuspidе fauciato, neque vulnus hiat, neque lacrimae, quas vulnerati animi sanguinem esse credi par est, profiliunt, nisi posteaquam moeroris dens cor aliquantisper depastus fuerit: tunc enim & animus discinditur, & lacrimae, facta per oculos via, uberrime fluunt. Id quod in me sane ipse expertus sum. Nam simulatque animus meo sermone illius, Leucippes necem nuntiantis, tanquam iaculo quodam percussus est, vocem amisit, &

1 Ὅταν ὁ τῆς λύπης ὁδὸς —
ἐκφάγη) Legebatur antea: ὅταν
ὁ τῆς ψυχῆς ὁδὸς κ. μ. τ. κ. ἐκ-
φύγη, absque ullo sensu. Le-

ctionem, quam nos exhibuimus,
praefert Cod. Anglicanus, teste
Salmasio, quam & interpres a-
gnoscit.

εσίγασε ², καὶ τῶν δακρύων ἀπέφραξε τὴν πηγὴν· μετὰ ταῦτα δ' ἔρρει, σχολασάσης τῆς ψυχῆς τῶν κακῶν.

Ε'. Ἐλεγον οὖν· Τίς με δαίμων ἐξηπάτησεν ὀλίγη χαρᾷ; τίς μοι Λευκίππην ἔδειξεν, εἰς καινὴν ὑπόβεισιν συμφορῶν; ἀλλ' οὐδὲ ἐκόρεσά μου τοὺς ὀφθαλμοὺς, οἷς μόνοις ἠτύχησα, οὐδὲ ἐνεπλήσθην καὶ βλέπων. ἀληθὲς μοι γέγονεν ὀνείρων ἡδονή. οἶμοι· Λευκίππη, ποσάκις μοι τέθνηκας; μὴ γὰρ θρηνητῶν ἐπαυσάμην· αἰεὶ σε πενθῶ, τῶν θανάτων διωκόντων ἀλλήλους; ἀλλ' ἐκείνους μὲν πάντας ἡ τύχη ἔπαιξεν κατ' ἐμοῦ· οὗτος δὲ, οὐκ ἔστι τῆς τύχης ἔτι παιδιά. πῶς ἄρα δέ μοι, Λευκίππη, τέθνηκας; ἐν μὲν γὰρ τοῖς ψευδέσι θανάτοις ἐκείνοις παρηγορίαν εἶχον ὀλίγην· τὸ μὲν πρῶτον, ὅλον σου τὸ σῶμα· τὸ δὲ δεύτερον, καὶ τὴν κεφα-

lacrimis aditum obstruxit, ut non, nisi postquam ex intervallo respirare a dolore coepisset, effluerint.

V. At tum ego: Quis, inquam, daemon tam brevi me gaudio fefellit? quis mihi Leucippen commonstravit, ut novarum mihi calamitatum causa esset? Quid, quod ne oculos quidem meos, quibus unis eram felix, exsaturare unquam videndo potui: aut si videndi otium fuit, ipse tamen exfatiatus nunquam fui, meaque voluptas omnis insomnio similis effecta est? O me miserum, quoties obiisti, mea Leucippe? Nunquamne mihi a fletu cessandum erit? Minime, opinor. Ut enim video, alia alii mors in dies succedit. Verum aliis antehac mortibus fortuna mecum lufit: haec autem ludus nequaquam est. Ceterum quo nunc paſto, Leucippe, mihi erepta fuisti? Antea quidem falsis ex illis mortibus aliquantum mihi solatii relictum fuit: primum enim cadaver tuum integrum, dein

1 Κατισίγησι) Melius κατισίγασιν a κατασιγάζω, id est, me obtutefecerunt. Sic reperi & correctum in Anglicano, quasi ex

alterius Codicis scriptura meliore. Κατασιγάζειν est silentium facere; κατασιγᾶν, filere.

λὴν δοκῶν, μὴ ἔχων¹, εἰς τὴν ταφὴν· νῦν δὲ τέθηκας θάνατον διπλοῦν, ψυχῆς καὶ σώματος. δύο ἐξέφυγες ληστήρια, τὸ δὲ τῆς Μελίττης πεφόνευκέ σε πειρατήριον. ὁ δὲ ἀνόσιος καὶ ἀσεβὴς ἐγὼ, τὴν ἀνδροφόνον σου κατεφίλησα πολλάκις, καὶ συνεπλάκην μεμιασμένης συμπλοκάς, καὶ τὴν Ἀφροδίτης χάριν αὐτῇ παρέσχον πρὸ σοῦ.

στ'. Μεταξὺ δέ μου θρηνοῦντος, Κλεινίας εἰσέρχεται, καὶ καταλέγω τὸ πᾶν αὐτῷ, καὶ ὅτι μοὶ δέδοκται πάντως ἀποθανεῖν. ὁ δὲ παρεμβεῖτο. Τίς γὰρ οἴ-

capite ablato sepulturae dandum recepi: nunc vero duplicem, animi scilicet atque corporis, mortem subisti. Nam quid duo latronum receptacula effugisse profuit, si Melites iste receptus te mihi erepturus erat? Quid, quod sceleratus & improbus ipse necis tuae auctorem pluries osculatus sum, detestabili amplexu fovi, Veneris fructum prius illi, quam tibi, impertitus?

VI. Haec dum mecum solus quererem, Clinia se ad me contulit: quem tota de re certiore feci, mihique omnino mori decretum esse affirmavi. Tum ille: Bono, in-

1 Τὴν κεφαλὴν δοκῶν, μὴ ἔχων) Legebatur in editione, τὸ δὲ δεύτερον καὶ τὴν κεφαλὴν δοκῶν μοι ἔχων εἰς τὴν ταφὴν. Mendosa omnino scriptura. Quae ex parte emendata est ex libris, restituendo μὴ ἔχων. Sed ne sic quidem locus sanatus est. Non enim sibi visus est in secunda falsa nece Leucippes caput eius habere, cum non haberet. Immo plane non habuit caput, sed solum truncum. At in prima eius caede, cum mastrata est, aut visa est mastrari a bucolis, totum corpus in potestate sua habuit. Sic igitur lege: ἐν μὲν γὰρ τοῖς ψευδέσι θανάτοις ἑκατέοις παρηγορίαν εἶχον ὑλίγη, τὸ μὲν πρῶτον ὅλον

σου τὸ σῶμα, τὸ δὲ δεύτερον, καὶ τὴν κεφαλὴν δοκῶν μὴ ἔχειν, εἰς ταφὴν. Quae sic vertenda: (non enim recte interpretes:) Nam in illis quidem falsis mortibus tuis, solatium habebam exiguum, in prima quidem totum tuum corpus, sed & in secunda, quamvis caput habere non viderer, sepulturae mandandum. Solatio mihi erat, inquit, in prima tui mastratione, totum corpus ad sepulturam mihi relictum; in secunda, vel sine capite, quamvis mihi viderer, truncum solum sine capite habere. Dixit, καὶ μὴ δοκῶν, quia & illa secunda occisio, ut prima, imaginaria fuit, ac falsa.

δεν, εἰ ζῇ πάλιν; μὴ γὰρ οὐ πολλάκις τέθνηκεν;
 μὴ γὰρ οὐ πολλάκις ἀνέβίω; τί δὲ προπετῶς ἀποβή-
 σκεις; ὃ καὶ κατὰ σχολὴν ἔξεστιν, ὅταν μάθῃς σα-
 φῶς τὸν θάνατον αὐτῆς. Ληρεῖς. τούτου γὰρ ἀσφα-
 λέστερον ὅπως ἂν μάθοις; δοκῶ δὲ εὐρηκέναι τοῦ θά-
 νάτου καλλίστην ὁδόν, δι' ἧς οὐδὲ ἡ θεοῖς ἐχθρὰ Με-
 λίττη παντάπασιν ἀβῶος ἀπαλλάσσεται. ἀκουσον δὲ
 τὸν τρόπον. παρεσκευασάμην, ὡς οἶσθα, πρὸς τὴν
 ἀπολογίαν τῆς μοιχείας, εἰ κληρωθεῖν τὸ δικαστήριον.
 καὶ νῦν δέ μοι δέδοκται πᾶν τούναντίον, καὶ τὴν μοι-
 χείαν ὁμολογεῖν, καὶ ὡς ἀλλήλων ἐρῶντες ἐγώ τε καὶ
 ἡ Μελίττη κοινῇ τὴν Λευκίππην ἀνῆρήκαμεν. οὕτω γὰρ
 καὶ κείνη δίκην δώσει, καὶ γὰρ τὸν ἐπάρατον βίον κατα-
 λείποιμι. Εὐφήμεσον, ὃ Κλεινίας ἔφη. καὶ τολμή-
 σεις οὕτως ἐπὶ τοῖς αἰσχίστοις ἀποθανεῖν, νομιζόμε-

quit, animo esto; quis scit, an non denuo reviviscat?
 Nonne aliquoties iam mortua est, semperque revixit?
 quid temere te enecas? Id profecto tibi per otium lice-
 bit, cum vere illam obiisse compereris. Nugaris, inquam
 tum ego. Nam qui tibi exploratius id esse possit? Morti
 vero quam optimam sane viam nactum esse me arbitror,
 atque eiusmodi quidem, ut nec Diis invisa Melite impu-
 ne omnino abitura sit. Decreveram, ut scis, siquidem
 ita fors ferret, obiectum adulterii crimen in iudicio dilue-
 re: sed diversam penitus rationem inire mihi nunc in ani-
 mo est; culpam videlicet agnoscere, meque atque Meli-
 ten, tanquam mutuo amore flagrantes, ad Leucippen e
 medio tollendam mercede conductum hominem adhibuif-
 se, confiteri: sic illa meritas poenas dederit, ego invisam
 vitam reliquero. Dii meliora! inquit tum Clinia. An tu
 igitur tam turpem ob causam, patratam scilicet, ac tuas

νος Φονεὺς, καὶ ταῦτα Λευκίππης; Οὐδέν, εἶπον, αἰσχρὸν, ὃ λυπεῖ τὸν ἐχθρόν. καὶ ἡμεῖς ἐν τούτοις ἤμεν. Τὸν δὲ ἄνθρωπον ἐκεῖνον τὸν μηνυτὴν τοῦ ψευδοῦς Φόβου, μετὰ μικρὸν ἀπολύει τῶν δεσμῶν¹, Φάσκων, τὸν ἄρχοντα κελεῦσαι κομίζειν αὐτὸν, δώσοντα λόγον, ὧν αἰτίαν ἔσχεν. ἐμὲ δὲ παρηγόρει Κλεινίας καὶ ὁ Σάτυρος, εἴ πως δύναιτο πείσαι, μηδέν, ὧν διενσήθη, εἰς τὴν δίκην εἰπεῖν· ἀλλ' ἐπέραινον οὐδέν. Ἐκεῖνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν καταγωγὴν τινα μισθωσάμενοι, κατακῆσαντο, ὡς ἂν μηκέτι παρὰ τῷ τῆς Μελίττης εἶεν συντρόφῳ.

ζ'. Τῇ δ' ὑστεραία ἀπηγόμην ἐπὶ τὸ δικαστήριον. παρασκευὴ δὲ πολλὴ ἦν τοῦ Θερσάνδρου κατ' ἐμοῦ. καὶ πλῆθος ῥητόρων οὐχ ἥττον δέκα, καὶ τῆς Μελίττης σπουδῇ, πρὸς τὴν ἀπολογίαν παρεσκεύαστο. ἐπεὶ

praefertim Leucippes, necem, mori audebis? Tum ego: Nihil, inquam, turpe est, quod inimico detrimentum afferat, & nos in hoc sumus. Ceterum haud ita multo post hominem illum falsae caedis nuntium e vinculis quidam exemit; Archontem iussisse, inquit, ipsum adduci, ut eorum, quae ei obiciebantur, rationem redderet. Interea me Clinia Satyrusque consolabantur, suadebantque, ut ne quidquam in iudicio, sicuti decreveram, fatear: sed frustra. Porro illi eo ipso, quo haec acta sunt, die, domunculam conduxerant, in eamque, ne apud Melites, quem dixi, collectaneum, deprehenderentur, migraverant.

VII. Postridie ad forum ductus sum, ibique magno contra me apparatu adfuit Therfander, advocatosque non sane pauciores, quam decem, adduxerat. Neque vero pro fui defensione Melite minus sollicita erat. Posteaquam igi-

¹ Ἀπολύει τῶν δεσμῶν) Legendum procul dubio: ἀπολύει τις τῶν δεσμῶν, inserto τις, quod & agnoscit interpres.

δὲ ἐπαύσαντο λέγοντες, αἰτήσας καὶ γὰρ λόγον Ἄλλ' οὗτοι μὲν, ἔφην, ληρῶσι πάντες, καὶ οἱ Θερσάνδρῳ καὶ οἱ Μελίττῃ συνειπόντες. ἐγὼ δὲ πᾶσαν ὑμῖν ἐρῶ τὴν ἀλήθειαν. Ἦν ἐρωμένη μοι πάλαι Βυζαντία μὲν γένος, Λευκίππῃ δὲ τοῦνομα. ταύτην τεθνάναι δοκῶν ἤρπαστο γὰρ ὑπὸ ληστῶν ἐν Αἰγύπτῳ Μελίττῃ περι- τυγχάνω, κακεῖθεν ἀλλήλοις συνόντες, ἤκομεν ἐνταῦθα κοινῇ, καὶ τὴν Λευκίππην εὐρίσκομεν Σωσθέней δου- λεύουσαν, διοικητῇ τινι τῶν Θερσάνδρου χωρίων. ὅπως δὲ τὴν ἐλευθέραν ὁ Σωσθένης εἶχε δούλην, ἢ τίς ἡ κοινωνία τοῖς λησταῖς πρὸς αὐτὸν, ὑμῖν καταλείπω σκοπεῖν. Ἐπεὶ τοίνυν ἔμαθεν ἡ Μελίττῃ τὴν προτέραν εὐρόντά με γυναῖκα, Φοβηθεῖσα μὴ πρὸς αὐτὴν ἀπο- κλίναιμι τὸν νοῦν, συμβουλεύεται τὴν ἄνθρωπον ἀνε- λείν, καὶ μοι συνεδόκει τί γὰρ οὐ δεῖ τάληβῇ λέγειν;

tur illi sermoni suo finem imposuerunt, petentique mihi dicendi potestas facta est: Hi quidem omnes, inquam ego, qui & pro Therсандро, & pro Melite causam dixerunt, non nisi meras nugas in medium protulerunt: a me vero vos rem omnem, ut se habet, fideliter & diligenter exponi audietis. Erat mihi olim amica, genere Byzantia, Leucippe nomine: quam decessisse ratus, in Aegypto enim rapta mihi a piratis fuit, in Meliten incidi: quacum inita consuetudine, huc una profectus sum, Leucippenque Sostheni cuidam, agrorum Therсандри procuratori, fervientem comperi. Sed quomodo liberam mulierem Sosthenes in servitutem receperit, quaeve illi cum piratis necessitudo intercedat, considerandum vobis relinquo. Melite postea quam priorem amicam reperisse me cognovit, verita, ne ad illam rursus animum applicarem, eius perdendae consilium init; quod mihi quoque comprobatum est: quid enim verum negare oportet? Cumque me haec rerum

ἔπει τῶν αὐτῆς με κύριον ἀποφαίνειν ὑπισχνεῖτο. Μισθοῦμαι ἓνα δὴ τινα πρὸς τὸν Φόνον. ἑκατὸν δ' ὁ μισθὸς ἦν τοῦ Φόνου χρυσοῖ. καὶ ὁ μὲν δὴ τὸ ἔργον δράσας, οἷχεται, καὶ τότε¹ γέγονεν ἀφανής. ἐμὲ δὲ ὁ ἔρως εὐθύς ἠμύνατο. ὥς γὰρ ἔμαθον ἀνηρημένην, μετενόουν, καὶ ἔκλαιον, καὶ ἤρων, καὶ νῦν ἔρῳ. διὰ τοῦτο ἑμαυτοῦ κατεΐπον, ἵνα με πέμψητε πρὸς τὴν ἐρωμένην. οὐ γὰρ φέρω νῦν ζῆν, καὶ μισαιφόνος γενόμενος, καὶ Φιλῶν, ἣν ἀπέκτεινα.

ή. Ταῦτα εἰπόντος ἐμοῦ, πάντας ἑκπληξίς κατέσχευεν, ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τοῦ πράγματος, μάλιστα δὲ τὴν Μελίττην. καὶ οἱ μὲν τοῦ Θερσάνδρου ῥήτορες μεθ' ἡδονῆς ἀνεβόησαν ἐπινίκιον· οἱ δὲ τῆς Μελίττης ἀνεπυνθάνοντο, τί ταῦτ' εἴη τὰ λεχθέντα; ἡ δὲ, τὰ

omnium suarum dominum constituere pollicita esset, hominem ad illam necandam conduxī, nummos aureos centum pollicens. Atque ita quidem sicarius re confecta solum vertit, nec ex eo tempore usquam gentium amplius est conspectus. Me vero amor statim ultus est: nam puellae caede cognita, maleficii conscientia stimulatus, ex illo flere nunquam desii, sed eius desiderio aestuans, peremtā nunc quoque amo: neque aliam ullam ob causam memet sponte accuso, quam ut meam ad amicam me miratatis, quandoquidem in praesentia & parricida, & eius, quam perdidī, amore flagrans, vivere amplius non sustineo.

VIII. Haec cum a me dicerentur, inexpectato rei exitu omnes, inprimisque Melite, obstupuerunt. Qui Thersandro advocati erant, summa cum voluptate acclamaverunt: Melites autem patroni, cuiusmodi essent, quae dixeram, ex ea ipsa quaerebant. At illa vehementer pertur-

¹ καὶ τότε) Vel καὶ τότε scribendum, vel corr. καὶ τούτου.

μὲν ἐθορυβεῖτο, τὰ δὲ ἡρνεῖτο, τὰ δὲ διηγεῖτο, σπουδῇ μάλα καὶ οὐ σαφῶς, τὴν μὲν Λευκίππην εἰδέναι λέγουσα, καὶ ὅσα εἶπον, ἀλλὰ τόν γε Φόνον οὐκ ὥστε καὶκείνους, διὰ τὸ τὰ πλείω μοι συνάδειν, ὑπόνοιαν ἔχειν κατὰ τῆς Μελίττης, καὶ ἀπορεῖν ὅτῳ χρῆσαιτο λόγῳ πρὸς τὴν ἀπολογίαν.

Θ'. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Κλεινίας, Θορύβου πολλοῦ κατὰ τὸ δικαστήριον ὄντος, ἀνελθὼν Καί μοί τινα λόγον εἰπεῖν συγχωρήσατε· περὶ γὰρ ψυχῆς ἀνδρὸς ὁ ἀγών. Ὡς δὲ ἔλαβεν, δακρύων γεμισθεῖς Ἄνδρες, εἶπεν, Ἐφέσιοι, μὴ προπετῶς κατάγνωντε θάνατον ἀνδρὸς ἐπιθυμοῦντος ἀποθανεῖν, ὅπερ φύσει τῶν ἀτυχοῦντων ἐστὶ Φάρμακον. κατέψευσται γὰρ ἑαυτοῦ τὴν τῶν ἀδικούντων αἰτίαν, ἵνα πάβῃ τὴν τῶν δυστυχούντων τιμωρίαν. ἃ δὲ ἡτύχησεν, διὰ βραχέων ἐρῶ. Ἐρωμένην

bata, alia quidem scire se negavit, alia vero de industria subobscurè admodum confessa est. Quamquam, quae de Leucippe narraveram, omnia, morte excepta, vere a me dicta fuisse affirmavit. Quamobrem cum orationi meae pleraque convenirent, eis ipsis Melite in suspicionem venit, ut, quibus ad eam defendendam verbis uterentur, incerti essent.

IX. At Clinia, cum magnus in foro clamor exortus fuisset, in medium progressus: Potestatem mihi quoque, inquit, pauca quaedam dicendi facite. Capitis enim iudicium constitutum est. Quod cum impetrasset, collacrimans: Viri, inquit, Ephesii, moriendi cupidum adolescentem morti temere damnare nolite; quae una est infelibus viris malorum allevatio. Improborum enim hominum crimen in se transtulit, ut poenam sustinens infelicitatis suae perfugium aliquod habere posset. Cuiusmodi autem illius infelicitas fuerit, quam brevissime potero, paucis

εἶχεν, ὥς εἶπεν· τοῦτο γὰρ οὐκ ἐψεύσατο· καὶ ὅτι λη-
 σταὶ ταύτην ἥρπασαν, καὶ τὰ περὶ Σωσθένους, καὶ
 πανθ' ὅσα πρὸ τοῦ Φόνου διηγήσατο, πέπρακται τὸν
 τρόπον τοῦτον. αὕτη γέγονεν ἐξαίφνης ἀφανής, οὐκ οἶ-
 दा πῶς, οὔτ' εἴ τις ἀπέκτεινεν αὐτήν, οὔτ' εἰ καὶ ζῇ
 κλαπέισα. πλὴν ἐν τοῦτ' οἶδα μόνον, τὸν Σωσθένην
 αὐτῆς ἐρῶντα, καὶ αἰκισάμενον βασάνοις πολλαῖς,
 ἐφ' οἷς οὐκ ἐτύγχανεν, καὶ φίλους ἔχοντα ληστάς.
 Οὗτος οὖν ἀνηρῆσθαι δοκῶν τὴν γυναῖκα, ζῆν οὐκ ἐτι-
 θέλει. καὶ διὰ τοῦτο ἑαυτοῦ Φόνον κατεψεύσατο. ὅτι
 μὲν γὰρ ἐπιθυμεῖ θανάτου, καὶ αὐτὸς ὡμολόγησεν,
 καὶ ὅτι διὰ λύπην τὴν ἐπὶ γυναικί. σκοπεῖτε δὲ εἴ τις
 ἀποκτείνας τινα ἀληθῶς, ἐπαποθανεῖν αὐτῷ θέλει,
 καὶ ζῆν δι' ὀδύνην οὐ φέρει. τίς οὕτω Φιλόστοργος Φο-

exponam. Amicam adolescens is, uti dixit, habuit. Ne-
 que enim id, nec quae de piratis ac Sosthene recensuit,
 mentitus est. Nam quaecunque sibi ante illius caedem eve-
 nisse narravit, revera, sicuti ab eo audivistis, gesta fue-
 re. Haec e mortalium conspectu dudum, atque impro-
 viso quidem, subtracta est. Quo vero id pacto factum fue-
 rit, aut interfectane sit, an rapta vivat adhuc, mihi non-
 dum satis liquet: illud unum didici, a Sosthene amatam
 illam, multisque modis excruciatam, quibus tamen nihil
 profecit, quamvis latrones sibi familiares habuerit. Is igitur
 puellam decessisse ratus, vivere amplius velle negat:
 seque idcirco caedis reum ementitur. Sibi autem in animo
 esse e vita migrare, ipsemet fassus est: ac potissimum ob
 moerorem ex mulieris amissione conceptum. Vos vero
 etiam atque etiam cogitate, num verisimile vobis videat-
 ur, eum, qui vere alium interfecerit, una cum eo ipso,
 quem interemit, mori velle? aut num aliquis reperiatur
 tam familiariter inimicitias exercens, ut necati a se viri
 misericordia motus, e vita decedere aveat? Quodnam

νεύς; ἢ ποῖον μῖσος ἐστὶν οὕτω Φιλούμενον; μὴ πρὸς
 Θεῶν, μὴ πιστεύσητε, μηδὲ ἀποκτείνητε ἄνθρωπον,
 ἐλέου μᾶλλον ἢ τιμωρίας δεόμενον. εἰ δὲ αὐτὸς ἐπεβού-
 λευσεν, ὥς λέγει, τὸν Φόνον· εἰπάτω τίς ἐστὶν ὁ με-
 μισθωμένος· δείξάτω τὴν ἀνηρημένην. εἰ δὲ μήθ' ὁ ἀπο-
 κτείνας ἐστὶν, μήθ' ἡ ἀνηρημένη· τίς ἤκουσεν τοιοῦτον
 Φόνον ποτέ; Ἡρών, Φῆς, Μελίττης· διὰ τοῦτο Λευ-
 κίππην ἀπέκτεινα. Πῶς οὖν Μελίττης Φόνον κατηγο-
 ρεῖ, ἧς ἦρα; διὰ Λευκίππην δὲ ἀποθανεῖν ἐβέλει νῦν,
 ἣν ἀπέκτενεν· οὕτω γὰρ ἂν τις καὶ μισοῖ τὸ Φιλούμε-
 νον, καὶ Φιλοῖ τὸ μισούμενον; Ἄρ' οὖν οὐ πολὺ μᾶλλον
 ἂν καὶ ἐλεγχόμενος ἠρνήσατο τὸν Φόνον; ἵνα καὶ σώσῃ
 τὴν ἐρωμένην, καὶ ὑπὲρ τῆς ἐρωμένης μὴ μάτην ἀποθά-
 νῃ; διὰ τί οὖν Μελίττης κατηγορήσεν, εἰ μηδὲν αὐτῇ

odium, quaeso, tam amicum? Ne per Deos, ne credite:
 neve hominem misericordia potius, quam supplicio di-
 gnum, perdit. Quod si, uti dixit, caedis auctor ipse fuit,
 agitedum, mercenarium istum homicidam in medium pro-
 ferat, occisae puellae cadaver indicet. Sin vero neque in-
 terfectorem nominat, neque interemtum commonstrat,
 quid est, quamobrem caedem hanc quispiam appellet?
 Amabam, inquit, Meliten, idcirco Leucippen sustuli. At
 cur eius, quam quantopere amat, nomen defert? Cur Leu-
 cippes, quam morte affici mandavit, causa mori cupit?
 Quid? an putatis, aliquem ita sibi ipsi parum constantem,
 ut, quod amat, oderit: & contra, quod oderit, amet?
 An non potius credendum est, amantem hominem, tam-
 etsi convictum, crimen tamen, ut amicam servet, per-
 negaturum, ne illius amissae dolore discruciat, ipse quo-
 que frustra vitam amittat? Sed & considerandum illud est,
 quam ob causam Meliten accusaverit, si nihil ab ea tale

τειούτο πέπρακται; Ἐγὼ καὶ τοῦτο πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ, καὶ πρὸς τῶν θεῶν, μὴ με νομίσητε διαβάλλειν θέλοντα τὴν γυναῖκα προσποιήσασθαι τὸν λόγον¹, ἀλλ' ὥς τὸ πᾶν ἐγένετο. Μελίττη μὲν ἐπεπόνθει πρὸς τοῦτον ἐρωτικόν, καὶ περὶ τοῦ γάμου διείλεκτο, πρὶν ὁ θαλάσσιος οὗτος ἀνεβίῳ νεκρός. ὁ δὲ οὐκ εἶχεν οὕτως, ἀλλὰ καὶ πάνυ ἐρρωμένως τὸν γάμον ἀπεκρούετο, καὶ τούτῳ² τὴν ἐρωμένην εὐρῶν, ὡς ἔφη, παρὰ τῷ Σωσθένει ζῶσαν, ἣν ᾤετο νεκράν, πολὺ μᾶλλον πρὸς τὴν Μελίττην εἶχεν ἀλλοτριώτερον. ἡ δὲ πρὶν μαθεῖν ἐρωμένην οὔσαν αὐτῷ τὴν παρὰ τῷ Σωσθένει, ταύτην ἐλέησέν τε καὶ ἔλυσεν τῶν δεσμῶν, οἷς ἦν ὑπὸ τοῦ Σωσθέ- νους δεδεμένη· καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τε εἰσέδεξάτο, καὶ τὰ

patratum fuit? Ego vero iterum atque iterum a vobis peto, obsecroque, ut ne me huiusmodi oratione uti existimetis, quo mulierem hanc in invidiam rapiam, sed qui rem ipsam ordine recenseam. Melite adolescentis huiusce amore flagrabat: de nuptiisque, antequam marinus iste vir revixisset, habitus fuerat sermo. Hic vero non modo impotenti mulieris amori non respondebat, sed etiam a nuptiis quam longissime abhorrebat. Quin etiam amica, quam luce privatam, uti dixit, credebat, viva apud Sosthenem reperta, multo magis etiam Meliten averfatus est. Quae cum puellam apud Sosthenem inventam huius amicam esse nondum sciret, illius vicem miserata, e vinculis, quibus a Sosthene constricta fuerat, solvi iussit, hospitio

¹ Προποιήσασθαι τὸν λόγον) Hunc sermonem fingere. Melius legatur, quod in aliis invenio, ποιήσασθαι τὸν λόγον, hac oratione uti. Et sic legit interpret. Salmas. Sed & προσποιήσασθαι hic recte habet, uti e contextu patet, & recte h. l. verti poterat: hac oratione uti. Mox post

ἐρωτικὸν excidisse puto τι.

² Καὶ τούτῳ) Ita libri. Editio vulgaris habebat καὶ τοῦτο. Lege καὶ ἐν τούτῳ. Vel καὶ τούτῳ. Et interim, & dum haec aguntur, amicam suam reperit, quam putabat mortuam. Infra p. 299: ἐν τούτῳ δὲ ὁ Θέραναδρος.

ἄλλα ὡς πρὸς ἐλευθέραν δυστυχῆσασαν ἐφιλοτιμήσατο. ἐπειδὴ δὲ ἔμαθεν, ἔπεμψεν εἰς τοὺς ἀγροὺς διακονησαμένην αὐτῇ. καὶ μετὰ ταῦτά Φησιν Ἀθανῆ γεγονέναι. Καὶ ὅτι ταῦτα οὐ ψεύδομαι, ἡ Μελίττη συνομολογήσει, καὶ θεράπαινοι δύο, μεθ' ὧν αὐτὴν ἐπὶ τοὺς ἀγροὺς ἐξέπεμψεν. Ἐν μὲν δὴ πρὸς ὑπόνοιαν ἤγαγεν τοῦτον, μὴ ἄρα Φονεύσασα εἶη τὴν Λευκίππην αὐτὴ διὰ ζηλοτυπίαν. ἕτερον δέ τι αὐτῷ πρὸς τὴν τῆς ὑπονοίας βεβαίωσιν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ συμβάν, καὶ καθ' αὐτοῦ καὶ κατὰ τῆς Μελίττης ἐξηγρίανεν. τῶν δεσμωτῶν τις ὀδυρόμενος ἑαυτοῦ τὴν συμφορὰν, ἔλεγεν ὁδῶ τινι κενοινωνηκέναι κατὰ ἄγνοιαν ἀνδρὶ Φονεῖ δεδρακέναι δὲ ἐκεῖνον γυναικὸς Φόνον ἐπὶ μισθῷ· καὶ τὸ ὄνομα ἔλεγεν· Μελίττην μὲν εἶναι τὴν μισθωσαμένην, Λευκίππην δὲ τὴν ἀνηρημένην. Εἰ δὲ ταῦτα

accepit, & tanquam liberam in calamitate alioqui constitutam in honore habuit: demum re cognita rus misit, ut in agrorum curam incumberet: post quae nullo amplius in loco visam fuisse aiunt. Haec omnia vera esse, Melite ipsa, & ancillae duae, quibuscum illa rus missa fuit, testabuntur. Sed illud hominem in suspicionem adduxit: veritus enim est, ne obtrectationis furore devicta mulier, Leucippen de medio tolli iusserit. Deinde aliud quiddam sibi, dum in carcere esset, eveniens suspicionem adauxit; hominemque & contra semet ipsum, & contra Meliten irritavit. Quidam enim ex iis, qui in custodiam dati fuerant, suam per sese vicem dolens, narravit, se inter eundem in sicarium nescio quem incidisse, qui pretio accepto puellam necasse fassus est, & quae caedem mandaverat, Meliten, quae necata fuerat, Leucippen nominari dixit. Quod postremum an ita se habeat, equidem nondum ha-

γέγονεν οὕτως, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα, μαθεῖν δὲ ὑμᾶς
ἐξέσται. ἔχετε τὸν δεδεμένον, εἰσὶν αἱ θεράπαιναι,
ἔστιν ὁ Σωσθένης. ὁ μὲν ἑρεῖ, πόθεν ἔσχεν τὴν Λευ-
κίππην δούλην· αἱ δὲ πῶς γέγονεν ἀφανής· ὁ δὲ περὶ
τοῦ μισθωτοῦ καταγορεύσει. πρὶν δὲ μάθητε τούτων
ἕκαστον, οὔτε ὅσιον, οὔτε εὐσεβές, νεανίσκον ἄθλιον
ἀνελεῖν, πιστεύσαντας μανίας λόγοις· μαίνεται γὰρ
ὑπὸ λύπης.

Γ'. Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Κλεινίου, τοῖς μὲν πολλοῖς
ἐδόκει πιθανὸς ὁ λόγος· οἱ δὲ τοῦ Θερσάνδρου ῥήτορες,
καὶ ὅσοι τῶν Φίλων συμπαρήσαν, ἐπεβόων ἀνελεῖν
τὸν ἀνδροφόνον, τὸν αὐτοῦ κατειπόντα θεοῦ προνοία.
Μελίττη τὰς θεραπαινίδας ἤγαγεν. καὶ Θέρσανδρον
ἡξίου διδόναι Σωσθένην· τάχα γὰρ ἂν αὐτὸν εἶναι τὸν

beo compertum: sed illud vos inquirere par est. Nam
non admodum difficile factu erit, cum praesertim eum
habeatis, qui de mercenario interfectore mentionem in
carcere fecit: quem ea de re interrogandum censeo. Adsit
praeterea Sosthenes, adsint ancillae: quorum ex altero
quaeri ius est, unde sibi Leucippe in servitutem data sit;
ex alteris, quomodo e mortalium conspectu sit erepta.
Prius vero quam harum rerum omnium investigatio a vo-
bis facta sit, neque ius, neque fas est, lucis huius usu-
ram misero adolescenti eripere, infanis eius dictis fidem
adhibentes: moeror enim hominem ad insaniam compulit.

X. Quae cum dixisset Clinias, multi verbis eius fidem
habendam duxerunt. Thersandri vero advocati eiusque
amicorum turba adstans conclamabant, tollendum esse e
medio homicidam, se ipsum, quod divina factum sit pro-
videntia, criminis reum profitentem. Melite ancillas pro-
tulit, ac Sosthenem, qui forte Leucippen interfecerat, a

Λευκίππην ἀνηρηκότα· καὶ οἱ συναγορεύοντες αὐτῇ ταῦτα μάλιστα προεφέροντο πρόκλησιν. Ὁ δὲ Θέρσανδρος φοβηθεὶς, λάθρα τινὰ τῶν προστατῶν εἰς τὸν ἀγρὸν ἀποστέλλει πρὸς τὸν Σωσθένην, κελεύσας τὴν ταχίστην ἀφανῆ γεγενῆσθαι, πρὶν τοὺς ὑπ' αὐτὸν πεμφθέντας ἤκειν. ὃς δὴ ἐπιβάς ἵππῳ σπουδῇ μάλα πρὸς αὐτὸν ἔρχεται, καὶ τὸν κίνδυνον λέγει, ὥς, εἰ ληφθεὶς παρῶν, εἰς βασάνους ἀπαχθήσεται. Ὁ δὲ ἔτυχε μὲν ἐν τῷ τῆς Λευκίππης δωματίῳ παρὼν, κατεπάδων αὐτῇ· κληθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ παρόντος σὺν βοῇ καὶ ταραχῇ πολλῇ, προέρχεται, καὶ ἀκούσας τὰ ὄντα, μεστός γενόμενος δέους, καὶ ἤδη νομίζων τοὺς δημίους ἐπ' αὐτὸν παρεῖναι, ἐπιβάς ἵππου σπουδῇ μάλα ἐξελαύνει ἐπὶ Σμύρνης. Ὁ δὲ ἄγγελος πρὸς τὸν Θέρσανδρον ἀναστρέφει. Ἀληθὲς δὲ ἐστίν ὥς ἔοικεν ὁ λόγος, ὅτι μνήμην ἐκπλήσσειν πέφυκε φόβος. ὃ γ' οὖν Σωσθένης περὶ

Thersandro produci petiit: eam enim conditionem, qui Melites causam agebant, tulerant. Veritus autem Thersander, ne res in apertum proferretur, quendam e suis rus ad Sothenem ire clam imperavit, iussum, ut quamprimum aliquo profugeret, antequam, qui ad eum comprehendendum mittendi erant, illo se contulissent. Ille viam equo ingressus quam ocissime periculum nuntiat, questionemque de eo, si se comprehendi sinat, habitum iri affirmat. Erat tum forte Sothenes apud Leucippen, ut exulceratum eius animum deliniret. Multo itaque cum clamore ac strepitu vocatus exivit: reque cognita pavoris plenus, atque apparitores adesse iam putans, equo accepto, Smyrnam statim contendit. Nuntius ad Thersandrum revertitur. Verissimum autem, ut mihi quidem videtur, illud est, pavoce memoriam obrui solere. Nam

ἑαυτοῦ φοβηθεὶς, ἅπαξ ἀπάντων ἐξελάβετο τῶν ἐν πο-
σὶν ὑπ' ἐκπλήξεως, ὡς μηδὲ τοῦ τῆς Λευκίππης δω-
ματίου κλεῖσαι τὰς θύρας. μάλιστα γὰρ τὸ τῶν δού-
λων γένος, ἐν οἷς ἂν φοβηθῇ, σφόδρα δειλὸν ἐστίν.

ια'. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Θέρσανδρος πρώτης προκλήσεως
ἀπὸ τῆς Μελίττης οὕτω γενομένης παρελθὼν, Ἰκανὸς
μὲν οὗτος, εἶπεν, ὅστις ποτέ ἐστι, κατελήρησε μυθο-
λογῶν. ἐγὼ δὲ ὑμῶν τεθαύμακα τῆς ἀναλγησίας, εἰ
Φονέα ἐπ' αὐτοφώρῳ λαβόντες, μείζον γὰρ τῆς Φω-
ρᾶς, τὸ αὐτὸν αὐτοῦ κατειπεῖν, οὐ δὴ κελεύετε τῷ δη-
μῷ καθέζεσθε δὲ γόητος ἀκούοντες, πιθανῶς μὲν
ὑποκρινομένου, πιθανῶς δὲ δακρύοντος. ὃν νομίζω καὶ
αὐτὸν κοινωνὸν γεγόμενον τοῦ Φόνου, περὶ ἑαυτοῦ φο-
βεῖσθαι. ὥστ' οὐκ οἶδα τί δεῖ βασιάνων ἔτι, περὶ
πράγματος οὕτω σαφῶς ἐλληλεγμένου. Δοκῶ δὲ καὶ

dum sibi Softhenes metuit, eorum omnium, quae prae
manibus habebat, repente oblitus est, ut ne domunculae
quidem, in qua Leucippe custodiebatur, fores occluserit:
nimirum quia fervorum genus, ubi periculi aliquid im-
mineat, quam timidissimum est.

XI. Interea Therfander, primam a Melites patronis con-
ditionem silentio involvens, Abunde quidem, inquit, iste,
quicumque tandem sit, nugatus est: ego vero stupidita-
tem vestram non potui non mirari, qui, cum ficarium
in manifesto scelere deprehensum teneatis, tamen maius
est, se ipsum accusare, quam deprehendi, non tandem
lictori eum tradatis, sed praestigiatori huic, aequae ad com-
miniscendum atque ad lugendum facto, aures sedendo prae-
beatis: quem utpote caedis participem sibi ipsi quoque
timere arbitror. Quare autem quaestionibus opus sit, in
re praesertim tam aperta, non video. Sed & illud ut cre-

ἄλλον τινὰ Φόνον ἐργάσασθαι. ὁ γὰρ Σωσθένης οὗτος, ὃν αἰτοῦσι, παρ' ἐμοῦ τρίτην ταύτην ἡμέραν γέγονεν ἀφανής. καὶ ἔστιν οὐ πόρρω τινὸς ὑπονοίας, μὴ ἄρα τῆς τούτων ἐπιβουλῆς γέγονεν ἔργον· αὐτὸς γὰρ ἐτύγχανεν ὁ τὴν μοιχείαν μοι κατειπών. ὥστε εἰκότως ἂν ἀποκτεῖναι μοι δοκοῦσιν αὐτόν· καὶ τοῦτ' εἰδότες, ὥς ἂν οὐκ ἔχοιμι παρασχεῖν τὸν ἄνθρωπον, πρόκλησιν περὶ αὐτοῦ πεποιήνται πάνυ κακούργως. Εἴη μὲν οὖν καὶ κεῖνον Φανῆναι καὶ μὴ τεθνάναι. τί δέ, καὶ παρῆν¹, ἔδει παρ' αὐτοῦ μαθεῖν; ἢ τίνα κόρην ἐωνήσατο; τοιγούν ἐωνημένος ἔστω, καὶ εἰ ταύτην ἔσχευ Μελίττη, λέγει καὶ τοῦτο δι' ἐμοῦ. Ἀπήλλακται μὲν δὴ Σωσθένης ταῦτα εἰπών, τὸν τεύθεν δὲ ὁ λόγος μοι πρὸς

dam, adducor, aliam eum etiam caedem patrasse. Nam Sosthenes is, quem tantopere efflagitant, iam triduum apud me nusquam conspicitur. Neque admodum a vero abhorret, eorum consilio negotium confectum esse, propterea quod uxoris probum ab eo mihi renuntiatum fuerat. Unde mihi etiam verisimilius fit, eos illum neci tradidisse; scientesque, non habere me, qui hominem producam, petitionem istam de eo sistendo perastute tulisse. Viveret vero utinam Sosthenes, mihique illum dare liceret. Sed hominem adeste fingamus; quidnam, obsecro, ex eo sciscitari oporteret? Puellamne aliquam emerit? Esto sane, emerit ille. Et si eam habuit Melite? Dicit & hoc per me. Numquid aliud, si ille adestet, rogari deberet? Minime hercule. Iis igitur confessis, absolutus quidem iam Sosthenes est. Verum hinc nunc iam ad Meliten Clitophontem-

1 Τί δέ, καὶ παρῆν) Hanc Salmastii a Codice Bavarico maxima ex parte confirmatam lectionem optimo iure in textum intulisse mihi videor. In vulgatis locus ita se habebat: εἴη μὲν οὖν καὶ κεῖνον φανῆναι καὶ μὴ τεθνάναι, τὸ

δὲ, καὶ (καὶ edit. Commel.) παρῆν, εἴη παρ' αὐτοῦ μαθεῖν, εἰ τίνα κόρην ἐωνήσατο· τοῖς γὰρ οὖν ἐωνημένος ἔστω, καὶ εἰ ταύτην ἔσχευ Μελίττη, λέγει καὶ τοῦτο δι' ἐμοῦ. (edit. Commel. ἔσχευ, Μελίττη λέγει, κ. τ. δι' ἐμοῦ.)

Μελίττην καὶ Κλειτοφῶντα. Τί μου τὴν δούλην λαβόντες πεποιήκατε; δούλη γὰρ ἦν ἐμῇ, Σωσθένους αὐτὴν ἑωνημένου. καὶ εἶπερ ἦν, καὶ μὴ πρὸς αὐτοῦ ἐπεφόνευστο, πάντως ἂν ἐδούλευσεν ἐμοί. Τοῦτον δὲ τὸν λόγον ὁ Θέρσανδρος πάνυ κακοήθως παρενέβαλεν, ἵνα καὶ ὕστερον ἡ Λευκίππη Φωραβῇ ζῶσα, πρὸς δουλείαν αὐτὴν ἀγάγῃ. Εἴτα προσετίθη· Κλειτοφῶν μὲν οὖν ὡμολόγησεν ἀνηρηκέναι, καὶ ἔχει τὴν δίκην· Μελίττη δὲ ἀρνεῖται. πρὸς ταύτην αἱ τῶν θεραπαινίδων εἰσὶ βάνοι. ἂν γὰρ φανῶσι παρὰ ταύτης λαβοῦσαι τὴν κόρην, εἴτ' οὐκ ἔτι πάλιν ἀγαγοῦσαι, τί γέγονεν; τί δ' ὅλως ἐξεπέμπετο; καὶ πρὸς τίνα; Ἄρ' οὐκ εὐδηλον τὸ πρᾶγμα, ὥς συσκευασάμενοι μὲν ἥσαν τινες ὥς κτενοῦντας; αἱ δὲ θεράπαινοι τούτους μὲν, ὥς εἰκός, οὐκ ᾔδεσαν, ἵνα μὴ μετὰ πλείονων μαρτύρων γενόμενον τὸ ἔργον κίνδυνον ἔχῃ μείζονα. κατέλειπον δὲ αὐτὴν,

que mea convertatur oratio. Nam quid de mea mihi a vobis subtracta ancilla factum est? vere enim mea erat ancilla, emta per Sosthenem. Et si adhuc in vivis esset, nec interfecta ab hoc, iure meritoque mihi esset servitura. Addebat praeterea etiam illud: Clitophon quidem puellam se interemisse fassus est, ac caedis reum se fecit; Melite vero negat. Sed eam ancillarum indicia redarguent. Nam si eas Leucippen a Melite accepisse, nec dum postea reddidisse, constiterit, quid de illa factum credamus? Quid, inquit, rogas? omnino emissæ est. Verum, inquam, ad quem? Neminem certe proferunt: tacent. An non igitur manifestum est, quosdam, qui ei mortem afferrent, ab ipsis conductos? id quod clam ancillis factum fuisse credi par est, ut ne vulgatum inter plures testes facinus maiore cum eorum periculo facilius innotesceret. Nam eam quoque

ἔνθα ἦν ὁ τῶν ληστῶν λόχος λανθάνων, ὥστε ἐνεχώρει, μηδὲ ἐκεῖνας τὸ γενόμενον ἑωρακένας. Ἐλήρησε δὲ καὶ περὶ δεσμώτου τινός, ὡς εἰπόντος περὶ τοῦ Φόνου. καὶ τίς ὁ δεσμώτης οὗτος, ὃς τὸν στρατηγὸν¹ μὲν οὐδὲν εἶπεν, τούτῳ δὲ μόνῳ τὰ ἀπόρρητα διελέγετο τοῦ Φόνου, πλὴν εἰ μὴ κοινοῦντα αὐτὸν ἐγνώρισεν; οὐ παύσεσθε φληνάφων ἀνεχόμενοι, καινῶν καὶ τηλικούτων ἔργων τιθέμενοι παιδιάν; οἴεσθε χωρὶς θεοῦ τοῦτον αὐτοῦ κατειπεῖν;

ιβ'. Ταῦτα λέγοντος τοῦ Θερσάνδρου, καὶ διομνύμενου, περὶ τοῦ Σωσθένους οὐκ εἰδέναι, τί γέγονεν, ἔδοξε τῷ προέδρῳ τῶν δικαστῶν ἦν δὲ τοῦ βασιλικῷ γένους, καὶ τὰς μὲν Φονικὰς ἐδίκαζε δίκας, κατὰ δὲ τὸν νόμον συμβούλους ἐκ τῶν γεραιτέρων εἶχεν, οὓς

reliquerunt, ubi latronum multitudo delitescibat: ut verisimile sit, quid isti molirentur, eas minime vidisse. Atqui de quodam etiam in custodiam dato, & a quo caedis huiusce mentio facta fuerit, nescio quid commentus est. Sed quisnam hic est, qui praefecto quidem verbum nullum, isti vero caedis arcana omnia, nisi se eum, de quo audiverat, cognovisse negavit, palam fecit? Num quando tam vanis nugis aures praebere, negotiumque huiusmodi ludicram rem putare, desinetis? Quid vos? Censetisne hunc absque divino nutu se ipsum accusare?

XII: Hic cum dicendi Therfander finem fecisset, ac de Sothene quid actum fuisset, nescire se iureiurando etiam affirmasset, iudicum principi visum est: erat is regii generis, penes quem capitalium causarum diiudicandarum potestas erat, tameris e senioribus, uti legibus cavebatur, consiliarios haberet, quos, quid sibi faciendum putarent,

¹ Ὁς τὸν στρατηγὸν) Inferendum cum Salmasio πρὸς τ. στ. quod propter antec. v. ὃς similis soni excidit.

ἐπιγνώμονας ἐλάμβανε τῆς γνώσεως· ἔδοξεν οὖν αὐτῷ
 διασκοπήσαντι σὺν τοῖς παρέδροις αὐτοῦ, θάνατον μὲν
 ἐμοῦ καταγνῶναι κατὰ τὸν νόμον, ὃς ἐκέλευσε τὸν
 αὐτοῦ κατειπόντα Φόνον τεθνάναι· περὶ δὲ Μελίττης
 κρίσιν γενέσθαι δευτέραν, ἐν ταῖς βασάνοις τῶν Θε-
 ραπαινίδων· Θέρσανδρον δὲ ἐπομόσαι περὶ τοῦ Σωσθέ-
 νους ἐν γράμμασιν ἡμῖν, οὐκ εἰδέναι τί γέγονεν· καὶ μὲ
 δὲ, ὥς ἤδη κατάδικον, βασανισθῆναι περὶ τοῦ Μελίτ-
 την τῷ Φόνῳ συνεγνωκέαι. Ἄρτι δέ μου δεθέντος, καὶ
 τῆς ἐσθῆτος τοῦ σώματος γεγυμνωμένου, μετεώρου
 τε ἐκ τῶν βροχῶν κρεμαμένου, καὶ τῶν μὲν μάστι-
 γας κομιζόντων, τῶν δὲ πῦρ καὶ τροχόν, ἀνοιμῶξαν-
 τος δὲ τοῦ Κλεινίου, καὶ ἐπικαλοῦντος τοὺς Θεοὺς, ὃ
 τῆς Ἀρτέμιδος ἱερεὺς δάφνην ἐστεμμένος προσιὼν ὀρᾷ-
 ται. σημεῖον δὲ τοῦτό ἐστιν ἡκούσης Θεωρίας τῇ Θεῷ·
 τοῦτο δὲ ὅταν γένηται, πάσης εἶναι δεῖν τιμωρίας ἐκ χει-

confulebat : visum est, inquam, communicato cum colle-
 gis negotio, morte me secundum legem mulctare; qua
 cautum aiebat, ut, qui se ipse accusaret, morti addice-
 retur. De Melite vero iudicium aliud, habita de ancillis
 quaestione, fieri, Therfandrumque scripto iusiurandum mar-
 dare debere, se omnino, quid de Sosthene actum sit, igno-
 rare; ex me autem, uti iam peracto, per tormenta quae-
 ri oportere, an Melite caedis conscia extitisset, decretum
 fuit. Iamque, detractis indumentis, in sublime raptus pen-
 debam, aliis lora, nonnullis ignem atque rotam afferen-
 tibus, Cliniaque interim collacrimante, Deosque obte-
 stante; cum repente Dianae sacerdos laureatus ad forum
 adventare visus est. Id vero signum est venientium ad sa-
 cra Deae facienda peregrinorum. Quae res cum accidit,
 abstinere a supplicio tantisper oportet, dum rei divinae

ρίαν ἡμερῶν τοσούτων, ὅσων οὐκ ἀπετέλεσαν ¹ τὴν θυ-
σίαν οἱ θεωροί. Οὕτω μὲν δὴ τότε τῶν δεσμῶν ἐλύθη.
Ἦν δὲ ὁ τὴν θεωρίαν ἄγων, Σώστρατος, ὁ τῆς Λευ-
κίππης πατήρ. οἱ γὰρ Βυζάντιοι τῆς Ἀρτέμιδος ἐπι-
φανείσης ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς Θράκας, νική-
σαντες ἐλογίσαντο δεῖν αὐτῇ θυσίαν ἀποστέλλειν τῆς
συμμαχίας ἐπινίκιον. Ἦν δὲ καὶ ἰδίᾳ τῷ Σωστράτῳ
νύκτωρ ἡ θεὸς ἐπιστᾶσα. τὸ δὲ ὄναρ ἐσήμαινεν, τὴν
θυγατέρα εὐρήσειν ἐν Ἐφέσῳ καὶ τὰδελφοῦ τὸν υἱόν.

ιγ'. Παρὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ἡ Λευκίππη,
τὰς μὲν τοῦ δωματίου θύρας ἀνεωγμένας ὁρῶσα, τὸν
δὲ Σωσθένην μὴ παρόντα, περιεσκόπει μὴ πρὸ θυρῶν
εἴη. ὥς δ' ἦν οὐδαμῶς, θάρσος αὐτῇ καὶ ἐλπίς ἡ συνή-
θης ἐπείσέρχεται· μνήμη γὰρ αὐτῇ τοῦ πολλάκις πα-
ρὰ δόξαν σεσῶσθαι, πρὸς τὸ παρὸν τῶν κινδύνων τὴν ἐλ-
πίδα προὔξενει. ἀπέχρη τε τῇ τύχῃ. ἦν γὰρ τῶν ἀγρῶν
finis impositus sit: itaque tunc solutus sum. Porro sacro-
rum auctor erat Leucippes pater Sostratus. Nam cum By-
zantii ex bello, quod adversum Thracas gesserant, victo-
riam apparente coram Diana reportassent; aequum cen-
suerunt, ei Deae sacrificium facere, pro auxilio praebito
gratiam tanquam referentes. Privatim vero Sostrato etiam
ipsi noctu Dea in somnis apparuerat, filiamque ac nepo-
tem Ephesi eum reperturum praedixerat.

XIII. Per idem tempus Leucippe domunculae fores pa-
tentes nacta, veritaque, ne Sostrhenes, quem exivisse vi-
derat, ante ianuam forte adhuc constitisset, posteaquam
eum nusquam conspexit, firmiore animo esse coepit. Cum
enim saepe antea, & ex insperato quidem, maximis ex
periculis creptam se fuisse in memoria haberet; tum quo-
que spem concepit, ac fortunae beneficio uti decrevit.
Nam cum Dianae ab agris illis templum non longe abes-

¹ Οὐκ ἀπετέλειαν) Melius, οὐκ ἐπιτέλειαν.

πλησίον τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν. ἐκτρέχει τε ἐπ' αὐτὸ, καὶ ἔρχεται τοῦ νέω¹. τὸ δὲ παλαιὸν ἄβατος ἦν γυναιξὶν ἐλευθέραις οὗτος ὁ νέω^ς· ἀνδράσι δὲ ἐπετέτραπτο καὶ παρθένοις. εἰ δέ τις εἴσω παρῆλθεν γυνή, θάνατος ἦν ἡ δίκη, πλὴν εἰ μὴ δούλη τις ἦν ἐγκαλοῦσα τῷ δεσπότη. ταύτην δὲ ἐξῆν ἰκετεύειν τὴν θεόν, οἱ δὲ ἄρχοντες ἐδίκασον αὐτῇ τε καὶ τῷ δεσπότη. καὶ εἰ μὲν ὁ δεσπότης οὐδὲν ἔτυχεν ἀδικῶν, αὐτῆς τὴν θεράπαιναν ἐλάμβανεν, ὁμόσας μὴ μνησικακήσειν τῆς καταφυγῆς· εἰ δὲ ἔδοξε τὴν θεράπαιναν δίκαια λέγειν, ἔμενεν αὐτοῦ δούλη τῇ θεῷ. Ἄρτι δὲ τοῦ Σωστράτου τὸν ἱερέα παραλαβόντος, καὶ ἐπὶ τὰ δικαστήρια παρελθόντος, ὥς ἂν ἐπίσχη τὰς δίκας, εἰς τὸ ἱερόν ἡ Λευκίππη παρῆν, ὥστε μικροῦ τινος ἀπελείφθη τοῦ μὴ τῷ πατρὶ συντυχεῖν.

ιδ'. Ὡς δὲ ἀπηλλάγην ἐγὼ τῶν βασάνων, διελέ-

set, domo egressa in illud se recepit. Delubrum vero istud liberis mulieribus quondam inaccessum erat; viris autem & virginibus patebat: cum capitale alioqui haberetur, mulieres ingredi, praeterquam servas in ius ab hero vocatas: iis enim ad Deam confugere licebat. Ac tum quidem Archontes inter ancillam, herumque sententiam ferebant. Si enim servam iniuria dominus non affecisset, eam rursum in servitutem recipiebat, fugaeque illius memoriam se non amplius habiturum iureiurando affirmabat: sin autem ancillam iuste queri compertum fuisset, tunc ea Deae ministeriis addicta illic remanebat. Sostrato igitur sacerdotem, qui quaestionem differri iuberet, ad forum ducente, Leucippe templum ingressa est, parumque abfuit, quin patri obviam fieret.

XIV. Me vero, simulac dimissa concione solutus sum;

1 Καὶ ἔρχεται τοῦ νέω (Legen- ἔρχεται mendosum. *Salmas.* Forte dum καὶ ἔχεται τοῦ νέω. Nam suppl. εἴσα.

Achill. Tat.

V

αὐτο μὲν τὸ δικαστήριον, ὄχλος τε ἦν περὶ ἐμὲ καὶ
 Θόρυβος, τῶν μὲν ἐλεούντων, τῶν δὲ ἐπιβιαζόντων,
 τῶν δὲ ἀναπνυθανομένων. ἔνθα καὶ ὁ Σώστρατος ἐπι-
 στας, ὁρᾷ μὲν, καὶ γνωρίζει. καὶ γὰρ, ὡς ἔφην ἐν ἀρ-
 χῇ τῶν λόγων, ἐν Τύρῳ ποτὲ ἐγεγόνει περὶ τὴν τῶν
 Ἡρακλείων ἐορτὴν, καὶ χρόνου πολλοῦ διατρίψας ἔτυ-
 χεν ἐν Τύρῳ, πρὸ πολλοῦ τῆς ἡμετέρας Φυγῆς. ὥστε
 τάχα μου τὴν μορφὴν συνεβάλλετο, καὶ διὰ τὸ ἐνύ-
 πνιον φύσει προσδοκῶν¹ εὐρήσειν ἡμᾶς. Προσελθὼν
 οὖν μοι Κλειτοφῶν οὗτος, Λευκίππη δὲ ποῦ; Ἐγὼ
 μὲν οὖν γνωρίσας αὐτὸν, εἰς γῆν κατένευσα· οἱ δὲ
 παρόντες αὐτῷ διηγοῦντο ὅσα εἶπον κατ' ἐμαυτοῦ· καὶ
 ὃς ἀνοιμῶξας, καὶ κοψάμενος τὴν κεφαλὴν, ἐμπηδᾷ
 μου τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ μικροῦ δεῖν ἐξώρυξεν αὐτούς.

ingens multitudo circumsepsit: atque alii quidem vicem
 meam dolebant, nonnulli Deos invocabant, quidam me
 interrogabant: inter quos adstans ipse quoque Sostratus,
 ut vidit, me protinus agnovit. Nam, ut initio dictum est,
 Tyri etiam ipse quondam erat, cum Herculis festus dies
 ageretur: illicque diu admodum ante fugam nostram com-
 moratus est. Quapropter facile homini fuit me cognovisse,
 praesertim cum in somnis quoque se nos reperturum
 admonitus fuisset. Itaque propius me accedens: Hic, me-
 hercule, inquit, Clitophon est. Leucippe vero ubinam?
 Tum ego, illo agnito, vultum humi defixi: qui aderant,
 quaecunque contra me ipsum peroraveram, recensuerunt.
 At ille perquam graviter ingemiscens, caputque percu-
 tiens, in oculos mihi involavit, ac propemodum effodit.

¹ Καὶ διὰ τὸ ἐνύπνιον φύσει προσδοκῶν) Haud scio, quid hic faciat illud φύσει. Turbat sensum, qui sine eo integer, καὶ διὰ τὸ ἐνύπνιον προσδοκῶν εὐρήσειν ἡμᾶς.

Videant acutiores, quid ea vovula faciendum, expungendane sit, an mutanda, an aliquo modo exponenda.

οὐδὲ γὰρ ἐπεχειροῦν κωλύειν ἐγὼ, παρεῖχον δὲ τὰ πρόσωπον ἐς τὴν ὕβριν. Ὁ δὲ Κλεινίας προσελθὼν εἶργεν, παρηγορῶν αὐτὸν ἅμα, καὶ λέγων· Τί ποιεῖς, ἄνθρωπε; τί μάτην ἠγρίωσαι κατ' ἀνδρὸς, ἐς μᾶλλον σου Λευκίππην φιλεῖς; Θάνατον οὖν ὑπέστη παθεῖν, ὅτι τεθνάναι ταύτην ἔδοξε. Ἄλλα τε πολλὰ ἔλεγεν, παραμυθούμενος αὐτόν. ὁ δὲ ὠδύρετο καλῶν τὴν Ἄρτεμιν· Ἐπὶ τοῦτό με, δέσποινα, ἤγαγες ἐνταῦθα; τοιαῦτά σου τῶν ἐνυπνίων τὰ μαντεύματα; καὶ γὰρ μὲν ἐπίστευόν σου τοῖς ὀνείροις, καὶ εὐρήσειν παρά σοι προσεδόκουν τὴν θυγατέρα. καλὸν δέ μοι δῶρον δέδωκας· εὖρον τὸν ἀνδροφόνον αὐτῆς παρὰ σοί. Καὶ ὁ Κλεινίας ἀκούσας τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἐνυπνίου, περιχαρὴς ἐγένετο, καὶ λέγει· Θάρρει, πάτερ, ἡ Ἀρτεμις οὐ ψεύδεται· ζῇ σοὶ Λευκίππη· πίστευσόν μου τοῖς μαντεύμα-

Nec enim resistere homini audebam, quin immo faciem iniuriae praebebam. Sed eius impetum progressus in medium Clinia compressit, illumque redarguens: Quid, inquit, agis? cur tam temere in eum saevis, qui maiore, quam tu, amore Leucippen prosequitur? qui leto sponte se obiecit, propterea quod eam diem obiisse crediderat? Atque alia praeterea multa, quo furorem illius placaret, addidit. Ille autem Dianam identidem invocans, ita fere conquerebatur: An tu hac de causa me huc, Dea, venire voluisti? suntne haec mihi a te in somnis praedicta? Ego quidem certe somniis fidem tuis habui, filiamque me apud te reperturum credidi: ac sane peregregium munus accepi, eius scilicet interfectorem. Tum Clinia, somnii mentione audita, mirum in modum gavisus: Bono, inquit, animo, pater, esto: mendax Dea non erit. Salva utique tibi est, vaticiniis meis mihi crede, Leucippe. Non-

σι. οὐχ ὄρᾳς καὶ τοῦτον, ὥς ἐκ βασιάνων νῦν κρεμίσ-
μενον ἐξήρπασεν.

ιέ. Ἐν τούτῳ δὲ ἔρχεται τις τῶν τοῦ ναοῦ προπό-
λων ἐπὶ τὸν ἱερέα σπουδῇ μάλα θέων, καὶ λέγει πάν-
των ἀκούοντων· Κόρη τις ἐπὶ τὴν Ἄρτεμιν ξένη κατέ-
φυγεν. Ἐγὼ μὲν δὴ τοῦτο ἀκούσας ἀναπτεροῦμαι,
καὶ τὰ ὄμματα ἀνεγείρω, καὶ ἀναβιοῦν ἤρχομαι. ὁ
δὲ Κλεινίας πρὸς τὸν Σώστρατον· Ἀληθῆ μου, πάτερ,
εἶπεν, τὰ μαντεύματα. Καὶ ἅμα πρὸς τὸν ἄγγελον
εἶπεν· Μὴ καλή; Οὐκ ἄλλην τοιαύτην, ἔφη, μετὰ
τὴν Ἄρτεμιν εἶδον. Πρὸς τοῦτο ἐγὼ πηδῶ καὶ βοῶ,
Λευκίππην λέγεις. Καὶ μάλα, ἔφη. καλεῖσθαι γὰρ
τοῦτο ἔλεγεν αὐτὴν, καὶ πατρίδα Βυζάντιον, καὶ πα-
τέρα Σώστρατον ἔχειν. Ὁ μὲν δὴ Κλεινίας ἀνεκρότη-
σεν παιανίσας· ὁ δὲ Σώστρατος ὑπὸ χαρᾶς κατέπε-
σεν· ἐγὼ δὲ ἐξάλλομαι μετὰ τῶν δεσμῶν εἰς αἴρα, καὶ

ne vides, ut hunc etiam e tortorum manibus eripuerit?

XV. Interea aedituorum unus, concitato admodum
gressu ad sacerdotem veniens, puellam quandam peregri-
nam ad Dianam confugisse, cunctis audientibus, nuntia-
vit. Qua re cognita ego spem concepì, oculos sustuli, ac
paene reviviscere visus sum. Clinia vero ad Sostratum
conversus: Vera, inquit, pater, vaticinia mea sunt. At-
que, an formosa illa esset, aedituum rogavit. Cui aedituus:
Non aliam, inquit, Diana excepta, formosiorē vidi.
Tum ego laetitia exsultans: Leucippenne, inquam, dicis?
Maxime, ait ille. Hoc enim nomine se vocari, patriam-
que sibi esse Byzantium, patrem vero Sostratum, dixit.
Clinia igitur laetabundus plausum edere coepit, cum So-
stratus interim prae gaudio exanimatus concidisset. Ego
saltu me ad sidera e vinculis dedi: mox ad templum, tan-

ἐπὶ τὸ ἱερὸν ὡς ἀπὸ μηχανῆς βληθεὶς ἐπετόμην· οἱ δὲ Φυλάσσοντες ἐδίωκον, νομίζοντες ἀποδιδράσκειν, καὶ ἐβόων τοῖς ἐντυγχάνουσιν, λαβέσθαι. ἀλλ' εἶχον οἱ πόδες τότε μου πτερὰ. μόλις οὖν τινες μαινομένου μου πρὸς τὸν δρόμον λαμβάνονται. καὶ οἱ Φύλακες ἅμα παρῆσαν, καὶ ἐπεχειροῦν με τύπτειν. ἐγὼ δὲ ἤδη θάρρῶν ἡμυνόμην. οἱ δὲ εἰλκὸν με εἰς τὸ δεσμωτήριον.

ιστ'. Καὶ ἐν τούτῳ παρῆν ὁ Κλεινίας καὶ ὁ Σώστρατος. καὶ ὁ μὲν Κλεινίας ἐβόα· Ποῖ ἄγετε τὸν ἄνθρωπον; οὐκ ἔστιν Φονεὺς, ἐφ' ἣ καταδεδίκασται. Καὶ ὁ Σώστρατος ἐν μέρει ταῦτα ἔλεγεν, καὶ ὡς εἴη αὐτὸς τῆς ἀνηρῆσθαι δοκούσης πατὴρ. Οἱ δὲ παρόντες, μαθόντες τὰ πᾶν, εὐφήμεον τε τὴν Ἀρτεμιν, καὶ περιίσταντό με, καὶ ἄγειν εἰς τὸ δεσμωτήριον οὐκ ἐπέτρεπον. οἱ δὲ Φύλακες οὐκ εἶναι κύριοι τοῦ μεθεῖναι καταδικασθέντα πρὸς θάνατον ἄνθρωπον ἔλεγον, ἕως ὃ ἱε-

quam tormento aliquo impulsus, convolvavi. Custodes, fugam me arripuisse putantes, insequabantur: ac obvios quosque ad me comprehendendum clamore advocabant. Sed pedibus meis alas additas fuisse dixisses. Tandem insanientis more currentem me nescio qui apprehenderunt, nec manus a me continuerunt. Verum ego audentior iam factus contra niti: illi me ad carcerem ducere pergebant.

XVI. Interea sacerdos & Clinia praesto fuerunt. Cliniaque prior: Quo hominem, inquit, ducitis? hic certe caedem, cuius damnatus est, nunquam fecit. Sostratus quoque eadem fere singillatim repetebat, eiusque, quam peremtam putabant, patrem se esse affirmabat. Qui aderant, cognita re, Dianae numen laudibus extollebant: meque circumstantes ad carcerem duci verabant. Custodes autem cum sibi hominis iam peracti dimittendi ius non

ρεὺς τοῦ Σωστράτου δεηθέντος ἐνηγγυήσατο ἔχειν καὶ παρέξειν εἰς τὸν δῆμον, ὅταν δέῃ. Οὕτω μὲν δὴ τῶν δεσμῶν ἀπολύομαι, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν ταχὺ μάλα ἡπιγόμεν· καὶ ὁ Σώστρατος κατὰ πόδας, οὐκ οἶδα εἰ τὰ ὅμοια ἐμοὶ χαίρων. Οὐκ ἔστιν δὲ ἄνθρωπος οὕτως δρομικώτατος, ὃν οὐ τῆς μνήμης ¹ θβάνει τὸ πτερόν. ἢ καὶ τότε ἡμᾶς ἐπὶ Λευκίππην προῦβαλεν, ἀπαγγέλλουσα πάντα, καὶ τὰ τοῦ Σωστράτου, καὶ τὰμά. ἰδοῦσα δὲ ἡμᾶς, ἐξεπήδησε τοῦ νεῶ, καὶ τὸν μὲν πατέρα περιεπτύξατο· τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς εἶχεν ἐπ' ἐμέ. ἐγὼ δὲ εἰστήκειν αἰδοῖ τῇ πρὸς τὸν Σώστρατον, κατέχων ἑμαυτὸν, καὶ ἅπαντα βλέπων εἰς τὸ ἐκείνης πρόσωπον, ἐπ' αὐτὴν ἐκβορεῖν. οὕτως ἀλλήλους ἡσπαζόμεθα τοῖς ὄμμασιν.

esse caufarentur, sacerdos, Sostrato orante maxime, sistendi, cum opus esset, mei vas est factus. Itaque vinculis solutus ad Dianae quam ocissime contendì, meaque vestigia Sostratus persecutus est, sed nescio an pari mecum laetitia. Verissimum autem illud esse tum cognovi, nullum reperiri tam celerem cursores, quem fama non antevertat. Ea enim vehementer properantes festinantefque nos antegressa, Leucippen cum de aliis omnibus, tum de Sostrati adventu, certiores fecerat. Itaque cum primum nos vidit, e fano exiens patrem quidem complexa est, oculos vero in me convertit: qui licet ob Sostrati praesentiam verecundans, me, quo minus ad illam amplexandam excurrerem, continerem, non tamen ab eius vultu oculos defigere usquam valebam. Ita mutuis nos obtutibus inter nos salutabamus.

1 Μνήμης) Non satisfacit hoc verbum. Emendatio haud poenitenda φήμης, quod verbum in textu ipso commodè locum habere potest. Interpretem Latinum non aliter legisse constat, atque

ita & scriptum est ad marginem Codicis Bavarici, textu ferente μνήμης cum reliquis. Ibidem in sequenti προῦλαβεν legitur, quod & Commelinus edidit.

ΛΟΓΟΣ ΟΓΔΟΟΣ.

ΑΡΤΙ δὲ ἡμῶν μελλόντων καθέζεσθαι, καὶ περὶ τούτων διαλέγεσθαι, Θέρσανδρος σπουδῇ μάλα, μάρτυρας ἄγων τινὰς, ἔρχεται πρὸς τὸν νεώ, καὶ μεγάλη τῇ Φονῇ πρὸς τὸν ἱερέα· Μαρτύρομαι, ἔφη, τῶνδε ἐναντίον, ὅτι μὴ δεόντως ἐξαιρῇ δεσμῶν καὶ θανάτου κατεγνωσμένον ἄνθρωπον ἐκ τῶν νόμων ἀποθανεῖν. ἔχεις δὲ καὶ δούλην ἐμὴν, γυναῖκα μάχλον, καὶ πρὸς ἄνδρας ἐπιμανῇ· ταύτην ὅπως μοι φυλάξῃς; Ἐγὼ δὲ πρὸς τὸ, δούλην καὶ γυναῖκα μάχλον, ὑπεραλγῆσας τὴν ψυχὴν, οὐκ ἤνεγκα τῶν ῥημάτων τὰ τραύματα, ἀλλ' ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ· Σὺ μὲν οὖν, ἔφην, καὶ τρί-δουλος, καὶ ἐπιμανῆς, καὶ μάχλος· αὐτὴ δὲ καὶ ἐλευ-

LIBER OCTAVUS.

ΑT Therfander, dum nos iam sessuri, atque iis ipsis de rebus inter nos collocuturi essemus, concitato admodum gressu, adductisque secum testibus aliquot, fanum ingressus est; & voce quam maxime contenta ad sacerdotem conversus: Illud, inquit, his audientibus tibi denuntio, inique a te factum esse, qui hominem legibus capite damnatum e vinculis exemeris. Atqui ancillam etiam meam, impudicam illam quidem, & in appetendis viris ad insaniam usque effusam, domi tuae abscondidisti: quam quo iure a me liberali causa manu asserturus sis, pervelim scire. Tum ego & servam & impudicam Leucippen vocari audiens, animo vehementissime commotus, orationemque tam contumeliosam non ferens, ipso nondum tacente: Tu quidem, inquam, triservus, & insanus, & impudicus; Leu-

Θέρα καὶ παρθένος, καὶ ἀξία τῆς Θεοῦ. Ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσε, καὶ Λοιδορεῖς, Φήσας, δεσμῶτα καὶ κατάδικε; παίει με κατὰ τῶν προσώπων μάλα βιαίως, καὶ ἐπάγει δευτέραν. οἱ δὲ τῶν ρινῶν αἵματος ἔρρεον κρουνοί. ὅλον γὰρ αὐτοῦ τὸν θυμὸν εἶχεν ἡ πληγὴ. ὥς δὲ καὶ τρίτην ἀπροφυλάκτως ἔπαισεν, λανθάνει μου τῷ στόματι περὶ τοὺς ὀδόντας προσπταίσας τὴν χεῖρα, καὶ τρωθεὶς τοὺς δακτύλους, μόλις τὴν χεῖρα συνέστειλεν ἀνακραγῶν. καὶ οἱ ὀδόντες ἀμύνουσι τὴν τῶν ρινῶν ὕβριν· τιτρώσκουσι γὰρ αὐτοὶ τοὺς παίοντας δακτύλους, καὶ, ἃ πεποίηκεν, ἔπαθεν ἡ χεῖρ. καὶ ὁ μὲν ἐπὶ τῇ πληγῇ μαλακὸν ἀνακραγῶν συνέστειλε τὴν χεῖρα, καὶ οὕτως ἐπαύσατο. ἐγὼ δὲ ἰδὼν οἷον ἔχει κακὸν, ταῦτο μὲν οὐ προσεποιησάμην· ἐφ' οἷς δὲ ἐτυραννήθην τραγωδῶν, ἐνέπλησα βοῆς τὸ ἱερόν.

β'. Ποῦ Φύγωμεν ἔτι τοὺς βιαίους; ποῖ καταδρά-

cippe libera est, & virgo, & Dea digna. Quibus ille auditis: Tu, igitur, vincus, inquit, & damnatus, conviciari audes? Et quanta maxima vi potuit, os mihi semel atque iterum ita contudit, ut sanguinis quasi rivi quidam e naribus manarint. Plaga enim mihi inflata omnem eius iram ostendebat. Cum vero etiam tertio me percussisset, dextram labris imprudenter impactam dentibus illifit, ac, vulneratis digitis, ingemiscens manum illico retraxit: ita dentes fauciatam dextra narium iniuriam ulti sunt, &, quae vulnera manus intulerat, accepit. Atque ille quidem prae vulneris dolore effeminate admodum lugens, manu ad se revocata, deinceps vim inferre destitit: ego vero digitorum vulnus animadvertisse dissimulans, vimque mihi illatam conquerens, templum clamore complevi.

II. Quonam tandem grassatorum violentiam fugiemus?

μωμεν; ἐπὶ τίνα θεῶν μετὰ τὴν Ἄρτεμιν; ἐν αὐτοῖς τυπτόμεθα τοῖς ἱεροῖς, ἐν τοῖς τῆς αὐλαίας παιόμεθα χωρίοις. ταῦτα ἐν ἐρημίαις μόναις γίνεται, ὅπου μὴδ' εἰς μάρτυς μὴδ' ἄνθρωπός τις. σὺ δὲ αὐτῶν ἐν ὧν τυραννεῖς τῶν θεῶν. καὶ τοῖς μὲν πονηροῖς αἱ τῶν ἱερῶν ἀσφάλειαν διδόασι καταφυγὴν ἐγὼ δὲ μὴδένα ἀδικήσας, ἰκέτης δὲ τῆς Ἀρτέμιδος γενόμενος, τύπτομαι παρ' αὐτῷ τῷ βωμῷ, βλεπούσης, οἶμοι, τῆς θεοῦ. ἐπὶ τὴν Ἄρτεμιν αἱ πληγαί. καὶ οὐ μέχρι πληγῶν ἡ παροιμία, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν προσώπων τις λαμβάνει τραύματα ὡς ἐν πολέμῳ καὶ μάχῃ, καὶ μεμΐανται μὲν τὸ ἔδαφος ἀνθρωπίνῳ αἵματι. τοιαῦτα σπένδει τίς τῇ θεῷ; οὐ βάρβαροι τοῦτο καὶ Ταῦροι, καὶ ἡ Ἄρτεμις ἡ Σκυθῶν; ὁ παρ' ἐκείνοις μόνος ναὸς οὕτως αἰμάσσεται. τὴν Ἰονίην Σκυθίην πεποίηκας, καὶ ἐν

Quos post Dianae numen Deos adibimus? Ipsis in templis vapulamus: ante religiosissimas Deorum aras plagae nobis imponuntur. Atqui desertis tantum in locis, ubi nulli adsint testes, facinora huiusmodi committi solent: tu vero coram Diis ipsis regiam potestatem exerces. Cumque augustae Deorum aedes fontibus praesidio esse consueverint; ipse innocens ac supplex, me miserum, ante aras, ipsa vidente Dea, vulnus accepi. Iam vero quis percussiones istas Dianae illatas fuisse neget? quamquam non iis quidem contenta fuit huius ebrietas; sed etiam vulnera, qualia in bello atque pugna inferuntur, intulit, humanoque pavementum sanguine foedavit. At vero quis Ephesiae unquam Dianae hoc pacto sacrificavit? Barbarorum ac Taurorum huiusmodi quidem certe institutum est. Apud Scythas Dianae templum est: apud quos solos Deae huius altaria humano cruore conspergi receptum est. Tu autem, Ionia ut Scythia esset, Ephesique idem, qui in Tau-

Ἐφείσω ρεῖ τὰ ἐν Ταύροις αἵματα. λαβε καὶ ξίφος κατ' ἐμοῦ. καίτοι τί δέη σιδήρου; τὰ τοῦ ξίφους πεποίηκεν ἡ χεὶρ. ἀνδροφόνος αὐτὴ καὶ μισαιφόνος δεξιά τοιαῦτα δέδρακεν, οἷα ἐκ φόνου γίνεται.

γ'. Ταῦτα μὲν βοῶντος, ὄχλος συνερρύει ἰ τῶν ἐν τῷ ἱερῷ παρόντων· οὗτος ἐκάκισον αὐτόν. καὶ ὁ ἱερεὺς αὐτός· Οὐκ αἰσχύνη, τοιαῦτα ποιῶν οὕτως Φανερεῶς καὶ ἐν τῷ ἱερῷ; Ἐγὼ δὲ τεθαρρήκως, ταῦτα ἔφην· ὦ ἄνδρες, πέπονθα, ἐλεύθερός τε ὢν, καὶ πόλεως οὐκ ἀσήμευ, ἐπιβουλευθεῖς μὲν εἰς τὴν ψυχὴν ὑπὸ τούτου, σωθεῖς δὲ ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος, ἣ ταῦτον ἀπέφηνε συ-

rica insula, cruor manaret, effecisti. Quin igitur gladium etiam in me stringis? quamquam quid ferro opus est, cum gladii munere manus fungatur? cruenta enim & caedibus afflueta dextera tua id nunc patravit, quod in occisionibus fieri consuevit.

III. Haec dum ego lamentarer, ab iis, qui in templo erant, concursus ad me factus est: ac nonnulli ex iis hominem increpare coeperunt: quin etiam sacerdos ipse: Non te, inquit, tam aperte haec, in templo praesertim, facere pudet? Quam ob causam ego iam confirmato animo: Hoc equidem, inquam, pacto, viri Ephesii, acceptus sum homo liber, & non obscurae urbis civis. Ab isto enim vitae summum in discrimen adductus perieram plane, nisi patefactis tandem facinorosi hominis calumniis me praesenti suo numine atque auxilio de manibus eius Diana

1 Ὀχλος συνερρύει) Editio prior, cum Anglicano, ὄχλος συνερρύηκεν ἐν τῷ ἱερῷ, οὕτως ἐκάκισον αὐτόν. In melioribus, ut Florentino, & Regiis, ὄχλος συνερρύηκεν τῶν παρόντων ἐν τῷ ἱερῷ. Legendum μοχ, οὗτος ἐκάκισον αὐτόν. Id est, οὗτος ὁ ὄχλος, τὸν Θίρασαν-

δρον ἐκάκισον. Ἐκάκισον porro pro ἐκάκιζε, quia vox ὄχλος habet significationem multitudinis. Qua locutione nihil esse tritius Graecis, sciunt Graece periti. Male omnes libri, οὕτως ἐκάκισον αὐτόν. Posset etiam, οὗτοι ἐκάκισον αὐτόν. Nempe, οἱ παρόντες

κοφάντην. καὶ νῦν προελθεῖν με δεῖ, καὶ ἀπονίψασθαι τὸ πρόσωπον ἔξω· μὴ γὰρ ἔνδον τοῦτο ποιήσαιμι ἔγωγε, μὴ καὶ τὸ ἱερὸν ὕδωρ τῷ τῆς ὕβρεως αἵματι μιανθῇ. Τότε μὲν δὴ μόλις ἐλκύσαντες αὐτὸν, ἐξάγουσι τοῦ ἱεροῦ. τοσούτον δὲ εἶπεν ἀπιών· Ἀλλὰ τὸ μὲν σὸν ἤδη κέκριται, καὶ ὅσον οὐδέπω πείσῃ δίκη. τὸ δὲ τῆς ψευδοπαρθένου ταύτης ἑταίρας ἡ σύριγξ τιμωρήσεται.

δ'. Ὡς δὲ ἀπηλλάγη ποτὲ, καὶ γὰρ ἐξελθὼν ἐκάθη-
ρα τὸ πρόσωπον. Τοῦ δὲ δείπνου καιρὸς ἦν, καὶ ὑπε-
δέξατο ἡμᾶς ὁ ἱερεὺς μάλα φιλοφρόνως. ἐγὼ δὲ εἰς
τὸν Σώστρατον ὀρθοῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν οὐκ ἠδυνά-
μην, συνεῖς οἷα αὐτὸν διετεθεῖκεν. καὶ ὁ Σώστρατος
δὲ τὰς τῶν ὀφθαλμῶν ὀρῶν ἀμύξεις τῶν ἐμῶν, ἃς ἔτυ-
χον ὑπ' αὐτοῦ παθὼν, ἀντησχύνετό με βλέπειν· καὶ ἡ
Λευκίππη δὲ τὰ πολλὰ εἰς γῆν ἔβλεπεν. καὶ ἦν ὅλον

eripuisset. Nunc mihi e templo exire, faciemque abluere,
opus est: neque enim id ego hic unquam facere ausim,
ne videlicet sacri larices cruore per contumeliam effuso
polluantur. Interea Therfander, cum vix e delubro non-
nulli eum protruderent, huiusmodi quiddam inter abeun-
dum solus secum locutus est: Tu quidem, quod ad cau-
sam tuam attinet, iam damnatus es; nec multo post de
te supplicium sumetur. De scorto autem isto virginitatem
ementiente fistula iudicium faciet.

IV. Posteaquam ille abiit, egressus ipse faciem ablui.
Cumque accumbendi iam tempus esset, a sacerdote pera-
manter accepti sumus. Ego vero eorum, quae in Sofstra-
tum admiseram, conscius, oculos in illum palam conii-
cere non audebam: quod & ipse praesentiens, me con-
tueri pariter verecundabatur: Leucippe quoque nihil aliud,
quam terram intuebatur: ita ut convivium prorsus vere-

τὸ συμπόσιον αἰδῶς. προϊόντος δὲ τοῦ πότου, καὶ τοῦ Διονύσου κατὰ μικρὸν ἐξιλασκομένου τὴν αἰδῶν ἔλευθερίας γὰρ οὗτος πατήρ· ἄρχει λόγου πρῶτος ὁ ἱερεὺς πρὸς τὸν Σώστρατον· Τί οὐ λέγεις, ὦ ξέने, τὸν περὶ ὑμᾶς μῦθον ὅστις ἐστίν; δοκεῖ γάρ μοι περιπλοκάς τις εἶναι οὐκ ἀηδεῖς. οἶνω δὲ μάλιστα πρέπουσιν οἱ τοιοῦτοι λόγοι. Καὶ ὁ Σώστρατος προφάσεως λαβόμενος ἀσμένως· Τὸ μὲν κατ' ἐμὲ λόγου μέρος ἀπλοῦν, εἶπεν, ὅτι Σώστρατος ὄνομα, Βυζάντιος τὸ γένος, τούτου θεῖος, πατήρ ταύτης. τὸ δὲ λοιπὸν, ὅπερ ἐστὶ μῦθος, λέγε, τέκνον Κλειτοφῶν, μηδὲν αἰδούμενος. καὶ γὰρ εἴ τι μοὶ συμβέβηκε λυπηρὸν, μάλιστα μὲν οὖν οὐ σὸν ἐστίν, ἀλλὰ τῆς τύχης. ἔπειτα τῶν ἔργων παρελθόντων ἢ διήγησις τὸν οὐκ ἔτι πάσχοντα ψυχαγωγεῖ μάλλον, ἢ λυπεῖ.

cundum effet. Tandem, procedente potu; Bacchoque pudorem sensim amovente, is enim libertatis auctor est, primus ad Sostratum conversus sacerdos: Quin igitur, inquit, o hospes, rerum vestrarum, cuiusmodi tandem eae sint, seriem narras? mihi sane non insuaves quasdam ambages continere in se videtur: praeterea vino sermones huiusmodi maxime conveniunt. Tum Sostratus, loquendi occasione illinc sumpta: Quod quidem, inquit, ad me attinget, leve admodum est. Sostrato mihi est nomen, patria Byzantium, atque adolescentis quidem istius patruus, puellae autem pater sum. Cetera, utut sunt, tu, mi Clitophon, metu omni prorsus abiecto, effare. Nam si quid mihi acerbi evenit, non tibi, sed fortunae tribuendum est. Ad haec, praetitorum malorum commemoratio tantum abest, ut eum, qui evasit, moerore afficiat, ut etiam vehementer oblectet.

ἢ Παρελθόντων) Vulgo: παρελθόντων, quod, praeceuntibus libris ipsoque sensu iubente, correxi-

mus in παρελθόντων. Ad sensum Virgil. Aen. I, 217: *forſan & haec olim meminiffe iuvabit.*

ε'. Καὶ γὰρ πάντα τὰ κατὰ τὴν ἀποδημίαν τὴν ἀπὸ Τύρου διηγούμαι, τὸν πλοῦν, τὴν ναυαγίαν, τὴν Αἰγυπτον, τοὺς βουκόλους, τῆς Λευκίππης τὴν ἀπαγωγὴν, τὴν παρὰ τῷ βωμῷ πλαστὴν γαστέρα, τὴν Μενελάου τέχνην, τὸν ἔρωτα τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τὸ Χαιρέου Φάρμακον, τὴν τῶν ληστῶν ἀρπαγὴν, καὶ τὸ τοῦ μηροῦ τραῦμα, καὶ ἔδειξα τὴν οὐλὴν. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν Μελίττην ἐγενόμην, ἐξῆρον τὸ πρᾶγμα ἑμαυτοῦ πρὸς σωφροσύνην μεταποιῶν, καὶ οὐδὲν ἐψευδόμην· τὸν Μελίττης ἔρωτα, καὶ σωφροσύνην τὴν ἐμὴν, ὅσον ἐλιπάρησε χρόνον, ὅσον ἀπέτυχεν, ὅσα ἐπηγγείλατο, ὅσα ὠδύρετο· τὴν ναῦν διηγησάμην, τὸν εἰς Ἐφεσον πλοῦν, καὶ ὡς ἄμω συνεκαβέδωμεν, καὶ, μὰ ταύτην τὴν Ἀρτεμιν, ὡς ἀπὸ γυναικὸς ἀνέστην γυνή· ἐν μόνον παρῆκα τῶν ἑμαυτοῦ δραμάτων, τὴν μετὰ ταῦτα πρὸς Μελίττην αἰδῶ. ἐπεὶ καὶ τὸ δεῖπνον εἶπον, καὶ ὡς ἑμαυ-

V. Tum ego, quae mihi postea, quam Tyro profugi, evenerunt, singula ordinatim recensui, navigationem scilicet, naufragium, Aegyptum, pastores, Leucippes raptum, fictum apud aram uterum, Menelai calliditatem, amorem ductoris militum, Chaereae medicinam, piratarum rapinam, vulnus femoris, cuius tum quoque cicatricem ostendi. Ubi vero ad Meliten ventum est, quaecunque mihi agere contigit, quanta maxima potui modestia, mendacioque nullo penitus intermixto, narravi. Ac primum quidem Melites amorem, continentiamque meam: deinde quamdiu me illa oraverit, quamdiu illam ipse laetaverim: tum quaecunque locuta, quaecunque conquesta est omnia: praeterea quae in navi, dum Alexandria Ephesum proficisceremur, acta sunt, nempe ut simul ambo cubueramus, egoque ab illa, per Dianam! tanquam a muliere mulier, surrexeram: postremo meam omnem erga illam observan-

τοῦ κατεψωσάμεν. καὶ μέχρι τῆς θεωρίας τὸν λόγον
 συνεπέρινα. καὶ, τὰ μὲν ἐμὰ ταῦτα, ἔφην. τὰ δὲ
 Λευκίππης τῶν ἐμῶν μείζονα. πέπραται, δεδούλευ-
 κεν, γῆν ἔσκαψεν, σεσύληται τῆς κεφαλῆς τὸ κάλ-
 λος. τὴν κουρὰν ὄρᾳς. καὶ καθ' ἕκαστον ὡς ἐγένετο δι-
 ἐξῆν. καὶ τῷδε κατὰ τὸν Σωσθένην καὶ Θέρσανδρον
 γενόμενος, ἐξῆρον καὶ τὰ αὐτῆς ἔτι μᾶλλον ἢ τὰμα,
 ἐτέρως αὐτῇ χαριούμενος ἀκούοντος τοῦ πατρός· ὡς πᾶ-
 σαν αἰκίαν ἤνεγκεν εἰς τὸ σῶμα καὶ ὕβριν, πρὶν μίᾳς·
 ὑπὲρ δὲ ταύτης τὰς ἄλλας πάσας ὑπέστη· καὶ ἔμει-
 νε, πάτερ, τοιαύτη μέχρι τῆς παρούσης ἡμέρας, οἶαν
 αὐτὴν ἐξέπεμψας ἀπὸ Βυζαντίου. καὶ οὐκ ἐμὸν τοῦτο
 ἐγκώμιον, ὅτι Φυγὴν ἐλόμενος οὐδὲν ἑώρασα, ὑπὲρ ὧν
 ἔφυγον· ἀλλ' αὐτῆς, ὅτι καὶ ἐν μέσσοις λησταῖς ἔμεινε

tiam, coenam item, falsamque mei accusationem, & ce-
 tera omnia ad Softrati usque adventum perspicue ac dili-
 genter, unico tantum facto meo praetermisso, exsecutus
 sum. Atque: Haec quidem, inquam, de me quae dice-
 rem, habui. Leucippes autem facta meis multo maiora
 sunt: servivit enim, terram fodit, capitis decus, id quod
 tonsura ipsa declarat, amisit. Unumquodque deinde, sicuti
 actum fuerat, ita verbis extuli, ut, cum de Softhene
 Thersandroque facienda esset mentio, accuratius longe,
 quam de me, omnia recensuerim: illud etiam alioqui spe-
 ctans, ut puellae ipsi, patre praesertim audiente, rem gra-
 ram facerem. Aerumnas enim contumeliasque omnes, in-
 quam, una dumtaxat excepta, perpeffa est. Et propter
 hanc unam, istas omnes sustinuit, intactaque, optime pa-
 ter, uti Byzantio discesserat, in hanc usque diem perman-
 sit. Neque vero istud laudi mihi dari velim, qui fuga ar-
 repta nihil eorum, ob quae fugiebam, consecutus sum;
 sed ipsi potius, quae, inter piratas etiam, integram se ca-

παρθένος, καὶ τὸν μέγαν ἐνίκησε ληστήν· Θέρσανδρον λέγω, τὸν ἀναίσχυντον, τὸν βίαιον. ἐφιλοσοφήσαμεν, πάτερ, τὴν ἀποδημίαν. ἐδίωξε γὰρ ἡμᾶς ἔρως, καὶ ἦν ἔραστοῦ καὶ ἐρωμένης Φυγὴ· ἀποδημήσαντες γεγόναμεν ἀλλήλων ἀδελφοί. εἴ τις ἄρα ἐστὶν ἀνδρὸς παρθενία, ταύτην ἐγὼ μέχρι τοῦ παρόντος πρὸς Λευκίππην ἔχω. ἡ μὲν γὰρ ἦρα ἐκ πολλοῦ τοῦ τῆς Ἀρτέμιτος ἱεροῦ. δέσποινα Ἀφροδίτη, μὴ νεμεσήσης ἡμῖν ὡς ὑβρισμένη. οὐκ ἠθέλομεν ἀπάτορα γενέσθαι τὸν γάμον. πάρεστιν οὖν ὁ πατήρ· ἦκε, καὶ σὺ εὐμένης ἡμῖν ἤδη γενοῦ. Ταῦτα ἀκούσαντες, ὁ μὲν ἱερεὺς ἐκεχῆναι, θαυμάζων ἕκαστον ἐμῶν λεγομένων· ὁ δὲ Σώστρατος καὶ ἐπεδάκρυεν, εἴ ποτε τὸ κατὰ Λευκίππην ἐγεγόνει δράμα. καὶ ἐπεὶ [ποτε] ἐπαυσάμην· Τὰ μὲν ἡμέτε-

flamque servavit, & piratarum omnium maximi, Thersandri scilicet inverecundi, atque audacis, violentiae restitit. Nos vero, & consulto quidem, navigationem suscepimus, pater: verum ad id amoris nimia vi compulsi fuimus, ut merito illa mutuo amantium fuga dici possit. Quin immo fratres ambo una in itinere facti sumus, virginitatemque ipsi meam, si qua viris virginitas inest, impollutam adhuc, quemadmodum Leucippe, servo, quandoquidem ipsam quoque Dianae cultui iampridem additam esse perdidiceram. At tu, o hera Venus, ne nobis tanquam neglecta succenseas. Absente patre nuptias facere noluimus. Ille nunc hic adest: quare adsis tu quoque nobis iam tandem propitia. Quae cum illi audivissent, sacerdos quidem prae admiratione obstupescit: Sostrius vero tamdiu lacrimas profudit, quamdiu de Leucippes incommotis actum fuit. Posteaquam dicendi a me finis est factus: Casus equidem, inquam ego, nostros re-

ρα, εἶπον, ἡκούσατε· ἐν δὲ αἰτῷ καὶ γὰρ μαθεῖν παρὰ
σου, ἱερεῦ, μόνον· τί ποτέ ἐστιν, ὃ τελευταῖον ἀπῖάν ὁ
Θέρσανδρος κατὰ Λευκίππης προσέθηκε, σύριγγα εἰ-
πών; Ἀλλὰ σύ τε, ἔφη, καλῶς ἀνήρου. καὶ γὰρ εἰ-
δότας ἡμᾶς τὰ περὶ τὴν σύριγγα τοῖς παροῦσιν ὁμῶς
ἀρμόσασθαι προσήκει. καὶ γὰρ τὸν σὸν ἀμείψομαι μῦ-
θον εἰπών.

στ'. Ὅρᾳς τοῦτο τὸ ἄλλος τὸ κατόπιν τοῦ νεώ. ἐν-
θαδὲ ἐστὶν σπηλαιὸν ἀπόρρητον γυναιξίν, καθαραῖς δὲ
εἰσελθούσαις οὐκ ἀπόρρητον παρθένοις. ἀνάκειται δὲ σύ-
ριγξ, ὀλίγον ἔνδον τῶν τοῦ σπηλαίου θυρῶν. εἰ μὲν οὖν
τὸ ὄργανον καὶ παρ' ἡμῖν ἐπιχωριάζει τοῖς Βυζαντίοις,
ἴστε ὃ λέγω. εἰ δὲ ἄρα τις ὑμῶν ἦττον ὠμίλησεν ταύ-
τη τῇ μουσικῇ, Φέρε καὶ οἷόν ἐστιν εἶπω, καὶ σὺν ταύ-
τῃ τοῦ Πανὸς πάντα μῦθον. Ἡ σύριγξ αὐλοὶ μὲν εἰσι
πολλοὶ, κάλαμοι δὲ τῶν αὐλῶν ἕκαστος. αὐλοῦσι δὲ

cenfui omnes : nunc unum ipse quoque , o sacerdos , au-
dire pervelim : nempe quid illud fit , quod postremo abiens
Thersander Leucippae interminatus est , fistulae mentione
facta . Tum ille : Recte sane , inquit , rogas . Aequum enim
est , ut , qui rem hanc , uti se habet , scimus , vos edoceā-
mus . Ego vero parem tibi me gratiam relaturum esse
promitto .

VI. Videſne igitur , inquit ille , nemus poſt templum ?
In eo ſpelunca eſt , mulieribus quidem inacceſſa : virgi-
nibus autem nequaquam . Paulo intra eius oſtium fiſtula
ſuſpenſa eſt : quod instrumenti genus ſi apud vos Byzan-
tios in uſu eſt , iam , quid dicam , intelligitis : ſin autem
e vobis aliquis eſt in hiſce muſicis minus verſatus , ei
ego , quale id ſit , Panisſque omnem etiam fabulam , qua-
tenus ad id pertinet , enarrabo . Fiſtula pluribus e tibiis
compacta eſt : quae ſingulae ſingulis ex arundinibus con-

οὐ κάλαμοι πάντες, ὥσπερ αὐλὸς εἷς. σύγκεινται δὲ στιχηθὼν ἄλλος ἐπ' ἄλλον ἠνωμένος. τὸ πρόσωπον ἰσοστάσιον καὶ τὸ νῶτον. καὶ ὅσοι εἰσὶ τῶν καλάμων βραχὺ μικρῷ λειπόμενοι, τούτων μείζων ὁ μετὰ τούτον¹,

stant. Atque arundines ipsae omnes perinde ac tibia una sonum edunt: inter seque ita collocatae sunt, ut altera alteri ordinatim adhaereat. Facies anterior posteriori similis habetur. Quoniam autem arundinum aliam alia excedit, illud scire oportet, altero ex capite quanto pri-

1 Λειπόμενοι τούτων, μείζων ὁ μετὰ τούτον) Haec verba hic inseruimus ex veteribus libris, quae non habentur in editione. Sed nec in Anglicano hoc loco comparent. Exstant quidem paulo post, linea sequenti. Et videntur inde posse abesse. Locus omnino perturbationis. Sic legitur in Anglicano, ut in editis: καὶ ὅσοι εἰσὶ τῶν καλάμων βραχὺ μικρῷ λειπόμενοι τούτων, καὶ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ τοσούτου, ὅσον τοῦ δευτέρου, καὶ μείζων ὁ μετὰ τούτου· τρίτος καὶ κατὰ λόγον. οὕτως ὁ λοιπός. In editis tamen alia est interpunctio in his ultimis, καὶ μείζων ὁ μετὰ τούτου τρίτος, καὶ κατὰ λόγον. Verba haec ita scripta, ut ea exhibent Palatinus & Anglicanus, vix sensum habent. Ideo in melioribus libris post illa, λειπόμενοι τούτων, sequuntur ista, μείζων ὁ μετὰ τούτον. Quae voces cum paulo post repetantur, videntur suo loco haud positae, ac ex ea sede in istam transferendae. Sic igitur totus locus constituendus & ordinandus, mutatis interpunctionibus: καὶ ὅσοι εἰσὶ τῶν καλάμων βραχὺ μικρῷ λειπόμενοι, τούτων μείζων ὁ μετὰ τούτου, καὶ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ τοσούτου ὅσον τοῦ δευτέρου μείζων ὁ τρίτος, καὶ κατὰ
Achill. Tat.

λόγον οὕτως ὁ λοιπὸς τῶν καλάμων χορός. Incipit in fistula describenda a minimis calamis, & procedit ad maiores. Contra alii auctores a maioribus incipiunt, & progrediuntur ad minimos. Pollux: Σύριγγ, αὐλοὶ πολλοὶ, ἕκαστος κατὰ μικρὸν ὑφ' ἑκάστῳ ὑπελθόντις εἰς τὸν ἐλάχιστον ἀπὸ τοῦ μεγάλου. Tibullus:

Fistula cui semper decrescit arundinis ordo.

Tatius hic dicit, fistulae semper accrescere ordinem arundinis. Quaecunque, inquit, arundinum paulo ceteris breviores sunt, in his maior est, quae sequitur, id est, quae secundo loco est, longior est, quam quae primo. Et quae post secundam sequitur, in tantum longior est, quam tertia secunda maior habetur. Hoc sonant Graeca verba, ut & supra proposuimus. Nondum tamen satis sana videntur. Quid est enim dicere, qui post secundum est calamus, tanto longior est secundo, quantum tertius secundum magnitudine superat? Nonne ὁ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ idem, quod ὁ τρίτος κάλαμος; Idem est igitur, ac si dixisset, tertius calamus in tantum longior est secundo, quantum secundus est brevior tertio. Quod est ineptum. Sic igitur pu-

καὶ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ τοσοῦτον, ὅσον τοῦ δευτέρου μείζων ὁ μετὰ τοῦτον τρίτος, καὶ κατὰ λόγον οὕτως ὁ λοιπὸς τῶν καλάμων χορὸς ἕκαστον τοῦ πρόσθεν ἴσον ἔχων¹, τὸ δὲ ἕσω μέσον ἐστὶ τῷ περιττῷ. αἴτιον δὲ τῆς τοιαύτης τάξεως, ἡ τῆς ἀρμονίας διανομή. τὸν μὲν γὰρ ὀξύτατον ἄνω, καὶ ὅσον εἰς τὸ κάτω πρῶτον βαρὺ,

mam secunda superat, tanto secundam a tertia superari; ceterasque deinceps proportionem eandem sequi: ex altero vero capite aequales illas inter se omnes esse: quae omnium media est, ea longiore dimidio minor est. Eo autem ordine dispositae arundines fuerunt, ut aequalis effici concentus posset. Nam cum acutissimus sonus in sublimi admodum feratur, gravissimus autem contra depri-

to distinguendum: καὶ ὅσοι εἰς τὴν καλάμων μικρῶν λειπόμενοι, τούτων μείζων ὁ μετὰ τοῦτον, καὶ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ τοσοῦτον, ὅσον τοῦ δευτέρου μείζων ὁ τρίτος. Ubi potest etiam legi, ὅσον ὁ τοῦ δευτέρου μείζων ὁ μετὰ τοῦτον τρίτος. Quae repetitio non est ingrata. Idem est igitur, ac si dixisset, & poterat quidem ita brevius haec concipere, τούτων μείζων ὁ μετὰ τοῦτον δεύτερος, τοσοῦτον ὅσον τοῦ δευτέρου μείζων ὁ μετὰ τοῦτον τρίτος. Turbant tamen adhuc illa ἐπὶ τῷ δευτέρῳ, quae accipi possunt pro tertio, id est, pro eo, qui post secundum est, vel a secundo. Alias, ut ea hic accipimus, qui post primum sequitur, ὁ μετὰ πρῶτον, is est, qui ἐπὶ δευτέρῳ, hoc est, ἐν τῷ δευτέρῳ τόπῳ. Sed hoc durum est. Omnino puto corrupisse locum imperitos, cum scripsisset auctor ἐπιδευτέρως, hoc modo: τούτου μείζων ὁ μετὰ τοῦτον, καὶ ἐπιδευτέρως. Sic supra locum corruperant, ἐπιδευτέρως φερόμενοι, proque eo re-

posuerant, ἐπὶ τὰ δ्यूτερα. Recte interpres reddidit, *altero ex capite quanto primam secunda superat, tanto secundam a tertia superari, ceterasque deinceps proportionem eandem sequi.*

1 Ἐκαστον τοῦ πρόσθεν ἴσον ἔχων) Editio Palatina cum Anglicano Codice, ἴσον ἔχει. Ceteri ἔχων. Parum refert, utram sequaris. Sed non minimum, ut ἀνισον legatur, pro ἴσον, ita sententia loci flagitante. Dicit, ita compositos esse calamos fistulae, ut semper longior sequatur brevior. Tanto enim longiorem esse secundum primo, quantum tertius longior est secundo. Deinde addit, καὶ κατὰ λόγον οὕτως ὁ λοιπὸς τῶν καλάμων χορὸς ἕκαστον τοῦ πρόσθεν ἀνισον ἔχων. Si enim secundus longior primo, secundo tertius, quomodo iuxta hanc proportionem fistula singulos inter se habere calamos pares possit? Immo dispares. Ergo legendum, ἕκαστον ἀνισον ἔχων τοῦ πρόσθεν, non ἴσον.

κατὰ κέρας ἐκάτερον ὁ ἄκρος ἔλαχεν αὐλός· τὰ δὲ με-
ταξὺ τῶν ἄκρων τοῦ ῥυθμοῦ διαστήματα· πάντες οἱ
μεταξὺ κάλαμοι ἕκαστος ἐπὶ τὸν πέλας τὸ ὄξυ κατα-
φέρων ἐς τὸ τελευταῖον συνάπτει βαρεῖ¹. ὅσα δὲ ὁ τῆς
Ἀθηνᾶς αὐλὸς ἐντὸς λαλεῖ, τσαῦτα καὶ ὁ τοῦ Πανὸς
ἐν τοῖς στόμασιν αὐλεῖ. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν οἱ δάκτυλοι κυ-
βερνώσι τὰ αὐλήματα· ἐνταῦθα δὲ τοῦ τεχνίτου τὸ στό-
μα μιμεῖται τοὺς δακτύλους. καὶ κεῖ μὲν κλείσας ὁ
αὐλητὴς τὰς ἄλλας ὁπὰς, μίαν ἀνοίγει μόνην, δι' ἧς
τὸ πνεῦμα καταρρέει· ἐνταῦθα δὲ τοὺς μὲν ἄλλους ἐλευ-
θέρους ἀφῆκεν καλάμους, μόνον δὲ τὸ χεῖλος ἐπιτίθη-
σιν, ὃν ἂν ἐβέλη μὴ σιωπᾶν. μεταπηδᾷ τε ἄλλοτε ἐπ'
ἄλλον, ὅπου ποτ' ἂν εἴη τοῦ κρούματος ἢ ἀρμονία κα-

matur, amboque extremas arundines, alter alteram ſci-
licet, ſortiti ſint, interiacentes alias, quae vocum inter-
valla moderarentur, conſtitui neceſſe fuit. Illae enim ſo-
nos im̄pares, ſed tamen pro rata portione diſtinctos na-
ſtae, acutaeque cum gravibus temperantes, in cauſa ſunt,
ut extremae inter ſe congruant ſic, uti aequalis demum
concentus efficiatur. Porro fiſtula haec, ſi ori eam quis
admoveat, eadem prorſus, quae Palladis tibia, refert: ve-
rum hic digiti modos temperant, illic os manum imita-
tur: hic tibicen foramina omnia, uno dumtaxat excepto,
per quod ſpiritus exeat, obturat; illinc arundines alias
omnes liberās relinquit, uni tantum, quam quidem ſo-
num edere velit, os admovet: qua deinde omiſſa, ad
aliā atque aliā, prout ad ſuaviorem cantum edendum

¹ Ἐς τὸ τελευταῖον συνάπτει βαρεῖ) Ita edidimus, ut etiam
eſt in editione, quamvis eam le-
ſionem cenſeamus corruptam.
Scripti Codices habent omnes, ἐς
τὸν τῷ τελευταίῳ συνάπτει βαρεῖ.

Ex quo faciendum putarim, ἐς
τε τῷ τελευταίῳ συνάπτει βαρεῖ,
donec ultimo acuto ea intervalla
ſonorum connectat; vel etiam, ἐς
τ' ἂν τῷ τελευταίῳ συνάπτει βαρεῖ.

λή. οὕτως αὐτῷ περὶ τοὺς αὐλοὺς χορεύει τὸ στόμα.
 Ἦν δὲ ἡ σύριγξ, οὔτε αὐλὸς ἀπ' ἀρχῆς, οὔτε κάλα-
 μος· ἀλλὰ παρθένος εὐειδῆς οἴαν εἶχεν κρίνειν. ὁ Παν
 οὖν ἐδίωκεν αὐτὴν δρόμον ἐρωτικόν, τὴν δὲ ὕλη τις δέχε-
 ται δασεῖα Φεύγουσαν. ὁ δὲ Παν κατὰ πόδας εἰσθο-
 ρῶν, ὥρεγε τὴν χεῖρα ὡς ἐπ' αὐτήν. καὶ ὁ μὲν ὤρετο τε-
 θηρακέναι, καὶ ἔχουσθαι τῶν τριχῶν· καλάμων δὲ κό-
 μην εἶχεν ἡ χεῖρ. τὴν μὲν γὰρ εἰς γῆν καταδύναι λέγου-
 σιν· καλάμους δὲ τὴν γῆν ἀντ' αὐτῆς τεκεῖν· τέμνει δὲ
 τοὺς καλάμους ὑπὸ ὀργῆς ὁ Παν, ὡς κλέπτοντας αὐ-
 τοῦ τὴν ἐρωμένην. ἐπεὶ δὲ μετὰ ταῦτα οὐκ εἶχεν εὐ-
 ρεῖν, εἰς τοὺς καλάμους δοκῶν λελύσθαι τὴν κόρην,
 ἔκλαιε τὴν τομὴν, νομίζων τεθηκέναι τὴν ἐρωμένην. συμ-
 φορήσας οὖν τὰ τετμημένα τῶν καλάμων ὡς μέλη τοῦ
 σώματος, καὶ συνθεῖς εἰς ἓν σῶμα, εἶχε διὰ χειρῶν
 τὰς τομὰς τῶν καλάμων καταφιλῶν, ὡς τῆς κόρης

fieri par est, transfilit. Eoque pacto circum arundines ei
 os tripudiat. Ac fuit quidem tempus, cum fistula haec
 neque tibia, neque arundo erat, sed virgo, supra quam
 quis iudicare possit, formosa: quae cum sui amore ca-
 ptum Panem Deum fugeret, densissimam in silvam sese
 recepit. Pan vero vestigiis confectus, puellae manum tan-
 dem iniecit: cumque capillis comprehensam illam tenere
 se arbitraretur, arundinum pro coma frondes apprehen-
 disse comperit, quas absorptae terrae discessu puellae loco
 enaras aiunt. Has igitur, utpote quae amicam sibi suam
 eripuissent, irae impotentia devictus, succidit. Verum puel-
 la, quam in arundines mutatam putabat, minime inven-
 ta, facti conscientia commotus, quod amicam leto se de-
 disse crederet, ingemuit, dissectasque arundines, tanquam
 virginis membra essent, colligens, atque in unum com-
 ponens, manibus continere, ac dissuaviari perrexerit. Ita

τραύματα. ἔστανε δ' ἐρωτικὸν ἐπιθεῖς τὸ στόμα, καὶ ἐνέπνει ἄνωθεν εἰς τοὺς αὐλοὺς ἅμα Φιλῶν. τὸ δὲ πνεῦμα διὰ τῶν ἐν τοῖς καλάμοις στενωπῶν καταρρέον, αὐλήματα ἐποίει, καὶ ἡ σύριγξ εἶχε Φωνήν. Ταύτην οὖν τὴν σύριγγά Φασι ἀναθεῖναι μὲν ἐνθάδε τὸν Πάνα, περιορίσαι δὲ εἰς σπήλαιον αὐτὴν, θαμίζειν τὲ αὐτὸν τῇ σύριγγι, καὶ συνήθως αὐλεῖν. χρόνῳ δὲ ὕστερον χαρίζεται τὸ χωρίον τῇ Ἀρτέμιδι, συνθήκας ποιησάμενον πρὸς αὐτὴν, μηδεμίαν ἐκεῖ καταβαίνειν γυναῖκα. ὅταν οὖν αἰτίαν ἔχῃ τις οὐκ εἶναι παρθένον, προπέμπει μὲν αὐτὴν ὁ δῆμος μέχρι τῶν τοῦ σπηλαίου θυρῶν· δικάζει δὲ ἡ σύριγξ τὴν δίκην. ἡ μὲν γὰρ παῖς εἰσέρχεται κεκοσμημένη μόνη στολῇ¹ τῇ νενομισμένῃ, ἄλλος δὲ ἐπικλείει τὰς τοῦ σπηλαίου θύρας. καὶ μὲν ἡ παρθέ-

dum amatorie lamentatur, ipsisque arundinum sectionibus, quasi puellae vulneribus, suspirans oscula infert, spiritus calamos intravit, perque angustias eorum means sonum edidit: atque hoc pacto fistula vocem nata est: quam deinceps a Pane in spelunca illa collocatam conclusamque fuisse, Deum autem ipsum illo frequenter venire, ac de more canere solitum, constans fama est. Per tempora vero posteriora, gratiam a Diana se inituros arbitrati regionis huiusce incolae, fistulam ei consecraverunt, pactione facta, non nisi virgines ad eam descendere se passuros. Quamobrem cum in violati pudoris suspicionem virgo aliqua venit, eam populus ad speluncae usque fores comitatur, ut fistulae iudicium subeat. Quod quidem huiusmodi est. Nam quae stupri suspecta est, stolam ad id rite comparatam induta in antrum descendit. Cuius postes ab uno aliquo statim obferantur: ac tum quidem, si ea virgo adhuc sit, dulcis

¹ Μόνη στολῇ) Μόνη· ortum, vel ita transponendum: εἰσέρχεται μόνη, κεκοσμημένη·

νος, λιγυρόν τι μέλος ἀκούεται καὶ ἔνθεον, ἥτοι τοῦ τόπου πνεῦμα ἔχοντος μουσικόν εἰς τὴν σύριγγα ταμείον, ἢ τάχα καὶ ὁ Πάν αὐτὸς αὐλεῖ. μετὰ δὲ μίηρόν αὐτόμαται μὲν αἱ θύραι ἀνεώχθησαν τοῦ σπηλαίου· ἐκφαίνεται δὲ ἡ παρθένος ἐστεφανωμένη τὴν κεφαλὴν πίτυος κόμαις. εἰδὼς δὲ ἡ τὴν παρθενίαν ἐψευσμένη, σιωπᾷ μὲν ἡ σύριγξ, οἰμωγὴ δέ τις ἀντὶ μουσικῆς ἐκ τοῦ σπηλαίου πέμπεται, καὶ εὐθὺς ὁ δῆμος ἀπαλλάττεται, καὶ ἀφίησιν ἐν τῷ σπηλαίῳ τὴν γυναῖκα. τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ παρθένος ἱέρεια τοῦ τόπου παρελθοῦσα, τὴν μὲν σύριγγα εὐρίσκει χαμαὶ, τὴν δὲ γυναῖκα οὐδαμοῦ. Πρὸς ταῦτα παρασκευάσασθαι πῶς ἂν αὐτοὶ σχῆτε τύχης, καὶ σύνετε. εἰ μὲν γάρ· ἐστι παρθένος, ὥς ἔγωγε βουλοίμην, ἅπιτε χαίροντες τῆς σύριγγος τυχόντες εὐμενοῦς· οὐ γὰρ ἂν ποτε ψεύσαιο τὴν κρίσιν· εἰ δὲ μὴ, αὐτοὶ γὰρ ἴστε οἷα εἰκὸς

quidam ac paene divinus sonus exauditur: sive quod canorum spiritum intra calamos reconditum locus ille habeat, sive quod Pan forte ipse canat. Nec multo post antri valvae sponte recluduntur, virgoque pineis frondibus redimita conspicitur. Si autem virginem se mentita fuerit, pro fistulae cantu fletum quendam spelunca emittit. Populus itaque, relicta inibi muliere, confestim abijt: virgo autem loci eius antistita tertio demum die speluncam ingressa, fistulam quidem humi delapsam, mulierem vero nusquam reperit. Id vobis discriminis subeundum erit: cuius qui exitus futurus sit, etiam atque etiam cogitate. Ac si viri adhuc expers Leucippe est, id quod ipse sane perverlim, alacres periculum facite, propitiam vobis fistulam habituri, cuius iudicium nemini unquam fraudi fuit. Sin minus; vos enim scire debetis, quam multa verisimile sit

ἐν τούτοις αὐτὴν ἐπιβουλαῖς γενομένην ἄκουσαν.

Ζ'. Καὶ εὐθὺς ἡ Λευκίππη πρὶν τὸν ἱερεῖα εἰπεῖν τὸν ἐξῆς λόγον· Ὡς γέ μοι δοκεῖ, μηδὲ εἴπῃς¹. ἐγὼ γὰρ ἐτοίμη εἰς τὸ τῆς σύριγγος σπήλαιον εἰσελθεῖν, χωρὶς κλήσεως κατακεκλεισθαι. Ἀγαθὰ λέγεις, ὁ ἱερεὺς εἶπεν, καὶ σοὶ συνήδουμαι ὑπὲρ σωφροσύνης καὶ τύχης. Τότε μὲν οὖν ἑσπέρας γενομένης, ἕκαστος ἡμῶν ἀπῆει κοιμηθόσμενος, ἔνθα ὁ ἱερεὺς παρεσκεύασεν. ὁ Κλεινίας δὲ οὐκ ἦν ἡμῖν συνδειπνῶν· ὥς ἂν μὴ φορτικοὶ δοκοῖμεν εἶναι τῷ ξενοδόχῳ· ἀλλ' ἔνθα καὶ τὴν

eam vel invitam pertulisse, cui toties in infidiatorum manus devenire contigit.

VII. Tum Leucippe, antequam coeptum sermonem sacerdos finiret: Atqui quod ad me, inquit, attinet, ne sollicitus sis: ego enim fistulae antrum promte ingrediar, atque illud nullo adiutore concludetur. Est id mihi, inquit sacerdos, periucundum: tuamque tibi continentiam & felicitatem gratulor. Sed cum iam advesperasset, nostrum unusquisque, ubi sacerdos praescripserat, cubitum abiit. Clinia nobiscum haudquaquam coenaverat, hospiti enim oneri esse nolebamus; sed eo se receperat, ubi pri-

1 Ὡς γέ μοι δοκεῖ, μηδὲ εἴπῃς) Ita omnes libri. Haud scio, quam lectionem secutus sit interpres, qui vertit: Quod ad me attinet, ne sollicitus sis. An legit, μὴ δέσῃς; Ne timeas? Ita videtur. Sed neque haec scriptura, neque mens auctoris germana. Priusquam sermonem absolvisset sacerdos de Leucippe, quae, si forte, in tot casibus & accidentibus, quibus incurrerat, potuit virginitatem non retinuisse videri, quamvis invita, cum additurus esset, ὥς γέ μοι δοκεῖ· & iam fortasse paene verba illa enuntiaverat, εἰ δὲ μὴ, αὐτοὶ

γὰρ ἴστε, οἷα εἰχὸς ἐν τούτοις αὐτὴν ἐπιβουλαῖς ἄκουσαν, ὥς γέ μοι δοκεῖ· cum, inquam, haec verba dimidiata pronuntiaffet, ab ore loquentis ea excipiens, priusquam tota effatus esset, Leucippe respondet, ὥς γέ μοι δοκεῖ, μηδὲ εἴπῃς. Ne istud, inquit, dixeris, quasi videar tibi invita iacturam virginitatis perpeffa, per tot rerum discrimina, quae pertuli: nam parata sum, in speluncam illam descendere, & probationem fistulae experiri, ut scias, me neque invitam virginitate excidisse.

πρόσθεν ἡμέραν, καὶ τὴν τότε. Τὸν μὲν τοι Σώστρα-
τον ἑώρων ὑποβορυβηθέντα τῷ τῆς σύριγγος διηγήματι,
μὴ ἄρα τὰ τῆς παρθενίας δι' αἰδῶ τὴν πρὸς αὐτὸν ψευ-
δώμεθα. διανεύω δὲ τῇ Λευκίππῃ νεύματι ἀφανῆ τὸν
Φόβον τοῦ πατρὸς ἐξελεῖν, ἐπισταμένην οἴω δὴ τρόπῳ
μάλιστα οἶεται πείσειν. καλκείνῃ δὲ ἐδόκει μοι ταῦτὸν
ὑποπτεῦειν, ὥστε ταχὺ μὲν συνῆκεν. διενοεῖτο δὲ καὶ
πρὸ τοῦ παρ' ἐμοῦ νεύματος, ὡς ἂν κοσμιώτατα προσ-
ερχεῖν τῷ πιστώματι. Μέλλουσα οὖν πρὸς ὕπνον
ἀναχωρεῖν, καὶ ἀσπαζομένη τὸν πατέρα, ἡρέμα πρὸς
αὐτόν· Θάρρει, πάτερ, ἔφη, περὶ ἐμοῦ, καὶ πίστευε
τοῖς εἰρημένιοις. μὰ τὴν γὰρ Ἀρτέμιν, οὐδ' ἕτερος ἡμῶν
οὐδὲν ἐψεύσατο. Τῇ δ' ὑστεραία περὶ τὴν Θερσίαν ἦσαν
ὅ τε Σώστρατος καὶ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἠτύρεπισμέναι ἦσαν
αἱ Θυσίαι. παρῇν δὲ καὶ ἡ βουλὴ μεθέξουσα τῶν ἱερῶν.
εὐφημίας δὲ ἦσαν εἰς τὴν θεὰν πολλάί. καὶ ὁ Θέρ-

die quoque diversatus. Ceterum Sofstratus, iis auditis, quae de fistula narrata fuerant, subvereri nobis visus est, ne verecundia erga se nostra ad mentiendam virginitatem ad-
duceremur. Quamobrem ego puellae clam nutu indicavi,
ut illum patri timorem eximeret: quo enim maxime modo
id ei persuaderet, didicerat, idemque & ipsa suspicari mi-
hi visa fuerat. Quid enim meus ille nutus sibi veller, sta-
tim percepit: ac iam etiam ante, quam ei annuerem, non-
nulla excogitaverat, ad persuadendum quam appositissima.
Cubitum enim itura, patre salutato, bonoque animo
esse iusso: Verbis, inquit, pater, nostris fidem habe: ne-
mo enim nostrum, ita me Diana fervet, ulla in re men-
titus est. Postridie illius diei, cum victimae in promptu es-
sent, Sofstratus & sacerdos sacris peragendis operam im-
penderunt. Convenit autem etiam divinae rei particeps
futura concio. Deaeque magno cum plausu acclamatum

σανδρος· ἔτυχε γὰρ καὶ αὐτὸς παρὼν· προσελθὼν τῷ προέδρῳ· Πρόγραψον εἰς αὖριον, ἔφη, τὰς περὶ ἡμῶν δίκας, ἐπεὶ καὶ τὸν καταγνωσθέντά σοι χθές, ἤδη τινὲς ἔλυσαν, καὶ ὁ Σωσθένης ἐστὶν οὐδαμῶς. Προγέγραπτο μὲν οὖν εἰς τὴν ὑστεραίαν ἡ δίκη. παρεσκευαζόμεθα δὲ ἡμεῖς μάλα εὐπρεπῶς ἔχοντες.

ἦ. Ἡκούσης δὲ τῆς κυρίας, ὁ Θέρσανδρος εἶπεν ὧδε· Οὐκ οἶδα, τίνος ἄρξομαι λόγου καὶ πόθεν, οὐδὲ τίνων κατηγορήσω πρῶτον, καὶ τίνων δεύτερον. τάτε γὰρ τετολμημένα πολλὰ ὑπὸ πολλῶν, καὶ οὐδὲν οὐδενὸς τῷ μεγέθει δεύτερον· πάντα δὲ ἀλλήλων γυμνά, καὶ μεθ' ὧν οὐδ' ἂν ἄψωμαι κατηγορῶν. τάτε γὰρ τῆς ψυχῆς κρατούσης, φοβοῦμαι μὴ ἀτελὲς ὁ λόγος μοι γένηται, τῆς τῶν ἄλλων μνήμης τὴν γλῶτταν ἐφ' ἑκάστον ἐλκούσης. ἡ γὰρ εἰς τὸ μήπω λεχθὲν ἔπειξ

est. Therfander autem, aderat enim & ipse, in praefidis conspectum progressus: Vadimonium, inquit, nobis in crastinum differ: quem enim tu heri damnaſti, nonnulli missum fecerunt, Soſthenesque nusquam invenitur. Itaque factum fuit. Nosque interea, ut vadimonium longe paratiores obiremus, operam dedimus.

VIII. Cuius cum dies tandem advenisset, Therfander hunc in modum verba fecit: Quibus utar verbis, undeve initium dicendi sumam, quos prius, & quos posterius accussem, non satis scio: multa enim, & a multis audacter facta, mihi dicenda sese offerunt, magnitudine inter se paria, & manifestiora, quam ut hac in accusatione referri a me debeant. Quamquam ea, quae animus concepit, vereor ut explicare oratione possim, aliarum praesertim rerum memoria linguam ad se trahente. Quippe dum ad illa, quae nondum dicta sunt, oratio festinat, fa-

τοῦ λόγου, τὸ ὁλόκληρον τῶν ἤδη λεχθέντων παραιρεῖται. ὅταν μὲν γὰρ Φονεύσωσι τοὺς ἀλλοτρίους οἰκέτας οἱ μοιχοὶ, μοιχεύσωσι δὲ τὰς ἀλλοτρίας γυναῖκας οἱ Φονεῖς, λύουσιν ἡμῖν τὰς Θεωρίας οἱ πορνοβοσκοὶ, τὰ δὲ σεμνότατα τῶν ἱερῶν μαινοῦσιν αἱ πόρναι. τὰς ἡμέρας δὲ λογιζόμενος, ἢ ταῖς δούλαις καὶ τοῖς δεσπόταις¹, τί δράσειέ τις ἔτι, τῆς ἀνομίας ἐμοῦ καὶ μοι-

cultatem eripi mihi sentio, quo minus res iam susceptas absolyam. Etenim cum aliorum servos adulteri necent, alienas coniuges ficarii violent, damnatos a suppliciis leones eripiant, sanctissima Deorum templa meretrices profanent, sint etiam, qui ancillis herisque diem dicant; quae

1 Τὰς ἡμέρας δὲ λογιζόμενος, ἢ ταῖς δούλαις καὶ τοῖς δεσπόταις) Haec nullus intelligo. Nec omnino interpretes, qui sic reddidit: *Sint etiam, qui ancillis herisque diem dicant, quae adulteria, quae sacrilegia, quas caedes, quae denique flagitia non sibi licere quivis existimet.* Non melius, haec Latina quid velint, percipio, quam Graeca. Illud tamen scio, Graecorum sensum Latinis istis non exprimi. Sic enim habent: τὰς ἡμέρας δὲ λογιζόμενος, ἢ ταῖς δούλαις καὶ τοῖς δεσπόταις, τί δράσειί τις ἔτι, τῆς ἀνομίας ἐμοῦ, καὶ μοιχείας, καὶ ἀσεβείας, καὶ μισαιφονίας, κίχρασμίνης. Haec corruptissima videntur. Nec enim quaestio est de die dicta servis aut ancillis, neque, si esset, ex verbis, ut posita sunt, ea mens eliceretur. Certum est quidem, ad illud respici, quod supra dictum est de templo Dianae, cuius ingressus solis virginibus asylum petentibus dabatur, & solis viris. Mulier vero si quae esset ingressa ad hoc, poena mortis eam manebat, nisi si ancilla violentiae domini vitandae eo confugisset. Tum magistratus inter il-

lam & dominum iudicabat. Si iniuriam fecisse convictus esset herus ancillae suae, Deae ipsi ancilla illa adiudicabatur, nec hero reddebatur. Si infons herus esset pronuntiatus, recipiebat ancillam, dato iureiurando, illius perfugii, quod ancilla expetisset, memorem se non esse futurum. Videndum igitur, quomodo sint constituenda huius loci verba, quae sine dubio eo alludunt. Putarem scriptum esse ab auctore: τὰ ἡμέτερα δὲ λογιζόμενος ἐν ταῖς δούλαις καὶ τοῖς δεσπόταις, τί δράσειί τις ἔτι, τῆς ἀνομίας ἐμοῦ καὶ μοιχείας, καὶ ἀσεβείας, καὶ μισαιφονίας, κίχρασμίνης. De Diis prius dixit, & quae ad eos, & eorum sacra pertinent, violatas esse templorum religiones ac sacrorum legationes. Deinde addit: quod ad nostra attinet, quae ancillas dominosque spectant, dum ea reputo, quis quid amplius super ea re agere velit, aut facere, ubi iniustitia, adulterium, impietas, & homicidium simul misceantur? Minima mutatione locum, ut puto, depravatissimum sanavimus.

χείας, καὶ ἀσεβείας, καὶ μαιφονίας κεκερασμένης. Κατεγνώκατέ τινος θάνατον· ἐφ' αἷς δὴ ποτ' οὖν αἰτίαις; οὐδὲν γὰρ διαφέρει καὶ δεδεμένον εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπεστείλατε, φυλαχθῆσόμενον τῇ καταδίκῃ· οὗτος δὲ παρέστηκεν ὑμῖν, ἀντὶ τῶν δεσμῶν λευκὴν ἡμφιεσμένος στολὴν, καὶ ἐν τῇ τάξει τῶν ἐλευθέρων ἑστηκεν ὁ δεσμώτης. τάχα δὲ καὶ τολμήσει καὶ φωνὴν ἀφεῖναι, καὶ ἐπιρητορεῦσαί τι κατ' ἐμοῦ, μᾶλλον δὲ καθ' ὑμῶν καὶ τῆς ὑμετέρας ψήφου. Λέγε δὲ ὧδε τῶν προέδρων καὶ συμβούλων τὸ δόγμα. ἀκούετε καθάπερ ἔψηφίσασθε, καὶ τὴν περὶ τούτου μοι γραφὴν. Ἐδοξεν ἀποθνήσκειν Κλειτοφῶντα. Ποῦ τοίνυν ὁ δῆμιος; ἀπαγέτω τούτον λαβών. δὸς ἤδη τὸ κῶνειον. ἤδη τέθνηκε τοῖς νόμοις, κατὰδικός ἐστιν ὑπερήμερος. Τί λέγεις, ὦ σεμνότατε καὶ κοσμιώτατε ἱερεῦ; ἐν ποίοις ἱεροῖς

adulteria, quae sacrilegia, quas caedes, quae denique flagitia non sibi licere quivis existimet? Unum, quaeso, aliquem vos quavis de causa, quasi nihil referret, capitis damnastis, atque in custodiam supplicio servatum dari iussistis, ut is demum candida pro vinculis stola circumdatus, vestrum in conspectum veniret, & inter liberorum hominum ordines reus federet. Quid? quod vocem forsitan etiam emittere, ac verba contra me, aut potius contra vos, sanctionesque vestras facere audebit? *Recita praesidium consiliariumque decretum.* Audistisne, quam de isto sententiam, me accusatore, tulistis? Decretum quidem certe semel a vobis est, Clitophontem morte mulcandum esse. Ubinam igitur, listor, es? Quin hunc sublimem raptum abducis? Quin ei venenum praebes? Iam enim, quod ad leges attinet, mortuus est, supplicii quoque abiit dies. Quid vero ais tu, religiosissime atque ornatissime antistes? Qua-

γέγραπται νόμοις τοὺς ὑπὸ τῆς βουλῆς καὶ τῶν πρυτανέων κατεγνωσμένους, καὶ θανάτοις καὶ δεσμοῖς παραδοθέντας, ἐξαρπάζειν τῆς καταδίκης, καὶ τῶν δεσμῶν ἀπολύειν, καὶ κυριώτερον σαυτὸν ποιεῖν τῶν προέδρων καὶ τῶν δικαστηρίων; ἀνάστηθι τοῦ θώκου, πρόεδρε, παραχώρησον τῆς ἀρχῆς αὐτῷ καὶ τοῦ δικαστηρίου· οὐκ ἔτι οὐδενὸς εἶ κύριος, οὐδὲν ἕξεστί σοι κατὰ τῶν πονηρῶν ψηφίσασθαι, καὶ σήμερον ὅ, τι δοῖται, λύεται. τί ἔστηκας, ἱερεῦ, σὺν ἡμῖν ὡς τῶν πολλῶν εἷς; ἀνάβηθι, καὶ κάθισον ἐν τῷ τοῦ προέδρου θρόνῳ, καὶ σὺ δικάζε λοιπὸν ἡμῖν μᾶλλον, καὶ κέλευε τυραννικῶς, μὴδὲ ἀναγινωσκέσθω σοί τις νόμος, μὴδὲ γνώσις δικαστηρίου, μὴδ' ὅλως ἀνθρώπων σεαυτὸν ἡγοῦ. μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος προσκυνοῦ. καὶ γὰρ τὴν ἐκείνης τιμὴν ἐξήρπασας. αὐτῇ μόνῃ τοὺς ἐπ' αὐτῇ καταφεύ-

nam, obsecro te, lege cautum est, ut, qui a concione, summisque magistratibus, vinculis & morti additi sunt, a iudicum severitate vindicari, & catenis exsolvi debeant? Cur maior tua sit, quam praesidium atque magistratum potestas? Age iam, tuo e folio, Praefes, descende, huicque imperium ac iudiciorum auctoritatem omnem per-
mitte: nihil enim iuris tibi amplius in quempiam est: nec in scelestos ac nefarios homines tibi animadvertere amplius licet. Iste enim hodie, quem vult, absolvit. Quid vero tu tanquam privatus aliquis inter nos stas? Quin potius ascendis, atque in praesidis folio sedes, ius nobis posthac dicturus, aut, si mavis, tyrannice, legum omnium atque iudiciorum auctoritate neglecta, imperaturus? Nec vero te hominem tantum puta, sed cum Diana ipsa, cuius tibi honorem turpiter arrogasti, aequo coli iube: ea enim sola est, ad quam confugientes ad se, illos scilicet,

γοντας ἔξεστι σῶζειν· καὶ ταῦτα πρὸ δικαστηρίου γνώ-
σεως. δεδεμένον δὲ οὐδένα λέλυκεν ἡ θεὰ, οὐδὲ θανά-
τῳ παραδοθέντα ἠλευθέρωσεν τῆς τιμωρίας. τῶν δυσ-
τυχούντων εἰσὶν, οὐ τῶν ἀδικούντων, οἱ βωμοί. σὺ δὲ
καὶ τοὺς δεθέντας ἐλευθεροῖς, καὶ τοὺς καταδίκους ἀπο-
λύεις. οὕτως παρευδοκίμησας καὶ τὴν Ἄρτεμιν. τίς ᾤκη-
σεν ἀντὶ δεσμοτηρίου τὸ ἱερὸν Φονεὺς καὶ μοιχὸς παρὰ
τῇ καθαρᾷ θεῷ; οἱμοι μοιχὸς παρὰ τῇ παρθένῳ· συνῆν
δὲ αὐτῷ καὶ γυνή τις ἀκόλαστος, ἀποδράσα τοῦ δε-
σπότου. καὶ γὰρ ταύτην, ὥς εἶδομεν, ὑπεδέχου, καὶ
μία γέγονεν αὐτοῖς ἐστία παρὰ σοι καὶ συμπόσιον,
τάχα δὲ καὶ συνεκάβευδες ἱερεῦ. οἶκημα τὸ ἱερὸν ἐποίη-
σας. ἡ τῆς Ἀρτέμιδος οἰκία μοιχῶν γέγονε, καὶ πόρνης
θάλαμος. ταῦτα μόλις ἐν χαμαιτυπείῳ γίνεται. Εἰς

quorum causa nondum a iudicibus cognita est, servare
pertinet. Ac quamvis neminem illa unquam in custodiam
datum solverit, neminem unquam morti addictum e li-
ctorum manibus eripuerit: infelicibus enim, non impiis;
Deorum arae praesidio esse consueverunt: unus tamen
tu inventus es, qui reos e carceribus emitteres, damna-
tos absolveres. Quod quid aliud sit, quam Dianae aucto-
ritate antecedere velle, non video. At vero quis unquam
delubrum loco carceris inhabitavit? Quod nunc plane fieri
constat: ficarius enim atque adulter intactam apud Deam
moratur. O indignum facinus, adulterum apud virginem
diversari, unaque impudicam ac fugitivam mulierem adef-
se! tu enim, uti vidimus, illam hospitio convivioque ac-
cepisti: nisi forte vero etiam in templo, tanquam mere-
tricia aliqua in cella, cum ea simul cubuisti, Dianaeque
fanum in adulterorum & scorti contubernium commutasti:
in quo non minus inhoneste, quam scortatores lenonia
aliqua in domo, cuncti versati estis. Haec mihi, quae pri-

μὲν δὴ μοι λόγος κατ' ἀμφοῖν. τὸν μὲν τοι ἀξιώ τῆς αὐθαδείας δοῦναι τιμωρίαν, τὸν δὲ ἀποδοθῆναι κελεύσον τῇ καταδίκῃ. Δεύτερος δὲ ἔστι μοι πρὸς Μελίττην μοιχείας ἁγῶν, πρὸς ἣν οὐδὲν δέομαι λόγων. ἐν γὰρ τῇ τῷ Θεραπαίων βασιάνῃ τὴν ἐξέτασιν γενέσθαι δεδοκται. ταῦτας οὖν αἰτῶ, αἱ καὶ βασανιζόμεναι Φήσουσιν οὐκ εἶδέναι τοῦτον τὸν κατάδικον χρόνου πολλοῦ συνόντα αὐτῇ, καὶ ἐν ἀνδρὸς χώρᾳ, τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν¹, οὐκ ἐν μοιχοῦ μόνον, καθεστηκότα, πάσης αἰτίας αὐτὴν ἀφίημι. ἂν τοίνυν τούναντίον, τὴν μὲν κατὰ τὸν νόμον ἀφείσθαι τῆς προικὸς Φημι δεῖν ἐμοί· τὸν

mo loco in hocce ambos dicerem, occurrerunt. Quorum alterum audaciae ac termeritatis suae poenas daturum arbitror: alterum vos iam tandem supplicio affici iubete. Nunc ut de adulterii rea Melite verba faciam, locus postulat. Qua in re nequaquam mihi oratione opus est; quandoquidem ex ancillis habita de eis quaestione veritatem inquiri debere, fancitum est. Eas igitur adduci postulo: quae si tormentis adhibitis in hoc manserint, ut dicant, nescire se damnatum istum multo cum ea tempore confuevisse, domique meae mariti, nedum adulteri, loco diversatum esse, nulla causa est, quin ego nunc ab omni eam accusatione liberam dimittam: sin minus; dote illam mihi adiudicanda, uti lege cautum est, privari: hunc ve-

1 Τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν) In editione legitur, cui adstipulatur Anglicanus, τῇ οἰκίᾳ τῇ ἐμῇ. Si καθεστηκότα hic passive accipimus, ut saepe accipitur, tum οἰκία τῇ ἐμῇ legendum sit. Καὶ ἐν ἀνδρὸς χώρᾳ τῇ οἰκίᾳ τῇ ἐμῇ, οὐκ ἐν μοιχοῦ μόνον, καθεστηκότα. Sic accepisse videtur interpres, dum vertit, domique meae mariti, nedum adulteri loco, diversatur. Sin autem active intelligamus,

οἰκίαν τὴν ἐμὴν fuerit scribendum, ut in melioribus libris legitur: καθεστηκότα τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν ἐν ἀνδρὸς χώρᾳ, οὐκ ἐν μοιχοῦ μόνον. Qui domum meam domicilium sibi ut marito constituit, non ut moecheo tantum. Hoc sensu melius legeretur καθεστακότα, quam καθεστηκότα. Et si ἴστηκα, & καθίστηκα etiam legatur pro ἴστακα & καθίστακα, ut Graece periti sciunt.

δὲ ὑποσχεῖν τὴν ὀφειλομένην τοῖς μοιχοῖς τιμωρίαν· θάνατος δὲ ἐστὶν αὐτῷ. ὥστε ὁποτέρως ἂν αὐτὸς ἀποθάνοι, ὡς μοιχὸς, ἢ ὡς φονεὺς, ἀμφοτέροις ἔνοχος ὢν, δίκην δέδωκώς οὐ δέδωκε. ἀποθανὼν γὰρ ὀφείλει θάνατον ἄλλον. Ὁ δὲ μοι τρίτος τῶν λόγων, πρὸς τὴν δούλην αὐτὴν τὴν ἐμὴν, καὶ σὸν σεμνὸν τοῦτον πατέρα ὑποκριτήν. ὃν εἰς ὕστερον, ὅταν τούτων καταψηφίσῃσθε, ταμιεύσομαι. Ὁ μὲν δὴ ταῦτα εἰπὼν ἐπαύσατο.

θ'. Παρελθὼν δὲ ὁ ἱερεὺς· ἦν δὲ εἰπεῖν οὐκ ἀδύνατος, μάλιστα δὲ τὴν Ἀριστοφάνους ἐξηλωκῶς κωμῳδίαν· ἤρξατο αὐτὸς λέγειν πάνυ ἀστείως καὶ κωμῳδικῶς εἰς πορνείαν αὐτοῦ καθαπτόμενος· Παρὰ τὴν θεὸν, λέγων, λουδορεῖσθαι μὲν οὕτως ἀκόσμως τοῖς συμβεβιωκόσι, στόματος ἐστὶν οὐ καθαροῦ. οὗτος δὲ οὐκ ἐν ταῦθα μόνον, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ τὴν γλῶτταν μεστήν ὕβρεως ἔχει. καὶ τοί γε νέος ὢν, συνεγίνετο πολ-

ro morte, debita scilicet adulteris poena, multari oportere, aio. Qui sive pereat ut adulter, sive ut parricida; utriusque criminis reus cum sit, non sane magni refert. Tametsi enim poenas dederit, non tamen dedisse videbitur, nimirum quia morte semel affectus, alterius etiam mortis reus futurus est. Reliquum nunc est, ut de hac serua mea, venerandoque sene isto, eius patrem se mentiente, sermonem faciam: verum eo usque differre mihi animus est, dum de hisce aliis decernatis. Atque hic ille dicendi finem fecit.

IX. Tum vero in medium progressus sacerdos, homo in dicendo excellens, & Aristophanem inprimis aemulans, sane quam urbane atque comice in flagitiosam Therсандρι adolescentiam invehens: Aequales, hercule, inquit, tuos coram Dea tam petulanter maledictis insectari, oris est omnino impuri. Is autem non hic modo, sed alibi etiam passim impuram linguam semper habuit: quippe adhuc

λοῖς αἰδίοις ἀνδράσι, καὶ τὴν ὥραν ἅπασαν εἰς τούτους
 δεδαπανήκει. σεμνότατα δέδρακεν, καὶ σωφροσύνην ὑπε-
 κρίνατο, παιδείας προσποιούμενος ἑρᾶν, καὶ τοῖς εἰς
 ταύτην αὐτῷ χρωμένοις πάντα ὑποκύπτων, καὶ ὑπο-
 κατακλινόμενος αἰεί. καταλιπὼν γὰρ τὴν πατρίαν οἰ-
 κίαν, ὀλίγον ἑαυτῷ μισθωσάμενος στενωπίον εἶχεν ἐν-
 ταῦθα τὸ οἶκημα, ὁμηρίζων μὲν τὰ πολλὰ, πάντας δὲ
 τοὺς χρησίμους, πρὸς ἅπερ ἤθελεν, προσεταιρίζετο δε-
 χόμενος. καὶ οὕτως μὲν ἀσκεῖν τῇ ψυχῇ ἐνομίζετο. ἦν
 δ' ἄρα τούτῳ κακουργίας ὑπόκρισις, ἔπειτα καὶ τοῖς
 γυμνασίοις ἐωρῶμεν; πῶς τὸ σῶμα ὑψηλείφετο, καὶ
 πῶς πλέκτρον ¹ περιέβαινε, καὶ τοὺς μὲν νεανίσκους,
 οἷς προσεπάλαυνεν, πρὸς τοὺς ἀνδρειοτέρους μάλιστα
 συμπλεκόμενος· οὕτως αὐτοῦ κέχρηται καὶ τῷ σώμα-
 τι. ταῦτα μὲν οὖν ὠραῖος ὢν. ἐπεὶ δὲ εἰς ἄνδρας ἦκεν,

impuber cum impudicissimis quibusque versatus, omnem
 iis florem aetatis substravit. Cumque a pudore quam lon-
 gissime abesset, disciplinarum tamen studiosum se simu-
 lans, continentiam prae se ferebat, iis interim obnoxius
 atque obsequens, qui pro libidine se abutebantur. Paterna
 enim domo relicta, conductum a se tugurium incoluit,
 ac partim quidem in foro cantitans, partim vero nemi-
 nem vitans eorum, quos ad ea, quae cupiebat, idoneos
 cognosceret, quaeestum fecit. Atque his artibus cum ani-
 mum suum excoleret, pravitatem tamen dissimulabat. Vi-
 dimus vero ipsi, ut in gymnasiis membra inungeret, are-
 namque circumiret; ex adolescentibus autem, quibuscum
 luctabatur, ad fortiores sese inprimis applicabat: sic cor-
 pore ipse suo abutebatur. Atque haec quidem adolescens.

1 Πλέκτρον) Vox suspecta, pro
 qua forte cum Salmasio repo-
 nendum πλέκτρον, pars femoris,
 qua caput eius coxendici iungitur,
 iuxta Hesych. & Polluc. In seqq.

idem Salmas. laboranti structurae
 verborum ita succurrit: καὶ τοῖς
 μὲν νεανίσκοις ὡς προσεπάλαυνεν,
 πρὸς τοὺς ἀ. μ. συμπλεκόμενος.

πάντα ἀπεκάλυψεν, ἀ τότε ἀπέκρυπτε. καὶ τοῦ μὲν ἄλλου σώματος ἔξωρος γενόμενος, ἡμέλησεν· μόνην δὲ τὴν γλῶτταν εἰς ἀσέλγειαν ἀκονᾷ, καὶ τῷ στόματι χρῆται πρὸς ἀναισχυντίαν, ὑβρίζων πάντας, ἐπὶ τῶν προσώπων φέρων τὴν ἀναίδειαν, ὃς οὐκ ἠδέσθη τῶν ὑφ' ὑμῶν ἱερῶσύνῃ τετιμημένων οὕτως ἀπαιδεύτως βλασφημεῖν ὑμῶν ἐναντίον. ἀλλ' εἰ μὲν ἐν ἄλλῃ που βεβιωκὼς ἔτυχον, καὶ μὴ παρ' ὑμῖν, ἔδει μοι λόγων περὶ ἑμαυτοῦ, καὶ τῶν ἐμοὶ βεβιωμένων· ἐπεὶ δὲ σύνηστέ μοι πόρρω τῶν τούτου βλασφημιῶν τὸν βίον ἔχοντι, φέρε εἶπω πρὸς ὑμᾶς περὶ ὧν ἐγκέκλημαι. Ἐλυσάς φησι τὸν θανάτου κατεγνωσμένον. καὶ ἐπὶ τοῦτο πάνυ δεινῶς ἐσχετλιάσεν, τύραννον ἀποκαλῶν με, καὶ ὅσα κατετραγώδησέ μου. ἔστι δὲ οὐχ ὁ σώζων τοὺς συ-

Nam posteaquam virilem aetatem attigit, quaecunque clam ab eo antea gesta fuerant, palam fecit. Iamque natu grandior, cum ad ea patienda, quae alteri facere collibuerat, exolevisset, nihil pensi habuit, nisi unam ad petulantiam linguam exacuere: qua semper ad turpitudinem ita usus est, ut in omnes convicia evomuerit, vultu eam, quam animo conceperat, procacitatem prae se ferens, eousque, ut quem vos sacerdotio dignum iudicavistis, coram vobis tam petulanter exagitare veritus non sit. Quod si mihi alibi, quam in vestro omnium conspectu vixisse contigisset, copiosius utique de me, deque iis, quorum consuetudine usus sum, verba facere me, sat scio, oporteret: sed quando vos mecum ipsi scitis, quam procul semper vitam duxerim ab iis, quorum iste me insinuat, ea tantum refellam, quae mihi nunc ab eo crimini dantur. Solvistis, inquit, morti additum: atque hic quidem vehementer indignatus est, tyrannum me appellitans, aliaque permulta maxima cum acerbitate in me iactans: quasi de-

Achill. Tat.

Y

κοφαντηθέντας τύραννος, ἀλλ' ὁ τοὺς μὴδὲν ἀδικοῦν-
τας¹, μήτε βουλῆς, μήτε δήμου κατεγνωκότος. ἡ κα-
τὰ ποίους νόμους, εἶπε, τοῦτον αὐτὸν τὸν ξένον νεανί-
σκον κατέκλεισας πρῶτον εἰς τὸ δεσμοτήριον; τίς προέ-
δρων κατέγνω; ποῖον δικαστήριον ἐκέλευσε δεδῆναι τὸν
ἄνθρωπον; ἔστω γὰρ πάντα ἀδικήσας, ὅσα ἂν εἴπῃς,
ἀλλὰ καὶ κριθήτω πρῶτον, ἐλεγχθήτω, λόγου μετα-

num tyrannus ille fit, qui infontes, neque a populo & fenatu damnatos, non autem, qui calumniatores servat. Verum age, obsecro, quibusnam legibus peregrinum tu adolescentem hunc in carcerem primum intrusisti? Quis praesidium id censuit? Quibus iudiciis homo vinciri ius-
sus est? Sed ut omnium, quae asseris, reum esse fateamur: nonne legis officium est, inquirere, argumentisque con-

1 Ἄλλ' ὁ τοὺς μὴδὲν ἀδικοῦν-
τας) Non intéllego, quid velit
auctor hoc loco. Interpres non
auctorem reddidit, sed, quod ipsi
placuit, dixit: *Quasi demum ty-*
rannus ille fit, qui infontes atque
indemnatos, non autem calumnia-
tores, servat. Sententia porro
Graecorum verborum, ut hodie
in libris omnibus leguntur, haec
est. Est autem tyrannus, non
qui servat per calumniam op-
pressos, sed servans eos, qui
nihil mali fecerunt. At quomodo
tyrannus ὁ σώζων τοὺς μὴδὲν ἀδι-
κοῦντας; Nulla varietas in libris,
nisi quod pro μὴδὲν ἀδικοῦντας,
quidam habent μὴ ἀδικοῦντας.
Legisse videtur interpres, certe
ex coniectura, nam nullus hodie
liber sic habet: ἐστὶ δὲ οὐχ ὁ σώ-
ζων τοὺς συκοφαντηθέντας τύραν-
νος, ἀλλ' ὁ τοὺς συκοφαντοῦντας.
Atqui non hic quaestio est de ser-
vandis calumniatoribus, sed de
eripiendis exitio, quos calumnia-
tores oppresserunt. Praeterea,

quae statim adiiciuntur, non co-
haerent, nec conveniunt cum
συκοφαντοῦντας, sed cum μὴδὲν
ἀδικοῦντας. Sequitur enim, μήτε
βουλῆς, μήτε δήμου κατεγνωκότος.
Deest omnino vox ἀπολλύων, hoc
modo: ἐστὶ δὲ οὐχ ὁ σώζων τοὺς
συκοφαντηθέντας τύραννος, ἀλλ' ὁ
τοὺς μὴ ἀδικοῦντας ἀπολλύν, μή-
τε βουλῆς, μήτε δήμου κατεγνωκό-
τος. Ille vero tyrannus est, non qui
servat a calumnia oppressos, sed
qui perdit, quos nihil mali constat
admisisse, praesertim nec populi nec
senatus sententia condemnatos.
SALM. Interpres in suis libris pro
συκοφαντηθέντας habuisse videtur
συκοφαντοῦντας. Quod si ample-
ctaris, sententia loci, ironice ac-
cepta, satis plana erit. Retenta
tamen vulgari lectione, locus sic
videtur expediendus: *Hunc ni-*
mirum tyranni nomine notare vi-
detur, qui servat a calumnia op-
pressos, at non eos, qui nihil ad-
misserint? Vel sic tamen leg. ἀλλ'
οὐ τοὺς μ. ἀ.

λαβών· ὁ νόμος αὐτὸν, ὁ καὶ σὺ καὶ πάντων κύριος, δησάτω. οὐδενὸς γὰρ οὐδεὶς ἐστὶν ἄνευ κρίσεως δυνατό-
 τερὸς. κλείσον οὖν τὰ δικαστήρια, κάβеле τὰ βουλευ-
 τήρια, ἔκβαλε τοὺς στρατηγούς. πάντα γὰρ ὅσα σὺ
 πρὸς τὸν πρόεδρον εἴρηκας, ἔοικε δικαιοτέρον ἐρεῖν κατὰ
 σοῦ ἀληθῶς. ἐπανάστηθι Θερσάνδρῳ, πρόεδρε. μέχρι
 μόνον ὁμμάτων πρόεδρος εἶ. οὗτος τὰ σὰ ποιεῖ. μάλ-
 λον δὲ ὅσα οὐδὲ σύ. σὺ μὲν γὰρ συμβούλους ἔχεις,
 καὶ οὐδὲν ἄνευ τούτων ἔξεστί σοι· ἀλλ' οὔτε τι τῆς ἐξ-
 ουσίας δράσειας πλὴν ἐλθεῖν ἐπὶ τοῦτον τὸν θρόνον· οὐ-
 δὲ ἐπὶ τῆς σῆς οἰκίας δεσμὸν ἀνθρώπου ποτὲ κατέγνως.
 ὁ δὲ γενναῖος οὗτος πάντα ἑαυτοῦ γίνεται, δῆμος, βου-
 λή, πρόεδρος, στρατηγός. οἴκοι κολάζει καὶ δικάζει,
 καὶ δεθῆναι κελεύει, καὶ ὁ τῆς δίκης καιρὸς ἐσπέρα
 ἐστίν. καλὸς γε καὶ ὁ νυκτερινὸς δικαστής. καὶ νῦν

vincere? nonne legis, quae in te aliosque omnes impe-
 rium habet, munus est, vinciri iubere? Neque enim cui-
 quam in alium sine iudicio ius est. Quod si tu hoc tibi
 arrogas, cur non igitur forum claudis, curiam demoliris,
 magistratus eiicis? Nam quae tu mihi ante praesidem ob-
 iecisti, iustius in te veriusque dici possunt. Assurge Ther-
 sandro, Praefes: apparenter tantum dignitatem hanc ob-
 times; re autem vera hic, quae te facere decet, immo
 etiam, quae tu nullo modo facere auderes, omnia unus
 facit. Tu consiliarios habes, sine quibus nihil tibi decer-
 nere licet. Sed neque quidquam est, quod tu pro tua au-
 thoritate statuere prius audeas, quam hoc in solio confi-
 das: nec enim quempiam domi tuae in vincula coniici
 iuberes. At generosus homo iste, populus, concio, prae-
 ses, praefectus, omnia denique unus factus est. Domi pu-
 nit, ius dicit, vinciri iubet: ac iudicii quidem tempus ve-
 spera est. O iudicem nocturnum, egregium sane, & lepi-

πολλάκις βοᾷ, κατάδικον ἔλυσας θανάτῳ παραδο-
θέντα. ποίῳ θανάτῳ; ποῖον κατάδικον; εἰπέ μοι τοῦ
θανάτου τὴν αἰτίαν. ἐπὶ φόῳ κατέγνωσθαί φησιν.
πεφόνευκεν οὖν; εἰπέ μοι τίς ἐστίν; ἦν ἀπέκτεινεν καὶ
ἔλεγες ἀνηρῆσθαι, ζῶσαν βλέπεις, καὶ οὐκ ἂν ἔτι
τολμήσεις τὸν αὐτὸν αἰτεῖσθαι φόνον; οὐ γὰρ δὴ τοῦ-
το τῆς κόρης ἐστὶν εἶδωλον, οὐδ' ἂν ἔπεμψεν ὁ αἰδω-
νεὺς κατὰ σου τὴν ἀνηρημένην. δυσὶ μὲν φόνοις ἔνοχος
εἶ. τὴν μὲν γὰρ ἀπέκτεινας τῷ λόγῳ· τὸν δὲ τοῖς ἔρ-
γοις ἠθέλησας, μᾶλλον δὲ καὶ ταύτην ἔμελλες. τὸ
γὰρ δράμα σου καὶ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν ἠκούσαμεν. ἡ δὲ
Ἄρτεμις ἡ μεγάλη θεὸς ἀμφοτέρους ἔσωσεν· τὴν μὲν
ἐκ τῶν Σωσθένους χειρῶν ἐξαρπάσασα· τὸν δὲ, τῶν
σῶν. καὶ τὸν μὲν Σωσθένην ἐξήρπασας, ἵνα μὴ κα-
τάφωρος γένηται. οὐκ αἰσχύνῃ δὲ, ὅτι κατηγορῶν τοὺς

dum! qui nunc quoque identidem exclamat: Reum, ne-
cique servatum solvisti. At quem reum, quam necem?
Rogo te, damnationis causam eloquere. Caedis, inquires,
condemnatus est. Interfecit igitur? At quaenam ea est,
quam interfecit? Potestne ostendere? Minime hercule:
quam enim necatam asseris, coram adstantem vides: ne-
que te tamen adhuc caedis hominem accusare pudet. Haud
enim id puellae simulacrum est: neque adversum te mor-
tuam Pluto ad nos misit. Tu potius caedis, ac duplicis
quidem, damnandus es: qui puellam praedicatione occi-
disti, adolescentem vero re occidere tentasti. Quin immo
eam ipsam quoque re necaturus fuisti. Eorum enim, quae
ruri conatus es, conscii facti sumus. Verum magnum Dia-
nae numen utrique auxilio fuit, alteram e Soſthenis, al-
terum e tuis manibus eripiendo. Atqui Soſthenem etiam
tute procul amandasti. An non te pudet, qui, hosce pere-

ξένους, ἄμφω συκοφαντῶν ἐλήλεγξαι; Τὰ μὲν ἐμὰ ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω πρὸς τὰς τούτου βλασφημίας· τὸν δὲ ὑπὲρ τῶν ξένων λόγον αὐτοῖς τούτοις παραδίδωμι.

ί. Μέλλοντος δὲ ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ τῆς Μελίττης ἀνδρὸς οὐκ ἀδόξου μὲν ῥήτορας, ὄντος δὲ βουλῆς, λέγειν, Φθάσας ῥήτωρ ἕτερος, ὄνομα Σώπατρος, Θερσάνδρου συνηγόρος· Ἄλλ' ἐμὸς, εἶπεν, ἐντεῦθεν ὁ λόγος κατὰ τούτων τῶν μοιχῶν, ᾧ βέλτιστε Νικόστρατε· τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ ἐμῷ ῥήτορι· εἶτα σός· ὁ γὰρ Θέρσανδρος ἂν εἶπεν, πρὸς τὸν ἱερέα μόνον ἀπετείναιο, ὀλίγον αἰψάμενος ὅσον ἐπιψαῦσαι καὶ τοῦ κατὰ τὸν δεσμώτην μέρους. ὅταν οὖν ἀποδείξω δυσὶ θανάτοις ἔνοχον ὄντα, τότε ἂν εἴῃ καὶ σοι καιρὸς ἀπολύσασθαι τὰς αἰτίας. Ταῦτα εἰπὼν, καὶ τερατευσάμενος, καὶ τρίψας τὸ πρόσωπον· Τῆς μὲν τοῦ ἱερέως, ἔφη, κωμωδίας

grinos accusans, ambo simul criminis calumniandi redarguis? Haec habui, quibus obiecta mihi ab isto crimina diluerem. Nam quod ad peregrinos istos attinet, eorum ego defendendorum locum hisce relinquo.

X. Itaque cum nominis haud sane obscuri, simul & senatus patronus, pro me ac pro Melite verba factururus esset, alius quidam e Therсандri advocatis, cui Sopatro nomen erat, orationem eius antevertens: Atqui meus hic, inquit, optime Nicistrate, (sic enim patronus meus vocabatur,) contra istos adulteros dicendi locus est: alter vero tuus. Therсандρι enim oratio in accusando sacerdote omnis versata est, nec nisi parvam admodum partem attigit eorum, quae ad reum istum pertinent. Quamobrem cum una, itemque altera morte dignum eum probavero, tum erit tibi quoque diluendorum criminum tempus. Quae cum dixisset, perfrita atque ad mentiendum parata fronte: Sacerdotis equidem, inquit, fabulam omnem petulan-

ἤκούσαμεν, πάντα ἀσελγῶς, καὶ ἀναισχύντως ὑποκριναμένου τὰ εἰς τὸν Θέρσανδρον προσκρούσματα. καὶ τοῦ λόγου τὸ προοίμιον πέμψει εἰς Θέρσανδρον ἐφ' οἷς αὐτὸν εἶπεν. ἀλλὰ Θέρσανδρος μὲν οὐδὲν ὦν εἶπεν εἰς τοῦτον ἐψεύσατο. καὶ γὰρ δεσμώτην ἔλυσε, καὶ πόρνην ὑπεδέξατο, καὶ συνέγνω μοιχῶ. ἃ δὲ αὐτὸς μᾶλλον ἀναιδῶς ἐσυκοφάντησεν, διασύρων τὸν Θερσάνδρου βίον, οὐδὲ μιᾶς ἀπήλλακται συκοφαντίας. Ἰερεὶ δὲ ἔπρεπεν, εἶπερ ἄλλο, καὶ τοῦτο, καθαρὰν ἔχειν τὴν γλώτταν ὕβρεως. χρῆσομαι γὰρ τὰ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν. ἃ δὲ μετὰ τὴν κωμωδίαν ἐτραγώδησεν ἤδη, οὕτω φανερῶς καὶ οὐκέτι δι' αἰνιγμάτων, σχετλιάζων εἰ μοιχὸν τινα λαβόντες ἐδήσαμεν, ὑπερτεθαύμακα. καὶ τί τοσοῦτον ἰσχυσεὶν πρίασθαι πρὸς τὴν τοσαύτην σπουδῇ; ὑπονοεῖν γὰρ τάληβές ἐστιν. εἶδεν γὰρ τῶν ἀκολάστων τούτων τὰ πρόσωπα, τοῦ τε μοιχοῦ καὶ τῆς

tem fane ac turpem audivimus: qua non nisi falsa in Therfandrum crimina commentus est, sumto potissimum ab iis sermonis in illum exordio, quae de eo Therfander dixerat. Verum Therfander iis, quae in ipsum dixit, falsi nihil admisit: nam & reum a vinculis exemit, & scortum hospitio accepit, & cum adultero diversatus est. Is autem dum Therfandrum in invidiam trahere studet, vitam eius culpando, omnia per summam calumniam egit. Sacerdotem autem, si quid aliud, illud certe inprimis decet, linguam a calumniis habere quam alienissimam: ut eius in eum dicta retorqueam. Ceterum, quae post actam fabulam adeo aperte, & omiſſis omnibus orationis involucris, declamavit, conquerens, manifesto deprehensum adulterum a nobis in vincula coniectum fuisse, non potui non vehementer admirari. Et quidnam tanti est pretii, quod acceperit, & pro quo operam suam locaverit? Sed, licet iam divinare verum. Nempe adulteri huius & scorti fa-

ἑταίρας. ὥραϊα μὲν γὰρ αὐτὴ καὶ νέα, ὥραϊον δὲ καὶ τοῦτο. τὸ μεираίκιον, καὶ οὐδέπω τὴν ὄψιν ἀργαλέον, ἀλλ' ἔτι χρήσιμον καὶ πρὸς τὰς τοῦ ἱερέως ἡδονάς. ὁποτέρᾳ σε τούτων ἐωνήσατο; κοινῇ γὰρ πάντες ἐκα-
θεύδετε, καὶ ἐμεθύετε κοινῇ, καὶ τῆς νυκτὸς ὑμῶν οὐ-
δεὶς γέγονε θεατῆς. Φοβοῦμαι μὴ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος
ἱερὸν Ἀφροδίτης πεποιήκατε. καὶ περὶ ἱερωσύνης κρι-
νοῦμεν. οὐ δεῖ σε τὴν τιμὴν ταύτην ἔχειν. Τὸν δὲ Θερ-
σάνδρου βίον ἴσασι πάντες καὶ ἐκ πρώτης ἡλικίας με-
τὰ σωφροσύνης κόσμιον. καὶ ὡς εἰς ἄνδρας ἐλθὼν, ἔγη-
μέ τε κατὰ τοὺς νόμους, σφαλεῖς μὲν τὴν περὶ τῆς
γυναικὸς κρίσιν. οὐ γὰρ εὔρεν ἦν ἡλπισεν, τῷδε ταύ-
της γένει, καὶ τῇ οὐσίᾳ πεπιστευκῶς. εἰκὸς γὰρ, αὐ-
τὴν καὶ πρὸς ἄλλους τινὰς ἡμαρτηκέναι τὸν πρόσθεν
χρόνον· λανθάνει δὲ ἐπ' ἐκείνοις χρηστὸν ἄνθρωπον. τὸ

ciem contemplatus est: quorum altera formosa plane ac tenerioris aetatulae, alter non modo non deformis, sed adspectu etiam blandus, ad suas ipsius voluptates idoneus iudicatus est. Horum igitur uter te magis delectat? Simul enim omnes perpotastis, simul discubuistis: neque ullus est noctium vestrarum spectator. Quam vereor, ne, Dianae quod fuit, Veneris ut sit templum, effeceritis. Verum de sacerdotio, an scilicet honorem istum habere te oporteat, post decernetur. Nam quod ad Thersandri mores attinget, nemo est, qui nesciat, quam modeste ac temperanter a teneris usque unguiculis vitam egerit: qui, cum primum per aetatem licuit, uxorem secundum leges duxit: quamvis in faciendo de ea iudicio se ipse sefellerit. Aliam enim, atque putarat, generi & fortunis credens, invenit. Verisimile quippe est, illam antea quoque cum aliis consuevisse: quos optimum virum celaverit. Tandem

δὲ τελευταῖον τοῦ δράματος, πᾶσαν ἀπεκάλυψε τὴν αἰδωῶ. πεπλήρωται δὲ ἀναισχυντίας. τοῦ γὰρ ἀνδρὸς στελλομένου τινὰ μακρὰν ἀποδημίαν, καιρὸν τοῦτον νενόμικεν εὐκαιρον μοιχείας, [καὶ αὐχμημα,] καὶ νεανίσκον εὐροῦσα πόρνον. τοῦτο γὰρ τὸ μείζον αὐτύχημα, ὅτι τοιοῦτον εὔρε τον ἐρώμενον, ὃς πρὸς μὲν γυναῖκας ἄνδρας ἀπομιμεῖται, γυνὴ δὲ γίνεται πρὸς ἄνδρας. οὕτως μετὰ ἀδείας οὐκ ἤρκεσεν ἐπὶ τῆς ξένης αὐτῷ συνοῦσα Φανερῶς, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἤγαγεν διὰ τοσούτου πελάγους συγκαθεύδουσα, καὶ τῷ σκάφει Φανερῶς ἀσελγαίνουσα πάντων ὁρώντων. ὦ μοιχείας γῆ καὶ θαλάττῃ μεμερισμένης· ὦ μοιχείας ἀπὸ Αἰγύπτου μέχρις Ἰωνίας ἐκτεταμένης. Μοιχεύεται τις, ἀλλὰ πρὸς μίαν ἡμέραν· ἂν δὲ καὶ δεύτερον γένηται τὸ ἀδίκημα, κλέπτει τὸ ἔργον, καὶ πάντας ἀποκρύπτεται. αὕτῃ δὲ οὐχ ὑπὸ σάλπιγγι μόνον, ἀλλὰ καὶ κήρυκι μοιχεύε-

vero pudicitiam in propatulo habuit, atque in omni libidine sese effudit. Viro enim peregre profecto, tempus illud ad cupiditates suas explendas opportunum rara, impudicum istum adolescentem ad eam rem misera cepit. Quae enim miseria maior esse potest, quam eum habere amatorem, qui inter feminas viri, inter viros feminae munus obeat? Quem non sat habuit in aliena civitate in stuprum illexisse, nisi tanto maris spatio peragrato huc perduxisset, una cum illo interim semper cubans, atque in navi cernentibus cunctis voluptatem capiens. O libidinem terrae marique communem! O adulterium Aegyptum Ioniamque occupans! Adulterium quidem sunt qui committant, sed semel tantum: quod si eandem in turpitudinem rursus delabantur, certe factum huiusmodi mortales omnes celant: mulier autem ista non modo tuba, verum etiam praecone adhibito, obscene se oblectavit. Adulte-

ται. Ἐφεσος ὅλη τὸν μοιχὸν ἔγνωκε· ἡ δὲ οὐκ ἡσχύνετο τοῦτον ἀπὸ τῆς ξένης ἐνεγκοῦσα τὸ ἀγώγιμον, ὡς Φορτίον ¹. κάλλος ἐξωνημένη ἦλθε μοιχὸν ἐμπεπορευμένη. Ἀλλ' ὦμην, Φησὶν, τὸν ἄνδρα τετελευτηκέναι. οὐκοῦν, εἰ μὲν τέβνηκεν, ἀπῆλλαξαι τῆς αἰτίας. οὐδὲ γάρ ἐστιν ὁ τὴν μοιχείαν παθὼν, οὐδὲ ὑβρίζεται γάμος οὐκ ἔχων ἄνδρα· εἰ δὲ ὁ γάμος, τὸ τὸν γήμαντα ζῆν οὐκ ἀνήρηται τὴν γαμηθεῖσαν διαφθείραντος ², ἀλλὰ λεληστέυται. ὥσπερ γὰρ μὴ μένοντος ὁ μοιχὸς οὐκ ἦν, μένοντος δὲ μοιχὸς ἐστίν.

rum Ephesii omnes cognoverunt, nec tamen eam vel tantulum quidem puduit unquam. Haec ornamenta, formosum scilicet adulterum istum, ne sine corollario a peregrina terra domum reverteretur, egregia sibi mulier comparavit, ac tanquam pretiosas aliquas merces secum advexit. Atqui virum, inquiet illa, perisse putabam. Nonne igitur, si ille obiit, culpa cessat? Neque enim est, quid adulterium patiatur; nec, viro e vivis sublato, adulterii nomen locum habet, cum labefactari matrimonium nequeat, nisi superstiti marito pudicitiam uxor inhoneste habeat: quae alioqui, viro defuncto, adulterii argui non potest, sicut vivo potest.

1 Ἐνεγκοῦσα τὸ ἀγώγιμον, ὡς φορτίον) Forſitan mutanda interpunctio, ac legendum hoc modo: ἡ δὲ οὐκ ἡσχύνετο τοῦτο ἀπὸ τῆς ξένης ἐνεγκοῦσα τὸ ἀγώγιμον, ὡς φορτίον, κάλλος ἐξωνημένη. ἦλθε μοιχὸν ἐμπεπορευμένη. Non erubuit hoc mercimonium peregre secum adduxisse; mercium loco pulchritudine emta. Venit adulterum mercata. Nihil verius. Legendum, τοῦτο τὸ ἀγώγιμον. Hoc mercimonium. Perperam legebatur in editione: ἐνεγκοῦσα τὸ ἀγώγιον ὡς φορτίον, ἀλλ' ὅσον ἡ μὲν, οἶμαι, μοιχὸν ἐμπεπορευμένη. In Anglicano: τὸ ἀγώγιον ὡς φορ-

τίον, ἀλλ' ὅσον ἡ μὲν ἦλθε.

2 Οὐκ ἀνήρηται τὴν γαμηθεῖσαν διαφθείραντος) Volueramus excudi, διὰ φθείραντος. Alioquin nullus sensus ex edito, nec Graeca etiam constat oratio. Interpres quidvis potius dixit, quam quod in Graecis est. Si vir, inquit hic patronus, Mellites mortuus est, crimine cares. Nec enim est, qui adulterium patiatur, neque torus iniuria afficitur, qui virum non habet. Si vero matrimonium est, cum vir vivit, non amittit uxorem per eum, qui eam stupravit, sed patrocínio ipsi eripitur.

ια'. Ἐτι τοῦ Σωπάτρου λέγοντος, ὑποτεμένων αὐτοῦ τὸν λόγον ὁ Θέρσανδρος· Ἄλλ' οὐκ ἔφθη, λέγων¹. δύο γὰρ προκαλοῦμαι προκλήσεις, Μελίττην τε ταύτην, καὶ τὴν δοκοῦσαν εἶναι τοῦ Θεοπρόπου θυγατέρα· οὐκ ἔτι βασανίσων, ὡς μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον, τῷ δὲ ὄντι δούλην ἐμὴν. καὶ ἀνεγίνωσκεν· Προκαλεῖται Θέρσανδρος Μελίττην καὶ Λευκίππην. τοῦτα γὰρ ἤκουσα τὴν πόρνην καλεῖσθαι. Μελίττην μὲν, εἰ μὴ κεκοινώνηκεν εἰς Ἀφροδίτην τῷδε τῷ ξένῳ, παρ' ὃν ἀπεδήμουν χρόνον, εἰς τὸ τῆς ἱεράς Στυγὸς ὕδαρ εἰσβάσαν, καὶ ἐπομοσαμένην ἀπηλλάχθαι τῶν ἐγκλημάτων. τὴν δὲ ἑτέραν, εἰ μὲν τυγχάνει γυνή, δουλεύειν τῷ δεσπότη· δούλαις γὰρ μόναις γυναῖξιν ἔξεστιν εἰς τὸν τῆς Ἀρτέμιδος ναὸν παρίεναι. εἰ δὲ Φησιν εἶναι παρθένος, ἐν τῷ τῆς σύριγγος ἄντρῳ κλεισθῆναι. Η-

XI. Tum vero Therfander, Sopatri sermone interrupto: Atqui, quod antea proposueram, quaestionibus, inquit, amplius opus non est. Ego, quod ad Meliten attinet, atque eam, quae peregrini huiusce sacrorum auctoris filia perhibetur, vere autem serua mea est, has condiciones fero. *Recita condiciones.* Therfander de Melite ac Leucippe, sic enim prostitutam hanc vocari aiunt, condiciones huiusce proponit, ut illa, quandoquidem nullam sibi, me absente, cum peregrino isto stupri consuetudinem fuisse ait, id iureiurando affirmet, atque in sacrae Strygis fontem descendat: indeque, si peierasse non comperiat, absoluta dimittatur: altera vero haec, si mulier facta est, hero suo servitutem serviat: neque enim mulieribus, nisi si quae servae sint, Dianae templum ingredi fas est: sin virginem sese affirmat, in fistulae antrum concludatur. Tum

¹ Ἄλλ' οὐκ ἔφθη, λέγων) Sen- ἔτι, ἔφθ, διττὸν λόγον, praecunte
su destituta haec. Lege: ἀλλ' οὐκ interpretatione Latina.

μῆϊς μὲν οὖν εὐθύς ἐδεξάμεθα τὴν πρόκλησιν, καὶ γὰρ ἤδειμεν αὐτὴν ἐσομένην¹. ἡ δὲ Μελίττη θαρρήσασα τῷ παρ' ὃν ἀπεδήμει χρόνον ὁ Θέρσανδρος, μηδὲν κοινὸν πρὸς αὐτὴν γεγονέναι πλὴν λόγων· Ἀλλὰ καὶ ἔγωγε, ἔφη, ταύτην δέχομαι τὴν πρόκλησιν, καὶ ἔτι πλέον αὐτὴν προστίθμι· τὸ δὲ μέγιστον οὐδὲ εἶδον τὸ παράπαν, μήτε ξένον, μήτε πολίτην ἢ κεν εἰς ὁμιλίαν, καὶ ὧν λέγεις. καὶ ὧν σε δεῖ παθεῖν, ἂν συκοφάντης ἀλῶς; Ὅ, τι ἂν, ἔφη, δόξῃ προτιμῆσαι τοῖς δικασταῖς. Ἐπὶ τούτοις διελύθη τὸ δικαστήριον, καὶ εἰς τὴν ὑστεραίαν διώριστο τὰ τῆς προκλήσεως ἡμῖν γενέσθαι.

ιβ'. Τὸ δὲ τῆς Στυγὸς ὕδωρ εἶχεν οὕτως. Παρβένος ἦν εὐειδής, ὄνομα Ῥοδῶπις, κυνηγίων ἐρῶσα καὶ θήρας· πόδες ταχεῖς, εὐστοχοὶ χεῖρες, ζώνη καὶ μί-

nos conditionem statim accepimus: non enim ignorabamus, quod Leucippe virgo adhuc effat. Melite quoque, confisa, nihil id temporis, quo Therfander abfuit, sibi mecum, exceptis colloctionibus, commune fuisse: Atqui ego quoque, inquit, conditionem non respuo: illudque etiam, quod maximum est, addo, neminem prorsus aut civem, aut peregrinum fuisse, quicum eiusmodi mihi consuetudo fuerit, cuiusmodi ipse ais. Verum si meum falso detulisse nomen deprehendaris, quas de te poenas sumemus? Quas iudices, inquit Therfander, censuerint. Iis peractis concio dimissa, decretumque factum est, ut postridie de conditionibus experiremur.

XII. Porro autem de Stygis fonte res ita ferme se habet. Virgo fuit olim formosa, Rhodopis nomine, venatu gaudens, pedum velocitate, iaculandique peritia insignis.

¹ Καὶ γὰρ ἤδειμαν αὐτὴν ἐσομένην) Interpres: Non enim dubitabamus, quin Leucippe virgo adhuc esset. Non haec auctoris mens. De προκλήσει sermo est. Quae

cum facta esset ab adversariis Clitophontis & Leucippes, statim accepta est ab ipsis reis, quia praeceperant animo ac spe, eam futuram.

τρα, καὶ ἀναζωσμένος εἰς γόνυ χιτῶν, καὶ κατὰ ἄνδρας κουρὰ τριχῶν. ὁρᾷ ταύτην Ἄρτεμις, καὶ ἐπὶ νεί, καὶ ἐκάλει, καὶ σύνθηρον ἐποιήσατο, καὶ τὰ πλεῖστα κοινὰ ἦν αὐταῖς θηράματα. ἀλλὰ καὶ ὤμοσεν αἰὶ παραμένειν, καὶ τὴν πρὸς ἄνδρας ὁμιλίαν Φυγεῖν, καὶ τὴν ἐξ Ἀφροδίτης ὕβριν μὴ παθεῖν. ὤμοσεν ἡ Ῥοδῶπις, καὶ ἤκουσεν ἡ Ἀφροδίτη, καὶ ὠργίζετο, καὶ ἀμύνασθαι θέλει τὴν κόρην τῆς ὑπεροψίας. Νεανίσκος ἦν Ἐφέσιος καλὸς ἐν μεираκίοις, ὅσον Ῥοδῶπις ἐν παρθένοις. Εὐθύνικον αὐτὸν ἐκάλουν. ἐβήρα δὲ καὶ αὐτὸς, ὡς Ῥοδῶπις, καὶ τὴν Ἀφροδίτην ὁμοίως οὐκ ἤθελεν εἶδεναι. ἐπ' ἀμφοτέρους οὖν ἡ θεὰ ἔρχεται, καὶ τὰς θήρας αὐτῶν εἰς ἓν συνάγει. τέως γὰρ ἦσαν κεχωρισμένοι. ἡ δὲ Ἄρτεμις τηνικαῦτα οὐ παρῆν. ἡ παραστησάμενη δὲ τὸν υἱὸν τὸν τοξότην ἡ Ἀφροδίτη, εἶπεν· Τέκνον, ζεῦγος τοῦτο ὁρᾷς ἀναφρόδιτον, καὶ ἐχθρὸν ἡμῶν, καὶ

admodum; & cingulum, & mitram, veste genu tenus succincta, capilloque detonso, gestare consueta. Eam cum vidisset, probassetque Diana, vocatam venatum secum duxit: praedaeque ut plurimum inter eas communis erat. Quamobrem illa virginitatem fervare, virorumque consuetudinem usquequaque vitare, ac Veneris contumelias nunquam perpeti iuravit. Quod simulatque Venus persensit, ira commota, puellae statuit superbiam ulcisci. Forte accidit, ut adolescens esset Ephesius, inter viros aequae formosus, atque inter virgines Rhodopis: quem Euthynicum appellabant. Is & venandi studio, quemadmodum Rhodopis, tenebatur, & a Veneris pariter illecebris abhorrebat. Igitur cum venatum ambo exissent, eo se clam Venus contulit, ferasque ab eis agitas, alium atque alium cursum tenentes, in unum compulit. Mox Diana absente filium conveniens mater: Nonne hos, inquit, fili, arca-

τῶν ἡμετέρων μυστηρίων. ἡ δὲ παρθένος καὶ θρασύτερον ὤμοσεν κατ' ἐμοῦ. ὁρᾷς δὲ αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἔλαφον συντρέχοντας; ἄρξαι καὶ σὺ τῆς θήρας, ἀπὸ πρώτης τῆς τολμηρᾶς κόρης· καὶ πάντως τὸ σὸν βέλος εὐστοχώτερον ἔσται. Ἐντείνουσιν ἀμφοτέροι τὰ τόξα, ἡ μὲν ἐπὶ τὴν ἔλαφον, ὁ δὲ Ἔρως ἐπὶ τὴν παρθένον. καὶ ἀμφοτέροι τυγχάνουσιν, καὶ ἡ κυνηγέτις μετὰ τὴν θήραν ἦν τεθηραμένη. καὶ εἶχεν ἡ μὲν ἔλαφος εἰς τὰ νῶτα τὸ βέλος, ἡ δὲ παρθένος εἰς τὴν καρδίαν, τὸ δὲ βέλος, Εὐθύνικον Φιλεῖν. δεύτερον δὲ καὶ ἐπὶ τοῦτον οἰστὸν ἀφίησιν. καὶ εἶδον ἀλλήλους Εὐθύνικος καὶ ἡ Ῥοδῶπις. καὶ ἔστησαν μὲν τὸ πρῶτον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἑκάτεροι, μηδέτερος ἐκκλίνειν θέλων ἐπὶ θάτερα. κατὰ μικρὸν δὲ τὰ τραύματα ἀμφοῖν ἐξάπτεται, καὶ αὐτὸς ὁ Ἔρως αὐτοὺς ἐλαύνει κατὰ τοῦτ' ὁ ἄντρον, οὗ νῦν ἔστιν ἡ

horum nostrorum expertes, nobisque inimicos vides? Quid, quod puella etiam conceptis verbis audacissimum fane contra me iusiurandum iuravit? Tu nunc illos cervam sequentes cernis: quapropter venari tu quoque incipe, atque ab audaci puella vindictae initium fac. Telum tuum certius omnino fuerit. Ita tunc ambo, in cervam virgo, in virginem Cupido, arcus intenderunt. Nec vani fuere ictus: nam venatrix etiam ipsa praeda fuit. Ac cervam quidem in armis, puella vero in corde vulnus accepit. Cuius ea vis fuit, ut Euthynici amore statim flagraret. Qui non ita multo post pari & ipse vulnere percussus est. Ac tum quidem mutuo sese contueri, atque alter in alterum obrutus defigere coeperunt, atque adeo, ut neuter in diversum aciem vellet inclinare. Ceterum utriusque vulnera paulo post inflammari coeperunt, amorque illos in antrum, ubi nunc fons est, deduxit, ubi iu-

πηγὴν, καὶ ἐνταῦθα τὸν ὄρκον ψεύδονται. ἡ Ἀρτεμις ὁρᾷ τὴν Ἀφροδίτην γελῶσαν, καὶ τὸ πραχθὲν συνήσιν, καὶ εἰς ὕδωρ λυεῖ τὴν κόρην, ἔνθα τὴν παρθενίαν ἔλυσε. καὶ διὰ τοῦτο, ὅταν τις αἰτίαν ἔχῃ Ἀφροδισίων, εἰς τὴν πηγὴν εἰσβάσα ἀπολούεται. ἡ δὲ ἐστὶν ὀλίγη, καὶ μέχρι κνήμης μέσης. ἡ δὲ κρίσις· ἐγγράψας τὸν ὄρκον γραμματεῖῳ μηρίνθῳ δεδεμένον περιεθήκατο τῇ δέρῃ. καὶ μὲν ἀψευδῇ τὸν ὄρκον, μένει κατὰ χώραν ἡ πηγὴ· αὖν δὲ ψεύδεται, τὸ ὕδωρ ὀργίζεται, καὶ ἀναβαίνει μέχρι τῆς δέρρης, καὶ τὸ γραμματεῖον ἐκάλυψεν. Ταῦτα εἰπόντες, καὶ τοῦ καιροῦ προσελθόντες εἰς τὴν ἐσπέραν, ἀπήειμεν κοιμηθησόμενοι, χωρὶς ἕκαστος.

ιγ'. Ἐπὶ δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ὁ δῆμος μὲν ἅπας παρῆν' ἡγεῖτο δὲ Θέρσανδρος Φαιδρῶ τῷ προσώπῳ, καὶ εἰς ἡμᾶς ἅμα βλέπων σὺν γέλῳτι. ἐστολίσατο δὴ Λευκίππῃ ἱερᾷ στολῇ· ποδῆρης χιτῶν, ὀθόνης χιτῶν, ζώνῃ

risiurandi fides abrogata est. Postea cum ridentem Diana Venerem conspicata rem cognovisset, puellam in fontem illic, ubi pudorem amiserat, commutavit. Hinc factum est, ut, cum violatae aliqua pudicitiae arguitur, eum in fontem descendere compellatur, cuius unda vix medias tibias attingit. Iudicium autem fieri hoc pacto consuevit. Quae delata est, falso se insimulari iurat: iusiurandumque in tabella descriptum collo suo alligatum sustinens, in fontem descendit. Ac si verum iusiurandum iuraverit, aqua omnino immota manet: sin minus, intumescit, atque ad collum usque se attollens, tabellam contegit. Haec dum loqueremur, tempusque ad vesperam inclinaret, seorsum dormiturus quisque discessit.

XIII. Postridie multitudo universa convenit: cui vultu hilari Thersander praeibat, nosque identidem intuebatur. At Leucippe sacram, atque ad pedes usque demissam, ac

κατὰ μέσον τὸν χιτῶνα, ταινία περὶ τὴν κεφαλὴν
 φοινικοβαφῆς, ἀσάνδαλος ὁ ποῦς. καὶ ἡ μὲν εἰσῆλθε
 πάνυ κοσμίως. ἐγὼ δὲ ὡς εἶδον, εἰσθήκειν τρέμων, καὶ
 ταῦτα πρὸς ἑμαυτὸν ἔλεγον· Ὅτι μὲν παρθένος ἡ Λευ-
 κίππη, πεπίστευκα, ἀλλὰ τὸν Πάνα, ὦ Φιλτάτη,
 φοβοῦμαι. Θεὸς ἐστὶ Φιλοπάρθενος, καὶ δέδοικα, μὴ
 δευτέρα καὶ σὺ σύριγξ γένη. ἀλλ' ἐκεῖνη μὲν ἔφυγεν
 διώκοντα αὐτὸν ἐν πεδίῳ, καὶ ἐδιώκετο ἐν πλάτει· σὲ
 δὲ καὶ εἴσω θυρῶν ἀπεκλείσαμεν ὡς ἐν πολιορκίᾳ,
 ἵνα, καὶ διώκη, μὴ δύνῃ φυγεῖν. ἀλλ', ὦ δέσποτα
 Πᾶν, εὐγνωμονήσεις, καὶ μὴ παραβαίνης τὸν νόμον
 τοῦ τόπου. ἡμεῖς γὰρ αὐτὸν τετηρήκαμεν. ἐξίτω πά-
 λιν ἡμῖν ἡ Λευκίππη παρθένος· ταύτας πρὸς τὴν Ἀρ-
 τεμιν συνθήκας ἔχεις· μὴ ψεύσῃ τὴν παρθένον.

ιδ'. Ταῦτα μοῦ πρὸς ἑμαυτὸν λαλοῦντος, μέλος
 ἐξηκούετο μουσικόν, καὶ ἐλέγετο μηδὲ πώποτε λιγυ-

tenuissimis filis intextam, zonaque succictam stolam in-
 duta, & purpureis vittis redimita, nudis pedibus perquam
 decenter speluncam ingressa est. Quae dum ipse specta-
 rem, tremore correptus sum; mecumque solus: Mihi qui-
 dem certe, inquam, dubium non est, quin virgo adhuc
 sit Leucippe: sed tamen, cum mente agito, quid sit Deus
 iste, timere cogor, ne videlicet fistula etiam tu illic fias.
 Illa quidem Panem per aperta loca insequentem facile ef-
 fugit: nos vero te, quasi obsidem, hacce intra valvas in-
 clusimus, ut ne, si sequatur, fugiendi tibi sit potestas. Ve-
 rum tu, o here Pan, propitius nobis sis, neque loci le-
 ges, quas nos quoque observavimus, transgrediaris: quin
 immo intactam nobis Leucippen reddas: eiusmodi enim
 cum Diana tibi foedera ista sunt: neque virginem fallas.

XIV. Haec dum mecum loquerer, suavior exaudiri so-
 nus coeptus est. Ac fuerunt, qui dicerent, suaviorem nun-

ρότερον οὕτως ἀκουσθῆναι· καὶ εὐθὺς ἀνεωγμένας εἵ-
 δομεν τὰς θύρας. ὡς δὲ ἐξέθορεν ἡ Λευκίππη, πᾶς
 μὲν ὁ δῆμος ἐξεβόησεν ὑπὸ ἡδονῆς, καὶ τὸν Θέρσανδρον
 ἐλοιδοροῦν· ἐγὼ δὲ ὅστις ἐγεγόνειν, οὐκ ἂν εἴποιμι λό-
 γω. Μίαν μὲν ταύτην νίκην καλλίστην νενικηκότες,
 ἀπήειμεν· ἐπὶ δὲ τὴν δευτέραν κρίσιν ἐχωροῦμεν, τὴν
 Στύγα. καὶ ὁ δῆμος οὕτως μετεσκευάζετο καὶ πρὸς
 ταύτην τὴν θέαν, καὶ πάντα συνεπεραίνετο. καὶ κεῖ ἡ
 Μελίττη τὸ γραμματεῖον περιέκειτο. ἡ πηγὴ δὲ ἔστη-
 κεν ὀλίγη. ἀνέβη δὲ εἰς αὐτὴν, καὶ ἔστη Φαιδρῶ τῷ
 προσώπῳ. τὸ δὲ ὕδωρ οἶον ἦν, κατὰ χώραν ἔμενεν, μήτε
 τὸ βραχύτατον ἀναθορόν τοῦ συνήθους μέτρον. ἐπεὶ δὲ
 καὶ χρόνος, ὃν ἐνδιατρίβειν τῇ πηγῇ διώριστο, παρελη-
 λύθει, τὴν μὲν ὁ πρόεδρος δεξιωσάμενος, ἐκ τοῦ ὕδατος
 ἐξάγει, δύο παλαίσματα τοῦ Θερσάνδρου νενικημένου.
 μέλλων δὲ καὶ τὸ τρίτον ἡττᾶσθαι, ὑπεκδύς εἰς τὴν οἰ-

quam auditum fuisse. Antri quoque valvae sponte sua
 statim patuerunt. Ita Leucippe prodiit: multitudoque uni-
 versa prae voluptate acclamare, ac Thersandrum convi-
 ciis confectari coepit. Ego vero, quantum laetitiae animo
 conceperim, nulla unquam oratione satis explicare pos-
 sem. Hac una, & ea quidem praeclarissima, victoria no-
 bis parata, inde digressi ad Stygis fontem pervenimus, ut
 conditionis alterius periculum faceremus. Populus ad vi-
 dendum iam se comparaverat, reliquaque omnia in prom-
 tu erant. Itaque tabellam collo Melite alligavit, intrepido-
 que vultu in fontem descendit. Unda, ut erat, humilis
 remansit, nec tantulum quidem consuetum excessit mo-
 dum. Quamobrem, ubi tempus manendi in fonte prae-
 teriit, praefes mulierem dextra prehensam ex aqua eduxit,
 duobus iam certaminibus devicto Thersandro. Qui cum
 tertio quoque se victum iri animadverteret, cursu do-

κίαν ἐκδιδράσκει, φοβηθεῖς μὴ καὶ καταλεύσειεν αὐ-
τὸν ὁ δῆμος. τὸν γὰρ Σωσθένην εἰλκον ἄγοντες νεα-
νίσκοι τέτταρες· δύο μὲν τῆς Μελίττης συγγενεῖς, δύο
δὲ οἰκέται. τούτους γὰρ ἐπεπόμεφει ζητήσοντας αὐτὸν
ἡ Μελίττη. συνεῖς δὲ ὁ Θέρσανδρος πόρρωθεν, καὶ κα-
ταμηνύσειν τὸ πρᾶγμα εἰδὼς, ἂν ἐν βασάνοις γένηται,
φθάσας ἀποδιδράσκει, καὶ νυκτὸς ἐπελθούσης, τῆς πό-
λεως ὑπεξέρχεται. τὸν δὲ Σωσθένην εἰς τὴν εἰρκτὴν ἐκέ-
λευσαν οἱ ἄρχοντες ἐμβληθῆναι, τοῦ Θερσάνδρου Φυ-
γόντος. τότε μὲν οὖν ἀπηλαττόμεθα, κατὰ κράτος ἤδη
γενόμενοι, καὶ ὑπὸ πάντων εὐφημούμενοι.

ιέ. Τῇ δ' ὑστεραία τὸν Σωσθένην ἦγον ἐπὶ τοὺς
ἄρχοντας οἱ ταύτην ἔχοντες τὴν πίστην. ὁ δὲ ἐπὶ βα-
σάνους ἑαυτὸν ἀγόμενον ἰδὼν, πάντα σαφῶς λέγει,
ὅσα αὐτὸς ὑπηρετήσεν. οὐ παρέλιπε δὲ οὐδὲ ὅσα ἰδίᾳ
πρὸ τῶν τῆς Λευκίππης θυρῶν διελέχθησαν πρὸς ἀλ-
λήλους περὶ αὐτῆς. καὶ ὁ μὲν αὖθις εἰς τὴν εἰρκτὴν ἐβέ-

num se recepit, veritus, ne a populo lapidibus obrueretur. Nam cum iam Sosthenem adducerent adolescentes duo Melites cognati, duo item famuli ad illum quaerendum ab ea missi, atque id Therfander procul agnovisset, factum indicatum iri videns, si de Sosthene quaestio haberetur, arrepta fuga urbe noctu excessit. Interea Sosthenem in custodiam dari Archontes iusserunt, Therfandro per fugam elapso. Nos modis omnibus excussi magna cum omnium commendatione absoluti fuimus.

XV. Postridie Sosthenes ab iis, qui ei rei praeerant, ad Archontes ductus, simulatque parata sibi esse tormenta intellexit, continuo & quae Therfander aggressus fuerat, & quae ipse illi suggessisset, una etiam cum iis omnibus, quae ante Leucippes ostium privatim de illa secum ambo disseruerant, palam confessus est: ideoque poenas datu-

Achill. Tar.

Z

βλητο, δώσων δίκην· τοῦ δὲ Θερσάνδρου Φυγὴν ἀπόν-
τος κατέγνωσαν· ἡμᾶς δὲ ὁ ἱερεὺς ὑπεδέχετο πάλιν τὸν
εἰθισμένον τρόπον. καὶ μεταξὺ δειπνοῦντες ἐμυθολογοῦ-
μεν ἅτε τὴν προτέραν ἐτύχομεν εἰπόντες, καὶ εἴ τι
ἐπιδέεστέρον ἢ ὧν ἐπάβομεν. ἡ Λευκίππη δὲ ἅτε δὴ
μᾶλλον τὸν πατέρα μηκέτι αἰδουμένη, ὥς ἂν σαφῶς
παρθένος εὐρεθείσα, τὰ συμβάντα μετὰ ἡδονῆς διηγεί-
το. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν Φάρον ἐγεγόνει, καὶ τοὺς λη-
στὰς, λέγω πρὸς αὐτήν· Οὐκ ἔρεῖς ἡμῖν τὸν μῦθον τῶν
τῆς Φάρου ληστῶν, καὶ τῆς ἀποτμηθείσης ἐκεῖ τὸ αἰ-
νιγμα κεφαλῆς, ἵνα σου καὶ ὁ πατὴρ ἀκούσῃ; τοῦτο
γὰρ μόνον ἐνδέει πρὸς ἀκρόασιν τοῦ παντὸς δράματος.

ιστ΄. Γυναῖκα, ἔφη, κακοδαίμονα ἐξαπατήσαντες
οἱ λησταὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ πωλουσῶν τὰ Ἀφροδίτης,
ὥς δὴ ναυκλήρῳ τινὶ γυναῖκα ἐπισυνεσομένην ἐπὶ τοῦ
σκάφους, ταύτην εἶχον ἐπὶ τῆς νεῆς, ἀγνοοῦσαν τὴν

rus in carcerem denuo coniectus. Therfander autem, iam
enim absens erat, exilio mulctatus fuit. Nos ab antistite,
ut antea quoque, accepti, quae priore in coena dicenda
superfuerant, & praeferim, si quid aerumnarum nostra-
rum praetermiseramus, recensere perreximus. Leucippe
quoque patrem non amplius verita, utpote quae vere
virgo inventa fuisset, casus non sine voluptate suos com-
memorabat. Cui ego, posteaquam ad Pharum & piratas
ventum est: Quin tu igitur, inquam, Phariorum praedo-
num commentum, abscissique illic capitis aenigma nobis
explicas, ut id etiam patri tuo innotescat? hoc unum enim
ad rem omnem intelligendam desideratur.

XVI. Tum illa: Mulierem, inquit, miseram ex iis,
quae pretio prostant, cum allexissent, nautarum uni eam
in uxorem daturos se esse pollicentes, in navi posuerunt;

ἀλήθειαν ἐφ' ὃ παρῆν, ὑποπίνουσιν δὲ ἡσυχῇ σὺν τινὶ τῶν πειρατῶν. λόγῳ δ' ἦν ἐραστὴς ὁ ληστής. ἐπεὶ δὲ ἀρπάσαντές με, ὡς εἶδες, ἐνέθηκαν τῷ σκάφει, καὶ πτερῶσαντες αὐτὸ ταῖς κώπαις ἔφυγον· ὁρῶντες τὴν διώκουσαν ναῦν φθάνουσιν, περιελόντες τὸν τε κόσμον· καὶ τὴν ἐσθῆτα τῆς ταλαιπώρου γυναικὸς ἐμοὶ περιτίθεισιν, τοὺς δὲ ἐμούςς χιτωνίσκους ἐκείνῃ καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐπὶ τῆς πρύμνης ὅθεν διώκοντες ὤψεσθε, τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνουσιν αὐτῆς, καὶ τὸ μὲν σῶμα ἔρριψαν, ὡς εἶδες, κατὰ τῆς θαλάσσης, τὴν δὲ κεφαλὴν, ὡς ἔπαιον, εἶχον ἐπὶ τῆς νεῆς τότε. μικρὸν γὰρ ὕστερον καὶ ταύτην ἀποσκευάσαντες ἔρριψαν ὁμοίως· ὥστε μηκέτι τοὺς διώκοντας εἶχον. οὐκ οἶδα δὲ πότερον τούτου χάριν προπαρασκευάσαντες τὴν γυναῖκα, ἢ διεγνωκότες ἀνδραποδίσαντες πωλῆσαι, ὥσπερ ὕστερον πεπράκασι καί με. τῷ δὲ διώκεσθαι πρὸς ἀπάτην τῶν διωκόντων ἀντ' ἐμοῦ σφάττουσιν, νομίζοντες,

quamobrem quidem adestet, vere nescientem, sed piratarum uni, qui eius amator esse ferebatur, occulte adiunctam. Postea vero, cum me rapuissent, remisque ac velis fugae incumbentes navem insequentem viderent, detracto miserae illi vestitu omni, eo me adornaverunt, meoque deinceps ornatu induram illam summa in puppi collocarunt ita, ut a persequentibus cerni posset; ac capite privarunt: cadavereque, ut vidisti, in mare proiecto, caput aliquantisper intra navim, uti ceciderat, tum retinuerunt: quod non ita multo post, cum iam, qui se sequerentur, nullos amplius haberent, pariter est deiectum. Mihi vero incertum est, eane de causa, an potius, ut, quod de me postea factum est, venundaretur, mulierculam illam comparassent. Illud certe constat, eam mei loco, ut insequentes eluderent, iugulatam, existimantibus illis, maius ex

πλέον ἐμπολήσειν ἐκ τῆς ἐμοῦ πράσεως ἢ τῆς ἐκείνης. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὸν Χαιρέαν τὴν ἀξίαν δόντα δίκην ἐπέιδον. αὐτὸς γὰρ ἦν ὁ συμβουλευσας ἀντ' ἐμοῦ τὴν ἀνθρώπων ἀποκτείναντας ρίψαι. ὁ δὲ λοιπὸς τῶν ληστῶν ὄχλος οὐκ ἔφασάν με αὐτῷ ἀφῆσιν μόνω. Φθάνειν γὰρ ἤδη λαβόντα σῶμα ἕτερον ὃ πραθεν ἂν παρέσχεν αὐτοῖς ἀφορμὴν κέρδους· δεῖν δὲ ἀντὶ τῆς θανούσης ἐμὲ πραθεῖσαν κοινήν ἅπασιν αὐτοῖς γενέσθαι μᾶλλον ἢ ἐκείνῳ μόνῳ. ὥς δὲ ἀντέλεγε, δικαιολογούμενος δῆθεν, καὶ τὰς συνθήκας προσφέρων, ὥς οὐκ εἰς πρᾶσιν ἀρπάσειεν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐρωμένην αὐτῷ, καὶ τι θρασύτερον εἶπε· τίς τῶν ληστῶν, καλῶς ποιῶν, ὅπισθεν ἐστῶς, ἀποκόπτει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ὁ μὲν οὖν δίκην οὐ μεμπτήν δούς τῆς ἀρπαγῆς, ἔρριπτο καὶ αὐτὸς κατὰ τῆς θαλάσσης· οἱ δὲ λησταί, δύο πλεύσαντες ἡμερῶν, ἄγουσί με οὐκ οἶδ' ὅπου γε, καὶ

mei, quam illius venditione, lucrum se facturos. Atque hinc etiam factum est, ut Chaeream, qui eius necandae abiiciendaeque suaesor & auctor fuerat, meritas dantem poenas viderim. Nam cum reliqua piratarum multitudo ei me soli dimittere negaret, propterea quod paulo antea mulierem aliam, quae vendita magno eis lucro futura erat, habuisset, meque mortuae loco vendi, ac pecuniam in commune conferri oportere diceret; ille autem causam suam defendendo repugnaret, pactumque se cum iis esse affirmaret, ut non publicae omnium utilitatis, sed privatae sui ipsius gratia me raperent; aliis etiam gravioribus additis, confidenter admodum asseveraret: eorum unus, qui forte post eum constiterat, merito quidem caput illi abscidit, atque ita non iniustas rapinae ipse quoque poenas luens, in mare deiectus fuit. Piratae biduo post, nescio quo delati, mercatori cuidam, familiari

πιπράσκουσιν ἐμπόρῳ συνήθει, καίκεϊνος Σωσθένης.

ιζ'. Λέγει δὴ καὶ ὁ Σώστρατος· Ἐπεὶ τοίνυν τοὺς ὑμετέρους μύθους, ὦ παιδία, κατελέξατε, φέρε ἀκούσατε, ἔφη, καὶ παρ' ἐμοῦ τὰ οἰκοὶ πραχθέντα περὶ Καλλιγόνην τὴν σὴν, ὦ Κλειτοφῶν, ἀδελφὴν, ἵνα μὴ ἀσυμβολήσω μυθολογίας παντάπασι. Καὶ γὰρ ἀκούσας τὸ τῆς ἀδελφῆς ὄνομα, πάνυ τὴν γνώμην ἐπεστράφην, καὶ Ἄγε, πάτερ, εἶπον, λέγε, μόνον περὶ ζωῆς ἂν λέγοις. Ἀρχεται δὴ λέγειν, ἀ Φθάνω προειρηκὼς ἅπαντα, τὸν Καλλισθένην, τὸν χρησμὸν, τὴν θεωρίαν, τὸν λέμβον, τὴν ἀρπαγὴν. εἶτα προσέθηκεν, ὅτι μαθὼν κατὰ τὸν πλοῦν ὡς οὐκ ἦν θυγάτηρ ἐμὴ, διημαρτήθη τὸ πᾶν ἔργον αὐτῷ. ἦρα δὲ ὅμως καὶ σφόδρα τῆς Καλλιγόνης. προσπέσων αὐτῆς τοῖς γόνασι· Δέσποινα, εἶπε, μὴ με νομίσης ληστὴν εἶναι τίνα καὶ κακοῦργον. ἀλλὰ γὰρ εἰμι τῶν εὖ γεγεγονότων, γένει

fuo, mercator Softheni accepta pecunia me concessit.

XVII. Tum Softratus: Posteaquam vestros, inquit, filii, casus commemorastis, agitedum, quae de Calligone, Clitophontis sorore, domi acta sint, ex me quoque audite; ne solus ipse narrandi omnino immunis abeam. Ego vero, fororis nomine audito, attentior factus: Ut lubet, inquam, pater, siquidem de vivente dicturus es. Tum ille, quae antea ipse narravi, omnia recensuit, Callisthenem scilicet, oraculum, sacrificium, naviculam, raptum: illud etiam addens, Callisthenem cum inter navigandum rescivisset, Calligonen filiam suam non esse, tametsi rem contra, quam putarat, evenisse cognovisset, nunquam tamen amare illam destitisse, sed ad genua eius prostratum, huiusmodi fere locutum esse: Ne me, o hera, praedonem, flagitiosumve aliquem esse putes, qui nobili loco natus,

Βυζάντιος, δεύτερος οὐδενός. ἔρως δέ με ληστείας ὑποκριτὴν πεποίηκε, καὶ ταύτας ἐπὶ σοι πλέξαι τὰς τέχνας. δοῦλον οὖν με σεαυτῆς ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας νόμιζε. καὶ σοι προῖκα ἐπιδίδωμι, τὸ μὲν πρῶτον ἑμαυτὸν, ἔπειτα ὅσῃν οὐχ ὁ πατὴρ ἔδωκέ σοι. τηρήσω δέ σε παρθένον μέχρι περ ἂν σοι δοκῇ. καὶ ταῦτα εἰπὼν, καὶ ἔτι τούτων ἐπαγωγώτερα, τὴν κόρην αὐτοῦ γενέσθαι παρεσκεύασεν. Ἦν δὲ καὶ ὀφθῆναι καλὸς, καὶ στωμύλος καὶ πιθανώτατος, καὶ ἐπειδὴ ἦκεν εἰς τὸ Βυζάντιον, συμβόλαιον ποιησάμενος προικὸς μεγίστης, καὶ τὰ ἄλλα πολυτελῶς παρασκευάσας, ἐσθῆτά τε, καὶ χρυσὸν, καὶ ὅσα εἰς κόσμον γυναικῶν εὐδαιμόνων περιεῖπεν¹· εὖ καὶ καλῶς ἄχραντον τηρῶν, ὡς ἐπηγγείλατο· ὥστε καὶ αὐτὴν ἡρήκει τὴν κόρην ἥδη. ὁ δὲ καὶ τὰ

Byzantium nemini genere cedam. Has infidias tibi melatrum more parare amor coepit. Verum tuum me posthac mancipium puta: tibi enim memet inprimis, deinde fortunas, quantas nunquam tibi pater dedisset, volens lubensque trado: quin etiam a virginitate tua violanda, quamdiu voles, abstinebo. His ille, atque aliis etiam, ad persuadendum aptioribus, erat enim cum adspectu decorus, tum in dicendo & argutus & ad persuadendum aptissimus, puellam suam in sententiam pertraxit. Ac posteaquam Byzantium reversus est, dote ingenti pacta, multisque aliis, veste scilicet, auro, ceterisque rebus ad beatarum mulierum ornatum spectantibus magnifice praeparatis, puellam sane quam splendidissime adornavit, qualemque illam rapuit, virginem, uti antea promiserat, manere passus est. Sic igitur iam ipsi virgini coeperat place-

¹ Καὶ ὅσα εἰς κόσμον γυναικῶν εὐδαιμόνων περιεῖπεν) Ita prius editi. Sed melius legas cum hac distinctione: καὶ ὅσα εἰς κόσ-

μον γυναικῶν εὐδαιμόνων, περιεῖπεν εὖ καὶ καλῶς, ἄχραντον τηρῶν. Fovebat ipsam & custodiebat. Περιεῖπεν, διακρίνειν, φυλάττειν.

ἄλλα πάντα παρείχεν ἑαυτὸν κοσμιώτατον, καὶ ἐπιεικῇ, καὶ σώφρονα, καὶ ἦν τις ἐξαίφνης περὶ τὸν νεανίσκον θαυμαστὴ μεταβολή. ἔδρας τε γὰρ ἐξανίστατο τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ ἐπεμελεῖτο Φθάνων προσαγορεύειν τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ τὸ τέως ἄκριτον πολυτελεῖς ἐκ τῆς πρὶν ἀσωτίας εἰς τὸ εὖβουλον μεταπίπτον, τὸ μεγαλόφρον ἐφύλαττε πρὸς τοὺς ἐν χρείᾳ τοῦ λαβεῖν διὰ πενίαν ὄντας. ὥστε θαυμάζειν ἅπαντας τὸ αἰφνίδιον οὕτως ἐκ τοῦ χειρόνος εἰς τὸ πάνυ χρηστὸν μετελθόν. ἐμὲ δ' οὖν ἠρήκει πάντων μᾶλλον, καὶ ὑπερηγάπων αὐτὸν, καὶ τὴν πρὶν ἀσωτίαν φύσεως ἐνόμιζον εἶναι θαυμαστὴν μεγαλουργίαν, ἀλλ' οὐκ ἀκρασίαν. καὶ μὲν οὖν ὑπείσῃει τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους, ὅτι καὶ κεῖνος τὴν πρώτην ἡλικίαν σφέδρα δόξας ἀκόλαστος εἶναι, πάντας ὑπερέβαλεν Ἀθηναίους ὕστερον σοφία τε, καὶ ἀνδραγαθία. καὶ δὴ μετενόουν ἀποσκορα-

re. Ipse vero plerisque in rebus tractandis elegantem, moderatumque ac mansuetum se praestitit: adolescentisque nova quaedam mutatio repente facta est. Nam & senioribus assurgebat, & obviis quibusque salutem prius reddere studebat, quam acceperisset: cumque antea immodice sui profusus esset, priore luxuria in prudentiam mutata, liberalitate deinceps erga eos, qui egerent, uti coepit; ut mirarentur omnes, tam subito ex tam pravo tam frugī evasisse. Me vero prae ceteris observabat: ipseque contra, illum deamabam, & priorem luxum admirabilem quandam naturae largitatem potius, quam intemperantiam, fuisse animadverti. Ac mihi tum venit in mentem illud, quod de Themistocle olim dictitatum fuit: qui cum in adolescentia perquam dissolutus esset, omnes tamen deinceps Athenienses prudentia & fortitudine superavit. Me itaque

κίσας αὐτὸν, ὅτε μοι περὶ τοῦ τῆς θυγατρὸς διελέχθῃ γάμου. καὶ γὰρ ἐμὲ σφόδρα ἐθεράπευε, καὶ ἐκάλεε πατέρα, καὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐδορυφόρει, καὶ τῶν εἰς πόλεμον γυμνασίῳ οὐκ ἡμέλει. ἀλλὰ καὶ πάνυ ἐρρωμένως ἐν ταῖς ἱππασίαις διέπρεπεν. ἦν μὲν οὖν καὶ παρὰ τὸν τῆς ἀσωτίας χρόνον τούτοις χαίρων, καὶ χρώμενος, ἀλλ' ὥς ἐν τρυφῇ καὶ παιδεῖα. τὸ δὲ ἀνδρεῖον ὁμῶς αὐτῷ καὶ τὸ ἐμπειρον λεληθότως ἐτρέφετο. τέλεον δὲ ἦν αὐτῷ τὸ ἔργον πρὸς τὸ καρτερῶς καὶ ποικίλως διαπρέπειν ἐν τοῖς πολεμικοῖς. ἐπεδίδου δὲ καὶ χρήματα ἱκανὰ τῇ πόλει. ἀνέκεινον ἅμα ἐμοὶ στρατηγὸν προεβάλλοντο. ὅθεν ἔτι μᾶλλον ὑπερῃσπάζετό με, ὑπήκοόν μοι κατὰ πάντα παρέχων ἑαυτόν.

ιη'. Ἐπεὶ δὲ ἐνίκησαμεν τὸν πόλεμον, ἐπιφανείᾳ τῶν θεῶν, ὑποστρέψαντες εἰς τὸ Βυζάντιον, εὐφημοῦντες τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὴν Ἀρτεμιν, καὶ ἐχειροτονή-

poenitebat, hominem, cum filiam dari sibi peteret, repudiasset: nam & maximum mihi honorem tribuebat, & patrem appellabat, armatusque per forum comitabatur. Sed nec a bellicis studiis animus eius abhorrebat: quippe in equestribus certaminibus perquam strenue se gerebat, quo utpote prima illa etiam intemperanti aetate equis, quam temere, & ad luxum paratis, gauderet. Ceterum, cum virili eius robore aucto sensim rerum quoque usu, praecipuum in eo studium fuit, bellicas res fortiter multifariamque tractare. Multo quin etiam aere suo privato rempublicam iuvit, mecumque una militum ductor creatus est: unde maiorem quoque mihi honorem habuit, obsequentem sese in omnibus praestans.

XVIII. Postea vero quam de hostibus, Diis ipsis nobis coram adstantibus, victoriam reportavimus, Byzantium reversi, ego huc Dianae, ille Tyrum Herculi, ad gratias

Θημεν¹, ἐγὼ μὲν ἐνταῦθα τῇ Ἀρτέμιδι, ὃ δὲ εἰς Τύρον Ἡρακλεῖ λαβόμενός μου τῆς δεξιᾶς ὁ Καλλισθένης, διηγεῖται πρῶτον τὰ πεπραγμένα αὐτῷ περὶ τὴν Καλλιγόνην· Ἀλλὰ ἅπερ ἐποίησάμην, πάτερ, εἶπε, τὰ μὲν νεότητός, Φησι², πέπρακται βία, τὰ δὲ μετὰ ταῦτα προαιρέσει. παρθένον γὰρ τὴν κόρην μέχρι τούτου τετήρηκα, καὶ ταῦτα πολέμοις ὁμιλῶν, ἐν οἷς οὐδεὶς ἀναβάλλεται τὰς ἡδονάς. νῦν οὖν εἰς τὴν Τύρον αὐτὴν ἀπαγαγεῖν ἔγνωκα πρὸς τὸν πατέρα, καὶ νόμῳ παρ' ἐκείνου λαβεῖν τὸν γάμον. ἂν μὲν οὖν ἐθελήσῃ μοι δοῦναι τὴν κόρην, ἀγαθῇ τύχῃ δέξομαι· ἂν δὲ σκαιὸς γένηται καὶ δύσκολος, παρθένον αὐτὴν ἀπολήψεται. ἐγὼ γὰρ προῖκα ἐπιδιδούς οὐκ εὐκαταφρόνητον, ἀγαπητῶς ἂν λάβοιμι τὸν γάμον. ἀναγνώ-

referendas missi sumus. Sed prius tamen dextera prehensens me Callisthenes, quae Calligones causa facta fuissent, commemoravit: Eorum, inquit, pater, quae antea fecimus, iuventus natura audacior causa fuit: quae vero post, iudicio adhibito commissae fuerunt. Virginem enim puellam haecenus servavi, belli praesertim tempore, quo nemo sibi oblatas perfruendarum voluptatum occasiones abire pati vult. Nunc eam Tyrum ad patrem ducere, & ab eo, sicuti leges iubent, in uxorem accipere, omnino constitui. Quod si impetravero, id optime: sin autem difficilis ille atque morosus spondere negaverit, virginem etiam filiam suam sibi habeat: quam tamen ego hercule non contemnenda dote confecta uxorem lubens

¹ Καὶ ἔχειροτονήθημεν) Dele καὶ, & lege: ἔπει δὲ ἐνίκησαμεν - - Ἀρτεμιν, ἔχειροτονήθημεν, ἐγὼ μὲν ἐνταῦθα Ἀρτέμιδι κ. τ. λ.

² Φησι) Abundat; praecessit.

Achill. Tat.

rat enim ἔπει. Legendum autem φύσει, ac locus ita distinguendus: Τὰ μὲν νεότητος φύσει πέπρακται βία, τὰ δὲ μετὰ ταῦτα προαιρέσει.

A a

σομαι δέ σοι καὶ τὸ συμβόλαιον ὃ Φθάνω πρὸ τοῦ πολέμου γράψας, δεόμενος συνοικῆσαι τῷ Καλλισθέ-
νει τὴν κόρην, τό, τε γένος αὐτοῦ καταλέγων, καὶ τὸ
ἄξιώμα καὶ τὰς ἐν τοῖς πολέμοις ἀριστείας. τοῦτο
γάρ ἐστιν ἡμῖν τὸ συγκεείμενον. ἐγὼ δέ, ἦν τὴν ἔφε-
σιν ἀγωνισώμεθα, διέγνωκα πρῶτον μὲν εἰς τὸ Βυ-
ζάντιον διαπλεῦσαι, μετὰ ταῦτα δὲ εἰς τὴν Τύρον.
Καὶ ταῦτα διαμυθολογήσαντες ἐκοιμήθημεν τὸν αὐ-
τὸν τρόπον.

Ἰθ'. Τῇ δ' ὑστεραία παραγενόμενος ὁ Κλεινίας ἔφη
Θέρσανδρον διὰ τῆς νυκτὸς ἀποδεδρακέναι. τὴν γὰρ
ἔφεστιν οὐχ ὡς ἀγωνισόμενον πεποιῆσθαι βουλόμενον
δὲ μετὰ προφάσεως ἐπισχεθῆναι τὸν ἔλεγχον ὧν ἐτόλ-
μησε. μείναντες οὖν τῶν ἐξῆς τριῶν ἡμερῶν, ὅσων ἦν ἡ
προδεσμία, προσελθόντες τῷ προέδρῳ, καὶ τοὺς νό-
μους ἀναγνόντες, κατ' οὓς οὐδεὶς ἔτι τῷ Θερσάνδρῳ

duxerim. Tabellas vero etiam, quas, antequam ad bel-
lum exirem, puellam Callistheni nubere oprans, conscri-
pseram, tibi recitabo: in iis enim genus illius, dignitatem,
rei militaris usum recensui. Quae autem inter nos pacti
eramus, haec sunt. Mihi vero, si etiam post Thersandri
provocationem secundum nos iudicatum fuerit, Byzan-
tium primum, deinde Tyrum, navigare in animo est. Hic
cum ille dicendi finem fecisset, cubitum se quisque no-
strum, ubi pridie quoque somnum ceperat, contulit.

XIX. Postridie reversus ad nos Clinia, Thersandrum
noctu solum vertisse, ab eoque, non quod se quidquam
affecuturum speraret, provocatum fuisse; sed id causae
sumtum, ut, indicio eorum, quae ausus fuerat, faciendo
moram proiiceret, narravit. Nos triduum adhuc morati,
(ad tantum enim temporis vadimonium durabat) Praesi-
dem rursus convenimus: recitatisque legibus, ex quibus

λόγος πρὸς ἡμᾶς ἦν, νεὼς ἐπιβάντες καὶ οὐρίῳ χρησάμενοι πνεύματι, κατήραμεν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ κεῖ τοὺς πολυεύκτους ἐπιτελέσαντες γάμους, ἀπεδημήσαμεν εἰς τὴν Τύρον. δύο δὲ ὕστερον ἡμερῶν τοῦ Καλλισθέους ἐλθόντος, εὕρομεν τὸν πατέρα μέλλοντα θύειν τοὺς γάμους τῆς ἀδελφῆς εἰς τὴν ὑστεραίαν. παρῆμεν οὖν ὡς καὶ συνθύσοντες αὐτῷ καὶ εὐξόμενοι τοῖς θεοῖς, τοὺς τε ἑμοὺς καὶ τοὺς ἐκείνου γάμους σὺν ἀγαθαῖς Φυλαχθῆναι τύχαις. καὶ διεγνώκαμεν ἐν τῇ Τύρῳ παρὰ χειμάσαντες διελθεῖν εἰς τὸ Βυζάντιον.

T E Λ Ο Σ

τῶν περὶ Λευκίππην καὶ Κλειτοφῶντα ἐρωτικῶν
πλασμάτων.

nullam Therfandro nos accusandi causam fuisse apparebat, navi conscensa, levissimoque flante vento, Byzantium, ubi peroptatas confecimus nuptias, deinde Tyrum navigavimus. Quo in loco, cum biduo post illuc adventasset Callisthenes, patrem ob sororis nuptias postera die sacra facturum comperimus. Adfuimus itaque, ut una opereremur, Deosque, ut nostras omnium nuptias felices fortunatasque esse vellent, precaremur, eo consilio, ut, hieme illic acta, Byzantium rediremus.

F I N I S.

